

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ & ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑΣ

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
“ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑ
ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ
& ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ”

CCI: 2014GR16M2OP001

ΕΣΠΑ 2014 - 2020

Ευρωπαϊκή Ένωση

ΙΟΥΛΙΟΣ 2014 - ΕΚΔΟΣΗ 1.0

Πίνακας Περιεχομένων

ΤΜΗΜΑ 1 Στρατηγική για τη συμβολή του επιχειρησιακού προγράμματος στη στρατηγική της Ένωσης για την έξυπνη, βιώσιμη και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξη και την επίτευξη οικονομικής, κοινωνικής και εδαφικής συνοχής ... 9

1.1 Στρατηγική για τη συμβολή του επιχειρησιακού προγράμματος στη στρατηγική της Ένωσης για την έξυπνη, βιώσιμη και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξη και την επίτευξη οικονομικής, κοινωνικής και εδαφικής συνοχής..... 9

1.1.1. Περιγραφή της στρατηγικής του προγράμματος για να συμβάλει στη στρατηγική της Ένωσης για την έξυπνη, βιώσιμη και δίχως αποκλεισμούς ανάπτυξη και την επίτευξη οικονομικής, κοινωνικής και εδαφικής συνοχής. 9

1.1.2 Αιτιολόγηση της επιλογής των θεματικών στόχων και των αντίστοιχων επενδυτικών προτεραιοτήτων λαμβάνοντας υπόψη το σύμφωνο εταιρικής σχέσης, με βάση τον εντοπισμό των περιφερειακών και, όπου ενδείκνυται, εθνικών αναγκών, συμπεριλαμβανομένης της ανάγκης να αντιμετωπιστούν οι προκλήσεις που προσδιορίζονται στις σχετικές, ειδικές ανά χώρα, συστάσεις που εκδίδονται σύμφωνα με το άρθρο 121 παράγραφος 2 της ΣΛΕΕ και τις σχετικές συστάσεις του Συμβουλίου που εκδίδονται σύμφωνα με το άρθρο 148 παράγραφος 4 της ΣΛΕΕ, λαμβάνοντας υπόψη την εκ των προτέρων αξιολόγηση..... 27

1.2 Αιτιολόγηση της χρηματοδότησης 35

ΤΜΗΜΑ 2 Άξονες προτεραιότητας.....44

2.Α.1. Άξονας προτεραιότητας 1: Ανάπτυξη επιχειρηματικότητας με Τομεακές προτεραιότητες..... 44

2.Α.1.1. Αιτιολόγηση της θέσπισης άξονα προτεραιότητας που καλύπτει περισσότερες από μία περιφέρειες ή περισσότερους από έναν θεματικούς στόχους ή περισσότερα από ένα Ταμεία (κατά περίπτωση) 44

2.Α.1.2. Ταμείο, κατηγορία περιφέρειας και βάση υπολογισμού για την στήριξη της Ένωσης..... 45

2.Α.1.3. Επενδυτική προτεραιότητα: 1(β) 46

2.Α.1.3.1. Ειδικός στόχος 1.1. 46
Πίνακας 3: Ειδικοί ανά πρόγραμμα δείκτες αποτελεσμάτων, ανά ειδικό στόχο (για το ΕΤΠΑ και το Ταμείο Συνοχής)..... 48

2.Α.1.3.2. Δράσεις ΕΠ1β..... 49

2.Α.1.3.2.1. Κατευθυντήριες αρχές για την επιλογή των πράξεων 53

2.Α.1.3.2.2. Σχεδιαζόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων (όπου ενδείκνυται) 54

2.Α.1.3.2.3. Δείκτες εκροών ανά επενδυτική προτεραιότητα και, όπου ενδείκνυται, κατηγορία περιφέρειας..... 57
Πίνακας 5: Κοινοί και ειδικοί ανά πρόγραμμα δείκτες εκροών για την ΕΠ1β..... 57

2.Α.1.4. Επενδυτική προτεραιότητα: 2(β) 59

2.Α.1.4.1. Ειδικός στόχος 1.2. 59

2.Α.1.4.2. Δράσεις ΕΠ2β 62

2.Α.1.4.2.1. Κατευθυντήριες αρχές για την επιλογή των πράξεων 63

2.Α.1.4.2.2. Σχεδιαζόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων (όπου ενδείκνυται) 64

2.Α.1.4.2.3. Δείκτες εκροών ανά επενδυτική προτεραιότητα και, όπου ενδείκνυται, κατηγορία περιφέρειας..... 66

2.Α.1.5. Επενδυτική προτεραιότητα: 3(α) 67

2.Α.1.5.1. Ειδικός στόχος 1.3. 67
Πίνακας 3: Ειδικοί ανά πρόγραμμα δείκτες αποτελεσμάτων, ανά ειδικό στόχο (για το ΕΤΠΑ και το Ταμείο Συνοχής)..... 69

2.Α.1.5.2. Δράσεις ΕΠ3α 70

2.Α.1.5.2.1. Κατευθυντήριες αρχές για την επιλογή των πράξεων 72

2.Α.1.5.2.2. Σχεδιαζόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων (όπου ενδείκνυται) 74

2.Α.1.5.2.3. Δείκτες εκροών ανά επενδυτική προτεραιότητα και, όπου ενδείκνυται, κατηγορία περιφέρειας..... 75

2.Α.1.6. Επενδυτική προτεραιότητα: 3(β)..... 77

2.A.1.6.1. Ειδικός στόχος 1.4.....	77
Πίνακας 3: Ειδικοί ανά πρόγραμμα δείκτες αποτελεσμάτων, ανά ειδικό στόχο (για το ΕΤΠΑ και το Ταμείο Συνοχής).....	79
2.A.1.6.2. Δράσεις ΕΠ3β.....	80
2.A.1.6.2.1. Κατευθυντήριες αρχές για την επιλογή των πράξεων.....	81
2.A.1.6.2.2. Σχεδιαζόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων (όπου ενδείκνυται).....	82
2.A.1.6.2.3. Δείκτες εκροών ανά επενδυτική προτεραιότητα και, όπου ενδείκνυται, κατηγορία περιφέρειας.....	84
Πίνακας 5: Κοινοί και ειδικοί ανά πρόγραμμα δείκτες εκροών για την ΕΠ3β.....	84
2.A.1.7. Επενδυτική προτεραιότητα: 3(γ).....	85
2.A.1.7.1. Ειδικός στόχος 1.5.....	85
Πίνακας 3: Ειδικοί ανά πρόγραμμα δείκτες αποτελεσμάτων, ανά ειδικό στόχο (για το ΕΤΠΑ και το Ταμείο Συνοχής).....	87
2.A.1.7.2. Δράσεις ΕΠ3γ.....	88
2.A.1.7.2.1. Κατευθυντήριες αρχές για την επιλογή των πράξεων.....	89
2.A.1.7.2.2. Σχεδιαζόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων (όπου ενδείκνυται).....	90
2.A.1.7.2.3. Δείκτες εκροών ανά επενδυτική προτεραιότητα και, όπου ενδείκνυται, κατηγορία περιφέρειας.....	91
Πίνακας 5: Κοινοί και ειδικοί ανά πρόγραμμα δείκτες εκροών για την ΕΠ3γ.....	91
2.A.1.8. Επενδυτική προτεραιότητα: 3(δ).....	92
2.A.1.8.1. Ειδικός στόχος 1.6.....	92
Πίνακας 3: Ειδικοί ανά πρόγραμμα δείκτες αποτελεσμάτων, ανά ειδικό στόχο (για το ΕΤΠΑ και το Ταμείο Συνοχής).....	94
2.A.1.8.2. Δράσεις ΕΠ3δ.....	95
2.A.1.8.2.1. Κατευθυντήριες αρχές για την επιλογή των πράξεων.....	96
2.A.1.8.2.2. Σχεδιαζόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων (όπου ενδείκνυται).....	97
2.A.1.8.2.3. Δείκτες εκροών ανά επενδυτική προτεραιότητα και, όπου ενδείκνυται, κατηγορία περιφέρειας.....	98
Πίνακας 5: Κοινοί και ειδικοί ανά πρόγραμμα δείκτες εκροών ΕΠ3δ.....	98
2.A.1.9. Επενδυτική προτεραιότητα: 4(α).....	99
2.A.1.9.1. Ειδικός στόχος 1.7.....	99
Πίνακας 3: Ειδικοί ανά πρόγραμμα δείκτες αποτελεσμάτων, ανά ειδικό στόχο (για το ΕΤΠΑ και το Ταμείο Συνοχής).....	101
2.A.1.9.2. Δράσεις ΕΠ4α.....	102
2.A.1.9.2.1. Κατευθυντήριες αρχές για την επιλογή των πράξεων.....	103
2.A.1.9.2.2. Σχεδιαζόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων (όπου ενδείκνυται).....	103
2.A.1.9.2.3. Δείκτες εκροών ανά επενδυτική προτεραιότητα και, όπου ενδείκνυται, κατηγορία περιφέρειας.....	105
Πίνακας 5: Κοινοί και ειδικοί ανά πρόγραμμα δείκτες εκροών για την ΕΠ4α.....	105
2.A.1.10. Επενδυτική προτεραιότητα: 6(στ).....	106
2.A.1.10.1. Ειδικός στόχος 1.8.....	106
Πίνακας 3: Ειδικοί ανά πρόγραμμα δείκτες αποτελεσμάτων, ανά ειδικό στόχο (για το ΕΤΠΑ και το Ταμείο Συνοχής).....	107
2.A.1.10.2. Δράσεις ΕΠ6στ.....	108
2.A.1.10.2.1. Κατευθυντήριες αρχές για την επιλογή των πράξεων.....	108
2.A.1.10.2.2. Σχεδιαζόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων (όπου ενδείκνυται).....	109
2.A.1.10.2.3. Δείκτες εκροών ανά επενδυτική προτεραιότητα και, όπου ενδείκνυται, κατηγορία περιφέρειας.....	111
Πίνακας 5: Κοινοί και ειδικοί ανά πρόγραμμα δείκτες εκροών για την ΕΠ6στ.....	111
2.A.1.11. Κοινωνική καινοτομία, διακρατική συνεργασία και συμβολή στους θεματικούς στόχους 1-7	112
2.A.1.12. Πλαίσιο επιδόσεων.....	113
Πίνακας 6: Πλαίσιο επιδόσεων του άξονα προτεραιότητας.....	113
2.A.1.13. Κατηγορίες παρέμβασης.....	115

2.A.2. Άξονας προτεραιότητας 2: Προσαρμογή εργαζομένων, επιχειρήσεων και επιχειρηματικού περιβάλλοντος στις νέες αναπτυξιακές απαιτήσεις	124
2.A.2.1. Αιτιολόγηση της θέσπισης άξονα προτεραιότητας που καλύπτει περισσότερες από μία περιφέρειες ή περισσότερους από έναν θεματικούς στόχους ή περισσότερα από ένα Ταμεία (κατά περίπτωση)	124
2.A.2.2. Ταμείο, κατηγορία περιφέρειας και βάση υπολογισμού για την στήριξη της Ένωσης.....	125
2.A.2.3.1. Ειδικός στόχος 2.1.	125
Πίνακας 4: Κοινοί δείκτες αποτελεσμάτων για τους οποίους έχει καθοριστεί τιμή-στόχος και ειδικοί ανά πρόγραμμα δείκτες αποτελεσμάτων που αντιστοιχούν στον ειδικό στόχο (ανά επενδυτική προτεραιότητα και κατηγορία περιφέρειας) (για το ΕΚΤ)	127
2.A.2.3.2. Δράσεις ΕΠ8γ	127
2.A.2.3.2.1. Κατευθυντήριες αρχές για την επιλογή των πράξεων	128
2.A.2.3.2.2. Δείκτες εκροών ανά επενδυτική προτεραιότητα και, όπου ενδείκνυται, κατηγορία περιφέρειας.....	129
Πίνακας 5: Κοινοί και ειδικοί ανά πρόγραμμα δείκτες εκροών για την ΕΠ8γ	129
2.A.2.4. Επενδυτική προτεραιότητα: 8(ε).....	130
2.A.2.4.1. Ειδικός στόχος 2.2.	130
Πίνακας 4: Κοινοί δείκτες αποτελεσμάτων για τους οποίους έχει καθοριστεί τιμή-στόχος και ειδικοί ανά πρόγραμμα δείκτες αποτελεσμάτων που αντιστοιχούν στον ειδικό στόχο (ανά επενδυτική προτεραιότητα και κατηγορία περιφέρειας) (για το ΕΚΤ)	132
2.A.2.4.2. Δράσεις ΕΠ8ε	133
2.A.2.4.2.1. Κατευθυντήριες αρχές για την επιλογή των πράξεων	135
2.A.2.4.2.2. Δείκτες εκροών ανά επενδυτική προτεραιότητα και, όπου ενδείκνυται, κατηγορία περιφέρειας.....	137
Πίνακας 5: Κοινοί και ειδικοί ανά πρόγραμμα δείκτες εκροών για την ΕΠ8ε	137
2.A.2.5. Επενδυτική προτεραιότητα: 10(δ).....	139
2.A.2.5.1. Ειδικός στόχος 2.3.	139
Πίνακας 4: Κοινοί δείκτες αποτελεσμάτων για τους οποίους έχει καθοριστεί τιμή-στόχος και ειδικοί ανά πρόγραμμα δείκτες αποτελεσμάτων που αντιστοιχούν στον ειδικό στόχο (ανά επενδυτική προτεραιότητα και κατηγορία περιφέρειας) (για το ΕΚΤ)	141
2.A.2.5.2. Δράσεις ΕΠ10δ	142
2.A.2.5.2.1. Κατευθυντήριες αρχές για την επιλογή των πράξεων	143
2.A.2.5.2.2. Σχεδιαζόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων (όπου ενδείκνυται)	144
2.A.2.5.2.3. Δείκτες εκροών ανά επενδυτική προτεραιότητα και, όπου ενδείκνυται, κατηγορία περιφέρειας.....	145
Πίνακας 5: Κοινοί και ειδικοί ανά πρόγραμμα δείκτες εκροών για την ΕΠ10δ	145
2.A.2.6. Επενδυτική προτεραιότητα: 11(α)	146
2.A.2.6.1. Ειδικός στόχος 2.4.	146
Πίνακας 4: Κοινοί δείκτες αποτελεσμάτων για τους οποίους έχει καθοριστεί τιμή-στόχος και ειδικοί ανά πρόγραμμα δείκτες αποτελεσμάτων που αντιστοιχούν στον ειδικό στόχο (ανά επενδυτική προτεραιότητα και κατηγορία περιφέρειας) (για το ΕΚΤ)	147
2.A.2.6.2. Δράσεις ΕΠ11α.....	148
2.A.2.6.2.1. Κατευθυντήριες αρχές για την επιλογή των πράξεων	150
2.A.2.6.2.2. Σχεδιαζόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων (όπου ενδείκνυται)	151
2.A.2.6.2.3. Δείκτες εκροών ανά επενδυτική προτεραιότητα και, όπου ενδείκνυται, κατηγορία περιφέρειας.....	152
Πίνακας 5: Κοινοί και ειδικοί ανά πρόγραμμα δείκτες εκροών για την ΕΠ11α.....	152
2.A.2.7. Κοινωνική καινοτομία, διακρατική συνεργασία και συμβολή στους θεματικούς στόχους 1-7	153
2.A.2.8. Πλαίσιο επιδόσεων.....	155
Πίνακας 6: Πλαίσιο επιδόσεων του άξονα προτεραιότητας	155
2.A.2.9. Κατηγορίες παρέμβασης.....	156

2.Α.3. Αξονας προτεραιότητας 3: Ανάπτυξη μηχανισμών στήριξης της επιχειρηματικότητας.....	160
2.Α.3.1. Αιτιολόγηση της θέσπισης άξονα προτεραιότητας που καλύπτει περισσότερες από μία περιφέρειες ή περισσότερους από έναν θεματικούς στόχους ή περισσότερα από ένα Ταμεία (κατά περίπτωση)	160
2.Α.3.2. Ταμείο, κατηγορία περιφέρειας και βάση υπολογισμού για την στήριξη της Ένωσης.....	160
2.Α.3.3. Επενδυτική προτεραιότητα: 1(α).....	161
2.Α.3.3.1. Ειδικός στόχος 3.1.	161
Πίνακας 3: Ειδικοί ανά πρόγραμμα δείκτες αποτελεσμάτων, ανά ειδικό στόχο (για το ΕΤΠΑ και το Ταμείο Συνοχής).....	163
2.Α.3.3.2. Δράσεις ΕΠ1α	164
2.Α.3.3.2.1. Κατευθυντήριες αρχές για την επιλογή των πράξεων	165
2.Α.3.3.2.2. Δείκτες εκροών ανά επενδυτική προτεραιότητα και, όπου ενδείκνυται, κατηγορία περιφέρειας.....	167
Πίνακας 5: Κοινοί και ειδικοί ανά πρόγραμμα δείκτες εκροών για την ΕΠ1α	167
2.Α.3.4. Επενδυτική προτεραιότητα: 2(α)	168
2.Α.3.4.1. Ειδικός στόχος 3.2.	168
Πίνακας 3: Ειδικοί ανά πρόγραμμα δείκτες αποτελεσμάτων, ανά ειδικό στόχο (για το ΕΤΠΑ και το Ταμείο Συνοχής).....	170
2.Α.3.4.2. Δράσεις ΕΠ2α	171
2.Α.3.4.2.1. Κατευθυντήριες αρχές για την επιλογή των πράξεων	171
2.Α.3.4.2.2. Δείκτες εκροών ανά επενδυτική προτεραιότητα και, όπου ενδείκνυται, κατηγορία περιφέρειας.....	173
Πίνακας 5: Κοινοί και ειδικοί ανά πρόγραμμα δείκτες εκροών για την ΕΠ2α.....	173
2.Α.3.5. Επενδυτική προτεραιότητα: 4(β)	174
2.Α.3.5.1. Ειδικός στόχος 3.3.	174
Πίνακας 3: Ειδικοί ανά πρόγραμμα δείκτες αποτελεσμάτων, ανά ειδικό στόχο (για το ΕΤΠΑ και το Ταμείο Συνοχής).....	175
2.Α.3.5.2. Δράσεις ΕΠ4β	176
2.Α.3.5.2.1. Κατευθυντήριες αρχές για την επιλογή των πράξεων	178
2.Α.3.5.2.2. Σχεδιαζόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων (όπου ενδείκνυται)	178
2.Α.3.5.2.3. Δείκτες εκροών ανά επενδυτική προτεραιότητα και, όπου ενδείκνυται, κατηγορία περιφέρειας.....	180
Πίνακας 5: Κοινοί και ειδικοί ανά πρόγραμμα δείκτες εκροών για την ΕΠ4β.....	180
2.Α.3.6. Επενδυτική προτεραιότητα: 4(γ).....	181
2.Α.3.6.1. Ειδικός στόχος 3.4.	181
Πίνακας 3: Ειδικοί ανά πρόγραμμα δείκτες αποτελεσμάτων, ανά ειδικό στόχο (για το ΕΤΠΑ και το Ταμείο Συνοχής).....	182
2.Α.3.6.2. Δράσεις ΕΠ4γ	183
2.Α.3.6.2.1. Κατευθυντήριες αρχές για την επιλογή των πράξεων	184
2.Α.3.6.2.2. Δείκτες εκροών ανά επενδυτική προτεραιότητα και, όπου ενδείκνυται, κατηγορία περιφέρειας.....	185
Πίνακας 5: Κοινοί και ειδικοί ανά πρόγραμμα δείκτες εκροών για την ΕΠ4γ	185
2.Α.3.7. Επενδυτική προτεραιότητα: 6(γ).....	187
2.Α.3.7.1. Ειδικός στόχος 3.5.....	187
Πίνακας 3: Ειδικοί ανά πρόγραμμα δείκτες αποτελεσμάτων, ανά ειδικό στόχο (για το ΕΤΠΑ και το Ταμείο Συνοχής).....	188
2.Α.3.7.2. Δράσεις ΕΠ6γ	189
2.Α.3.7.2.1. Κατευθυντήριες αρχές για την επιλογή των πράξεων	190
2.Α.3.7.2.2. Δείκτες εκροών ανά επενδυτική προτεραιότητα και, όπου ενδείκνυται, κατηγορία περιφέρειας.....	191
Πίνακας 5: Κοινοί και ειδικοί ανά πρόγραμμα δείκτες εκροών για την ΕΠ6γ	191
2.Α.3.8. Επενδυτική προτεραιότητα: 6(ζ)	192
2.Α.3.8.1. Ειδικός στόχος 3.6.	192

Πίνακας 3: Ειδικοί ανά πρόγραμμα δείκτες αποτελεσμάτων, ανά ειδικό στόχο (για το ΕΤΠΑ και το Ταμείο Συνοχής).....	193
2.A.3.8.2. Δράσεις ΕΠ6ζ.....	194
2.A.3.8.2.1. Κατευθυντήριες αρχές για την επιλογή των πράξεων	195
2.A.3.8.2.2. Σχεδιαζόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων (όπου ενδείκνυται)	196
2.A.3.8.2.3. Δείκτες εκροών ανά επενδυτική προτεραιότητα και, όπου ενδείκνυται, κατηγορία περιφέρειας.....	197
Πίνακας 5: Κοινοί και ειδικοί ανά πρόγραμμα δείκτες εκροών για την ΕΠ6ζ.....	197
2.A.3.9. Επενδυτική προτεραιότητα: 7(ε)	198
2.A.3.9.1. Ειδικός στόχος 3.7.....	198
2.A.3.9.2. Ειδικός στόχος 3.8.	199
Πίνακας 3: Ειδικοί ανά πρόγραμμα δείκτες αποτελεσμάτων, ανά ειδικό στόχο (για το ΕΤΠΑ και το Ταμείο Συνοχής).....	200
2.A.3.9.3. Δράσεις ΕΠ7ε.....	201
2.A.3.9.3.1. Κατευθυντήριες αρχές για την επιλογή των πράξεων	203
2.A.3.9.3.2. Σχεδιαζόμενη χρήση των μεγάλων έργων (όπου ενδείκνυται).....	204
2.A.3.9.3.3. Δείκτες εκροών ανά επενδυτική προτεραιότητα και, όπου ενδείκνυται, κατηγορία περιφέρειας.....	206
Πίνακας 5: Κοινοί και ειδικοί ανά πρόγραμμα δείκτες εκροών για την ΕΠ7ε.....	206
2.A.3.10. Κοινωνική καινοτομία, διακρατική συνεργασία και συμβολή στους θεματικούς στόχους 1-7 208	
2.A.3.11. Πλαίσιο επιδόσεων.....	209
Πίνακας 6: Πλαίσιο επιδόσεων του άξονα προτεραιότητας	209
2.A.3.12. Κατηγορίες παρέμβασης.....	211
2.B. Περιγραφή των αξόνων προτεραιότητας για τεχνική συνδρομή	218
2.B.1 Άξονας προτεραιότητας 4: Τεχνική Συνδρομή ΕΤΠΑ.....	218
2.B.1.1. Αιτιολόγηση της θέσπισης άξονα προτεραιότητας που καλύπτει περισσότερες από μία περιφέρειες ή περισσότερους από έναν θεματικούς στόχους ή περισσότερα από ένα Ταμεία	218
2.B.1.2. Ταμείο και κατηγορία περιφέρειας	218
2.B.1.3. Ειδικός στόχος 4.1.	218
2.B.1.3.1. Δείκτες αποτελεσμάτων.....	220
Πίνακας 12: Ειδικοί ανά πρόγραμμα δείκτες αποτελεσμάτων (ανά ειδικό στόχο)	220
2.B.1.3.2. Περιγραφή των δράσεων που πρόκειται να υποστηριχθούν και αναμενόμενη συμβολή τους στους ειδικούς στόχους.....	221
2.B.1.3.3. Δείκτες εκροών που αναμένεται να συμβάλουν στα αποτελέσματα (ανά άξονα προτεραιότητας)	223
Πίνακας 13: Δείκτες εκροών (ανά άξονα προτεραιότητας).....	223
2.B.2.4. Κατηγορίες παρέμβασης (ανά άξονα προτεραιότητας).....	223
2.B.2 Άξονας προτεραιότητας 5: Τεχνική Συνδρομή ΕΚΤ	227
2.B.2.1. Αιτιολόγηση της θέσπισης άξονα προτεραιότητας που καλύπτει περισσότερες από μία περιφέρειες ή περισσότερους από έναν θεματικούς στόχους ή περισσότερα από ένα Ταμεία	227
2.B.2.2. Ταμείο και κατηγορία περιφέρειας	227
2.B.2.3. Ειδικός στόχος 5.1.	227
2.B.2.4. Δράσεις που πρόκειται να υποστηριχθούν και αναμενόμενη συμβολή τους στους ειδικούς στόχους (ανά άξονα προτεραιότητας).....	228
2.B.2.4.1. Περιγραφή των δράσεων που πρόκειται να υποστηριχθούν και αναμενόμενη συμβολή τους στους ειδικούς στόχους.....	228
2.B.2.4.2. Δείκτες εκροών που αναμένεται να συμβάλουν στα αποτελέσματα (ανά άξονα προτεραιότητας)	229
Πίνακας 13: Δείκτες εκροών (ανά άξονα προτεραιότητας).....	229

2.B.2.5. Κατηγορίες παρέμβασης (ανά άξονα προτεραιότητας).....	230
ΤΜΗΜΑ 3 Σχέδιο Χρηματοδότησης.....	234
3.1 Χρηματοδοτικό κονδύλιο από κάθε ταμείο και ποσά για αποθεματικό επίδοσης.....	234
Πίνακας 17	234
3.2 Συνολική χρηματοδότηση ανά Ταμείο και εθνική συγχρηματοδότηση (σε ευρώ)	235
Πίνακας 7α: Σχέδιο χρηματοδότησης	236
Πίνακας 18β: Κατανομή του σχεδίου χρηματοδότησης ανά άξονα προτεραιότητας, Ταμείο, κατηγορία περιφέρειας και θεματικό στόχο	238
Πίνακας 19: Ενδεικτικό ποσό της στήριξης που πρόκειται να χρησιμοποιηθεί για τους στόχους της κλιματικής αλλαγής.....	240
ΤΜΗΜΑ 4 Οι ειδικές ανάγκες των γεωγραφικών περιοχών που πλήττονται περισσότερο από τη φτώχεια ή ομάδες-στόχοι που κινδυνεύουν περισσότερο από διακρίσεις και κοινωνική απομόνωση (όπου ενδείκνυται).....	241
4.1 Γεωγραφικές περιοχές που πλήττονται περισσότερο από τη φτώχεια/ομάδες-στόχοι που κινδυνεύουν περισσότερο από διακρίσεις ή κοινωνικό αποκλεισμό.....	241
4.2 Η στρατηγική για την αντιμετώπιση των ειδικών αναγκών των γεωγραφικών περιοχών που πλήττονται περισσότερο από τη φτώχεια/ομάδων-στόχων που κινδυνεύουν περισσότερο από διακρίσεις ή κοινωνικό αποκλεισμό, και, κατά περίπτωση, η συμβολή στην ολοκληρωμένη προσέγγιση που ορίζεται στο σύμφωνο εταιρικής σχέσης	241
ΤΜΗΜΑ 5 Αρχές και φορείς που είναι αρμόδιοι για τη διαχείριση, τον έλεγχο και το δημοσιονομικό έλεγχο και το ρόλο των εταίρων.....	243
5.1 Αρμόδιες αρχές και φορείς	243
Πίνακας 23: Αρμόδιες αρχές και φορείς.....	243
5.2 Συμμετοχή εταίρων	243
5.2.1 Ενέργειες για τη συμμετοχή των εταίρων στην προετοιμασία του επιχειρησιακού προγράμματος και ο ρόλος αυτών των εταίρων στην υλοποίηση, την παρακολούθηση και την αξιολόγηση του προγράμματος.....	243
5.2.2 Συνολικές επιχορηγήσεις (για το ΕΚΤ, όπου ενδείκνυται).....	247
ΤΜΗΜΑ 6 Συντονισμός ανάμεσα στα Ταμεία, το ΕΓΤΑΑ, το ΕΤΘΑ και άλλα ενωσιακά και εθνικά χρηματοδοτικά μέσα, καθώς και με την ΕΤΕπ.....	248
6.1 Γενικές λειτουργίες συντονισμού	248
6.2 Επιτροπή Παρακολούθησης (Επ. Παρ.) του ΕΣΠΑ 2014-2020,.....	248
6.3 Επιτροπή Παρακολούθησης του Επιχειρησιακού Προγράμματος	248
6.4 Συμπληρωματικότητα και συνέργεια των παρεμβάσεων των ΕΔΕΤ, με Εθνικές πολιτικές, άλλες Κοινοτικές Χρηματοδοτικές και Επενδυτικές Πρωτοβουλίες, και την ΕΤΕπ.....	250
ΤΜΗΜΑ 7 Εκ των προτέρων όροι.....	252
7.1 Εκ των προτέρων όροι	252
Πίνακας 24: Εφαρμοστέοι εκ των προτέρων όροι και αξιολόγηση της εκπλήρωσής τους.....	253
7.2 Περιγραφή των δράσεων για την εκπλήρωση των εκ των προτέρων όρων, αρμόδιοι φορείς και χρονοδιάγραμμα	297
Πίνακας 25: Δράσεις για να εκπληρωθούν οι εφαρμοστέοι γενικοί εκ των προτέρων όροι	297
Πίνακας 26: Δράσεις για να εκπληρωθούν οι εφαρμοστέοι θεματικοί εκ των προτέρων όροι	301
ΤΜΗΜΑ 8 Μείωση του διοικητικού φόρτου για τους δικαιούχους.....	309
ΤΜΗΜΑ 9 Οριζόντιες αρχές.....	311

9.1 Βιώσιμη ανάπτυξη	311
9.2 Ισότητα ευκαιριών και κατάργηση των διακρίσεων	312
9.3 Ισότητα μεταξύ ανδρών και γυναικών	314
ΤΜΗΜΑ 10 Χωριστά στοιχεία.....	316
10.1 Μεγάλα έργα που θα υλοποιηθούν κατά τη περίοδο προγραμματισμού.....	316
Πίνακας 27: Κατάλογος μεγάλων έργων	316
10.2 Πλαίσιο επιδόσεων του επιχειρησιακού προγράμματος.....	317
Πίνακας 28: Πλαίσιο επιδόσεων ανά Ταμείο και κατηγορία περιφέρειας (συνολτικός πίνακας) 317	
10.3 Εταίροι που συμμετέχουν στην προετοιμασία του προγράμματος	322

ΤΜΗΜΑ 1 Στρατηγική για τη συμβολή του επιχειρησιακού προγράμματος στη στρατηγική της Ένωσης για την έξυπνη, βιώσιμη και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξη και την επίτευξη οικονομικής, κοινωνικής και εδαφικής συνοχής

1.1 Στρατηγική για τη συμβολή του επιχειρησιακού προγράμματος στη στρατηγική της Ένωσης για την έξυπνη, βιώσιμη και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξη και την επίτευξη οικονομικής, κοινωνικής και εδαφικής συνοχής

- 1.1.1. Περιγραφή της στρατηγικής του προγράμματος για να συμβάλει στη στρατηγική της Ένωσης για την έξυπνη, βιώσιμη και δίχως αποκλεισμούς ανάπτυξη και την επίτευξη οικονομικής, κοινωνικής και εδαφικής συνοχής.

Εισαγωγή

Το Εταιρικό Σύμφωνο για το Πλαίσιο Ανάπτυξης, ΕΣΠΑ 2014-2020 αποτελεί κρίσιμο παράγοντα επιτυχίας για την επανεκκίνηση της Ελληνικής οικονομίας. Ο σχεδιασμός της Νέας Προγραμματικής Περιόδου συμπίπτει με την χρονική περίοδο κατά τη διάρκεια της οποίας επιδιώκεται να διαμορφωθεί ένα νέο πρότυπο ανάπτυξης και να τεθούν οι βάσεις για τα επόμενα χρόνια. Ο χρονισμός εκκίνησης της νέας περιόδου δίνει συνελπώς τη δυνατότητα να δράσει το νέο ΕΣΠΑ ως καταλύτης για μία στροφή προς την κατεύθυνση της υποστήριξης της επιχειρηματικότητας. Όχημα για την επανεκκίνηση της ελληνικής οικονομίας θα αποτελέσει το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Ανταγωνιστικότητα, Επιχειρηματικότητα, Καινοτομία» (ΕΠΑνΕΚ).

Το ΕΠΑνΕΚ αποσκοπεί στην εξυπηρέτηση των στόχων του ΕΣΠΑ 2014-2020, κυρίως της Χρηματοδοτικής Προτεραιότητας 1, αλλά και των 3, 4 (υποδομές ενέργειας) και 5 (διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις για την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και επιχειρηματικότητας). Στρατηγικός στόχος του ΕΠΑνΕΚ είναι **«η ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και της εξωστρέφειας των επιχειρήσεων, της μετάβασης στην ποιοτική επιχειρηματικότητα με αιχμή την καινοτομία και την αύξηση της εγχώριας προστιθέμενης αξίας».**

Ειδικότερα, το ΕΠΑνΕΚ, σηματοδοτεί την κύρια στροφή στο νέο αναπτυξιακό υπόδειγμα, που αναδεικνύει σε κεντρικό ρόλο παραγωγικούς, ανταγωνιστικούς και εξωστρεφείς τομείς της οικονομίας. Μέσω του ΕΠΑνΕΚ, υλοποιείται **η στρατηγική της Έξυπνης Εξειδίκευσης** με στόχο τη σύνδεση της έρευνας και της καινοτομίας με την επιχειρηματικότητα και την ενίσχυση των υφιστάμενων πλεονεκτημάτων της Ελλάδας και των περιφερειών της.

Οικονομική κατάσταση της αγοράς (Μακροοικονομικά δεδομένα)

Η Ελλάδα ξεπέρασε τον κίνδυνο εξόδου από την Ευρωζώνη, αλλά οι συνθήκες παραμένουν δύσκολες. Η χώρα μειονεκτεί σημαντικά σε όρους ανταγωνιστικότητας, εξωστρέφειας, καθώς και καινοτομικής και ποιοτικής επιχειρηματικότητας που αυξάνει την εγχώρια προστιθέμενη αξία.

Η Ελλάδα βρίσκεται σήμερα στον έκτο χρόνο μίας βαθιάς και παρατεταμένης ύφεσης. Η σωρευτική μείωση στο ΑΕΠ κατά την περίοδο 2008-2013 έχει αγγίξει το 22%, ενώ η ανεργία έχει εκτοξευθεί στο 27%. Το συνολικό μέγεθος της μείωσης του ΑΕΠ δίνει ένα μέτρο της κρίσης στην οποία η ελληνική κοινωνία και οικονομία βρίσκονται σήμερα. Η μείωση αυτή οφείλεται τόσο στην μείωση της κατανάλωσης όσο και των επενδύσεων.

Το προηγούμενο *στρεβλό* οικονομικό μοντέλο ανάπτυξης βασίστηκε στον υπερδανεισμό του δημοσίου, το οποίο τροφοδοτούσε την κατανάλωση. Αυτό είχε ως αποτέλεσμα την εμφάνιση των «δίδυμων» ελλειμμάτων, δηλαδή ελλειμματικό κρατικό προϋπολογισμό συνδυασμένο με ελλειμματικό ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών. Τα «δίδυμα» ελλείμματα οδήγησαν σε μεγάλη **αύξηση του επιπέδου του δημοσίου χρέους** και τελικά στην οικονομική και κοινωνική κρίση.

Την ίδια στιγμή ως συνέπεια των ανωτέρω η χώρα εμφανίζει πολύ **υψηλό ποσοστό ανεργίας**. Τα μεγέθη της απασχόλησης και της ανεργίας επηρεάστηκαν σημαντικά από τις δυσμενείς οικονομικές εξελίξεις στη χώρα μας. Το Δ' Τρίμηνο του 2013, ο αριθμός των απασχολούμενων ανήλθε σε 3.590 χιλ.

άτομα και των ανέργων σε 1.363 χιλ., σε συνολικό πληθυσμό της χώρας των 10.815 χιλ. κατοίκων. Το ποσοστό ανεργίας ήταν 27,5%, έναντι 27,0% του προηγούμενου τριμήνου και 26,0% του αντίστοιχου τριμήνου 2012.

Οι ενδείξεις ωστόσο είναι θετικές, καθώς το ΑΕΠ σταμάτησε να πέφτει με τους έντονους ρυθμούς της περιόδου 2010 - 2013. Παρ' όλες τις διαρθρωτικές και οικονομικές αδυναμίες της χώρας, παρουσιάζεται **σταδιακή ανάκαμψη των μακροοικονομικών δεικτών και μετατροπή του πρωτογενούς ελλείμματος σε πρωτογενές πλεόνασμα**. Για πρώτη φορά η Ελλάδα παρουσιάζει πρωτογενές πλεόνασμα για το 2013 της τάξης του 0,8%, ενώ για το 2014 σύμφωνα με το Υπουργείο Οικονομικών αναμένεται αύξηση του ΑΕΠ κατά 0,4%. Η επίτευξη του πρωτογενούς πλεονάσματος είναι δυνατό να τροφοδοτήσει την ανάπτυξη και αποτελεί ευκαιρία, καθώς δίνεται η δυνατότητα δημιουργίας ενός ευνοϊκότερου οικονομικού κλίματος και ανάκτησης του κλίματος εμπιστοσύνης που αποτελεί ένα από τους σημαντικότερους παράγοντες προσέλκυσης άμεσων επενδύσεων.

Η πρόσφατη **αποκατάσταση της αξιοπιστίας της Ελλάδας στις διεθνείς κεφαλαιαγορές**, που οδήγησε σε σημαντική πτώση των αποδόσεων των κρατικών ομολόγων, αναμένεται να έχει θετικό αντίκτυπο για τη χρηματοδότηση της πραγματικής οικονομίας και την επιστροφή των καταθέσεων στο τραπεζικό σύστημα.

Ανταγωνιστικότητα της ελληνικής οικονομίας

Η σφοδρή οικονομική κρίση και η πολυετής ύφεση επιτάχυναν την υπερ-δεκαετή πορεία αποβιομηχάνισης της οικονομίας, με δραματικά αρνητικές συνέπειες στην ανταγωνιστικότητα. Συνέπεια αυτού είναι το **χαμηλό επίπεδο άμεσων ξένων και εγχώριων επενδύσεων**.

Ιστορικά οι επενδύσεις στην Ελλάδα κυμάνθηκαν στον ευρωπαϊκό μέσο όρο ωστόσο, από το 2008 και μετά, εμφανίζεται μία αυξανόμενη απόκλιση, ακολουθώντας την πτωτική πορεία του ΑΕΠ. Οι συνολικές επενδύσεις στην οικονομία το 2012 ανήλθαν στο 13,6% του ΑΕΠ, σε σύγκριση με το 24% που αποτελεί το μέσο όρο της περιόδου 2000-2008, όταν η οικονομία επετύγχανε αύξηση του ΑΕΠ κατά 3,1%.

Σύμφωνα με την έκθεση του Οργανισμού Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης¹, το 2012 η Ελλάδα προσέλκυσε \$2,9 δις άμεσες ξένες επενδύσεις. Το επίπεδο της χώρας στη προσέλκυση άμεσων ξένων επενδύσεων παραμένει σε χαμηλό επίπεδο σε σύγκριση με χώρες όπως η Ιταλία (\$8,8 δις), η Αυστρία (\$6,3 δις), η Ιρλανδία (\$29,3 δις), η Γαλλία (\$62,2 δις), η Ισπανία (\$27,7 δις) και η Πορτογαλία (\$8,9 δις). Διαφαίνεται όμως μία σταθερή ανοδική πορεία καθώς το 2010, οι άμεσες ξένες επενδύσεις είχαν σχεδόν εκμηδενιστεί (\$0,3 δις), ενώ το 2011 ανήλθαν σε \$1,1 δις.

Πέραν της τρέχουσας δυσμενούς οικονομικής συγκυρίας, άλλοι παράγοντες που αποθαρρύνουν την επενδυτική δραστηριότητα στην Ελλάδα συνδέονται με την **αναποτελεσματικότητα του δημόσιου τομέα** (δημόσια διοίκηση) κυρίως σε ότι αφορά τα εμπόδια στην επιχειρηματική δραστηριότητα. Ειδικότερα, σύμφωνα με την αξιολόγηση της Παγκόσμιας Τράπεζας, η Ελλάδα τοποθετείται αρκετά χαμηλότερα από το μέσο όρο της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Η βαθμολογία της Ελλάδας, αναφορικά με την αντίληψη για την ποιότητα των δημόσιων υπηρεσιών, ανέρχεται σε 0,52 έναντι 1,18 που είναι ο μέσος όρος της ΕΕ, ενώ οι δημόσιες υπηρεσίες δεν είναι σε μεγάλο βαθμό διαθέσιμες ηλεκτρονικά. Επιπλέον, το δύσκαμπτο και δαιδαλώδες θεσμικό πλαίσιο, μετατρέπεται σε παράγοντας αναποτελεσματικότητας, ιδιαίτερα σε συνθήκες όπου το κοινωνικό πλαίσιο καθίσταται διαρκώς πολυπλοκότερο, η καινοτομία ενσωματώνεται με ραγδαίους ρυθμούς στο τεχνολογικό περιβάλλον και το επιχειρηματικό περιβάλλον διεθνοποιείται.

Η Ελλάδα για το 2014 σύμφωνα με τη «Παγκόσμια Επετηρίδα Ανταγωνιστικότητας (World Competitiveness Yearbook, ετήσια έκδοση IMD), κατέγραψε πτωτική πορεία στη διεθνή κατάταξη ανταγωνιστικότητας και πλέον βρίσκεται στην 57^η θέση μεταξύ 60 χωρών, από την 54^η την οποία κατείχε το 2013. Η χαμηλή ανταγωνιστικότητα της ελληνικής οικονομίας προκύπτει και από τη μελέτη «The Global Competitiveness Report 2013-2014» του World Economic Forum. Στους πυλώνες της καινοτομίας και της επιχειρηματικής ωριμότητας που αποτελούν τους σημαντικότερους παράγοντες για κάθε οικονομία που οδηγείται από την καινοτομία («innovation-driven economy»), η Ελλάδα κατέχει από τις χαμηλότερες θέσεις. Κατατάσσεται στην 91^η θέση για το έτος 2013 (Global Competitiveness Index)

¹ FDI in figures, OECD

ανάμεσα στις 148 οικονομίες.

Ωστόσο, η χώρα διαθέτει **αξιόλογο φυσικό περιβάλλον** και **σημαντικό πολιτισμικό κεφάλαιο** (αρχαίο αλλά και σύγχρονο, υλικό αλλά και άυλο). Συγκεκριμένα, η Ελλάδα διαθέτει 419 περιοχές Natura 2000 καταλαμβάνοντας την 16^η θέση στην ΕΕ – 27 και τη 10^η θέση στην ΕΕ-27 ως προς την έκταση που αυτές καταλαμβάνουν (42.955 τ.χλμ) (πηγή: Natura 2000 Barometer, Ιανουάριος 2011). Επίσης, η Ελλάδα διαθέτει 19 αξιόλογα μνημεία ενταγμένα στην παγκόσμια πολιτιστική κληρονομιά (εκ των οποίων 2 αποτελούν μίξη φυσικής και πολιτιστικής κληρονομιάς). Το περιβάλλον αυτό αποτελεί ισχυρό σημείο υπεροχής για την Ελλάδα καθώς ευνοεί την ανάπτυξη επιχειρηματικών δραστηριοτήτων στα πεδία κυρίως του τουρισμού και του πολιτισμού.

Πέραν του φυσικού και πολιτιστικού κεφαλαίου, η Ελλάδα διαθέτει **υψηλό απόθεμα σε ανθρώπινο δυναμικό υψηλού επιπέδου κατάρτισης**. Ειδικότερα, έχει αυξημένο κεφάλαιο σε επιστημονικό προσωπικό και εκπαιδευμένο τεχνικό ανθρώπινο δυναμικό. Συγκεκριμένα, κατατάσσεται 2^η σε διαθεσιμότητα επιστημόνων και μηχανικών στην ΕΕ 28². Χαρακτηριστική είναι η ύπαρξη ισχυρής ελληνικής ερευνητικής κοινότητας στο εξωτερικό, έμφυχο δυναμικό υψηλής ποιότητας και νησίδες αριστείας σε δημόσιους ερευνητικούς φορείς και στον ιδιωτικό τομέα.

Ο τριτογενής τομέας της χώρας αποτελεί άλλο ένα δυνατό σημείο καθώς παρουσιάζει **υψηλή συμβολή στο ΑΕΠ και στην απασχόληση**. Ειδικότερα, το 2012 ο τριτογενής τομέας συνεισέφερε 80,2% της συνολικής εγχώριας Ακαθάριστης Προστιθέμενης Αξίας (ΑΠΑ) (ΕΕ-27 73%) και απασχολεί το 72,2% που είναι ταυτόσημο με το ποσοστό στην ΕΕ27.

Επιχειρηματικότητα και επιχειρηματικό περιβάλλον

Η επιχειρηματικότητα στην Ελλάδα χαρακτηρίζεται από έντονη δραστηριοποίηση επιχειρήσεων με μικρό μέγεθος (έως 10 εργαζόμενοι) και οικογενειακό χαρακτήρα στη διοίκησή και τη λειτουργία τους. Ειδικότερα, σύμφωνα με την έκθεση την Ευρωπαϊκής Επιτροπής³, οι πολύ μικρές και μικρομεσαίες επιχειρήσεις καλύπτουν το 99,6% της συνολικής επιχειρησιακής δραστηριότητας στην Ελλάδα, ενώ απασχολούν το 85% του εργατικού δυναμικού της χώρας. Η αγορά συνεπώς είναι κατακερματισμένη και επιπλέον οι επιχειρήσεις αυτού του τύπου έχουν μια εγγενή δυσκολία ανάπτυξης δραστηριοτήτων εκτός των τειχών των παραδοσιακών αστικών κέντρων.

Επίσης, ένας σημαντικός αριθμός επιχειρήσεων που δραστηριοποιείται στη χώρα παράγουν χαμηλής προστιθέμενης αξίας προϊόντα και παρέχουν κοινές υπηρεσίες (commodity services). Σύμφωνα με την έκθεση για την ανταγωνιστικότητα και την εφαρμογή της βιομηχανικής πολιτικής της ΕΕ, οι επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται σε υψηλής τεχνολογίας βιομηχανικά προϊόντα καθώς και σε εξειδικευμένες υπηρεσίες έντασης γνώσης (knowledge-intensive services) αποτελούν μόλις 18% της συνολικής επιχειρησιακής δραστηριότητας σε σύγκριση με το μέσο όρο της ΕΕ, ο οποίος ξεπερνά το 30%. Συνολικά, η επιχειρηματική δραστηριότητα στη χώρα χαρακτηρίζεται από μέτριες επιδόσεις στην καινοτομία και χαμηλό ρυθμό ανάπτυξης στον τομέα αυτό.

Το προφίλ της επιχειρηματικότητας στην Ελλάδα, σύμφωνα με το Παγκόσμιο Παρατηρητήριο Επιχειρηματικότητας (Global Entrepreneurship Monitor, GEM 2013), διαφέρει σημαντικά από αυτό των

² The Europe 2020 Competitiveness Report, World Economic Forum, 2014

³ Enterprise and Industry 2013 SBE Fact Sheet, European Commission

⁴ Innovation Union Scoreboard 2014

⁵ Βλ. <http://ec.europa.eu/digital-agenda/progress-country>

⁶ Στο παράρτημα Γ επισυνάπτεται η σύνοψη των προκλήσεων και των αναπτυξιακών αναγκών της χώρας υπό τη μορφή της ανάλυσης SWOT

⁷ “Greece 2021 – The new Growth Model”

⁸ Στο παράρτημα παρουσιάζεται η αναλυτική βαθμολογική κατάταξη των ζητούμενων χαρακτηριστικών ανά Τομέα

⁹ Εταιρικό Σύμφωνο για το Πλαίσιο Ανάπτυξης – ΕΣΠΑ 2014-2020, ΥΠΑΑΝ, Αθήνα Μάιος 2014

¹⁰ Θέση των υπηρεσιών της ΕΕ σχετικά με την ανάπτυξη συμφωνίας εταιρικής σχέσης και προγραμμάτων στην Ελλάδα για την περίοδο 2014-2020, 13 Νοεμβρίου 2012

οικονομιών που βασίζονται στην προώθηση της καινοτομίας (“innovation-driven” economies). Ειδικότερα, λόγω της κρίσης, οι αντιλήψεις στην Ελλάδα σχετικά με την ύπαρξη επιχειρηματικών ευκαιριών καταγράφουν με ποσοστό 13,5% μια από τις χαμηλότερες επιδόσεις παγκοσμίως για το 2013, σε αντίθεση με την αντίληψη ικανοτήτων για την άσκηση επιχειρηματικής δραστηριότητας που παρουσιάζει υψηλή επίδοση με ποσοστό 46%. Επίσης, τα ευρήματα αναφορικά με τα κίνητρα επιχειρηματικής δραστηριοποίησης αναδεικνύουν πως μετά την έναρξη της κρίσης στην Ελλάδα η επιχειρηματικότητα ανάγκης σημείωσε αύξηση καθώς το 35,8% των επιχειρηματιών δηλώνουν πως στράφηκαν στον επιχειρηματικό στίβο από ανάγκη (το 2012 το αντίστοιχο ποσοστό ήταν 30%), παρά για λόγους εκμετάλλευσης πραγματικών επιχειρηματικών ευκαιριών με ποσοστό 23,5% (το 2012 το αντίστοιχο ποσοστό ήταν 32%).

Ένα επιπλέον θέμα που αντιμετωπίζουν οι επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στην ελληνική οικονομία, αφορά στην **έλλειψη ρευστότητας** (η Ελλάδα καταλαμβάνει την 28^η θέση στην ΕΕ28 ως προς τη δυνατότητα χρηματοδότησης επιχειρήσεων³). Η ομαλή λειτουργία των επιχειρήσεων επηρεάζεται σημαντικά από τη δυσκολία χρηματοδότησης της λειτουργίας και των επενδύσεών τους. Το γεγονός αυτό σχετίζεται με τα προβλήματα που αντιμετωπίζει το σύνολο του τραπεζικού τομέα, τις ληξιπρόθεσμες οφειλές του δημοσίου προς τους προμηθευτές καθώς και τη μείωση της αγοραίας αξίας των περιουσιακών στοιχείων που έχουν τεθεί ως εγγύηση (real estate).

Η ανάπτυξη του επιχειρηματικού περιβάλλοντος προϋποθέτει και την ύπαρξη σημαντικών υποδομών που θα στηρίξουν την επιχειρηματικότητα. Η χώρα συνεχίζει να παρουσιάζει ελλείψεις σε σημαντικές εθνικές υποδομές, όπως για παράδειγμα στην **Ενέργεια** (διασύνδεση νησιών με το ηπειρωτικό σύστημα), στον **Τουρισμό** (συνεδριακά κέντρα, μαρίνες κ.ά.), στον **Πολιτισμό** (υποδομές προστασίας, συντήρησης και ανάδειξης της πολιτιστικής κληρονομιάς), στις **ΤΠΕ** (ευρυζωνικότητα και υπολογιστικές υποδομές), στο **Περιβάλλον** (υποδομές διαχείρισης /αξιοποίησης αποβλήτων), στις **Μεταφορές** και **Αγροδιατροφή/Βιομηχανία τροφίμων**: (agro-logistics hubs, επιχειρηματικά πάρκα).

Πέραν των ελλείψεων σε υποδομές, η χώρα εμφανίζει μια διαχρονική **υστέρηση σε αποτελεσματικούς και σύγχρονους μηχανισμούς στήριξης της επιχειρηματικότητας**. Οι ελλείψεις αυτές, οφείλονται εν μέρει και στην έλλειψη κουλτούρας συνεργασίας. Η παραδοσιακά μειωμένη επιχειρηματική συνεργασία και η απουσία σημαντικών διασυνδέσεων και δικτυώσεων, κυρίως μεταξύ των πολύ μικρών, μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων της χώρας, συμβάλει καθοριστικά στην αδυναμία συγκέντρωσης «μεγέθους» στην ελληνική παραγωγική βάση, που αποτελεί ένα σημαντικό παράγοντα για την επίτευξη εξωστρέφειας.

Μια επιπλέον αδυναμία που μεγεθύνθηκε στα χρόνια της οικονομικής κρίσης, είναι η **μειωμένη προσαρμοστικότητα των επιχειρήσεων και του ανθρώπινου δυναμικού τους στο συνεχώς μεταβαλλόμενο διεθνές επιχειρησιακό περιβάλλον**. Ειδικότερα, οι ελληνικές επιχειρήσεις είτε λόγω εσωτερικής αδυναμίας, είτε λόγω έλλειψης πόρων αδυνατούν να προσαρμοστούν έγκαιρα στις νέες συνθήκες της αγοράς που απαιτούν διαρκή ανάπτυξη και εφαρμογή νέων, αποτελεσματικότερων/καινοτομικών οργανωτικών, επιχειρηματικών, λειτουργικών και παραγωγικών μοντέλων. Σε αυτό το πλαίσιο αδυναμίας προσαρμογής των επιχειρήσεων συμπαρασύρεται και το ανθρώπινο δυναμικό τους, καθώς απαιτείται προσαρμογή των ανθρώπινων πόρων σε νέες δεξιότητες και ικανότητες. Ο φαύλος αυτός κύκλος οδηγεί στην έλλειψη κατάλληλων στελεχών εκπαιδευμένων σε ειδικότητες αιχμής και εφοδιασμένων με σύγχρονες γνώσεις και δεξιότητες που ζητούνται από την αγορά εργασίας.

Σημαντικά περιθώρια βελτίωσης του επιχειρηματικού περιβάλλοντος υπάρχουν απλουστεύοντας το **θεσμικό πλαίσιο και με την ολοκλήρωση των διοικητικών μεταρρυθμίσεων**. Στην Ελλάδα, τα τελευταία χρόνια, ολοκληρώθηκαν ή είναι σε εξέλιξη διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις που αφορούν στο επιχειρηματικό περιβάλλον, όπως η θεσμική μεταρρύθμιση στο σύστημα αδειοδότησης των επιχειρήσεων, η σταδιακή απελευθέρωση των κλειστών επαγγελμάτων, κλπ. Οι προσπάθειες που έχουν ήδη αναληφθεί έχουν αρχίσει να δείχνουν τα πρώτα θετικά αποτελέσματα, γεγονός που αντανακλάται και στην κατάταξη της χώρας στο δείκτη ανάπτυξης επιχειρηματικότητας (Doing Business 2014) της Παγκόσμιας Τράπεζας, όπου η Ελλάδα κατέλαβε την 72^η θέση το 2013 βελτιώνοντας κατά 6 βαθμούς τη βαθμολογική της κατάταξη.

Το νέο μοντέλο ανάπτυξης βασίζεται στις επενδύσεις και στην εξωστρέφεια της ελληνικής οικονομίας και στην άρση των εμποδίων που επηρεάζουν το θεσμικό και επιχειρηματικό περιβάλλον έτσι ώστε να επιτευχθεί ευνοϊκό επενδυτικό κλίμα για την ενίσχυση της επιχειρηματικότητας. Κατά συνέπεια, η επιδιωκόμενη ανάπτυξη συναρτάται σε μεγάλο βαθμό από την ταχύτητα της εφαρμογής και τη συνολική

πρόοδο του προγράμματος διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων που βρίσκεται σε εξέλιξη.

Έρευνα, Καινοτομία και Τεχνολογίες Πληροφορικής & Επικοινωνίας στην Ελλάδα

Σύμφωνα με τον πίνακα αποτελεσμάτων καινοτομίας των κρατών-μελών της ΕΕ για το 2014⁴, η Ελλάδα είναι μία από τις χώρες που χαρακτηρίζονται από μέτριες επιδόσεις καινοτομίας (moderate innovator), γεγονός που την κατατάσσει κάτω του μέσου όρου της ΕΕ. Ωστόσο και ο ρυθμός ανάπτυξης της χώρας στο τομέα της καινοτομίας για το 2013, δεν ξεπέρασε το μέσο όρο της ΕΕ (ανήλθε σε 1,2%) γεγονός που συμβάλλει στην διερεύνηση του χάσματος μεταξύ της Ελλάδας και των άλλων Ευρωπαϊκών χωρών.

Ωστόσο, **το ελληνικό σύστημα Έρευνας & Καινοτομίας (Ε&Κ) έχει να επιδείξει ισχυρά σημεία** όπως: καλές επιδόσεις στα συγχρηματοδοτούμενα από την ΕΕ Προγράμματα - Πλαίσια, σημαντική ελληνική εκπροσώπηση σε διεθνή ερευνητικά δίκτυα και έργα του Ευρωπαϊκού Οδικού Χάρτη Ερευνητικών Υποδομών, ύπαρξη ισχυρής ελληνικής ερευνητικής κοινότητας στο εξωτερικό, έμφυχο δυναμικό υψηλής ποιότητας και νησίδες αριστείας σε δημόσιους ερευνητικούς φορείς και στον ιδιωτικό τομέα, ελληνική παρουσία στο χώρο των επιστημονικών δημοσιεύσεων που ξεπερνά το μέσο όρο της ΕΕ.

Τα πλεονεκτήματα αυτά όμως δεν έχουν αξιοποιηθεί σε τέτοιο βαθμό, ώστε να ξεπεραστούν διαρθρωτικές αδυναμίες της οικονομίας και να ενσωματωθεί η ερευνητική δραστηριότητα στις παραγωγικές διαδικασίες. Αυτό οφείλεται κυρίως στα εξής:

- Στον συνήθη προσανατολισμό της έρευνας σε πεδία που συνδέονται σε μεγάλο βαθμό με τα ενδιαφέροντα των ερευνητικών ομάδων και τις ευκαιρίες χρηματοδότησης που παρέχουν τα σχετικά προγράμματα και λιγότερη έμφαση στα πεδία που αφορούν τις ανάγκες της οικονομίας
- Στη διάρθρωση του παραγωγικού ιστού της χώρας, ο οποίος στο μεγαλύτερο μέρος του αποτελείται από επιχειρήσεις μικρού μεγέθους με δραστηριότητες χαμηλής έντασης γνώσης, με αποτέλεσμα την υποτονική ζήτηση υπηρεσιών Ε&Κ, και τις χαμηλές επενδύσεις στην έρευνα από τις επιχειρήσεις
- Στην έλλειψη ειδικευμένων επενδυτικών κεφαλαίων και έλλειψη μηχανισμών μεταφοράς τεχνολογίας

Συνέπεια των ανωτέρω και της οικονομικής κρίσης είναι η συνεχής διαρροή του επιστημονικού δυναμικού υψηλού επιπέδου προς χώρες με καλύτερες συνθήκες απασχόλησης και ταχύτερη εμπορική αξιοποίηση της έρευνας («**brain drain**»).

Αντίστοιχα, απειλή αποτελεί για τη χώρα και η ταχύτατη απαξίωση των υποδομών σε Ε&Κ, λόγω του αργού ρυθμού υιοθέτησης της τεχνολογίας και των καινοτομιών που προκύπτουν μέσα από την έρευνα, σε αντίθεση με το ραγδαίο ρυθμό ανάπτυξης της τεχνολογίας και της συνεχώς εξελισσόμενης ερευνητικής και καινοτομικής δραστηριότητας παγκοσμίως.

Μία επιπλέον σημαντική αδυναμία παράμετρος, που συνδέεται με την καινοτομική δραστηριότητα, αποτελεί η **περιορισμένη αξιοποίηση των Τεχνολογιών Πληροφορικής και Επικοινωνίας (ΤΠΕ)** από νοικοκυριά, από επιχειρήσεις αλλά και από τον Δημόσιο Τομέα (Digital Scoreboard 2013⁵). Ειδικότερα. Τα κύρια χαρακτηριστικά της χώρας ως προς την αξιοποίηση των ΤΠΕ είναι τα εξής:

- Χαμηλή ανταπόκριση για συνδέσεις υψηλών ταχυτήτων (>30 MBps) 0,1% του συνόλου των συνδέσεων και χαμηλό ποσοστό των νοικοκυριών/επιχειρήσεων που έχουν σταθερή ευρυζωνική πρόσβαση, ωστόσο καλή κάλυψη των δικτύων κινητής τηλεφωνίας 4^{ης} γενιάς
- Τακτική ή καθημερινή χρήση Διαδικτύου, σε ποσοστά μικρότερα από τον μέσο όρο της ΕΕ, ενώ υψηλό παραμένει το ποσοστό των ανθρώπων που δεν έχουν χρησιμοποιήσει ποτέ το διαδίκτυο (42%)
- Ηλεκτρονική Διακυβέρνηση, με χαμηλό ποσοστό των βασικών ηλεκτρονικών δημόσιων υπηρεσιών προς τους πολίτες/επιχειρήσεις και με επίπεδο απόδοσης της δημόσιας διοίκησης και ποιότητας των δημόσιων υπηρεσιών αρκετά κάτω του μέσου όρου της ΕΕ (0.52 σε σχέση με την ΕΕ 1.18)
- Ψηφιακή επιχειρηματικότητα και ηλεκτρονικό εμπόριο, όπου το 2013 μόλις 25% των Ελλήνων πραγματοποίησαν αγορές μέσω Διαδικτύου, ενώ μόνο το 15% των μεγάλων Ελληνικών επιχειρήσεων και το 8% των ΜΜΕ δραστηριοποιούνται στο χώρο του ηλεκτρονικού εμπορίου

Η μεταστροφή του παραγωγικού μοντέλου της χώρας συνεπώς, συναρτάται με το βαθμό καινοτομίας που θα αναπτυχθεί στην παραγωγική της βάση προκειμένου, να καταφέρει να ξεπεράσει τον ανταγωνισμό

και να τοποθετηθεί στην παγκόσμια αγορά με διαφοροποιημένη θέση από τους μεγάλους – δυναμικούς ανταγωνιστές της. Είναι λοιπόν σημαντικό, η χώρα να εκμεταλλευτεί την ευκαιρία αξιοποίησης των τομέων της οικονομίας που παρουσιάζουν θετικές αναπτυξιακές προοπτικές και δύνανται να αποδώσουν μακροχρόνια μεγαλύτερες προστιθέμενες αξίες και να τοποθετήσουν την ελληνική οικονομία στον παγκόσμιο χάρτη ανταγωνισμού. Η αναγνώριση αυτών των τομέων της οικονομίας αποτελεί επίσης και επιταγή της έξυπνης εξειδίκευσης για την επίτευξη της ευρωπαϊκής στρατηγικής έξυπνης ανάπτυξης.

Σύνοψη προκλήσεων και αναπτυξιακών αναγκών της χώρας

Οι αναπτυξιακές ανάγκες της ελληνικής οικονομίας εστιάζονται στην απαίτηση για ένα νέο μοντέλο ανάπτυξης το οποίο θα στηριχθεί στην έξυπνη εξειδίκευση, στις υγιείς επενδύσεις και στην εξωστρέφεια. Το μοντέλο αυτό θα πρέπει να ξεπεράσει τις υφιστάμενες στρεβλώσεις, χαμηλή ανταγωνιστικότητα και μέτριες επιδόσεις στην έρευνα και την καινοτομία. Η νέα επιχειρηματικότητα θα αφορά κυρίως δραστηριότητες έντασης γνώσης και θα συνδυάζεται απαραίτητα, άμεσα ή έμμεσα, με τη δημιουργία νέων θέσεων απασχόλησης.

Η έξυπνη εξειδίκευση θα πρέπει να διαπνέει το νέο επιχειρηματικό περιβάλλον και να αποσκοπεί στον εντοπισμό και την ανάδειξη των χαρακτηριστικών εκείνων της χώρας και των περιφερειών που δημιουργούν βιώσιμα ανταγωνιστικά πλεονεκτήματα. Η στρατηγική της έξυπνης εξειδίκευσης επιδρά σε όλες τις πτυχές του μοντέλου ανάπτυξης μέσω της εξεύρεσης των εξειδικευμένων αγορών που διαθέτει η χώρα, την ενσωμάτωση νέων τεχνολογιών σε παραδοσιακούς κλάδους και την αξιοποίηση της «έξυπνης» δυναμικής τους. Θα συμβάλει στην εξωστρέφεια και τη βελτίωση των διασυνδέσεων και της συνεργασίας μεταξύ τομέων και παραγόντων της καινοτομίας στη χώρα αλλά και με άλλες χώρες.

Επίσης, η κρίση έδειξε ότι η επανεκκίνηση της οικονομίας και η επαναφορά της ανάπτυξης θα πρέπει να βασισθεί κυρίως στις δυνάμεις του ιδιωτικού τομέα, σε επιχειρήσεις που είναι διεθνώς ανταγωνιστικές, σε μία κοινωνία που στηρίζει το πρότυπο αυτό και σε ένα κράτος που με τις δομές και πολιτικές του απελευθερώνει και βοηθά τις δημιουργικές δυνάμεις της επιχειρηματικότητας. Μέσα από ένα τέτοιο παραγωγικό μοντέλο δημιουργούνται βιώσιμες και ποιοτικές θέσεις εργασίας και ευκαιρίες για βελτίωση των εισοδημάτων.

Η ανάσχεση της αποδιάρθρωσης του παραγωγικού ιστού και η αντιστροφή της αποβιομηχάνισης προϋποθέτει τη **βελτίωση της ανταγωνιστικότητας της μεταποίησης** μέσα από συνολική αναβάθμισή της προς ένα νέο παραγωγικό μοντέλο που στοχεύει στην παραγωγή προϊόντων με υψηλή προστιθέμενη αξία. Οι ελληνικές επιχειρήσεις θα πρέπει να είναι κατάλληλα προετοιμασμένες να προσαρμοστούν και να επωφεληθούν από τις αναπόφευκτες αναδιαρθρώσεις των «αλυσίδων αξίας» τα επόμενα χρόνια σε τοπικό, εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο. Στόχος είναι να συμβάλλουν με αυτόν τον τρόπο στην οικονομική ευημερία και τη διατήρηση της κοινωνικής συνοχής μέσω της ανάπτυξης και της αύξησης της απασχόλησης.

Αναγκαία συνθήκη επίτευξης του νέου αναπτυξιακού μοντέλου αποτελεί η εφαρμογή μίας ολοκληρωμένης προσέγγισης, η οποία βασίζεται στην **διαμόρφωση του κατάλληλου επιχειρηματικού περιβάλλοντος («οικοσυστήματος»)** που θα βοηθά τις επιχειρήσεις να εντοπίσουν και να αξιοποιήσουν τις νέες ευκαιρίες ανάπτυξης και να συμμετέχουν σε τμήματα παγκόσμιων αλυσίδων. Τούτο περιλαμβάνει την απομάκρυνση των αναποτελεσματικών θεσμικών, κανονιστικών και διοικητικών εμποδίων στην επιχειρηματικότητα καθώς και τη διαμόρφωση και εφαρμογή μίας στοχευμένης δέσμης κινήτρων για την ανάληψη επιχειρηματικών πρωτοβουλιών σε επιλεγμένους τομείς.

Στρατηγική για το νέο αναπτυξιακό υπόδειγμα

Η στρατηγική για τη μετάβαση στο νέο μοντέλο ανάπτυξης οικοδομείται και στηρίζεται σε τέσσερις (4) πυλώνες. Οι Στρατηγικοί Πυλώνες αναλύονται στη συνέχεια:

1. Ενίσχυση της προσαρμογής των επιχειρήσεων και του ανθρώπινου δυναμικού στις νέες αναπτυξιακές απαιτήσεις

Η ανάδειξη και υιοθέτηση ενός νέου παραγωγικού μοντέλου που θα στηρίζεται στην εξωστρέφεια και την καινοτομία δε μπορεί να επιτευχθεί χωρίς την προσαρμογή των γνώσεων, δεξιοτήτων και των

ικανοτήτων του ανθρώπινου δυναμικού. Η χώρα χρειάζεται ανθρώπινο δυναμικό καλά εκπαιδευμένο με εξειδικευμένες γνώσεις και οριζόντιες δεξιότητες που θα μπορεί να δημιουργήσει εστίες καινοτομίας, να υποστηρίξει αναπτυξιακούς τομείς προτεραιότητας και να υπηρετήσει ένα νέο επιχειρηματικό υπόδειγμα.

Με βάση τα παραπάνω, απαιτείται γρήγορη και αποτελεσματική **μετάβαση των επιχειρήσεων και των εργαζομένων στα νέα δεδομένα της εποχής** και την εξομάλυνση των οδυνηρών συνεπειών που προκάλεσε η οικονομική κρίση κυρίως στην αγορά εργασίας. Τα αποτελέσματα που επιδιώκονται είναι τα εξής:

- Προσαρμογή των επιχειρήσεων και του ανθρώπινου δυναμικού στις επικρατούσες κοινωνικοοικονομικές συνθήκες της αγοράς
- Ανάπτυξη των δεξιοτήτων των εργαζομένων που θα υποστηρίξουν την προσαρμογή των επιχειρήσεων στις νέες αναπτυξιακές απαιτήσεις
- Δημιουργία ευνοϊκού κλίματος για την καταπολέμηση της ανεργίας και τη δημιουργία νέων, βιώσιμων θέσεων απασχόλησης

Ειδικότερα, η προσαρμογή σε επίπεδο επιχείρησης αφορά σε αλλαγές στο επιχειρησιακό τους μοντέλο με ιδιαίτερη έμφαση σε τομείς, όπως: Οργάνωση και λειτουργία, βελτιστοποίηση της χρήσης πόρων, ενίσχυση της εξωστρέφειας και της καινοτομίας, ανάπτυξη εργαλείων και μεθόδων διοικητικής πληροφόρησης και συγκριτικών αξιολογήσεων, τεχνολογική αναβάθμιση, ενίσχυση της ποιότητας των προϊόντων και υπηρεσιών, αξιολόγηση των δεξιοτήτων και ικανοτήτων του προσωπικού, βελτίωση της περιβαλλοντικής διαχείρισης κλπ.

Βασικό χαρακτηριστικό της πολιτικής στήριξης της απασχόλησης για την επόμενη περίοδο πρέπει να είναι η μετατόπιση του κέντρου βάρους από την παραγωγή επαγγελματικής κατάρτισης στην **στήριξη των επιχειρήσεων** και ειδικότερα των σχεδίων που εκπονούν για προσαρμογή στην οικονομική κρίση και στις τεχνολογικές προκλήσεις.

Για την ανάπτυξη της επιχειρηματικότητας στην Ελλάδα απαιτείται περισσότερη εστίαση στη υποστήριξη κυρίως ΜΜΕ με αποδεδειγμένο δυναμικό ανάπτυξης, εξωστρέφειας και δυνατότητας μεγέθυνσης, αντί της υποστήριξης γενικευμένης δημιουργίας νέων αλλά συχνά θνησιγενών και μικρής κλίμακας επιχειρήσεων. Τα μέσα στήριξης της καινοτομίας και βελτίωσης της παραγωγικότητας στις ΜΜΕ απουσιάζουν από το ελληνικό επιχειρηματικό περιβάλλον. Χρειάζεται λοιπόν ένα αποτελεσματικό πλέγμα μηχανισμών στήριξης των επιχειρήσεων σε όλο το εύρος των αναγκών τους. Οι φορείς αυτοί θα ενισχυθούν ώστε να παρέχουν αρωγή στις επιχειρήσεις σε θέματα ανάπτυξης καινοτομικής και τεχνολογική επιχειρηματικότητας, στρατηγικής πληροφόρησης, ανάπτυξης επαγγελματικών προσόντων, γνώσεων και δεξιοτήτων για το ανθρώπινο δυναμικό.

2. Επικέντρωση σε τομείς παραγωγικούς, ανταγωνιστικούς και δυνάμει εξωστρεφείς και καινοτόμους

Το μεγάλο ζητούμενο για την επόμενη δεκαετία είναι η ενίσχυση των δυναμικών εστιών επιχειρηματικότητας που διαθέτει η χώρα. Εστίες επιχειρηματικότητας που συγκεντρώνουν σημαντικό ανταγωνιστικό πλεονέκτημα σε όρους τεχνολογίας, καινοτομίας, ποιότητας, δυνατότητας συνεργειών και εξωστρέφειας και όχι στην αναβίωση παραδοσιακών δραστηριοτήτων που έχουν απολέσει τα βασικά ανταγωνιστικά πλεονεκτήματά τους.

Ειδικότερα, θα δοθεί προτεραιότητα σε τομείς δυνάμει εξωστρεφείς όπου υπάρχει ικανή και εμβληματική παραγωγή για τη χώρα, η οποία μπορεί περαιτέρω να αυξηθεί σε κλίμακα/ μέγεθος μέσω της συνεργασίας των εμπλεκόμενων μερών κατά μήκος της αλυσίδας αξίας. Τέτοιοι τομείς μπορεί να είναι ήδη ανεπτυγμένοι στη διεθνή οικονομία αλλά να αφήνουν στην καινοτόμο ελληνική επιχειρηματικότητα ένα παράθυρο ευκαιρίας για ανάπτυξη συγκεκριμένων τμημάτων της αγοράς (niche markets). Επιπλέον, οι τομείς αυτοί θα πρέπει να συγκεντρώνουν τα χαρακτηριστικά εκείνα (π.χ. κρίσιμη μάζα και ανταγωνιστικά πλεονεκτήματα) που θα αξιοποιήσουν την **έξυπνη εξειδίκευση**. Οι επιλεγμένοι στρατηγικοί τομείς, μέσω δράσεων Ε&Κ θα αποκτήσουν τη δυναμική αύξησης της προστιθέμενης αξίας του προϊόντος τους στην αγορά, ώστε να το καθιστούν ανταγωνιστικό σε παγκόσμιο επίπεδο.

Οι στρατηγικοί τομείς αναγνωρίστηκαν και καταγράφηκαν στο νέο αναπτυξιακό μοντέλο της χώρας

«Ελλάδα 2021»⁷ και παρουσιάστηκαν από τον ίδιο τον Πρωθυπουργό το Μάιο του 2014. Οι στρατηγικοί τομείς της χώρας και η στρατηγική κάθε ενός συνοψίζονται παρακάτω (Αναλυτικότερη παρουσίαση της στρατηγικής και των αξόνων παρέμβασης κάθε τομέα περιλαμβάνονται στο Παράρτημα Α του Προγράμματος):

- **Αγροδιατροφή/ Βιομηχανία τροφίμων:** Το όραμα για τον αγροδιατροφικό τομέα με χρονικό ορόσημο το έτος 2023, συνίσταται στη διαμόρφωση ενός σύγχρονου παραγωγικού κλάδου με έμφαση στη βιομηχανία τροφίμων και την μεταποίηση, ικανού να συμβάλει στην οικονομική ευημερία και την ποιότητα ζωής των πολιτών, μέσω της παραγωγής ανταγωνιστικών, ποιοτικών και ασφαλών τροφίμων ελληνικής προέλευσης, με υψηλή προστιθέμενη και διατροφική αξία.
- **Ενέργεια:** Η στρατηγική του τομέα της Ενέργειας επιδιώκει την ασφάλεια του ενεργειακού εφοδιασμού, τη βελτίωση της αποτελεσματικότητας της εσωτερικής αγοράς ενέργειας και την υποστήριξη της βιώσιμης οικονομικής ανάπτυξης της Ελλάδας σε συνδυασμό με την προστασία του καταναλωτή από τις υψηλές τιμές των ενεργειακών προϊόντων. Στόχος είναι επίσης η ανάπτυξη βιώσιμης επιχειρηματικότητας, κατά το δυνατό με εξαγωγικό προσανατολισμό, σε τομείς όπου υφίσταται ουσιαστικό δυναμικό για την δραστηριοποίηση ελληνικών επιχειρήσεων, όπως η εξοικονόμηση ενέργειας, η αξιοποίηση των ΑΠΕ, καθώς και η συμμετοχή σε έργα υποδομών.

Αναφορικά με τις υποδομές ενέργειας, η στρατηγική περιλαμβάνει τη μείωση του κόστους παραγωγής ενέργειας και τη χρήση πετρελαίου για ηλεκτροπαραγωγή, ώστε να εξισορροπηθούν τα φορτία ηλεκτρικής ενέργειας ανάλογα με την εποχιακή ζήτηση και να αξιοποιηθεί το υπάρχον δυναμικό των ΑΠΕ. Επίσης, τη μείωση απωλειών κατά τη μεταφορά ενέργειας, τη βελτίωση της ευστάθειας του Νότιου Συστήματος της χώρας, αλλά και την αύξηση της δυνατότητας ανάπτυξης ΑΠΕ και θερμικών σταθμών στη συγκεκριμένη περιοχή. Στόχευση αποτελεί και η εξισορρόπηση της ζήτησης με την παραγωγή ενέργειας μέσω της ανάπτυξης έξυπνων δικτύων και μετρητών. Στρατηγικό στόχο αποτελεί και η υλοποίηση επενδύσεων σε υποδομές και συμμετοχή σε διασυνοριακά έργα ενίσχυσης και κατασκευής αγωγών φυσικού αερίου, που θα μετατρέψουν την Ελλάδα σε ενεργειακό κόμβο συμβάλλοντας στην ασφάλεια εφοδιασμού και θα ενισχύσουν την εθνική οικονομία και τέλος η μείωση της εξάρτησης της χώρας από εισαγόμενα καύσιμα.
- **Εφοδιαστική Αλυσίδα:** Η εθνική στρατηγική για τον τομέα της Εφοδιαστικής Αλυσίδας αποσκοπεί στην ενδυνάμωση της αποτελεσματικότητας και τον εκσυγχρονισμό του συστήματος μεταφορών και Logistics, και στην ανάδειξη της Ελλάδας σε διαμετακομιστικό κόμβο της Νοτιοανατολικής Ευρώπης. Η στρατηγική αυτή αναλύεται στις εξής επιδιώξεις:
  - Ενίσχυση της αποδοτικότητας της εφοδιαστικής αλυσίδας μέσω χαμηλού κόστους και υψηλής ποιότητας υπηρεσιών
  - Απλοποίηση της δομής και μείωση των κρίκων της εφοδιαστικής αλυσίδας προς όφελος του τελικού καταναλωτή
  - Διασφάλιση της βιωσιμότητας των ελληνικών logistics μέσω της ενίσχυσης της οικονομικής, κοινωνικής και περιβαλλοντικής τους απόδοσης
  - Εξωστρέφεια και διεθνοποίηση των ελληνικών logistics
  - Ανάδειξη ολοκληρωμένων εμπορικών πυλών εισόδου / εξόδου με υπηρεσίες προστιθέμενης αξίας
- **Πολιτιστικές και Δημιουργικές Βιομηχανίες:** Η στρατηγική για την ανάπτυξη του τομέα που διακρίνεται σε δύο κλάδους, τις Δημιουργικές και τις Πολιτιστικές Βιομηχανίες, είναι η δημιουργία διακριτής ταυτότητας των παραγομένων προϊόντων και υπηρεσιών κάθε κλάδου (design & branding) προκειμένου να διευκολυνθεί η προώθησή τους στην διεθνή αγορά (εξωστρέφεια) σε συνδυασμό με την αισθητή βελτίωση της ανταγωνιστικότητας και της ποιότητας τους και την αύξηση της συνολικής προστιθέμενης αξίας τους.
- **Περιβάλλον:** Η στρατηγική ανάπτυξης του τομέα εκτείνεται σε δραστηριότητες που έχουν μεγάλες προοπτικές ανάπτυξης μέχρι το 2023:
  - Στήριξη της επιχειρηματικότητας για τη διαχείριση των αποβλήτων είτε αστικά είτε βιομηχανικής προέλευσης ώστε να επιτευχθεί μεγαλύτερου βαθμού εκμετάλλευση της αξίας αυτών ως υλικό για επαναχρησιμοποίηση, ανακύκλωση ή ενεργειακή αξιοποίηση

- ο Στήριξη της επιχειρηματικότητας και καινοτομίας σε προϊόντα και υπηρεσίες αντιρρύπανσης και απορρύπανσης με έμφαση στην «πράσινη επιχείρηση» και στην βιομηχανική συμβίωση
- ο Παραγωγή υψηλής ποιότητας περιβαλλοντικών υπηρεσιών προς την κοινωνία για αύξηση της διαφάνειας και άμβλυση των κοινωνικών αντιδράσεων, διευκολύνοντας την εμπλοκή των επιχειρήσεων στην μελέτη και διατήρηση των περιβαλλοντικών πόρων και της βιοποικιλότητας. Στο πλαίσιο αυτό θα επιδιωχθεί η έρευνα και η ανάπτυξη της καινοτομίας στο σχεδιασμό καταπολέμησης φυσικών καταστροφών, στην αντιμετώπιση των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής, στην αξιοποίηση της γενετικής πληροφορίας της βιοποικιλότητας, στην βελτίωση της πρόσβασης των ενδιαφερομένων στην περιβαλλοντική πληροφορία και η συμμετοχή των επιχειρήσεων στην διατήρηση των οικοσυστημάτων και της βιοποικιλότητας
- **Τουρισμός:** Η στρατηγική του Τουρισμού για την περίοδο 2014-20 συνίσταται στην ανάδειξη του ελληνικού τουρισμού με το συνδυασμό του φυσικού και του πολιτιστικού αποθέματος και του ανθρώπινου δυναμικού της χώρας σε ένα συνολικό προϊόν εμπειριών, που θα το χαρακτηρίζει η υψηλή ποιότητα σε όλες τις πτυχές των προσφερόμενων υπηρεσιών, θα περιλαμβάνει ένα σύνολο αλληλοσυμπληρούμενων αλλά διακριτών τουριστικών προϊόντων και θα εξασφαλίζει ένα ενιαίο επίπεδο ελάχιστων ποιοτικών χαρακτηριστικών σε όλες τις περιφέρειες της χώρας. Αποτέλεσμα αυτής της στρατηγικής επιδιώκεται να είναι η επιμήκυνση της τουριστικής περιόδου και η αύξηση των εσόδων ανά επισκέπτη, σημεία στα οποία η χώρα υστερεί σημαντικά έναντι των ανταγωνιστών της. Οι ειδικότερες προτεραιότητες για την επίτευξη αυτών των στόχων είναι:
  - ο Ανάπτυξη ειδικών μορφών τουρισμού, αναβάθμιση ή/ και διαφοροποίηση του παραδοσιακού μοντέλου «ήλιος-θάλασσα»
  - ο Εξασφάλιση υψηλότερης ποιότητας υπηρεσιών που προσφέρονται σε όλη τη αλυσίδα αξίας
  - ο Συντονισμένες δράσεις προώθησης του τουριστικού προϊόντος από όλους τους συντελεστές με εστιασμένο σχεδιασμό
  - ο Κατάρτιση των απασχολούμενων/δράσεις παροχής υποστήριξης στους επιχειρηματίες και αναβάθμιση της παρεχόμενης τουριστικής εκπαίδευσης
  - ο Βελτίωση των δημόσιων –κυρίως- υποδομών και υπερδομών, αλλά και των ιδιωτικών με τις οποίες ο επισκέπτης έρχεται σε επαφή, με καινοτόμες παρεμβάσεις για την ανάδειξη της επισκεψιμότητας των τουριστικών προορισμών της χώρας.
- **Τεχνολογίες Πληροφορικής & Επικοινωνιών (ΤΠΕ):** Η στρατηγική για την ανάπτυξη του τομέα ΤΠΕ, μέσω της χρηματοδότησης από το Ε.Π. Ανταγωνιστικότητα, Εξωστρέφειας και Καινοτομίας, έχει στόχο να ενεργοποιήσει το σύνολο της αλυσίδας αξίας μέσω της ενίσχυσης της ζήτησης για υπηρεσίες ΤΠΕ από τους τελικούς χρήστες και ταυτόχρονα μέσω της ενίσχυσης της προσφοράς ψηφιακών υπηρεσιών, εφαρμογών και ολοκληρωμένων λύσεων ΤΠΕ, ψηφιακού περιεχομένου υποστηριζόμενες από την απαραίτητη τεχνολογική υποδομή, δίνοντας έμφαση στην υιοθέτηση σύγχρονων τεχνολογιών νέφους (cloud-SaaS) και διάθεσης μέσω Παρόχων Ψηφιακών Υπηρεσιών (ΠΨΥ).
- **Υγεία:** Βασική επιδίωξη για τον τομέα της υγείας, είναι η ανάπτυξη βιώσιμης εξωστρεφούς επιχειρηματικότητας με εξαγωγικό προσανατολισμό, σε περιοχές όπου υφίσταται ουσιαστικό δυναμικό για τη δραστηριοποίηση ελληνικών επιχειρήσεων, η οποία θα συμβάλλει στην επίτευξη των στόχων της στρατηγικής του ΕΣΠΑ 2014–2020.

Ειδικότερα στρατηγική στόχευση αποτελεί η στήριξη των νέων τεχνολογιών για την ενίσχυση της παραγωγικής διαδικασίας (π.χ. ανάπτυξη γενοσήμων υψηλής προστιθέμενης αξίας κ.α), την παροχή υπηρεσιών (τηλεϊατρική, προηγμένες διαγνωστικές & απεικονιστικές υπηρεσίες κ.α.), του τουρισμού υγείας. καθώς και των εξαγωγών. Επιπλέον, στρατηγικοί στόχοι του Τομέα αποτελούν η ενίσχυση για την παροχή πιστοποίησης σε παρόχους υπηρεσιών υγείας, η κατάρτιση του ανθρώπινου δυναμικού σε θέματα υπηρεσιών υψηλής αξίας και αιχμής αλλά και η διευκόλυνση της επιχειρηματικής πρωτοβουλίας στον τομέα μέσω της αναδιάρθρωσης του σχετικού θεσμικού πλαισίου.
- **Υλικά – Κατασκευές:** Η στρατηγική στον τομέα των Υλικών συνίσταται στην ενίσχυση επιλεγμένων αλυσίδων αξίας του τομέα αφενός σε δραστηριότητες που συμπληρώνουν υπάρχουσες αλυσίδες αξίας και αυξάνουν την εγχώρια προστιθέμενη αξία και αφετέρου σε δυναμικούς εξαγωγικούς κλάδους έντασης γνώσης που αξιοποιούν νέες τεχνολογίες και αποσπούν μερίδια στις

παγκόσμιες αλυσίδες αξίας.

Η στρατηγική του κλάδου των Κατασκευών συνίσταται στην υποστήριξη των επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται στον συγκεκριμένο τομέα για εξαγωγή τεχνογνωσίας και παροχή υπηρεσιών σε άλλες χώρες καθώς και για την αναζήτηση νέων ευκαιριών σε αγορές του εξωτερικού, καθώς και στην προσπάθεια δικτύωσης τους σε αυτές τις αγορές. Επιπλέον, στρατηγική στόχευση αποτελεί και η εκπαίδευση, κατάρτιση και πιστοποίηση των επαγγελματιών του κλάδου (μηχανικών, τεχνικών στελεχών κατασκευαστικών εταιριών και των εταιριών παραγωγής υλικών) καθώς και η υποστήριξη για τον ποιοτικό έλεγχο των κατασκευών από πιστοποιημένα εργαστήρια.

Η διαδικασία της παρακολούθησης των επιλεγμένων τομέων και ανάδειξης νέων τομέων, τεχνολογιών και δραστηριοτήτων θα είναι μια συνεχής διαδικασία μελέτης, διαβουλεύσεων, παρακολούθησης και ελέγχου σε όλη της προγραμματική περίοδο.

3. Στοχευμένη επιλογή επενδύσεων / επιχειρήσεων/ δραστηριοτήτων που διαθέτουν τα ζητούμενα χαρακτηριστικά για το νέο αναπτυξιακό υπόδειγμα

Για την αποτελεσματικότερη χρήση των πόρων του προγράμματος απαιτείται επικέντρωση των επενδύσεων στις επιχειρήσεις που διαθέτουν αναπτυξιακές προοπτικές. Τα χαρακτηριστικά των επιχειρήσεων που αξιολογούνται θετικά, όσον αφορά στις αναπτυξιακές τους προοπτικές, διαφοροποιούνται σε μικρό ή μεγάλο βαθμό ανά τομέα. Τα βασικά όμως χαρακτηριστικά που κρίνονται σημαντικά για το σύνολο των επιχειρήσεων και θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη στη στοχευμένη ενίσχυση επενδύσεων, επιχειρήσεων ή δραστηριοτήτων συνοψίζονται παρακάτω:

- 1. Εξωστρέφεια (δημιουργούμενο εξαγωγικό δυναμικό):** Η εξωστρέφεια αφορά στη εν δυνάμει ικανότητα μιας επιχείρησης/ επιχειρηματικής δραστηριότητας να παράγει προϊόντα ή υπηρεσίες καινοτόμα ή μη, τα οποία έχουν ισχυρό εξαγωγικό προσανατολισμό
- 2. Καινοτομία/δημιουργικότητα:** Η καινοτομία/ δημιουργικότητα διακρίνεται σε πολλά επίπεδα και μπορεί να αφορά στην ανάπτυξη ενός νέου προϊόντος/υπηρεσίας ή στην βελτίωση υπάρχοντος προϊόντος/ υπηρεσίας, στην ανάπτυξη ή βελτίωση της διαδικασίας παραγωγής, του μάρκετινγκ κ.α. για την επιχείρηση, καθώς και την εγχώρια, ευρωπαϊκή ή παγκόσμια αγορά
- 3. Σημαντικό μέγεθος σε κύκλο εργασιών και απασχόληση/ επαρκές γκάμα προϊόντων για την αντιμετώπιση του παγκόσμιου ανταγωνισμού:** Το χαρακτηριστικό αυτό αφορά σε επιχειρήσεις που έχουν το κρίσιμο μέγεθος αλλά και την απαραίτητη συνθετότητα στο προϊόντικό τους μίγμα για να υποστηρίξουν την ανάπτυξη και το διεθνή ανταγωνισμό
- 4. Στόχευση σε “niche” παγκόσμιες αγορές:** Η στόχευση σε εξειδικευμένα τμήματα της παγκόσμιας αγοράς (“niche markets”) αφορά την επιχειρηματική διείδυση και τελικά την εδραίωση ελληνικών επιχειρήσεων μέσω των υψηλής ποιότητας προσφερόμενων προϊόντων/ υπηρεσιών σε αυτά τα τμήματα
- 5. Θετικά αποτελέσματα και οικονομική προοπτική/ανταγωνιστικότητα των επιχειρήσεων:** Το χαρακτηριστικό αυτό αφορά στην οικονομική υγεία των επιχειρήσεων, τη θετική προοπτική για ανάπτυξη αλλά και την προσδοκία για την ανάληψη δραστηριοτήτων που θα ενισχύσουν την ανταγωνιστικότητα της χώρας
- 6. Επανακυκλοφορία των πόρων στην εσωτερική αγορά (μεγιστοποίηση του ποσοστού της εγχώριας προστιθέμενης αξίας):** Το χαρακτηριστικό αυτό αφορά σε επιχειρήσεις/επιχειρηματικές δραστηριότητες που δημιουργούν πολλαπλασιαστικά οφέλη στην οικονομία μέσω της διάχυσης εσόδων σε οριζόντιους και κάθετους τομείς της αγοράς
- 7. Νέες εταιρείες:** Το χαρακτηριστικό αυτό αφορά στην καινούργια επιχειρηματικότητα με δημιουργία νέων επιχειρήσεων (π.χ. start ups), με την προϋπόθεση ότι η ανάληψη της νέας επιχειρηματικής δραστηριότητας έχει προοπτικές ανάπτυξης
- 8. Μικρό αποτύπωμα CO₂ / χαμηλή επιβάρυνση του περιβάλλοντος:** Το χαρακτηριστικό αυτό αφορά στην ανάπτυξη επιχειρηματικής δραστηριότητας που είναι φιλική προς το περιβάλλον και συνάδει με το ευρύτερο πλαίσιο της βιώσιμης ανάπτυξης
- 9. Ομάδες εταιρειών / συνεργασίες:** Η συνεργασία επιχειρήσεων κοινού σκοπού (ομοειδείς

επιχειρήσεις, συνεργαζόμενες επιχειρήσεις, δίκτυα επιχειρήσεων) έχει ως στόχο την ενίσχυση της καθετοποίησης στην παραγωγή, τη δημιουργία διαπραγματευτικού πλεονεκτήματος στις προμήθειες, την ολοκλήρωση του προσφερόμενου προϊόντος/υπηρεσίας στις πωλήσεις (π.χ. αύξηση γκάμας προϊόντων) κ.ά.

10. Προϊόντα/Υπηρεσίες υψηλής προστιθέμενης αξίας (Premium brands): Τα προϊόντα/υπηρεσίες υψηλής προστιθέμενης αξίας που ενσωματώνουν τη γνώση και την καινοτομία είναι πρωτότυπα ελληνικά προϊόντα/ υπηρεσίες με σήμανση τα οποία προέρχονται μέσα από διεθνώς αναγνωρισμένες διαδικασίες τυποποίησης και πιστοποίησης

Στο πλαίσιο του σχεδιασμού του προγράμματος, αξιολογήθηκε η σημασία των χαρακτηριστικών αυτών ανά Τομέα⁸, με σκοπό τη διαμόρφωση προτεραιοποίησης για τη στόχευση του επιχειρησιακού προγράμματος. Συγκεκριμένα:

1^{ης} προτεραιότητας, αποτελεί η επιχειρηματικότητα που διαθέτει τα εξής χαρακτηριστικά:

- Προϊόντα υψηλής προστιθέμενης αξίας
- Καινοτομία και δημιουργικότητα
- Εξωστρέφεια

2^{ης} προτεραιότητας αποτελεί η επιχειρηματικότητα που διαθέτει τα εξής χαρακτηριστικά:

- Θετικά αποτελέσματα και οικονομική προοπτική/ ανταγωνιστικότητα
- Ομάδες επιχειρήσεων με σημαντικές δυνατότητες συνεργασίας
- Μικρό αποτύπωμα CO₂/χαμηλή επιβάρυνση του περιβάλλοντος

3^{ης} προτεραιότητας αποτελεί η επιχειρηματικότητα που διαθέτει τα εξής χαρακτηριστικά:

- Επανακυκλοφορία των πόρων στην εσωτερική αγορά
- Σημαντικό μέγεθος σε κύκλο εργασιών και απασχόληση/ επαρκής γκάμα προϊόντων για την αντιμετώπιση του παγκόσμιου ανταγωνισμού
- Στόχευση σε Niche παγκόσμιες αγορές
- Νέες εταιρείες / νέα επιχειρηματικότητα

4. Εξασφάλιση των παραγόντων που διευκολύνουν τη δραστηριοποίηση των επιχειρήσεων στο Ελληνικό επιχειρησιακό περιβάλλον

Στο πλαίσιο της επίτευξης της έξυπνης ανάπτυξης, προτεραιότητα θα δοθεί και στην ενίσχυση της δημιουργίας ενός περιβάλλοντος φιλικού προς τις επιχειρήσεις, το οποίο προσελκύει επενδύσεις. Υπό το πρίσμα αυτό η στρατηγική του προγράμματος θα πρέπει να στοχεύσει στην διευκόλυνση της επιχειρηματικής δραστηριότητας μέσα από τις εξής παραμέτρους:

Αναδιάρθρωση της Δημόσιας Διοίκησης

Η δημόσια διοίκηση ως διευκολυντής της επιχειρηματικότητας, ενισχύεται μέσω δραστηριοτήτων που θα εξαλείψουν τα γραφειοκρατικά εμπόδια. Θα πρέπει να υλοποιηθούν οι διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις που σχετίζονται με την επιτάχυνση των διαδικασιών για τη δημιουργία επιχειρηματικών δραστηριοτήτων και την απλοποίηση των διοικητικών διαδικασιών που σχετίζονται με την επιχειρηματικότητα και την καινοτομία (π.χ. απλοποίηση διαδικασιών αδειοδότησης, απονομής δικαιοσύνης, αξιολόγησης επενδυτικών προτάσεων κ.ά.). Με τον τρόπο αυτό η δημόσια διοίκηση θα αναπτύξει ουσιαστικά το ρόλο του ρυθμιστή της αγοράς, επιβλέποντας το σύνολο των επιχειρηματικών δραστηριοτήτων, παρέχοντας κίνητρα και διευκολύνσεις ανάπτυξης νέων καθώς και θωρακίζοντας το πλαίσιο λειτουργίας της.

Ανάπτυξη δομών και υποδομών

Η αναβάθμιση των υφιστάμενων δομών και υποδομών καθώς και η ανάπτυξη νέων συνδέεται άμεσα με την βελτίωση της ανταγωνιστικότητας της χώρας καθώς επηρεάζει άμεσα (μείωση λειτουργικού κόστους

επιχειρήσεων, βελτίωση παρεχόμενων υπηρεσιών) και έμμεσα (ανάπτυξη νέων επιχειρησιακών δραστηριοτήτων, είσοδο σε νέες αγορές) τη λειτουργία του επιχειρηματικού περιβάλλοντος.

Υποδομές για την έρευνα και την καινοτομία: Η δημιουργία ελκυστικού περιβάλλοντος στην Ελλάδα για την ανάπτυξη της έρευνας και της καινοτομίας αλλά και της προώθησης της, προϋποθέτει τη δημιουργία ή/ και αναβάθμιση των υφιστάμενων υποδομών έρευνας και καινοτομίας. Κατά συνέπεια είναι κρίσιμης σημασίας να τεθεί μια νέα βάση για την ανάπτυξη και συντήρηση των ερευνητικών υποδομών μέσω της δημιουργίας ενός Εθνικού Στρατηγικού Πλαισίου για την Έρευνα και την Καινοτομία (ΕΣΠΕΚ) και ενός Οδικού Χάρτη για τις ερευνητικές υποδομές δεδομένων των σημαντικών επενδύσεων που απαιτούνται για αυτές.

Υποδομές ΤΠΕ: Οι υποδομές ψηφιακών υπηρεσιών λειτουργούν καταλυτικά στην μεγέθυνση της οικονομίας. Η συνέχιση και ολοκλήρωση των επενδύσεων σε δίκτυα νέας γενιάς σε όλη την επικράτεια καθώς και των κεντρικών δημόσιων υπολογιστικών υποδομών, με ασφαλή, διαλειτουργική και οικονομικά αποδοτική, ενεργή διαμοίραση των ηλεκτρονικών δημόσιων πόρων αναμένεται να συμβάλλει καθοριστικά στην αύξηση της ανταγωνιστικότητας. Το δυναμικό των ΤΠΕ θα πρέπει να κινητοποιηθεί προς την ενίσχυση υποδομών για την ευρυζωνικότητα, την e-επιχειρηματικότητα, την ανταγωνιστικότητα και εξωστρέφεια των επιχειρήσεων και την ουσιαστική προώθηση της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης.

Εθνικές Υποδομές: Η ανάπτυξη κρίσιμων εθνικά υποδομών όπως ενδεικτικά για την ενέργεια, τον τουρισμό, τις μεταφορές – logistics, το περιβάλλον και τον πολιτισμό, αναμένεται να συμβάλλουν στην ενίσχυση της επιχειρηματικότητας σε αυτούς τους τομείς. Οι δράσεις θα πρέπει να ανταποκρίνονται στις νέες απαιτήσεις της στρατηγικής για έξυπνη εξειδίκευση και για την ικανοποίηση των εθνικών αναπτυξιακών αναγκών.

Σύνδεση της στρατηγικής παρέμβασης με την δομή του ΕΠΑνΕΚ

Οι πυλώνες του νέου Αναπτυξιακού Υποδείγματος, όπως διαμορφώθηκαν μέσα από την στρατηγική παρέμβαση, συνδέονται στην δομή του ΕΠΑνΕΚ με τους βασικούς Άξονες Προτεραιότητας (ΑΠ) του προγράμματος (πλην της Τεχνικής Βοήθειας) ως εξής:

Ο ΑΠ1 «Ανάπτυξη επιχειρηματικότητας με τομεακές προτεραιότητες» συνδέεται και αφορά του Στρατηγικούς Πυλώνες 2 & 3 ως εξής:

Η ανάπτυξη της επιχειρηματικότητας μέσω του ΕΠΑνΕΚ επικεντρώνεται σε τομείς παραγωγικούς, ανταγωνιστικούς και δυνάμει εξωστρεφείς και καινοτόμους (9 στρατηγικοί τομείς της χώρας) που αναμένεται να αποτελέσουν τους μοχλούς ανάκαμψης της ελληνικής οικονομίας. Για την ενίσχυση της δραστηριότητας των τομέων αυτών θα γίνει στοχευμένη επιλογή επενδύσεων και δραστηριοτήτων που διαθέτουν τα ζητούμενα χαρακτηριστικά για το νέο αναπτυξιακό υπόδειγμα. Η έξυπνη εξειδίκευση αποτελεί βασική παράμετρο του προγράμματος αφού θα πρέπει διαπνέει το νέο αναπτυξιακό μοντέλο και αποσκοπεί στον εντοπισμό των μοναδικών χαρακτηριστικών της Ελλάδας, αναδεικνύοντας τα υφιστάμενα πλεονεκτήματα της.

Ο ΑΠ2 «Προσαρμογή εργαζομένων, επιχειρήσεων και επιχειρηματικού περιβάλλοντος στις νέες αναπτυξιακές απαιτήσεις» συνδέεται και αφορά το Στρατηγικό Πυλώνα 1 ως εξής:

Ο άξονας αυτός στοχεύει στην προσαρμογή εργαζομένων, επιχειρήσεων και επιχειρηματικού περιβάλλοντος στις νέες αναπτυξιακές απαιτήσεις, κατά κύριο λόγο, μέσω εφαρμογής σχεδίων διαρθρωτικής προσαρμογής των επιχειρήσεων ή συλλογικών επιχειρησιακών/κλαδικών σχεδίων. Οι ανάγκες προσαρμογής αφού μελετηθούν θα καταδείξουν τα πραγματικά κενά σε όρους κατάρτισης, εκπαίδευσης και επαγγελματικής ανάπτυξης των εργαζομένων, θα υποδείξουν αναδυόμενες δεξιότητες και ικανότητες και θα οδηγήσουν στον σχεδιασμό και υλοποίηση στοχευμένων προγραμμάτων ανάπτυξης ανθρώπινου δυναμικού. Παράλληλα, για την επίτευξη του συνολικού στόχου του άξονα, θα απαιτηθεί η προσαρμογή της θεσμικής ικανότητας της δημόσιας διοίκησης και των ενδιαφερόμενων φορέων προς την κατεύθυνση βελτίωσης του επιχειρηματικού περιβάλλοντος.

Ο ΑΠ3 «Ανάπτυξη μηχανισμών στήριξης της επιχειρηματικότητας» συνδέεται και αφορά το

Στρατηγικό Πυλώνα 4 ως εξής:

Ο άξονας αυτός στοχεύει στην αναβάθμιση των υποδομών της χώρας σε τομείς προτεραιότητας, οι οποίοι θα υποβοηθήσουν στην στήριξη της επιχειρηματικότητας. Στον άξονα αυτό περιλαμβάνονται στόχοι για την ενίσχυση των δομών και υποδομών, οι οποίες συνδέονται άμεσα και έμμεσα με την ανάπτυξη επιχειρηματικότητας, τη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας, της καινοτομίας και της εξωστρέφειας των επιχειρήσεων.

Ευρωπαϊκές προτεραιότητες και εθνικές υποχρεώσεις που λήφθηκαν υπόψη στο σχεδιασμό του ΕΠΑνΕΚ

Στρατηγική «Ευρώπη 2020»

Στόχος της στρατηγικής «Ευρώπη 2020» είναι η προαγωγή μιας ανάπτυξης: έξυπνης, με αποτελεσματικότερες επενδύσεις στην εκπαίδευση, την έρευνα και την καινοτομία· βιώσιμης, χάρη στην αποφασιστική μετάβαση σε μια οικονομία χαμηλών εκπομπών άνθρακα· και χωρίς αποκλεισμούς, με ιδιαίτερη έμφαση στη δημιουργία θέσεων εργασίας και στη μείωση της φτώχειας. Η συνεισφορά της χώρας στη στόχευση για την Ευρώπη 2020, έχει αποτυπωθεί στο ΕΣΠΑ 2014–2020⁹, και έχει εξειδικευθεί μέσω συγκεκριμένων δεικτών. Το ΕΠΑνΕΚ εκτιμάται ότι θα συνεισφέρει σημαντικά στους εθνικούς στόχους και ειδικότερα στις εξής περιοχές:

Έρευνα και Τεχνολογική Ανάπτυξη: Με σειρά δράσεων που αναμένεται να κινητοποιήσουν την ιδιωτική συμμετοχή και να κατευθύνουν την προσπάθεια ανάπτυξης στους άξονες της έξυπνης εξειδίκευσης και καινοτομικής επιχειρηματικότητας

Ποσοστό απασχόλησης: Με την ενίσχυση της επιχειρηματικότητας σε παραγωγικούς, ανταγωνιστικούς και εξωστρεφείς κλάδους, ώστε να αυξηθούν η κλίμακα/μέγεθος των μονάδων παραγωγής, να επιταχυνθεί η εισαγωγή νέων προϊόντων/υπηρεσιών. Υποστηρίζοντας επίσης την ανάπτυξη ανθρώπινου δυναμικού με εξειδικευμένες γνώσεις και οριζόντιες δεξιότητες που θα μπορεί να δημιουργήσει εστίες καινοτομίας, να υποστηρίξει αναπτυξιακούς τομείς προτεραιότητας και να υπηρετήσει ένα νέο αναπτυξιακό υπόδειγμα.

Επιπλέον, το επιχειρησιακό πρόγραμμα ΕΠΑνΕΚ θα συμβάλει και στην επίτευξη των εθνικών στόχων που έχουν τεθεί στο πλαίσιο της στρατηγικής Ευρώπη 2020 (α) για τη μείωση της κατανάλωσης πρωτογενούς ενέργειας, (β) για τη μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου και (γ) αύξηση της συνεισφοράς των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας. Η συνεισφορά του ΕΠΑνΕΚ στα παραπάνω αφορά τόσο στην ανάπτυξη καινοτόμου επιχειρηματικότητας στους παραπάνω τομείς όσο και την ενίσχυση των υποδομών που αποτελούν προϋπόθεση για την επίτευξη των στόχων αυτών. Τέτοιες υποδομές σχετίζονται με το δίκτυο μεταφοράς ενέργειας, με συστήματα αντιρρύπανσης/ απορρύπανσης, με την ενεργειακή αναβάθμιση κτιρίων και επιχειρήσεων.

Συστάσεις Ευρωπαϊκής Επιτροπής¹⁰ για την Ελλάδα

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή συστήνει για την Ελλάδα να εστιάσει την προσπάθειά της σε μεταρρυθμίσεις που ενισχύουν την ανταγωνιστικότητα, δίνουν ώθηση στους δυνητικούς τομείς υψηλής ανάπτυξης και στη δημιουργία βιώσιμων θέσεων απασχόλησης και αποτελούν μοχλό για επένδυση ιδιωτικών πόρων. Είναι επίσης αναγκαίο οι μελλοντικές δαπάνες της ΕΕ να επικεντρωθούν σε τομείς προτεραιότητας, ώστε να εξασφαλιστούν όσο το δυνατόν περισσότερα αποτελέσματα, αντί να υπάρξει κατακερματισμός δαπανών. Οι βασικές προκλήσεις που έχουν αναγνωριστεί από την ΕΕ για την Ελλάδα συνοψίζονται ως εξής:

«Αναποτελεσματικότητα της δημόσιας διοίκησης που εμποδίζει την αναπτυξιακή προοπτική της χώρας, σε συνδυασμό με ένα μη βιώσιμο οικονομικό μοντέλο που στερείται ανταγωνιστικότητας. Αυτό έχει σαν αποτέλεσμα τη μεγάλη ανεργία, ιδίως των νέων, τον αυξανόμενο κοινωνικό αποκλεισμό και τη φτώχεια, την ανεπάρκεια επενδύσεων υποδομής για την προώθηση της ανάπτυξης και της απασχόλησης και την αναποτελεσματική χρήση φυσικών πόρων/ μετριασμό της κλιματικής αλλαγής και προσαρμογή σε αυτήν».

Η στρατηγική του ΕΠΑνΕΚ απαντά στις συστάσεις της ΕΕ, καθώς εστιάζει στις μεταρρυθμίσεις εκείνες που ενισχύουν την ανταγωνιστικότητα, επικεντρώνει σε τομείς υψηλής προοπτικής για την ανάπτυξη και στοχεύει στη διαμόρφωση ενός νέου αναπτυξιακού μοντέλου που στηρίζεται στην ανταγωνιστικότητα και την καινοτομία. Ειδικότερα, το ΕΠΑνΕΚ στοχεύει στα εξής:

- Ενίσχυση των συνδέσεων της E&K με τον κόσμο των επιχειρήσεων για την προώθηση της καινοτομίας και της επιχειρηματικότητας
- Στήριξη στοχευμένων τομέων με θετικές αναπτυξιακές προοπτικές
- Διευκόλυνση της πρόσβασης στη χρηματοδότηση και παροχή προηγμένων υπηρεσιών σε επιχειρήσεις σε στοχευμένες μικροεπιχειρήσεις και ΜΜΕ
- Μείωση της διοικητικής επιβάρυνσης για τις επιχειρήσεις, καταπολέμηση της γραφειοκρατίας και απλούστευση του διοικητικού και νομικού πλαισίου για τη διασφάλιση της καλύτερης παροχής υπηρεσιών σε επιχειρήσεις
- Στήριξη της ανάπτυξης δομών ΤΠΕ και προώθηση της χρήσης τους
- Εφαρμογή της οργανωτικής καινοτομίας στη λειτουργία των επιχειρήσεων και εν γένει της καινοτομίας στις εμπορικές συναλλαγές και τη διεθνοποίηση αυτών
- Βελτίωση της ποιότητας και της συνάφειας της εκπαίδευσης/ κατάρτισης με την αγορά εργασίας
- Βελτίωση των ενεργειακών δικτύων
- Διασφάλιση υποδομών σύγχρονων συστημάτων διαχείρισης αποβλήτων και λυμάτων
- Μετάβαση σε μια ενεργειακά αποδοτική οικονομία με χαμηλές εκπομπές άνθρακα και προώθηση ανανεώσιμων πηγών ενέργειας (ΑΠΕ)

Μνημόνιο Συναντίληψης & Εθνικό Πρόγραμμα Μεταρρυθμίσεων

Οι κύριοι στόχοι του Μνημονίου Συναντίληψης (ΜΣ) αφορούν την αποκατάσταση της ισορροπίας της ελληνικής οικονομίας, την εξυγίανση των δημόσιων οικονομικών και τη χρηματοπιστωτική σταθερότητα καθώς και την επανεξέταση της λειτουργίας της δημόσιας διοίκησης, με σκοπό να βελτιωθεί η αποτελεσματικότητά της. Το Μνημόνιο στοχεύει επίσης στην ενίσχυση της υλοποίησης της πολιτικής συνοχής μέσω της βελτίωσης του θεσμικού πλαισίου και της διαχειριστικής ικανότητας των φορέων που εμπλέκονται στην εφαρμογή των διαρθρωτικών ταμείων.

Το Εθνικό Πρόγραμμα Μεταρρυθμίσεων (ΕΠΜ) 2011-2014 της Ελλάδας, αποτελεί το βασικό εργαλείο υλοποίησης των απαιτούμενων μεταρρυθμίσεων σε εθνικό επίπεδο, σε σχέση με τους βασικούς στόχους της ΕΕ, αναλύοντας τον τρόπο με τον οποίο η χώρα μας προτίθεται να τους επιτύχει και να ξεπεράσει τα εμπόδια, ώστε να επιστρέψει σε σταθερή αναπτυξιακή τροχιά.

Το ΕΠΑνΕΚ έχει συμπληρωματικότητα και συνέργειες με το Εθνικό Πρόγραμμα Μεταρρυθμίσεων, καθώς παρέχει στήριξη της υλοποίησης των διαρθρωτικών αυτών μεταρρυθμίσεων που ενισχύουν την ανταγωνιστικότητα και αποτελούν το αναγκαίο πλαίσιο για τη διαμόρφωση ενός φιλικού περιβάλλοντος για τις επενδύσεις, την επιχειρηματικότητα και την εφαρμογή ενός νέου μοντέλου ανάπτυξης που στηρίζεται στην ανταγωνιστικότητα και την καινοτομία.

Συνέργειες και συμπληρωματικότητες του ΕΠΑνΕΚ με τα άλλα Επιχειρησιακά Προγράμματα

Στην εφαρμογή της στρατηγικής της χώρας για την μετάβαση στην ποιοτική επιχειρηματικότητα με αιχμή την καινοτομία και την αύξηση της εγχώριας προστιθέμενης αξίας όπως εξειδικεύεται στις επιμέρους αναπτυξιακές προτεραιότητες, παράλληλα με τις παρεμβάσεις του ΕΠΑνΕΚ συμβάλλουν και συνεργούν οι σχετικές παρεμβάσεις των Περιφερειακών Επιχειρησιακών Προγραμμάτων (ΠΕΠ) αλλά και λοιπών τομεακών με πόρους σε αντίστοιχους θεματικούς στόχους. Στην παρούσα φάση δεν έχουν εξειδικευτεί πλήρως οι αναπτυξιακές προτεραιότητες ωστόσο ήδη από το περιεχόμενο και τις βασικές επιλογές του ΕΣΠΑ 2014-2020 προσδιορίζονται οι βασικές κατευθύνσεις. Ειδικότερα:

Συνέργειες και συμπληρωματικότητα ΕΠΑνΕΚ με τα Περιφερειακά Επιχειρησιακά Προγράμματα

Κατά κύριο λόγο η ενίσχυση της επιχειρηματικότητας στους στρατηγικούς τομείς προτεραιότητας στη βάση των αρχών της έξυπνης εξειδίκευσης (κυρίως μέσω των θεματικών στόχων 1,2,3) θα υποστηριχθεί από τους πόρους του ΕΠΑνΕΚ, με στόχο την ολοκληρωμένη προσέγγιση στην αντιμετώπιση των σημαντικών αναπτυξιακών αναγκών. Παράλληλα και όπου απαιτείται λόγω της ειδικής φύσης ή της κλίμακας των αναγκών και επιδιωκόμενων αλλαγών θα χρησιμοποιηθούν πόροι των ΠΕΠ.

Μέσω του ΕΠΑνΕΚ θα υλοποιηθούν δράσεις εθνικής εμβέλειας που αφορούν στην ανάπτυξη των επιχειρήσεων και της επιχειρηματικότητας κατά κύριο λόγο στους 9 στρατηγικούς τομείς προτεραιότητας με έμφαση στην ανάπτυξη και αξιοποίηση της καινοτομίας, στην ενίσχυση της εξωστρέφειας και στην αύξηση της εγχώριας προστιθέμενης αξίας με τελικό σκοπό την παραγωγική αναβάθμισή της χώρας και την μετάβασή της σε ένα παραγωγικό μοντέλο που θα βασίζεται σε βιώσιμα ανταγωνιστικά πλεονεκτήματα, βελτιώνοντας τη θέση της στο ευρωπαϊκό και διεθνές περιβάλλον. Στις βασικές κατηγορίες περιλαμβάνονται δράσεις άμεσης ενίσχυσης των επιχειρήσεων μέσω επιχορηγήσεων, επιστρεπτέων χρηματοοικονομικών εργαλείων ή /και συνδυασμού αυτών. Επίσης, περιλαμβάνονται δράσεις εθνικής εμβέλειας που αφορούν σε υποδομές και δομές βελτίωσης του επιχειρηματικού περιβάλλοντος όπως π.χ. υποδομές για την εγκατάσταση και τη λειτουργία σύγχρονων επιχειρηματικών δραστηριοτήτων, ανάπτυξη εργαστηριακών υποδομών προτυποποίησης και πιστοποίησης προϊόντων και υπηρεσιών, πραγματοποίηση συνδυαστικών δράσεων προβολής διαφορετικών κλάδων/προϊόντων στο εξωτερικό κλπ.

Ανάλογες δράσεις με στόχευση εντοπισμένη στο παραγωγικό δυναμικό των περιφερειών σε σχέση και με την ανάδειξη ανταγωνιστικών πλεονεκτημάτων τους θα υποστηριχθούν από τα αντίστοιχα ΠΕΠ(π.χ. κίνητρα για παραγωγικές επενδύσεις τοπικού χαρακτήρα σε συνέργεια με τους ειδικούς τομείς της περιφερειακής έξυπνης εξειδίκευσης, ειδικές υποδομές τοπικού χαρακτήρα για την διευκόλυνση της επιχειρηματικής δραστηριότητας κλπ).

Δράσεις προώθησης της έρευνας και καινοτομίας στο πλαίσιο της εθνικής στρατηγικής για την έξυπνη εξειδίκευση (θεματικός στόχος 1) που συνδέονται με την εξυπηρέτηση στόχων και προτεραιοτήτων εθνικής κλίμακας, δράσεις υψηλού σχετικά προϋπολογισμού ή/και δράσεις στις οποίες συμμετέχουν φορείς από διάφορες περιφέρειες, θα χρηματοδοτηθούν από το ΕΠΑνΕΚ. Από τα ΠΕΠ αντίστοιχα θα χρηματοδοτηθούν δράσεις με τοπική στόχευση, αξιοποίηση και ανάδειξη περιφερειακών συγκριτικών πλεονεκτημάτων, δράσεις με συμμετοχή των φορέων της περιφέρειας ή/και δράσεις, χαμηλού σχετικά προϋπολογισμού.

Στο πλαίσιο της επενδυτικής προτεραιότητας 4, οι δράσεις ενίσχυσης της ενεργειακής αναβάθμισης κατοικιών θα χρηματοδοτηθούν κυρίως από το ΕΠΑνΕΚ και περιορισμένα από τα ΠΕΠ. Αντίστοιχα, οι δράσεις ενεργειακής αναβάθμισης δημόσιων κτιρίων θα υποστηριχθούν από το ΕΠΑνΕΚ κυρίως σε ότι αφορά στα κτίρια της κεντρικής κυβέρνησης ενώ από τα ΠΕΠ θα υποστηριχθούν παρεμβάσεις σε κτίρια περιφερειακού και τοπικού χαρακτήρα. Οι δράσεις ενίσχυσης της ενεργειακής απόδοσης των επιχειρήσεων θα χρηματοδοτηθούν κατά βάση από το ΕΠΑνΕΚ όπως και οι δράσεις που αφορούν στα έξυπνα δίκτυα.

Το ΕΠΑνΕΚ μπορεί να συμβάλει στην εφαρμογή των Ολοκληρωμένων Χωρικών Επενδύσεων (ΟΧΕ) των ΠΕΠ, μετά από αξιολόγηση της σκοπιμότητας, εφικτότητας και καταλληλότητας τους με τη μέγιστη δυνατή μόχλευση πόρων και για τη μέγιστη δυνατή αποδοτικότητα των διαθέσιμων δημόσιων πόρων, σε εθνικό και τοπικό επίπεδο. Η επιλογή, έγκριση και χρηματοδότηση των στρατηγικών των ΟΧΕ θα γίνει στο πλαίσιο διαβούλευσης των Διαχειριστικών Αρχών των ΠΕΠ και του ΕΠΑνΕΚ, με κριτήρια που θα αφορούν στην καταλληλότητα της στρατηγικής, στη συμβολή στην επίτευξη των αποτελεσμάτων των Προγραμμάτων και στη διαχειριστική επάρκεια- τεχνική ετοιμότητα και ικανότητα μόχλευσης πόρων του φορέα εφαρμογής τους.

Μέσω της συνεργασίας και του συντονισμού μεταξύ των αρμόδιων εθνικών και περιφερειακών αρχών φορέων θα εξειδικευθούν περαιτέρω οι δράσεις που θα χρηματοδοτηθούν από τα διαφορετικά ΕΠ. Ειδικότερα ο συντονισμός μεταξύ εθνικών και περιφερειακών έξυπνης εξειδίκευσης θα συνεχιστεί καθ' όλη τη διάρκεια της προγραμματικής περιόδου.

Συνέργειες και συμπληρωματικότητα ΕΠΑνΕΚ με τα Προγράμματα «Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού–Εκπαίδευση & Δια βίου μάθηση (ΕΠΑΝΑΔ-ΕΔΒΜ)» και «Μεταρρύθμιση Δημοσίου Τομέα (ΕΠΜΔΤ)»

Μέσω του Άξονα Προτεραιότητας 2 «Προσαρμογή εργαζομένων, επιχειρήσεων και επιχειρηματικού περιβάλλοντος στις νέες αναπτυξιακές απαιτήσεις» υποστηρίζεται η ενίσχυση της αυτοαπασχόλησης (επενδυτική προτεραιότητα 8γ), η ενίσχυση δραστηριοτήτων προσαρμοστικότητας επιχειρήσεων και

εργαζομένων (επενδυτική προτεραιότητα 8ε), η σύνδεση των συστημάτων εκπαίδευσης με ανάγκες της αγοράς εργασίας σε συνδυασμό με την υποστήριξη συμμετοχής των επιχειρήσεων στην εκπαίδευση και την κατάρτιση (επενδυτική προτεραιότητα 10δ) και η αναβάθμιση της ικανότητας της δημόσιας διοίκησης ώστε να υποστηρίζει την επιχειρηματικότητα (επενδυτική προτεραιότητα 11α). Το συνολικό εγχείρημα δρα συμπληρωματικά με τα Τομεακά Προγράμματα «Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού– Εκπαίδευση & Δια βίου μάθηση» και «Μεταρρύθμιση Δημοσίου Τομέα» καθώς και με τα ΠΕΠ.

Με το Τομεακό Πρόγραμμα «Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού– Εκπαίδευση & Δια βίου μάθηση», αναμένεται συμπληρωματική δραστηριοποίηση καθώς μέσω του ΕΠΑνΕΚ επιδιώκεται η προσαρμογή εργαζομένων, επιχειρήσεων και επιχειρηματικού περιβάλλοντος στις νέες αναπτυξιακές απαιτήσεις, ειδικότερα των επιχειρήσεων που διαθέτουν τα ζητούμενα χαρακτηριστικά του νέου αναπτυξιακού υποδείγματος της χώρας, λειτουργώντας ευνοϊκά προς την κατεύθυνση δημιουργίας βιώσιμων θέσεων απασχόλησης, ιδίως σε τομείς αιχμής για την ελληνική οικονομία στο πλαίσιο του αναπτυξιακού υποδείγματος της χώρας που αποτελεί κύριο στόχο του ΕΠΑΝΑΔ-ΕΔΒΜ. Επίσης, το ΕΠΑΝΑΔ-ΕΔΒΜ εστιάζει στη βελτίωση της ποιότητας του εκπαιδευτικού συστήματος και την ανάπτυξη των γνώσεων, δεξιοτήτων και ικανοτήτων του ανθρώπινου δυναμικού, ώστε να ανταποκρίνεται αποτελεσματικά στις εξειδικευμένες ανάγκες μιας σύγχρονης και ανταγωνιστικής οικονομίας. (ΘΣ10). Με την έννοια αυτή δρα συμπληρωματικά ΕΠΑνΕΚ το οποίο θα συμβάλει στη σύνδεση των συστημάτων εκπαίδευσης με ανάγκες της αγοράς εργασίας σε συνδυασμό με την υποστήριξη συμμετοχής των επιχειρήσεων στα συστήματα εκπαίδευσης και κατάρτισης και στους μηχανισμούς πρόβλεψης σε δεξιότητες επιδιώκοντας μια πιο στοχευμένη παρέμβαση με αφετηρία τις ανάγκες των επιχειρήσεων στους στρατηγικούς τομείς προτεραιότητας ενώ μέσω του ΕΠΑΝΑΔ-ΕΔΒΜ θα υλοποιηθούν ευρύτερου χαρακτήρα οριζόντιες παρεμβάσεις.

Η συμπληρωματικότητα με το ΕΠΜΔΤ προκύπτει λόγω του ότι δραστηριοποιούνται στους θεματικούς στόχους 2 και 11 στο πλαίσιο της χρηματοδοτικής προτεραιότητας, θεσμική επάρκεια δημόσιας διοίκησης. Το ΕΠΑνΕΚ θέτοντας ειδικό στόχο την αναβάθμιση της ικανότητας της δημόσιας διοίκησης να υποστηρίζει την επιχειρηματικότητα με μείωση της γραφειοκρατίας και βελτίωση των παρεχόμενων υπηρεσιών στην ελληνική οικονομία λειτουργεί συμπληρωματικά με τους ειδικούς στόχους του ΕΠΜΔΤ για βελτίωση του επιτελικού χαρακτήρα της Διοίκησης και εξασφάλιση συντονισμού του Δημοσίου Τομέα καθώς και για προώθηση της πολυεπίπεδης διακυβέρνησης βελτίωση της οργάνωσης και λειτουργίας των Φορέων του Δημοσίου Τομέα.

Ειδικότερα, μέσω του ΕΠΑνΕΚ θα υποστηριχθεί η βελτίωση του επιχειρηματικού περιβάλλοντος και η εξωστρέφεια των επιχειρήσεων, κατά κύριο λόγο προωθώντας μεταρρυθμίσεις που θα ευνοήσουν τα νέο αναπτυξιακό πρότυπο, ενώ το ΕΠΜΔΤ, θα αντιμετωπίσει οριζόντια όλα τα επίπεδα λειτουργίας, παραγωγής και ανάπτυξης συμβάλλοντας στον καλό συντονισμό, ευελιξία και εξωστρέφεια της Δημόσιας Διοίκησης αποκαθιστώντας τη σχέση εμπιστοσύνης του κράτους με τους πολίτες και τις επιχειρήσεις.

Επίσης στο πλαίσιο του θεματικού στόχου 2, το ΕΠΜΔΤ, στοχεύει στον εκσυγχρονισμό του κράτους και τη διασφάλιση αναβαθμισμένων και φιλικών στους πολίτες και τις επιχειρήσεις υπηρεσιών μέσω αξιοποίησης και των ΤΠΕ, ενώ το ΕΠΑνΕΚ θα στοχεύσει στην ολοκλήρωση και ανάπτυξη υποδομών πληροφορικής που βελτιώνουν τα συνθήκες άσκησης του επιχειρείν.

Συνέργειες και συμπληρωματικότητα ΕΠΑνΕΚ με τα Επιχειρησιακά Προγράμματα Αγροτική Ανάπτυξη (ΕΠΑΑ) και Θάλασσα & Αλιεία (ΕΠΘΑ)

Οι δράσεις του αγροδιατροφικού τομέα του ΕΠΑνΕΚ στοχεύουν στη συμπληρωματικότητα με τις αντίστοιχες δράσεις που προωθούνται από το ΕΠΑΑ και το ΕΠΘΑ του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων για τον δευτερογενή τομέα, στα πεδία εφαρμογής της έρευνας και καινοτομίας, της πιστοποίησης των προϊόντων, της ανάπτυξης ανθρώπινου δυναμικού, της προώθησης της εξωστρέφειας, της ενίσχυσης συνεργατικών σχημάτων, ώστε οι διαθέσιμοι πόροι να αξιοποιηθούν με τον πλέον αποτελεσματικό τρόπο. Οι προωθούμενες δράσεις αφορούν σε στοχευμένες παρεμβάσεις στο «οικοσύστημα» των επιχειρήσεων αγροδιατροφής και βιομηχανίας τροφίμων, με στόχο την αξιοποίηση των αναπτυξιακών δυνατοτήτων τους.

Για το σκοπό αυτό, λαμβάνονται υπόψη οι νέες δυνατότητες (πολύ-ταμειακές και πολύ-τομιακές), καθώς και οι περιορισμοί (προτεραιότητες, επιλεξιμότητες) που τίθενται από το ΕΓΤΑΑ και το ΕΤΘΑ, λαμβάνοντας υπόψη την εθνική στρατηγική αγροτικής ανάπτυξης.

Συνέργειες και συμπληρωματικότητα ΕΠΑνΕΚ με Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Υποδομές Μεταφορών, Περιβάλλον και Αειφόρος Ανάπτυξη»

Κατά κύριο λόγο, στο πλαίσιο του ΕΠΑνΕΚ θα ενισχυθούν δράσεις ανάπτυξης επιχειρηματικότητας και βελτίωσης υποδομών που αφορούν την προαγωγή και την προστασία του περιβάλλοντος, μέσα από τους Άξονες Προτεραιότητας 1 και 3. Οι δράσεις θα χρηματοδοτηθούν από το ΕΤΠΑ και αφορούν κυρίως το θεματικό στόχο 6 και τον θεματικό στόχο 4. Το ΕΠΑνΕΚ θα υποστηρίξει δράσεις διαχείρισης αποβλήτων, την εισαγωγή και αξιοποίηση αντιρρυπαντικής τεχνολογίας καθώς και τη μέτρηση και παρακολούθηση περιβαλλοντικού αποτυπώματος που παράγεται από την οικονομική δραστηριότητα.

Επίσης, το ΕΠΑνΕΚ θα παρέμβει με δημόσια χρηματοδότηση για την υλοποίηση επένδυσης με σκοπό την χωροθέτηση και κατασκευή εγκαταστάσεων επεξεργασίας επικίνδυνων και βιομηχανικών αποβλήτων. Η χωροθέτηση των εγκαταστάσεων θα γίνει στον άξονα Αττική – Θεσσαλία- Θεσσαλονίκη- Δυτική Μακεδονία. Τα ΠΕΠ θα χρησιμοποιήσουν πόρους του Ταμείου Συνοχής για την δημιουργία πράσινων σημείων που θα υποστηρίζουν τα συστήματα διαχείρισης αστικών αποβλήτων.

Λόγω της στενότητας των πόρων, το ΕΠΑνΕΚ θα μοχλεύσει ιδιωτικούς πόρους μέσω της χρηματοδότησης επενδύσεων για Κέντρα Επαναχρησιμοποίησης στα μεγάλα πολεοδομικά συγκροτήματα (Αθήνα–Θεσσαλονίκη–Ηράκλειο–Πάτρα) όπου κρίνεται επιχειρηματικά προσοδοφόρα μία τέτοια επενδυτική δραστηριότητα. Επίσης, το ΕΠΑνΕΚ θα χρηματοδοτήσει πρωτοβουλίες τοπικών φορέων για την αναδιάρθρωση περιοχών άτυπης βιομηχανικής συγκέντρωσης με έμφαση στην Στερεά Ελλάδα και στην Αττική.

Συνέργειες ΕΠΑνΕΚ με δράσεις προηγούμενης Προγραμματικής Περιόδου 2007-2013 (εμπροσθοβαρή έργα)

Στο πλαίσιο της στρατηγικής για τη ταχύτερη δυνατή έναρξη των δράσεων του νέου ΕΣΠΑ 2014-2020 και την άμεση τόνωση της οικονομικής δραστηριότητας σε συνδυασμό και με τη συνέχιση της υλοποίησης του ΕΣΠΑ 2007-2013, τα έτη 2014 και 2015, θα δοθεί προτεραιότητα στην εκπλήρωση όλων των απαιτούμενων ενεργειών για την έναρξη έργων από την αρχική φάση εφαρμογής του ΕΠΑνΕΚ. Σημαντικό ρόλο προς την κατεύθυνση αυτή έχουν δράσεις/έργα που ήταν ενταγμένες στην προγραμματική περίοδο 2007-2013 και των οποίων η υλοποίηση καθυστέρησε ως απόρροια της κρίσης καθώς και έργα των οποίων οι διαδικασίες ωρίμανσης, αδειοδοτήσεων ή αξιολόγησης έχουν προχωρήσει σημαντικά.

Η προώθηση αυτών στο ΕΠΑνΕΚ γίνεται υπό την προϋπόθεση της διασφάλισης της συμβατότητάς τους με τη στρατηγική και τις προτεραιότητες του νέου Προγράμματος, της εκπλήρωσης των σχετικών κριτηρίων επιλογής πράξεων καθώς και των κανόνων επιλεξιμότητας των νέων Κοινοτικών Κανονισμών και του εθνικού θεσμικού πλαισίου και των ειδικών όρων που προβλέπονται από τους κοινοτικούς κανόνες για την τμηματοποίηση των έργων (phasing). Ενδεικτικά περιλαμβάνονται οι παρακάτω δράσεις:

- Δράσεις ενίσχυσης της έρευνας και της καινοτομίας εξωστρεφούς επιχειρηματικότητας
- Τουριστικές υποδομές για την παροχή υπηρεσιών υψηλών προδιαγραφών και εξυπηρέτησης κοινού σε πολιτιστικούς χώρους και περιοχές φυσικής ομορφιάς
- Έργα εξοικονόμησης ενέργειας σε δήμους και σε οικιακούς καταναλωτές
- Έργα που συμβάλλουν στον εκσυγχρονισμό συστήματος μεταφοράς και διανομής ηλεκτρικής ενέργειας και στην αποτελεσματικότερη διαχείριση της διανομής ενέργειας μέσω της εφαρμογής έξυπνων συστημάτων
- Έργα ενίσχυσης της ασφάλειας του ενεργειακού εφοδιασμού και της ευστάθειας του Εθνικού Συστήματος Φυσικού Αερίου

- Έργα ενίσχυσης της ανταγωνιστικότητας των εμπορικών κέντρων των πόλεων και τόνωσης της αγοράς
- Δράσεις ενίσχυσης ΜΜΕ επιχειρήσεων (υφιστάμενων και νέων/υπό σύσταση) για την υλοποίηση επενδύσεων σε τομείς ενδιαφέροντος των περιφερειών και την τόνωση του επιχειρείν σε συνθήκες κρίσης
- Έργα υποδομών ΤΠΕ που συμβάλλουν στη βελτίωση του επιχειρηματικού περιβάλλοντος
- Ολοκληρωμένη παρέμβαση για τη στήριξη της γυναικείας απασχόλησης μέσω ενίσχυσης της επιχειρηματικότητας

1.1.2 Αιτιολόγηση της επιλογής των θεματικών στόχων και των αντίστοιχων επενδυτικών προτεραιοτήτων λαμβάνοντας υπόψη το σύμφωνο εταιρικής σχέσης, με βάση τον εντοπισμό των περιφερειακών και, όπου ενδείκνυται, εθνικών αναγκών, συμπεριλαμβανομένης της ανάγκης να αντιμετωπιστούν οι προκλήσεις που προσδιορίζονται στις σχετικές, ειδικές ανά χώρα, συστάσεις που εκδίδονται σύμφωνα με το άρθρο 121 παράγραφος 2 της ΣΛΕΕ και τις σχετικές συστάσεις του Συμβουλίου που εκδίδονται σύμφωνα με το άρθρο 148 παράγραφος 4 της ΣΛΕΕ, λαμβάνοντας υπόψη την εκ των προτέρων αξιολόγηση

Πίνακας 1: Αιτιολόγηση της επιλογής των θεματικών στόχων και των επενδυτικών προτεραιοτήτων

Επιλεγμένος θεματικός στόχος	Επιλεγμένη επενδυτική προτεραιότητα	Αιτιολόγηση της επιλογής
<p>ΘΣ 1: Ενίσχυση της έρευνας, της τεχνολογικής ανάπτυξης και της καινοτομίας</p>	<p>α) Ενίσχυση των υποδομών έρευνας και καινοτομίας (Ε&Κ) και των ικανοτήτων ανάπτυξης αριστείας στον τομέα της έρευνας και καινοτομίας και της προαγωγής των κέντρων ικανότητας, ιδίως των κέντρων ευρωπαϊκού ενδιαφέροντος</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Υστέρηση της Ελλάδας στην ανάπτυξη καινοτομίας, καταλαμβάνοντας τη 19η θέση μεταξύ των 28 κρατών μελών στη σχετική κατάταξη, αποκλίνοντας σημαντικά από το μέσο όρο της Ε.Ε. (Πηγή: Innovation Union Scoreboard 2014) • Ανάγκη αναβάθμισης ερευνητικών υποδομών σε συνάφεια με την στρατηγική έξυπνης εξειδίκευσης, και τον ευρωπαϊκό οδικό χάρτη ESFR I το οποίο θα προσελκύσει ιδιωτικές επενδύσεις στην έρευνα • Ανάγκη ανάπτυξης των κατάλληλων δομών και μηχανισμών παρακολούθησης και υποστήριξης της μεταφοράς της έρευνας από τα εργαστήρια στην πραγματική οικονομία • Ανάγκη ενίσχυσης των δικτύων του ελληνικού συστήματος έρευνας με εκείνο της ελληνικής Διασποράς με στόχο τη μεταφορά τεχνογνωσίας και την αντιμετώπιση και αναστροφή του φαινομένου της αποστράγγισης εγκεφάλων (“brain drain”)
	<p>β) Προαγωγή επιχειρηματικών επενδύσεων στην Ε&Κ, ανάπτυξη δεσμών και συνεργειών μεταξύ επιχειρήσεων, κέντρων έρευνας και ανάπτυξη και του τομέα της ανώτατης εκπαίδευσης, ιδίως μέσω της προαγωγής επενδύσεων για την ανάπτυξη προϊόντων και υπηρεσιών, στη μεταφορά τεχνολογίας, στην κοινωνική καινοτομία, στην οικολογική καινοτομία, στις εφαρμογές παροχής δημόσιων υπηρεσιών, στην ενθάρρυνση της ζήτησης, στη δικτύωση, στα συμπλέγματα φορέων και στην ανοιχτή καινοτομία μέσω ευφυούς εξειδίκευσης, καθώς και στήριξη της τεχνολογικής και εφαρμοσμένης έρευνας, πιλοτικών γραμμών, ενεργειών έγκαιρης επικύρωσης προϊόντων, προηγμένων ικανοτήτων παραγωγής και πρώτης παραγωγής ειδικά σε βασικές τεχνολογίες γενικής εφαρμογής και διάδοση των τεχνολογιών γενικής εφαρμογής</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Ανάγκη για συμβολή στους φιλόδοξους εθνικούς στόχους της Ευρώπης 2020 που αναφέρονται στο Εθνικό Πρόγραμμα Μεταρρυθμίσεων για δαπάνη ΕΤΑ ως ποσοστό του ΑΕΠ από την αρχική τιμή του 0,67% το 2011 με στόχο το 1,2% μέχρι το 2020 • Ανάγκη αύξησης μόχλευσης ιδιωτικών πόρων στην Ε&Α από 0,18% του ΑΕΠ το 2011 σε 0,38% το 2020 • Ανάγκη ενίσχυσης καινοτομικής επιχειρηματικής δραστηριότητας σε επιλεγμένους τομείς/ κλάδους της οικονομίας, σύμφωνα με τη στρατηγική της έξυπνης εξειδίκευσης (RIS3) • Ανάγκη βελτίωσης της ανταγωνιστικότητας των ελληνικών επιχειρήσεων μέσω της διάδοσης και ενσωμάτωσης της νέας

Επιλεγμένος θεματικός στόχος	Επιλεγμένη επενδυτική προτεραιότητα	Αιτιολόγηση της επιλογής
		<p>γνώσης και της καινοτομίας</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ανάγκη ευθυγράμμισης προσφοράς της Ε&Κ με την επιχειρηματική ζήτηση
<p>ΘΣ 2: Βελτίωση της πρόσβασης, της χρήσης και της ποιότητας των τεχνολογιών των πληροφοριών και των επικοινωνιών</p>	<p>α) Επέκταση της ανάπτυξης των ευρυζωνικών υπηρεσιών και των δικτύων υψηλών ταχυτήτων και στήριξη της υιοθέτησης των αναδυόμενων τεχνολογιών και δικτύων στον χώρο της ψηφιακής οικονομίας</p> <p>β) Ανάπτυξη προϊόντων και υπηρεσιών ΤΠΕ και του ηλεκτρονικού εμπορίου και ενίσχυση της ζήτησης για ΤΠΕ</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Υστέρηση της Ελλάδας σε υποδομές ΤΠΕ, υψηλών και υπερ-υψηλών ταχυτήτων (δίκτυα νέας γενιάς), σύμφωνα με την ψηφιακή ατζέντα (Digital Scoreboard 2013), όπου η Ελλάδα έχει ποσοστό κάλυψης 27% πολύ κατώτερο του μέσου όρου της ΕΕ28 που αντιστοιχεί σε 62% • Ανάγκη γεφύρωσης του ψηφιακού χάσματος μεταξύ των αστικών κέντρων και της ελληνικής περιφέρειας με βάση και τις επιταγές της ψηφιακής ατζέντας της Ευρώπης για το 2020 • Ανάγκη ανάπτυξης και αναβάθμισης ευρυζωνικών υποδομών για την προσέλκυση επενδύσεων που αξιοποιούν τις ΤΠΕ • Ποσοστό νοικοκυριών με ευρυζωνική σύνδεση στο σύνολο των νοικοκυριών το 2013 55% με το αντίστοιχο στην ΕΕ28 να είναι 76%. • Ποσοστό συνδέσεων το 2013 σε ταχύτητες τουλάχιστον 30 Mbps μόλις 2% με το αντίστοιχο της ΕΕ28 21% και συνδέσεων σε ταχύτητες τουλάχιστον 100 Mbps 0% με το αντίστοιχο της ΕΕ28 να είναι 5%. • Ανάγκη αύξησης του ποσοστού των νοικοκυριών/ μικρομεσαίων επιχειρήσεων που έχουν σταθερή ευρυζωνική πρόσβαση • Έξοδα επιχειρήσεων ΤΠΕ για έρευνα και ανάπτυξη το 2010 0,2% του ΑΕΠ πολύ κάτω του μέσου όρου της ΕΕ27/28 που αντιστοιχεί σε 1,2% (Δείκτης ICT BERD) • Χαμηλό ποσοστό ψηφιακής επιχειρηματικότητας – ηλεκτρονικού Εμπορίου στην Ελλάδα (το 2013 μόλις 25% των Ελλήνων πραγματοποίησαν αγορές μέσω Διαδικτύου, ενώ μόνο το 15% των μεγάλων Ελληνικών επιχειρήσεων και το 8% των ΜΜΕ δραστηριοποιούνται στο χώρο του ηλεκτρονικού εμπορίου) • Ανάγκη στήριξης της επιχειρηματικής καινοτομίας με βάση τις

Επιλεγμένος θεματικός στόχος	Επιλεγμένη επενδυτική προτεραιότητα	Αιτιολόγηση της επιλογής
		<p>ψηφιακές τεχνολογίες για την αύξηση της ανταγωνιστικότητας και της εξωστρέφειας των ελληνικών επιχειρήσεων ΤΠΕ</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ανάγκη αύξησης επενδύσεων σε ψηφιακές τεχνολογίες για την αναστροφή της φυγής νέων επιστημόνων από τη χώρα
<p>ΘΣ 3: Βελτίωση της ανταγωνιστικότητας των μικρομεσαίων επιχειρήσεων και του γεωργικού τομέα (για το ΕΓΤΑΑ) και του τομέα της αλιείας και της υδατοκαλλιέργειας (για το ΕΤΘΑ)</p>	<p>α) Προαγωγή της επιχειρηματικότητας, ιδίως με τη διευκόλυνση της οικονομικής αξιοποίησης νέων ιδεών και ενίσχυση της δημιουργίας νέων επιχειρήσεων, μεταξύ άλλων και μέσω θερμοκοιτίδων επιχειρήσεων</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Χαμηλό ποσοστό επιχειρηματικής δραστηριότητας σε υψηλής τεχνολογίας βιομηχανικά προϊόντα (18% στην Ελλάδα με το αντίστοιχο στην ΕΕ να ξεπερνά το 30%) • Ανάγκη αύξησης αριθμού επιχειρήσεων ιδιαίτερα αυτών που οι δραστηριότητες τους εναρμονίζονται με τη στρατηγική της έξυπνης εξειδίκευσης και βελτίωση της ανταγωνιστικότητας τους • Ανάγκη μετατόπισης της παραγωγής της ελληνικής οικονομίας σε διεθνώς εμπορεύσιμα αγαθά και υπηρεσίες και βελτίωση των δεικτών εξωστρέφειας της ελληνικής οικονομίας • Ανάγκη αύξησης της παραγωγής καινοτόμων προϊόντων και υπηρεσιών, ένταση γνώσης και τεχνολογίας
	<p>β) Ανάπτυξη και εφαρμογή νέων επιχειρηματικών μοντέλων για ΜΜΕ, ιδίως σε σχέση με τη διεθνοποίηση</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Τελευταία θέση της Ελλάδας στην ανάπτυξη επιχειρηματικών δικτύων (clusters) στην ΕΕ28 και 128η θέση ανάμεσα σε 148 οικονομίες • Χαμηλός βαθμός κουλτούρας συνεργασίας μεταξύ των μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων που κατά βάση συγκροτούν τον παραγωγικό ιστό της χώρας • Ανάγκη αύξησης του μεγέθους της επιχειρηματικής δραστηριότητας μέσω συνεργασιών, συμπράξεων ή / και ανάπτυξη δικτύων επιχειρήσεων που είναι ομοειδείς, συμπληρωματικές ή ανήκουν στην ίδια αλυσίδα αξίας, σε επιλεγμένους τομείς στρατηγικής σημασίας της ελληνικής οικονομίας για την βελτίωση της εξωστρέφειας και της ανταγωνιστικότητας
	<p>γ) Στήριξη της δημιουργίας και της επέκτασης προηγμένων ικανοτήτων για την ανάπτυξη προϊόντων και υπηρεσιών</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Σημαντική υστέρηση στη χρήση βασικών τεχνολογιών γενικής εφαρμογής (key enabling technologies) από τις ελληνικές επιχειρήσεις

- Έλλειψη ρευστότητας των ΜΜΕ που δραστηριοποιούνται σε

Επιλεγμένος θεματικός στόχος	Επιλεγμένη επενδυτική προτεραιότητα	Αιτιολόγηση της επιλογής
		<p>στρατηγικούς τομείς και το οποίο αποτελεί ανασταλτικός παράγοντας για την αναβάθμιση των ικανοτήτων τους, όσον αφορά στην ανάπτυξη νέων προϊόντων και υπηρεσιών</p> <ul style="list-style-type: none"> • Χαμηλός βαθμός τυποποίησης και πιστοποίησης των ελληνικών προϊόντων • Ανάγκη δημιουργίας δομών κι υποδομών που θα διατίθενται στις επιχειρήσεις και θα συμπληρώνουν/ επεκτείνουν τις επιχειρησιακές τους ικανότητες
	<p>δ) Στήριξη της ικανότητας των ΜΜΕ να αναπτύσσονται σε περιφερειακές, εθνικές και διεθνείς αγορές και να συμμετέχουν σε διαδικασίες καινοτομίας</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Χαμηλή εξωστρέφεια των ελληνικών επιχειρήσεων • Περιορισμένη εγχώρια παραγωγή διεθνώς εμπορεύσιμων αγαθών από τις επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται σε στρατηγικούς τομείς της οικονομίας • Ανάγκη δημιουργίας μηχανισμών/υπηρεσιών στήριξης της εξωστρέφειας των επιχειρήσεων • Ανάγκη βελτίωσης της εικόνας και διασφάλισης της ποιότητας των προϊόντων των ελληνικών επιχειρήσεων
<p>ΘΣ 4: Υποστήριξη της μετάβασης προς μία οικονομία χαμηλών εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα σε όλους τους τομείς</p>	<p>α) Προαγωγή της παραγωγής και της διανομής ενέργειας που προέρχεται από ανανεώσιμες πηγές ενέργειας</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Ικανοποίηση των δεσμεύσεων της χώρας για την υψηλότερη διείσδυση των ΑΠΕ στο ελληνικό ενεργειακό σύστημα – αύξηση της συμμετοχής των ΑΠΕ ως ποσοστό επί της μεικτής τελικής κατανάλωσης από 13,83% το 2013 στο 20% το 2020 • Ανάγκη μετάβασης σε μια οικονομία χαμηλών ρύπων στο πλαίσιο των προσπαθειών της Ε.Ε. για αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής μέχρι το 2020 (20-20-20)
	<p>β) Προαγωγή της ενεργειακής απόδοσης και της χρήσης ανανεώσιμων πηγών ενέργειας στις επιχειρήσεις</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Ανάγκη εξοικονόμησης πρωτογενούς ενέργειας (ΤΟΕ), στον τριτογενή τομέα (ενεργειακή κατανάλωση 30%) για την επίτευξη του εθνικού στόχου της μείωσης της κατανάλωσης πρωτογενούς ενέργειας κατά 2,85 Mtoe το 2020 σε σχέση με το 2005.

Επιλεγμένος θεματικός στόχος	Επιλεγμένη επενδυτική προτεραιότητα	Αιτιολόγηση της επιλογής
	<p>γ) Στήριξη της ενεργειακής απόδοσης, της έξυπνης διαχείρισης της ενέργειας και της χρήσης ανανεώσιμων πηγών ενέργειας στις δημόσιες υποδομές, συμπεριλαμβανομένων των δημόσιων κτηρίων, και στον τομέα της στέγασης</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Ανάγκη εξοικονόμησης πρωτογενούς ενέργειας (ΤΟΕ), στον τριτογενή τομέα (ενεργειακή κατανάλωση 30%) και στον οικιακό τομέα (ενεργειακή κατανάλωση 29%) για την επίτευξη του εθνικού στόχου της μείωσης της κατανάλωσης πρωτογενούς ενέργειας κατά 2,85 Mtoe το 2020 σε σχέση με το 2005.
<p>ΘΣ 6: Διατήρηση και προστασία του περιβάλλοντος και προώθηση της αποδοτικότητας των πόρων</p>	<p>γ) Διατήρηση, προστασία, προαγωγή και ανάπτυξη της φυσικής και πολιτιστικής κληρονομιάς</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Ανάγκη διατήρησης, αξιοποίησης, ανάδειξης και προβολής της Φυσικής και Πολιτιστικής Κληρονομιάς για την υποστήριξη και την προώθηση του τουρισμού • Ανάγκη διευκόλυνσης και βελτίωσης της ποιότητας των παρεχόμενων υπηρεσιών προς τους επισκέπτες των μνημείων και των μουσείων, τα πολιτιστικά φεστιβάλ, τις εξειδικευμένες εκδηλώσεις και σε αρχαιολογικούς χώρους
	<p>στ) Προώθηση καινοτόμων τεχνολογιών για τη βελτίωση της προστασίας του περιβάλλοντος και της αποδοτικότερης χρήσης των πόρων στον τομέα των αποβλήτων, των υδάτων, και σε σχέση με το έδαφος, ή για τη μείωση της ατμοσφαιρικής ρύπανσης</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Ανάγκη συμβολής στην επίτευξη των στόχων της εθνικής στρατηγικής (ΥΠΕΚΑ για την ατμοσφαιρική ρύπανση) και της κοινοτικής στρατηγικής για την προστασία του περιβάλλοντος (Ευρώπη 2020, Λευκή Βίβλος της Επιτροπής 2009, ευρωπαϊκές οδηγίες για τα νερά, τη διαχείριση στερεών αποβλήτων, την προστασία της βιοποικιλότητας κ.α) • Ανάγκη ενίσχυσης της «πράσινης επιχειρηματικότητας» • Ανάγκη προώθησης της βιώσιμης ανάπτυξης μέσω ελαχιστοποίησης των περιβαλλοντικών επιπτώσεων και την εξοικονόμηση των φυσικών πόρων από τις επιχειρήσεις • Ανάγκη ενίσχυσης της βιομηχανικής συμβίωσης, μέσω της βελτίωσης της ποιότητας ζωής στο αστικό και περιαστικό περιβάλλον και την προστασία, διατήρηση και ενίσχυση του φυσικού κεφαλαίου
	<p>ζ) Στήριξη της βιομηχανικής μετάβασης προς μια οικονομία με αποδοτική χρήση των πόρων, προώθηση της πράσινης ανάπτυξης, της οικολογικής καινοτομίας και της διαχείρισης περιβαλλοντικών επιδόσεων στο δημόσιο</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Ανάγκη ενίσχυσης της πρόληψης στην παραγωγή αποβλήτων, αύξηση επαναχρησιμοποίησης αποβλήτων, αύξηση ανακύκλωσης • Ανάγκη επάρκειας σε υποδομές ανάκτησης, διάθεσης αποβλήτων

Επιλεγμένος θεματικός στόχος	Επιλεγμένη επενδυτική προτεραιότητα	Αιτιολόγηση της επιλογής
	και τον ιδιωτικό τομέα	<p>και διαχείρισης αποβλήτων ως πόρων με σύγχρονους και περιβαλλοντικά ορθούς τρόπους, μέσω ενός βέλτιστου συνδυασμού τεχνολογιών και μεθόδων</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ανάγκη ενίσχυσης της επιχειρηματικότητας και της καινοτομίας κυρίως μέσω της ενδυνάμωσης της αγοράς των δευτερογενών προϊόντων από την επεξεργασία των αποβλήτων • Ανάγκη ανάπτυξης ενός σταθερότερου παραγωγικού υποδείγματος, αειφόρου, συμμετοχικού, κοινωνικά δίκαιου με μικρότερης έντασης καταναλωτικά πρότυπα, προσαρμοσμένα καλύτερα στις παραγωγικές δυνατότητες της ελληνικής οικονομίας
<p>ΘΣ 7: Προώθηση των βιώσιμων μεταφορών και άρση των προβλημάτων σε βασικές υποδομές δικτύων</p>	<p>ε) Βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης και της ασφάλειας του εφοδιασμού μέσω της ανάπτυξης έξυπνων συστημάτων διανομής, αποθήκευσης και μεταφοράς ενέργειας και μέσω της ενσωμάτωσης σε αυτά της διανεμόμενης ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Ανάγκη μείωσης του κόστους ηλεκτρικής ενέργειας για τα διασυνδεδεμένα με ΑΠΕ νησιά • Ανάγκη βελτίωσης της ενεργειακής απόδοσης υποδομών δικτύων ηλεκτρικής ενέργειας και φυσικού αερίου • Ενίσχυση της ασφάλειας του ενεργειακού εφοδιασμού • Ανάγκη βελτίωσης της αποτελεσματικής λειτουργίας της εσωτερικής αγοράς ενέργειας • Ανάγκη βελτίωσης της ευστάθειας του συστήματος • Ανάγκη/ υποχρέωση μείωσης των εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα βάσει των κατευθύνσεων της στρατηγικής «Ευρώπη 2020» • Αξιοποίηση των εγχώριων ορυκτών ενεργειακών πόρων, μείωση της εξάρτησης από τις εισαγωγές πετρελαίου • Ανάγκη για επίτευξη του στόχου της αύξησης του μεριδίου ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές στην τελική μικτή κατανάλωση ενέργειας από 9,2 % το 2010 σε 18% το 2020. • Βαθμός διεύθυνσης του φυσικού αερίου στο ενεργειακό ισοζύγιο της χώρας σημαντικά χαμηλότερος από το μέσο όρο σε επίπεδο ευρωπαϊκής ένωσης (περίπου 12 % στην Ελλάδα και 24% στην ΕΕ το 2009)

Επιλεγμένος θεματικός στόχος	Επιλεγμένη επενδυτική προτεραιότητα	Αιτιολόγηση της επιλογής
<p>ΘΣ 8:</p> <p>Προώθηση της βιώσιμης και ποιοτικής απασχόλησης και υποστήριξη της κινητικότητας της εργασίας</p>	<p>ε) Προσαρμογή των εργαζομένων, των επιχειρήσεων και των επιχειρηματιών στις αλλαγές</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Ανάγκη για συμβολή στην επίτευξη των εθνικών στόχων για το 2020, σύμφωνα με τη Στρατηγική και τους στόχους «Ευρώπη 2020» για αύξηση του ποσοστού απασχόλησης (ηλικίες 20-64) από 55,3% το 2012 στο 70% το 2020 • Ανάγκη καταπολέμησης ανεργίας (27,5% το 2013 από τα υψηλότερα ποσοστά στην ΕΕ) και δημιουργία νέων, βιώσιμων θέσεων απασχόλησης • Ανάγκη να βελτιωθεί η οργάνωση της εργασίας και της παραγωγής των επιχειρήσεων σε τομείς με αναπτυξιακή προοπτική και σημαντική προστιθέμενη αξία για τη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας τους • Ανάγκη ανάπτυξης δεξιοτήτων των εργαζομένων που θα υποστηρίζουν τα νέα οργανωτικά και παραγωγικά μοντέλα των επιχειρήσεων τα οποία θα αναπτύσσονται στη βάση των νέων αναπτυξιακών απαιτήσεων
	<p>γ) Αυτοαπασχόληση, την επιχειρηματικότητα και τη δημιουργία επιχειρήσεων, συμπεριλαμβανομένων καινοτόμων πολύ μικρών, μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Ανάγκη για συμβολή στην επίτευξη των εθνικών στόχων για το 2020, σύμφωνα με τη Στρατηγική και τους στόχους «Ευρώπη 2020» για αύξηση του ποσοστού απασχόλησης (ηλικίες 20-64) από 55,3% το 2012 στο 70% το 2020 • Ανάγκη καταπολέμησης ανεργίας (27,5% το 2013 από τα υψηλότερα ποσοστά στην ΕΕ) και δημιουργία νέων, βιώσιμων θέσεων απασχόλησης • Ανάγκη αναχαίτισης του φαινομένου της διαρροής ανθρώπινου κεφαλαίου υψηλού επιπέδου (“brain drain”) και κατεύθυνση του δυναμικού της χώρας στην ανάπτυξη της επιχειρηματικότητας με αιχμή την καινοτομία
<p>ΘΣ 10:</p> <p>Επένδυση στην εκπαίδευση, την κατάρτιση και την επαγγελματική</p>	<p>δ) Βελτίωση της συνάφειας των συστημάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης με την αγορά εργασίας, τη διευκόλυνση της μετάβασης από την εκπαίδευση στην εργασία και της βελτίωσης των συστημάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης και της ποιότητάς τους, μεταξύ άλλων μέσω μηχανισμών πρόβλεψης των αναγκών σε δεξιότητες, την προσαρμογή των προγραμμάτων σπουδών και την καθιέρωση και ανάπτυξη συστημάτων</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Ανάγκη αναγνώρισης και συστηματικής παρακολούθησης των αναγκών της αγοράς σε δεξιότητες και επαγγέλματα • Χαμηλός βαθμός σύνδεσης των συστημάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης με την αγορά εργασίας και τις ανάγκες της σε δεξιότητες

Επιλεγμένος θεματικός στόχος	Επιλεγμένη επενδυτική προτεραιότητα	Αιτιολόγηση της επιλογής
<p>κατάρτιση για την απόκτηση δεξιοτήτων και τη διά βίου μάθηση</p>	<p>μάθησης με βάση την εργασία, συμπεριλαμβανομένων διττών συστημάτων μάθησης και μαθητείας·</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Ανάγκη δημιουργίας σχέσεων και μεταφοράς γνώσης από την αγορά (επιχειρήσεις) στα συστήματα εκπαίδευσης σε σταθερή και οργανωμένη βάση • Κατάταξη της Ελλάδας στην 27η θέση στην ΕΕ28 το 2013, όσον αφορά στη διαθεσιμότητα υπηρεσιών εκπαίδευσης (WEF) και 94η θέση ανάμεσα σε 148 οικονομίες παγκοσμίως το 2013 (WEF) • Κατάταξη της Ελλάδας στην 24η θέση στην ΕΕ28 το 2013, όσον αφορά στην έκταση επαγγελματικής κατάρτισης (WEF) και 116η θέση ανάμεσα σε 148 οικονομίες παγκοσμίως το 2013 (WEF)
<p>ΘΣ 11: Ενίσχυση της θεσμικής ικανότητας των δημόσιων αρχών και των ενδιαφερόμενων φορέων και της αποτελεσματικής δημόσιας διοίκησης</p>	<p>α) Επένδυση στη θεσμική ικανότητα και στην αποτελεσματικότητα της δημόσιας διοίκησης και των δημοσίων υπηρεσιών σε εθνικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο με στόχο τις μεταρρυθμίσεις, την καλύτερη κανονιστική ρύθμιση και την ορθή διακυβέρνηση.</p> <p>Η εν λόγω επενδυτική προτεραιότητα εφαρμόζεται μόνο σε κράτη-μέλη επιλέξιμα για ενίσχυση από το Ταμείο Συνοχής, ή σε κράτη μέλη που περιλαμβάνουν μία ή περισσότερες περιφέρειες NUTS επιπέδου 2 που αναφέρεται στο άρθρο 90παραγράφος 2 στοιχείο α) του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1303/2013.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Χαμηλή απόδοση της δημόσιας διοίκησης (η ποιότητα των δημόσιων υπηρεσιών στην Ελλάδα υπολείπεται του μέσου όρου της ΕΕ 0,52 έναντι 1,18) • Ανάγκη ανάπτυξης ενός σταθερού και συνεπούς επιχειρηματικού περιβάλλοντος που ευνοεί την επιχειρηματικότητα και τις επενδύσεις καθώς στην υφιστάμενη κατάσταση παρατηρούνται τα εξής: <ul style="list-style-type: none"> ○ αυξημένες διοικητικές επιβαρύνσεις, περίπλοκες διαδικασίες και γραφειοκρατία σε όλους τους τομείς πολιτικής ○ υποβαθμισμένη ποιότητα των υπηρεσιών της δημόσιας διοίκησης και της πληροφόρησης προς τις επιχειρήσεις

1.2 Αιτιολόγηση της χρηματοδότησης

Αιτιολόγηση της χρηματοδότησης (δηλαδή της υποστήριξης της Ένωσης) για κάθε θεματικό στόχο και, κατά περίπτωση, κάθε επενδυτική προτεραιότητα, σύμφωνα με τις απαιτήσεις θεματικής συγκέντρωσης, λαμβάνοντας υπόψη την εκ των προτέρων αξιολόγηση.

Πόροι του ΕΤΠΑ θα ενισχύσουν τους Θεματικούς Στόχους (ΘΣ) 1, 2, 3, 4, 6 και 7 στο ΕΠΑνΕΚ. Μεγαλύτερη βαρύτητα θα δοθεί στους ΘΣ1 και 3 καθώς η εισαγωγή έρευνας, τεχνολογικής ανάπτυξης και καινοτομίας στη παραγωγική δραστηριότητα της χώρας θα συμβάλλει στην ανάπτυξη δραστηριοτήτων υψηλής προστιθέμενης αξίας. Επίσης, η βελτίωση της ανταγωνιστικότητας των ΜΜΕ θα ισχυροποιήσει τη δυναμική τους, στην εγχώρια και διεθνή αγορά. Το ΕΚΤ θα ενισχύσει τους ΘΣ8,10 και 11, κυρίως για την αντιμετώπιση αναγκών προσαρμογής των επιχειρήσεων και του ανθρώπινου δυναμικού στις νέες αναπτυξιακές απαιτήσεις, καθώς και την διοικητική μεταρρύθμιση που σχετίζεται με το επιχειρηματικό περιβάλλον.

- Ο ΘΣ1 θα απορροφήσει το 22,58% των συνολικών πόρων του προγράμματος (27,7% των πόρων του ΕΤΠΑ). Οι πόροι θα κατευθυνθούν για την ενίσχυση των υποδομών έρευνας και καινοτομίας και στη σύνδεση του επιχειρηματικού περιβάλλοντος με την ερευνητική και ακαδημαϊκή κοινότητα για την ανάπτυξη δραστηριοτήτων και υπηρεσιών υψηλής προστιθέμενης αξίας και την προσέλκυση επενδύσεων. Οι πόροι θα συμβάλλουν στην Εθνική στόχευση για αύξηση των δαπανών έρευνας, από 0,67% το 2011 σε 1,2% του ΑΕΠ το 2020, σύμφωνα και με την στρατηγική «Ευρώπη 2020» και του Εθνικού Προγράμματος Μεταρρύθμισης.
- Οι πόροι που θα ενισχύσουν τον ΘΣ2 αποτελούν το 14,27% των συνολικών πόρων του προγράμματος (17,6% του ΕΤΠΑ) για την ολοκλήρωση και ανάπτυξη βασικών υποδομών πληροφορικής νέας γενιάς (ευρυζωνικότητα) και την ανάπτυξη υπηρεσιών και προϊόντων λογισμικού και ψηφιακού περιεχομένου. Η βαρύτητα που δίνεται στο ΘΣ2 σχετίζεται και με έναν από τους βασικούς πυλώνες της Στρατηγικής «Ευρώπη 2020», βάσει του οποίου ο κλάδος των ΤΠΕ μπορεί να συμβάλλει ουσιαστικά στην ανάπτυξη του συνόλου της οικονομίας και να δημιουργήσει νέες θέσεις εργασίας. Θα επιδιωχθεί η επίτευξη των στόχων της Ψηφιακής Ατζέντας - πρόσβαση για όλους σε πολύ υψηλότερες ταχύτητες στο διαδίκτυο μέχρι το 2020, και ποσοστό $\geq 50\%$ των νοικοκυριών με συνδρομή σε συνδέσεις του διαδικτύου άνω των 100 Mbps. Η υφιστάμενη κατάσταση στην Ελλάδα χαρακτηρίζεται από 22% διαθεσιμότητα δικτύων υψηλών ταχυτήτων (>30 MBps) και χαμηλή ανταπόκριση για τέτοιες συνδέσεις (0,1% του συνόλου των συνδέσεων), ενώ δεν έχει αρχίσει ακόμη η διάθεση συνδέσεων υπερ-υψηλών.
- Ο ΘΣ3 θα απορροφήσει το 24,24% των συνολικών πόρων του προγράμματος (29,75% του ΕΤΠΑ), αποτυπώνοντας την ανάγκη ενίσχυσης της καινοτομικής, ποιοτικής και «έξυπνης» επιχειρηματικότητας, της επιχειρηματικής συνεργασίας/δικτύωσης, της εξωστρέφειας και εν τέλει της βελτίωσης της ανταγωνιστικότητας των ΜΜΕ. Το υψηλό ποσοστό χρηματοδοτικών πόρων που κατευθύνεται στο ΘΣ3 αιτιολογείται από τη σύνθεση της ελληνικής οικονομίας, η οποία αποτελείται από πολύ μικρές και μικρο-μεσαίες επιχειρήσεις, χαμηλής ανταγωνιστικότητας, όπως αυτό διατυπώνεται και στο έγγραφο θέσης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.
- Το 8,08% των πόρων του προγράμματος διατίθεται για το ΘΣ4 (9,91% του ΕΤΠΑ). Οι πόροι του ΘΣ4 στοχεύουν στη στήριξη της οικονομίας χαμηλών εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα και θα συμβάλλει στην εκπλήρωση των δεσμεύσεων της χώρας για αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής μέχρι το 2020 (20-20-20), μέσω της μείωσης των εκπομπών αερίων θερμοκηπίου για τομείς εκτός ΣΕΔΕ -4% το 2020 σε σχέση με τις τιμές του 2005 (63,84, MtCO₂-eq). Ο αντίστοιχος στόχος της «Ευρώπης 2020» είναι -20%, (ή -30% εάν οι συνθήκες το επιτρέψουν).
- Το 2,81% των πόρων του προγράμματος διατίθεται για το ΘΣ6 (3,44% του ΕΤΠΑ) προκειμένου να συμβάλλει στην προώθηση της βιώσιμης ανάπτυξης μέσω της ελαχιστοποίησης των περιβαλλοντικών επιπτώσεων και την εξοικονόμηση των φυσικών πόρων από τις επιχειρήσεις, στην ενίσχυση γενικότερα της «πράσινης επιχειρηματικότητας» καθώς και στην ανάπτυξη και προστασία της πολιτιστικής κληρονομιάς της χώρας με επίκεντρο τον τομέα του τουρισμού.

Συγκεκριμένα, θα αξιοποιηθεί για την εκπλήρωση των δεσμεύσεων που έχει αναλάβει η χώρα για αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής μέχρι το 2020, μέσω της μείωσης των εκπομπών αερίων θερμοκηπίου για τομείς εκτός ΣΕΔΕ-4% το 2020 σε σχέση με τις τιμές του 2005 (63,84, MtCO₂-eq). Επίσης, θα συνεισφέρει στην επίτευξη του εθνικού στόχου για μείωση της κατανάλωσης πρωτογενούς ενέργειας κατά 2,85 Mtoe το 2020 με αντίστοιχο στόχο της «Ευρώπη 2020» να είναι η αύξηση της ενεργειακής απόδοσης σε 20%, που αντιστοιχεί στη μείωση της πρωτογενούς κατανάλωσης κατά 368 Mtoe.

- Ο ΘΣ7 θα απορροφήσει το 8,00% των συνολικών πόρων του προγράμματος (9,82% του ΕΤΠΑ), για την αύξηση της διείσδυσης φυσικού αερίου, τη βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης υποδομών δικτύων ηλεκτρικής ενέργειας και φυσικού αερίου, την ασφάλεια του ενεργειακού εφοδιασμού, την αποτελεσματική λειτουργία της εσωτερικής αγοράς ενέργειας και τη βελτίωση της ευστάθειας του συστήματος. Η χρηματοδότηση αυτού του στόχου αναμένεται να συμβάλει στην επίτευξη των εθνικών στόχων για μείωση της κατανάλωσης πρωτογενούς ενέργειας κατά 2,85 Mtoe το 2020 αλλά και για τη μείωση των εκπομπών αερίων θερμοκηπίου για τομείς εκτός ΣΕΔΕ-4% το 2020 σε σχέση με τις τιμές του 2005 (63,84, MtCO₂-eq). Επιπλέον, θα συμβάλει και στην επίτευξη του εθνικού στόχου για αύξηση του ποσοστού χρήσης ανανεώσιμων πηγών ενέργειας ως % επί της μικτής τελικής κατανάλωσης ενέργειας από 13,8% το 2012 σε 20% το 2020.
- Οι πόροι του ΕΚΤ ανέρχονται συνολικά σε €675,5 εκ. και κατανέμονται στον ΘΣ8 (14,43% των συνολικών πόρων του ΕΠ), στον ΘΣ10 (1,44% των συνολικών πόρων του ΕΠ) και στον ΘΣ 11 (2,31% των συνολικών πόρων του ΕΠ). Στον ΘΣ 8 χρηματοδοτούνται οι επενδυτικές προτεραιότητες 'γ' και 'ε' που αφορά στην ανάγκη προσαρμογής των εργαζομένων, των επιχειρήσεων και των επιχειρηματιών στις νέες αναπτυξιακές απαιτήσεις της χώρας, όπως προκύπτει και ως σημαντική ανάγκη και από το έγγραφο θέσης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής καθώς και η ανάπτυξη νέων επιχειρηματικών ιδεών και δραστηριοτήτων μέσω της ενίσχυσης της αυτοαπασχόλησης. Η χρηματοδότηση της επενδυτικής προτεραιότητας 'δ' του ΘΣ 10, θα συμβάλει κυρίως στην σύνδεση των συστημάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης με την αγορά εργασίας και τις ανάγκες της σε δεξιότητες. Η χρηματοδότηση των ΘΣ8 και ΘΣ10 θα συνεισφέρει στην επίτευξη του εθνικού στόχου για την αύξηση της απασχόλησης από 55,3% (2012) σε 70% το 2020 για ηλικίες από 20-64, με τον αντίστοιχο στρατηγικό στόχο της «Ευρώπης 2020» να είναι 75% το 2020.
- Όσον αφορά στον ΘΣ11, η ενίσχυση της επενδυτικής προτεραιότητας 'α' συνδέεται άμεσα με την ανάγκη για αύξηση της αποδοτικότητας της δημόσιας διοίκησης που θα βελτιώσει το υπάρχον πλαίσιο που δεν διευκολύνει την επιχειρηματική δραστηριότητα, όπως η πρόκληση αυτή διατυπώνεται ως υψίστης σημασίας στο έγγραφο θέσης της Επιτροπής. Το ποσοστό της χρηματοδότησης αυτής της επενδυτικής προτεραιότητας είναι μικρό, καθώς ο μεγαλύτερος αριθμός δράσεων για τη δημόσια διοίκηση πραγματοποιείται μέσω του ΕΠ «Μεταρρύθμιση του Δημοσίου».
- Η τεχνική βοήθεια θα δεσμεύσει το 1,84% των πόρων του ΕΤΠΑ και του ΕΚΤ για τη διαχείριση των αναγκών του νέου επιχειρησιακού προγράμματος.

Πίνακας 2: Επισκόπηση της επενδυτικής στρατηγικής για το επιχειρησιακό πρόγραμμα

Άξονας προτερ/τας	Ταμείο (ΕΤΠΑ ¹¹ , Ταμείο Συνοχής, ΕΚΤ ¹² ή ΠΑΝ) ¹³	Στήριξη της Ένωσης ¹⁴ (σε ευρώ)	Ποσοστό της συνολικής στήριξης της Ένωσης για το επιχειρησιακό πρόγραμμα ¹⁵	Θεματικός στόχος ¹⁶	Επενδυτικές προτερ/τες ¹⁷	Ειδικοί Στόχοι που αντιστοιχούν στην επενδυτική προτεραιότητα	Κοινοί και ειδικοί για το πρόγραμμα δείκτες αποτελεσμάτων για τους οποίους έχει τεθεί στόχος
Άξονας Προτεραιότητας 1: Ανάπτυξη επιχειρηματικότητας με Τομεακές προτεραιότητες	ΕΤΠΑ	661.231.214	18,13%	1	1β	1.1. Αύξηση επιχειρηματικών πρωτοβουλιών και συνεργασιών για την ανάπτυξη καινοτόμου επιχειρηματικότητας σύμφωνα με την εθνική στρατηγική έρευνας και καινοτομίας για έξυπνη εξειδίκευση (στρατηγική RIS3)	Δαπάνη E&A των επιχειρήσεων ως ποσοστό του ΑΕΠ
		160.000.000	4,39%	2	2β	1.2. Αύξηση της προσφοράς ψηφιακών υπηρεσιών, εφαρμογών και ολοκληρωμένων λύσεων ΤΠΕ για τις επιχειρήσεις	Αριθμός ΜΜΕ και μεγάλων επιχειρήσεων που χρησιμοποιούν ηλεκτρονικό εμπόριο στις επιχειρηματικές τους λειτουργίες
		883.922.739	24,24%	3	3α	1.3. Αποτελεσματικότερη αξιοποίηση νέων ιδεών και	Αριθμός νέων επιχειρήσεων με εξαγωγική

¹¹ Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης.

¹² Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο.

¹³ Πρωτοβουλία για την απασχόληση των νέων.

¹⁴ Συνολική στήριξη της Ένωσης (συμπεριλαμβανομένης της κύριας κατανομής και του αποθεματικού επίδοσης).

¹⁵ Στοιχεία ανά Ταμείο και άξονα προτεραιότητας.

¹⁶ Τίτλος του θεματικού στόχου (δεν ισχύει για την τεχνική συνδρομή).

¹⁷ Τίτλος της επενδυτικής προτεραιότητας (δεν ισχύει για την τεχνική βοήθεια).

Άξονας προτερ/τας	Ταμείο (ΕΤΠΑ ¹¹ , Ταμείο Συνοχής, ΕΚΤ ¹² ή ΠΑΝ) ¹³	Στήριξη της Ένωσης ¹⁴ (σε ευρώ)	Ποσοστό της συνολικής στήριξης της Ένωσης για το επιχειρησιακό πρόγραμμα ¹⁵	Θεματικός στόχος ¹⁶	Επενδυτικές προτερ/τες ¹⁷	Ειδικοί Στόχοι που αντιστοιχούν στην επενδυτική προτεραιότητα	Κοινοί και ειδικοί για το πρόγραμμα δείκτες αποτελεσμάτων για τους οποίους έχει τεθεί στόχος
						ανάπτυξη επιχειρηματικότητας, με εστίαση σε διεθνώς εμπορεύσιμα - εξαγωγίμα αγαθά και υπηρεσίες, κατά προτεραιότητα στους στρατηγικούς τομείς της χώρας	δραστηριότητα
					3β	1.4. Αύξηση του μεγέθους της επιχειρηματικής δραστηριότητας και ανάπτυξη σύγχρονων επιχειρηματικών μοντέλων συνεργασίας, κατά προτεραιότητα στους εννέα (9) τομείς προτεραιότητας	Ακαθάριστη Προστιθέμενη Αξία που δημιουργείται από συνεργατικά σχήματα στις αλυσίδες αξίας των 9 στρατηγικών τομέων της χώρας
					3γ	1.5. Αναβάθμιση του επιπέδου επιχειρηματικής οργάνωσης και λειτουργίας των ΜΜΕ, κατά προτεραιότητα στους εννέα (9) στρατηγικούς τομείς της χώρας	Ακαθάριστη Προστιθέμενη Αξία (ΑΠΑ) των 9 στρατηγικών τομέων της χώρας
					3δ	1.6. Αύξηση εξαγωγών ελληνικών επιχειρήσεων, κατά προτεραιότητα στους εννέα (9) στρατηγικούς τομείς της χώρας	Εξαγωγές ελληνικών επιχειρήσεων στους 9 στρατηγικούς τομείς της χώρας

Άξονας προτερ/τας	Ταμείο (ΕΤΠΑ ¹¹ , Ταμείο Συνοχής, ΕΚΤ ¹² ή ΠΑΝ) ¹³	Στήριξη της Ένωσης ¹⁴ (σε ευρώ)	Ποσοστό της συνολικής στήριξης της Ένωσης για το επιχειρησιακό πρόγραμμα ¹⁵	Θεματικός στόχος ¹⁶	Επενδυτικές προτερ/τες ¹⁷	Ειδικοί Στόχοι που αντιστοιχούν στην επενδυτική προτεραιότητα	Κοινοί και ειδικοί για το πρόγραμμα δείκτες αποτελεσμάτων για τους οποίους έχει τεθεί στόχος
		65.400.000	1,79%	4	4α	1.7. Αύξηση διείσδυσης των νέων μορφών ΑΠΕ στο ενεργειακό ισοζύγιο της χώρας	Ποσοστό διείσδυσης των ΑΠΕ από βιομάζα και γεωθερμία στο ενεργειακό ισοζύγιο της χώρας
		21.999.999	0,60%	6	6στ	1.8. Μείωση της παραγωγής αποβλήτων και της περιβαλλοντικής ρύπανσης από τη λειτουργία των επιχειρήσεων	Επενδύσεις επιχειρήσεων για τη διαχείριση αποβλήτων και περιορισμό περιβαλλοντικής ρύπανσης
Άξονας Προτεραιότητας 2: Προσαρμογή εργαζομένων επιχειρήσεων και επιχειρηματικού περιβάλλοντος στις νέες αναπτυξιακές	ΕΚΤ	526.123.817	14,43%	8	8ε	2.1. Προσαρμογή των επιχειρήσεων και των εργαζομένων τους στις νέες αναπτυξιακές απαιτήσεις, ειδικότερα των επιχειρήσεων που διαθέτουν τα ζητούμενα χαρακτηριστικά του νέου αναπτυξιακού υποδείγματος της χώρας	Θέσεις εργασίας ένα χρόνο μετά την υλοποίηση του σχεδίου προσαρμογής στις επιχειρήσεις που συμμετείχαν, με μόνιμο χαρακτήρα (σύμβαση αορίστου χρόνου) Συμμετέχοντες με βελτιωμένη κατάσταση στην αγορά εργασίας εντός 6 μηνών από τη λήξη του προγράμματος

Άξονας προτερ/τας	Ταμείο (ΕΤΠΑ ¹¹ , Ταμείο Συνοχής, ΕΚΤ ¹² ή ΠΑΝ) ¹³	Στήριξη της Ένωσης ¹⁴ (σε ευρώ)	Ποσοστό της συνολικής στήριξης της Ένωσης για το επιχειρησιακό πρόγραμμα ¹⁵	Θεματικός στόχος ¹⁶	Επενδυτικές προτερ/τες ¹⁷	Ειδικοί Στόχοι που αντιστοιχούν στην επενδυτική προτεραιότητα	Κοινοί και ειδικοί για το πρόγραμμα δείκτες αποτελεσμάτων για τους οποίους έχει τεθεί στόχος
Σ αιτιήσεις					8γ	2.1. Αύξηση απασχόλησης μέσω ενίσχυσης της επιχειρηματικότητας και της αυτοαπασχόλησης	Συμμετέχοντες που κατέχουν θέση απασχόλησης, συμπεριλαμβανομένης της αυτοαπασχόλησης, εντός 6 μηνών από τη λήξη της συμμετοχής τους Θέσεις εργασίας που δημιουργούνται και διατηρούνται, συμπεριλαμβανομένου του επιχειρήματια, 6 μήνες μετά τη λήξη της παρέμβασης
		52.612.381	1,44%	10	10δ	2.2. Ενίσχυση συμμετοχής των επιχειρήσεων στα συστήματα εκπαίδευσης και κατάρτισης και στους μηχανισμούς πρόβλεψης σε δεξιότητες	Συμμετέχοντες σε προγράμματα οι οποίοι απασχολούνται σε συναφείς εργασίες με τις σπουδές τους
		84.337.821	2,31%	11	11α	2.3. Αναβάθμιση της ικανότητας της δημόσιας διοίκησης να υποστηρίζει την επιχειρηματικότητα	Δείκτης αποτελεσματικότητας δημόσιας διοίκησης
Άξονας	ΕΤΠΑ	159.499.999	4,37%	1	1α	3.1. Αναβάθμιση ή/και ανάπτυξη	Αριθμός πατεντών (pcr

Άξονας προτερ/τας	Ταμείο (ΕΤΠΑ ¹¹ , Ταμείο Συνοχής, ΕΚΤ ¹² ή ΠΑΝ) ¹³	Στήριξη της Ένωσης ¹⁴ (σε ευρώ)	Ποσοστό της συνολικής στήριξης της Ένωσης για το επιχειρησιακό πρόγραμμα ¹⁵	Θεματικός στόχος ¹⁶	Επενδυτικές προτερ/τες ¹⁷	Ειδικοί Στόχοι που αντιστοιχούν στην επενδυτική προτεραιότητα	Κοινός και ειδικός για το πρόγραμμα δείκτης αποτελεσμάτων για τους οποίους έχει τεθεί στόχος
Προτεραιότητας 3: Ανάπτυξη μηχανισμών στήριξης της επιχειρηματικότητας						υποδομών έρευνας και καινοτομίας για τη βελτίωση της καινοτομικής ικανότητας της χώρας για τη στήριξη της επιχειρηματικότητας	patents) Μέσος όρος αναφορών ανά δημοσίευση ελλήνων ερευνητών (Δείκτης απήχησης)
		360.491.942	9,89%	2	2α	3.2. Επέκταση υποδομών ευρυζωνικών υπηρεσιών και δικτύων υψηλών ταχυτήτων	Ποσοστό κάλυψης των ευρυζωνικών συνδέσεων υψηλών ταχυτήτων
		229.049.234	6,28%	4	4β	3.3. Εξοικονόμηση ενέργειας και αύξηση ενεργειακής απόδοσης με ενεργειακή αναβάθμιση του κτιριακού αποθέματος και της λειτουργίας των επιχειρήσεων	Εξοικονόμηση κατανάλωσης ενέργειας
	4γ				3.4. Εξοικονόμηση ενέργειας και αύξηση ενεργειακής απόδοσης με ενεργειακή αναβάθμιση του κτιριακού αποθέματος στις δημόσιες υποδομές και στο τομέα της στέγασης	Εξοικονόμηση κατανάλωσης ενέργειας	
	80.287.431	2,20%	6	6γ	3.5. Ανάπτυξη ή /και προώθηση οικονομικής δραστηριότητας που βασίζεται στο φυσικό κεφάλαιο και στην πολιτιστική κληρονομιά της Ελλάδος με επίκεντρο το τομέα του	Αριθμός επισκεπτών σε αρχαιολογικούς χώρους και μουσεία	

Άξονας προτερ/τας	Ταμείο (ΕΤΠΑ ¹¹ , Ταμείο Συνοχής, ΕΚΤ ¹² ή ΠΑΝ) ¹³	Στήριξη της Ένωσης ¹⁴ (σε ευρώ)	Ποσοστό της συνολικής στήριξης της Ένωσης για το επιχειρησιακό πρόγραμμα ¹⁵	Θεματικός στόχος ¹⁶	Επενδυτικές προτερ/τες ¹⁷	Ειδικοί Στόχοι που αντιστοιχούν στην επενδυτική προτεραιότητα	Κοινοί και ειδικοί για το πρόγραμμα δείκτες αποτελεσμάτων για τους οποίους έχει τεθεί στόχος
						Τουρισμού	
					6ζ	3.6. Βελτίωση της δυνατότητας ανάκτησης βιομηχανικών αποβλήτων και απορριμμάτων και αύξηση της επαναξιοποίησης τους	Συνολικός βάρος απορριμμάτων/ αποβλήτων βιομηχανικής παραγωγής που οδηγείται στην ανακύκλωση
		291.810.456	8,00%	7	7ε	3. 7. Διασύνδεση των νησιωτικών περιοχών με το ηπειρωτικό σύστημα ενέργειας και διείσδυση του φυσικού αερίου σε όλους τους τομείς κατανάλωσης	Παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας από θερμικές μονάδες που αντικαθίστανται από το διασυνδεδεμένο δίκτυο
						3.8. Αύξηση της εφαρμογής έξυπνων συστημάτων για την αποτελεσματικότερη διαχείριση της διανομής ενέργειας	Ποσοστό καταναλωτών που εξυπηρετούνται από ευφυείς μετρητές
Άξονας Προτεραιότητας 4: Τεχνική Συνδρομή ΕΤΠΑ	ΕΤΠΑ	54.678.619	1,50%	TB	TB	4.1. Ενίσχυση του συστήματος διαχείρισης και διοίκησης που αφορά τους άξονες προτεραιότητας του ΕΤΠΑ	Θέσεις εργασίας που δημιουργούνται κατά τη διάρκεια υλοποίησης της πράξης (ισοδύναμα ανθρωποέτη)

Άξονας προτερ/τας	Ταμείο (ΕΤΠΑ ¹¹ , Ταμείο Συνοχής, ΕΚΤ ¹² ή ΠΑΝ) ¹³	Στήριξη της Ένωσης ¹⁴ (σε ευρώ)	Ποσοστό της συνολικής στήριξης της Ένωσης για το επιχειρησιακό πρόγραμμα ¹⁵	Θεματικός στόχος ¹⁶	Επενδυτικές προτερ/τες ¹⁷	Ειδικοί Στόχοι που αντιστοιχούν στην επενδυτική προτεραιότητα	Κοινοί και ειδικοί για το πρόγραμμα δείκτες αποτελεσμάτων για τους οποίους έχει τεθεί στόχος
Άξονας Προτεραιότητας 5: Τεχνική Συνδρομή ΕΚΤ	ΕΚΤ	12.432.638	0,34%	TB	TB	4.1. Ενίσχυση του συστήματος διαχείρισης και διοίκησης που αφορά τους άξονες προτεραιότητας του ΕΚΤ	Δεν απαιτείται

ΤΜΗΜΑ 2 Άξονες προτεραιότητας

[σχετ.: στοιχεία β) και γ) του πρώτου εδαφίου του άρθρου 96 παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1303/2013]

2.Α. Περιγραφή των αξόνων προτεραιότητας, εκτός της τεχνικής βοήθειας

[σχετ.: στοιχείο β) του πρώτου εδαφίου του άρθρου 96 παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1303/2013]

2.Α.1. Άξονας προτεραιότητας 1: Ανάπτυξη επιχειρηματικότητας με Τομεακές προτεραιότητες

2.Α.1.1. Αιτιολόγηση της θέσπισης άξονα προτεραιότητας που καλύπτει περισσότερες από μία περιφέρειες ή περισσότερους από έναν θεματικούς στόχους ή περισσότερα από ένα Ταμεία (κατά περίπτωση)

[Σχετ.: άρθρο 96 παράγραφος 1 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1303/2013]

Οι επιλεγμένοι Θεματικοί Στόχοι 1, 2, 3, 4, και 6 με τους οποίους συνδέεται ο 1^{ος} άξονας προτεραιότητας του προγράμματος και μέσω των οποίων εκφράζεται ένα σημαντικό κομμάτι της στρατηγικής του ΕΠΑνΕΚ έχουν συμπληρωματικό ρόλο. Επίσης, η συνδυαστική πραγματοποίηση δράσεων που εντάσσονται στους διαφορετικούς θεματικούς στόχους εκτιμάται θα οδηγήσει στην επίτευξη της μέγιστης συνεισφοράς του συγκεκριμένου άξονα προτεραιότητας.

Επιχειρείται με αυτόν τον τρόπο η κάλυψη των αναγκών των επιχειρήσεων, που δραστηριοποιούνται κατά προτεραιότητα στους επιλεγμένους στρατηγικούς τομείς, στο σύνολο των περιοχών που τους ενδιαφέρουν, δηλαδή: ανάπτυξη καινοτομίας (ΘΣ 1), προώθηση της επιχειρηματικότητας (ΘΣ 3), αξιοποίηση των τεχνολογιών πληροφορικής και επικοινωνιών (ΘΣ 2), ενίσχυση της «πράσινης» επιχειρηματικότητας (ΘΣ 6) και υποστήριξη της ενεργειακής εξοικονόμησης και ανάπτυξη επιχειρηματικότητας των ΑΠΕ (ΘΣ 4).

Ειδικότερα, μέσω του συνδυασμού δράσεων επιχειρηματικότητας (ΘΣ 3) και δράσεων καινοτομίας (ΘΣ 1) επιδιώκεται η προώθηση της επιχειρηματικής ανακάλυψης στην οποία θεμελιωδώς βασίζεται η έξυπνη εξειδίκευση. Ακόμα, η υποστήριξη δράσεων που αφορούν εξωστρέφεια (ΘΣ 3) και καινοτομία (ΘΣ 1) εξασφαλίζει την ολοκληρωμένη προσέγγιση στη δημιουργία νέων προϊόντων και υπηρεσιών με υψηλή προστιθέμενη αξία και ανταγωνιστικά χαρακτηριστικά για τις διεθνείς αγορές. Στο πλαίσιο αυτό, είναι ιδιαίτερως σημαντική και η αξιοποίηση των τεχνολογιών πληροφορικής και επικοινωνιών από τις επιχειρήσεις (ΘΣ 2) με ταυτόχρονη αναβάθμιση των επιχειρησιακών ικανοτήτων τους (ΘΣ 3). Ο συνδυασμός δράσεων από τους ΘΣ 2 και 3 εξασφαλίζει την δυνατότητα ολοκληρωμένης και αποτελεσματικής εφαρμογής των λειτουργικών παρεμβάσεων στις επιχειρήσεις.

Η εξυπηρέτηση του ΘΣ 6 από τον άξονα προτεραιότητας 1 συνδυάζεται με δράσεις του ΘΣ 1 και 3, στοχεύοντας στην ενίσχυση της «πράσινης» και καινοτόμου επιχειρηματικότητας, στην αύξηση της δραστηριότητας της ανακύκλωσης και της αποτελεσματικής διαχείρισης των αποβλήτων επιταχύνοντας τη συμμόρφωση με τη περιβαλλοντική νομοθεσία της ΕΕ, δημιουργώντας με αυτόν τον τρόπο ένα ελκυστικό περιβάλλον για τη δραστηριοποίηση περισσότερων επιχειρήσεων. Παράλληλα, μέσω των ΘΣ 4, 3 και 1 μπορεί να υποστηριχτεί και η επιχειρηματικότητα για την παραγωγή ενέργειας που προέρχεται από ανανεώσιμες πηγές συμβάλλοντας στην αναπτυξιακή προοπτική της χώρας δημιουργώντας ευνοϊκότερες συνθήκες για την περαιτέρω πραγματοποίηση επενδύσεων εγχώριων και ξένων.

Παράλληλα, ο 1^{ος} άξονας προτεραιότητας έχει εθνικό χαρακτήρα καθώς οι σχεδιαζόμενες δράσεις αφορούν το σύνολο των περιφερειών. Η τομεακή διάσταση των ειδικών στόχων αναμένεται να ενισχύσει συνδυαστικά την επιχειρηματικότητα, την «πράσινη» οικονομία, την αξιοποίηση των ΤΠΕ καθώς και την ενεργειακή εξοικονόμηση και ανάπτυξη των ΑΠΕ, στους στρατηγικούς τομείς ενδιαφέροντος ανεξαρτήτως γεωγραφικής θέσης. Η εθνική διάσταση του ΕΠΑνΕΚ σκοπό έχει την εκμετάλλευση των επιμέρους θετικών προοπτικών των στρατηγικών τομέων της χώρας μέσω της σύνθεσης των ιδιαίτερων επιμέρους περιφερειακών χαρακτηριστικών της ελληνικής επιχειρηματικότητας. Στόχος είναι η δημιουργία συνεργειών και εν τέλει η μεγιστοποίηση της αξίας των αποτελεσμάτων των δράσεων του προγράμματος, με την διάχυση πληροφορικής, εμπειριών και επιτυχημένων παραδειγμάτων από διαφορετικούς τομείς και περιφέρειες της χώρας.

2.Α.1.2. Ταμείο, κατηγορία περιφέρειας και βάση υπολογισμού για την στήριξη της Ένωσης

Ταμείο	ΕΤΠΑ
<i>Κατηγορία περιφέρειας</i>	<p>Περισσότερο αναπτυγμένες (Αττική, Νότιο Αιγαίο)</p> <p>Περιφέρειες σε μετάβαση (Δυτική Μακεδονία, Στερεά Ελλάδα, Ιόνια Νησιά, Πελοπόννησος, Βόρειο Αιγαίο, Κρήτη)</p> <p>Λιγότερο αναπτυγμένες (Ανατολική Μακεδονία & Θράκη, Κεντρική Μακεδονία, Ήπειρος, Θεσσαλία, Δυτική Ελλάδα)</p>
<i>Βάση υπολογισμού (σύνολο επιλέξιμων δαπανών ή επιλέξιμες δημόσιες δαπάνες)</i>	<i>Σύνολο επιλέξιμων δαπανών</i>

2.Α.1.3. Επενδυτική προτεραιότητα: 1(β)

Επενδυτική προτεραιότητα	1(β) Προαγωγή επιχειρηματικών επενδύσεων στην Ε&Κ, ανάπτυξη δεσμών και συνεργειών μεταξύ επιχειρήσεων, κέντρων έρευνας και ανάπτυξη και του τομέα της ανώτατης εκπαίδευσης, ιδίως μέσω της προαγωγής επενδύσεων για την ανάπτυξη προϊόντων και υπηρεσιών, στη μεταφορά τεχνολογίας, στην κοινωνική καινοτομία, στην οικολογική καινοτομία, στις εφαρμογές παροχής δημόσιων υπηρεσιών, στην ενθάρρυνση της ζήτησης, στη δικτύωση, στα συμπλέγματα φορέων και στην ανοιχτή καινοτομία μέσω ευφυούς εξειδίκευσης, καθώς και στήριξη της τεχνολογικής και εφαρμοσμένης έρευνας, πιλοτικών γραμμών, ενεργειών έγκαιρης επικύρωσης προϊόντων, προηγμένων ικανοτήτων παραγωγής και πρώτης παραγωγής ειδικά σε βασικές τεχνολογίες γενικής εφαρμογής και διάδοση των τεχνολογιών γενικής εφαρμογής
---------------------------------	---

2.Α.1.3.1. Ειδικός στόχος 1.1.

Κωδικός	1.1
Ειδικός στόχος	Αύξηση επιχειρηματικών πρωτοβουλιών και συνεργασιών για την ανάπτυξη καινοτόμου επιχειρηματικότητας σύμφωνα με την εθνική στρατηγική έρευνας και καινοτομίας για έξυπνη εξειδίκευση (στρατηγική RIS3)
<i>Τα αποτελέσματα που επιδιώκει το κράτος μέλος με τη στήριξη της Ένωσης</i>	<p>Η προώθηση και η ανάπτυξη της επιχειρηματικότητας καθώς και η βελτίωση της ανταγωνιστικότητας και της παραγωγικότητας της ελληνικής οικονομίας βασίζεται κατά κύριο λόγο στην αναδιάρθρωση και την ενίσχυση του τομέα έρευνας, της τεχνολογίας και της καινοτομίας έτσι ώστε να αντιμετωπιστούν οι διαρθρωτικές προκλήσεις, να αμβλυνθούν οι περιφερειακές ανισότητες που παράγονται από την έλλειψη πρόσβασης στη νέα τεχνολογία και να αναπτυχθεί βιώσιμη απασχόληση με σεβασμό στο περιβάλλον και την πολιτιστική κληρονομιά της χώρας.</p> <p>Σήμερα, η σύνδεση μεταξύ των επιχειρήσεων και της έρευνας και της καινοτομίας είναι περιορισμένη, γεγονός που καταδεικνύεται και από τη χρηματοδότηση των επιχειρήσεων ως ποσοστό του ΑΕΠ που ανήλθε μόλις σε 0,23% το 2011, έναντι 1,3% όπου ήταν ο μέσος όρος της ΕΕ. Ωστόσο, η προώθηση της θεωρείται απαραίτητη, καθώς η επιχειρηματική δραστηριότητα στην Ελλάδα οδηγείται σε μεγάλο βαθμό σε δραστηριότητες μειωμένης έντασης γνώσης και προστιθέμενης αξίας που στοχεύουν κυρίως σε στην εσωτερική αγορά και κατανάλωση (δημόσια ή ιδιωτική).</p> <p>Ο συγκεκριμένος Ειδικός Στόχος εξυπηρετεί την εθνική πολιτική του τομέα Έρευνας και Καινοτομίας για το 2020 και επικεντρώνεται στην αξιοποίηση έρευνας, τεχνολογίας και καινοτομίας από τις επιχειρήσεις ώστε να αποτελέσουν το βασικό πυλώνα για τη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας και την αναβάθμιση της επιχειρηματικότητας και της παραγωγικότητας μέσω της παραγωγής, διάδοσης και ενσωμάτωσης της νέας γνώσης και της καινοτομίας στα υπάρχοντα αλλά και σε νέα προϊόντα, υπηρεσίες παραγωγικά συστήματα και αλυσίδες αξίας.</p> <p>Τα αποτελέσματα του συγκεκριμένου Ειδικού Στόχου αναμένεται να είναι:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Η στροφή στην οικονομική ανάπτυξη βασισμένη στη γνώση και τη βιώσιμη εξειδίκευση. • Η βελτίωση της ανταγωνιστικότητας και της παραγωγικότητας των ελληνικών επιχειρήσεων μέσω της παραγωγής, διάδοσης και ενσωμάτωσης της νέας γνώσης και της καινοτομίας και της σύνδεσης της ακαδημαϊκής έρευνας με την οικονομία.

	<ul style="list-style-type: none"> • Η ανάπτυξη της αριστείας στην έρευνα και η ευθυγράμμιση της προσφοράς της Έρευνας και της Καινοτομίας κυρίως με την επιχειρηματική ζήτηση. <p>Προϋπόθεση για αυτό είναι η επικέντρωση των πόρων και των προσπάθειών σε επιλεγμένους τομείς οικονομικής δραστηριότητας και σε πεδία παρέμβασης στην Έρευνα και την Καινοτομία, όπου ανιχνεύεται δυναμικό επιχειρηματικότητας και ερευνητικής αριστείας σύμφωνα με την εθνική στρατηγική έρευνας και καινοτομίας για έξυπνη εξειδίκευση (στρατηγική RIS3), με σκοπό τον εκσυγχρονισμό, τη διαφοροποίηση και την εκμετάλλευση νέων ευκαιριών στην ελληνική οικονομία.</p> <p>Όλες οι συγχρηματοδοτούμενες από την ΕΕ επενδύσεις, θα είναι πλήρως ευθυγραμμισμένες με την RIS3, προκειμένου να δημιουργηθεί ανταγωνιστικό πλεονέκτημα μέσω της ανάπτυξης και αντιστοίχισης των ισχυρών σημείων της έρευνας και της καινοτομίας με τις ανάγκες των επιχειρήσεων, για την αξιοποίηση αναδυόμενων ευκαιριών και των εξελίξεων στην αγορά με συνεκτικό τρόπο, σύμφωνα με το άρθρο 2 (3) του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1303/2013. Η διαδικασία αυτή θα είναι συνεχής μέσω μηχανισμών πρόβλεψης, διαβούλευσης και παρακολούθησης όπως είναι οι Πλατφόρμες Καινοτομίας, τα Τομεακά Συμβούλια, το Δίκτυο Έξυπνης Εξειδίκευσης.</p>
--	--

Πίνακας 3: Ειδικοί ανά πρόγραμμα δείκτες αποτελεσμάτων, ανά ειδικό στόχο (για το ΕΤΠΑ και το Ταμείο Συνοχής)

Κωδικός	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Κατηγορία περιφέρειας (κατά περίπτωση)	Τιμή βάσης	Έτος βάσης	Τιμή- στόχος (2023)	Πηγή στοιχείων	Συχνότητα εκθέσεων
T4201	Δαπάνη E&A των επιχειρήσεων ως ποσοστό του ΑΕΠ	%	(ως ποσοστό του ΑΕΠ)	<i>Λιγότερο αναπτυγμένες</i>	2012	0,24%	Εθνικό Κέντρο Τεκμηρίωσης/ ΓΓΕΤ	Ετήσια
				<i>Αναπτυγμένες</i>		0,24%		
				<i>Σε μετάβαση</i>		0,24%		
						0,38%		
						0,38%		
						0,38%		

2.Α.1.3.2. Δράσεις ΕΠΙΒ

<i>Επενδυτική προτεραιότητα</i>	1β Προαγωγή επιχειρηματικών επενδύσεων στην Ε&Κ, ανάπτυξη δεσμών και συνεργειών μεταξύ επιχειρήσεων, κέντρων έρευνας και ανάπτυξη και του τομέα της ανώτατης εκπαίδευσης, ιδίως μέσω της προαγωγής επενδύσεων για την ανάπτυξη προϊόντων και υπηρεσιών, στη μεταφορά τεχνολογίας, στην κοινωνική καινοτομία, στην οικολογική καινοτομία, στις εφαρμογές παροχής δημόσιων υπηρεσιών, στην ενθάρρυνση της ζήτησης, στη δικτύωση, στα συμπλέγματα φορέων και στην ανοιχτή καινοτομία μέσω ευφυούς εξειδίκευσης, καθώς και στήριξη της τεχνολογικής και εφαρμοσμένης έρευνας, πιλοτικών γραμμών, ενεργειών έγκαιρης επικύρωσης προϊόντων, προηγμένων ικανοτήτων παραγωγής και πρώτης παραγωγής ειδικά σε βασικές τεχνολογίες γενικής εφαρμογής και διάδοση των τεχνολογιών γενικής εφαρμογής
<p>Οι δράσεις που αφορούν την Επενδυτική προτεραιότητα 1β καλούνται να υποστηρίξουν πρωτίστως την ανταγωνιστικότητα των ελληνικών επιχειρήσεων που θα υποστηριχτεί και μέσω της κινητοποίησης του ιδιωτικού τομέα για επένδυση σε έρευνα, τεχνολογική ανάπτυξη, καινοτομία και εξωστρέφεια προς διεθνείς αγορές. Παραδείγματα τομέων όπου μπορούν να εφαρμοστούν οι δράσεις που εμπíπτουν σε αυτή την επενδυτική προτεραιότητα, είναι:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Υλικά-Κατασκευές</i>: Ενίσχυση επιχειρήσεων για έρευνα, τεχνολογική ανάπτυξη και παραγωγή, πλωτών κατασκευών και ναυπηγημάτων, οικολογικών χρωμάτων, επικαλύψεων από υλικά οργανικής βάσης, ναυπηγικά / μεταλλικά χρώματα, μη τοξικά χρώματα, «έξυπνων» υλικών/προϊόντων που χρησιμοποιούνται ως επιχρίσματα για διάφορες εφαρμογές. Ανάπτυξη πρωτοποριακών «πράσινων» υλικών και τεχνολογιών εφαρμογής τους, υλικών και εφαρμογών συσκευασίας που είναι φιλικά προς το περιβάλλον. Δημιουργία επιχειρηματικών συστάδων και δικτύσεων, οι οποίες θα συμβάλλουν στην ανάπτυξη συνεργειών στον τομέα της νανοτεχνολογίας για την παραγωγή σύνθετων προϊόντων δομικών στοιχείων κτιρίων. Ενίσχυση συνεργασιών για την ανάπτυξη νέων προϊόντων και τεχνολογιών εφαρμογής τους στα έργα αποκατάστασης, συντήρησης και ανάδειξης έργων τέχνης και μνημείων. • <i>Πολιτιστικές και Δημιουργικές Βιομηχανίες</i>: Ενίσχυση επιχειρήσεων για την έρευνα και την ανάπτυξη εγχώριων πρώτων υλών (πχ. κατάλληλη και ποιοτική πρώτη ύλη για την αγγειοπλαστική, βαμβάκι και άλλες εγχώριες πρώτες ύλες για την κλωστοϋφαντουργία όπως κλωστική κάνναβη, λινάρι, periploca greca, ασκληπιάδα, sparto, ποιοτικό ξύλο για την επιπλοποιία). Ενίσχυση επιχειρήσεων για έρευνα, τεχνολογική ανάπτυξη και παραγωγή λογισμικού ψυχαγωγίας και εργαλείων ψηφιακού περιεχομένου. Ανάπτυξη εμπορικού ψυχαγωγικού λογισμικού για τις διεθνείς αγορές, ενσωματώνοντας εγχώριο πολιτιστικό περιεχόμενο. Διεξαγωγή προηγμένης έρευνας π.χ. για νέες τεχνολογίες Κοινωνικής Δικτύωσης. Ανάπτυξη δημιουργικού περιεχομένου όπως καλλιτεχνικό περιεχόμενο, 3D modelling, texturing, μουσική και ήχο, βίντεο και animations, παραγωγή ιστοσελίδων. Ανάπτυξη και εφαρμογή καινοτόμων τεχνικών gamification. • <i>Αγροδιατροφή/ Βιομηχανία τροφίμων</i>: Ενίσχυση για την έρευνα και την ανάπτυξη νέων μοριακών τεχνικών για τη ταυτοποίηση γενετικού υλικού των ελληνικών ποικιλιών. Ενίσχυση για την έρευνα και την ανάπτυξη βιοτεχνολογικών μεθόδων που σχετίζονται με τον έλεγχο της ποιότητας των προϊόντων αγροδιατροφής/ βιομηχανίας τροφίμων. Ενίσχυση για την έρευνα και την ταυτοποίηση της γενετικής καθαρότητας των υπαρχόντων εγχώριων ελληνικών φυλών προβάτων και αιγών/ ταυτοποίηση διακριτών χαρακτηριστικών. • <i>Περιβάλλον</i>: Ενίσχυση επιχειρήσεων για την έρευνα και την ανάπτυξη τεχνολογιών συλλογής – διαλογής - διαχωρισμού και αξιοποίησης των προϊόντων που προκύπτουν από τα υλικά προς ανακύκλωση. Ανάπτυξη τεχνολογιών ανάκτησης, ανακύκλωσης και επαναχρησιμοποίησης υλικών, ανάπτυξη εναλλακτικών λύσεων για την απορρόφηση και οικονομική αξιοποίηση των ανακτηθέντων υλικών από ειδικά ρεύματα αποβλήτων. Ανάπτυξη καινοτόμων εφαρμογών και τεχνολογιών αιχμής για τη διαχείριση βιο-αποβλήτων και βιομηχανικών αποβλήτων. Ανάπτυξη καινοτόμων τεχνολογιών αντιρρυπαντικής προστασίας με έμφαση στη ρύπανση της θάλασσας και του αέρα από προϊόντα πετρελαίου /υδρογονάνθρακες από πλωτά μέσα και στην ρύπανση 	

υπόγειων υδροφορέων από βιομηχανικά ή αστικά απόβλητα, για τη βελτίωση και αποκατάσταση και αξιολόγηση οικοσυστημάτων. Έρευνα για την οικολογική αποκατάσταση υδάτινων σωμάτων (ποταμιών, λιμνών, υγροτόπων) σε τουριστικές περιοχές και σε περιοχές σημαντικές για την αλιεία και υδατοκαλλιέργεια.

- **Υγεία:** Ενίσχυση για την έρευνα και την ανάπτυξη νέων φαρμάκων. Ενίσχυση για την έρευνα και την ανάπτυξη υπηρεσιών τηλε-ιατρικής.
- **Τουρισμός:** Ενίσχυση της συνεργασίας του “τριγώνου της γνώσης” (επιχειρήσεις, πανεπιστήμια, ερευνητικά κέντρα), για την με επιτάχυνση της μεταφοράς τεχνογνωσίας, υιοθέτηση καλών πρακτικών και διεξαγωγή διεπιστημονικής έρευνας, με στόχο την ενίσχυση ικανοτήτων για την ανάδειξη της προστιθέμενης αξίας των συμπλεγμάτων τουρισμού – πολιτισμού (π.χ. διασύνδεση αρχαιολογικής έρευνας με πολιτιστικό τουρισμό / τουρισμού – αγροδιατροφής, τουρισμού – υγείας και τουρισμού – περιβάλλοντος).

Ενίσχυση καινοτόμων μεθόδων για την προώθηση συνεργατικού σχεδιασμού νέων μορφών τουρισμού και περιεχομένου εμπειρίας, διεύρυνση της αλυσίδας αξίας του τουρισμού και στήριξη πιλοτικών Ε&Κ υποδομών που διασυνδέουν και αναδεικνύουν καλές πρακτικές στην ανάπτυξη ειδικών μορφών τουρισμού.

Ενίσχυση επιχειρήσεων ή συμπράξεων για την έρευνα και ανάπτυξη της τεχνολογικής καινοτομίας με την αξιοποίηση των ΤΠΕ, για τον εμπλουτισμό της εμπειρίας και ανάδειξη των τουριστικών πόρων (π.χ. εικονικοποίηση υπηρεσιών και υποδομών μέσω διαδραστικών εφαρμογών κινητών συσκευών και παιχνιδιών (Mobile Applications&Games) και Ψηφιακής Σήμανσης (Digital Signage) - «ψηφιακά πολύ-εισιτήρια σε κινητές συσκευές, με δυνατότητα προαγοράς επισκέψεων. Ενδεικτικά: ψηφιακές ξεναγήσεις, εφαρμογές για έξυπνα κινητά τηλέφωνα, e-ticketing, ηλεκτρονικές υπηρεσίες τουριστικού οδηγού και ενημέρωσης.

- **Εφοδιαστική Αλυσίδα (Logistics):** Προώθηση συνεργασιών με ερευνητικά κέντρα και πανεπιστήμια για τεχνολογική καινοτομία του τομέα (π.χ. δρομολόγηση, RFID, συστήματα αυτοματισμών διαχείρισης φορτίων) όσο και στο κομμάτι της οργανωτικής καινοτομίας (π.χ. καινοτόμες διαδικασίες, δομές κλπ.) προς όφελος της ποιότητας των παρεχόμενων υπηρεσιών. Ενδεικτικά: Διατροφικές μεταφορές, ηλεκτρονική ροή πληροφοριών (πχ PoD, ιχνηλασιμότητα, ηλεκτρονική σήμανση φορτίων, παραγγελιοληψία, ηλεκτρονική τιμολόγηση, ηλεκτρονικοί τιμοκατάλογοι, κτλ), συστήματα προγραμματισμού πόρων χώρων και φορτίων, VMI-Vendor Management Inventory, CPFR-Collaborating Planning Forecasting Replenishment, αυτοματοποίηση αποθηκών, κτλ.
- **Ενέργεια:** Ενίσχυση της έρευνας και ανάπτυξης υλικών, τεχνολογιών και συστημάτων για τη βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης, π.χ. μέσω παραγωγή νέων ή βελτιωμένων δομικών υλικών, ενσωμάτωση βιοκλιματικών στοιχείων, τεχνολογιών εξοικονόμησης ενέργειας, τεχνολογιών συμπαραγωγής καθώς και τεχνολογιών ΑΠΕ σε υπάρχοντα και νέα κτίρια, βελτίωση της απόδοσης και μείωση του κόστους των συμβατικών συστημάτων θέρμανσης, ψύξης, φωτισμού, Ενίσχυση της έρευνας και ανάπτυξης σε τεχνολογίες ΑΠΕ (π.χ. κατασκευή πλωτών εξεδρών στήριξης ανεμογεννητριών, ανάπτυξη μικρών ανεμογεννητριών χαμηλού θορύβου, εύκαμπτα και τα συγκεντρωτικά φωτοβολταϊκά (CPV), συνδυασμός των θερμικών ηλιακών συστημάτων με άλλες τεχνολογίες, όπως αποθήκευσης θερμότητας και αφαλάτωση, τα ηλιοθερμικά συστήματα). Ενίσχυση επιχειρήσεων παραγωγής εξαρτημάτων και λογισμικού ευφών δικτύων. Ανάπτυξη και επίδειξη τρόπων αύξησης της αποδοτικότητας, της ασφάλειας, της αξιοπιστίας και της ποιότητας του ελληνικού συστήματος μεταφοράς και διανομής ηλεκτρικής ενέργειας.
- **ΤΠΕ:** Ενίσχυση Έρευνας, Τεχνολογικής Ανάπτυξης & Καινοτομίας, με στόχο την εξυπηρέτηση συγκεκριμένων εφαρμογών/αναγκών χρηστών (application driven research/user driven innovation) σε επιλεγμένους τομείς της οικονομίας. Προώθηση νέων τεχνολογιών αιχμής ή την αναβάθμιση ήδη υπάρχουσών που θα ενισχύσουν τον ίδιο τον κλάδο ΤΠΕ στην παραγωγή καινοτόμων προϊόντων/υπηρεσιών. Ενίσχυση του δυναμικού των περιφερειών στον σχεδιασμό, διαχείριση και υλοποίηση δράσεων στον τομέα των ΤΠΕ.

Η επενδυτική προτεραιότητα θα εστιάσει σε δράσεις οι οποίες εξειδικεύονται στη συνέχεια:

1. **Ενίσχυση της έρευνας και της καινοτομίας, της τεχνολογικής ανάπτυξης και της επίδειξης σε λειτουργούσες επιχειρήσεις**, για την παραγωγή νέων ή βελτιωμένων προϊόντων, συμπεριλαμβανομένου και του ηλεκτρονικού εμπορίου, της οργανωτικής καινοτομίας, της καινοτομίας στο marketing, της μείωσης του κόστους λειτουργίας και των χρησιμοποιούμενων πρώτων υλών και ενέργειας.
2. **Ενίσχυση των νέων επιχειρηματικών πρωτοβουλιών για την εκμετάλλευση της γνώσης που προκύπτει από την ερευνητική**: Στόχος της νέας περιόδου είναι να ενισχυθούν με κεφάλαιο σποράς επιχειρηματικές ιδέες από ερευνητικά κέντρα, πανεπιστήμια, ΤΕΙ και επιχειρήσεις. Επίσης αναμένεται να ενισχυθούν και έργα ίδρυσης και αρχικής ανάπτυξης επιχειρήσεων, με τη συνεργασία χρηματοδοτικών οργανισμών, όπως τράπεζες, επιχειρηματικά κεφάλαια και επιχειρηματικοί άγγελοι.
3. **Ενίσχυση της δημιουργίας και ανάπτυξης συστάδων ή συμπράξεων επιχειρήσεων, ερευνητικών και εκπαιδευτικών οργανισμών**: Η δημιουργία Συστάδων (clusters), ανταγωνιστικών επιχειρήσεων σε παγκόσμιο επίπεδο, αποτελεί ένα πολύ σημαντικό εργαλείο τόσο για την ανάπτυξη νέων επιχειρηματικών δραστηριοτήτων έντασης γνώσης όσο και για την καταπολέμηση του κατακερματισμού των επιχειρηματικών και ερευνητικών δυνάμεων της χώρας και της αδυναμίας σύνδεσης της έρευνας με την παραγωγή. Η επιχορήγηση της δημιουργίας και ανάπτυξης συστάδων μπορεί να πραγματοποιηθεί σε μια ή δυο φάσεις.
4. **Ενίσχυση Συμπράξεων επιχειρήσεων με ακαδημαϊκά και ερευνητικά κέντρα στο πλαίσιο κοινοπραξιών μεσοπρόθεσμης διάρκειας**: Προτείνεται οι συνεργασίες επιχειρήσεων με ακαδημαϊκά και ερευνητικά κέντρα να πραγματοποιηθούν και υπό τη μορφή των Συμπράξεων με συγκεκριμένους επιχειρηματικούς στόχους, δεσμεύσεις και υποχρεώσεις των συμβαλλομένων, προσυμφωνημένο οδικό χάρτη, μέσα και εργαλεία για την επίτευξη των στόχων της σύμπραξης, συμφωνία για την κάλυψη των αναγκών χρηματοδότησης, καθώς και αναγνώριση των λοιπών εμπλεκόμενων φορέων. Η οργάνωση και στήριξη των Συμπράξεων θα πρέπει να στοχεύει στην ανάπτυξη νέων προϊόντων και δραστηριοτήτων στους τομείς προτεραιότητας. Κριτήριο για την επιλογή και χρηματοδοτική στήριξη των Συμπράξεων πρέπει να είναι το βιομηχανικό αποτέλεσμα, η ενσωμάτωση του σε διατυπωμένη εθνική τεχνολογική προτεραιότητα και η παρουσία «παικτών» από τους κρίσιμους κρίκους της τεχνολογικής αλυσίδας.
5. **Ενίσχυση των βραχυπρόθεσμων συνεργασιών επιχειρήσεων με εργαστήρια ΑΕΙ και ερευνητικών ιδρυμάτων**: Σημαντική δραστηριότητα αναπτύσσεται ήδη από τα εργαστήρια των ερευνητικών κέντρων και ΑΕΙ για την παροχή υπηρεσιών προς τις επιχειρήσεις όποτε παρουσιάζεται μια ανάγκη. Αυτές οι εργασίες έχουν συνήθως χρονικό ορίζοντα μικρότερο των 12 μηνών και σπανιότερα επεκτείνονται σε μεγαλύτερο χρόνο και συμβάλουν σημαντικά στην εδραίωση της συνεργασίας μεταξύ επιχειρήσεων και δημόσιας έρευνας, όπως και στην αναγνώριση των δυνατοτήτων και αναγκών της κάθε πλευράς. Οι ενισχύσεις των επιχειρήσεων για αγορά τέτοιου είδους υπηρεσιών από τους ερευνητικούς οργανισμούς μπορεί να χορηγούνται είτε για υπηρεσίες για τις οποίες δεν υπάρχει άλλος πάροχος στην εγχώρια αγορά είτε για οτιδήποτε υπηρεσίες, που παρέχονται σε τιμές αγοράς. (ανάθεση ερευνητικών ή τεχνικών εργασιών από επιχειρήσεις σε δημόσια εργαστήρια (κουπόνια/δελτία καινοτομίας-έρευνας).
6. **Υποστήριξη της κατοχύρωσης των ερευνητικών αποτελεσμάτων και γενικότερα της βιομηχανικής ιδιοκτησίας στα κυριότερα γραφεία στον κόσμο**: Η δράση αποβλέπει στην αποτελεσματικότερη προστασία της γνώσης που παράγεται στην Ελλάδα, με δεδομένη την προσπάθεια για σοβαρή αύξηση των ιδιωτικών και των δημοσίων δαπανών για έρευνα και τεχνολογική ανάπτυξη. Η επιτυχία του σκοπού αυτού θα επιδιωχθεί με τη χορήγηση πιστωτικών τίτλων μέσω του ΟΒΙ στους εφευρέτες που επιθυμούν να κατοχυρώσουν την επινόησή τους στο Ευρωπαϊκό Γραφείο ΔΕ (European Patent Office) ή και σε τρίτες χώρες μέσω της διεθνούς συνθήκης συνεργασίας (Patent Cooperation Treaty). Αντίστοιχη ενίσχυση θα χορηγείται και για του κατόχους βιομηχανικού σχεδίου
7. **Ανάπτυξη του βιομηχανικού σχεδίου (industrial design) στην Ελλάδα και της παροχής σχετικών υπηρεσιών**: Το βιομηχανικό σχέδιο χρησιμοποιεί την επιστήμη για τη βελτίωση της εργονομίας, της λειτουργικότητας, της χρηστικότητας και της αισθητικής των προϊόντων. Είναι άμεσα συνδεδεμένο με την καινοτομία τόσο των καταναλωτικών προϊόντων όσο και των ενδιάμεσων που χρησιμοποιούνται ως εξαρτήματα ή διατάξεις στη βιομηχανία. Η επίδοση της

Ελλάδας στον τομέα είναι ιδιαίτερα χαμηλή, όπως σε όλες τις συνιστώσες της βιομηχανικής ιδιοκτησίας. Είναι αναγκαίο να προηγηθεί μελέτη των μελλοντικών αναγκών της οικονομίας από έμπειρο γραφείο, ιδιαίτερα με τη σχεδιαζόμενη ανάπτυξη των κλάδων υψηλής τεχνολογίας, αλλά και πιο παραδοσιακών κλάδων, όπως η συσκευασία, και να προσανατολιστούν τα μέτρα προώθησης του βιομηχανικού σχεδιασμού ανάλογα.

8. **Χρηματοδότηση της έρευνας και της τεχνολογικής ανάπτυξης διά μέσου διακρατικών ερευνητικών συμφωνιών η οποία παράλληλα με την ενίσχυση των μικρών διακρατικών έργων θα επεκταθεί σε μεγάλες δράσεις, οι οποίες σχετίζονται άμεσα με τις ανάγκες των προτεραιοτήτων της Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης:** Οι διακρατικές-διμερείς συνεργασίες αποτελούν παλαιό εργαλείο προώθησης της διεθνούς επιστημονικής και τεχνολογικής συνεργασίας. Παραδοσιακά χρησιμοποιήθηκε για συνεργασίες μεταξύ δημοσίων οργανισμών, αλλά τα τελευταία χρόνια ενισχύει κατά προτεραιότητα τις συνεργασίες μεταξύ επιχειρήσεων στις οποίες μπορεί να συμμετέχουν και ερευνητές του Δημόσιου τομέα. Η περαιτέρω αναβάθμιση των προγραμμάτων αυτών, αλλά και το άνοιγμα νέων με χώρες μπορεί να συμβάλει στην ανάπτυξη της νέας επιχειρηματικότητας με νέα και εξαγωγήμα προϊόντα και υπηρεσίες.
9. **Ανάπτυξη, αναβάθμιση ερευνητικού δυναμικού και διάδοση των νέων τεχνολογιών:** Το συνεχώς μεταβαλλόμενο οικονομικό και ερευνητικό περιβάλλον απαιτεί τη συνεχή εκπαίδευση και μετεκπαίδευση του ερευνητικού δυναμικού σε ταχέως αναπτυσσόμενες καινοτόμες τεχνολογίες έτσι ώστε να είναι σε θέση να ανταποκρίνονται αποτελεσματικά και έγκαιρα στις απαιτήσεις και τις εξελίξεις της εποχής. Επίσης, απαιτείται και η ευαισθητοποίηση των χρηστών σε σχέση με τις νέες τεχνολογίες για την περαιτέρω εξοικείωση αυτών καθώς και τη συνεχή διείσδυση και αξιοποίηση τους στις ελληνικές επιχειρήσεις.
10. **Υποστήριξη των ελληνικών ερευνητικών ομάδων να συμμετέχουν στις ευρωπαϊκές δραστηριότητες του OPIZON 2020 και του COSME:** Η συμμετοχή της ελληνικής ερευνητικής κοινότητας στα έργα των ευρωπαϊκών προγραμμάτων είναι κρίσιμη για τη διατήρηση υψηλού ποιοτικού επιπέδου των ερευνητικών ομάδων. Οι ενέργειες που θα χρηματοδοτηθούν αφορούν κυρίως την υποστήριξη της προετοιμασίας του σχήματος για την μελέτη οικονομικής βιωσιμότητας και ολοκλήρωση της πρότασης του για συμμετοχή στο OPIZON, την κάλυψη δαπανών παγίων (capacity building), καθώς και δράσεις συνεργειών με τον Ορίζοντα όπως τα εταιρικά σχήματα καινοτομίας (Joint Technology Initiatives)
11. **Υποστήριξη των ελληνικών επιχειρήσεων και ερευνητικών ομάδων να συμμετέχουν στα προγράμματα των ESA, CERN, EMBL-EMBO, EUREKA κ.ά:** Η Ελλάδα είναι μέλος των διακυβερνητικών ευρωπαϊκών οργανισμών ESA, CERN, EMBL-EMBO και καταβάλλει ετήσια συνδρομή πολλών εκατομμυρίων ευρώ χωρίς να απολαμβάνει των πλεονεκτημάτων αυτής της συμμετοχής, που θα μπορούσε να συμβάλει άμεσα στην ανάπτυξη επιχειρήσεων υψηλής και μέσης-υψηλής τεχνολογίας.
12. **Εγκατάσταση Μηχανισμού Παρακολούθησης (monitoring mechanism) της υλοποίησης της στρατηγικής RIS3:** Υποστήριξη των οργάνων σχεδιασμού εφαρμογής, αξιολόγησης και αποτίμησης της πολιτικής για την καινοτομία και την έρευνα και δημιουργία Παρατηρητηρίου των εξελίξεων των ερευνητικών και τεχνολογικών πολιτικών άλλων χωρών. Ο εν λόγω μηχανισμός θα υποστηρίξει την αποτελεσματική υλοποίηση της Στρατηγικής RIS3. Επίσης, ο μηχανισμός θα συμβάλει στην υποστήριξη της διαδικασίας αναθεώρησης της RIS3 και ειδικότερα της «Επιχειρηματικής ανακάλυψης» και ανίχνευσης νέων τομέων και δραστηριοτήτων.
13. **Ανάπτυξη δομών σύνδεσης επιχειρήσεων με ακαδημαϊκά/ερευνητικά κέντρα:** Ενίσχυση υπαρχουσών ή νέο δημιουργούμενων επιχειρηματικών δομών πανεπιστημίων και ΤΕΙ για την εμπορική αξιοποίηση των ερευνητικών αποτελεσμάτων και των νέων γνώσεων που παράγονται και διακινούνται απ' αυτά. Οι εταιρείες θα διαθέτουν προσωπικό με τα απαραίτητα προσόντα και επιχειρηματικό προσανατολισμό για να καθοδηγούν τα μέλη ΔΕΠ ή ΕΠ και τους συνεργάτες τους στις εμπορικές τους δραστηριότητες με συμβουλευτικές υπηρεσίες, κατοχύρωση της βιομηχανικής ιδιοκτησίας, κατάρτιση συμφωνιών μεταβίβασης δικαιωμάτων εκμετάλλευσης (royalties), επιμερισμού του επενδυτικού κινδύνου κτλ. Η ενίσχυση εκ μέρους του ΕΠΑνΕΚ

προϋποθέτει τη στελέχωση ή εγκεκριμένο από τα αρμόδια όργανα του ιδρύματος σχέδιο στελέχωσης και εγκεκριμένο αποτελεσματικό κανονισμό λειτουργίας. Το ΕΠΑνΕΚ θα καλύψει ως 50% του συνολικού ετήσιου προϋπολογισμού, το υπόλοιπο πρέπει να καλύπτεται από ίδια έσοδα και από το συμμετέχον ίδρυμα.

14. Αλλαγή της εικόνας της Ελλάδας στο εξωτερικό αναφορικά με τη δυνατότητα ανάπτυξης επιχειρηματικότητας έντασης γνώσης

Η εικόνα της Ελλάδας και των ελληνικών προϊόντων που έχει διαμορφωθεί στο εξωτερικό κυριαρχείται από την τουριστική προβολή και την προβολή καταναλωτικών προϊόντων. Η κατάσταση αυτή δημιουργεί προβλήματα στις επιχειρήσεις έντασης γνώσης όταν προσπαθούν να τοποθετήσουν τα δικά τους προϊόντα στις διεθνείς αγορές, όπου η αναγνώριση της προέλευσης είναι δύσκολη. Στο πλαίσιο αυτό, χρειάζεται πλέον οι εκστρατείες για προώθηση των εξαγωγών να προσαρμοστούν σε μια πιο σύνθετη δομή της ελληνικής οικονομίας, για να είναι δυνατή και η στήριξη της αλλαγής αναπτυξιακού υποδείγματος.

2.Α.1.3.2.1. Κατευθυντήριες αρχές για την επιλογή των πράξεων

[σχετ.: στοιχείο β) σημείο iii) του πρώτου εδαφίου του άρθρου 96 παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1303/2013]

<p><i>Επενδυτική προτεραιότητα</i></p>	<p>1β Προαγωγή επιχειρηματικών επενδύσεων στην Ε&Κ, ανάπτυξη δεσμών και συνεργειών μεταξύ επιχειρήσεων, κέντρων έρευνας και ανάπτυξη και του τομέα της ανώτατης εκπαίδευσης, ιδίως μέσω της προαγωγής επενδύσεων για την ανάπτυξη προϊόντων και υπηρεσιών, στη μεταφορά τεχνολογίας, στην κοινωνική καινοτομία, στην οικολογική καινοτομία, στις εφαρμογές παροχής δημόσιων υπηρεσιών, στην ενθάρρυνση της ζήτησης, στη δικτύωση, στα συμπλέγματα φορέων και στην ανοιχτή καινοτομία μέσω ευφυούς εξειδίκευσης, καθώς και στήριξη της τεχνολογικής και εφαρμοσμένης έρευνας, πιλοτικών γραμμών, ενεργειών έγκαιρης επικύρωσης προϊόντων, προηγμένων ικανοτήτων παραγωγής και πρώτης παραγωγής ειδικά σε βασικές τεχνολογίες γενικής εφαρμογής και διάδοση των τεχνολογιών γενικής εφαρμογής</p>
<p>Η Διαχειριστική Αρχή εξειδικεύει τα κριτήρια αξιολόγησης και επιλογής των πράξεων τα οποία εφαρμόζει ύστερα από την έγκρισή τους από την Επιτροπή Παρακολούθησης του Ε.Π. (αρθρ. 125, παρ. 3 (α) και 111, παρ. 2(α) του κανονισμού 1303/2013 αντίστοιχα). Βασικές αρχές για την επιλογή και αξιολόγηση των πράξεων είναι η σκοπιμότητα, αποδοτικότητα και αποτελεσματικότητά τους προκειμένου να διασφαλίζεται η μέγιστη δυνατή συμβολή τους στην επίτευξη των Ειδικών Στόχων και αποτελεσμάτων, που προβλέπονται για κάθε αντίστοιχη επενδυτική προτεραιότητα των Αξόνων Προτεραιότητας του Προγράμματος. Το κριτήριο της ωριμότητας μιας πράξης δύναται επίσης να λαμβάνεται υπόψη, ιδίως για έργα που μπορούν να συμβάλουν στην εμπροσθοβαρή υλοποίηση του Προγράμματος και την αντιμετώπιση της οικονομικής και κοινωνικής κρίσης.</p> <p>Ειδικότερα:</p> <p>Η γενική κατευθυντήρια αρχή για την επιλογή των πράξεων είναι η εστίαση στους πυρήνες οικονομικής δραστηριότητας της χώρας οι οποίοι είναι σε θέση να αναπτύξουν ή να βελτιώσουν ανταγωνιστικό πλεονέκτημα σε όρους τεχνολογίας, καινοτομίας, ποιότητας, συνεργειών, εξωστρέφειας, ενώ ταυτόχρονα ικανοποιούν τις προϋποθέσεις για την επίτευξη της έξυπνης και βιώσιμης ανάπτυξης και την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και της καινοτομίας της χώρας.</p> <p>Ειδικότερα, θα δοθεί προτεραιότητα σε τομείς δυνάμει εξωστρεφείς όπου υπάρχει ικανή και εμβληματική παραγωγή για τη χώρα, η οποία μπορεί περαιτέρω να αυξηθεί σε κλίμακα/ μέγεθος μέσω της συνεργασίας των εμπλεκόμενων μερών κατά μήκος της αλυσίδας αξίας. Επιπλέον, οι τομείς αυτοί θα πρέπει να συγκεντρώνουν τα χαρακτηριστικά εκείνα (π.χ. κρίσιμη μάζα και ανταγωνιστικά πλεονεκτήματα) που θα καταστήσουν εφικτή την έξυπνη εξειδίκευση. Οι στρατηγικοί τομείς, που αναγνωρίστηκαν και καταγράφηκαν στο νέο αναπτυξιακό μοντέλο της χώρας, θα ενισχυθούν κατά προτεραιότητα και είναι οι εξής: ο αγροδιατροφικός/ βιομηχανίας τροφίμων τομέας, ο τομέας της ενέργειας, ο τομέας του περιβάλλοντος, ο τομέας ΤΠΕ, ο τομέας Μεταφορών/ Logistics, ο τομέας της</p>	

υγείας/φαρμάκων, ο τομέας των υλικών/ κατασκευών, ο τομέας του τουρισμού και ο τομέας του πολιτισμού.

Επίσης, θα ενισχυθούν στοχευμένες ομάδες δικαιούχων. Συγκεκριμένα, οι τύποι των δικαιούχων είναι οι εξής:

- Λειτουργούσες επιχειρήσεις για να αναλαμβάνουν έργα έρευνας, τεχνολογικής ανάπτυξης επίδειξης μεμονωμένα ή σε συνεργασία με άλλες επιχειρήσεις ή και με ερευνητικά εργαστήρια
- Νέοι (επαγγελματικά) επιχειρηματίες για να ιδρύουν και να αναπτύσσουν επιχειρήσεις έντασης γνώσης με διεθνή ορίζοντα παραγωγικής και εμπορικής δραστηριότητας και να κατοχυρώσουν τα δικαιώματα βιομηχανικής ιδιοκτησίας
- Συστάδες επιχειρηματικών και ερευνητικών δραστηριοτήτων (clusters) που δημιουργούν νέες νησίδες εξειδίκευσης έντασης γνώσης για την ελληνική οικονομία, με παγκόσμια επιφάνεια
- Εταιρίες ειδικού σκοπού και με συγκεκριμένο αντικείμενο για τη διαχείριση και την εκμετάλλευση βιομηχανικής ιδιοκτησίας (π.χ. patent pooling) και την ανάπτυξη και την εκμετάλλευση του βιομηχανικού σχεδίου (industrial design)
- Συνεργασίες επιχειρήσεων με ΑΕΙ και ερευνητικά ιδρύματα σε τομείς προτεραιότητας, στο πλαίσιο κοινοπραξιών με μεσο- και μακροπρόθεσμο ορίζοντα

2.Α.1.3.2.2. Σχεδιαζόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων (όπου ενδείκνυται)

[σχετ.: στοιχείο β) σημείο iii) του πρώτου εδαφίου του άρθρου 96 παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1303/2013]

<i>Επενδυτική προτεραιότητα</i>	1β Προαγωγή επιχειρηματικών επενδύσεων στην Ε&Κ, ανάπτυξη δεσμών και συνεργειών μεταξύ επιχειρήσεων, κέντρων έρευνας και ανάπτυξη και του τομέα της ανώτατης εκπαίδευσης, ιδίως μέσω της προαγωγής επενδύσεων για την ανάπτυξη προϊόντων και υπηρεσιών, στη μεταφορά τεχνολογίας, στην κοινωνική καινοτομία, στην οικολογική καινοτομία, στις εφαρμογές παροχής δημόσιων υπηρεσιών, στην ενθάρρυνση της ζήτησης, στη δικτύωση, στα συμπλέγματα φορέων και στην ανοιχτή καινοτομία μέσω ευφυούς εξειδίκευσης, καθώς και στήριξη της τεχνολογικής και εφαρμοσμένης έρευνας, πιλοτικών γραμμών, ενεργειών έγκαιρης επικύρωσης προϊόντων, προηγμένων ικανοτήτων παραγωγής και πρώτης παραγωγής ειδικά σε βασικές τεχνολογίες γενικής εφαρμογής και διάδοση των τεχνολογιών γενικής εφαρμογής
<i>Σχεδιαζόμενη αξιοποίηση των χρηματοδοτικών μέσων</i>	
<p>Στη συνέχεια παρουσιάζονται χρηματοδοτικά εργαλεία (ΧΕ) που μπορούν να χρησιμοποιηθούν στις δράσεις της συγκεκριμένης επενδυτικής προτεραιότητας, συνδυαστικά μεταξύ τους ή σε συνδυασμό με επιδοτήσεις. Η καταγραφή που ακολουθεί είναι ενδεικτική καθώς η χρήση και το περιεχόμενό τους δεν έχει στη φάση αυτή οριστικοποιηθεί.</p> <p>Οι ενισχύσεις θα χορηγηθούν κατά προτεραιότητα στις επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στους εννέα (9) τομείς προτεραιότητας είτε μέσω επιχορηγήσεων, είτε μέσω χρηματοδοτικών εργαλείων π.χ. venture capitals, business angels, investment funds, seed capital, early stage VC κλπ. , είτε μέσω άλλων μορφών που προσιδιάζουν στις ανάγκες συγκεκριμένων κατηγοριών επιχειρήσεων.</p> <p>Τα Venture Capital funds επενδύουν σε δυναμικές επιχειρήσεις στις οποίες δεν έχουν δοκιμαστεί επιχειρηματικά υποδείγματα ανάπτυξης και υπάρχουν υψηλά επίπεδα αβεβαιότητας για τις προοπτικές τους, με σκοπό σχετικά υψηλότερες κεφαλαιακές αποδόσεις. Τα venture funds προσφέρουν επίσης βοήθεια στις εταιρίες όπου συμμετέχουν σε θέματα εταιρικής διακυβέρνησης,</p>	

οργάνωσης, αναπτυξιακής στρατηγικής, δικτύωσης, εταιρικών μετασχηματισμών, συγχωνεύσεων, εξαγορών. Οι επιχειρηματικοί άγγελοι (business angels) επενδύουν απ' ευθείας σε νέες και αναπτυσσόμενες επιχειρήσεις που δεν έχουν πρόσβαση σε οργανωμένες αγορές κεφαλαίου. Ακόμη, η συμβολή του private equity στην επέκταση, αναδιάρθρωση, συγχώνευση ή εξαγορά επιχειρήσεων μπορεί να είναι πολύ σημαντική, ιδιαίτερα στο περιβάλλον της ελληνικής χρηματο-οικονομικής αγοράς.

Ο απαιτούμενος χρόνος ωρίμανσης των δραστηριοτήτων αυτών απαιτεί εμπροσθοβαρή χρηματοδότηση των κεντρικών οργανισμών ώστε να ξεκινήσει άμεσα η ενεργοποίηση των κεντρικών οργάνων και να είναι δυνατή η αξιοποίηση των διαθέσιμων πόρων μέσα στην προγραμματική περίοδο. Η αποτελεσματικότητα των παρεμβάσεων αυξάνει όταν συνοδεύεται και από φορολογικές διευκολύνσεις για τις νέες επιχειρηματικές δραστηριότητες και τους "επιχειρηματίες-ερευνητές"

Η ανάπτυξη των επιχειρηματικών κεφαλαίων θα ακολουθήσει τα παρακάτω στάδια:

- Δημιουργία νέων επιχειρηματικών ταμείων με τη συμμετοχή αλλοδαπών Γενικών Εταίρων (General Partners¹⁸ (GP))

Προσέλκυση μερικών από τα πιο σημαντικά διεθνή Ταμεία VC στην Ελλάδα με ρόλο Γενικών Εταίρων σε ελληνικά Ταμεία VC. Το Μητρικό Ταμείο (FoF) (π.χ. TANEQ) θα χορηγεί κίνητρα στους γενικούς εταίρους και στους εταίρους περιορισμένης ευθύνης καθώς και θα εφαρμόζει τη ρήτρα first loss. Οι εταίροι ΠΕ θα έχουν τη δυνατότητα να συμμετέχουν στα κέρδη του Ταμείου και να αποκτήσουν τις μετοχές του Μητρικού Ταμείου εντός εξ ετών με προεπιλεγμένο επιτόκιο. Μέχρι τη λήξη του Ταμείου το Μητρικό Ταμείο θα κατέχει μερίδιο στο κεφάλαιο ανάλογο με την συμμετοχή του. Μετά τη λήξη, το Μητρικό Ταμείο θα αποσύρεται πλήρως.

- Το Μητρικό Ταμείο θα συνεχίσει να επενδύει σε υπάρχοντα επενδυτικά ταμεία με τους όρους που το κάνει ως τώρα

Δεν θα δοθούν άλλα κίνητρα ή ευνοϊκοί όροι στους επενδυτές που ανήκουν στο χαρτοφυλάκιο των ταμείων. Επενδύσεις σε 3-4 ταμεία ετησίως θα γίνονται για τα επόμενα δυο έτη. Κάθε ταμείο θα πρέπει να έχει ένα κεφάλαιο τουλάχιστον €30εκ. ενώ το Μητρικό Ταμείο θα συμμετέχει σ' αυτά ως τα 2/3 του κεφαλαίου.

- Διοχέτευση κοινών επενδύσεων σε εταιρίες πρώιμου σταδίου

Το Μητρικό Ταμείο θα χορηγεί ισοδύναμα ποσά με αυτά των ιδιωτών επενδυτών (εκτός των εταιρών χαρτοφυλακίου) για τη δημιουργία συγκεκριμένων ταμείων, ακολουθώντας τις πρακτικές των επενδυτών και κρατώντας τα ίδια δικαιώματα και υποχρεώσεις με αυτούς. Η επένδυση ανά ταμείο δεν μπορεί να είναι μικρότερη του €1 εκ.

- Επιχειρηματικοί Άγγελοι

Μελέτη των πιο αποτελεσματικών φορολογικών κινήτρων για την ανάπτυξη του θεσμού των επιχειρηματικών αγγέλων.

Ενίσχυση της δικτύωσης των υπαρχόντων μεμονωμένων επιχειρηματικών αγγέλων

Για την αποτελεσματική αξιοποίηση των παραπάνω εργαλείων απαιτείται η ύπαρξη ειδικών δομών που να εξειδικεύονται στο σχεδιασμό και την υλοποίηση τους, αλλά και αντίστοιχων δομών που να μπορούν να λειτουργήσουν ως ενδιάμεσοι φορείς στη σχέση των μικρών επιχειρήσεων με το χρηματοπιστωτικό σύστημα ώστε να υπάρχουν κίνητρα και από τις δύο πλευρές για την αξιοποίησή τους. Οι δομές αυτές μπορεί να λειτουργούν με την μορφή κρατικών φορέων, αμιγώς ιδιωτικών (κυρίως όταν αφορά τα ταμεία επιχειρηματικών αγγέλων και τα venture capitals) ή συμπράξεις ιδιωτικού και δημόσιου τομέα. Η συνηθισμένη μορφή διαχείρισης των ΧΕ ώστε να επιτευχθεί και ο μέγιστος βαθμός ανακύκλωσης και μόχλευσης, περιλαμβάνει την διαχείριση των πόρων από εξειδικευμένα ταμεία διαχείρισης (είτε με την μορφή Holding fund είτε με την μορφή ταμείων ομπρέλες- Fund of Funds). Τα ταμεία αυτά επιλέγουν τους κατάλληλους ενδιάμεσους φορείς για την υλοποίηση των ΧΕ. Σε ορισμένες περιπτώσεις, οι

¹⁸ Owners of a partnership who have unlimited liability. A general partner is also commonly a managing partner, which means that this person is active in the day-to-day operations of the business. Because any partner in a general partnership can act on behalf of the entire business without the knowledge or permission of the other partners, being a general partner offers poor asset protection.

αρμόδιες διαχειριστικές αρχές επιλέγουν απευθείας τους ενδιαμέσους φορείς.

Σημειώνεται ότι για τη μεγιστοποίηση των διαθέσιμων κονδυλίων θα μελετηθεί η δυνατότητα επιστροφής σε λογαριασμό του προγράμματος μέρος της ενίσχυσης ως ποσοστό του κύκλου εργασιών/ κέρδους (royalties).

2.Α.1.3.2.3. Δείκτες εκροών ανά επενδυτική προτεραιότητα και, όπου ενδείκνυται, κατηγορία περιφέρειας

[σχετ.: στοιχείο β) σημείο iv) του πρώτου εδαφίου του άρθρου 96 παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1303/2013]

Πίνακας 5: Κοινοί και ειδικοί ανά πρόγραμμα δείκτες εκροών για την ΕΠ1β

(ανά επενδυτική προτεραιότητα, κατά κατηγορία περιφέρειας για το ΕΚΤ και, όπου ενδείκνυται, για το ΕΤΠΑ)

Κωδικός	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας (κατά περίπτωση)	Τιμή-στόχος (2023) ¹⁹			Πηγή στοιχείων	Συχνότητα εκθέσεων
					Α	Γ	Σ		
CO1	Αριθμός επιχειρήσεων που ενισχύονται	Αριθμός επιχειρήσεων	ΕΤΠΑ	Σύνολο			2.000	Διαχειριστική Αρχή του Προγράμματος	Ετήσια
				Λιγότερο αναπτυγμένες			920		
				Αναπτυγμένες			420		
				Σε μετάβαση			660		
T4202	Αριθμός συμμετοχών επιχειρήσεων σε ενισχυόμενες δράσεις έρευνας και ανάπτυξης καινοτομίας	Αριθμός συμμετοχών	ΕΤΠΑ	Σύνολο			2.000	Διαχειριστική Αρχή του Προγράμματος	Ετήσια
				Λιγότερο αναπτυγμένες			920		
				Αναπτυγμένες			420		
				Σε μετάβαση			660		
CO26	Αριθμός επιχειρήσεων που συνεργάζονται με ερευνητικά ινστιτούτα	Αριθμός επιχειρήσεων	ΕΤΠΑ	Σύνολο			360	Διαχειριστική Αρχή του Προγράμματος	Ετήσια
				Λιγότερο αναπτυγμένες			166		

¹⁹ Για το ΕΚΤ, ο κατάλογος αυτός περιλαμβάνει τους κοινούς δείκτες εκροών για τους οποίους έχει οριστεί τιμή-στόχος. Οι τιμές-στόχοι μπορούν να εκφράζονται είτε ως σύνολο (άνδρες + γυναίκες) ή με ανάλυση ανά φύλο. Για το ΕΤΠΑ και το Ταμείο Συνοχής η κατανομή κατά φύλο, στις περισσότερες περιπτώσεις, δεν ισχύει. «Α» = άνδρες, «Γ»=γυναίκες, «Σ»= σύνολο.

Κωδικός	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας (κατά περίπτωση)	Τιμή-στόχος (2023) ¹⁹			Πηγή στοιχείων	Συχνότητα εκθέσεων
					Α	Γ	Σ		
				Αναπτυγμένες			76		
				Σε μετάβαση			118		
T4203	Αριθμός νέων/ υποστηριζόμενων επιχειρήσεων έντασης γνώσης (spin –off και spin-out)	Αριθμός	ΕΤΠΑ	Σύνολο			66	Διαχειριστική Αρχή του Προγράμματος	Ετήσια
				Λιγότερο αναπτυγμένες			30		
				Αναπτυγμένες			14		
				Σε μετάβαση			22		
T4204	Αριθμός κοινών έργων E&K με φορείς άλλων χωρών (με ή χωρίς συντονισμό με την Ε.Ε)	Αριθμός	ΕΤΠΑ	Σύνολο			70	Διαχειριστική Αρχή του Προγράμματος	Ετήσια
				Λιγότερο αναπτυγμένες			32		
				Αναπτυγμένες			15		
				Σε μετάβαση			23		

2.Α.1.4. Επενδυτική προτεραιότητα: 2(β)

Επενδυτική προτεραιότητα	2(β) Ανάπτυξη προϊόντων και υπηρεσιών ΤΠΕ και του ηλεκτρονικού εμπορίου και ενίσχυση της ζήτησης για ΤΠΕ
---------------------------------	---

2.Α.1.4.1. Ειδικός στόχος 1.2.

Κωδικός	1.2
Ειδικός στόχος	Αύξηση της προσφοράς ψηφιακών υπηρεσιών, εφαρμογών και ολοκληρωμένων λύσεων ΤΠΕ για τις επιχειρήσεις
<i>Τα αποτελέσματα που επιδιώκει το κράτος μέλος με τη στήριξη της Ένωσης</i>	<p>Η Ελλάδα υστερεί σε κρίσιμους δείκτες που αφορούν σε ΤΠΕ και ειδικότερα στην ενσωμάτωση ΤΠΕ στις επιχειρήσεις. Χαρακτηριστικό παράδειγμα αποτελεί, το ηλεκτρονικό εμπόριο, όπου το 2013 μόλις 25% των Ελλήνων πραγματοποίησαν αγορές μέσω Διαδικτύου, ενώ μόνο το 15% των μεγάλων Ελληνικών επιχειρήσεων και το 8% των ΜΜΕ δραστηριοποιούνται στο χώρο του ηλεκτρονικού εμπορίου. Παρατηρείται λοιπόν περιορισμένη εκμετάλλευση των δυνατοτήτων του ηλεκτρονικού εμπορίου και των ηλεκτρονικών συναλλαγών από τις ελληνικές επιχειρήσεις (κυρίως τις μικρομεσαίες). Επίσης, ο αριθμός των ελληνικών επιχειρήσεων που στοχεύουν μέσω του ηλεκτρονικού εμπορίου στις διεθνείς αγορές είναι ακόμα μικρότερος.</p> <p>Η στρατηγική για την ενίσχυση της χρήσης ΤΠΕ στοχεύει στο να ενεργοποιήσει το σύνολο της αλυσίδας αξίας μέσω της ενίσχυσης της ζήτησης για υπηρεσίες ΤΠΕ από τις επιχειρήσεις και ταυτόχρονα μέσω της ενίσχυσης της προσφοράς ψηφιακών υπηρεσιών, εφαρμογών και ολοκληρωμένων λύσεων ΤΠΕ, ψηφιακού περιεχομένου υποστηριζόμενες από την απαραίτητη τεχνολογική υποδομή, δίνοντας έμφαση στην υιοθέτηση σύγχρονων τεχνολογιών νέφους (cloud - SaaS) και διάθεσης μέσω Παρόχων Ψηφιακών Υπηρεσιών (ΠΨΥ).</p> <p>Ο συγκεκριμένος Ειδικός Στόχος σκοπό έχει να αναδείξει τον τομέα Ψηφιακής Οικονομίας (ηλεκτρονικές επικοινωνίες και ΤΠΕ) σε βασικό αναπτυξιακό πυλώνα, ο οποίος θα συνεισφέρει στην ανάπτυξη της χώρας, ενισχύοντας την καινοτομία, την εξωστρέφεια της εγχώριας ψηφιακής παραγωγής, ενώ αναμένεται να αντιμετωπίσει και να καλύψει τις ανάγκες και προκλήσεις του τομέα ΤΠΕ.</p> <p>Η στρατηγική περιέχει την παραδοχή ότι εφόσον δημιουργηθεί το απαραίτητο μοντέλο λειτουργίας από τους Παρόχους Υπηρεσιών, η ενεργοποίηση της αλυσίδας, θα δημιουργήσει μια συνεχώς ενισχυόμενη ζήτηση και προσφορά, που θα οδηγήσει στην αυτόνομη ανάπτυξη της αγοράς.</p> <p>Η επιχειρηματική καινοτομία με βάση τις ψηφιακές τεχνολογίες αποτελεί σημαντικό παράγοντα για την αύξηση της ανταγωνιστικότητας και του εξωστρεφούς προσανατολισμού των ελληνικών επιχειρήσεων ΤΠΕ μέσω της ανάπτυξης προϊόντων και υπηρεσιών ΤΠΕ, όπως και του ηλεκτρονικού εμπορίου. Άλλωστε, ο κλάδος ΤΠΕ αποτελεί βασικό κομμάτι στην παραγωγική αλυσίδα όλων των στρατηγικών κλάδων, αφού λειτουργεί με σκοπό να εξυπηρετεί τις ολοένα αυξανόμενες ανάγκες τους, όπως αυτές διαμορφώνονται από τις παγκόσμιες τεχνολογικές τάσεις.</p> <p>Για την ενίσχυση των υπηρεσιών ΤΠΕ, παρεμβάσεις θα πρέπει να πραγματοποιηθούν τόσο για την ενίσχυση της προσφοράς (υπηρεσίες και υποδομές), όσο και για την τόνωση της ζήτησης των υπηρεσιών. Βασική παράμετρο ψηφιακής ανάπτυξης αποτελεί η προώθηση της αλλαγής του υποδείγματος παραγωγής έργων ΤΠΕ, με την επέκταση χρήσης καινοτόμων τρόπων ανάπτυξης και λειτουργίας των συστημάτων/ εφαρμογών και υποδομών, όπως προμήθειες ψηφιακών υπηρεσιών στο νέφος (cloud - SaaS).</p>

	<p>Ειδικότερα, οι προτεινόμενες παρεμβάσεις στοχεύουν στα εξής αποτελέσματα:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Τη στήριξη της υιοθέτησης των αναδυόμενων τεχνολογιών και δικτύων στο χώρο της ψηφιακής οικονομίας • Την ανάπτυξη προϊόντων και υπηρεσιών ΤΠΕ, καθώς και ενίσχυση του ηλεκτρονικού εμπορίου και των ηλεκτρονικών συναλλαγών • Την ενίσχυση της επιχειρηματικής καινοτομίας με βάση τις ψηφιακές τεχνολογίες
--	--

Πίνακας 3: Ειδικοί ανά πρόγραμμα δείκτες αποτελεσμάτων, ανά ειδικό στόχο (για το ΕΤΠΑ και το Ταμείο Συνοχής)

Κωδικός	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Κατηγορία περιφέρειας (κατά περίπτωση)	Τιμή βάσης	Έτος βάσης	Τιμή-στόχος (2023)	Πηγή στοιχείων	Συχνότητα εκθέσεων
T4205	Αριθμός ΜΜΕ και μεγάλων επιχειρήσεων που χρησιμοποιούν ηλεκτρονικό εμπόριο στις επιχειρηματικές τους λειτουργίες	Αριθμός επιχειρήσεων	<i>Σύνολο</i>	1.500	2013	3.000	Digital Scoreboard	Ετήσια
			<i>Λιγότερο αναπτυγμένες</i>	528		1.495		
			<i>Αναπτυγμένες</i>	658		975		
			<i>Σε μετάβαση</i>	314		530		

2.Α.1.4.2. Δράσεις ΕΠ2β

<i>Επενδυτική προτεραιότητα</i>	2β Ανάπτυξη προϊόντων και υπηρεσιών ΤΠΕ και του ηλεκτρονικού εμπορίου και ενίσχυση της ζήτησης για ΤΠΕ
<p>Οι δράσεις που αφορούν τη συγκεκριμένη επενδυτική προτεραιότητα στοχεύουν στην ενεργοποίηση του συνόλου της αλυσίδας αξίας μέσω της ενίσχυσης της ζήτησης για υπηρεσίες ΤΠΕ από τις επιχειρήσεις και ταυτόχρονα μέσω της ενίσχυσης της προσφοράς ψηφιακών υπηρεσιών, εφαρμογών και ολοκληρωμένων λύσεων ΤΠΕ, ψηφιακού περιεχομένου υποστηριζόμενες από την απαραίτητη τεχνολογική υποδομή, δίνοντας έμφαση στην υιοθέτηση σύγχρονων τεχνολογιών νέφους (cloud - SaaS) και διάθεσης μέσω Παρόχων Ψηφιακών Υπηρεσιών (ΠΨΥ).</p> <p>Στο πλαίσιο της συγκεκριμένης επενδυτικής προτεραιότητας θα ενισχυθούν δράσεις όπως:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ανάπτυξη & προσαρμογή ολοκληρωμένων λύσεων λογισμικού & ψηφιακού περιεχομένου που θα διατίθενται στο νέφος ως υπηρεσία (SaaS): Δεδομένων των ιδιαιτεροτήτων της ελληνικής αγοράς (φορολογικό πλαίσιο, ειδικές ρυθμιστικές διατάξεις, κ.α.), θεωρείται αναγκαία η δημιουργία κατασκευαστών εφαρμογών λογισμικού ή/και ψηφιακού περιεχομένου (ISVs) που θα μπορούν να διατίθενται στο νέφος με τη μορφή υπηρεσίας (SaaS). Επίσης προβλέπεται η ενίσχυση υφιστάμενων κατασκευαστών λογισμικού να εξελίξουν τα προϊόντα και τις ολοκληρωμένες λύσεις που διαθέτουν στις τεχνολογικές απαιτήσεις του νέφους. Οι εφαρμογές λογισμικού ή/και ψηφιακού περιεχομένου οι οποίες και προωθούνται ποικίλουν θεματικά και τεχνολογικά αλλά θα πρέπει να συνάγουν με τους ειδικούς στόχους της αλυσίδας αξίας. Επίσης θα πρέπει να εξασφαλίζουν ουδετερότητα πρόσβασης στο νέφος προκειμένου να διασφαλιστεί ο πολλαπλασιαστής στο επίπεδο συσκευών πρόσβασης. Στον εν λόγω στόχο εντάσσεται επιπλέον η ενίσχυση των κατασκευαστών για τη δυνατότητα προσαρμογής των εφαρμογών σε πρότυπα και διαλέκτους διαφορετικά από αυτά της ελληνικής αγοράς, με σκοπό την εξωστρέφεια των προϊόντων τους είτε μέσω των Παρόχων Ψηφιακών Υπηρεσιών είτε μέσω της ανεξάρτητης διείσδυσης ξένων αγορών. 2. Δημιουργία & ανάπτυξη της αγοράς παροχής ψηφιακών υπηρεσιών μέσω Παρόχων Ψηφιακών Υπηρεσιών (ΠΨΥ): Με την έμφαση της στρατηγικής για την ανάπτυξη του κλάδου ΤΠΕ, να δίνεται στην υιοθέτηση αναδυόμενων τεχνολογιών προσφοράς ψηφιακών υπηρεσιών στο νέφος (cloud - SaaS), ο ρόλος των ΠΨΥ είναι μείζονος σημασίας για την ανάπτυξη και εύρυθμη λειτουργία του μοντέλου της στρατηγικής καθώς θα επωμίζονται την ευθύνη συνδυασμού των υπηρεσιών / παροχών που περιλαμβάνονται στο πεδίο της προσφοράς, παρέχοντας στους χρήστες ένα ολοκληρωμένο τελικό προϊόν. 3. Ενίσχυση επιχειρηματικότητας σε νέες αναπτυσσόμενες θεματικές αγορές ΤΠΕ, υποστηριζόμενες από τεχνολογική ανάπτυξη: Σκοπός είναι έγκαιρη ενίσχυση της επιχειρηματικότητας σε νέες αναπτυσσόμενες θεματικές αγορές ΤΠΕ, κατά τα πρώτα στάδια της εμφάνισής τους σε παγκόσμιο επίπεδο. Σημαντική παράμετρο για αυτό τον στόχο, αποτελεί η ανάπτυξη νέων τεχνολογιών ή την βελτίωση ήδη υπαρχουσών, μέσω Τεχνολογικής Ανάπτυξης. Οι ερευνητικές δραστηριότητες στις ΤΠΕ, θα αναβαθμίσουν επιχειρηματικές δραστηριότητες και θα ενισχύσουν τομείς της οικονομίας στους οποίους η χώρα παρουσιάζει συγκριτικό πλεονέκτημα. Ενδεικτικά επίκαιρα παραδείγματα θεματικών αγορών, μπορούν να αφορούν σε υπηρεσίες μηχανής προς μηχανή, ανέπαφες συναλλαγές, όπως επίσης και η προσφορά υπηρεσιών στο νέφος από το κράτος (π.χ. σύνδεση σημείων πώλησης επιχειρήσεων με τους φορολογικούς μηχανισμούς). Ειδική μέριμνα θα πρέπει να δοθεί, στην δυνατότητα ενίσχυσης της επιχειρηματικότητας σε θεματικές αγορές ΤΠΕ που θα αναδειχθούν στο μέλλον. 4. Ενίσχυση επιχειρηματικότητας για ανάπτυξη ψηφιακών υπηρεσιών που βασίζονται σε ανοιχτά δεδομένα (π.χ. Δημοσίου) 	

Σημαντικό μέρος της αρχιτεκτονικής της αλυσίδας αξίας αποτελεί η δυνατότητα πρόσβασης και αξιοποίησης ανοικτών δεδομένων του Δημοσίου. Απαραίτητη προϋπόθεση για την αξιοποίηση των δεδομένων αυτών αποτελεί η αναγνώριση και χαρτογράφηση των δεδομένων που επί του παρόντος το Δημόσιο διαθέτει, ανά κλάδο / κατηγορία της οικονομίας. Τα ανοιχτά δεδομένα δε θα περιορίζονται μόνο σε στοιχεία πληροφοριακού χαρακτήρα (π.χ. παρατηρητήρια τιμών, στατιστικά) αλλά θα μπορούν να χρησιμοποιηθούν και για την ηλεκτρονική πιστοποίηση των πολιτών (π.χ. ηλεκτρονική υπογραφή). Για την εκμετάλλευση των δεδομένων του Δημοσίου, θα πρέπει να διαμορφωθεί το απαιτούμενο θεσμικό / νομοθετικό πλαίσιο το οποίο θα επιτρέπει την πρόσβαση σε αυτά τόσο των κατασκευαστών εφαρμογών και ολοκληρωμένων λύσεων λογισμικού που θα μπορούν να διατίθενται στο νέφος όσο και των τελικών χρηστών. Αναπόσπαστο μέρος της δράσης αποτελεί τέλος και η υλοποίηση των απαραίτητων υποδομών οι οποίες θα επιτρέπουν την ανάκτηση, προ-επεξεργασία και πρόσβαση στα ανοιχτά δεδομένα

2.Α.1.4.2.1. Κατευθυντήριες αρχές για την επιλογή των πράξεων

[σχετ.: στοιχείο β) σημείο iii) του πρώτου εδαφίου του άρθρου 96 παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1303/2013]

<i>Επενδυτική προτεραιότητα</i>	2β Ανάπτυξη προϊόντων και υπηρεσιών ΤΠΕ και του ηλεκτρονικού εμπορίου και ενίσχυση της ζήτησης για ΤΠΕ
<p>Η Διαχειριστική Αρχή εξειδικεύει τα κριτήρια αξιολόγησης και επιλογής των πράξεων τα οποία εφαρμόζει ύστερα από την έγκρισή τους από την Επιτροπή Παρακολούθησης του Ε.Π. (άρθρ. 125, παρ. 3 (α) και 111, παρ. 2(α) του κανονισμού 1303/2013 αντίστοιχα). Βασικές αρχές για την επιλογή και αξιολόγηση των πράξεων είναι η σκοπιμότητα, αποδοτικότητα και αποτελεσματικότητά τους προκειμένου να διασφαλίζεται η μέγιστη δυνατή συμβολή τους στην επίτευξη των Ειδικών Στόχων και αποτελεσμάτων, που προβλέπονται για κάθε αντίστοιχη επενδυτική προτεραιότητα των Αξόνων Προτεραιότητας του Προγράμματος. Το κριτήριο της ωριμότητας μιας πράξης δύναται επίσης να λαμβάνεται υπόψη, ιδίως για έργα που μπορούν να συμβάλουν στην εμπροσθοβαρή υλοποίηση του Προγράμματος και την αντιμετώπιση της οικονομικής και κοινωνικής κρίσης.</p> <p>Ειδικότερα:</p> <p>Η επιλογή των πράξεων για τη συγκεκριμένη ΕΠ αφορά (α) τις επιχειρήσεις που προσφέρουν τις υπηρεσίες (Πάροχοι ΤΠΕ) και (β) τις επιχειρήσεις που αποτελούν τη ζήτηση για αυτές .</p> <p>Αναφορικά με την ενίσχυση της προσφοράς υπηρεσιών (Επιχειρήσεις και Φορείς ΤΠΕ), θα υποστηριχθούν μεμονωμένα ή συνεργατικά επενδυτικά σχέδια (στα πρότυπα του προγράμματος ICT4Growth). Τα σχέδια αυτά θα πρέπει να στοχεύουν και στη μόχλευση ιδιωτικών κεφαλαίων και να περιλαμβάνουν την αξιολόγηση των επενδύσεων με την λογική του ιδιώτη επενδυτή. Η επιλογή των δικαιούχων καθώς και των περιοχών παρέμβασης έχουν άμεση σύνδεση με τα εξής χαρακτηριστικά:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Θετικά αποτελέσματα και οικονομική προοπτική/ ανταγωνιστικότητα των επιχειρήσεων 2. Εξωστρέφεια (δημιουργούμενο εξαγωγικό δραστηριότητα) 3. Καινοτομία / δημιουργικότητα (νέα καινοτόμα προϊόντα και υπηρεσίες καθώς και καινοτόμες λειτουργικές διαδικασίες) 4. Σημαντικό μέγεθος σε κύκλο εργασιών και απασχόληση/ επαρκής γκάμα προϊόντων για την αντιμετώπιση του παγκόσμιου ανταγωνισμού 5. Στόχευση σε “niche” παγκόσμιες αγορές 6. Επανακυκλοφορία των πόρων στην εσωτερική αγορά (μεγιστοποίηση του ποσοστού της εγχώριας προστιθέμενης αξίας) 7. Νέες εταιρείες (Δημιουργία νέων επιχειρήσεων) 8. Μικρό αποτύπωμα CO₂ / χαμηλή επιβάρυνση του περιβάλλοντος 	

9. Ομάδες εταιρειών / συνεργασίες.

10. Προϊόντα / Υπηρεσίες υψηλής προστιθέμενης αξίας (Premium brands)

Αναφορικά με την **ενίσχυση της ζήτησης** (επιχειρήσεις που λαμβάνουν ψηφιακές υπηρεσίες), θα προωθηθεί μηχανισμός «δικαιολογητικού δαπάνης» (voucher), το οποίο δινάτε να περιέχει χαρακτηριστικά (attributes) για το σύνολο της αλυσίδας, όπως για παράδειγμα, ελάχιστη ταχύτητα ευρυζωνικής πρόσβασης.

2.A.1.4.2.2. Σχεδιαζόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων (όπου ενδείκνυται)

[σχετ.: στοιχείο β) σημείο iii) του πρώτου εδαφίου του άρθρου 96 παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1303/2013]

<i>Επενδυτική προτεραιότητα</i>	2β Ανάπτυξη προϊόντων και υπηρεσιών ΤΠΕ και του ηλεκτρονικού εμπορίου και ενίσχυση της ζήτησης για ΤΠΕ
<i>Σχεδιαζόμενη αξιοποίηση των χρηματοδοτικών μέσων</i>	
<p>Τα χρηματοδοτικά εργαλεία μπορούν να λάβουν πολλές μορφές και να χρησιμοποιηθούν συνδυαστικά επεκτείνοντας ακόμη περισσότερα το εύρος χρήσης τους. Τα χρηματοδοτικά εργαλεία αποτελούν ουσιαστικά μια μορφή ανακυκλούμενης χρηματοδότησης που μοχλεύει επιπλέον πόρους, και διευκολύνει την πρόσβαση τελικών δικαιούχων σε χρηματοδοτικά προϊόντα που ήδη διατίθενται στην αγορά ή δημιουργούνται χάριν αυτής της χρηματοδότησης</p> <p>Για την παρούσα επενδυτική προτεραιότητα συνίστανται τα εξής προτεινόμενα χρηματοδοτικά εργαλεία:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Δάνεια με χαμηλές εξασφαλίσεις: Τα δάνεια επιμερισμού ρίσκου αποτελούν ΧΕ που επιτρέπουν σε τελικούς δικαιούχους να αποκτήσουν πρόσβαση σε τραπεζικό δανεισμό με καλύτερους όρους σε ότι αφορά το κόστος (χαμηλά επιτόκια. Συνήθως η κρατική ή κοινοτική ενίσχυση επιμερίζεται το ποσό του δανείου με τον ενδιάμεσο φορέα (τράπεζα) ώστε να δοθεί κίνητρο για την χρηματοδότηση δικαιούχων που σε αντίθετη περίπτωση δεν θα πληρούσαν τα τραπεζικά κριτήρια. • Εγγυήσεις: Οι Εγγυήσεις αποτελούν επίσης εργαλεία που επιτρέπουν την πρόσβαση δικαιούχων σε τραπεζικά προϊόντα με καλύτερους όρους κυρίως σε ότι αφορά τις απαιτούμενες εξασφαλίσεις. Οι εγγυήσεις αποτελούν εργαλεία υψηλής μόχλευσης και έχουν εφαρμογή σε όλους τους τομείς και σε όλα τα τραπεζικά προϊόντα. Μπορούν να υλοποιούνται με την άμεση εγγύηση όλων των δανείων (Loan to loan) που παρέχει ο χρηματοδοτικός οργανισμός (ή αντίστοιχα των άλλων προϊόντων) ή ως εγγύησης μέρους ενός χαρτοφυλακίου (First loss portfolio guarantee). • Τα κεφάλαια συν-επένδυσης (Equity financing) ως χρηματοδοτικά εργαλεία, επιτρέπουν πολλές φορές την δημιουργία επενδυτικών ταμείων που με την σειρά τους ενισχύουν την κεφαλαιακή βάση επιχειρήσεων στην οποία και συμμετέχουν ως εταίροι. Τα εργαλεία αυτά στοχεύουν κυρίως σε επιχειρήσεις σε τομείς της καινοτομίας και των νέων τεχνολογιών. • Συνδυασμός επιδοτήσεων και χρηματοδοτικών εργαλείων <p>Για την αποτελεσματική αξιοποίηση των παραπάνω εργαλείων απαιτείται η ύπαρξη ειδικών δομών που να εξειδικεύονται στο σχεδιασμό και την υλοποίηση τους, αλλά και αντίστοιχων δομών που να μπορούν να λειτουργήσουν ως ενδιάμεσοι φορείς στη σχέση των μικρών επιχειρήσεων με το χρηματοπιστωτικό σύστημα ώστε να υπάρχουν κίνητρα και από τις δύο πλευρές για την αξιοποίηση τους. Οι δομές αυτές μπορεί να λειτουργούν με την μορφή κρατικών φορέων, αμιγώς ιδιωτικών (κυρίως όταν αφορά τα ταμεία επιχειρηματικών αγγέλων και τα venture capitals) ή συμπράξεις ιδιωτικού και δημόσιου τομέα. Η συνηθισμένη μορφή διαχείρισης των ΧΕ ώστε να επιτευχθεί και ο μέγιστος βαθμός ανακύκλωσης και μόχλευσης, περιλαμβάνει την διαχείριση των πόρων από</p>	

εξειδικευμένα ταμεία διαχείρισης (είτε με την μορφή Holding fund είτε με την μορφή ταμείων ομπρέλες- Fund of Funds). Τα ταμεία αυτά επιλέγουν τους κατάλληλους ενδιάμεσους φορείς για την υλοποίηση των ΧΕ. Σε ορισμένες περιπτώσεις, οι αρμόδιες διαχειριστικές αρχές επιλέγουν απευθείας τους ενδιάμεσους φορείς.

2.Α.1.4.2.3. Δείκτες εκροών ανά επενδυτική προτεραιότητα και, όπου ενδείκνυται, κατηγορία περιφέρειας

[σχετ.: στοιχείο β) σημείο iv) του πρώτου εδαφίου του άρθρου 96 παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1303/2013]

Πίνακας 5: Κοινοί και ειδικοί ανά πρόγραμμα δείκτες εκροών για την ΕΠ2β

(ανά επενδυτική προτεραιότητα, κατά κατηγορία περιφέρειας για το ΕΚΤ και, όπου ενδείκνυται, για το ΕΤΠΑ)

Κωδικός	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας (κατά περίπτωση)	Τιμή-στόχος (2023) ²⁰			Πηγή στοιχείων	Συχνότητα εκθέσεων
					Α	Γ	Σ		
T4206	Αριθμός παρόχων/ φορέων ΤΠΕ που ενισχύονται	Αριθμός	ΕΤΠΑ	Σύνολο			200	Διαχειριστική Αρχή του Προγράμματος	Ετήσια
				Λιγότερο αναπτυγμένες			70		
				Αναπτυγμένες			69		
				Σε μετάβαση			61		
CO01	Αριθμός επιχειρήσεων που ενισχύονται (που λαμβάνουν ψηφιακές υπηρεσίες από τους παρόχους)	Αριθμός Επιχειρήσεων	ΕΤΠΑ	Σύνολο			1.000	Διαχειριστική Αρχή του Προγράμματος	Ετήσια
				Λιγότερο αναπτυγμένες			644		
				Αναπτυγμένες			212		
				Σε μετάβαση			144		

²⁰ Για το ΕΚΤ, ο κατάλογος αυτός περιλαμβάνει τους κοινούς δείκτες εκροών για τους οποίους έχει οριστεί τιμή-στόχος. Οι τιμές-στόχοι μπορούν να εκφράζονται είτε ως σύνολο (άνδρες + γυναίκες) ή με ανάλυση ανά φύλο. Για το ΕΤΠΑ και το Ταμείο Συνοχής η κατανομή κατά φύλο, στις περισσότερες περιπτώσεις, δεν ισχύει. «Α» = άνδρες, «Γ» = γυναίκες, «Σ» = σύνολο.

2.Α.1.5. Επενδυτική προτεραιότητα: 3(α)

Επενδυτική προτεραιότητα	3(α) Προαγωγή της επιχειρηματικότητας, ιδίως με τη διευκόλυνση της οικονομικής αξιοποίησης νέων ιδεών και ενίσχυση της δημιουργίας νέων επιχειρήσεων, μεταξύ άλλων και μέσω θερμοκοιτίδων επιχειρήσεων
---------------------------------	---

2.Α.1.5.1. Ειδικός στόχος 1.3.

Κωδικός	1.3
Ειδικός στόχος	Αποτελεσματικότερη αξιοποίηση νέων ιδεών και ανάπτυξη επιχειρηματικότητας, με εστίαση σε διεθνώς εμπορεύσιμα - εξαγωγίμα αγαθά και υπηρεσίες, κατά προτεραιότητα στους στρατηγικούς τομείς της χώρας
<i>Τα αποτελέσματα που επιδιώκει το κράτος μέλος με τη στήριξη της Ένωσης</i>	<p>Το βασικό χαρακτηριστικό της αγοράς την περίοδο προ της κρίσης ήταν η δραστηριοποίηση με τοπική εμβέλεια και έμφαση στις υπηρεσίες ή στην παραγωγή προϊόντων με χαμηλή εξειδίκευση (commodities). Η επιχειρηματική δραστηριότητα την περίοδο αυτή χαρακτηρίζεται σε μεγάλο βαθμό από δραστηριότητες μειωμένης έντασης γνώσης και προστιθέμενης αξίας που στόχευαν κυρίως στην εσωτερική αγορά και κατανάλωση (δημόσια ή ιδιωτική) και περιορίσαν την παρουσία της χώρας σε διεθνές επίπεδο. Σήμερα μόλις το 18% της συνολικής επιχειρησιακής δραστηριότητας, δραστηριοποιούνται σε υψηλής τεχνολογίας βιομηχανικά προϊόντα σε σύγκριση με το μέσο όρο της ΕΕ, ο οποίος ξεπερνά το 30%²¹.</p> <p>Ωστόσο, η ανάπτυξη νέας υγιούς επιχειρηματικότητας που θα διαθέτει τα απαιτούμενα χαρακτηριστικά που ορίζει το νέο αναπτυξιακό υπόδειγμα, με εξωστρεφή και καινοτόμο δραστηριότητα, αναμένεται να συμβάλλει καθοριστικά προς αυτή τη κατεύθυνση. Το νέο παραγωγικό μοντέλο στοχεύει στην ανάπτυξη διεθνώς εμπορεύσιμων - εξαγωγίμων προϊόντων (αγαθών και υπηρεσιών) με υψηλή προστιθέμενη αξία. Ελληνικά προϊόντα/ υπηρεσίες υψηλής προστιθέμενης αξίας θα συμβάλλουν στην εδραίωση του ελληνικού “premium” προϊόντος στην παγκόσμια αγορά απολαμβάνοντας διεθνή αναγνώριση και θα οδηγήσουν στην αύξηση της εξωστρέφειας και στην ανάπτυξη της ανταγωνιστικότητας της οικονομίας.</p> <p>Μέσα σε αυτό το πλαίσιο, ο Ειδικός Στόχος αποσκοπεί στην ανάπτυξη νέων ή ενίσχυση υφιστάμενων δομών υποστήριξης των νεοφυών επιχειρήσεων, παρέχοντας ολοκληρωμένες υπηρεσίες. Τέτοια σημεία συγκέντρωσης (π.χ. θερμοκοιτίδες, πάρκα τεχνολογίας) μπορούν να στηρίξουν την πολιτική δημιουργίας νέων επιχειρήσεων με ταχύτερους ρυθμούς απ' ότι στο παρελθόν. Έμφαση χρειάζεται να δοθεί στην υποστήριξη των στεγαζόμενων νέων επιχειρηματιών με συμβουλευτικές υπηρεσίες σε νομικά, λογιστικά, εμπορικά-εξαγωγικά κ.ά. πεδία από έμπειρους μέντορες και από υψηλής αξιοπιστίας τεχνικές και διοικητικές υπηρεσίες.</p> <p>Ο συγκεκριμένος στόχος αφορά το μεγαλύτερο και παραγωγικότερο τμήμα της ελληνικής οικονομίας, στοχεύει στη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας των ΜΜΕ και η εφαρμογή του επικεντρώνεται σε πεδία εξειδίκευσης πάνω στα οποία θα δομηθούν ανταγωνιστικά πλεονεκτήματα με παγκόσμιο ορίζοντα και μακροχρόνια βιωσιμότητα. Τομείς που, κατά προτεραιότητα, διαφαίνεται ότι μπορούν να συγκεντρώσουν αξιόλογο επενδυτικό ενδιαφέρον και προοπτικές ανάπτυξης είναι ο τουρισμός, η ενέργεια, η αγροδιατροφή/ βιομηχανία τροφίμων, το περιβάλλον, η ανάπτυξη της εφοδιαστικής αλυσίδας, οι τεχνολογίες πληροφορικής και</p>

²¹ Πηγή: Εταιρικό Σύμφωνο για το Πλαίσιο Ανάπτυξης (ΕΣΠΑ) 2014-2020

	<p>επικοινωνιών, η υγεία και η φαρμακευτική βιομηχανία, οι Πολιτιστικές και Δημιουργικές Βιομηχανίες (ΠΔΒ), καθώς και τα υλικά και κατασκευές.</p> <p>Τα αποτελέσματα που επιδιώκεται να επιτευχθούν είναι τα εξής:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Αύξηση αριθμού επιχειρήσεων ιδιαίτερα αυτών που οι δραστηριότητες του εναρμονίζονται με τη στρατηγική της έξυπνης εξειδίκευσης και βελτίωση της ανταγωνιστικότητας τους • Μετατόπιση της παραγωγής της ελληνικής οικονομίας σε διεθνώς εμπορεύσιμα αγαθά και υπηρεσίες και βελτίωση των δεικτών εξωστρέφειας της ελληνικής οικονομίας • Αύξηση της παραγωγής καινοτόμων προϊόντων και υπηρεσιών, ένταση γνώσης και τεχνολογίας • Αύξηση απασχόλησης σε επιχειρηματικές δραστηριότητες έντασης γνώσης
--	--

Πίνακας 3: Ειδικοί ανά πρόγραμμα δείκτες αποτελεσμάτων, ανά ειδικό στόχο (για το ΕΤΠΑ και το Ταμείο Συνοχής)

Κωδικός	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Κατηγορία περιφέρειας (κατά περίπτωση)	Τιμή βάσης	Έτος βάσης	Τιμή- στόχος (2023)	Πηγή στοιχείων	Συχνότητα εκθέσεων
T4207	Αριθμός νέων επιχειρήσεων με εξαγωγική δραστηριότητα	Εκ. ευρώ	Σύνολο	0	2013	Λόγω του μεταβαλλόμενου περιβάλλοντος, εξαιτίας της περιόδου της οικονομικής κρίσης, η αξιοποίηση στοιχείων πρόσφατων ετών (2010-2013) δε αναμένεται να οδηγήσει σε ασφαλείς προβλέψεις. Θα πρέπει να προηγηθεί μελέτη με τα στοιχεία '13-'14 πριν ορισθεί η τιμή στόχος	EBEA (Μητρώου Εξαγωγέων) Πανελλήνιος Σύνδεσμος Εξαγωγέων (Παρατηρητήριο Νέων Εξαγωγέων)	Ετήσια
			Λιγότερο αναπτυγμένες	0				
			Αναπτυγμένες	0				
			Σε μετάβαση	0				

2.Α.1.5.2. Δράσεις ΕΠ3α

Επενδυτική προτεραιότητα	3α Προαγωγή της επιχειρηματικότητας, ιδίως με τη διευκόλυνση της οικονομικής αξιοποίησης νέων ιδεών και ενίσχυση της δημιουργίας νέων επιχειρήσεων, μεταξύ άλλων και μέσω θερμοκοιτίδων επιχειρήσεων
<p>Οι δράσεις που αφορούν την Επενδυτική προτεραιότητα 3α καλούνται να υποστηρίξουν την εστίαση της παραγωγής σε διεθνώς εμπορεύσιμα - εξαγώγιμα αγαθά και υπηρεσίες με την ενίσχυση οικονομικών δραστηριοτήτων με περιθώρια ανάπτυξης στο πλαίσιο της έξυπνης εξειδίκευσης. Επίσης, οι δράσεις αφορούν τη διευκόλυνση της εκμετάλλευσης νέων ιδεών και στήριξη δημιουργίας νέων επιχειρήσεων μέσω ολοκληρωμένων υποδομών φιλοξενίας νεοσύστατων επιχειρήσεων και ανάπτυξη ενός καλά σχεδιασμένου πλέγματος εξειδικευμένων εργαλείων χρηματοδότησης τους.</p> <p>Ειδικότερα, οι δράσεις που θα ενισχυθούν στο πλαίσιο της συγκεκριμένης επενδυτικής προτεραιότητας παρουσιάζονται ενδεικτικά στη συνέχεια:</p> <p>1. Ανάπτυξη νέων επιχειρηματικών ιδεών, διερεύνηση δυνατοτήτων αξιοποίησης τους και εφαρμογή τους μέσω νέων προϊόντων και υπηρεσιών</p> <p>Ενίσχυση και υποστήριξη επιχειρήσεων για την ενσωμάτωση μίας νέας ιδέας στην παραγωγική τους δραστηριότητα για την δημιουργία νέων προϊόντων και υπηρεσιών. Νέων ιδεών που θα προσδώσουν προστιθέμενη αξία στο τελικό προϊόν ή/ και υπηρεσία που παράγει η επιχείρηση σε τομείς της οικονομίας με αναπτυξιακές προοπτικές (κατά προτεραιότητα στους κλάδους στρατηγικής σημασίας). Ειδικότερα, περιλαμβάνονται ενέργειες όπως:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Μελέτη αξιολόγησης βιωσιμότητας νέων προϊόντων/ υπηρεσιών • Απόκτηση και εγκατάσταση βασικού εξοπλισμού, αδειών / δικαιωμάτων για δοκιμαστική παραγωγή • Ανάπτυξη παραγωγής πλοτικής κλίμακας <p>Επίσης ιδιαίτερη έμφαση θα δοθεί στην οργανωτική καινοτομία και στη καινοτομία marketing και στις δραστηριότητες εξωστρέφειας. Συγκεκριμένα, η οργανωτική καινοτομία συνδυάζεται με αλλαγές στη χρησιμοποιούμενη τεχνολογία ή με την επέκταση ή διαφοροποίηση της παραγωγής και των αγορών. Ενδεικτικά παραδείγματα οργανωτικής καινοτομίας:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Αναδιοργάνωση παραγωγικών διαδικασιών, εξοικονόμηση πρώτων υλών και ενέργειας • Διαχείριση ανθρώπινου δυναμικού, συστήματα ανταμοιβής • Οργάνωση εξαγωγών (προϊόντα, αγορές, δομές και διαδικασίες) • Σχεδιασμός τιμολογιακής πολιτικής • Διαχείριση διοικητικής πληροφόρησης • Διαχείριση σχεδιασμού, προώθησης και διανομής προϊόντων <p>Ενδεικτικά παραδείγματα περιοχών εφαρμογής στους επιλεγμένους στους στρατηγικούς τομείς προτεραιότητας:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Τουρισμός:</i> Μετάβαση σε ένα σύνθετο μίγμα προϊόντος με υψηλή προστιθέμενη αξία που θα έχουν σαν αποτέλεσμα την επιμήκυνση της τουριστικής περιόδου με έμφαση στην ποιοτική αναβάθμιση και στην προώθηση ειδικών μορφών τουρισμού όπως ιαματικός-τουρισμός υγείας, φυσιολατρικός, γαστρονομικός, πολιτιστικός - θρησκευτικός, συνεδριακός, θαλάσσιος, τουρισμός πόλης (city break) κλπ • <i>Αγροδιατροφή/ Βιομηχανία τροφίμων:</i> Τοπικά επώνυμα προϊόντα και με ιδιαίτερα χαρακτηριστικά για niche markets και προϊόντα που εξυπηρετούν τη στρατηγική συνδυαστικής ανάπτυξης γαστρονομίας και τουρισμού. 	

- *Πολιτιστικές και Δημιουργικές Βιομηχανίες (ΠΔΒ)*: Σημαντικές δυνατότητες ανάπτυξης επιχειρηματικών δραστηριοτήτων οι οποίες πρέπει να ενισχυθούν και με τη δημιουργία των κατάλληλων υποδομών, αλλά και συνεργιών με τον τομέα του τουρισμού. Ειδικά στον «κλάδο» του σύγχρονου πολιτισμού, αλλά και της πολιτιστικής κληρονομιάς, υπάρχουν πολύ σημαντικά περιθώρια και δυνατότητες δημιουργίας συνεργιών και συμπληρωματικότητας με τον τουρισμό (λχ με την βιομηχανία του κινηματογράφου και του serious gaming). Επίσης στρατηγικές συνεργασίας προώθησης ελληνικής ταυτότητας προϊόντων στις τουριστικές περιοχές (π.χ. ενδύματα, υποδήματα, αργυροχρυσοχοϊτα, κεραμικά κλπ), προώθηση νέων σημάτων αναγνώρισης και ταυτότητας αυτών των προϊόντων τα οποία θα δώσουν προστιθέμενη αξία σε όλη την αλυσίδα μόδας.
- *Υλικά*: Παραγωγή υλικών και μεθόδων συσκευασίας γεωργικών προϊόντων, τροφίμων και ποτών, παραγωγή επικαλύψεων (π.χ. χρώματα, βερνίκια) και μονωτικών υλικών για χρήση στον κατασκευαστικό κλάδο και την ναυπηγική, παραγωγή υλικών και μεθόδων, φιλικών προς το περιβάλλον, για την προστασία και την αποκατάσταση μνημείων και ιστορικών κατασκευών καθώς και τη σύγχρονη δόμηση
- *Εφοδιαστική Αλυσίδα*: Εξωστρεφείς υπηρεσίες εφοδιαστικής αλυσίδας όπως η παροχή υπηρεσιών υψηλής προστιθέμενης αξίας στο διερχόμενο φορτίο (π.χ. συναρμολόγηση, groupage, ανακατασκευή, συντήρηση, showrooms, χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες, business centers, κτλ)
- *Ενέργεια*: Ενίσχυση επιχειρηματικότητας γύρω από την κατασκευή ολοκληρωμένων συστημάτων παραγωγής ΑΠΕ και υλικών συντήρησης και εγκατάστασης καθώς και παροχής υπηρεσιών συντήρησης και εγκατάστασης μονάδων παραγωγής ΑΠΕ. Ανάπτυξη επιχειρηματικότητας γύρω από τις τεχνολογίες ευφών δικτύων. Ενίσχυση επιχειρήσεων παραγωγής εξαρτημάτων και λογισμικού ευφών δικτύων. Ενίσχυση της ανάπτυξης και διάθεσης προϊόντων εξοπλισμού για εγκαταστάσεις αντλησιοταμίευσης. Ενίσχυση της ανάπτυξης και διάθεσης συστάδων συσσωρευτών για εγκαταστάσεις αποθήκευσης.
- *Περιβάλλον*: Προώθηση υπηρεσιών και προϊόντων για τη βελτίωση και αποκατάσταση και αξιολόγηση οικοσυστημάτων. Υποστήριξη της επιχειρηματικότητας στην αξιοποίηση βιο-αποβλήτων.
- *ΤΠΕ*: Παροχή υπηρεσιών υπολογιστικής ισχύος και υποδομών νέφους από Παρόχους Ψηφιακών Υπηρεσιών στη διεθνή αγορά

2. Υποδομές εκκόλαψης νέων επιχειρηματικών δραστηριοτήτων έντασης γνώσης και θερμοκοιτίδες: Ενίσχυση υπαρχουσών ή δημιουργία νέων υποδομών για την εκκόλαψη νέων επιχειρηματικών δραστηριοτήτων έντασης γνώσης καθώς και θερμοκοιτίδων (incubators) για την προώθηση καινοτόμων και εμπορικών ιδεών για την ενίσχυση της νεανικής και νεοφυούς επιχειρηματικότητας.

Ενίσχυση και υποστήριξη πρωτοβουλιών για την δημιουργία νέων επιχειρήσεων (start-ups) που θα αναπτυχθούν σε τομείς της οικονομίας με αναπτυξιακές προοπτικές. Οι θερμοκοιτίδες θα εξειδικεύονται σε συγκεκριμένους τομείς επιχειρηματικής και τεχνολογικής προτεραιότητας (ΤΠΕ, Φάρμακα και βιοτεχνολογία, Ενέργεια (ΑΠΕ και εξοικονόμηση), Αγροδιατροφή/ Βιομηχανία τροφίμων). Η ενίσχυση των θερμοκοιτίδων θα περιλαμβάνει ένα σκέλος «δαπανών διαχείρισης» και ένα δεύτερο σκέλος για την ενίσχυση των εκκολληόμενων επιχειρήσεων με επιχειρηματικά κεφάλαια. Εκτιμάται ότι κάθε θερμοκοιτίδα θα ολοκληρώνει 5-6 επιχειρηματικές προσπάθειες ετησίως.

3. Η χρηματοδοτική ενίσχυση των επιχειρηματικών επενδύσεων: Προτεραιότητα θα δοθεί στην ενίσχυση είτε μέσω επιχορηγήσεων, είτε μέσω χρηματοδοτικών εργαλείων π.χ. venture capitals, business angels, investment funds, seed capital, early stage VC κλπ, κατά προτεραιότητα, των επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται στους εννέα (9) τομείς προτεραιότητας, είτε μέσω άλλων μορφών που προσιδιάζουν στις ανάγκες συγκεκριμένων κατηγοριών επιχειρήσεων.

Τα Venture Capital funds επενδύουν σε δυναμικές επιχειρήσεις στις οποίες δεν έχουν δοκιμαστεί επιχειρηματικά υποδείγματα ανάπτυξης και υπάρχουν υψηλά επίπεδα αβεβαιότητας για τις προοπτικές τους, με σκοπό σχετικά υψηλότερες κεφαλαιακές αποδόσεις.

Τα venture funds προσφέρουν επίσης βοήθεια στις εταιρίες όπου συμμετέχουν σε θέματα εταιρικής διακυβέρνησης, οργάνωσης, αναπτυξιακής στρατηγικής, δικτύωσης, εταιρικών μετασχηματισμών, συγχωνεύσεων, εξαγορών. Οι επιχειρηματικοί άγγελοι (business angels) επενδύουν απ' ευθείας σε νέες και αναπτυσσόμενες επιχειρήσεις που δεν έχουν πρόσβαση σε οργανωμένες αγορές κεφαλαίου. Ακόμη, η συμβολή του private equity στην επέκταση, αναδιάρθρωση, συγχώνευση ή εξαγορά επιχειρήσεων μπορεί να είναι πολύ σημαντική, ιδιαίτερα στο περιβάλλον της ελληνικής χρηματο-οικονομικής αγοράς.

Ο απαιτούμενος χρόνος ωρίμανσης των δραστηριοτήτων αυτών απαιτεί εμπροσθοβαρή χρηματοδότηση των κεντρικών οργανισμών ώστε να ξεκινήσει άμεσα η ενεργοποίηση των κεντρικών οργάνων και να είναι δυνατή η αξιοποίηση των διαθέσιμων πόρων μέσα στην προγραμματική περίοδο. Η αποτελεσματικότητα των παρεμβάσεων αυξάνει όταν συνοδεύεται και από φορολογικές διευκολύνσεις για τις νέες επιχειρηματικές δραστηριότητες και τους "επιχειρηματίες-ερευνητές"

Η ανάπτυξη των επιχειρηματικών κεφαλαίων θα ακολουθήσει τα παρακάτω στάδια:

- Δημιουργία νέων επιχειρηματικών ταμείων με τη συμμετοχή αλλοδαπών Γενικών Εταίρων (General Partners²² (GP))

Προσέλκυση μερικών από τα πιο σημαντικά διεθνή Ταμεία VC στην Ελλάδα με ρόλο Γενικών Εταίρων σε ελληνικά Ταμεία VC. Το Μητρικό Ταμείο (FoF) (π.χ. TANEΟ) θα χορηγεί κίνητρα στους γενικούς εταίρους και στους εταίρους περιορισμένης ευθύνης καθώς και θα εφαρμόζει τη ρήτρα first loss. Οι εταίροι ΠΕ θα έχουν τη δυνατότητα να συμμετέχουν στα κέρδη του Ταμείου και να αποκτήσουν τις μετοχές του Μητρικού Ταμείου εντός εξ ετών με προεπιλεγμένο επιτόκιο. Μέχρι τη λήξη του Ταμείου το Μητρικό Ταμείο θα κατέχει μερίδιο στο κεφάλαιο ανάλογο με την συμμετοχή του. Μετά τη λήξη, το Μητρικό Ταμείο θα αποσύρεται πλήρως.

- Το Μητρικό Ταμείο θα συνεχίσει να επενδύει σε υπάρχοντα επενδυτικά ταμεία με τους όρους που το κάνει ως τώρα

Δεν θα δοθούν άλλα κίνητρα ή ευνοϊκοί όροι στους επενδυτές που ανήκουν στο χαρτοφυλάκιο των ταμείων. Επενδύσεις σε 3-4 ταμεία ετησίως θα γίνονται για τα επόμενα δυο έτη. Κάθε ταμείο θα πρέπει να έχει ένα κεφάλαιο τουλάχιστον €30εκ. ενώ το Μητρικό Ταμείο θα συμμετέχει σ' αυτά ως τα 2/3 του κεφαλαίου.

- Διοχέτευση κοινών επενδύσεων σε εταιρίες πρώιμου σταδίου

Το Μητρικό Ταμείο θα χορηγεί ισοδύναμα ποσά με αυτά των ιδιωτών επενδυτών (εκτός των εταιρών χαρτοφυλακίου) για τη δημιουργία συγκεκριμένων ταμείων, ακολουθώντας τις πρακτικές των επενδυτών και κρατώντας τα ίδια δικαιώματα και υποχρεώσεις με αυτούς. Η επένδυση ανά ταμείο δεν μπορεί να είναι μικρότερη του €1 εκ.

- Επιχειρηματικοί Άγγελοι

Μελέτη των πιο αποτελεσματικών φορολογικών κινήτρων για την ανάπτυξη του θεσμού των επιχειρηματικών αγγέλων.

Ενίσχυση της δικτύωσης των υπάρχοντων μεμονωμένων επιχειρηματικών αγγέλων

2.Α.1.5.2.1. Κατευθυντήριες αρχές για την επιλογή των πράξεων

[σχετ.: στοιχείο β) σημείο iii) του πρώτου εδαφίου του άρθρου 96 παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1303/2013]

²² Owners of a partnership who have unlimited liability. A general partner is also commonly a managing partner, which means that this person is active in the day-to-day operations of the business. Because any partner in a general partnership can act on behalf of the entire business without the knowledge or permission of the other partners, being a general partner offers poor asset protection.

<i>Επενδυτική προτεραιότητα</i>	3α Προαγωγή της επιχειρηματικότητας, ιδίως με τη διευκόλυνση της οικονομικής αξιοποίησης νέων ιδεών και ενίσχυση της δημιουργίας νέων επιχειρήσεων, μεταξύ άλλων και μέσω θερμοκοιτίδων επιχειρήσεων
<p>Η Διαχειριστική Αρχή εξειδικεύει τα κριτήρια αξιολόγησης και επιλογής των πράξεων τα οποία εφαρμόζει ύστερα από την έγκρισή τους από την Επιτροπή Παρακολούθησης του Ε.Π. (άρθρ. 125, παρ. 3 (α) και 111, παρ. 2(α) του κανονισμού 1303/2013 αντίστοιχα). Βασικές αρχές για την επιλογή και αξιολόγηση των πράξεων είναι η σκοπιμότητα, αποδοτικότητα και αποτελεσματικότητά τους προκειμένου να διασφαλίζεται η μέγιστη δυνατή συμβολή τους στην επίτευξη των Ειδικών Στόχων και αποτελεσμάτων, που προβλέπονται για κάθε αντίστοιχη επενδυτική προτεραιότητα των Αξόνων Προτεραιότητας του Προγράμματος. Το κριτήριο της ωριμότητας μιας πράξης δύναται επίσης να λαμβάνεται υπόψη, ιδίως για έργα που μπορούν να συμβάλουν στην εμπροσθοβαρή υλοποίηση του Προγράμματος και την αντιμετώπιση της οικονομικής και κοινωνικής κρίσης.</p> <p>Ειδικότερα:</p> <p>Η γενική κατευθυντήρια αρχή για την επιλογή των πράξεων είναι η εστίαση στους πυρήνες οικονομικής δραστηριότητας της χώρας οι οποίοι είναι σε θέση να αναπτύξουν ή να βελτιώσουν ανταγωνιστικό πλεονέκτημα σε όρους τεχνολογίας, καινοτομίας, ποιότητας, συνεργειών, εξωστρέφειας, ενώ ταυτόχρονα ικανοποιούν τις προϋποθέσεις για την επίτευξη της έξυπνης και βιώσιμης ανάπτυξης και την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και της καινοτομίας της χώρας.</p> <p>Ειδικότερα, θα δοθεί προτεραιότητα σε τομείς δυνάμει εξωστρεφείς όπου υπάρχει ικανή και εμβληματική παραγωγή για τη χώρα, η οποία μπορεί περαιτέρω να αυξηθεί σε κλίμακα/ μέγεθος μέσω της συνεργασίας των εμπλεκόμενων μερών κατά μήκος της αλυσίδας αξίας. Επιπλέον, οι τομείς αυτοί θα πρέπει να συγκεντρώνουν τα χαρακτηριστικά εκείνα (π.χ. κρίσιμη μάζα και ανταγωνιστικά πλεονεκτήματα) που θα καταστήσουν εφικτή την έξυπνη εξειδίκευση. Οι στρατηγικοί τομείς, που αναγνωρίστηκαν και καταγράφηκαν στο νέο αναπτυξιακό μοντέλο της χώρας, θα ενισχυθούν κατά προτεραιότητα και είναι οι εξής: ο αγροδιατροφικός/ βιομηχανίας τροφίμων τομέας, ο τομέας της ενέργειας, ο τομέας του περιβάλλοντος, ο τομέας ΤΠΕ, ο τομέας Μεταφορών/ Logistics, ο τομέας της υγείας/φαρμάκων, ο τομέας των υλικών/ κατασκευών, ο τομέας του τουρισμού και ο τομέας των πολιτιστικών και δημιουργικών βιομηχανιών.</p> <p>Επίσης, η επιλογή των πράξεων θα πρέπει να ακολουθεί ως κατευθυντήρια αρχή τα ζητούμενα χαρακτηριστικά για τις επιχειρήσεις του νέου αναπτυξιακού υποδείγματος και ειδικά για την αύξηση απασχόλησης σε επιχειρηματικές δραστηριότητες έντασης γνώσης. Τα χαρακτηριστικά αυτά επιδεικνύουν ισχυρές αναπτυξιακές προοπτικές γεγονός που συνέβαλλε στην επιλογή και στην υιοθέτησή τους. Ως εκ τούτου, η επιλογή των δικαιούχων καθώς και των περιοχών παρέμβασης έχουν άμεση σύνδεση με τα εξής χαρακτηριστικά:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Θετικά αποτελέσματα και οικονομική προοπτική/ ανταγωνιστικότητα των επιχειρήσεων 2. Εξωστρέφεια (δημιουργούμενο εξαγωγικό δραστηριότητα) 3. Καινοτομία / δημιουργικότητα (νέα καινοτόμα προϊόντα και υπηρεσίες καθώς και καινοτόμες λειτουργικές διαδικασίες) 4. Σημαντικό μέγεθος σε κύκλο εργασιών και απασχόληση/ επαρκής γκάμα προϊόντων για την αντιμετώπιση του παγκόσμιου ανταγωνισμού 5. Στόχευση σε “niche” παγκόσμιες αγορές 6. Επανακυκλοφορία των πόρων στην εσωτερική αγορά (μεγιστοποίηση του ποσοστού της εγχώριας προστιθέμενης αξίας) 7. Νέες εταιρείες (Δημιουργία νέων επιχειρήσεων) 8. Μικρό αποτύπωμα CO₂ / χαμηλή επιβάρυνση του περιβάλλοντος 9. Ομάδες εταιρειών / συνεργασίες. 10. Προϊόντα / Υπηρεσίες υψηλής προστιθέμενης αξίας (Premium brands) 	

2.Α.1.5.2.2. Σχεδιαζόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων (όπου ενδείκνυται)

[σχετ.: στοιχείο β) σημείο iii) του πρώτου εδαφίου του άρθρου 96 παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1303/2013]

<i>Επενδυτική προτεραιότητα</i>	3α Προαγωγή της επιχειρηματικότητας, ιδίως με τη διευκόλυνση της οικονομικής αξιοποίησης νέων ιδεών και ενίσχυση της δημιουργίας νέων επιχειρήσεων, μεταξύ άλλων και μέσω θερμοκοιτίδων επιχειρήσεων
<i>Σχεδιαζόμενη αξιοποίηση των χρηματοδοτικών μέσων</i>	Για την επίτευξη των προσδοκώμενων αποτελεσμάτων, οι δράσεις θα υλοποιηθούν με τα κατάλληλα κατά περίπτωση χρηματοδοτικά εργαλεία.

Στη συνέχεια παρουσιάζονται χρηματοδοτικά εργαλεία (ΧΕ) που μπορούν να χρησιμοποιηθούν στις δράσεις της συγκεκριμένης επενδυτικής προτεραιότητας, συνδυαστικά μεταξύ τους ή σε συνδυασμό με επιδοτήσεις. Η καταγραφή που ακολουθεί είναι ενδεικτική καθώς **η χρήση και το περιεχόμενό τους δεν έχει στη φάση αυτή οριστικοποιηθεί:**

- **Μικρό-δάνεια:** Τα μικρό-δάνεια αποτελούν εργαλεία κοινωνικού χαρακτήρα που συνδυάζουν μικρά ποσά δανείου (0 έως 25.000 ευρώ) και εκπαίδευση των επιχειρηματιών. Στόχευση τους είναι κυρίως άτομα που απειλούνται από την φτώχεια και την ανεργία και επιθυμούν να δημιουργήσουν την δική τους επιχείρηση. Τα μικρό-δάνεια παρέχονται συνήθως από μη-τραπεζικούς εξειδικευμένους οργανισμούς και η αξιολόγηση των δικαιούχων δεν βασίζεται σε τραπεζικά κριτήρια
- **Δάνεια με χαμηλές εξασφαλίσεις για επενδύσεις και κεφάλαιο κίνησης:** Τα δάνεια επιμερισμού ρίσκου αποτελούν ΧΕ που επιτρέπουν σε τελικούς δικαιούχους να αποκτήσουν πρόσβαση σε τραπεζικό δανεισμό με καλύτερους όρους σε ότι αφορά το κόστος (χαμηλά επιτόκια. Συνήθως η κρατική ή κοινοτική ενίσχυση επιμερίζεται το ποσό του δανείου με τον ενδιάμεσο φορέα (τράπεζα) ώστε να δοθεί κίνητρο για την χρηματοδότηση δικαιούχων που σε αντίθετη περίπτωση δεν θα πληρούσαν τα τραπεζικά κριτήρια.
- **Εγγυήσεις:** Οι Εγγυήσεις αποτελούν επίσης εργαλεία που επιτρέπουν την πρόσβαση δικαιούχων σε τραπεζικά προϊόντα με καλύτερους όρους κυρίως σε ότι αφορά τις απαιτούμενες εξασφαλίσεις. Οι εγγυήσεις αποτελούν εργαλεία υψηλής μόχλευσης και έχουν εφαρμογή σε όλους τους τομείς και σε όλα τα τραπεζικά προϊόντα. Μπορούν να υλοποιούνται με την άμεση εγγύηση όλων των δανείων (Loan to loan) που παρέχει ο χρηματοδοτικός οργανισμός (ή αντίστοιχα των άλλων προϊόντων) ή ως εγγύησης μέρους ενός χαρτοφυλακίου (First loss portfolio guarantee).
- **Τα κεφάλαια συν-επένδυσης (Equity financing)** ως χρηματοδοτικά εργαλεία, επιτρέπουν πολλές φορές την δημιουργία επενδυτικών ταμείων που με την σειρά τους ενισχύουν την κεφαλαιακή βάση επιχειρήσεων στην οποία και συμμετέχουν ως εταίροι. Τα εργαλεία αυτά στοχεύουν κυρίως σε επιχειρήσεις σε τομείς της καινοτομίας και των νέων τεχνολογιών.

Για την αποτελεσματική αξιοποίηση των παραπάνω εργαλείων απαιτείται η ύπαρξη ειδικών δομών που να εξειδικεύονται στο σχεδιασμό και την υλοποίηση τους, αλλά και αντίστοιχων δομών που να μπορούν να λειτουργήσουν ως ενδιάμεσοι φορείς στη σχέση των μικρών επιχειρήσεων με το χρηματοπιστωτικό σύστημα ώστε να υπάρχουν κίνητρα και από τις δύο πλευρές για την αξιοποίηση τους. Οι δομές αυτές μπορεί να λειτουργούν με την μορφή κρατικών φορέων, αμιγώς ιδιωτικών (κυρίως όταν αφορά τα ταμεία επιχειρηματικών αγγέλων και τα venture capitals) ή συμπράξεις ιδιωτικού και δημόσιου τομέα. Η συνηθισμένη μορφή διαχείρισης των ΧΕ ώστε να επιτευχθεί και ο μέγιστος βαθμός ανακύκλωσης και μόχλευσης, περιλαμβάνει την διαχείριση των πόρων από εξειδικευμένα ταμεία διαχείρισης (είτε με την μορφή Holding fund είτε με την μορφή ταμείων ομπρέλες- Fund of Funds). Τα ταμεία αυτά επιλέγουν τους κατάλληλους ενδιάμεσους φορείς για την υλοποίηση των ΧΕ. Σε ορισμένες περιπτώσεις, οι αρμόδιες διαχειριστικές αρχές επιλέγουν απευθείας τους ενδιάμεσους φορείς.

2.Α.1.5.2.3. Δείκτες εκροών ανά επενδυτική προτεραιότητα και, όπου ενδείκνυται, κατηγορία περιφέρειας

[σχετ.: στοιχείο β) σημείο iv) του πρώτου εδαφίου του άρθρου 96 παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1303/2013]

Πίνακας 5: Κοινοί και ειδικοί ανά πρόγραμμα δείκτες εκροών για την ΕΠ3α

(ανά επενδυτική προτεραιότητα, κατά κατηγορία περιφέρειας για το ΕΚΤ και, όπου ενδείκνυται, για το ΕΤΠΑ)

Κωδικός	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας (κατά περίπτωση)	Τιμή-στόχος (2023) ²³			Πηγή στοιχείων	Συχνότητα εκθέσεων
					Α	Γ	Σ		
CO01	Αριθμός επιχειρήσεων που ενισχύονται	Αριθμός	ΕΤΠΑ	Σύνολο			1070	Διαχειριστική Αρχή του Προγράμματος	Ετήσια
				Λιγότερο αναπτυγμένες			689		
				Αναπτυγμένες			227		
				Σε μετάβαση			154		
CO29	Αριθμός υφιστάμενων επιχειρήσεων που ενισχύονται για τη δημιουργία νέων προϊόντων	Αριθμός	ΕΤΠΑ	Σύνολο			750	Διαχειριστική Αρχή του Προγράμματος	Ετήσια
				Λιγότερο αναπτυγμένες			483		
				Αναπτυγμένες			159		
				Σε μετάβαση			108		

²³ Για το ΕΚΤ, ο κατάλογος αυτός περιλαμβάνει τους κοινούς δείκτες εκροών για τους οποίους έχει οριστεί τιμή-στόχος. Οι τιμές-στόχοι μπορούν να εκφράζονται είτε ως σύνολο (άνδρες + γυναίκες) ή με ανάλυση ανά φύλο. Για το ΕΤΠΑ και το Ταμείο Συνοχής η κατανομή κατά φύλο, στις περισσότερες περιπτώσεις, δεν ισχύει. «Α» = άνδρες, «Γ»=γυναίκες, «Σ»= σύνολο.

Κωδικός	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας (κατά περίπτωση)	Τιμή-στόχος (2023) ²³			Πηγή στοιχείων	Συχνότητα εκθέσεων
					Α	Γ	Σ		
C005	Αριθμός νέων επιχειρήσεων που ενισχύονται	Αριθμός Επιχειρήσεων	ΕΤΠΑ	Σύνολο			320	Διαχειριστική Αρχή του Προγράμματος	Ετήσια
				Λιγότερο αναπτυγμένες			206		
				Αναπτυγμένες			68		
				Σε μετάβαση			46		
T4208	Αριθμός υποδομών εγκατάστασης υποδοχής νέων επιχειρήσεων (θερμοκοιτίδες)	Αριθμός Υποδομών	ΕΤΠΑ	Σύνολο			30	Διαχειριστική Αρχή του Προγράμματος	Ετήσια
				Λιγότερο αναπτυγμένες			12		
				Αναπτυγμένες			12		
				Σε μετάβαση			6		
T4209	Αριθμός υποστηριζόμενων πρωτοβουλιών έναρξης επιχείρησης (start -ups) από υποδομές εγκατάστασης υποδοχής (θερμοκοιτίδες)	Αριθμός start-ups	ΕΤΠΑ	Σύνολο			5.000	Στοιχεία δικαιούχων	Ετήσια
				Λιγότερο αναπτυγμένες			1760		
				Αναπτυγμένες			2193		
				Σε μετάβαση			1047		

2.Α.1.6. Επενδυτική προτεραιότητα: 3(β)

Επενδυτική προτεραιότητα	3(β) Ανάπτυξη και εφαρμογή νέων επιχειρηματικών μοντέλων για ΜΜΕ, ιδίως σε σχέση με τη διεθνοποίηση
---------------------------------	--

2.Α.1.6.1. Ειδικός στόχος 1.4.

Κωδικός	1.4
Ειδικός στόχος	Αύξηση του μεγέθους της επιχειρηματικής δραστηριότητας και ανάπτυξη σύγχρονων επιχειρηματικών μοντέλων συνεργασίας, κατά προτεραιότητα στους εννέα (9) τομείς προτεραιότητας
<i>Τα αποτελέσματα που επιδιώκει το κράτος μέλος με τη στήριξη της Ένωσης</i>	<p>Η συντριπτική πλειοψηφία των ελληνικών επιχειρήσεων εντάσσεται στην κατηγορία των πολύ μικρών επιχειρήσεων (0-9 εργαζόμενοι). Χαρακτηριστικά αναφέρεται ο τομέας της βιομηχανίας όπου στην Ελλάδα το 30% των απασχολούμενων εργάζεται σε πολύ μικρές επιχειρήσεις, όταν στην Γερμανία το αντίστοιχο ποσοστό είναι 5% και στην Πορτογαλία 20%²⁴.</p> <p>Οι οικογενειακού χαρακτήρα μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις που συγκροτούν την επιχειρησιακή δραστηριότητα της χώρας δεν έχουν υιοθετήσει ακόμη σε ικανοποιητικό βαθμό επιχειρησιακή κουλτούρα συνεργασίας. Το φαινόμενο αυτό οδηγεί στα προβλήματα ανταγωνιστικότητας των ελληνικών μικρομεσαίων επιχειρήσεων που πηγάζουν, μεταξύ άλλων, από παράγοντες όπως η απουσία ικανού μεγέθους να εξασφαλίσει προσβάσεις στην παγκόσμια αγορά, οι περιορισμένες δυνατότητες διεθνοποίησής τους, η ελλιπής, αποσπασματική ή συχνά ανύπαρκτη δικτύωσή τους.</p> <p>Ο συγκεκριμένος στόχος αποσκοπεί στην ανάπτυξη νέων επιχειρηματικών μοντέλων λειτουργίας που θα επιτρέψουν την ανάπτυξη οικονομιών κλίμακας και τη βελτίωση της δυνατότητας διεθνοποίησης των επιχειρήσεων. Τα νέα επιχειρηματικά μοντέλα θα πρέπει να ευνοούν την ανάπτυξη συνεργασιών σε όλο το εύρος της αλυσίδας αξίας καλύπτοντας τις ιδιαίτερες ανάγκες των ΜΜΕ που σχετίζονται με την απόκτηση ικανού μεγέθους δραστηριότητας και επιπέδου συμπληρωματικότητας των προσφερόμενων προϊόντων / υπηρεσιών.</p> <p>Η εστίαση θα πρέπει να είναι στους πυρήνες οικονομικής δραστηριότητας οι οποίοι συγκεντρώνουν σημαντικό ανταγωνιστικό πλεονέκτημα σε όρους τεχνολογίας, καινοτομίας, ποιότητας. Ειδικότερα, θα δοθεί προτεραιότητα σε κλάδους δύναμει εξωστρεφείς όπου υπάρχει ικανή και εμβληματική παραγωγή για τη χώρα, η οποία μπορεί περαιτέρω να αυξηθεί σε κλίμακα/ μέγεθος μέσω της συνεργασίας των εμπλεκόμενων μερών κατά μήκος της αλυσίδας αξίας.</p> <p>Ως εκ τούτου, ο συγκεκριμένος Ειδικός Στόχος προβλέπει την υποστήριξη επιχειρήσεων, κατά προτεραιότητα στους στρατηγικούς τομείς της χώρας: Αγροδιατροφής/ Βιομηχανίας τροφίμων, Ενέργειας, Τεχνολογιών Πληροφορικής & Επικοινωνιών, Υγείας & Φαρμάκων, Τουρισμού, Πολιτιστικής & Δημιουργικής Βιομηχανίας, Εφοδιαστικής Αλυσίδας, Περιβάλλοντος, Υλικών & Κατασκευών.</p> <p>Επίσης, ο συνδυασμός δύο ή περισσότερων τομέων της ελληνικής οικονομίας μέσω οργανωμένων επιχειρηματικών μοντέλων, μεγιστοποιεί την προστιθέμενη αξία στα προσφερόμενα προϊόντα και υπηρεσίες. Χαρακτηριστικό παράδειγμα αποτελεί ο Τουριστικός κλάδος ο οποίος σε συνδυασμό με άλλους τομείς όπου η Ελλάδα διαθέτει συγκριτικά πλεονεκτήματα οδηγεί σε μοναδικά προϊόντα και υπηρεσίες</p>

²⁴ Πηγή: Εταιρικό Σύμφωνο για το Πλαίσιο Ανάπτυξης (ΕΣΠΑ) 2014-2020

	<p>υψηλής προστιθέμενης αξίας (Ιατρικός / Ιαματικός τουρισμός, Πολιτιστικός / Θρησκευτικός τουρισμός, Ελληνική Γαστρονομία και τουρισμός).</p> <p>Τα αναμενόμενα αποτελέσματα από την ανάπτυξη επιχειρηματικών μοντέλων συνεργασίας σε όλο το εύρος της αλυσίδας αξίας στους επιλεγμένους εννέα (9) τομείς προτεραιότητας της Ελληνικής οικονομίας συνοψίζονται στα παρακάτω:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Αύξηση του μεγέθους της επιχειρηματικής δραστηριότητας των επιχειρήσεων για τη βελτίωση της ανταγωνιστικότητάς τους στις διεθνείς αγορές • Ανάπτυξη επιχειρηματικών μοντέλων ολοκλήρωσης της αλυσίδας αξίας και επίτευξης συνεργειών και οικονομιών κλίμακας • Βελτίωση των χαρακτηριστικών εξωστρέφειας της ελληνικών ΜΜΕ
--	--

Πίνακας 3: Ειδικοί ανά πρόγραμμα δείκτες αποτελεσμάτων, ανά ειδικό στόχο (για το ΕΤΠΑ και το Ταμείο Συνοχής)

Κωδικός	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Κατηγορία περιφέρειας (κατά περίπτωση)	Τιμή βάσης	Έτος βάσης	Τιμή- στόχος (2023)	Πηγή στοιχείων	Συχνότητα εκθέσεων
T4210	Ακαθάριστη Προστιθέμενη Αξία που δημιουργείται από συνεργατικά σχήματα στις αλυσίδες αξίας των 9 στρατηγικών τομέων της χώρας	%	Δεν απαιτείται	Θα πραγματοποιηθεί μελέτη / έρευνα που θα αφορά το έτος 2014 για τον υπολογισμό της τιμής- βάσης	2014	Θα πραγματοποιηθεί μελέτη / έρευνα που θα αφορά το έτος 2014 για τον υπολογισμό της τιμής- στόχου	Μελέτη / έρευνα από διεθνή οργανισμού	Ετήσια

2.Α.1.6.2. Δράσεις ΕΠ3β

<i>Επενδυτική προτεραιότητα</i>	3β Ανάπτυξη και εφαρμογή νέων επιχειρηματικών μοντέλων για ΜΜΕ, ιδίως σε σχέση με τη διεθνοποίηση
<p>Στο πλαίσιο της συγκεκριμένης επενδυτικής προτεραιότητας θα ενισχυθούν δράσεις με σκοπό στην ανάπτυξη νέων επιχειρηματικών μοντέλων λειτουργίας που θα επιτρέψουν την ανάπτυξη οικονομιών κλίμακας και τη βελτίωση της δυνατότητας διεθνοποίησης των επιχειρήσεων. Τα νέα επιχειρηματικά μοντέλα θα πρέπει να ευνοούν την ανάπτυξη συνεργασιών σε όλο το εύρος της αλυσίδας αξίας καλύπτοντας τις ιδιαίτερες ανάγκες των ΜΜΕ που σχετίζονται με την απόκτηση ικανού μεγέθους δραστηριότητας και επιπέδου συμπληρωματικότητας των προσφερόμενων προϊόντων / υπηρεσιών. Έμφαση θα δοθεί στους εννέα (9) στρατηγικούς τομείς της χώρας.</p> <p>Επίσης, προκειμένου οι επιχειρήσεις να υπερβούν τα εμπόδια που αντιμετωπίζουν όταν λειτουργούν ανεξάρτητες μέσα στο ανταγωνιστικό περιβάλλον, στα πλαίσια της συγκεκριμένης Επενδυτικής Προτεραιότητας, θα ενισχυθούν οι συλλογικοί φορείς των επιχειρήσεων ώστε να διαμορφώσουν μηχανισμούς μέσω των οποίων θα μεγιστοποιείται η απαραίτητη εμπιστοσύνη για να ενισχύεται η συνεργασία και η δικτύωση των επιχειρήσεων. Στην προσπάθεια των επιχειρήσεων να υπερβούν τα εμπόδια που δημιουργούνται λόγω των ανταγωνιστικών πιέσεων, οι μηχανισμοί αυτοί θα ενισχύσουν τη σύνταξη στρατηγικών συμμαχιών και επιχειρηματικών δικτύων ή κοινοπραξιών με στόχο την επίτευξη συγκεκριμένου επιχειρηματικού σκοπού.</p> <p>Ενδεικτικά παραδείγματα δράσεων μπορεί να αφορούν συνεργασίες, συμπράξεις ή / και ανάπτυξη δικτύων επιχειρήσεων που είναι ομοειδείς, συμπληρωματικές ή ανήκουν στην ίδια αλυσίδα αξίας. Ειδικότερα, μπορεί να αφορούν στην ενίσχυση των επιχειρήσεων που συμπράττουν για την εκτέλεση κοινών δραστηριοτήτων ή υποδομών μέσω της συστέγασης και της ομαδοποίησης επιχειρηματικών δραστηριοτήτων για την αξιοποίηση οικονομιών κλίμακας. Σημειώνεται ότι οι συνεργασίες μεταξύ ομοειδών ή συμπληρωματικών επιχειρήσεων, θεωρούνται απαραίτητες για την εξασφάλιση των προϋποθέσεων διεθνοποίησης των επιχειρήσεων.</p> <p>Επίσης, θα ενισχυθεί η ανάπτυξη δράσεων και μηχανισμών δόμησης και ανάπτυξης «τοπικών αλυσίδων αξίας» (place-based support services) με έμφαση στα ποιοτικά και καινοτομικά προϊόντα και υπηρεσίες και με γνώμονα την ενδογενή ταυτότητα, τις τοπικές/ υπερ-τοπικές διασυνδέσεις και τις περιφερειακές στρατηγικές «έξυπνης εξειδίκευσης».</p> <p>Παραδείγματα κλάδων όπου μπορούν να εφαρμοστούν για το σκοπό αυτό παρόμοιες δράσεις είναι:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Τουρισμός</i>: Συνεργασίες με τουριστικούς οργανισμούς, ταξιδιωτικούς πράκτορες και άλλους φορείς της αγοράς για την υλοποίηση από κοινού προγραμμάτων προβολής. Προώθηση της επιχειρηματικής συνεργασίας για την επίτευξη συνεργειών και συμπληρωματικότητας για την αντιμετώπιση του κατακερματισμού της προσφοράς. Ανάπτυξη συνεργασιών μεταξύ τουριστικών επιχειρήσεων και επιχειρήσεων άλλων τομέων που άμεσα συνεισφέρουν στην τουριστική δραστηριότητα για τη δημιουργία συνολικής εμπειρίας, και την ενίσχυση της ταυτότητας του τουριστικού προϊόντος. • <i>Αγροδιατροφή/ Βιομηχανία τροφίμων</i>: Δυνατότητα συνεργασιών στον τομέα της αγροδιατροφής σε όλο το μήκος της αλυσίδας του (πρωτογενής παραγωγή, μεταποίηση, διάθεση). Δημιουργία της απαιτούμενης κρίσιμης μάζας στο προϊόντικό μίγμα και τις διαθέσιμες ποσότητες για την κάλυψη των αναγκών των αγορών του εξωτερικού. Επίτευξη οικονομιών κλίμακας με κοινές δράσεις των επιχειρήσεων σχετικά με την ανάπτυξη και αξιοποίηση καινοτομιών και νέων τεχνολογιών, την διαχείριση της εφοδιαστικής αλυσίδας και τον περιορισμό του κόστους παραγωγής και διακίνησης. Ενίσχυση συνεργασιών για την προώθηση των προϊόντων • <i>Εφοδιαστική Αλυσίδα (logistics)</i>: Συνεργασίες μεταξύ παρόχων logistics για την αύξηση της πληρότητας των οχημάτων, τη μείωση των άδειων οχηματο-χιλιομέτρων. Συνεργασίες παρόχων logistics κατά τη διανομή για αύξηση της πληρότητας του στόλου μέσω ανασχεδιασμού της δρομολόγησης. Συνεργασίες μεταξύ των πελατών logistics για την αναζήτηση των προμηθευτών μέσω e-procurement & ανάπτυξης marketplaces e-freight, κτλ. Οριζόντιες συνεργασίες μεταξύ 	

suppliers & customers για τη διαμόρφωση της παραγγελίας μέσω καινοτόμων οργανωτικών και πληροφοριακών εργαλείων (VMI - Vendor Managed Inventory, CPFR - Collaborative Planning Forecasting Replenishment). Στήριξη συνεργατικών σχημάτων παροχής υπηρεσιών Logistics προς τρίτους (3PL) και επιχειρηματικών σχεδίων 4PL και LLP (Lead Logistics Providers).

Οριζόντιες συνέργειες Αεροπορικών εταιρειών και διαμεταφορέων, για την αύξηση των transit εμπορευμάτων (RFS). Συνεργασίες παρόχων για την παροχή υπηρεσιών υψηλής προστιθέμενης αξίας (πχ συναρμολόγηση, groupage, ανακατασκευή, συντήρηση, showrooms, χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες, business centers, κτλ). Συνεργασίες παρόχων ή/και μεταφορέων ή/και port operators ή/και εμπορευματικών πυλών για την παροχή υπηρεσιών μεγάλης κλίμακας (εικονικό cluster εφοδιαστικής αλυσίδας σε γεωγραφικές ζώνες). Συνεργασίες (με την ενεργή συμμετοχή των συλλογικών φορέων του ιδιωτικού τομέα) για την προώθηση / προβολή των ελληνικών logistics διεθνώς και συμμετοχής στις διεθνείς μεταφορικές ροές.

- **Δημιουργική Βιομηχανία:** Δημιουργία ολοκληρωμένων παραγωγικών συστημάτων και δικτύων επιχειρήσεων στην δημιουργική βιομηχανία. Ανάπτυξη δικτύων επιχειρήσεων κοινού σκοπού και αντικειμένου και δημιουργία πόλων ανταγωνιστικότητας για την μεταφορά τεχνογνωσίας, την ανάπτυξη έρευνας σε νέα υλικά, την υποστήριξη της εξωστρέφειας (πόλος ανταγωνιστικότητας εξαγωγών Θεσσαλονίκης) και τη δημιουργία πόλου ανταγωνιστικότητας για την μόδα και την σύνδεση με τον πολιτισμό στην Αττική. Δημιουργία ενός καθιερωμένου και ολοκληρωμένου παραγωγικού συστήματος πρωτογενούς παραγωγής και βιομηχανοποίησης/μεταποίησης φυσικού μεταξιού, στο νομό Έβρου (περιοχή Σουφλίου). Παράλληλη ανάπτυξη του Δικτύου παραγωγής μεταξιού σε όλες τις περιοχές της Ελλάδος που έχουν τις προϋποθέσεις.

Δημιουργία ολοκληρωμένου πόλου υποστήριξης της εξωστρέφειας μόδας στη Θεσσαλονίκη και αντίστοιχου πόλου στην Αττική σε συνδυασμό της μόδας και της πολιτιστικής κληρονομιάς. Δημιουργία δικτύων συνεργασίας με άλλες επιχειρήσεις στην αλυσίδα αξίας με στόχο την ολοκλήρωση (integration) και την επίτευξη κρίσιμων μεγεθών ικανών να αντέξουν στον παγκόσμιο ανταγωνισμό και να αξιοποιήσουν ευκαιρίες στις διεθνείς αγορές (π.χ. δυνατότητα ανάληψης μεγάλου μεγέθους παραγγελιών, δυνατότητα παραγωγής σύνθετων προϊόντων). Ως παράδειγμα αναφέρεται η δυνατότητα δημιουργίας παραγωγικού συστήματος με δικτύωση υπαρχόντων επιχειρήσεων και συμπλήρωση του δικτύου με νέες επιχειρήσεις ή/και παραγωγικές μονάδες εξειδικευμένης και καινοτομικής τεχνολογίας στον κλάδο της κλωστοϋφαντουργίας-ένδυσης, με σκοπό την παραγωγή ενδυμάτων εργασίας εντάσεως τεχνολογίας και ειδικών προδιαγραφών καθώς και μέσων ατομικής προστασίας για μεγάλους θεσμικούς αγοραστές σε ΗΠΑ, χώρες Λατινικής Αμερικής, Ρωσία, Ασία κλπ

- **Υλικά:** Ενίσχυση των συνεργασιών μεταξύ των μερών της αλυσίδας αξίας, μεταξύ των προμηθευτών α' υλών με τους παραγωγούς, ή μεταξύ των παραγωγών με τις επιχειρήσεις συλλογής οικοδομικών αποβλήτων μπορεί να συμβάλει σε σημαντική μείωση του κόστους και στην αύξηση της ανταγωνιστικότητας. Φαίνεται αυτό να είναι εφικτό σε επιχειρήσεις που διαχειρίζονται κεραμικά προϊόντα

2.Α.1.6.2.1. Κατευθυντήριες αρχές για την επιλογή των πράξεων

[σχετ.: στοιχείο β) σημείο iii) του πρώτου εδαφίου του άρθρου 96 παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1303/2013]

<i>Επενδυτική προτεραιότητα</i>	3β Ανάπτυξη και εφαρμογή νέων επιχειρηματικών μοντέλων για ΜΜΕ, ιδίως σε σχέση με τη διεθνοποίηση
<p>Η Διαχειριστική Αρχή εξειδικεύει τα κριτήρια αξιολόγησης και επιλογής των πράξεων τα οποία εφαρμόζει ύστερα από την έγκρισή τους από την Επιτροπή Παρακολούθησης του Ε.Π. (άρθρ. 125, παρ. 3 (α) και 111, παρ. 2(α) του κανονισμού 1303/2013 αντίστοιχα). Βασικές αρχές για την επιλογή και αξιολόγηση των πράξεων είναι η σκοπιμότητα, αποδοτικότητα και αποτελεσματικότητά τους προκειμένου να διασφαλίζεται η μέγιστη δυνατή συμβολή τους στην επίτευξη των Ειδικών Στόχων και</p>	

αποτελεσμάτων, που προβλέπονται για κάθε αντίστοιχη επενδυτική προτεραιότητα των Αξόνων Προτεραιότητας του Προγράμματος. Το κριτήριο της ωριμότητας μιας πράξης δύναται επίσης να λαμβάνεται υπόψη, ιδίως για έργα που μπορούν να συμβάλουν στην εμπροσθοβαρή υλοποίηση του Προγράμματος και την αντιμετώπιση της οικονομικής και κοινωνικής κρίσης.

Ειδικότερα:

Η γενική κατευθυντήρια αρχή για την επιλογή των πράξεων είναι η εστίαση στους πυρήνες οικονομικής δραστηριότητας της χώρας οι οποίοι είναι σε θέση να αναπτύξουν ή να βελτιώσουν ανταγωνιστικό πλεονέκτημα σε όρους τεχνολογίας, καινοτομίας, ποιότητας, συνεργειών, εξωστρέφειας, ενώ ταυτόχρονα ικανοποιούν τις προϋποθέσεις για την επίτευξη της έξυπνης και βιώσιμης ανάπτυξης και την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και της καινοτομίας της χώρας.

Ειδικότερα, θα δοθεί προτεραιότητα σε τομείς δυνάμει εξωστρεφείς όπου υπάρχει ικανή και εμβληματική παραγωγή για τη χώρα, η οποία μπορεί περαιτέρω να αυξηθεί σε κλίμακα/ μέγεθος μέσω της συνεργασίας των εμπλεκόμενων μερών κατά μήκος της αλυσίδας αξίας. Επιπλέον, οι τομείς αυτοί θα πρέπει να συγκεντρώνουν τα χαρακτηριστικά εκείνα (π.χ. κρίσιμη μάζα και ανταγωνιστικά πλεονεκτήματα) που θα καταστήσουν εφικτή την έξυπνη εξειδίκευση. Οι στρατηγικοί τομείς, που αναγνωρίστηκαν και καταγράφηκαν στο νέο αναπτυξιακό μοντέλο της χώρας, θα ενισχυθούν κατά προτεραιότητα και είναι οι εξής: ο αγροδιατροφικός/ βιομηχανίας τροφίμων τομέας, ο τομέας της ενέργειας, ο τομέας του περιβάλλοντος, ο τομέας ΤΠΕ, ο τομέας Μεταφορών/ Logistics, ο τομέας της υγείας/φαρμάκων, ο τομέας των υλικών/ κατασκευών, ο τομέας του τουρισμού και ο τομέας των πολιτιστικών και δημιουργικών βιομηχανιών.

Επίσης, η επιλογή των πράξεων θα πρέπει να ακολουθεί ως κατευθυντήρια αρχή τα ζητούμενα χαρακτηριστικά για τις επιχειρήσεις του νέου αναπτυξιακού υποδείγματος. Τα χαρακτηριστικά αυτά επιδεικνύουν ισχυρές αναπτυξιακές προοπτικές γεγονός που συνέβαλλε στην επιλογή και στην υιοθέτησή τους. Ως εκ τούτου, η επιλογή των δικαιούχων καθώς και των περιοχών παρέμβασης έχουν άμεση σύνδεση με τα εξής χαρακτηριστικά:

1. Θετικά αποτελέσματα και οικονομική προοπτική/ ανταγωνιστικότητα των επιχειρήσεων
2. Εξωστρέφεια (δημιουργούμενο εξαγωγικό δραστηριότητα)
3. Καινοτομία / δημιουργικότητα (νέα καινοτόμα προϊόντα και υπηρεσίες καθώς και καινοτόμες λειτουργικές διαδικασίες)
4. Σημαντικό μέγεθος σε κύκλο εργασιών και απασχόληση/ επαρκής γκάμα προϊόντων για την αντιμετώπιση του παγκόσμιου ανταγωνισμού
5. Στόχευση σε “niche” παγκόσμιες αγορές
6. Επανακυκλοφορία των πόρων στην εσωτερική αγορά (μεγιστοποίηση του ποσοστού της εγχώριας προστιθέμενης αξίας)
7. Νέες εταιρείες (Δημιουργία νέων επιχειρήσεων)
8. Μικρό αποτύπωμα CO₂ / χαμηλή επιβάρυνση του περιβάλλοντος
9. Ομάδες εταιρειών / συνεργασίες.
10. Προϊόντα / Υπηρεσίες υψηλής προστιθέμενης αξίας (Premium brands)

2.Α.1.6.2.2. Σχεδιαζόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων (όπου ενδείκνυται)

[σχετ.: στοιχείο β) σημείο iii) του πρώτου εδαφίου του άρθρου 96 παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1303/2013]

Επενδυτική προτεραιότητα	3β Ανάπτυξη και εφαρμογή νέων επιχειρηματικών μοντέλων για ΜΜΕ, ιδίως σε σχέση με τη διεθνοποίηση
Σχεδιαζόμενη αξιοποίηση των χρηματοδοτικών μέσων	

Στη συνέχεια παρουσιάζονται χρηματοδοτικά εργαλεία (ΧΕ) που μπορούν να χρησιμοποιηθούν στις δράσεις της συγκεκριμένης επενδυτικής προτεραιότητας, συνδυαστικά μεταξύ τους ή σε συνδυασμό με επιδοτήσεις. Η καταγραφή που ακολουθεί είναι ενδεικτική καθώς **η χρήση και το περιεχόμενό τους δεν έχει στη φάση αυτή οριστικοποιηθεί:**

- *Δάνεια με χαμηλές εξασφαλίσεις:* Τα δάνεια επιμερισμού ρίσκου αποτελούν ΧΕ που επιτρέπουν σε τελικούς δικαιούχους να αποκτήσουν πρόσβαση σε τραπεζικό δανεισμό με καλύτερους όρους σε ότι αφορά το κόστος (χαμηλά επιτόκια. Συνήθως η κρατική ή κοινοτική ενίσχυση επιμερίζεται το ποσό του δανείου με τον ενδιάμεσο φορέα (τράπεζα) ώστε να δοθεί κίνητρο για την χρηματοδότηση δικαιούχων που σε αντίθετη περίπτωση δεν θα πληρούσαν τα τραπεζικά κριτήρια.
- *Εγγυήσεις:* Οι Εγγυήσεις αποτελούν επίσης εργαλεία που επιτρέπουν την πρόσβαση δικαιούχων σε τραπεζικά προϊόντα με καλύτερους όρους κυρίως σε ότι αφορά τις απαιτούμενες εξασφαλίσεις. Οι εγγυήσεις αποτελούν εργαλεία υψηλής μόχλευσης και έχουν εφαρμογή σε όλους τους τομείς και σε όλα τα τραπεζικά προϊόντα. Μπορούν να υλοποιούνται με την άμεση εγγύηση όλων των δανείων (Loan to loan) που παρέχει ο χρηματοδοτικός οργανισμός (ή αντίστοιχα των άλλων προϊόντων) ή ως εγγύησης μέρους ενός χαρτοφυλακίου (First loss portfolio guarantee).
- *Τα κεφάλαια συν-επένδυσης (Equity financing)* ως χρηματοδοτικά εργαλεία, επιτρέπουν πολλές φορές την δημιουργία επενδυτικών ταμείων που με την σειρά τους ενισχύουν την κεφαλαιακή βάση επιχειρήσεων στην οποία και συμμετέχουν ως εταίροι. Τα εργαλεία αυτά στοχεύουν κυρίως σε επιχειρήσεις σε τομείς της καινοτομίας και των νέων τεχνολογιών.

Για την αποτελεσματική αξιοποίηση των παραπάνω εργαλείων απαιτείται η ύπαρξη ειδικών δομών που να εξειδικεύονται στο σχεδιασμό και την υλοποίηση τους, αλλά και αντίστοιχων δομών που να μπορούν να λειτουργήσουν ως ενδιάμεσοι φορείς στη σχέση των μικρών επιχειρήσεων με το χρηματοπιστωτικό σύστημα ώστε να υπάρχουν κίνητρα και από τις δύο πλευρές για την αξιοποίησή τους. Οι δομές αυτές μπορεί να λειτουργούν με την μορφή κρατικών φορέων, αμιγώς ιδιωτικών (κυρίως όταν αφορά τα ταμεία επιχειρηματικών αγγέλων και τα venture capitals) ή συμπράξεις ιδιωτικού και δημόσιου τομέα. Η συνηθισμένη μορφή διαχείρισης των ΧΕ ώστε να επιτευχθεί και ο μέγιστος βαθμός ανακύκλωσης και μόχλευσης, περιλαμβάνει την διαχείριση των πόρων από εξειδικευμένα ταμεία διαχείρισης (είτε με την μορφή Holding fund είτε με την μορφή ταμείων ομπρέλας- Fund of Funds). Τα ταμεία αυτά επιλέγουν τους κατάλληλους ενδιάμεσους φορείς για την υλοποίηση των ΧΕ. Σε ορισμένες περιπτώσεις, οι αρμόδιες διαχειριστικές αρχές επιλέγουν απευθείας τους ενδιάμεσους φορείς.

2.Α.1.6.2.3. Δείκτες εκροών ανά επενδυτική προτεραιότητα και, όπου ενδείκνυται, κατηγορία περιφέρειας

[σχετ.: στοιχείο β) σημείο iv) του πρώτου εδαφίου του άρθρου 96 παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1303/2013]

Πίνακας 5: Κοινοί και ειδικοί ανά πρόγραμμα δείκτες εκροών για την ΕΠ3β

(ανά επενδυτική προτεραιότητα, κατά κατηγορία περιφέρειας για το ΕΚΤ και, όπου ενδείκνυται, για το ΕΤΠΑ)

Κωδικός	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας (κατά περίπτωση)	Τιμή-στόχος (2023) ²⁵			Πηγή στοιχείων	Συχνότητα εκθέσεων
					Α	Γ	Σ		
C001	Αριθμός επιχειρήσεων που ενισχύονται	Αριθμός	ΕΤΠΑ	Σύνολο			150	Διαχειριστική Αρχή του Προγράμματος	Ετήσια
				Λιγότερο αναπτυγμένες			97		
				Αναπτυγμένες			32		
				Σε μετάβαση			21		
T4211	Αριθμός νέων συνεργατικών σχημάτων	Αριθμός	ΕΤΠΑ	Σύνολο			50	Διαχειριστική Αρχή του Προγράμματος	Ετήσια
				Λιγότερο αναπτυγμένες			32		
				Αναπτυγμένες			11		
				Σε μετάβαση			7		

²⁵ Για το ΕΚΤ, ο κατάλογος αυτός περιλαμβάνει τους κοινούς δείκτες εκροών για τους οποίους έχει οριστεί τιμή-στόχος. Οι τιμές-στόχοι μπορούν να εκφράζονται είτε ως σύνολο (άνδρες + γυναίκες) ή με ανάλυση ανά φύλο. Για το ΕΤΠΑ και το Ταμείο Συνοχής η κατανομή κατά φύλο, στις περισσότερες περιπτώσεις, δεν ισχύει. «Α» = άνδρες, «Γ»=γυναίκες, «Σ»= σύνολο.

2.Α.1.7. Επενδυτική προτεραιότητα: 3(γ)

Επενδυτική προτεραιότητα	3(γ) Στήριξη της δημιουργίας και της επέκτασης προηγμένων ικανοτήτων για την ανάπτυξη προϊόντων και υπηρεσιών
---------------------------------	--

2.Α.1.7.1. Ειδικός στόχος 1.5.

Κωδικός	1.5
Ειδικός στόχος	Αναβάθμιση του επιπέδου επιχειρηματικής οργάνωσης και λειτουργίας των ΜΜΕ, κατά προτεραιότητα στους εννέα (9) στρατηγικούς τομείς της χώρας
<i>Τα αποτελέσματα που επιδιώκει το κράτος μέλος με τη στήριξη της Ένωσης</i>	<p>Τα προβλήματα ανταγωνιστικότητας των ελληνικών μικρομεσαίων επιχειρήσεων πηγάζουν, σε μεγάλο ποσοστό, από το χαμηλό βαθμό της επιχειρηματικής τους οργάνωσης. Ακόμα και σε κλάδους όπου η χώρα έχει ανταγωνιστικό πλεονέκτημα (π.χ. αγροδιατροφή/ βιομηχανία τροφίμων και τουρισμός) η μεγάλη μερίδα της εμπλεκομένων ασχολείται ευκαιριακά χωρίς να αποτελεί για αυτούς κύρια επαγγελματική δραστηριότητα. Παράλληλα, οι δομές στήριξης και οι συλλογικοί φορείς των επιχειρήσεων στην Ελλάδα, ιδιαίτερα των μικρών και πολύ μικρών επιχειρήσεων, δεν είναι επαρκείς και δεν υποστηρίζουν σε ικανοποιητικό βαθμό τις ανάγκες τους.</p> <p>Έτσι, οι επιχειρήσεις θα πρέπει να αναβαθμιστούν, μέσω της αύξησης των επενδύσεων για τον τεχνολογικό και εμπορικό εκσυγχρονισμό τους, την υιοθέτηση της χρήσης των ΤΠΕ, την αύξηση του βαθμού τυποποίησης και πιστοποίησης των προϊόντων, την ανάπτυξη ποιοτικά ολοκληρωμένων υπηρεσιών. Συγχρόνως, η «δημιουργική μίμηση» μέσω μεταφοράς τεχνολογίας, αναμένεται να ενισχύσει τις ικανότητες του παραγωγικού δυναμικού και να συμβάλει στην αύξηση της ανταγωνιστικότητας των ΜΜΕ. Επίσης, στο πλαίσιο της στρατηγικής για την εξασφάλιση διευκολυντών για την μικρομεσαία ελληνική επιχειρηματικότητα, θα πρέπει να ενισχυθούν οι κοινές υποδομές που θα συμβάλλουν στην ανάπτυξη/ αναβάθμιση προηγμένων ικανοτήτων των επιχειρήσεων, οι οποίες θα επηρεάσουν θετικά τόσο τη λειτουργία της επιχείρησης, όσο και την ποιότητα των προσφερόμενων προϊόντων και υπηρεσιών.</p> <p>Μέσω του συγκεκριμένου ειδικού στόχου επιδιώκεται επίσης η δημιουργία του κατάλληλου περιβάλλοντος για την αξιοποίηση των ανταγωνιστικών πλεονεκτημάτων των ελληνικών προϊόντων και υπηρεσιών. Η Ελλάδα διαθέτει μία μεγάλη γκάμα μοναδικών προϊόντων, (π.χ. προϊόντα αγροδιατροφής/ βιομηχανίας τροφίμων, τουριστικού κλάδου), ωστόσο, οι αδυναμίες του συστήματος προτυποποίησης και πιστοποίησης αυτών, εμποδίζει τη θωράκιση τους από προϊόντα άλλων αγορών και την ανάδειξη των μοναδικών χαρακτηριστικών τους.</p> <p>Ο συγκεκριμένος στόχος θα λειτουργήσει στο πλαίσιο της ανάδειξης, κατά προτεραιότητα, των στρατηγικών τομέων της οικονομίας, στους οποίους η Ελλάδα διαθέτει συγκριτικό ανταγωνιστικό πλεονέκτημα και οι οποίοι παρουσιάζουν προστιθέμενη αξία στο ΑΕΠ της χώρας, όπως προκύπτει από τη στρατηγική της έξυπνης εξειδίκευσης.</p> <p>Τα αποτελέσματα που επιδιώκεται να επιτευχθούν μέσω του συγκεκριμένου ειδικού στόχου είναι τα εξής:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Βελτίωση της ανταγωνιστικότητας της ελληνικής οικονομίας και των ελληνικών ΜΜΕ • Διασφάλιση της ποιότητας και της μοναδικότητας των ελληνικών προϊόντων • Ενίσχυση επιχειρηματικότητας μέσω υποδομών στήριξης της λειτουργίας και

	<p>της συνεργασίας των επιχειρήσεων</p> <ul style="list-style-type: none"> • Αναβάθμιση της ελληνικής επιχειρηματικότητας, ώστε να την καθιστά ικανή να αξιοποιήσει τα συγκριτικά πλεονεκτήματα ανά τομέα δραστηριοποίησης και να επωφεληθεί από τις αναδιαρθρώσεις των «αλυσίδων αξίας» τα επόμενα χρόνια σε τοπικό, εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο • Ανάπτυξη της επιχειρηματικότητας που βασίζεται στη γνώση, μέσω της διαφοροποίησης σε τεχνολογίες, προϊόντα και υπηρεσίες που συνδέονται στενά με υφιστάμενες κυρίαρχες τεχνολογίες και την βάση δεξιοτήτων της χώρας. • Αύξηση της προστιθέμενης αξίας των προσφερόμενων προϊόντων και υπηρεσιών μέσω της τυποποίησης και πιστοποίησης τους • Αύξηση παραγωγικών επενδύσεων σε επιλεγμένους εμπορεύσιμους τομείς της επιχειρηματικής δραστηριότητας με παράλληλη χρηματοδοτική κάλυψη
--	---

Πίνακας 3: Ειδικοί ανά πρόγραμμα δείκτες αποτελεσμάτων, ανά ειδικό στόχο (για το ΕΤΠΑ και το Ταμείο Συνοχής)

Κωδικός	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Κατηγορία περιφέρειας (κατά περίπτωση)	Τιμή βάσης	Έτος βάσης	Τιμή- στόχος (2023)	Πηγή στοιχείων	Συχνότητα εκθέσεων
T4212	Ακαθάριστη Προστιθέμενη Αξία (ΑΠΑ) των 9 στρατηγικών τομέων της χώρας	Εκ. Ευρώ	<i>Σύνολο</i>	118.233	2013	130.00	ΕΛ.ΣΤΑΤ.	Ετήσια
			<i>Λιγότερο αναπτυγμένες</i>	34.202		37.606		
			<i>Αναπτυγμένες</i>	60.890		66.950		
			<i>Σε μετάβαση</i>	23.141		25.444		

2.Α.1.7.2. Δράσεις ΕΠ3γ

<i>Επενδυτική προτεραιότητα</i>	3γ Στήριξη της δημιουργίας και της επέκτασης προηγμένων ικανοτήτων για την ανάπτυξη προϊόντων και υπηρεσιών
<p>Η αναβάθμιση των επιχειρήσεων για τη δημιουργία και την επέκταση των ικανοτήτων τους θα δρομολογηθεί μέσω (α) αναβάθμιση των ίδιων των επιχειρήσεων (π.χ. μέσω τεχνολογικού εκσυγχρονισμού, αύξησης του βαθμού τυποποίησης και πιστοποίησης των προϊόντων και υπηρεσιών, καθώς και μέσω μεταφοράς τεχνολογίας από άλλες ώριμες αγορές) (ειδικός στόχος 1.5) και (β) δημιουργία δομών και υποδομών που θα διατίθενται στις επιχειρήσεις και θα συμπληρώνουν / επεκτείνουν τις επιχειρησιακές τους ικανότητες (π.χ. δομές εγκατάστασης και λειτουργίας επιχειρήσεων, δομές ανάπτυξης ψηφιακών υποδομών, υποδομές προτυποποίησης / πιστοποίησης προϊόντων και υπηρεσιών)</p> <p>Στο πλαίσιο της συγκριμένης επενδυτικής προτεραιότητας θα ενισχυθούν δράσεις όπως:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Αύξηση της χρήσης ΤΠΕ στις ΜΜΕ: Υποστήριξη επιχειρήσεων έτσι ώστε να προβούν στην απλοποίηση/ αυτοματοποίηση λειτουργικών δραστηριοτήτων για τη μείωση των λειτουργικού κόστους. Ενίσχυση της διοικητικής πληροφόρησης. Προώθηση των ηλεκτρονικών συναλλαγών (πχ. με προμηθευτές) μέσω αξιοποίησης των ευζωνικών υποδομών υψηλών ταχυτήτων. 2. Πιστοποίηση λειτουργιών και προϊόντων των επιχειρήσεων: Ενίσχυση δράσεων πιστοποίησης για την ενίσχυση του αισθήματος εμπιστοσύνης και ασφάλειας προς τις επιχειρήσεις και την αύξηση της αναγνωσιμότητας των προϊόντων. 3. Υποστήριξη δράσεων απόκτησης τεχνογνωσίας για νέα προϊόντα και υπηρεσίες Ενίσχυση επιχειρήσεων που επιθυμούν να εισάγουν και να αξιοποιήσουν τεχνογνωσία για την αποτελεσματικότερη παραγωγή των προϊόντων τους, μέσω: μελέτη βέλτιστων πρακτικών από το εξωτερικό, ανάπτυξη συνεργασιών ομοειδών επιχειρήσεων, ενίσχυση δράσεων για την οργάνωση και την συστηματική ανταλλαγή γνώσεων και επαγγελματικής εμπειρίας μεταξύ μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων, απασχόληση ερευνητικού δυναμικού με εξειδίκευση σε αντικείμενο συναφές με τη δραστηριότητα της επιχείρησης. 4. Στήριξη ρευστότητας (για επενδύσεις για την ανάπτυξη νέων προϊόντων και υπηρεσιών): Η αναγκαιότητα της χρηματοδοτικής ενίσχυσης της επιχειρηματικής δραστηριότητας υπογραμμίζεται και από το γεγονός ότι παρά τη σταδιακή αποκατάσταση της ομαλής λειτουργίας του τραπεζικού τομέα, εκτιμάται ότι για τα πρώτα τουλάχιστον χρόνια της νέας περιόδου, το πρόβλημα της ρευστότητας θα παραμείνει, έστω και με μειούμενη ένταση. Η χρηματοδοτική ενίσχυση της επιχειρηματικότητας κατά την περίοδο 2014-2020 θα αποτελέσει το βασικό στοιχείο της αναπτυξιακής προσπάθειας. Προτεραιότητα θα δοθεί στην ενίσχυση μέσω χρηματοδοτικών εργαλείων των επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται στους εννέα (9) τομείς προτεραιότητας με αυξημένη προστιθέμενη αξία, όπως εγγυήσεις και επιδοτήσεις επιτοκίου. Με τη στήριξη στις ΜΜΕ, θα δοθεί ιδιαίτερη έμφαση στις επιχειρηματικές δραστηριότητες που εναρμονίζονται με τη στρατηγική της έξυπνης εξειδίκευσης σε εθνικό και περιφερειακό επίπεδο, καθώς και σε άλλες στοχευμένες επενδύσεις 5. Αναβάθμιση υποδομών για την εγκατάσταση και λειτουργία σύγχρονων επιχειρηματικών δραστηριοτήτων: Αναβάθμιση υποδομών για την εγκατάσταση και τη λειτουργία σύγχρονων επιχειρηματικών δραστηριοτήτων (π.χ. επιχειρηματικά πάρκα, βιομηχανικές περιοχές, εκθεσιακοί και αποθηκευτικοί χώροι) και τη παροχής υπηρεσιών προς τις επιχειρήσεις που εγκαθίστανται σ' αυτές. Η ίδρυση, η οργάνωση και η λειτουργία Επιχειρηματικών Πάρκων συμβάλλει στην υποστήριξη της περιφερειακής ανάπτυξης και την προστασία του περιβάλλοντος, στη βελτίωση των υποδομών, ιδιαίτερα σε περιοχές που παρουσιάζουν προβλήματα αναπτυξιακής υστέρησης και περιβαλλοντικής υποβάθμισης, στην ενίσχυση της επιχειρηματικότητας και της απασχόλησης και στη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας των εγκατεστημένων επιχειρήσεων. Ενδεικτικά παραδείγματα υποδομών για την εγκατάσταση και λειτουργία σύγχρονων επιχειρηματικών δραστηριοτήτων είναι τα <i>agrologistics center</i> και <i>Hubs</i> Ενδεικτικά παραδείγματα υποδομών για την εγκατάσταση και λειτουργία σύγχρονων επιχειρηματικών δραστηριοτήτων είναι τα <i>agrologistics center</i> , <i>district</i> 	

parcs και Hubs (πχ στις εμπορευματικές πύλες εισόδου στα μεγάλα λιμάνια της χώρα, για τα προϊόντα του κλάδου της αγροδιατροφής/ βιομηχανίας τροφίμων), οι υπερτοπικές logistics εγκαταστάσεις και τα πρακτορεία.

6. Ανάπτυξη εργαστηριακών υποδομών προτυποποίησης και πιστοποίησης προϊόντων και υπηρεσιών:

Ανάπτυξη εθνικού δικτύου εργαστηρίων διαπιστευμένων και κοινοποιημένων στην Ε.Ε για την πιστοποίηση και την προτυποποίηση προϊόντων, με στόχο την ανάπτυξη προϊόντων υψηλής προστιθέμενης αξίας και την αύξηση των εξαγωγών σε δυναμικές αγορές του εξωτερικού καθώς και για την ουσιαστική διείσδυση σε νέες αγορές ταχέως αναπτυσσόμενων χωρών. Δικτύωση των εργαστηρίων στη λογική της συμπληρωματικότητας, δημιουργώντας συνθήκες «one-stop-shop» για τις επιχειρήσεις, με παράλληλη διεύρυνση του πεδίου. Δημιουργία μητρώου ελληνικών εργαστηρίων.

Ανάπτυξη δομών προτυποποίησης και πιστοποίησης προϊόντων και υπηρεσιών. Ειδικότερα, ανάπτυξη εθνικού συστήματος τεχνικών προδιαγραφών και τιμολόγησης δημόσιων τεχνικών έργων, ανάθεση αρμοδιοτήτων Οργανισμού Τεχνικής Αξιολόγησης, ανάπτυξη ψηφιακών υποδομών προτυποποίησης και πιστοποίησης προϊόντων και υπηρεσιών, π.χ. μέσω εκσυγχρονισμού του ηλεκτρονικού συστήματος διάθεσης των προτύπων του ΕΣΥΠ, ανάπτυξης βάσης δεδομένων και δικτυακής πύλης εθνικών και ευρωπαϊκών προτύπων και προδιαγραφών.

2.Α.1.7.2.1. Κατευθυντήριες αρχές για την επιλογή των πράξεων

[σχετ.: στοιχείο β) σημείο iii) του πρώτου εδαφίου του άρθρου 96 παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1303/2013]

<i>Επενδυτική προτεραιότητα</i>	3Υ Στήριξη της δημιουργίας και της επέκτασης προηγμένων ικανοτήτων για την ανάπτυξη προϊόντων και υπηρεσιών
<p>Η Διαχειριστική Αρχή εξειδικεύει τα κριτήρια αξιολόγησης και επιλογής των πράξεων τα οποία εφαρμόζει ύστερα από την έγκρισή τους από την Επιτροπή Παρακολούθησης του Ε.Π. (άρθρ. 125, παρ. 3 (α) και 111, παρ. 2(α) του κανονισμού 1303/2013 αντίστοιχα). Βασικές αρχές για την επιλογή και αξιολόγηση των πράξεων είναι η σκοπιμότητα, αποδοτικότητα και αποτελεσματικότητά τους προκειμένου να διασφαλίζεται η μέγιστη δυνατή συμβολή τους στην επίτευξη των Ειδικών Στόχων και αποτελεσμάτων, που προβλέπονται για κάθε αντίστοιχη επενδυτική προτεραιότητα των Αξόνων Προτεραιότητας του Προγράμματος. Το κριτήριο της ωριμότητας μιας πράξης δύναται επίσης να λαμβάνεται υπόψη, ιδίως για έργα που μπορούν να συμβάλουν στην εμπροσθοβαρή υλοποίηση του Προγράμματος και την αντιμετώπιση της οικονομικής και κοινωνικής κρίσης.</p> <p>Ειδικότερα:</p> <p>Η γενική κατευθυντήρια αρχή για την επιλογή των πράξεων είναι η εστίαση στους πυρήνες οικονομικής δραστηριότητας της χώρας οι οποίοι είναι σε θέση να αναπτύξουν ή να βελτιώσουν ανταγωνιστικό πλεονέκτημα σε όρους τεχνολογίας, καινοτομίας, ποιότητας, συνεργειών, εξωστρέφειας, ενώ ταυτόχρονα ικανοποιούν τις προϋποθέσεις για την επίτευξη της έξυπνης και βιώσιμης ανάπτυξης και την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και της καινοτομίας της χώρας.</p> <p>Ειδικότερα, θα δοθεί προτεραιότητα σε τομείς δυνάμει εξωστρεφείς όπου υπάρχει ικανή και εμβληματική παραγωγή για τη χώρα, η οποία μπορεί περαιτέρω να αυξηθεί σε κλίμακα/ μέγεθος μέσω της συνεργασίας των εμπλεκόμενων μερών κατά μήκος της αλυσίδας αξίας. Επιπλέον, οι τομείς αυτοί θα πρέπει να συγκεντρώνουν τα χαρακτηριστικά εκείνα (π.χ. κρίσιμη μάζα και ανταγωνιστικά πλεονεκτήματα) που θα καταστήσουν εφικτή την έξυπνη εξειδίκευση. Οι στρατηγικοί τομείς, που αναγνωρίστηκαν και καταγράφηκαν στο νέο αναπτυξιακό μοντέλο της χώρας, θα ενισχυθούν κατά προτεραιότητα και είναι οι εξής: ο αγροδιατροφικός/ βιομηχανίας τροφίμων τομέας, ο τομέας της ενέργειας, ο τομέας του περιβάλλοντος, ο τομέας ΤΠΕ, ο τομέας Μεταφορών/ Logistics, ο τομέας της υγείας/φαρμάκων, ο τομέας των υλικών/ κατασκευών, ο τομέας του τουρισμού και ο τομέας των πολιτιστικών και δημιουργικών βιομηχανιών.</p> <p>Επίσης, η επιλογή των πράξεων θα πρέπει να ακολουθεί ως κατευθυντήρια αρχή τα ζητούμενα</p>	

χαρακτηριστικά για τις επιχειρήσεις του νέου αναπτυξιακού υποδείγματος και ειδικά για την αύξηση απασχόλησης σε επιχειρηματικές δραστηριότητες έντασης γνώσης. Τα χαρακτηριστικά αυτά επιδεικνύουν ισχυρές αναπτυξιακές προοπτικές γεγονός που συνέβαλλε στην επιλογή και στην υιοθέτησή τους. Ως εκ τούτου, η επιλογή των δικαιούχων καθώς και των περιοχών παρέμβασης έχουν άμεση σύνδεση με τα εξής χαρακτηριστικά:

2.A.1.7.2.2. Σχεδιαζόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων (όπου ενδείκνυται)

[σχετ.: στοιχείο β) σημείο iii) του πρώτου εδαφίου του άρθρου 96 παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1303/2013]

Επενδυτική προτεραιότητα	3Y Στήριξη της δημιουργίας και της επέκτασης προηγμένων ικανοτήτων για την ανάπτυξη προϊόντων και υπηρεσιών
Σχεδιαζόμενη αξιοποίηση των χρηματοδοτικών μέσων	
<p>Στη συνέχεια παρουσιάζονται χρηματοδοτικά εργαλεία (ΧΕ) που μπορούν να χρησιμοποιηθούν στις δράσεις της συγκεκριμένης επενδυτικής προτεραιότητας, συνδυαστικά μεταξύ τους ή σε συνδυασμό με επιδοτήσεις. Η καταγραφή που ακολουθεί είναι ενδεικτική καθώς η χρήση και το περιεχόμενό τους δεν έχει στη φάση αυτή οριστικοποιηθεί:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Δάνεια με χαμηλές εξασφαλίσεις για επενδύσεις και κεφάλαιο κίνησης: Τα δάνεια επιμερισμού ρίσκου αποτελούν ΧΕ που επιτρέπουν σε τελικούς δικαιούχους να αποκτήσουν πρόσβαση σε τραπεζικό δανεισμό με καλύτερους όρους σε ότι αφορά το κόστος (χαμηλά επιτόκια. Συνήθως η κρατική ή κοινοτική ενίσχυση επιμερίζεται το ποσό του δανείου με τον ενδιάμεσο φορέα (τράπεζα) ώστε να δοθεί κίνητρο για την χρηματοδότηση δικαιούχων που σε αντίθετη περίπτωση δεν θα πληρούσαν τα τραπεζικά κριτήρια. • Εγγυήσεις: Οι Εγγυήσεις αποτελούν επίσης εργαλεία που επιτρέπουν την πρόσβαση δικαιούχων σε τραπεζικά προϊόντα με καλύτερους όρους κυρίως σε ότι αφορά τις απαιτούμενες εξασφαλίσεις. Οι εγγυήσεις αποτελούν εργαλεία υψηλής μόχλευσης και έχουν εφαρμογή σε όλους τους τομείς και σε όλα τα τραπεζικά προϊόντα. Μπορούν να υλοποιούνται με την άμεση εγγύηση όλων των δανείων (Loan to loan) που παρέχει ο χρηματοδοτικός οργανισμός (ή αντίστοιχα των άλλων προϊόντων) ή ως εγγύησης μέρους ενός χαρτοφυλακίου (First loss portfolio guarantee). <p>Για την αποτελεσματική αξιοποίηση των παραπάνω εργαλείων απαιτείται η ύπαρξη ειδικών δομών που να εξειδικεύονται στο σχεδιασμό και την υλοποίησή τους, αλλά και αντίστοιχων δομών που να μπορούν να λειτουργήσουν ως ενδιάμεσοι φορείς στη σχέση των μικρών επιχειρήσεων με το χρηματοπιστωτικό σύστημα ώστε να υπάρχουν κίνητρα και από τις δύο πλευρές για την αξιοποίησή τους. Οι δομές αυτές μπορεί να λειτουργούν με την μορφή κρατικών φορέων, αμιγώς ιδιωτικών (κυρίως όταν αφορά τα ταμεία επιχειρηματικών αγγέλων και τα venture capitals) ή συμπράξεις ιδιωτικού και δημόσιου τομέα. Η συνηθισμένη μορφή διαχείρισης των ΧΕ ώστε να επιτευχθεί και ο μέγιστος βαθμός ανακύκλωσης και μόχλευσης, περιλαμβάνει την διαχείριση των πόρων από εξειδικευμένα ταμεία διαχείρισης (είτε με την μορφή Holding fund είτε με την μορφή ταμείων ομπρέλας- Fund of Funds). Τα ταμεία αυτά επιλέγουν τους κατάλληλους ενδιάμεσους φορείς για την υλοποίηση των ΧΕ. Σε ορισμένες περιπτώσεις, οι αρμόδιες διαχειριστικές αρχές επιλέγουν απευθείας τους ενδιάμεσους φορείς.</p>	

2.Α.1.7.2.3. Δείκτες εκροών ανά επενδυτική προτεραιότητα και, όπου ενδείκνυται, κατηγορία περιφέρειας

[σχετ.: στοιχείο β) σημείο iv) του πρώτου εδαφίου του άρθρου 96 παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1303/2013]

Πίνακας 5: Κοινοί και ειδικοί ανά πρόγραμμα δείκτες εκροών για την ΕΠ3γ

(ανά επενδυτική προτεραιότητα, κατά κατηγορία περιφέρειας για το ΕΚΤ και, όπου ενδείκνυται, για το ΕΤΠΑ)

Κωδικός	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας (κατά περίπτωση)	Τιμή-στόχος (2023) ²⁶			Πηγή στοιχείων	Συχνότητα εκθέσεων
					Α	Γ	Σ		
C001	Αριθμός επιχειρήσεων που ενισχύονται	Αριθμός	ΕΤΠΑ	Σύνολο			1.500	Διαχειριστική Αρχή του Προγράμματος	Ετήσια
				Λιγότερο αναπτυγμένες			967		
				Αναπτυγμένες			317		
				Σε μετάβαση			216		
T4213	Αριθμός υποδομών εγκατάστασης υποδοχής επιχειρήσεων (επιχειρηματικά πάρκα) που ενισχύονται	Αριθμός	ΕΤΠΑ	Σύνολο			10	Διαχειριστική Αρχή του Προγράμματος	Ετήσια
				Λιγότερο αναπτυγμένες			4		
				Αναπτυγμένες			4		
				Σε μετάβαση			2		

²⁶ Για το ΕΚΤ, ο κατάλογος αυτός περιλαμβάνει τους κοινούς δείκτες εκροών για τους οποίους έχει οριστεί τιμή-στόχος. Οι τιμές-στόχοι μπορούν να εκφράζονται είτε ως σύνολο (άνδρες + γυναίκες) ή με ανάλυση ανά φύλο. Για το ΕΤΠΑ και το Ταμείο Συνοχής η κατανομή κατά φύλο, στις περισσότερες περιπτώσεις, δεν ισχύει. «Α» = άνδρες, «Γ»=γυναίκες, «Σ»= σύνολο.

2.Α.1.8. Επενδυτική προτεραιότητα: 3(δ)

Επενδυτική προτεραιότητα	3(δ) Στήριξη της ικανότητας των ΜΜΕ να αναπτύσσονται σε περιφερειακές, εθνικές και διεθνείς αγορές και να συμμετέχουν σε διαδικασίες καινοτομίας
---------------------------------	---

2.Α.1.8.1. Ειδικός στόχος 1.6.

Κωδικός	1.6
Ειδικός στόχος	Αύξηση εξαγωγών ελληνικών επιχειρήσεων, κατά προτεραιότητα στους εννέα (9) στρατηγικούς τομείς της χώρας
<i>Τα αποτελέσματα που επιδιώκει το κράτος μέλος με τη στήριξη της Ένωσης</i>	<p>Τη τελευταία πενταετία (2008-2013), οι εξαγωγές της Ελλάδας έχουν μειωθεί κατά 5,8%²⁷, ως απόρροια της οικονομικής κρίσης που διανύει η χώρα και του στρεβλού οικονομικού μοντέλου ανάπτυξης που ακολουθούσε. Ειδικότερα, τη μεγαλύτερη επίπτωση από τη συρρίκνωση της εγχώριας οικονομίας την υφίσταται ο δευτερογενής τομέας, ο οποίος μειώθηκε από 19,2% το 2008 σε 16,4% το 2012 και οφείλεται στη καθίζηση της εγχώριας ζήτησης και του προσανατολισμού των επιχειρήσεων στην εξυπηρέτηση πρωτίστως των αναγκών της εσωτερικής αγοράς και όχι στην εξωστρέφεια.</p> <p>Η εξωστρέφεια αφορά στη εν δυνάμει ικανότητα της επιχείρησης να παράγει προϊόντα ή υπηρεσίες καινοτόμα ή μη, τα οποία έχουν ισχυρό εξαγωγικό προσανατολισμό και δυνατότητα αύξησης της εξαγωγικής δραστηριότητας της ελληνικής οικονομίας αλλά και της διάχυσης των ελληνικών προϊόντων στην παγκόσμια αγορά. Με δεδομένο ότι η ελληνική αγορά είναι μικρή και η κατάρρευση της εσωτερικής αγοράς δραματική, η επίτευξη του παραπάνω στόχου στηρίζεται στην ικανότητα των ελληνικών επιχειρήσεων όχι απλά να βελτιώσουν την εξαγωγική τους επίδοση αλλά να δημιουργήσουν τις προϋποθέσεις μιας ουσιαστικής και αποτελεσματικής ένταξής τους στα διεθνή δίκτυα παραγωγής και εμπορίας προϊόντων και υπηρεσιών.</p> <p>Στο πλαίσιο αυτό, παρουσιάζεται η ανάγκη υποστήριξης των επιχειρήσεων έτσι ώστε να αναπτύξουν τις ικανότητες που απαιτούνται για την διείσδυση τους στις αγορές του εξωτερικού. Η μετάβαση στο εξωστρεφές αναπτυξιακό μοντέλο απαιτεί ένα στρατηγικό σχέδιο για την εξωστρέφεια, στο οποίο θα έχουν αναγνωριστεί, τεκμηριωθεί και συμφωνηθεί (α) οι αγορές – στόχοι, (β) τα προϊόντα – στόχοι και (γ) υποστήριξη της εξαγωγικής ωριμότητας.</p> <p>Ο συγκεκριμένος Ειδικός Στόχος απαντά σε αυτή την ανάγκη στο πλαίσιο μίας ευρύτερης ευρωπαϊκής προτεραιότητας για ανάπτυξη των επιχειρήσεων σε περιφερειακές, εθνικές και διεθνείς αγορές. Παραγωγικοί ανταγωνιστικοί και εν δυνάμει εξωστρεφείς τομείς της χώρας, όπως ο τουρισμός και ο πολιτισμός, οι ΤΠΕ, η ενέργεια, η υγεία και τα φάρμακα, η αγροδιατροφή/ βιομηχανία τροφίμων, η μεταποίηση και οι υπηρεσίες προς τις επιχειρήσεις, αποκτούν κεντρικό ρόλο και σημαντικό μερίδιο στην κατανομή πόρων και επενδύσεων στο πλαίσιο της στρατηγικής για την εξωστρέφεια.</p> <p>Ο συγκεκριμένος Ειδικός Στόχος καλείται συνεισφέρει στη δημιουργία μιας νέας βάσης επιχειρήσεων (κυρίως νέων και μικρομεσαίων), με την εξωστρέφεια από την αρχή στον επιχειρηματικό τους προσανατολισμό. Μέσα από ενεργητική υποστήριξη, οι επιχειρήσεις πρέπει να αυξήσουν σταδιακά την εξαγωγική τους δραστηριότητα, με βιώσιμο τρόπο.</p>

²⁷ Πηγή:ΕΛΣΤΑΤ

	<p>Τα αποτελέσματα που επιδιώκεται να επιτευχθούν είναι τα εξής:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Αύξηση του αριθμού των εξαγωγικών επιχειρήσεων και επέκταση των εξαγωγικών προϊόντων και υπηρεσιών σε νέες αγορές και, κατ' επέκταση, τη βελτίωση των δεικτών εξωστρέφειας της ελληνικής οικονομίας • Μετατόπιση της εγχώριας παραγωγής σε διεθνώς εμπορεύσιμα αγαθά και υπηρεσίες, αξιοποιώντας τα συγκριτικά πλεονεκτήματα της χώρας, όπως αναδεικνύονται από την εθνική / περιφερειακή στρατηγική έξυπνης εξειδίκευσης, είτε από τομεακές στρατηγικές.
--	--

Πίνακας 3: Ειδικοί ανά πρόγραμμα δείκτες αποτελεσμάτων, ανά ειδικό στόχο (για το ΕΤΠΑ και το Ταμείο Συνοχής)

Κωδικός	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Κατηγορία περιφέρειας (κατά περίπτωση)	Τιμή βάσης	Έτος βάσης	Τιμή- στόχος (2023)	Πηγή στοιχείων	Συχνότητα εκθέσεων
T4214	Εξαγωγές ελληνικών επιχειρήσεων στους 9 στρατηγικούς τομείς της χώρας	Εκ. Ευρώ	<i>Σύνολο</i>	16.074	2012	17.340	ΕΛΣΤΑΤ	Ετήσια
			<i>Λιγότερο αναπτυγμένες</i>	5.626		6069		
			<i>Αναπτυγμένες</i>	7.828		8.445		
			<i>Σε μετάβαση</i>	2.620		2.826		

2.Α.1.8.2. Δράσεις ΕΠ3δ

<i>Επενδυτική προτεραιότητα</i>	3δ Στήριξη της ικανότητας των ΜΜΕ να αναπτύσσονται σε περιφερειακές, εθνικές και διεθνείς αγορές και να συμμετέχουν σε διαδικασίες καινοτομίας
<p>Οι δράσεις που θα υλοποιηθούν στο πλαίσιο της συγκεκριμένης επενδυτικής προτεραιότητας θα πρέπει να στηρίξουν την ικανότητα των ελληνικών επιχειρήσεων όχι απλά να βελτιώσουν την εξαγωγική τους επίδοση αλλά να δημιουργήσουν τις προϋποθέσεις μιας ουσιαστικής και αποτελεσματικής ένταξής τους στα διεθνή δίκτυα παραγωγής και εμπορίας προϊόντων και υπηρεσιών. Οι δράσεις αυτές θα πρέπει να κινηθούν στις παρακάτω στρατηγικές κατευθύνσεις:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Αποκατάσταση και διερεύνηση της εθνικής εξαγωγικής βάσης. Αφορά σε δράσεις στήριξης της δημιουργίας μιας νέας βάσης επιχειρήσεων (κυρίως νέων και μικρομεσαίων), με την εξωστρέφεια από την αρχή στον επιχειρηματικό προσανατολισμό. Μέσα από ενεργητική υποστήριξη, οι επιχειρήσεις πρέπει να αυξήσουν σταδιακά την εξαγωγική τους δραστηριότητα, με βιώσιμο τρόπο. • Διασφάλιση ποιότητας του ελληνικού προϊόντος και βελτίωση της εικόνας του για την προώθηση ως premium brand. Η επιδίωξη αυτή σχετίζεται με την ενίσχυση της αναγνωρισιμότητας των ελληνικών προϊόντων διεθνώς με δεδομένο ότι η εξωστρέφεια προϋποθέτει μεταξύ άλλων: επαρκή παραγωγική δυναμικότητα, πιστοποίηση της ποιότητας των παραγόμενων προϊόντων και υπηρεσιών κατά τρόπο αναγνωρίσιμο για τη διεθνή αγορά καθώς και ενίσχυση της γκάμας των προϊόντων. • Διατήρηση και στήριξη της εξωστρεφούς ανταγωνιστικότητας των παραδοσιακών εξαγωγικών επιχειρήσεων. Αφορά στη διατήρηση και αναβάθμιση της εξαγωγικής ανταγωνιστικότητας των παραδοσιακών εξαγωγών της ελληνικής οικονομίας, που καλύπτουν σήμερα περίπου το 80% των ελληνικών εξαγωγών. <p>Ειδικότερα, στο πλαίσιο της συγκεκριμένης επενδυτικής προτεραιότητας θα ενισχυθούν δράσεις όπως:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Υποστήριξη επιχειρήσεων για αναζήτηση ευκαιριών σε νέες αγορές του εξωτερικού: Στήριξη της εξωστρέφειας των ελληνικών επιχειρήσεων (κατά προτεραιότητα στους εννέα (9) στρατηγικούς τομείς της χώρας) για τη διείσδυση τους σε νέες αγορές ταχέως αναπτυσσόμενων χωρών. Ενδεικτικές παρεμβάσεις είναι οι εξής: Οργάνωση και λειτουργία μηχανισμών πληροφόρησης και ενημέρωσης, Εξειδικευμένες μελέτες αγοράς (market analysis) και ανταγωνισμού, Εξειδικευμένες μελέτες βιωσιμότητας για την πρόσβαση σε αγορές και διάθεση προϊόντων, Δημιουργία συνεργιών (με την ενεργή συμμετοχή των συλλογικών φορέων του ιδιωτικού τομέα) για την προώθηση εξωστρεφών επιχειρήσεων, Ενδυνάμωση της οικονομικής διπλωματίας για προώθηση και δικτύωση των ελληνικών επιχειρήσεων, Οργάνωση ειδικών επιχειρηματικών αποστολών στις χώρες στόχους, Επισκέψεις δειγματισμού, Συμμετοχή σε εκθέσεις, ημερίδες, συνέδρια, κλπ στις χώρες στόχους 2. Βελτίωση ικανότητας εξυπηρέτησης υφιστάμενων αγορών: Στήριξη της εξωστρέφειας των ελληνικών επιχειρήσεων για την περαιτέρω διείσδυση τους σε αγορές που ήδη δραστηριοποιούνται (κατά προτεραιότητα στους εννέα (9) τομείς προτεραιότητας της χώρας). Ενδεικτικές παρεμβάσεις είναι οι εξής: Παροχή επιτόπιων εξειδικευμένων συμβουλευτικών υπηρεσιών για την ανάπτυξη της εξαγωγικής ωριμότητας, Μελέτες αναδιοργάνωσης και ανάπτυξης εξωστρεφούς μοντέλου λειτουργίας των επιχειρήσεων, Ανάπτυξη ολοκληρωμένων συστημάτων διαχείρισης των απαιτήσεων ποιότητας και όγκου προϊόντων, Ανάπτυξη συστημάτων επικοινωνίας και συνεργασίας με πελάτες του εξωτερικού, Ανάπτυξη δικτύων και συνεργασιών 3. Αναβάθμιση της εικόνας των ελληνικών προϊόντων στο εξωτερικό: Ενίσχυση επιχειρήσεων για την διασφάλιση της ποιότητας και καθιέρωση των ελληνικών προϊόντων και 	

υπηρεσιών.

Ενδεικτικές παρεμβάσεις είναι οι εξής: Σχεδιασμός πρωτότυπων ελληνικών προϊόντων, ανάπτυξη «έξυπνης εξειδίκευσης», Τυποποίηση, πιστοποίηση και σήμανση των ελληνικών προϊόντων με υιοθέτηση διεθνώς αναγνωρισμένων προτύπων, Προώθηση των ελληνικών προϊόντων στις διεθνείς αγορές μέσω ενεργειών σχεδιασμού (π.χ. ενιαίου 'concept', premium brands), Πραγματοποίηση συνδυαστικών δράσεων προβολής διαφορετικών κλάδων στο εξωτερικό (π.χ. τουρισμός, πολιτισμός, εστίαση), Συμμετοχή σε δράσεις προβολής στο εξωτερικό (π.χ. αναγνωρισμένες εκθέσεις)

2.Α.1.8.2.1. Κατευθυντήριες αρχές για την επιλογή των πράξεων

[σχετ.: στοιχείο β) σημείο iii) του πρώτου εδαφίου του άρθρου 96 παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1303/2013]

<i>Επενδυτική προτεραιότητα</i>	3δ Στήριξη της ικανότητας των ΜΜΕ να αναπτύσσονται σε περιφερειακές, εθνικές και διεθνείς αγορές και να συμμετέχουν σε διαδικασίες καινοτομίας
<p>Η Διαχειριστική Αρχή εξειδικεύει τα κριτήρια αξιολόγησης και επιλογής των πράξεων τα οποία εφαρμόζει ύστερα από την έγκρισή τους από την Επιτροπή Παρακολούθησης του Ε.Π. (άρθρ. 125, παρ. 3 (α) και 111, παρ. 2(α) του κανονισμού 1303/2013 αντίστοιχα). Βασικές αρχές για την επιλογή και αξιολόγηση των πράξεων είναι η σκοπιμότητα, αποδοτικότητα και αποτελεσματικότητά τους προκειμένου να διασφαλίζεται η μέγιστη δυνατή συμβολή τους στην επίτευξη των Ειδικών Στόχων και αποτελεσμάτων, που προβλέπονται για κάθε αντίστοιχη επενδυτική προτεραιότητα των Αξόνων Προτεραιότητας του Προγράμματος. Το κριτήριο της ωριμότητας μιας πράξης δύναται επίσης να λαμβάνεται υπόψη, ιδίως για έργα που μπορούν να συμβάλουν στην εμπροσθοβαρή υλοποίηση του Προγράμματος και την αντιμετώπιση της οικονομικής και κοινωνικής κρίσης.</p> <p>Ειδικότερα:</p> <p>Η γενική κατευθυντήρια αρχή για την επιλογή των πράξεων είναι η εστίαση στους πυρήνες οικονομικής δραστηριότητας της χώρας οι οποίοι είναι σε θέση να αναπτύξουν ή να βελτιώσουν ανταγωνιστικό πλεονέκτημα σε όρους τεχνολογίας, καινοτομίας, ποιότητας, συνεργειών, εξωστρέφειας, ενώ ταυτόχρονα ικανοποιούν τις προϋποθέσεις για την επίτευξη της έξυπνης και βιώσιμης ανάπτυξης και την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και της καινοτομίας της χώρας.</p> <p>Ειδικότερα, θα δοθεί προτεραιότητα σε τομείς δυνάμει εξωστρεφείς όπου υπάρχει ικανή και εμβληματική παραγωγή για τη χώρα, η οποία μπορεί περαιτέρω να αυξηθεί σε κλίμακα/ μέγεθος μέσω της συνεργασίας των εμπλεκόμενων μερών κατά μήκος της αλυσίδας αξίας. Επιπλέον, οι τομείς αυτοί θα πρέπει να συγκεντρώνουν τα χαρακτηριστικά εκείνα (π.χ. κρίσιμη μάζα και ανταγωνιστικά πλεονεκτήματα) που θα καταστήσουν εφικτή την έξυπνη εξειδίκευση. Οι στρατηγικοί τομείς, που αναγνωρίστηκαν και καταγράφηκαν στο νέο αναπτυξιακό μοντέλο της χώρας, θα ενισχυθούν κατά προτεραιότητα και είναι οι εξής: ο αγροδιατροφικός/ βιομηχανίας τροφίμων τομέας, ο τομέας της ενέργειας, ο τομέας του περιβάλλοντος, ο τομέας ΤΠΕ, ο τομέας Μεταφορών/ Logistics, ο τομέας της υγείας/φαρμάκων, ο τομέας των υλικών/ κατασκευών, ο τομέας του τουρισμού και ο τομέας των πολιτιστικών και δημιουργικών βιομηχανιών.</p> <p>Επίσης, η επιλογή των πράξεων θα πρέπει να ακολουθεί ως κατευθυντήρια αρχή τα ζητούμενα χαρακτηριστικά για τις επιχειρήσεις του νέου αναπτυξιακού υποδείγματος. Τα χαρακτηριστικά αυτά επιδεικνύουν ισχυρές αναπτυξιακές προοπτικές γεγονός που συνέβαλλε στην επιλογή και στην υιοθέτησή τους. Ως εκ τούτου, η επιλογή των δικαιούχων καθώς και των περιοχών παρέμβασης έχουν άμεση σύνδεση με τα εξής χαρακτηριστικά:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Θετικά αποτελέσματα και οικονομική προοπτική/ ανταγωνιστικότητα των επιχειρήσεων 2. Εξωστρέφεια (δημιουργούμενο εξαγωγικό δραστηριότητα) 3. Καινοτομία / δημιουργικότητα (νέα καινοτόμα προϊόντα και υπηρεσίες καθώς και καινοτόμες λειτουργικές διαδικασίες) 	

4. Σημαντικό μέγεθος σε κύκλο εργασιών και απασχόληση/ επαρκής γκάμα προϊόντων για την αντιμετώπιση του παγκόσμιου ανταγωνισμού
5. Στόχευση σε “niche” παγκόσμιες αγορές
6. Επανακυκλοφορία των πόρων στην εσωτερική αγορά (μεγιστοποίηση του ποσοστού της εγχώριας προστιθέμενης αξίας)
7. Νέες εταιρείες (Δημιουργία νέων επιχειρήσεων)
8. Μικρό αποτύπωμα CO2 / χαμηλή επιβάρυνση του περιβάλλοντος
9. Ομάδες εταιρειών / συνεργασίες.
10. Προϊόντα / Υπηρεσίες υψηλής προστιθέμενης αξίας (Premium brands)

2.Α.1.8.2.2. Σχεδιαζόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων (όπου ενδείκνυται)

[σχετ.: στοιχείο β) σημείο iii) του πρώτου εδαφίου του άρθρου 96 παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1303/2013]

<i>Επενδυτική προτεραιότητα</i>	3δ Στήριξη της ικανότητας των ΜΜΕ να αναπτύσσονται σε περιφερειακές, εθνικές και διεθνείς αγορές και να συμμετέχουν σε διαδικασίες καινοτομίας
<i>Σχεδιαζόμενη αξιοποίηση των χρηματοδοτικών μέσων</i>	
<p>Στη συνέχεια παρουσιάζονται χρηματοδοτικά εργαλεία (ΧΕ) που μπορούν να χρησιμοποιηθούν στις δράσεις της συγκεκριμένης επενδυτικής προτεραιότητας, συνδυαστικά μεταξύ τους ή σε συνδυασμό με επιδοτήσεις. Η καταγραφή που ακολουθεί είναι ενδεικτική καθώς η χρήση και το περιεχόμενό τους δεν έχει στη φάση αυτή οριστικοποιηθεί:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Δάνεια με χαμηλές εξασφαλίσεις για επενδύσεις και κεφάλαιο κίνησης: Τα δάνεια επιμερισμού ρίσκου αποτελούν ΧΕ που επιτρέπουν σε τελικούς δικαιούχους να αποκτήσουν πρόσβαση σε τραπεζικό δανεισμό με καλύτερους όρους σε ότι αφορά το κόστος (χαμηλά επιτόκια. Συνήθως η κρατική ή κοινοτική ενίσχυση επιμερίζεται το ποσό του δανείου με τον ενδιάμεσο φορέα (τράπεζα) ώστε να δοθεί κίνητρο για την χρηματοδότηση δικαιούχων που σε αντίθετη περίπτωση δεν θα πληρούσαν τα τραπεζικά κριτήρια. • Εγγυήσεις: Οι Εγγυήσεις αποτελούν επίσης εργαλεία που επιτρέπουν την πρόσβαση δικαιούχων σε τραπεζικά προϊόντα με καλύτερους όρους κυρίως σε ότι αφορά τις απαιτούμενες εξασφαλίσεις. Οι εγγυήσεις αποτελούν εργαλεία υψηλής μόχλευσης και έχουν εφαρμογή σε όλους τους τομείς και σε όλα τα τραπεζικά προϊόντα. Μπορούν να υλοποιούνται με την άμεση εγγύηση όλων των δανείων (Loan to loan) που παρέχει ο χρηματοδοτικός οργανισμός (ή αντίστοιχα των άλλων προϊόντων) ή ως εγγύησης μέρους ενός χαρτοφυλακίου (First loss portfolio guarantee). <p>Για την αποτελεσματική αξιοποίηση των παραπάνω εργαλείων απαιτείται η ύπαρξη ειδικών δομών που να εξειδικεύονται στο σχεδιασμό και την υλοποίηση τους, αλλά και αντίστοιχων δομών που να μπορούν να λειτουργήσουν ως ενδιάμεσοι φορείς στη σχέση των μικρών επιχειρήσεων με το χρηματοπιστωτικό σύστημα ώστε να υπάρχουν κίνητρα και από τις δύο πλευρές για την αξιοποίησή τους. Οι δομές αυτές μπορεί να λειτουργούν με την μορφή κρατικών φορέων, αμιγώς ιδιωτικών (κυρίως όταν αφορά τα ταμεία επιχειρηματικών αγγέλων και τα venture capitals) ή συμπράξεις ιδιωτικού και δημόσιου τομέα. Η συνηθισμένη μορφή διαχείρισης των ΧΕ ώστε να επιτευχθεί και ο μέγιστος βαθμός ανακύκλωσης και μόχλευσης, περιλαμβάνει την διαχείριση των πόρων από εξειδικευμένα ταμεία διαχείρισης (είτε με την μορφή Holding fund είτε με την μορφή ταμείων ομπρέλας- Fund of Funds). Τα ταμεία αυτά επιλέγουν τους κατάλληλους ενδιάμεσους φορείς για την υλοποίηση των ΧΕ. Σε ορισμένες περιπτώσεις, οι αρμόδιες διαχειριστικές αρχές επιλέγουν απευθείας τους ενδιάμεσους φορείς.</p>	

2.Α.1.8.2.3. Δείκτες εκροών ανά επενδυτική προτεραιότητα και, όπου ενδείκνυται, κατηγορία περιφέρειας

[σχετ.: στοιχείο β) σημείο iv) του πρώτου εδαφίου του άρθρου 96 παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1303/2013]

Πίνακας 5: Κοινοί και ειδικοί ανά πρόγραμμα δείκτες εκροών ΕΠ3δ

(ανά επενδυτική προτεραιότητα, κατά κατηγορία περιφέρειας για το ΕΚΤ και, όπου ενδείκνυται, για το ΕΤΠΑ)

Κωδικός	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας (κατά περίπτωση)	Τιμή-στόχος (2023) ²⁸			Πηγή στοιχείων	Συχνότητα εκθέσεων
					Α	Γ	Σ		
C001	Αριθμός επιχειρήσεων που ενισχύονται	Αριθμός	ΕΤΠΑ	Σύνολο			2.125	Διαχειριστική Αρχή του Προγράμματος	Ετήσια
				Λιγότερο αναπτυγμένες			1.370		
				Αναπτυγμένες			450		
				Σε μετάβαση			305		

²⁸ Για το ΕΚΤ, ο κατάλογος αυτός περιλαμβάνει τους κοινούς δείκτες εκροών για τους οποίους έχει οριστεί τιμή-στόχος. Οι τιμές-στόχοι μπορούν να εκφράζονται είτε ως σύνολο (άνδρες + γυναίκες) ή με ανάλυση ανά φύλο. Για το ΕΤΠΑ και το Ταμείο Συνοχής η κατανομή κατά φύλο, στις περισσότερες περιπτώσεις, δεν ισχύει. «Α» = άνδρες, «Γ»=γυναίκες, «Σ»= σύνολο.

2.Α.1.9. Επενδυτική προτεραιότητα: 4(α)

Επενδυτική προτεραιότητα	4(α) Προαγωγή της παραγωγής και της διανομής ενέργειας που προέρχεται από ανανεώσιμες πηγές ενέργειας
---------------------------------	--

2.Α.1.9.1. Ειδικός στόχος 1.7.

Κωδικός	1.7
Ειδικός στόχος	Αύξηση διείσδυσης των νέων μορφών ΑΠΕ στο ενεργειακό ισοζύγιο της χώρας
<i>Τα αποτελέσματα που επιδιώκει το κράτος μέλος με τη στήριξη της Ένωσης</i>	<p>Δύο από τις σημαντικότερες προτεραιότητες του τομέα της ενέργειας για την επίτευξη των στόχων της Στρατηγικής «Ευρώπη 2020», είναι η ανάπτυξη βιώσιμης επιχειρηματικότητας και η μεγαλύτερη διείσδυση και αξιοποίηση των ΑΠΕ.</p> <p>Η Ελλάδα εμφανίζει ένα υψηλό δυναμικό ΑΠΕ σε όλες τις περιφέρειες της το οποίο θα έχει τη δυνατότητα να το αξιοποιήσει έτσι ώστε αφενός να επιτύχει τους στόχους της στρατηγικής Ευρώπη 2020 και αφετέρου να προάγει την παραγωγή και τη διανομή ενέργειας από ΑΠΕ, ως μία πολλά υποσχόμενη επιχειρηματική δραστηριότητα. Συγκεκριμένα, τα νησιά του Αιγαίου διαθέτουν σημαντικό δυναμικό ηλιακής, αιολικής και γεωθερμικής ενέργειας, η Ήπειρος και η Στερεά Ελλάδα παρουσιάζουν το υψηλότερο δυναμικό για μικρά υδροηλεκτρικά έργα ενώ η Μακεδονία και η Θράκη παρουσιάζουν δυνατότητες αξιοποίησης της βιομάζας και της γεωθερμικής ενέργειας.</p> <p>Τα τελευταία χρόνια γίνεται μια συνεχής προσπάθεια αξιοποίησης αυτού του δυναμικού, με σκοπό την επίτευξη βιώσιμης ανάπτυξης και τη διασφάλιση ενεργειακού εφοδιασμού αλλά και την ικανοποίηση των δεσμεύσεων της χώρας για την υψηλότερη διείσδυση των ΑΠΕ στο ελληνικό ενεργειακό σύστημα. (Στόχος της στρατηγικής «Ευρώπη 2020» είναι το 20% της ακαθάριστης τελικής κατανάλωσης ενέργειας το 2020 να προέρχεται από ανανεώσιμες πηγές ενέργειας).</p> <p>Έτσι, ο συγκεκριμένος ειδικός στόχος ακουμπάει στην δυναμικότητα των ΑΠΕ της χώρας, με σκοπό την περαιτέρω εκμετάλλευσή τους.</p> <p>Συγκεκριμένα, ο ειδικός στόχος αποσκοπεί στην αξιοποίηση ενεργειακών καλλιεργειών, οργανικών υπολειμμάτων αγροτικής και δασικής προέλευσης, αλλά και αποβλήτων (βιομηχανικά και αστικά λύματα), με σκοπό την παραγωγή ενέργειας (κυρίως βιοαέριο/βιομεθάνιο και βιοκαύσιμα) σε αγροτικές περιοχές, ΒΠΕ και αστικά κέντρα.</p> <p>Η ανάπτυξη τέτοιου είδους επιχειρηματικότητας αναμένεται να έχει θετικό αντίκτυπο στο περιβάλλον καθώς θα αξιοποιηθούν αγροτικά και κτηνοτροφικά απόβλητα που σε διαφορετική περίπτωση θα αποβάλλονταν στο περιβάλλον. Σημειώνεται ότι σήμερα στην Ελλάδα παράγονται 18 εκ. τόνοι υποπροϊόντων που διοχετεύονται ετησίως ανεξέλεγκτα ανά επικράτεια από 50.000 ΜΜΕ του πρωτογενή τομέα.</p> <p>Επίσης, στο πλαίσιο του ειδικού στόχου είναι και η αξιοποίηση της γεωθερμικής ενέργειας. Όντας μία φθηνή και ήπια ανανεώσιμη πηγή ενέργειας, με άμεσα ενεργειακά και περιβαλλοντικά οφέλη, οι προοπτικές ανάπτυξης εφαρμογών γεωθερμίας στην Ελλάδα είναι σημαντικές, ειδικά σε ότι αφορά στην ηλεκτροπαραγωγή, την παραγωγή θερμότητα καθώς και τη χρήση γεωθερμικών αντλιών θερμότητας για θέρμανση και ψύξη.</p> <p>Η Ελλάδα διαθέτει γεωθερμικά πεδία με σημαντικές προοπτικές για την ανάπτυξη εφαρμογών κυρίως σε νησιωτικές περιοχές, όπως η Μήλος, η Νίσυρος, η Χίος και η Λέσβος καθώς και στη Βόρεια Ελλάδα όπως στην Αλεξανδρούπολη, στην Ξάνθη και στην Καβάλα.</p> <p>Τα αποτελέσματα που επιδιώκεται να επιτευχθούν είναι τα εξής:</p>

	<ul style="list-style-type: none"> • Αύξηση της συμμετοχής νέων μορφών ΑΠΕ στο ενεργειακό ισοζύγιο • Ανάπτυξη υγιούς επιχειρηματικής, φιλικής προς το περιβάλλον, δραστηριότητας
--	---

Πίνακας 3: Ειδικοί ανά πρόγραμμα δείκτες αποτελεσμάτων, ανά ειδικό στόχο (για το ΕΤΠΑ και το Ταμείο Συνοχής)

Κωδικός	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Κατηγορία περιφέρειας (κατά περίπτωση)	Τιμή βάσης	Έτος βάσης	Τιμή- στόχος (2023)	Πηγή στοιχείων	Συχνότητα εκθέσεων
T4215	Ποσοστό διείσδυσης των ΑΠΕ από βιομάζα και γεωθερμία στο ενεργειακό ισοζύγιο της χώρας	%	Σύνολο	7%	2013	9%	ΚΑΠΕ	Ετήσια
			<i>Λιγότερο αναπτυγμένες</i>	4,7%		6,0%		
			<i>Αναπτυγμένες</i>	0,6%		0,8%		
			<i>Σε μετάβαση</i>	1,7%		2,2%		

2.Α.1.9.2. Δράσεις ΕΠ4α

<i>Επενδυτική προτεραιότητα</i>	4α Προαγωγή της παραγωγής και της διανομής ενέργειας που προέρχεται από ανανεώσιμες πηγές ενέργειας
<p>Οι δράσεις που θα υλοποιηθούν στο πλαίσιο της συγκεκριμένης επενδυτικής προτεραιότητας θα πρέπει να στηρίζουν την ανάπτυξη επιχειρηματικής δραστηριότητας σχετικά με την παραγωγή ενέργειας και θερμότητας από βιομάζα και γεωθερμία. Στο πλαίσιο της συγκεκριμένης επενδυτικής προτεραιότητας θα ενισχυθούν δράσεις όπως:</p> <ol style="list-style-type: none"> <li data-bbox="252 521 1426 1628"> <p>1. Ενίσχυση επιχειρήσεων παραγωγής θερμότητας και συμπαραγωγής θερμότητας και ηλεκτρισμού υψηλής απόδοσης (ΣΗΘΥΑ) μέσω της εκμετάλλευσης οργανικών υπολειμμάτων: Στη συγκεκριμένη δράση εντάσσονται ενέργειες για την υποστήριξη δημιουργίας εγκαταστάσεων παραγωγής θερμότητας και συμπαραγωγής θερμότητας και ηλεκτρισμού υψηλής απόδοσης (ΣΗΘΥΑ) από υπολειμματικές μορφές (υπολείμματα γεωργικών καλλιεργειών και αγροτικών βιομηχανιών, υπολείμματα δασικών υλοτομιών και δασικών βιομηχανιών, και κτηνοτροφικά υπολείμματα) και απόβλητα κοντά σε οικισμούς, ΒΙΠΕ και αγροτικές περιοχές.</p> <p>Έμφαση θα δοθεί στην υποστήριξη για την ανάπτυξη κεντρικών μονάδων αναερόβιας χώνευσης, για τη διείσδυση τεχνολογιών αναερόβιας χώνευσης που θα συνεισφέρει στην αξιοποίηση των τοπικά παραγόμενων πτηνο-κτηνοτροφικών υπολειμμάτων και υπολειμμάτων γεωργικών βιομηχανιών. Παράλληλα, θα υποστηριχθούν μικρές αγροτικές-κτηνοτροφικές μονάδες για την επιτόπου παραγωγή και αξιοποίηση ενέργειας (ιδιοκατανάλωση). Αξίζει να σημειωθεί ότι ΜΜΕ του πρωτογενή τομέα στην Ελλάδα είναι ως επί το πλείστον οικογενειακού χαρακτήρα και δεν έχουν την οικονομική δυνατότητα να προβούν σε επενδύσεις έργων ΑΠΕ χωρίς τη σχετική τεχνο-οικονομική υποστήριξη. Από την άλλη πλευρά, δημιουργούν τεράστια προβλήματα μόλυνσης του περιβάλλοντος, για τα οποία επιβαρύνονται με πρόστιμα από τις τοπικές Διευθύνσεις Περιβάλλοντος.</p> <p>Επιπλέον στην συγκεκριμένη κατηγορία εντάσσεται και η υποστήριξη για τη δημιουργία εφοδιαστικών αλυσίδων και ηλεκτρονικών αγορών. Ειδικότερα, προτείνεται η ανάπτυξη και υποστήριξη ολοκληρωμένων εφοδιαστικών αλυσίδων βιομάζας προερχόμενης από γεωργικά/δασικά υπολείμματα, ενεργειακές καλλιέργειες καθώς και πτηνο-κτηνοτροφικά υπολείμματα, οι οποίες θα περιλαμβάνουν μεγάλο αριθμό πρώτων υλών αλλά και μεγάλων ποσοτήτων αυτών, ώστε να εξασφαλίζεται απρόσκοπτη προμήθεια πρώτης ύλης με αποδεκτά ποιοτικά αλλά και ποσοτικά χαρακτηριστικά προς τις μονάδες ενεργειακής μετατροπής, όλο το χρόνο.</p> <li data-bbox="252 1447 1426 1628"> <p>2. Ενίσχυση επιχειρήσεων για παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας και θερμότητας μέσω εφαρμογών γεωθερμίας: Σκοπός της συγκεκριμένης δράσεις είναι η στήριξη των επιχειρήσεων παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας και θερμότητας μέσω εφαρμογών γεωθερμίας για την υλοποίηση επενδύσεων. Στο πλαίσιο αυτό προτεραιότητα θα πρέπει να δοθεί σε ώριμα από πλευράς αδειοδοτήσεων έργα.</p> 	

2.Α.1.9.2.1. Κατευθυντήριες αρχές για την επιλογή των πράξεων

[σχετ.: στοιχείο β) σημείο iii) του πρώτου εδαφίου του άρθρου 96 παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1303/2013]

<i>Επενδυτική προτεραιότητα</i>	4α Προαγωγή της παραγωγής και της διανομής ενέργειας που προέρχεται από ανανεώσιμες πηγές ενέργειας
<p>Η Διαχειριστική Αρχή εξειδικεύει τα κριτήρια αξιολόγησης και επιλογής των πράξεων τα οποία εφαρμόζει ύστερα από την έγκρισή τους από την Επιτροπή Παρακολούθησης του Ε.Π. (άρθρ. 125, παρ. 3 (α) και 111, παρ. 2(α) του κανονισμού 1303/2013 αντίστοιχα). Βασικές αρχές για την επιλογή και αξιολόγηση των πράξεων είναι η σκοπιμότητα, αποδοτικότητα και αποτελεσματικότητά τους προκειμένου να διασφαλίζεται η μέγιστη δυνατή συμβολή τους στην επίτευξη των Ειδικών Στόχων και αποτελεσμάτων, που προβλέπονται για κάθε αντίστοιχη επενδυτική προτεραιότητα των Αξόνων Προτεραιότητας του Προγράμματος. Το κριτήριο της ωριμότητας μιας πράξης δύναται επίσης να λαμβάνεται υπόψη, ιδίως για έργα που μπορούν να συμβάλουν στην εμπροσθοβαρή υλοποίηση του Προγράμματος και την αντιμετώπιση της οικονομικής και κοινωνικής κρίσης.</p> <p>Ειδικότερα:</p> <p>Η επιλογή των πράξεων θα πρέπει να ακολουθεί ως κατευθυντήρια αρχή τα ζητούμενα χαρακτηριστικά για τις επιχειρήσεις του νέου αναπτυξιακού υποδείγματος. Τα χαρακτηριστικά αυτά επιδεικνύουν ισχυρές αναπτυξιακές προοπτικές γεγονός που συνέβαλλε στην επιλογή και στην υιοθέτηση τους. Ως εκ τούτου, η επιλογή των δικαιούχων καθώς και των περιοχών παρέμβασης έχουν άμεση σύνδεση με αυτά.</p>	

2.Α.1.9.2.2. Σχεδιαζόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων (όπου ενδείκνυται)

[σχετ.: στοιχείο β) σημείο iii) του πρώτου εδαφίου του άρθρου 96 παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1303/2013]

<i>Επενδυτική προτεραιότητα</i>	4α Προαγωγή της παραγωγής και της διανομής ενέργειας που προέρχεται από ανανεώσιμες πηγές ενέργειας
<i>Σχεδιαζόμενη αξιοποίηση των χρηματοδοτικών μέσων</i>	
<p>Στη συνέχεια παρουσιάζονται χρηματοδοτικά εργαλεία (ΧΕ) που μπορούν να χρησιμοποιηθούν στις δράσεις της συγκεκριμένης επενδυτικής προτεραιότητας, συνδυαστικά μεταξύ τους ή σε συνδυασμό με επιδοτήσεις. Η καταγραφή που ακολουθεί είναι ενδεικτική καθώς η χρήση και το περιεχόμενό τους δεν έχει στη φάση αυτή οριστικοποιηθεί:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Δάνεια με χαμηλές εξασφαλίσεις για επενδύσεις και κεφάλαιο κίνησης: Τα δάνεια επιμερισμού ρίσκου αποτελούν ΧΕ που επιτρέπουν σε τελικούς δικαιούχους να αποκτήσουν πρόσβαση σε τραπεζικό δανεισμό με καλύτερους όρους σε ότι αφορά το κόστος (χαμηλά επιτόκια. Συνήθως η κρατική ή κοινοτική ενίσχυση επιμερίζεται το ποσό του δανείου με τον ενδιαμέσο φορέα (τράπεζα) ώστε να δοθεί κίνητρο για την χρηματοδότηση δικαιούχων που σε αντίθετη περίπτωση δεν θα πληρούσαν τα τραπεζικά κριτήρια. • Εγγυήσεις: Οι Εγγυήσεις αποτελούν επίσης εργαλεία που επιτρέπουν την πρόσβαση δικαιούχων σε τραπεζικά προϊόντα με καλύτερους όρους κυρίως σε ότι αφορά τις απαιτούμενες εξασφαλίσεις. Οι εγγυήσεις αποτελούν εργαλεία υψηλής μόχλευσης και έχουν εφαρμογή σε όλους τους τομείς και σε όλα τα τραπεζικά προϊόντα. Μπορούν να υλοποιούνται με την άμεση εγγύηση όλων των δανείων (Loan to loan) που παρέχει ο χρηματοδοτικός οργανισμός (ή αντίστοιχα των άλλων προϊόντων) ή ως εγγύησης μέρους ενός χαρτοφυλακίου (First loss portfolio guarantee). <p>Για την αποτελεσματική αξιοποίηση των παραπάνω εργαλείων απαιτείται η ύπαρξη ειδικών δομών που</p>	

να εξειδικεύονται στο σχεδιασμό και την υλοποίηση τους, αλλά και αντίστοιχων δομών που να μπορούν να λειτουργήσουν ως ενδιάμεσοι φορείς στη σχέση των μικρών επιχειρήσεων με το χρηματοπιστωτικό σύστημα ώστε να υπάρχουν κίνητρα και από τις δύο πλευρές για την αξιοποίηση τους. Οι δομές αυτές μπορεί να λειτουργούν με την μορφή κρατικών φορέων, αμιγώς ιδιωτικών (κυρίως όταν αφορά τα ταμεία επιχειρηματικών αγγέλων και τα venture capitals) ή συμπράξεις ιδιωτικού και δημόσιου τομέα. Η συνηθισμένη μορφή διαχείρισης των ΧΕ ώστε να επιτευχθεί και ο μέγιστος βαθμός ανακύκλωσης και μόχλευσης, περιλαμβάνει την διαχείριση των πόρων από εξειδικευμένα ταμεία διαχείρισης (είτε με την μορφή Holding fund είτε με την μορφή ταμείων ομπρέλες- Fund of Funds). Τα ταμεία αυτά επιλέγουν τους κατάλληλους ενδιάμεσους φορείς για την υλοποίηση των ΧΕ. Σε ορισμένες περιπτώσεις, οι αρμόδιες διαχειριστικές αρχές επιλέγουν απευθείας τους ενδιάμεσους φορείς.

2.Α.1.9.2.3. Δείκτες εκροών ανά επενδυτική προτεραιότητα και, όπου ενδείκνυται, κατηγορία περιφέρειας

[σχετ.: στοιχείο β) σημείο iv) του πρώτου εδαφίου του άρθρου 96 παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1303/2013]

Πίνακας 5: Κοινοί και ειδικοί ανά πρόγραμμα δείκτες εκροών για την ΕΠ4α

(ανά επενδυτική προτεραιότητα, κατά κατηγορία περιφέρειας για το ΕΚΤ και, όπου ενδείκνυται, για το ΕΤΠΑ)

Κωδικός	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας (κατά περίπτωση)	Τιμή-στόχος (2023) ²⁹			Πηγή στοιχείων	Συχνότητα εκθέσεων
					Α	Γ	Σ		
CO30	Πρόσθετη δυναμικότητα ενέργειας από ΑΠΕ (αφορά θεσμική ενέργεια)	MW	ΕΤΠΑ	Σύνολο			50	ΚΑΠΕ	Ετήσια
				Λιγότερο αναπτυγμένες			34		
				Αναπτυγμένες			4		
				Σε μετάβαση			12		
CO01	Αριθμός επιχειρήσεων που ενισχύονται	Αριθμός	ΕΤΠΑ	Σύνολο			30	Διαχειριστική Αρχή του Προγράμματος	Ετήσια
				Λιγότερο αναπτυγμένες			20		
				Αναπτυγμένες			3		
				Σε μετάβαση			7		

²⁹ Για το ΕΚΤ, ο κατάλογος αυτός περιλαμβάνει τους κοινούς δείκτες εκροών για τους οποίους έχει οριστεί τιμή-στόχος. Οι τιμές-στόχοι μπορούν να εκφράζονται είτε ως σύνολο (άνδρες + γυναίκες) ή με ανάλυση ανά φύλο. Για το ΕΤΠΑ και το Ταμείο Συνοχής η κατανομή κατά φύλο, στις περισσότερες περιπτώσεις, δεν ισχύει. «Α» = άνδρες, «Γ» = γυναίκες, «Σ» = σύνολο.

2.Α.1.10. Επενδυτική προτεραιότητα: 6(στ)

Επενδυτική προτεραιότητα	6(στ) Προώθηση καινοτόμων τεχνολογιών για τη βελτίωση της προστασίας του περιβάλλοντος και της αποδοτικότερης χρήσης των πόρων στον τομέα των αποβλήτων, των υδάτων, και σε σχέση με το έδαφος, ή για τη μείωση της ατμοσφαιρικής ρύπανσης
---------------------------------	---

2.Α.1.10.1. Ειδικός στόχος 1.8.

Κωδικός	1.8
Ειδικός στόχος	Μείωση της παραγωγής αποβλήτων και της περιβαλλοντικής ρύπανσης από τη λειτουργία των επιχειρήσεων
<i>Τα αποτελέσματα που επιδιώκει το κράτος μέλος με τη στήριξη της Ένωσης</i>	<p>Το έτος 2020 εκτιμάται ότι στην Ελλάδα θα παράγονται 18,8 εκατομμύρια τόνοι βιομηχανικών αποβλήτων, εκ των οποίων 180 χιλιάδες τόνοι περίπου θα είναι επικίνδυνα. Η ολοκληρωμένη διαχείριση των βιομηχανικών αποβλήτων έγκειται στη συμπληρωματικότητα των επιλογών διαχείρισης επιδιώκοντας ανώτερες ιεραρχικά λύσεις μέσω της εφαρμογής της ευθύνης του παραγωγού και της συμμετοχής του ρυπαίνοντα στο κόστος διαχείρισης των αποβλήτων. Επιπλέον, σε επίπεδο βιομηχανικών εγκαταστάσεων, επιδιώκεται η αύξηση των δυνατοτήτων (i) πρόληψης, επαναχρησιμοποίησης, ανακύκλωσης και ανάκτησης κατά την παραγωγική διαδικασία, (ii) μεγιστοποίησης της ανακυκλωσιμότητας / ανακτησιμότητας των παραγόμενων αποβλήτων, εφαρμόζοντας τις βέλτιστες διαθέσιμες τεχνικές και (ii) επεξεργασίας και αξιοποίησης αποβλήτων εκτός παραγωγικής διαδικασίας</p> <p>Κεντρική επιδίωξη του συγκεκριμένου Ειδικού Στόχου είναι η στήριξη της επιχειρηματικότητας στην εφαρμογή καινοτόμων τεχνολογιών αντιρρύπανσης και απορρύπανσης με έμφαση στην «πράσινη επιχείρηση» και στην βιομηχανική συμβίωση. Ο προγραμματισμός διάθεσης των σχετικών πόρων της περιόδου 2014-2020, θα στραφεί κατά προτεραιότητα προς την εφαρμογή προγραμμάτων πρόληψης της παραγωγής αποβλήτων, την υλοποίηση δράσεων για προώθηση της επαναχρησιμοποίησης, της χωριστής συλλογής ρευμάτων, συμπεριλαμβανομένων των βιοαποβλήτων, προς επίτευξη ανακύκλωσης υψηλής ποιότητας.</p> <p>Με ορίζοντα το 2023, η Ελλάδα πρέπει να έχει επεκτείνει την ανάπτυξη και εφαρμογή τεχνολογιών αντιρρύπανσης με πλήρη επεξεργασία και ασφαλή διάθεση βιομηχανικών αποβλήτων επικινδύνων ή μη επικινδύνων καθώς και με εξυγίανση περιοχών όπου υπάρχει υψηλή συγκέντρωση βιομηχανικών ή μεταποιητικών εγκαταστάσεων. Απαραίτητη θεωρείται σε πρώτο στάδιο η εφαρμογή πιλοτικών μονάδων αντιρρύπανσης, ενώ για τη διαχείριση των βιομηχανικών αποβλήτων απαραίτητη θεωρείται η προώθηση της ανάκτησης υλικών</p> <p>Ο συγκεκριμένος στόχος είναι σε απόλυτη συμμόρφωση με την κοινοτική και εθνική στρατηγική για την προστασία του περιβάλλοντος και επιδιώκει τα εξής αποτελέσματα:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Προώθηση βιώσιμης ανάπτυξης μέσω ελαχιστοποίησης των περιβαλλοντικών επιπτώσεων και την εξοικονόμηση των φυσικών πόρων • Ενίσχυση της «πράσινης» επιχειρηματικότητας, μέσω της μείωσης της παραγωγής αποβλήτων και της περιβαλλοντικής ρύπανσης • Ενίσχυση της βιομηχανικής συμβίωσης, μέσω της βελτίωσης της ποιότητας ζωής στο αστικό και περιαστικό περιβάλλον και την προστασία, διατήρηση και ενίσχυση του φυσικού κεφαλαίου

Πίνακας 3: Ειδικοί ανά πρόγραμμα δείκτες αποτελεσμάτων, ανά ειδικό στόχο (για το ΕΤΠΑ και το Ταμείο Συνοχής)

Κωδικός	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Κατηγορία περιφέρειας (κατά περίπτωση)	Τιμή βάσης	Έτος βάσης	Τιμή- στόχος (2023)	Πηγή στοιχείων	Συχνότητα εκθέσεων
T4216	Επενδύσεις επιχειρήσεων για τη διαχείριση αποβλήτων και περιορισμό περιβαλλοντικής ρύπανσης	Εκ. ευρώ	<i>Λιγότερο αναπτυγμένες</i>	25	2013	50	ΕΣΠΑ 2007-2013	Ετήσια
			<i>Αναπτυγμένες</i>	10		20		
			<i>Σε μετάβαση</i>	15		25		

2.Α.1.10.2. Δράσεις ΕΠ6στ

<i>Επενδυτική προτεραιότητα</i>	6στ Προώθηση καινοτόμων τεχνολογιών για τη βελτίωση της προστασίας του περιβάλλοντος και της αποδοτικότερης χρήσης των πόρων στον τομέα των αποβλήτων, των υδάτων, και σε σχέση με το έδαφος, ή για τη μείωση της ατμοσφαιρικής ρύπανσης
<p>Βασική επιδίωξη της συγκεκριμένης προτεραιότητας αποτελεί η στήριξη της επιχειρηματικότητας στην εφαρμογή καινοτόμων τεχνολογιών αντιρρύπανσης και απορρύπανσης με έμφαση στην «πράσινη επιχείρηση» και στην βιομηχανική συμβίωση. Οι σχετικές δράσεις αφορούν κατά προτεραιότητα την εφαρμογή προγραμμάτων πρόληψης της παραγωγής / επαναχρησιμοποίησης αποβλήτων, περιορισμός των εκπομπών ρύπων και θορύβου για την προστασία της ποιότητας του αέρα, των υδάτινων πόρων, καθώς και του αστικού περιβαστικού περιβάλλοντος.</p> <p>1. Διαχείριση αποβλήτων-ανακύκλωση-ελαχιστοποίηση παραγωγής: Από τη πλευρά της επιχείρησης, η εν λόγω δράση στοχεύει στην υλοποίηση δράσεων για προώθηση της πρόληψης παραγωγής αποβλήτων, της επαναχρησιμοποίησης τους, της χωριστής συλλογής ρευμάτων, συμπεριλαμβανομένων των βιοαποβλήτων, προς επίτευξη ανακύκλωσης υψηλής ποιότητας. Η βασική επιδίωξη είναι η προώθηση της διαχείρισης αποβλήτων ως πόρων με σύγχρονους και περιβαλλοντικά ορθούς τρόπους, μέσω ενός βέλτιστου συνδυασμού τεχνολογιών και μεθόδων, και με γνώμονα την κάλυψη ανελαστικών υποχρεώσεων. Ενδεικτικές, τεχνολογίες αιχμής (ομάδες τεχνολογιών) που διαθέτουν τα χαρακτηριστικά αφορούν στα εξής:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Προηγμένες Αναερόβιες Διεργασίες Επεξεργασίας Αποβλήτων • Αερόβιες βιολογικές διεργασίες επεξεργασίας • Θερμικές Μέθοδοι Επεξεργασίας Αποβλήτων • Μέθοδοι αδρανολοποίησης επικίνδυνων ρύπων • Αποκατάσταση εδαφών και υδάτινων αποδεκτών (Συμβατικές προσεγγίσεις μηχανικής και φυτικής αποκατάστασης, εξελισσόμενες τεχνολογίες επιτόπιας αποκατάστασης εδαφών και ταμειυτήρων νερού, τεχνολογίες αιχμής για την αποκατάσταση του θαλασσίου περιβάλλοντος από πετρελαιοκηλίδες) • Φυσικοχημικές μέθοδοι επεξεργασίας νερού και υγρών αποβλήτων (π.χ. Διήθηση/ τεχνολογίες μεμβρανών, προσρόφηση, κυρίως σε ενεργό άνθρακα, η ιοντοανταλλαγή, κυρίως με ρητίνες) <p>2. Εφαρμογή μεθόδων και προϊόντων αντιρρυπαντικής τεχνολογίας: Αντικείμενο των δράσεων της κατηγορίας αυτής είναι η αποφυγή εκπομπής ή η δέσμευση ρύπων που διαχέονται λόγω της ανθρώπινης δραστηριότητας στα ύδατα και στον αέρα, όπως επίσης και όλες οι δραστηριότητες που σχετίζονται με την απορρύπανση και τον καθαρισμό ήδη ρυπασμένων χώρων. Η συγκεκριμένη κατηγορία δράσεων επικεντρώνεται στη παροχή κινήτρων έτσι ώστε οι επιχειρήσεις να προβούν σε ενέργειες αντιρρύπανσης και απορρύπανσης αξιοποιώντας καινοτόμες τεχνολογίες και ιδιαίτερα σε περιοχές όπου εντοπίζονται σημαντικά προβλήματα ποιότητας αέρα, υδάτινων πόρων και θορύβου και κατά προτεραιότητα στους τομείς αυτούς της οικονομίας που συσσωρεύεται το πρόβλημα.</p> <p>3. Μέτρηση & Παρακολούθηση περιβαλλοντικού αποτυπώματος για την ενίσχυση της αειφορίας: Αντικείμενο των δράσεων της κατηγορίας αυτής αφορά στην μέτρηση και συστηματική παρακολούθηση του περιβαλλοντικού αποτυπώματος της επιχείρησης με σκοπό την διάδοση κουλτούρας «πράσινης επιχειρηματικότητας» και, κατ'επέκταση την ενίσχυση της αειφορίας μέσω βελτιστοποίησης της αποδοτικότητας των πόρων και την μικρότερη επιβάρυνση του περιβάλλοντος από τις δραστηριότητές τους.</p>	

2.Α.1.10.2.1. Κατευθυντήριες αρχές για την επιλογή των πράξεων

[σχετ.: στοιχείο β) σημείο iii) του πρώτου εδαφίου του άρθρου 96 παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1303/2013]

Επενδυτική προτεραιότητα	6οτ Προώθηση καινοτόμων τεχνολογιών για τη βελτίωση της προστασίας του περιβάλλοντος και της αποδοτικότερης χρήσης των πόρων στον τομέα των αποβλήτων, των υδάτων, και σε σχέση με το έδαφος, ή για τη μείωση της ατμοσφαιρικής ρύπανσης
<p>Η Διαχειριστική Αρχή εξειδικεύει τα κριτήρια αξιολόγησης και επιλογής των πράξεων τα οποία εφαρμόζει ύστερα από την έγκρισή τους από την Επιτροπή Παρακολούθησης του Ε.Π. (άρθρ. 125, παρ. 3 (α) και 111, παρ. 2(α) του κανονισμού 1303/2013 αντίστοιχα). Βασικές αρχές για την επιλογή και αξιολόγηση των πράξεων είναι η σκοπιμότητα, αποδοτικότητα και αποτελεσματικότητά τους προκειμένου να διασφαλίζεται η μέγιστη δυνατή συμβολή τους στην επίτευξη των Ειδικών Στόχων και αποτελεσμάτων, που προβλέπονται για κάθε αντίστοιχη επενδυτική προτεραιότητα των Αξόνων Προτεραιότητας του Προγράμματος. Το κριτήριο της ωριμότητας μιας πράξης δύναται επίσης να λαμβάνεται υπόψη, ιδίως για έργα που μπορούν να συμβάλουν στην εμπροσθοβαρή υλοποίηση του Προγράμματος και την αντιμετώπιση της οικονομικής και κοινωνικής κρίσης.</p> <p>Ειδικότερα:</p> <p>Κύρια προτεραιότητα για την επιλογή των πράξεων είναι η συμβολή τους στη προστασία του περιβάλλοντος και η σύνδεση αυτού με την ανάπτυξη υγιούς επιχειρηματικότητας.</p> <p>Οι κύριοι δικαιούχοι των πράξεων είναι οι επιχειρήσεις και ιδιαίτερα:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Οι λειτουργούσες επιχειρήσεις που επιθυμούν να αναλάβουν πρωτοβουλίες έρευνας και τεχνολογικής ανάπτυξης αναφορικά με τη διαχείριση αποβλήτων και ελαχιστοποίησης της παραγωγής τους, την εφαρμογή μεθόδων και προϊόντων αντιρρυπαντικής τεχνολογίας καθώς και τη μέτρηση και τη παρακολούθηση του περιβαλλοντικού αποτυπώματος ▪ Οι νέες επιχειρήσεις, οι οποίες ιδρύουν και να αναπτύσσουν πράσινες επιχειρηματικές δραστηριότητες και ιδιαίτερα αναφορικά με τη διαχείριση των αποβλήτων ▪ Συνεργασίες επιχειρήσεων για την αποδοτικότερη αξιοποίηση των πόρων και την διαχείριση των αποβλήτων τους, την ανάπτυξη και την υιοθέτηση αντιρρυπαντικών τεχνολογιών καθώς και για τη μέτρηση του περιβαλλοντικού τους αποτυπώματος 	

2.Α.1.10.2.2. Σχεδιαζόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων (όπου ενδείκνυται)

[σχετ.: στοιχείο β) σημείο iii) του πρώτου εδαφίου του άρθρου 96 παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1303/2013]

Επενδυτική προτεραιότητα	6οτ Προώθηση καινοτόμων τεχνολογιών για τη βελτίωση της προστασίας του περιβάλλοντος και της αποδοτικότερης χρήσης των πόρων στον τομέα των αποβλήτων, των υδάτων, και σε σχέση με το έδαφος, ή για τη μείωση της ατμοσφαιρικής ρύπανσης
Σχεδιαζόμενη αξιοποίηση των χρηματοδοτικών μέσων	
<p>Στη συνέχεια παρουσιάζονται χρηματοδοτικά εργαλεία (ΧΕ) που μπορούν να χρησιμοποιηθούν στις δράσεις της συγκεκριμένης επενδυτικής προτεραιότητας, συνδυαστικά μεταξύ τους ή σε συνδυασμό με επιδοτήσεις. Η καταγραφή που ακολουθεί είναι ενδεικτική καθώς η χρήση και το περιεχόμενό τους δεν έχει στη φάση αυτή οριστικοποιηθεί:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Δάνεια με χαμηλές εξασφαλίσεις για επενδύσεις και κεφάλαιο κίνησης: Τα δάνεια επιμερισμού ρίσκου αποτελούν ΧΕ που επιτρέπουν σε τελικούς δικαιούχους να αποκτήσουν πρόσβαση σε τραπεζικό δανεισμό με καλύτερους όρους σε ότι αφορά το κόστος (χαμηλά επιτόκια. Συνήθως η κρατική ή κοινοτική ενίσχυση επιμερίζεται το ποσό του δανείου με τον ενδιάμεσο φορέα (τράπεζα) 	

ώστε να δοθεί κίνητρο για την χρηματοδότηση δικαιούχων που σε αντίθετη περίπτωση δεν θα πληρούσαν τα τραπεζικά κριτήρια.

- *Εγγυήσεις:* Οι Εγγυήσεις αποτελούν επίσης εργαλεία που επιτρέπουν την πρόσβαση δικαιούχων σε τραπεζικά προϊόντα με καλύτερους όρους κυρίως σε ότι αφορά τις απαιτούμενες εξασφαλίσεις. Οι εγγυήσεις αποτελούν εργαλεία υψηλής μόχλευσης και έχουν εφαρμογή σε όλους τους τομείς και σε όλα τα τραπεζικά προϊόντα. Μπορούν να υλοποιούνται με την άμεση εγγύηση όλων των δανείων (Loan to loan) που παρέχει ο χρηματοδοτικός οργανισμός (ή αντίστοιχα των άλλων προϊόντων) ή ως εγγύησης μέρους ενός χαρτοφυλακίου (First loss portfolio guarantee).
- *Τα κεφάλαια συν-επένδυσης (Equity financing)* ως χρηματοδοτικά εργαλεία, επιτρέπουν πολλές φορές την δημιουργία επενδυτικών ταμείων που με την σειρά τους ενισχύουν την κεφαλαιακή βάση επιχειρήσεων στην οποία και συμμετέχουν ως εταίροι. Τα εργαλεία αυτά στοχεύουν κυρίως σε επιχειρήσεις σε τομείς της καινοτομίας και των νέων τεχνολογιών.

Για τη συγκεκριμένη επενδυτική προτεραιότητα θα μπορούσε να αξιοποιηθεί και το χρηματοδοτικό εργαλείο JESSICA το οποίο χρησιμοποιήθηκε στην προηγούμενη προγραμματική περίοδο και στοχεύει στη στήριξη επενδυτικών προγραμμάτων και έργων αστικής ανάπτυξης.

Για την αποτελεσματική αξιοποίηση των παραπάνω εργαλείων απαιτείται η ύπαρξη ειδικών δομών που να εξειδικεύονται στο σχεδιασμό και την υλοποίηση τους, αλλά και αντίστοιχων δομών που να μπορούν να λειτουργήσουν ως ενδιάμεσοι φορείς στη σχέση των μικρών επιχειρήσεων με το χρηματοπιστωτικό σύστημα ώστε να υπάρχουν κίνητρα και από τις δύο πλευρές για την αξιοποίησή τους. Οι δομές αυτές μπορεί να λειτουργούν με την μορφή κρατικών φορέων, αμιγώς ιδιωτικών (κυρίως όταν αφορά τα ταμεία επιχειρηματικών αγγέλων και τα venture capitals) ή συμπράξεις ιδιωτικού και δημόσιου τομέα. Η συνηθισμένη μορφή διαχείρισης των ΧΕ ώστε να επιτευχθεί και ο μέγιστος βαθμός ανακύκλωσης και μόχλευσης, περιλαμβάνει την διαχείριση των πόρων από εξειδικευμένα ταμεία διαχείρισης (είτε με την μορφή Holding fund είτε με την μορφή ταμείων ομπρέλες- Fund of Funds). Τα ταμεία αυτά επιλέγουν τους κατάλληλους ενδιάμεσους φορείς για την υλοποίηση των ΧΕ. Σε ορισμένες περιπτώσεις, οι αρμόδιες διαχειριστικές αρχές επιλέγουν απευθείας τους ενδιάμεσους φορείς.

2.Α.1.10.2.3. Δείκτες εκροών ανά επενδυτική προτεραιότητα και, όπου ενδείκνυται, κατηγορία περιφέρειας

[σχετ.: στοιχείο β) σημείο iv) του πρώτου εδαφίου του άρθρου 96 παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1303/2013]

Πίνακας 5: Κοινοί και ειδικοί ανά πρόγραμμα δείκτες εκροών για την ΕΠ6στ

(ανά επενδυτική προτεραιότητα, κατά κατηγορία περιφέρειας για το ΕΚΤ και, όπου ενδείκνυται, για το ΕΤΠΑ)

Κωδικός	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας (κατά περίπτωση)	Τιμή-στόχος (2023) ³⁰			Πηγή στοιχείων	Συχνότητα εκθέσεων
					Α	Γ	Σ		
CO17	Πρόσθετη δυναμικότητα επεξεργασίας αποβλήτων	τόνοι/έτος	ΕΤΠΑ	Σύνολο			158.000	ΕΣΔΑΚ 4 ^ο ΠΑΡΑΔΟΤΕΟ Ιαν. 2014 – Στοιχεία κόστους Περιφ. Κρήτης για αεριοποίηση	Ετήσια
				Λιγότερο αναπτυγμένες			83.000		
				Αναπτυγμένες			33.180		
				Σε μετάβαση			41.820		
CO01	Αριθμός επιχειρήσεων που ενισχύονται	Αριθμός	ΕΤΠΑ	Σύνολο			100	Διαχειριστική Αρχή του Προγράμματος	Ετήσια
				Λιγότερο αναπτυγμένες			30		
				Αναπτυγμένες			30		
				Σε μετάβαση			40		

³⁰ Για το ΕΚΤ, ο κατάλογος αυτός περιλαμβάνει τους κοινούς δείκτες εκροών για τους οποίους έχει οριστεί τιμή-στόχος. Οι τιμές-στόχοι μπορούν να εκφράζονται είτε ως σύνολο (άνδρες + γυναίκες) ή με ανάλυση ανά φύλο. Για το ΕΤΠΑ και το Ταμείο Συνοχής η κατανομή κατά φύλο, στις περισσότερες περιπτώσεις, δεν ισχύει. «Α» = άνδρες, «Γ» = γυναίκες, «Σ» = σύνολο.

2.Α.1.11. Κοινωνική καινοτομία, διακρατική συνεργασία και συμβολή στους θεματικούς στόχους 1-7³¹

Ειδικές διατάξεις για το ΕΚΤ³², κατά περίπτωση (ανά άξονα προτεραιότητας και, όπου ενδείκνυται, ανά κατηγορία περιφέρειας): κοινωνική καινοτομία, διακρατική συνεργασία και συμβολή του ΕΚΤ στους θεματικούς στόχους 1-7

Περιγραφή της συμβολής των προγραμματισμένων δράσεων του άξονα προτεραιότητας:

Στην κοινωνική καινοτομία (εάν δεν καλύπτεται από ειδικά προβλεπόμενο άξονα προτεραιότητας).

Στη διακρατική συνεργασία (εάν δεν καλύπτεται από ειδικά προβλεπόμενο άξονα προτεραιότητας).

Θεματικοί στόχοι που αναφέρονται στα σημεία 1 έως 7 του πρώτου εδαφίου του άρθρου 9 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1303/2013.

Άξονας προτεραιότητας	1. Ανάπτυξη επιχειρηματικότητας με Τομεακές προτεραιότητες
<i>Ο Άξονας Προτεραιότητας 1 θα χρηματοδοτηθεί εξολοκλήρου από το ΕΤΠΑ, κατά συνέπεια δεν έχει εφαρμογή η ανάπτυξη αυτής της ενότητας.</i>	

³¹ Μόνο για προγράμματα που υποστηρίζονται από το ΕΚΤ.

³² Για το ΕΚΤ, ο κατάλογος αυτός περιλαμβάνει τους κοινούς δείκτες εκροών για τους οποίους έχει καθοριστεί τιμή-στόχος, καθώς και όλους τους ειδικούς ανά πρόγραμμα δείκτες εκροών.

2.Α.1.12. Πλαίσιο επιδόσεων

[σχετ.: στοιχείο β) σημείο υ) του πρώτου εδαφίου του άρθρου 96 παράγραφος 2 και παράρτημα ΙΙ του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1303/2013]

Πίνακας 6: Πλαίσιο επιδόσεων του άξονα προτεραιότητας(ανά Ταμείο και, για το ΕΤΠΑ και το ΕΚΤ, και κατηγορία περιφέρειας)³³

Άξονας προτεραιότητας	Τύπος δείκτη	Κωδικός	Δείκτης ή κύριο στάδιο υλοποίησης	Μονάδα μέτρησης, κατά περίπτωση	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Ορόσημο για το 2018 ³⁴			Τελικός στόχος (2023) ³⁵			Πηγή στοιχείων	Ελεξήγηση της σημασίας του δείκτη, κατά περίπτωση
							Α	Γ	Σ	Α	Γ	Σ		
ΑΠ1	Δείκτης εκροών	T4202	Αριθμός συμμετοχών επιχειρήσεων σε ενισχυόμενες δράσεις έρευνας και ανάπτυξης καινοτομίας	Αριθμός συμμετοχών	ΕΤΠΑ	Σύνολο			500			2.000	Διαχειριστική Αρχή του Προγράμματος	Ετήσια
						Λιγότερο αναπτυγμένες			230			920		
						Αναπτυγμένες			105			420		
						Σε μετάβαση			165			660		

³³ Όταν η ΠΑΝ υλοποιείται ως μέρος ενός άξονα προτεραιότητας, τα ορόσημα και οι στόχοι που καθορίζονται για την ΠΑΝ πρέπει να διακρίνονται από τα άλλα ορόσημα και τους στόχους για τον άξονα προτεραιότητας σύμφωνα με τις εκτελεστικές πράξεις που θεσπίζονται με βάση το άρθρο 22 παράγραφος 7 πέμπτο εδάφιο του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1303/2013, αφού οι πόροι που διατίθενται στην ΠΑΝ (ειδική χρηματοδότηση και αντιστοιχισμός με την υλοστήριξη του ΕΚΤ) εξαιρούνται από το αποθεματικό επίδοσης.

³⁴ Τα ορόσημα μπορούν να εκφράζονται είτε ως σύνολο (άνδρες + γυναίκες) ή με ανάλυση ανά φύλο. «Α» = άνδρες, «Γ»=γυναίκες, «Σ»= σύνολο.

³⁵ Οι τιμές-στόχοι μπορούν να εκφράζονται είτε ως σύνολο (άνδρες + γυναίκες) ή με ανάλυση ανά φύλο. «Α» = άνδρες, «Γ»=γυναίκες, «Σ»= σύνολο.

Άξονας προτεραιότητας	Τύπος δείκτη	Κωδικός	Δείκτης ή κύριο στάδιο υλοποίησης	Μονάδα μέτρησης, κατά περίπτωση	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Ορόσημο για το 2018 ³⁴			Τελικός στόχος (2023) ³⁵			Πηγή στοιχείων	Ελεξήγηση της σημασίας του δείκτη, κατά περίπτωση
							Α	Γ	Σ	Α	Γ	Σ		
ΑΠ1	Δείκτης εκροών	COO1	Αριθμός επιχειρήσεων που ενισχύονται	Αριθμός Επιχειρήσεων	ΕΤΠΑ	Σύνολο			1.994			7.975	Διαχειριστική Αρχή του Προγράμματος	Ετήσια
						Λιγότερο αναπτυγμένες			1.184			4.737		
						Αναπτυγμένες			423			1.691		
						Σε μετάβαση			387			1.547		

2.Α.1.13. Κατηγορίες παρέμβασης

[σχετ.: στοιχείο β) σημείο vi) του άρθρου 96 παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1303/2013]

Κατηγορίες παρέμβασης που αντιστοιχούν στο περιεχόμενο του άξονα προτεραιότητας, με βάση την ονοματολογία που έχει θεσπιστεί από την Επιτροπή, και ενδεικτική κατανομή της υποστήριξης της Ένωσης.

Πίνακες 7-9: Κατηγορίες παρέμβασης³⁶

(ανά Ταμείο και κατηγορία περιφέρειας, αν ο άξονας προτεραιότητας καλύπτει περισσότερα από ένα/μία)

Πίνακας 7^α : Διάσταση 1 – Τομέας παρέμβασης			
Ταμείο	<i>ΕΤΠΑ</i>		
Κατηγορία περιφέρειας	Περισσότερο αναπτυγμένες (Αττική, Νότιο Αιγαίο)		
Άξονας προτεραιότητας	Κωδικός	Περιγραφή	Ποσό (σε ευρώ)
Ανάπτυξη επιχειρηματικότητας με Τομεακές προτεραιότητες	1	Γενική παραγωγική επένδυση στις μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις (ΜΜΕ)	55.221.495
	2	Διεργασίες έρευνας και καινοτομίας στις μεγάλες επιχειρήσεις	33.005.955
	4	Παραγωγική επένδυση που συνδέεται με τη συνεργασία μεταξύ μεγάλων επιχειρήσεων και ΜΜΕ για την ανάπτυξη προϊόντων και υπηρεσιών στον τομέα της τεχνολογίας πληροφοριών και επικοινωνιών (ΤΠΕ), του ηλεκτρονικού εμπορίου και της ενίσχυσης της ζήτησης για ΤΠΕ	26.023.922
	11	Ανανεώσιμη πηγή ενέργειας: βιομάζα	10.028.731
	12	Άλλη ανανεώσιμη πηγή ενέργειας (συμπεριλαμβανομένης της υδροηλεκτρικής, της γεωθερμικής και της θαλάσσιας) και ενσωμάτωση της ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές συμπεριλαμβανομένης της υποδομής για αποθήκευση, για μετατροπή της ενέργειας σε αέριο και για παραγωγή υδρογόνου από ανανεώσιμη πηγή)	3.808.379
	15	Έξυπνα συστήματα διανομής της ενέργειας σε μεσαία και χαμηλή τάση (συμπεριλαμβανομένων των έξυπνων ενεργειακών δικτύων)	1.354.090
	56	Επένδυση σε υποδομές, ικανότητες και εξοπλισμό σε ΜΜΕ που συνδέονται άμεσα με δραστηριότητες έρευνας και καινοτομίας	4.231.532
	57	Επένδυση σε υποδομές, ικανότητες και εξοπλισμό σε μεγάλες επιχειρήσεις που	5.183.627

³⁶ Τα ποσά περιλαμβάνουν την στήριξη της Ένωσης (την κύρια κατανομή και τη διάθεση από το αποθεματικό επίδοσης).

	έρευνας και καινοτομίας	
58	Υποδομή έρευνας και καινοτομίας (δημόσιες)	1.375.248
60	Δραστηριότητες έρευνας και καινοτομίας σε δημόσια ερευνητικά κέντρα και κέντρα ικανοτήτων, συμπεριλαμβανομένης της δικτύωσης	10.684.619
62	Μεταφορά τεχνολογίας και συνεργασία πανεπιστημίων - επιχειρήσεων κατ' εξοχή προς όφελος ΜΜΕ	30.361.245
63	Στήριξη συνεργατικών σχηματισμών (cluster) και επιχειρηματικών δικτύων κατ' εξοχήν προς όφελος ΜΜΕ	12.447.313
64	Διεργασίες έρευνας και καινοτομίας σε ΜΜΕ (συμπεριλαμβανομένων συστημάτων κουπονιών, διεργασιών, σχεδιασμού, υπηρεσιών και κοινωνικής καινοτομίας)	13.435.116
65	Υποδομή, διεργασίες, μεταφορά τεχνολογίας και συνεργασία για έρευνα και καινοτομία σε επιχειρήσεις που επικεντρώνονται στην οικονομία χαμηλών εκπομπών άνθρακα και στην ανθεκτικότητα απέναντι στην κλιματική αλλαγή	13.964.058
66	Προηγμένες υπηρεσίες στήριξης για ΜΜΕ και ομίλους ΜΜΕ (συμπεριλαμβανομένων των υπηρεσιών διαχείρισης, μάρκετινγκ και σχεδιασμού)	33.936.887
67	Επιχειρησιακή ανάπτυξη ΜΜΕ, στήριξη στην επιχειρηματικότητα και φυτωρίων επιχειρήσεων [συμπεριλαμβανομένης της στήριξης σε τεχνοβλαστούς και παράγωγες εταιρείες (spin offs και spin outs)]	8.674.641
69	Στήριξη φιλοπεριβαλλοντικών διεργασιών παραγωγής και αποδοτικότητα των πόρων στις ΜΜΕ	2.538.919
71	Ανάπτυξη και προώθηση επιχειρήσεων που εξειδικεύονται στην παροχή υπηρεσιών που συμβάλλουν στην οικονομία χαμηλών εκπομπών άνθρακα και στην προσαρμοστικότητα στην κλιματική αλλαγή (συμπεριλαμβανομένης της υποστήριξης σε τέτοιες υπηρεσίες)	2.115.766
72	Υποδομή επιχειρήσεων για ΜΜΕ (συμπεριλαμβανομένων των βιομηχανικών πάρκων και εγκαταστάσεων)	11.636.713
75	Ανάπτυξη και προβολή των εμπορικών τουριστικών υπηρεσιών στις ή για τις ΜΜΕ	26.240.311

	78	Υπηρεσίες και εφαρμογές ηλεκτρονικής διακυβέρνησης (συμπεριλαμβανομένων των ηλεκτρονικών προμηθειών, μέτρων ΤΠΕ για τη στήριξη της μεταρρύθμισης της δημόσιας διοίκησης, την κυβερνοασφάλεια, μέτρων για την αξιοπιστία και το ιδιωτικό απόρρητο, την ηλεκτρονική δικαιοσύνη και ηλεκτρονική δημοκρατία)	4.231.532
	79	Πρόσβαση σε πληροφορίες του δημόσιου τομέα (συμπεριλαμβανομένων ανοικτών δεδομένων ηλεκτρονικού πολιτισμού, ψηφιακών βιβλιοθηκών, ηλεκτρονικού περιεχομένου και ηλεκτρονικού τουρισμού)	4.231.532
	82	Υπηρεσίες και εφαρμογές ΤΠΕ για τις ΜΜΕ (συμπεριλαμβανομένου του ηλεκτρονικού εμπορίου, της ηλεκτρονικής επιχειρηματικότητας και διεργασιών δικτύωσης επιχειρήσεων), ζωντανά εργαστήρια, επιχειρηματίες στο διαδίκτυο και υπό σύσταση ΤΠΕ επιχειρήσεις)	62.520.889
	84	Ολοκληρωμένη πρόληψη και έλεγχος της ρύπανσης (IPPC)	2.538.919

Πίνακας 8^α: Διάσταση 2 – Μορφή χρηματοδότησης

Ταμείο	ΕΤΠΑ		
Κατηγορία περιφέρειας	Περισσότερο αναπτυγμένες (Αττική, Νότιο Αιγαίο)		
Άξονας προτεραιότητας	Κωδικός	Περιγραφή	Ποσό (σε ευρώ)
Ανάπτυξη επιχειρηματικότητας με Τομεακές προτεραιότητες	01	Μη επιστρεπτέα επιχορήγηση	227.874.863,0
	03	Στήριξη με χρηματοδοτικά μέσα: επιχειρηματικά κεφάλαια και συμμετοχή στο μετοχικό κεφάλαιο (ή ισοδύναμα)	56.968.716,0
	04	Στήριξη με χρηματοδοτικά μέσα: δάνειο ή ισοδύναμο	94.947.860,0

Πίνακας 9^α: Διάσταση 3 – Τύπος εδαφικής περιοχής

Ταμείο	ΕΤΠΑ		
Κατηγορία περιφέρειας	Περισσότερο αναπτυγμένες (Αττική, Νότιο Αιγαίο)		
Άξονας προτεραιότητας	Κωδικός	Περιγραφή	Ποσό (σε ευρώ)
Ανάπτυξη επιχειρηματικότητας με Τομεακές προτεραιότητες	01	Μεγάλες αστικές περιοχές (πυκνοκατοικημένες: πληθυσμός άνω των 50 000)	262.056.093
	03	Αγροτικές περιοχές (αραιοκατοικημένες)	49.372.887
	05	Συνεργασία διαφόρων περιοχών εθνικού	68.362.459

	ή περιφερειακού προγράμματος σε εθνικό πλαίσιο	
--	--	--

(ανά Ταμείο και κατηγορία περιφέρειας, αν ο άξονας προτεραιότητας καλύπτει περισσότερα από ένα/μία)

Πίνακας 7^β: Διάσταση 1 – Τομέας παρέμβασης			
Ταμείο	<i>ΕΤΠΑ</i>		
Κατηγορία περιφέρειας	Περιφέρειες σε μετάβαση (Δυτική Μακεδονία, Στερεά Ελλάδα, Ιόνια Νησιά, Πελοπόννησος, Βόρειο Αιγαίο, Κρήτη)		
Άξονας προτεραιότητας	Κωδικός	Περιγραφή	Ποσό (σε ευρώ)
Ανάπτυξη επιχειρηματικότητας με Τομεακές προτεραιότητες	1	Γενική παραγωγική επένδυση στις μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις (ΜΜΕ)	37.569.069
	2	Διεργασίες έρευνας και καινοτομίας στις μεγάλες επιχειρήσεις	22.455.072
	4	Παραγωγική επένδυση που συνδέεται με τη συνεργασία μεταξύ μεγάλων επιχειρήσεων και ΜΜΕ για την ανάπτυξη προϊόντων και υπηρεσιών στον τομέα της τεχνολογίας πληροφοριών και επικοινωνιών (ΤΠΕ), του ηλεκτρονικού εμπορίου και της ενίσχυσης της ζήτησης για ΤΠΕ	17.704.962
	11	Ανανεώσιμη πηγή ενέργειας: βιομάζα	6.822.888
	12	Άλλη ανανεώσιμη πηγή ενέργειας (συμπεριλαμβανομένης της υδροηλεκτρικής, της γεωθερμικής και της θαλάσσιας) και ενσωμάτωση της ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές συμπεριλαμβανομένης της υποδομής για αποθήκευση, για μετατροπή της ενέργειας σε αέριο και για παραγωγή υδρογόνου από ανανεώσιμη πηγή)	2.590.970
	15	Έξυπνα συστήματα διανομής της ενέργειας σε μεσαία και χαμηλή τάση (συμπεριλαμβανομένων των έξυπνων ενεργειακών δικτύων)	921.234
	56	Επένδυση σε υποδομές, ικανότητες και εξοπλισμό σε ΜΜΕ που συνδέονται άμεσα με δραστηριότητες έρευνας και καινοτομίας	2.878.856
	57	Επένδυση σε υποδομές, ικανότητες και εξοπλισμό σε μεγάλες εταιρείες που συνδέονται άμεσα με δραστηριότητες έρευνας και καινοτομίας	3.526.597
	58	Υποδομή έρευνας και καινοτομίας (δημόσιες)	935.628
	60	Δραστηριότητες έρευνας και καινοτομίας σε δημόσια, κοινωνικά κέντρα και κέντρα	7.269.111

		δικτύωσης	
62		Μεταφορά τεχνολογίας και συνεργασία πανεπιστημίων - επιχειρήσεων κατ' εξοχή προς όφελος ΜΜΕ	20.655.786
63		Στήριξη συνεργατικών σχηματισμών (cluster) και επιχειρηματικών δικτύων κατ' εξοχήν προς όφελος ΜΜΕ	8.468.328
64		Διεργασίες έρευνας και καινοτομίας σε ΜΜΕ (συμπεριλαμβανομένων συστημάτων κουπονιών, διεργασιών, σχεδιασμού, υπηρεσιών και κοινωνικής καινοτομίας)	9.140.366
65		Υποδομή, διεργασίες, μεταφορά τεχνολογίας και συνεργασία για έρευνα και καινοτομία σε επιχειρήσεις που επικεντρώνονται στην οικονομία χαμηλών εκπομπών άνθρακα και στην ανθεκτικότητα απέναντι στην κλιματική αλλαγή	9.500.223
66		Προηγμένες υπηρεσίες στήριξης για ΜΜΕ και ομίλους ΜΜΕ (συμπεριλαμβανομένων των υπηρεσιών διαχείρισης, μάρκετινγκ και σχεδιασμού)	23.088.422
67		Επιχειρησιακή ανάπτυξη ΜΜΕ, στήριξη στην επιχειρηματικότητα και φυτωρίων επιχειρήσεων [συμπεριλαμβανομένης της στήριξης σε τεχνολογικούς και παράγωγες εταιρείες (spin offs και spin outs)]	5.901.654
69		Στήριξη φιλοπεριβαλλοντικών διεργασιών παραγωγής και αποδοτικότητα των πόρων στις ΜΜΕ	1.727.314
71		Ανάπτυξη και προώθηση επιχειρήσεων που εξειδικεύονται στην παροχή υπηρεσιών που συμβάλλουν στην οικονομία χαμηλών εκπομπών άνθρακα και στην προσαρμοστικότητα στην κλιματική αλλαγή (συμπεριλαμβανομένης της υποστήριξης σε τέτοιες υπηρεσίες)	1.439.428
72		Υποδομή επιχειρήσεων για ΜΜΕ (συμπεριλαμβανομένων των βιομηχανικών πάρκων και εγκαταστάσεων)	7.916.853
75		Ανάπτυξη και προβολή των εμπορικών τουριστικών υπηρεσιών στις ή για τις ΜΜΕ	17.852.177
78		Υπηρεσίες και εφαρμογές ηλεκτρονικής διακυβέρνησης (συμπεριλαμβανομένων των ηλεκτρονικών προμηθειών, μέτρων ΤΠΕ για τη στήριξη της μεταρρύθμισης	2.878.856

		ηλεκτρονική δικαιοσύνη και ηλεκτρονική δημοκρατία)	
	79	Πρόσβαση σε πληροφορίες του δημόσιου τομέα (συμπεριλαμβανομένων ανοικτών δεδομένων ηλεκτρονικού πολιτισμού, ψηφιακών βιβλιοθηκών, ηλεκτρονικού περιεχομένου και ηλεκτρονικού τουρισμού)	2.878.856
	82	Υπηρεσίες και εφαρμογές ΤΠΕ για τις ΜΜΕ (συμπεριλαμβανομένου του ηλεκτρονικού εμπορίου, της ηλεκτρονικής επιχειρηματικότητας και διεργασιών δικτύωσης επιχειρήσεων), ζωντανά εργαστήρια, επιχειρηματίες στο διαδίκτυο και υπό σύσταση ΤΠΕ επιχειρήσεις)	42.535.092
	84	Ολοκληρωμένη πρόληψη και έλεγχος της ρύπανσης (IPPC)	1.727.313

Πίνακας 8β: Διάσταση 2 – Μορφή χρηματοδότησης			
Ταμείο	ΕΤΠΑ		
Κατηγορία περιφέρειας	Περιφέρειες σε μετάβαση (Δυτική Μακεδονία, Στερεά Ελλάδα, Ιόνια Νησιά, Πελοπόννησος, Βόρειο Αιγαίο, Κρήτη)		
Άξονας προτεραιότητας	Κωδικός	Περιγραφή	Ποσό (σε ευρώ)
Ανάπτυξη επιχειρηματικότητας με Τομεακές προτεραιότητες	01	Μη επιστρεπτέα επιχορήγηση	155.031.033
	03	Στήριξη με χρηματοδοτικά μέσα: επιχειρηματικά κεφάλαια και συμμετοχή στο μετοχικό κεφάλαιο (ή ισοδύναμα)	38.757.758
	04	Στήριξη με χρηματοδοτικά μέσα: δάνειο ή ισοδύναμο	64.596.264

Πίνακας 9β: Διάσταση 3 – Τύπος εδαφικής περιοχής			
Ταμείο	ΕΤΠΑ		
Κατηγορία περιφέρειας	Περιφέρειες σε μετάβαση (Δυτική Μακεδονία, Στερεά Ελλάδα, Ιόνια Νησιά, Πελοπόννησος, Βόρειο Αιγαίο, Κρήτη)		
Άξονας προτεραιότητας	Κωδικός	Περιγραφή	Ποσό (σε ευρώ)
Ανάπτυξη επιχειρηματικότητας με Τομεακές προτεραιότητες	01	Μεγάλες αστικές περιοχές (πυκνοκατοικημένες: πληθυσμός άνω των 50 000)	178.285.688
	03	Αγροτικές περιοχές (αραιοκατοικημένες)	33.590.057
	05	Συνεργασία διαφόρων περιοχών εθνικού ή περιφερειακού προγράμματος σε εθνικό πλαίσιο	46.509.310

(ανά Ταμείο και κατηγορία περιφέρειας, αν ο άξονας προτεραιότητας καλύπτει περισσότερα από ένα/μία)

Πίνακας 7^ο: Διάσταση 1 – Τομέας παρέμβασης			
Ταμείο	<i>ΕΤΠΑ</i>		
Κατηγορία περιφέρειας	Λιγότερο αναπτυγμένες (Ανατολική Μακεδονία & Θράκη, Κεντρική Μακεδονία, Ήπειρος, Θεσσαλία, Δυτική Ελλάδα)		
Άξονας προτεραιότητας	Κωδικός	Περιγραφή	Ποσό (σε ευρώ)
Ανάπτυξη επιχειρηματικότητας με Τομεακές προτεραιότητες	1	Γενική παραγωγική επένδυση στις μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις (ΜΜΕ)	168.209.437
	2	Διεργασίες έρευνας και καινοτομίας στις μεγάλες επιχειρήσεις	100.538.974
	4	Παραγωγική επένδυση που συνδέεται με τη συνεργασία μεταξύ μεγάλων επιχειρήσεων και ΜΜΕ για την ανάπτυξη προϊόντων και υπηρεσιών στον τομέα της τεχνολογίας πληροφοριών και επικοινωνιών (ΤΠΕ), του ηλεκτρονικού εμπορίου και της ενίσχυσης της ζήτησης για ΤΠΕ	79.271.114
	11	Ανανεώσιμη πηγή ενέργειας: βιομάζα	30.548.381
	12	Άλλη ανανεώσιμη πηγή ενέργειας (συμπεριλαμβανομένης της υδροηλεκτρικής, της γεωθερμικής και της θαλάσσιας) και ενσωμάτωση της ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές συμπεριλαμβανομένης της υποδομής για αποθήκευση, για μετατροπή της ενέργειας σε αέριο και για παραγωγή υδρογόνου από ανανεώσιμη πηγή)	11.600.651
	15	Έξυπνα συστήματα διανομής της ενέργειας σε μεσαία και χαμηλή τάση (συμπεριλαμβανομένων των έξυπνων ενεργειακών δικτύων)	4.124.676
	56	Επένδυση σε υποδομές, ικανότητες και εξοπλισμό σε ΜΜΕ που συνδέονται άμεσα με δραστηριότητες έρευνας και καινοτομίας	12.889.612
	57	Επένδυση σε υποδομές, ικανότητες και εξοπλισμό σε μεγάλες εταιρείες που συνδέονται άμεσα με δραστηριότητες έρευνας και καινοτομίας	15.789.776
	58	Υποδομή έρευνας και καινοτομίας (δημόσιες)	4.189.124
	60	Δραστηριότητες έρευνας και καινοτομίας σε δημόσια ερευνητικά κέντρα και κέντρα ικανοτήτων, συμπεριλαμβανομένης της δικτύωσης	32.546.271
62	Μεταφορά τεχνολογίας και συνεργασία πανεπιστημίων - επιχειρήσεων κατ' εξοχή προς όφελος ΜΜΕ	92.482.967	

	63	Στήριξη συνεργατικών σχηματισμών (cluster) και επιχειρηματικών δικτύων κατ' εξοχήν προς όφελος ΜΜΕ	37.915.576
	64	Διεργασίες έρευνας και καινοτομίας σε ΜΜΕ (συμπεριλαμβανομένων συστημάτων κουπονιών, διεργασιών, σχεδιασμού, υπηρεσιών και κοινωνικής καινοτομίας)	40.924.519
	65	Υποδομή, διεργασίες, μεταφορά τεχνολογίας και συνεργασία για έρευνα και καινοτομία σε επιχειρήσεις που επικεντρώνονται στην οικονομία χαμηλών εκπομπών άνθρακα και στην ανθεκτικότητα απέναντι στην κλιματική αλλαγή	42.535.720
	66	Προηγμένες υπηρεσίες στήριξης για ΜΜΕ και ομίλους ΜΜΕ (συμπεριλαμβανομένων των υπηρεσιών διαχείρισης, μάρκετινγκ και σχεδιασμού)	103.374.689
	67	Επιχειρησιακή ανάπτυξη ΜΜΕ, στήριξη στην επιχειρηματικότητα και φυτωρίων επιχειρήσεων [συμπεριλαμβανομένης της στήριξης σε τεχνολογικούς και παράγωγες εταιρείες (spin offs και spin outs)]	26.423.705
	69	Στήριξη φιλοπεριβαλλοντικών διεργασιών παραγωγής και αποδοτικότητα των πόρων στις ΜΜΕ	7.733.767
	71	Ανάπτυξη και προώθηση επιχειρήσεων που εξειδικεύονται στην παροχή υπηρεσιών που συμβάλλουν στην οικονομία χαμηλών εκπομπών άνθρακα και στην προσαρμοστικότητα στην κλιματική αλλαγή (συμπεριλαμβανομένης της υποστήριξης σε τέτοιες υπηρεσίες)	6.444.806
	72	Υποδομή επιχειρήσεων για ΜΜΕ (συμπεριλαμβανομένων των βιομηχανικών πάρκων και εγκαταστάσεων)	35.446.433
	75	Ανάπτυξη και προβολή των εμπορικών τουριστικών υπηρεσιών στις ή για τις ΜΜΕ	79.930.251
	78	Υπηρεσίες και εφαρμογές ηλεκτρονικής διακυβέρνησης (συμπεριλαμβανομένων των ηλεκτρονικών προμηθειών, μέτρων ΤΠΕ για τη στήριξη της μεταρρύθμισης της δημόσιας διοίκησης, την κυβερνοασφάλεια, μέτρων για την αξιοπιστία και το ιδιωτικό απόρρητο, την ηλεκτρονική δικαιοσύνη και ηλεκτρονική δημοκρατία)	12.889.612
	79	Πρόσβαση σε πληροφορίες του δημόσιου τομέα (συμπεριλαμβανομένων των υπηρεσιών	12.889.612

		ψηφιακών βιβλιοθηκών, ηλεκτρονικού περιεχομένου και ηλεκτρονικού τουρισμού)	
	82	Υπηρεσίες και εφαρμογές ΤΠΕ για τις ΜΜΕ (συμπεριλαμβανομένου του ηλεκτρονικού εμπορίου, της ηλεκτρονικής επιχειρηματικότητας και διεργασιών δικτύωσης επιχειρήσεων), ζωντανά εργαστήρια, επιχειρηματίες στο διαδίκτυο και υπό σύσταση ΤΠΕ επιχειρήσεις)	190.444.018
	84	Ολοκληρωμένη πρόληψη και έλεγχος της ρύπανσης (IPPC)	7.733.767

Πίνακας 8 ν: Διάσταση 2 – Μορφή χρηματοδότησης

Ταμείο	ΕΤΠΑ		
Κατηγορία περιφέρειας	Λιγότερο αναπτυγμένες (Ανατολική Μακεδονία & Θράκη, Κεντρική Μακεδονία, Ήπειρος, Θεσσαλία, Δυτική Ελλάδα)		
Άξονας προτεραιότητας	Κωδικός	Περιγραφή	Ποσό (σε ευρώ)
Ανάπτυξη επιχειρηματικότητας με Τομεακές προτεραιότητες	01	Μη επιστρεπτέα επιχορήγηση	694.126.474
	03	Στήριξη με χρηματοδοτικά μέσα: επιχειρηματικά κεφάλαια και συμμετοχή στο μετοχικό κεφάλαιο (ή ισοδύναμο)	173.531.619
	04	Στήριξη με χρηματοδοτικά μέσα: δάνειο ή ισοδύναμο	289.219.365

Πίνακας 9 ν: Διάσταση 3 – Τύπος εδαφικής περιοχής

Ταμείο	ΕΤΠΑ		
Κατηγορία περιφέρειας	Λιγότερο αναπτυγμένες (Ανατολική Μακεδονία & Θράκη, Κεντρική Μακεδονία, Ήπειρος, Θεσσαλία, Δυτική Ελλάδα)		
Άξονας προτεραιότητας	Κωδικός	Περιγραφή	Ποσό (σε ευρώ)
Ανάπτυξη επιχειρηματικότητας με Τομεακές προτεραιότητες	01	Μεγάλες αστικές περιοχές (πυκνοκατοικημένες: πληθυσμός άνω των 50 000)	798.245.446
	03	Αγροτικές περιοχές (αραιοκατοικημένες)	150.394.070
	05	Συνεργασία διαφόρων περιοχών εθνικού ή περιφερειακού προγράμματος σε εθνικό πλαίσιο	208.237.942

2.Α.2. Άξονας προτεραιότητας 2: Προσαρμογή εργαζομένων, επιχειρήσεων και επιχειρηματικού περιβάλλοντος στις νέες αναπτυξιακές απαιτήσεις

2.Α.2.1. Αιτιολόγηση της θέσπισης άξονα προτεραιότητας που καλύπτει περισσότερες από μία περιφέρειες ή περισσότερους από έναν θεματικούς στόχους ή περισσότερα από ένα Ταμεία (κατά περίπτωση)

[Σχετ.: άρθρο 96 παράγραφος 1 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1303/2013]

Ο άξονας προτεραιότητας 2 καλύπτει ένα σημαντικό μέρος της στρατηγικής του ΕΠΑνΕΚ, η οποία εκφράζεται από τους στρατηγικούς πυλώνες «προσαρμογή των επιχειρήσεων και του ανθρώπινου δυναμικού» αλλά και «βελτίωση του επιχειρηματικού περιβάλλοντος (μέσω της βελτίωσης της δημόσιας διοίκησης)». Οι θεματικοί στόχοι και οι αντίστοιχες επενδυτικές προτεραιότητες που συνεργούν για την προσαρμογή των εργαζομένων, επιχειρήσεων και **επιχειρηματικού περιβάλλοντος στις νέες αναπτυξιακές απαιτήσεις αλλά και στη βελτίωση της δημόσιας διοίκησης είναι οι: 8γ, 8ε, 10δ, 11α.**

Το μείζον πρόβλημα της υψηλής ανεργίας στην Ελλάδα, της αδυναμίας των επιχειρήσεων και των εργαζομένων να ανταποκριθούν στις μεταβαλλόμενες συνθήκες του παγκόσμιου επιχειρηματικού περιβάλλοντος, είναι δυνατό να αντιμετωπιστούν αποτελεσματικά μέσα από τη συνδυαστική πραγματοποίηση δράσεων.

Η ολοκληρωμένη αντιμετώπιση του προβλήματος προβλέπει την ενίσχυση ανάπτυξης νέων επιχειρηματικών δραστηριοτήτων, για την δημιουργία νέων θέσεων απασχόλησης (ΘΣ 8- επενδυτική προτεραιότητα 8γ), **την στήριξη των επιχειρήσεων** και των εργαζομένων, ώστε να προσαρμοστούν στις νέες αναπτυξιακές απαιτήσεις της χώρας (ΘΣ 8- επενδυτική προτεραιότητα 8ε) και, ταυτόχρονα, την αποτελεσματική σύνδεση του εκπαιδευτικού συστήματος με τις ανάγκες της αγοράς (ΘΣ 10- επενδυτική προτεραιότητα 10δ). Η συνδυαστική αυτή προσέγγιση εξασφαλίζει την διάρκεια των θετικών αποτελεσμάτων των παρεμβάσεων σε μέσο-/μακροπρόθεσμο ορίζοντα. Προϋπόθεση αυτού είναι η προσαρμογή των επιχειρήσεων / εργαζομένων στις νέες συνθήκες προβλέπεται να εξειδικεύεται μέσω συγκεκριμένων σχεδίων επιχειρησιακών αλλαγών, ενώ η σύνδεση της εκπαίδευσης με τις ανάγκες της αγοράς να σχεδιάζεται και να υλοποιείται με τη συμμετοχή των επιχειρήσεων.

Στο ίδιο πλαίσιο, απαιτείται η προσαρμογή του επιχειρηματικού περιβάλλοντος όπου η αναβάθμιση της δημόσιας διοίκησης παίζει το σημαντικότερο ρόλο. Στην πράξη, υπόβαθρο για τη βελτίωση του επιχειρηματικού περιβάλλοντος, ώστε να στηρίξει την αναπτυξιακή τροχιά της χώρας, αποτελεί η ολοκλήρωση σειράς μεταρρυθμίσεων οι οποίες θα ενισχύσουν την ικανότητα της δημόσιας διοίκησης και των μηχανισμών της (ΘΣ 11 – επενδυτική προτεραιότητα 11α) και θα εξασφαλίσουν ένα περιβάλλον φιλικότερο για την επιχειρηματική δραστηριότητα.

Η σύνθεση του Άξονα καθώς και οι σχεδιαζόμενες δράσεις αυτού στοχεύουν σε εθνικό επίπεδο, ώστε να αντιμετωπιστούν τα κρίσιμα αναπτυξιακά ζητήματα, δηλαδή της προσαρμογής στις νέες αναπτυξιακές απαιτήσεις επιχειρήσεων – ανθρώπινου δυναμικού – επιχειρηματικού περιβάλλοντος. Η υλοποίηση των σχεδιαζόμενων δράσεων του άξονα θα καλύψει όλες τις περιφέρειες της χώρας, οι οποίες εμφανίζουν παρόμοιες ανάγκες ίδιας έντασης με κοινό σημείο αναφοράς τις ελλείψεις της δημόσιας διοίκησης αλλά και της απουσίας στήριξης της προσαρμογής της υφιστάμενης επιχειρηματικής δραστηριότητας και του ανθρώπινου κεφαλαίου που την δομεί, στο συνεχώς εξελισσόμενο επιχειρηματικό περιβάλλον. Οι στόχοι του Άξονα είναι λοιπόν δυνατό να επιτευχθούν στο μεγαλύτερο ποσοστό τους, εφόσον όλες οι περιφέρειες επωφεληθούν των σχεδιαζόμενων δράσεων.

2.Α.2.2. Ταμείο, κατηγορία περιφέρειας και βάση υπολογισμού για την στήριξη της Ένωσης

Ταμείο	ΕΚΤ
Κατηγορία περιφέρειας	Περισσότερο αναπτυγμένες (Αττική, Νότιο Αιγαίο) Περιφέρειες σε μετάβαση (Δυτική Μακεδονία, Στερεά Ελλάδα, Ιόνια Νησιά, Πελοπόννησος, Βόρειο Αιγαίο, Κρήτη) Λιγότερο αναπτυγμένες (Ανατολική Μακεδονία & Θράκη, Κεντρική Μακεδονία, Ήπειρος, Θεσσαλία, Δυτική Ελλάδα)
Βάση υπολογισμού (σύνολο επιλέξιμων δαπανών ή επιλέξιμες δημόσιες δαπάνες)	Δημόσια Δαπάνη

2.Α.2.3. Επενδυτική προτεραιότητα: 8(γ)

Επενδυτική προτεραιότητα	8(γ) Αυτοαπασχόληση, επιχειρηματικότητα και δημιουργία επιχειρήσεων, συμπεριλαμβανομένων καινοτόμων πολύ μικρών, μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων
---------------------------------	---

2.Α.2.3.1. Ειδικός στόχος 2.1.

Κωδικός	2.1
Ειδικός στόχος	Αύξηση απασχόλησης μέσω ενίσχυσης της επιχειρηματικότητας και της αυτοαπασχόλησης
<i>Τα αποτελέσματα που επιδιώκει το κράτος μέλος με τη στήριξη της Ένωσης</i>	<p>Η Ελλάδα κατέχει το υψηλότερο ποσοστό αυτοαπασχολούμενων στην ΕΕ, σύμφωνα με τα στοιχεία της Eurostat για το 2012. Συγκεκριμένα, σύμφωνα με τη Eurostat, το 32% των απασχολούμενων στην Ελλάδα, αυτοαπασχολούνται, έναντι 15,1% στην Ευρωζώνη και 15,2% στην ΕΕ (32,8 εκατομμύρια αυτοαπασχολούμενοι). Το γεγονός αυτό συνδέεται άμεσα με τις δυσμενείς οικονομικές εξελίξεις που επικρατούν στη χώρα λόγω της οικονομικής κρίσης, καθώς η δυσκολία εύρεσης εργασίας ώθησε ένα μεγάλο μέρος του μη ενεργού εργατικού δυναμικού να στραφεί προς την αυτοαπασχόληση.</p> <p>Ωστόσο, σύμφωνα με τα ίδια στοιχεία, το 28% των αυτοαπασχολούμενων στην ΕΕ διαθέτουν υπαλλήλους, έναντι 22,4% στην Ελλάδα. Το γεγονός αυτό καταδεικνύει ότι παρόλο που υπάρχει μία σαφής κατεύθυνση προς την αυτοαπασχόληση, υπάρχει δυσκολία ανάπτυξης υγιούς επιχειρηματικής δραστηριότητας, αφενός λόγω του συρρικνωμένου οικονομικού περιβάλλοντος που δραστηριοποιούνται και αφετέρου λόγω της έλλειψης επιχειρησιακών γνώσεων και κουλτούρας.</p> <p>Προτεραιότητα λοιπόν του εν λόγω ειδικού στόχου θα αποτελέσει η στήριξη για την ανάπτυξη υγιούς επιχειρηματικότητας, ιδιαίτερα της γυναικείας επιχειρηματικότητας και της επιχειρηματικότητας των νέων. Όσον αφορά στους νέους οι παρεμβάσεις θα επικεντρωθούν κυρίως προς την κατεύθυνση στήριξης αποφοίτων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης ή επαγγελματικών σχολών. Η ανάπτυξη της επιχειρηματικότητας θα συνδέεται άμεσα με τη δημιουργία νέων θέσεων εργασίας, καθώς θα ενισχύεται και η πρόσληψη τουλάχιστον ενός υπαλλήλου.</p> <p>Για το σκοπό αυτό θα επιδιωχθεί η μόχλευση πόρων και μέσων, στο πλαίσιο χρηματοοικονομικών πόρων και εργαλείων για τη δημιουργία νέων και καινοτόμων επιχειρήσεων (start up), ενώ θα δοθούν στοχευμένες συμβουλευτικές</p>

	<p>και μη υπηρεσίες για την καθοδήγηση και την ανάπτυξη υγιούς επιχειρηματικότητας.</p> <p>Εκτός από την δημιουργία θέσεων απασχόλησης, η συμβολή του συγκεκριμένου ειδικού στόχου, είναι και η μακροχρόνια βιωσιμότητα των επιχειρήσεων (και η διατηρησιμότητα των θέσεων εργασίας), κάτι το οποίο δεν μπορεί να επιτευχθεί τόσο σε όρους μεγέθους (ΜΜΕ) όσο μέσω ενίσχυσης της δικτύωσης των επιχειρήσεων, της διάχυσης της καινοτομίας και της τεχνογνωσίας, της παροχής συμβουλών, της κατάρτισης και της ενίσχυσης της ποιότητας.</p> <p>Τα αποτελέσματα που επιδιώκονται από την υλοποίηση του συγκεκριμένου Ειδικού Στόχου είναι τα εξής:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Προώθηση της νεανικής επιχειρηματικότητας με χαρακτηριστικά έντασης γνώσης • Προώθηση γυναικείας επιχειρηματικότητας • Μείωση του ποσοστού ανεργίας του νέου (καταρτισμένου και εξειδικευμένου ανθρώπινου δυναμικού)
--	---

Πίνακας 4: Κοινοί δείκτες αποτελεσμάτων για τους οποίους έχει καθοριστεί τιμή-στόχος και ειδικοί ανά πρόγραμμα δείκτες αποτελεσμάτων που αντιστοιχούν στον ειδικό στόχο (ανά επενδυτική προτεραιότητα και κατηγορία περιφέρειας) (για το ΕΚΤ)

Κωδικός	Δείκτης	Κατηγορία περιφέρειας	Μονάδα μέτρησης για τον δείκτη	Κοινός δείκτης εκροών που χρησιμοποιείται ως βάση για τον καθορισμό στόχων	Τιμή βάσης			Μονάδα μέτρησης για τιμή βάση και στόχο	Έτος βάσης	Τιμή-στόχος ³⁷ (2023)			Πηγή στοιχείων	Συχνότητα εκθέσεων
					Α	Γ	Σ			Α	Γ	Σ		
T42 17	Θέσεις εργασίας που δημιουργούνται και διατηρούνται, συμπεριλαμβανομένου του επιχειρηματία, 6 μήνες μετά τη λήξη της παρέμβασης	Σύνολο	Αριθμός θέσεων εργασίας	CO05	0	0	0	Αριθμός θέσεων εργασίας	2013	520	980	1.500	Διαχειριστική Αρχή	Ετήσια
		Λιγότερο αναπτυγμένες			0	0	0			321	604	925		
		Αναπτυγμένες			0	0	0			912	172	263		
		Σε μετάβαση			0	0	0			108	204	312		

2.A.2.3.2. Δράσεις ΕΠ8γ

<i>Επενδυτική προτεραιότητα</i>	8γ Αυτοαπασχόληση, την επιχειρηματικότητα και τη δημιουργία επιχειρήσεων, συμπεριλαμβανομένων καινοτόμων πολύ μικρών, μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων
---------------------------------	--

Οι παρεμβάσεις ενίσχυσης της επιχειρηματικότητας, όπως αναφέρεται στο ΕΣΠΑ 2014-2020, μπορούν να αποτελέσουν όχημα για την έξοδο από την κρίση και την αποκατάσταση της ανταγωνιστικότητας της χώρας. Στο πλαίσιο της επενδυτικής προτεραιότητας 8γ θα υποστηριχθεί η επιχειρηματικότητα μέσω προσπάθειας ανάπτυξης πολύ μικρών και μικρών επιχειρήσεων, με προτεραιότητα στις καινοτόμες επιχειρηματικές ιδέες, με απώτερο στόχο τη δημιουργία βιώσιμων θέσεων απασχόλησης.

Ενδεικτικές δράσεις που θα μπορούσαν να υποστηρίξουν τη συγκεκριμένη προτεραιότητα είναι οι εξής:

- 1. Ανάπτυξη γυναικείας επιχειρηματικότητας:** Η δράση αναφέρεται σε στήριξη των υποψήφιων επιχειρήσεων για την ανάπτυξη επιχειρηματικών σχεδίων. Η συγκεκριμένη δράση εστιάζει κυρίως σε γυναίκες, άνεργες ή απειλούμενες από ανεργία αλλά και ήδη αυτοαπασχολούμενες με προτεραιότητα σε υποψήφιες που εντάσσονται στις ευπαθείς

³⁷ Ο κατάλογος αυτός περιλαμβάνει τους κοινούς δείκτες αποτελεσμάτων για τους οποίους έχει καθοριστεί τιμή-στόχος, καθώς και όλους τους ειδικούς ανά πρόγραμμα δείκτες αποτελεσμάτων. Οι τιμές-στόχοι για τους κοινούς δείκτες αποτελεσμάτων πρέπει να ποσοτικοποιούνται· για τους ειδικούς ανά πρόγραμμα δείκτες αποτελεσμάτων, μπορούν να είναι ποιοτικές ή ποσοτικές. Οι τιμές-στόχοι μπορούν να εκφράζονται ως σύνολο (άνδρες+γυναίκες) ή κατανομημένες ανά φύλο και οι τιμές βάσης μπορούν να προσαρμόζονται ανάλογα. «Α» = άνδρες, «Γ»=γυναίκες, «Σ»= σύνολο.

κοινωνικές ομάδες. Επίσης, η δράση θα υποστηρίξει τις επιχειρηματικές προτάσεις που θα συμβάλλουν και στη δημιουργία νέων βιώσιμων θέσεων απασχόλησης, ενισχύοντας τις επιχειρηματικές ιδέες που προβλέπουν την πρόσληψη τουλάχιστον ενός υπαλλήλου.

2. **Ανάπτυξη επιχειρηματικότητας νέων:** Η δράση αναφέρεται στη παροχή ολοκληρωμένων υπηρεσιών κατάρτισης και καθοδήγησης (mentoring) σε νέους εξειδικευμένους και καταρτισμένους δυνητικούς επιχειρηματίες (πχ. απόφοιτοι τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, απόφοιτοι επαγγελματικών σχολών) για την έναρξη άσκησης επιχειρηματικής δραστηριότητας.

Ιδιαίτερη βαρύτητα θα δοθεί στις επιχειρηματικές δραστηριότητες που δημιουργούν νέες βιώσιμες θέσεις απασχόλησης, μέσω της πρόβλεψης για πρόσληψη τουλάχιστον ενός υπαλλήλου. Σκοπός της συγκεκριμένης δράσης είναι η μείωση της ανεργίας μέσω της ανάπτυξης νέων επιχειρηματικών πρωτοβουλιών.

2.Α.2.3.2.1. Κατευθυντήριες αρχές για την επιλογή των πράξεων

[σχετ.: στοιχείο β) σημείο iii) του πρώτου εδαφίου του άρθρου 96 παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1303/2013]

<p><i>Επενδυτική προτεραιότητα</i></p>	<p>8γ Αυτοαπασχόληση, την επιχειρηματικότητα και τη δημιουργία επιχειρήσεων, συμπεριλαμβανομένων καινοτόμων πολύ μικρών, μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων</p>
<p>Η Διαχειριστική Αρχή εξειδικεύει τα κριτήρια αξιολόγησης και επιλογής των πράξεων τα οποία εφαρμόζει ύστερα από την έγκρισή τους από την Επιτροπή Παρακολούθησης του Ε.Π. (αρθρ. 125, παρ. 3 (α) και 111, παρ. 2(α) του κανονισμού 1303/2013 αντίστοιχα). Βασικές αρχές για την επιλογή και αξιολόγηση των πράξεων είναι η σκοπιμότητα, αποδοτικότητα και αποτελεσματικότητά τους προκειμένου να διασφαλίζεται η μέγιστη δυνατή συμβολή τους στην επίτευξη των Ειδικών Στόχων και αποτελεσμάτων, που προβλέπονται για κάθε αντίστοιχη επενδυτική προτεραιότητα των Αξόνων Προτεραιότητας του Προγράμματος. Το κριτήριο της ωριμότητας μιας πράξης δύναται επίσης να λαμβάνεται υπόψη, ιδίως για έργα που μπορούν να συμβάλουν στην εμπροσθοβαρή υλοποίηση του Προγράμματος και την αντιμετώπιση της οικονομικής και κοινωνικής κρίσης.</p> <p>Ειδικότερα:</p> <p>Η γενική κατευθυντήρια αρχή για την επιλογή των πράξεων είναι η ανάπτυξη υγιούς πολύ μικρών και μικρών επιχειρήσεων και η δημιουργία νέων βιώσιμων θέσεων απασχόλησης.</p> <p>Ειδικότερα, θα δοθεί προτεραιότητα στη στήριξη των κοινωνικών ομάδων που εμφανίζουν υψηλά ποσοστά ανεργίας, όπως οι γυναίκες και οι νέοι (κυρίως επιστήμονες και καταρτισμένο ανθρώπινο δυναμικό), ενώ θα ληφθεί υπόψη και η συμβολή των νεοφυών επιχειρήσεων που θα αναπτυχθούν στην ενίσχυση της απασχόλησης, μέσω της πρόσληψης υπαλλήλων.</p>	

2.Α.2.3.2.2. Δείκτες εκροών ανά επενδυτική προτεραιότητα και, όπου ενδείκνυται, κατηγορία περιφέρειας

[σχετ.: στοιχείο β) σημείο iv) του πρώτου εδαφίου του άρθρου 96 παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1303/2013]

Πίνακας 5: Κοινοί και ειδικοί ανά πρόγραμμα δείκτες εκροών για την ΕΠ8γ

(ανά επενδυτική προτεραιότητα, κατά κατηγορία περιφέρειας για το ΕΚΤ και, όπου ενδείκνυται, για το ΕΤΠΑ)

Κωδικός	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας (κατά περίπτωση)	Τιμή-στόχος (2023) ³⁸			Πηγή στοιχείων	Συχνότητα εκθέσεων
					Α	Γ	Σ		
T4218	Νέοι επιχειρηματίες - αυτοαπασχολούμενοι	Αριθμός απασχολούμενων	ΕΚΤ	Σύνολο	500	1.500	2.000	Διαχειριστική Αρχή	Ετήσια
				Λιγότερο αναπτυγμένες	308	925	1233		
				Αναπτυγμένες	88	263	351		
				Σε μετάβαση	104	312	416		
T4219	Θέσεις εργασίας που δημιουργούνται επιπρόσθετα του επιχειρηματία	Αριθμός απασχολούμενων	ΕΚΤ	Σύνολο	1080	920	2.000	Διαχειριστική Αρχή	Ετήσια
				Λιγότερο αναπτυγμένες	666	567	1233		
				Αναπτυγμένες	189	162	351		
				Σε μετάβαση	225	191	416		

³⁸ Για το ΕΚΤ, ο κατάλογος αυτός περιλαμβάνει τους κοινούς δείκτες εκροών για τους οποίους έχει οριστεί τιμή-στόχος. Οι τιμές-στόχοι μπορούν να εκφράζονται είτε ως σύνολο (άνδρες + γυναίκες) ή με ανάλυση ανά φύλο. Για το ΕΤΠΑ και το Ταμείο Συνοχής η κατανομή κατά φύλο, στις περισσότερες περιπτώσεις, δεν ισχύει. «Α» = άνδρες, «Γ»=γυναίκες, «Σ»= σύνολο.

2.Α.2.4. Επενδυτική προτεραιότητα: 8(ε)

Επενδυτική προτεραιότητα	8(ε) Προσαρμογή των εργαζομένων, των επιχειρήσεων και των επιχειρηματιών στις αλλαγές
---------------------------------	--

2.Α.2.4.1. Ειδικός στόχος 2.2.

Κωδικός	2.2
Ειδικός στόχος	Προσαρμογή των επιχειρήσεων και των εργαζόμενων τους στις νέες αναπτυξιακές απαιτήσεις, ειδικότερα των επιχειρήσεων που διαθέτουν τα ζητούμενα χαρακτηριστικά του νέου αναπτυξιακού υποδείγματος της χώρας
<i>Τα αποτελέσματα που επιδιώκει το κράτος μέλος με τη στήριξη της Ένωσης</i>	<p>Η καταπολέμηση της ανεργίας και η δημιουργία θέσεων απασχόλησης, αποτελούν τις κύριες προτεραιότητες της χώρας για την ενίσχυση της οικονομικής ανάκαμψης, καθώς και την άμβλυση των επιπτώσεων της οικονομικής κρίσης. Όμως, απαραίτητη προϋπόθεση για την ανάσχεση της ανεργίας είναι η προσαρμογή του ανθρώπινου δυναμικού και των επιχειρήσεων στις νέες αναπτυξιακές απαιτήσεις. Η ανάδειξη και υιοθέτηση ενός νέου παραγωγικού μοντέλου δε μπορεί να επιτευχθεί χωρίς την αλλαγή και την κατάλληλη προσαρμογή επιχειρήσεων και ανθρώπινου δυναμικού.</p> <p>Η έννοια της προσαρμοστικότητας εργαζομένων και επιχειρήσεων, αποτελεί βασικό πυλώνα της στρατηγικής ανάπτυξης ανθρωπίνων πόρων. Η ανάπτυξη σχεδίων προσαρμογής που θα βασίζεται σε συγκεκριμένες ανάγκες μεμονωμένων επιχειρήσεων, ομάδων επιχειρήσεων ή / και κλάδων αποτελεί την κύρια μορφή παρεμβάσεων για την υλοποίηση της στρατηγικής αυτής. Οι ανάγκες προσαρμογής αφού μελετηθούν θα καταδείξουν τα πραγματικά κενά σε όρους κατάρτισης, εκπαίδευσης και επαγγελματικής ανάπτυξης των εργαζομένων, θα υποδείξουν αναδυόμενες δεξιότητες και ικανότητες και θα οδηγήσουν στον σχεδιασμό και υλοποίηση στοχευμένων προγραμμάτων ανάπτυξης ανθρώπινου δυναμικού.</p> <p>Ειδικότερα, η προσαρμογή σε επίπεδο επιχείρησης αφορά σε αλλαγές στο επιχειρησιακό τους μοντέλο με ιδιαίτερη έμφαση σε τομείς, όπως: Οργάνωση και λειτουργία, βελτιστοποίηση της χρήσης πόρων, ενίσχυση της εξωστρέφειας και της καινοτομίας, ανάπτυξη εργαλείων και μεθόδων διοικητικής πληροφόρησης και συγκριτικών αξιολογήσεων, τεχνολογική αναβάθμιση, ενίσχυση της ποιότητας των προϊόντων και υπηρεσιών, αξιολόγηση των δεξιοτήτων και ικανοτήτων του προσωπικού, βελτίωση της περιβαλλοντικής διαχείρισης, κλπ.</p> <p>Ωστόσο, η προσαρμογή αφορά και τους εργαζόμενους καθώς το μεταβαλλόμενο επιχειρησιακό περιβάλλον απαιτεί τη συνεχή βελτίωση των ικανοτήτων και των δεξιοτήτων τους, μέσω κατάρτισης σε νέες τεχνολογίες και εφαρμογές, στις νέες μεθόδους επιχειρησιακής οργάνωσης και λειτουργίας των αγορών.</p> <p>Επιπρόσθετα οι πιστοποιήσεις επαγγελματικών προσόντων του εργατικού δυναμικού, βάσει διεθνών προτύπων φαίνεται ότι αποτελούν συν των χρόνων αναγκαιότητα για πλείστες ειδικότητες.</p> <p>Για την ανάπτυξη της επιχειρηματικότητας στην Ελλάδα χρειάζεται περισσότερη εστίαση στη στήριξη, κυρίως σε ΜΜΕ με αποδεδειγμένο δυναμικό ανάπτυξης, εξωστρέφειας και μεγέθυνσης και πολύ λιγότερο στη γενικευμένη δημιουργία νέων συχνά, θνησιγενών μικρής κλίμακας επιχειρήσεων. Χρειάζεται λοιπόν ένα αποτελεσματικό πλέγμα μηχανισμών στήριξης των επιχειρήσεων σε όλο το εύρος των αναγκών τους. Οι φορείς αυτοί θα ενισχυθούν ώστε να παρέχουν αρωγή στις επιχειρήσεις σε θέματα ανάπτυξης καινοτομικής και τεχνολογικής επιχειρηματικότητας, στρατηγικής πληροφόρησης, ανάπτυξης επαγγελματικών προσόντων, γνώσεων και δεξιοτήτων για το ανθρώπινο δυναμικό.</p>

	<p>Με βάση τα παραπάνω, ο ειδικός στόχος αποσκοπεί στη γρήγορη και αποτελεσματική μετάβαση των επιχειρήσεων και των εργαζομένων στα νέα δεδομένα της εποχής και την εξομάλυνση των οδυνηρών συνεπειών που προκάλεσε η οικονομική κρίση κυρίως στην αγορά εργασίας. Τα αποτελέσματα που επιδιώκονται είναι τα εξής:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Προσαρμογή των επιχειρήσεων και του ανθρώπινου δυναμικού στις επικρατούσες κοινωνικοοικονομικές συνθήκες της αγοράς ειδικότερα στην μετά-κρίση εποχή • Ανάπτυξη των δεξιοτήτων των εργαζομένων που θα υποστηρίξουν την προσαρμογή των επιχειρήσεων στις νέες αναπτυξιακές απαιτήσεις, • Δημιουργία ευνοϊκού κλίματος για την καταπολέμηση της ανεργίας και τη δημιουργία νέων, βιώσιμων θέσεων απασχόλησης
--	---

Πίνακας 4: Κοινοί δείκτες αποτελεσμάτων για τους οποίους έχει καθοριστεί τιμή-στόχος και ειδικοί ανά πρόγραμμα δείκτες αποτελεσμάτων που αντιστοιχούν στον ειδικό στόχο (ανά επενδυτική προτεραιότητα και κατηγορία περιφέρειας) (για το ΕΚΤ)

Κωδικός	Δείκτης	Κατηγορία περιφέρειας	Μονάδα μέτρησης για τον δείκτη	Κοινός δείκτης εκροών που χρησιμοποιείται ως βάση για τον καθορισμό στόχων	Τιμή βάσης			Μονάδα μέτρησης για τιμή βάσης και στόχο	Έτος βάσης	Τιμή-στόχος ³⁹ (2023)			Πηγή στοιχείων	Συχνότητα εκθέσεων
					A	Γ	Σ			A	Γ	Σ		
CR07	Συμμετέχοντες με βελτιωμένη κατάσταση στην αγορά εργασίας εντός 6 μηνών από τη λήξη της συμμετοχής τους	Σύνολο	Συμμετέχοντες	CO05			0	Συμμετέχοντες	2013	8100	6900	15.000	Διαχειριστική Αρχή	Ετήσια
		Λιγότερο αναπτυγμένες					0			4993	4253	9.246		
		Αναπτυγμένες					0			1423	1212	2.635		
		Σε μετάβαση					0			1684	1435	3.119		

³⁹ Ο κατάλογος αυτός περιλαμβάνει τους κοινούς δείκτες αποτελεσμάτων για τους οποίους έχει καθοριστεί τιμή-στόχος, καθώς και όλους τους ειδικούς ανά πρόγραμμα δείκτες αποτελεσμάτων. Οι τιμές-στόχοι για τους κοινούς δείκτες αποτελεσμάτων πρέπει να ποσοτικοποιούνται· για τους ειδικούς ανά πρόγραμμα δείκτες αποτελεσμάτων, μπορούν να είναι ποιοτικές ή ποσοτικές. Οι τιμές-στόχοι μπορούν να εκφράζονται ως σύνολο (άνδρες+γυναίκες) ή κατανεμημένες ανά φύλο και οι τιμές βάσης μπορούν να προσαρμόζονται ανάλογα. «Α» = άνδρες, «Γ»=γυναίκες, «Σ»= σύνολο.

2.Α.2.4.2. Δράσεις ΕΠ8ε

<i>Επενδυτική προτεραιότητα</i>	8ε Προσαρμογή των εργαζομένων, των επιχειρήσεων και των επιχειρηματιών στις αλλαγές
<p>Βασική επιδίωξη της συγκεκριμένης προτεραιότητας αποτελεί η στήριξη των επιχειρήσεων και των εργαζομένων έτσι ώστε να μεταβούν στα νέα δεδομένα της εποχής, μέσω παρεμβάσεων αναδιάρθρωσης επιχειρήσεων και ενίσχυσης δεξιοτήτων των εργαζομένων που θα συμβάλλουν στην προσαρμογή των επιχειρήσεων στην αλλαγή. Ειδικότερα, η ανάπτυξη των δεξιοτήτων των εργαζομένων, θα υποστηρίξει τον αναπροσανατολισμό των επιχειρήσεων προς νέες αγορές, τη βελτίωση της οργάνωσης της εργασίας και της παραγωγής με επικέντρωση σε τομείς με αναπτυξιακή προοπτική και υψηλή προστιθέμενη αξία. Επίσης, θα ενεργοποιηθούν προγράμματα για την ανάπτυξη υποστηρικτικών-συμβουλευτικών υπηρεσιών με βάση τις ανάγκες σε τοπικό ή περιφερειακό επίπεδο, σε θέματα, όπως ανάπτυξης καινοτομίας, τεχνολογίας, ανάπτυξης ανθρώπινου δυναμικού και στρατηγικής πληροφόρησης.</p> <p>Ειδικότερα, οι δράσεις που θα υποστηρίξουν τη συγκεκριμένη προτεραιότητα ομαδοποιούνται στα εξής:</p> <ol style="list-style-type: none"> Υποστήριξη μεμονωμένων επιχειρήσεων ή /και ομάδων επιχειρήσεων για την κατάρτιση και εφαρμογή σχεδίων προσαρμογής και αναδιάρθρωσης, με πρώτη προτεραιότητα τις επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στους εννέα (9) τομείς προτεραιότητας της χώρας: Στο πλαίσιο αυτής της δράσης θα δοθεί προτεραιότητα στις ενέργειες για την προσαρμοστικότητα των επιχειρήσεων στις νέες αναπτυξιακές απαιτήσεις της χώρας οι οποίες απαιτούν εξωστρέφεια και αναπροσανατολισμό των επιχειρήσεων προς νέες αγορές, βελτιωμένα ή/ και νέα μοντέλα οργάνωσης της εργασίας και της παραγωγής με επικέντρωση σε τομείς με αναπτυξιακή προοπτική. <p>Προϋπόθεση για την πραγματοποίηση δράσεων προσαρμογής αποτελεί η κατάρτιση σχεδίων προσαρμογής των επιχειρήσεων ώστε να ενισχυθούν ευρύτερες και μακροπρόθεσμες προσπάθειες ανασυγκρότησης και όχι μεμονωμένες δράσεις και παρεμβάσεις, π.χ. στο πεδίο της κατάρτισης ανθρώπινου δυναμικού. Τα σχέδια προσαρμογής θα περιλαμβάνουν όλα εκείνα τα στοιχεία που απαιτούνται για την τεκμηρίωση του αιτήματος αναδιάρθρωσης, όπως:</p> <ul style="list-style-type: none"> Επισκόπηση παρούσας κατάστασης επιχείρησης από επιχειρηματική, λειτουργική και χρηματοοικονομική σκοπιά Αξιολόγηση σεναρίων επιχειρηματικής, λειτουργικής και χρηματοοικονομικής αναδιάρθρωσης Διατύπωση πρότασης για την επιχειρηματική, λειτουργική και χρηματοοικονομική αναδιάρθρωση της επιχείρησης <p>Επιπλέον, η προσαρμογή σε επίπεδο επιχείρησης αφορά σε αλλαγές στο επιχειρησιακό μοντέλο με ιδιαίτερη έμφαση σε τομείς, όπως:</p> <ul style="list-style-type: none"> Η βελτίωση του οργανωτικού και λειτουργικού μοντέλου της επιχείρησης, που περιλαμβάνει τον ανασχεδιασμό της οργανωτικής δομής της επιχείρησης, των διαδικασιών της και των αρμοδιοτήτων των μονάδων της, βάσει βέλτιστων πρακτικών αλλά και καθορισμού απαιτούμενων πόρων για την εκτέλεση κάθε δραστηριότητας. Η βελτιστοποίηση της χρήσης πόρων, που αφορά την εισαγωγή στις επιχειρήσεις μεθόδων διοίκησης που συμβάλλουν στην εξοικονόμηση πόρων (π.χ. πρώτων υλών, ενέργειας, τεχνολογικού εξοπλισμού, ανθρώπινου δυναμικού). Η ενίσχυση της εξωστρέφειας που περιλαμβάνει τη προσπάθεια στήριξης των επιχειρήσεων για ανάπτυξη εξαγωγικής δραστηριότητας (π.χ. τεχνικές εξαγωγών, εξαγωγικό μάρκετινγκ, προδιαγραφές σήμανσης προϊόντων). 	

- Η **ενίσχυση της καινοτομίας** που αφορά στην προσπάθεια στήριξης των επιχειρήσεων για ανάπτυξη καινοτομικής και ερευνητικής δραστηριότητας (π.χ. συνεργασίες με πανεπιστημιακά και ερευνητικά ιδρύματα, μέθοδοι ανάπτυξης νέων προϊόντων και υπηρεσιών, κ.α)
- Η ανάπτυξη **εργαλείων και μεθόδων διοικητικής πληροφόρησης** και συγκριτικών αξιολογήσεων (benchmarking) επί θεμάτων οργάνωσης, διοίκησης, λειτουργίας, παραγωγής και προώθησης με επιχειρήσεις ομοειδείς από το διεθνές επιχειρηματικό περιβάλλον.
- Η **τεχνολογική αναβάθμιση** των επιχειρήσεων που αφορά στην ενσωμάτωση σε κρίσιμες και μη διαδικασίες των επιχειρήσεων, συστημάτων και εργαλείων (π.χ. υποδομές πληροφορικής και συστήματα όπως ERP, CRM κ.ά.) για την αυτοματοποίηση εκτέλεσης εργασιών.
- Η **ενίσχυση της ποιότητας των προσφερόμενων προϊόντων και υπηρεσιών** που σχετίζεται με την υιοθέτηση τεχνολογίας και παραγωγικών διαδικασιών και μεθόδων που θα διασφαλίζουν την παραγωγή τους με συγκεκριμένα πρότυπα και προδιαγραφές.
- Η **αξιολόγηση των υφιστάμενων δεξιοτήτων και ικανοτήτων του προσωπικού** κάθε βαθμίδας και κατηγορίας (εργαζομένων και επιχειρηματιών) για την αναγνώριση αποκλίσεων με τα επιθυμητά από τις επιχειρήσεις προσόντα/ικανότητες και η ανάπτυξη μοντέλων και πρακτικών κατάλληλης προσαρμογής του προσωπικού στα νέα οργανωτικά και επιχειρησιακά μοντέλα.
- Η **βελτίωση της περιβαλλοντικής διαχείρισης**, που σχετίζεται με την υιοθέτηση μεθόδων εργασίας και διοίκησης με σεβασμό στο περιβάλλον (π.χ. διασφάλιση ποιότητας προϊόντων υπηρεσιών και διαδικασιών, υγιεινή και ασφάλεια, διαχείριση κινδύνων, διαχείριση αποβλήτων, χρήση εναλλακτικών καυσίμων, συστημάτων ελέγχου και μείωσης εκπομπών αερίων ρύπων)

- 2. Πιστοποίηση γνώσεων, δεξιοτήτων και επαγγελματικών προσόντων εργαζομένων βάσει αναγνωρισμένων προτύπων:** Η αναβάθμιση του ανθρώπινου δυναμικού μέσω της πιστοποίησης των επαγγελματικών προσόντων, βάσει αναγνωρισμένων προτύπων, ειδικότερα για επαγγέλματα τομέων της οικονομίας με αναπτυξιακές προοπτικές, και της πιστοποίησης τους είναι κρίσιμος παράγοντας στην εκπλήρωση των στόχων για την ενίσχυση της κινητικότητας μεταξύ εργασιών – επαγγελμάτων αλλά και την αύξηση της ανταγωνιστικότητας των επιχειρήσεων.

Στο πλαίσιο αυτό θα ενισχυθούν δράσεις πιστοποίησης των επαγγελματικών προσόντων των εργαζομένων κυρίως στους εννέα (9) τομείς προτεραιότητας της χώρας και σε επαγγέλματα που κρίνονται κρίσιμα για την αγορά σε μεσο – μακροπρόθεσμο ορίζοντα. Μέσα από την εξέταση και πιστοποίηση των επαγγελματικών προσόντων των συμμετεχόντων στο σύστημα επιτυγχάνεται η διασφάλιση της αναγνωρισιμότητας, σε εγχώριο και ευρωπαϊκό επίπεδο, των γνώσεων και δεξιοτήτων.

- 3. Μηχανισμοί και δομές υποστήριξης και καθοδήγησης των επιχειρήσεων:**

Η ανάγκη για ταχεία αναδιάρθρωση και προσαρμογή των επιχειρήσεων θα πρέπει να στηριχθεί και από εξειδικευμένους μηχανισμούς και δομές υποστήριξης και καθοδήγησης των επιχειρήσεων. Οι δομές αυτές θα πρέπει να έχουν άμεση επαφή με τις επιχειρήσεις, παρακάμπτοντας ή / και εξαλείφοντας τους υφιστάμενους δύσκαμπτους μηχανισμούς ενεργοποίησης σχετικών δράσεων και μάλιστα ετεροχρονισμένων με την αγορά εργασίας. Οι φορείς αυτοί θα συγκεντρώνουν, αξιολογούν και παρακολουθούν όλες τις ανάγκες και σύγχρονες τάσεις για την επιχειρηματικότητα και το ανθρώπινο δυναμικό π.χ. ανά τομέα της οικονομίας, καλύπτοντας (ενδεικτικά) του παρακάτω τομείς:

- **Παροχή στρατηγικής πληροφόρησης:** Ενίσχυση εργαλείων πληροφόρησης στο φάσμα επιχειρηματικότητα-τεχνολογία-αγορές, με δυνατότητα παροχής τεκμηριωμένων πληροφοριών στα όργανα πολιτικής και στις ενδιαφερόμενες επιχειρήσεις. Οργάνωση και διάθεση προς τις επιχειρήσεις πληροφοριών για το ισχύον θεσμικό πλαίσιο, τα πρότυπα και

<p>τις πιστοποιήσεις, τα δικαιώματα βιομηχανικής και πνευματικής ιδιοκτησίας κλπ.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Υποστήριξη της καινοτομικής και τεχνολογικής επιχειρηματικότητας: Ανάπτυξη μηχανισμών για θέματα τεχνολογίας και καινοτομίας για την αξιολόγηση και υποστήριξη δραστηριοτήτων έρευνας και καινοτομίας των επιχειρήσεων. Υποστήριξη και συντονισμό της συνεργασίας επιχειρήσεων με την έρευνα ως εργαλείο ουσιαστικής συμμετοχής των επιχειρήσεων στα προγράμματα και τις δράσεις έρευνας και καινοτομίας. • Μηχανισμοί υποστήριξης της παραγωγικότητας των επιχειρήσεων: Ανάπτυξη κέντρων στήριξης επιχειρήσεων για την αύξηση της παραγωγικότητας, της επιχειρηματικότητας και της ανάπτυξης συνεργασιών σε όλο το εύρος της αλυσίδας αξίας. • Μηχανισμός στήριξης των επιχειρήσεων για επαγγέλματα και δεξιότητες: Στήριξη των κρίσιμων επαγγελματιών στις επιχειρήσεις, την προώθηση συμφωνιών ανάπτυξης γνώσεων και δεξιοτήτων, την εκπόνηση τομεακών στρατηγικών για δεξιότητες και αποτελεσματικές υπηρεσίες ανάπτυξης του ανθρώπινου δυναμικού στις επιχειρήσεις.

2.Α.2.4.2.1. Κατευθυντήριες αρχές για την επιλογή των πράξεων

[σχετ.: στοιχείο β) σημείο iii) του πρώτου εδαφίου του άρθρου 96 παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1303/2013]

<i>Επενδυτική προτεραιότητα</i>	8ε Προσαρμογή των εργαζομένων, των επιχειρήσεων και των επιχειρηματιών στις αλλαγές
<p>Η Διαχειριστική Αρχή εξειδικεύει τα κριτήρια αξιολόγησης και επιλογής των πράξεων τα οποία εφαρμόζει ύστερα από την έγκρισή τους από την Επιτροπή Παρακολούθησης του Ε.Π. (άρθρ. 125, παρ. 3 (α) και 111, παρ. 2(α) του κανονισμού 1303/2013 αντίστοιχα). Βασικές αρχές για την επιλογή και αξιολόγηση των πράξεων είναι η σκοπιμότητα, αποδοτικότητα και αποτελεσματικότητά τους προκειμένου να διασφαλίζεται η μέγιστη δυνατή συμβολή τους στην επίτευξη των Ειδικών Στόχων και αποτελεσμάτων, που προβλέπονται για κάθε αντίστοιχη επενδυτική προτεραιότητα των Αξόνων Προτεραιότητας του Προγράμματος. Το κριτήριο της ωριμότητας μιας πράξης δύναται επίσης να λαμβάνεται υπόψη, ιδίως για έργα που μπορούν να συμβάλουν στην εμπροσθοβαρή υλοποίηση του Προγράμματος και την αντιμετώπιση της οικονομικής και κοινωνικής κρίσης.</p> <p>Ειδικότερα:</p> <p>Η διαμόρφωση σχεδίων αναδιάρθρωσης οικονομικών αφορά συλλογικούς φορείς σε συνεργασία με τους κυριότερους κοινωνικούς εταίρους και άλλες επαγγελματικές ενώσεις και με τη βοήθεια εξειδικευμένων ελληνικών και διεθνών οργανισμών, με πρώτη προτεραιότητα στους εννέα (9) στρατηγικούς τομείς της χώρας.</p> <p>Επίσης, η επιλογή των πράξεων θα πρέπει να ακολουθεί ως κατευθυντήρια αρχή τα ζητούμενα χαρακτηριστικά για τις επιχειρήσεις του νέου αναπτυξιακού υποδείγματος. Τα χαρακτηριστικά αυτά επιδεικνύουν ισχυρές αναπτυξιακές προοπτικές γεγονός που συνέβαλλε στην επιλογή και στην υιοθέτησή τους. Ως εκ τούτου, η επιλογή των δικαιούχων καθώς και των περιοχών παρέμβασης έχουν άμεση σύνδεση με τα εξής χαρακτηριστικά:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Θετικά αποτελέσματα και οικονομική προοπτική/ ανταγωνιστικότητα των επιχειρήσεων 2. Εξωστρέφεια (δημιουργούμενο εξαγωγικό δραστηριότητα) 3. Καινοτομία / δημιουργικότητα (νέα καινοτόμα προϊόντα και υπηρεσίες καθώς και καινοτόμες λειτουργικές διαδικασίες) 4. Σημαντικό μέγεθος σε κύκλο εργασιών και απασχόληση/ επαρκής γκάμα προϊόντων για την αντιμετώπιση του παγκόσμιου ανταγωνισμού 5. Στόχευση σε “niche” παγκόσμιες αγορές 6. Επανακυκλοφορία των πόρων στην εσωτερική αγορά (μεγιστοποίηση του ποσοστού της εγχώριας προστιθέμενης αξίας) 	

7. Νέες εταιρείες (Δημιουργία νέων επιχειρήσεων)
8. Μικρό αποτύπωμα CO₂ / χαμηλή επιβάρυνση του περιβάλλοντος
9. Ομάδες εταιρειών / συνεργασίες.
10. Προϊόντα / Υπηρεσίες υψηλής προστιθέμενης αξίας (Premium brands)

2.Α.2.4.2.2. Δείκτες εκροών ανά επενδυτική προτεραιότητα και, όπου ενδείκνυται, κατηγορία περιφέρειας

[σχετ.: στοιχείο β) σημείο iv) του πρώτου εδαφίου του άρθρου 96 παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1303/2013]

Πίνακας 5: Κοινοί και ειδικοί ανά πρόγραμμα δείκτες εκροών για την ΕΠ8ε

(ανά επενδυτική προτεραιότητα, κατά κατηγορία περιφέρειας για το ΕΚΤ και, όπου ενδείκνυται, για το ΕΤΠΑ)

Κωδικός	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας (κατά περίπτωση)	Τιμή-στόχος (2023) ⁴⁰			Πηγή στοιχείων	Συχνότητα εκθέσεων
					Α	Γ	Σ		
CO23	Αριθμός υποστηριζόμενων πολύ μικρών, μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων (συμπεριλαμβανομένων συνεταιριστικών επιχειρήσεων και επιχειρήσεων της κοινωνικής οικονομίας)	Αριθμός επιχειρήσεων	ΕΚΤ	Σύνολο			1.500	Διαχειριστική Αρχή του Προγράμματος	Ετήσια
				Λιγότερο αναπτυγμένες			925		
				Αναπτυγμένες			264		
				Σε μετάβαση			312		
CO05	Απασχολούμενοι συμπεριλαμβανομένων των αυτοαπασχολούμενων	Συμμετέχοντες	ΕΚΤ	Σύνολο	32.400	27.600	60.000	Διαχειριστική Αρχή του Προγράμματος	Ετήσια
				Λιγότερο αναπτυγμένες	19.971	17.012	36.983		
				Αναπτυγμένες	5.692	4.849	10.541		
				Σε μετάβαση	6.737	5.739	12.476		

⁴⁰ Για το ΕΚΤ, ο κατάλογος αυτός περιλαμβάνει τους κοινούς δείκτες εκροών για τους οποίους έχει οριστεί τιμή-στόχος. Οι τιμές-στόχοι μπορούν να εκφράζονται είτε ως σύνολο (άνδρες + γυναίκες) ή με ανάλυση ανά φύλο. Για το ΕΤΠΑ και το Ταμείο Συνοχής η κατανομή κατά φύλο, στις περισσότερες περιπτώσεις, δεν ισχύει. «Α» = άνδρες, «Γ» = γυναίκες, «Σ» = σύνολο.

Κωδικός	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας (κατά περίπτωση)	Τιμή-στόχος (2023) ⁴⁰			Πηγή στοιχείων	Συχνότητα εκθέσεων
					Α	Γ	Σ		
T4220	Αριθμός υποστηριζόμενων επιχειρήσεων από μηχανισμούς/ δομές υποστήριξης - καθοδήγησης	Αριθμός	ΕΚΤ	Σύνολο			5.000	Στοιχεία Δικαιούχων	Ετήσια
				Λιγότερο αναπτυγμένες			3.082		
				Αναπτυγμένες			878		
				Σε μετάβαση			1.040		

2.Α.2.5. Επενδυτική προτεραιότητα: 10(δ)

Επενδυτική προτεραιότητα	10(δ) Βελτίωση της συνάφειας των συστημάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης με την αγορά εργασίας, τη διευκόλυνση της μετάβασης από την εκπαίδευση στην εργασία και της βελτίωσης των συστημάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης και της ποιότητάς τους, μεταξύ άλλων μέσω μηχανισμών πρόβλεψης των αναγκών σε δεξιότητες, την προσαρμογή των προγραμμάτων σπουδών και την καθιέρωση και ανάπτυξη συστημάτων μάθησης με βάση την εργασία, συμπεριλαμβανομένων διττών συστημάτων μάθησης και μαθητείας
---------------------------------	--

2.Α.2.5.1. Ειδικός στόχος 2.3.

Κωδικός	2.3
Ειδικός στόχος	Ενίσχυση συμμετοχής των επιχειρήσεων στα συστήματα εκπαίδευσης και κατάρτισης και στους μηχανισμούς πρόβλεψης σε δεξιότητες
<i>Τα αποτελέσματα που επιδιώκει το κράτος μέλος με τη στήριξη της Ένωσης</i>	<p>Η χώρα χρειάζεται ανθρώπινο δυναμικό καλά εκπαιδευμένο με εξειδικευμένες γνώσεις και οριζόντιες δεξιότητες που θα μπορεί να δημιουργήσει εστίες καινοτομίας, να υποστηρίξει αναπτυξιακούς τομείς προτεραιότητας και να υπηρετήσει ένα νέο επιχειρηματικό υπόδειγμα. Είναι δε γεγονός ότι πολλές επιχειρήσεις αντιμετωπίζουν δυσκολίες στην εξεύρεση κατάλληλων στελεχών εκπαιδευμένων σε ειδικότητες αιχμής και εφοδιασμένων με σύγχρονες γνώσεις και δεξιότητες που ζητούνται από την αγορά εργασίας. Αυτό δημιουργεί σοβαρά προβλήματα στη λειτουργία των επιχειρήσεων και στην ανταγωνιστικότητά τους, ενώ παρατηρείται το φαινόμενο να δυσχεραίνεται η δημιουργία θέσεων απασχόλησης, την ώρα που η ανεργία στη χώρα βρίσκεται σε πολύ υψηλά ποσοστά.</p> <p>Μέρος του προβλήματος οφείλεται στο γεγονός ότι, τα συστήματα εκπαίδευσης και επαγγελματικής κατάρτισης δεν παρέχουν επαρκείς γνώσεις στους τομείς αυτών των ειδικοτήτων, αλλά ούτε και σύγχρονες γνώσεις και ικανότητες που είναι αναγκαίες στην κοινωνία και οικονομία της γνώσης. Ως αδύναμα σημεία του εκπαιδευτικού συστήματος αναδεικνύονται ακόμα, η δομή και λειτουργία της τριτοβάθμιας και μεταλυκειακής εκπαίδευσης, η αδυναμία σύνδεσης των δεξιοτήτων των εργαζομένων με τις απαιτήσεις των θέσεων, η απουσία συνεργασιών των εκπαιδευτικών ιδρυμάτων με τις επιχειρήσεις τόσο των εκπαιδευτικών όσο και των ερευνητικών υπηρεσιών και η έλλειψη υποστήριξης της έρευνας.</p> <p>Η σύνδεση της τριτοβάθμιας και μεταλυκειακής εκπαίδευσης με την αγορά εργασίας αποτελεί κατεπείγουσα ανάγκη που θα πρέπει να αντιμετωπισθεί με στόχο την αύξηση της απασχόλησης και τη μείωση της ανεργίας. Ως απόρροια των παραπάνω, προκύπτει η ανάγκη ενίσχυσης μηχανισμών παρακολούθησης και αξιολόγησης παγκόσμιων αλλαγών σε επιχειρηματικές δομές και επαγγέλματα στην ελληνική οικονομία και τις ελληνικές επιχειρήσεις. Στους μηχανισμούς αυτούς κρίσιμο ρόλο έχουν οι επιχειρήσεις με την συμμετοχή τους ως ομάδες με κοινές ανάγκες ή μέσω των συλλογικών τους φορέων.</p> <p>Η συμμετοχή των ίδιων των επιχειρήσεων είναι σημαντική για τη κατάρτιση του μελλοντικού εργατικού δυναμικού της χώρας. Η υποστήριξη ενεργειών σχεδιασμού και αναβάθμισης προγραμμάτων σπουδών με έμφαση στη μαθητεία και στην πρακτική άσκηση αποτελεί την ελάχιστη απαιτούμενη προϋπόθεση επιτυχίας προς την κατεύθυνση αυτή. Πέραν αυτού, θα πρέπει να επιδιωχθεί η αμεσότερη εμπλοκή των επιχειρήσεων στα συστήματα εκπαίδευσης, π.χ. μέσω ευέλικτων προγραμμάτων σπουδών που συνδυάζουν εκπαίδευση και εργασία, πραγματοποίηση μέρος της εκπαίδευσης στον εργασιακό χώρο, αξιοποίηση πραγματικών ζητημάτων των επιχειρήσεων για εξειδίκευση από τους εκπαιδευόμενους στο πλαίσιο εργασιών τους.</p> <p>Απώτερος στόχος αποτελεί η εστίαση της εκπαίδευσης στις ανάγκες και τη ζήτηση της</p>

	<p>αγοράς. Συγκεκριμένα, τα αποτελέσματα που επιδιώκεται να επιτευχθούν είναι:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Σύνδεση των συστημάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης με την αγορά εργασίας και τις εξελίξεις στην οικονομία σε παγκόσμιο επίπεδο • Δημιουργία σχέσεων και μεταφορά γνώσης από την αγορά (επιχειρήσεις) στα συστήματα εκπαίδευσης σε σταθερή και οργανωμένη βάση • Βελτίωση της ποιότητας και της αποτελεσματικότητας των προγραμμάτων σπουδών και εκσυγχρονισμός της τεχνικής και επαγγελματικής εκπαίδευσης
--	--

Πίνακας 4: Κοινοί δείκτες αποτελεσμάτων για τους οποίους έχει καθοριστεί τιμή-στόχος και ειδικοί ανά πρόγραμμα δείκτες αποτελεσμάτων που αντιστοιχούν στον ειδικό στόχο (ανά επενδυτική προτεραιότητα και κατηγορία περιφέρειας) (για το ΕΚΤ)

Κωδικός	Δείκτης	Κατηγορία περιφέρειας	Μονάδα μέτρησης για τον δείκτη	Κοινός δείκτης εκροών που χρησιμοποιείται ως βάση για τον καθορισμό στόχων	Τιμή βάσης			Μονάδα μέτρησης για τιμή βάσης και στόχο	Έτος βάσης	Τιμή-στόχος ⁴¹ (2023)			Πηγή στοιχείων	Συχνότητα εκθέσεων
					Α	Γ	Σ			Α	Γ	Σ		
Τ4221	Συμμετοχή των επιχειρήσεων στο σχεδιασμό συστημάτων άτυπης και τυπικής μάθησης	Σύνολο	Πλήθος επιχειρήσεων	CO23			0	Πλήθος επιχειρήσεων	2013			50	Διαχειριστική Αρχή	Ετήσια
		Λιγότερο αναπτυγμένες					0					18		
		Αναπτυγμένες					0					22		
		Σε μετάβαση					0					10		

⁴¹ Ο κατάλογος αυτός περιλαμβάνει τους κοινούς δείκτες αποτελεσμάτων για τους οποίους έχει καθοριστεί τιμή-στόχος, καθώς και όλους τους ειδικούς ανά πρόγραμμα δείκτες αποτελεσμάτων. Οι τιμές-στόχοι για τους κοινούς δείκτες αποτελεσμάτων πρέπει να ποσοτικοποιούνται· για τους ειδικούς ανά πρόγραμμα δείκτες αποτελεσμάτων, μπορούν να είναι ποιοτικές ή ποσοτικές. Οι τιμές-στόχοι μπορούν να εκφράζονται ως σύνολο (άνδρες+ γυναίκες) ή κατανεμημένες ανά φύλο και οι τιμές βάσης μπορούν να προσαρμόζονται ανάλογα. «Α» = άνδρες, «Γ»= γυναίκες, «Σ»= σύνολο.

2.Α.2.5.2. Δράσεις ΕΠΙΘ

<i>Επενδυτική προτεραιότητα</i>	10δ Βελτίωση της συνάφειας των συστημάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης με την αγορά εργασίας, τη διευκόλυνση της μετάβασης από την εκπαίδευση στην εργασία και της βελτίωσης των συστημάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης και της ποιότητάς τους, μεταξύ άλλων μέσω μηχανισμών πρόβλεψης των αναγκών σε δεξιότητες, την προσαρμογή των προγραμμάτων σπουδών και την καθιέρωση και ανάπτυξη συστημάτων μάθησης με βάση την εργασία, συμπεριλαμβανομένων διττών συστημάτων μάθησης και μαθητείας
---------------------------------	--

Η σύνδεση της μεταλκειακής και τριτοβάθμιας εκπαίδευσης με την αγορά εργασίας καταδεικνύει ένα σημαντικό πεδίο ρύθμισης με στόχο την αύξηση της απασχόλησης και τη μείωση της ανεργίας. Για το λόγο αυτό θεωρείται απαραίτητη η ανάπτυξη περαιτέρω δομών παρακολούθησης των αναγκών και εξελίξεων στην αγορά εργασίας και ενδυνάμωσης των υπαρχόντων, από τις οποίες θα προκύπτουν οι πραγματικές ανάγκες για την κατάρτιση, εκπαίδευση και ανάπτυξη του ανθρώπινου δυναμικού και των επιχειρήσεων. Σκοπός είναι, η εκπαίδευση να είναι περισσότερο στοχευμένη στις ανάγκες και τη ζήτηση της αγοράς με έμφαση στους εννέα (9) στρατηγικούς τομείς της χώρας, δημιουργώντας και αξιοποιώντας τους δεσμούς μεταξύ πανεπιστημίων /ερευνητικών ιδρυμάτων και των επιχειρήσεων.

Ως εκ τούτου, στο πλαίσιο της συγκεκριμένης Επενδυτικής Προτεραιότητας θα ενισχυθούν δράσεις περαιτέρω αναβάθμισης της τριτοβάθμιας και μεταλκειακής εκπαίδευσης, καθώς και της αρχικής επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης, μέσω της σύνδεσης τους με την οικονομία και τις επιχειρήσεις, της εισαγωγής σχημάτων πρακτικής άσκησης έτσι ώστε να ενισχυθεί η απασχόληση, κυρίως των νέων. Θα ενισχυθούν προγράμματα για τη βελτίωση της ποιότητας και τον εκσυγχρονισμό της τεχνικής και επαγγελματικής εκπαίδευσης με στόχο την προσφορά δεξιοτήτων σε «κρίσιμα» επαγγέλματα και τους τομείς προτεραιότητας της παραγωγικής και επιχειρηματικής βάσης, όπως αυτά θα προκύπτουν από τα σχέδια προσαρμοστικότητας κλάδων σε εθνικό και περιφερειακό επίπεδο.

Επίσης, η αύξηση της απασχόλησης και η αντιμετώπιση της ανεργίας είναι εφικτό να επιτευχθεί μέσω της ενίσχυσης προγραμμάτων για την αναβάθμιση και τη σύνδεση της τριτοβάθμιας και μεταλκειακής εκπαίδευσης με την αγορά εργασίας αλλά και την εφαρμοσμένη έρευνα, ανάπτυξη και καινοτομία. Συγκεκριμένα για την επίτευξη αυτού του στόχου, θα ενισχυθούν δράσεις για τη συστηματική και οργανωμένη σύνδεση των Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων με τον επιχειρηματικό κόσμο και το διεθνές επιχειρηματικό περιβάλλον, δράσεις για την σύνδεση και συνεργασία των πανεπιστημίων/ ερευνητικών ιδρυμάτων με τον ιδιωτικό τομέα (με κέντρα επιστημονικής και ερευνητικής αριστείας και με καινοτόμες – εξωστρεφείς επιχειρήσεις) καθώς και για την αναμόρφωση των προγραμμάτων σπουδών βάσει των αναγκών και των εξελίξεων στο επιχειρηματικό περιβάλλον (εγχώριο και διεθνές).

Ενδεικτικά αναφέρονται δύο ομάδες δράσεων που αφορούν τη συγκεκριμένη Επενδυτική Προτεραιότητα:

- 1. Μηχανισμός παρακολούθησης των αλλαγών σε επιχειρησιακές δομές, επαγγέλματα και δεξιότητες σε παγκόσμιο επίπεδο για την αποτίμηση του τρόπου επίδρασης τους στην ελληνική επιχειρηματική και επαγγελματική πραγματικότητα:** Η ανάπτυξη και η λειτουργία μηχανισμών παρακολούθησης των εξελίξεων σε παγκόσμιο και ευρωπαϊκό επίπεδο αναφορικά με θέματα οργάνωσης και επιχειρηματικών δομών, καθώς και θέματα επαγγελμάτων και δεξιοτήτων του ανθρώπινου δυναμικού. Σκοπός είναι η συγκέντρωση, αξιολόγηση των αναγκών των επιχειρήσεων για ενσωμάτωση νέων δεξιοτήτων και εφαρμογή νέων επαγγελματικών περιγραμμάτων. Η παρακολούθηση των αναγκών για νέες ικανότητες και δεξιότητες καθώς και εφαρμογή νέων επιχειρηματικών δομών/ οργανωτικών σχημάτων. Οι μηχανισμοί θα υποστηρίζουν κατά προτεραιότητα τις επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στους εννέα στρατηγικούς τομείς της χώρας.
- 2. Υποστήριξη συμμετοχής των επιχειρήσεων στα συστήματα άτυπης και τυπικής μάθησης:** Η συμμετοχή των ίδιων επιχειρήσεων στην εκπαίδευση και κατάρτιση του μελλοντικού εργατικού δυναμικού της χώρας είναι σημαντική και μπορεί να εξασφαλίσει το βέλτιστο αποτέλεσμα αναφορικά με την σύνδεση της εκπαίδευσης με τις ανάγκες της αγοράς. Η

υποστήριξη ενεργειών σχεδιασμού και αναβάθμισης προγραμμάτων σπουδών με έμφαση στη μαθητεία και στην πρακτική άσκηση αποτελεί την ελάχιστη απαιτούμενη προϋπόθεση επιτυχίας προς την κατεύθυνση αυτή. Πέραν αυτού, θα πρέπει να επιδιωχθεί η αμεσότερη εμπλοκή των επιχειρήσεων στα συστήματα εκπαίδευσης με παροχή κινήτρων για δράσεις όπως:

- Συμμετοχή στο σχεδιασμό ευέλικτων προγραμμάτων σπουδών που συνδυάζουν εκπαίδευση και εργασία (sandwich course) σε συνεργασία με εκπαιδευτικά ιδρύματα
- Κατάρτιση σχεδίων δράσης επιχειρήσεων για την βελτίωση της δυνατότητάς τους να συμμετέχουν στην εκπαιδευτική διαδικασία και την υποδοχή σπουδαστών. Τα σχέδια αυτά αφορούν στην προσαρμογή των επιχειρήσεων, σε οργανωτικό, λειτουργικό και διαχειριστικό επίπεδο στις ανάγκες των προγραμμάτων εκπαίδευσης στον εργασιακό τους χώρο
- Σχεδιασμός και υλοποίηση προγραμμάτων ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης της επιχειρηματικής κοινότητας μέσω επιχειρηματικών συνδέσμων, επιμελητηρίων και άλλων οργανωμένων ομάδων επιχειρήσεων. Το περιεχόμενο των προγραμμάτων ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης θα πρέπει να στοχεύει στην αύξηση της συμμετοχής των επιχειρήσεων, των εκπαιδευτικών ιδρυμάτων, καθώς και των συμμετεχόντων στην εκπαιδευτική διαδικασία

2.Α.2.5.2.1. Κατευθυντήριες αρχές για την επιλογή των πράξεων

[σχετ.: στοιχείο β) σημείο iii) του πρώτου εδαφίου του άρθρου 96 παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1303/2013]

Επενδυτική προτεραιότητα	10δ Βελτίωση της συνάφειας των συστημάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης με την αγορά εργασίας, τη διευκόλυνση της μετάβασης από την εκπαίδευση στην εργασία και της βελτίωσης των συστημάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης και της ποιότητάς τους, μεταξύ άλλων μέσω μηχανισμών πρόβλεψης των αναγκών σε δεξιότητες, την προσαρμογή των προγραμμάτων σπουδών και την καθιέρωση και ανάπτυξη συστημάτων μάθησης με βάση την εργασία, συμπεριλαμβανομένων διττών συστημάτων μάθησης και μαθητείας
<p>Η Διαχειριστική Αρχή εξειδικεύει τα κριτήρια αξιολόγησης και επιλογής των πράξεων τα οποία εφαρμόζει ύστερα από την έγκρισή τους από την Επιτροπή Παρακολούθησης του Ε.Π. (αρθρ. 125, παρ. 3 (α) και 111, παρ. 2(α) του κανονισμού 1303/2013 αντίστοιχα). Βασικές αρχές για την επιλογή και αξιολόγηση των πράξεων είναι η σκοπιμότητα, αποδοτικότητα και αποτελεσματικότητά τους προκειμένου να διασφαλίζεται η μέγιστη δυνατή συμβολή τους στην επίτευξη των Ειδικών Στόχων και αποτελεσμάτων, που προβλέπονται για κάθε αντίστοιχη επενδυτική προτεραιότητα των Αξόνων Προτεραιότητας του Προγράμματος. Το κριτήριο της ωριμότητας μιας πράξης δύναται επίσης να λαμβάνεται υπόψη, ιδίως για έργα που μπορούν να συμβάλουν στην εμπροσθοβαρή υλοποίηση του Προγράμματος και την αντιμετώπιση της οικονομικής και κοινωνικής κρίσης.</p> <p>Ειδικότερα:</p> <p>Η γενική κατευθυντήρια αρχή για την επιλογή των πράξεων είναι η εστίαση σε επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στους πυρήνες οικονομικής δραστηριότητας της χώρας οι οποίες είναι σε θέση να αναπτύξουν ή να βελτιώσουν ανταγωνιστικό πλεονέκτημα, ενώ ταυτόχρονα ικανοποιούν τις προϋποθέσεις για την επίτευξη της έξυπνης και βιώσιμης ανάπτυξης και την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και της καινοτομίας της χώρας. Για την ουσιαστική μεταφορά των γνώσεων, οι επιχειρήσεις αυτές θα πρέπει να διαθέτουν την απαραίτητη εμπειρία, ενώ το εύρος των δραστηριοτήτων τους θα πρέπει να συνάδει με το πρόγραμμα σπουδών των εκπαιδευόμενων.</p> <p>Αναφορικά με τους μηχανισμούς παρακολούθησης των αλλαγών σε επιχειρησιακές δομές, επαγγέλματα και δεξιότητες σε παγκόσμιο επίπεδο για την αποτίμηση του τρόπου επίδρασης τους στην ελληνική επιχειρηματική και επαγγελματική πραγματικότητα, δικαιούχοι των πράξεων μπορεί να είναι επαγγελματικές / κλαδικές ενώσεις, σύνδεσμοι και κοινωνικοί εταίροι που θα δρουν με τη βοήθεια εξειδικευμένων ελληνικών και διεθνών οργανισμών.</p> <p>Ειδικότερα, θα δοθεί προτεραιότητα σε τομείς δύναμει εξωστρεφείς όπου υπάρχει ικανή και</p>	

εμβληματική παραγωγή για τη χώρα, η οποία μπορεί περαιτέρω να αυξηθεί σε κλίμακα/ μέγεθος μέσω της συνεργασίας των εμπλεκόμενων μερών κατά μήκος της αλυσίδας αξίας. Επιπλέον, οι τομείς αυτοί θα πρέπει να συγκεντρώνουν τα χαρακτηριστικά εκείνα (π.χ. κρίσιμη μάζα και ανταγωνιστικά πλεονεκτήματα) που θα καταστήσουν εφικτή την έξυπνη εξειδίκευση. Οι στρατηγικοί τομείς, που αναγνωρίστηκαν και καταγράφηκαν στο νέο αναπτυξιακό μοντέλο της χώρας, θα ενισχυθούν κατά προτεραιότητα και είναι οι εξής: ο αγροδιατροφικός/ βιομηχανίας τροφίμων τομέας, ο τομέας της ενέργειας, ο τομέας του περιβάλλοντος, ο τομέας ΤΠΕ, ο τομέας Μεταφορών/ Logistics, ο τομέας της υγείας/φαρμάκων, ο τομέας των υλικών/ κατασκευών, ο τομέας του τουρισμού και ο τομέας των πολιτιστικών και δημιουργικών βιομηχανιών.

2.Α.2.5.2.2. Σχεδιαζόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων (όπου ενδείκνυται)

[σχετ.: στοιχείο β) σημείο iii) του πρώτου εδαφίου του άρθρου 96 παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1303/2013]

<i>Επενδυτική προτεραιότητα</i>	10δ Βελτίωση της συνάφειας των συστημάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης με την αγορά εργασίας, τη διευκόλυνση της μετάβασης από την εκπαίδευση στην εργασία και της βελτίωσης των συστημάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης και της ποιότητάς τους, μεταξύ άλλων μέσω μηχανισμών πρόβλεψης των αναγκών σε δεξιότητες, την προσαρμογή των προγραμμάτων σπουδών και την καθιέρωση και ανάπτυξη συστημάτων μάθησης με βάση την εργασία, συμπεριλαμβανομένων διττών συστημάτων μάθησης και μαθητείας
<i>Σχεδιαζόμενη αξιοποίηση των χρηματοδοτικών μέσων</i>	
<i>Δεν εκτιμάται ότι θα αξιοποιηθούν χρηματοδοτικά εργαλεία</i>	

2.Α.2.5.2.3. Δείκτες εκροών ανά επενδυτική προτεραιότητα και, όπου ενδείκνυται, κατηγορία περιφέρειας

[σχετ.: στοιχείο β) σημείο iv) του πρώτου εδαφίου του άρθρου 96 παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1303/2013]

Πίνακας 5: Κοινοί και ειδικοί ανά πρόγραμμα δείκτες εκροών για την ΕΠ10δ

(ανά επενδυτική προτεραιότητα, κατά κατηγορία περιφέρειας για το ΕΚΤ και, όπου ενδείκνυται, για το ΕΤΠΑ)

Κωδικός	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας (κατά περίπτωση)	Τιμή-στόχος (2023) ⁴²			Πηγή στοιχείων	Συχνότητα εκθέσεων
					Α	Γ	Σ		
T4222	Συνεργασίες μεταξύ επιχειρήσεων και εκπαιδευτικών ιδρυμάτων για την ανάπτυξη προγραμμάτων σπουδών τριτοβάθμιας ή μεταλυκειακής εκπαίδευσης	Αριθμός	ΕΚΤ	Σύνολο			10	Διαχειριστική Αρχή του Προγράμματος	Ετήσια
				Λιγότερο αναπτυγμένες			4		
				Αναπτυγμένες			4		
				Σε μετάβαση			2		
T4244	Σχέδια δράσης επιχειρήσεων για τη βελτίωση της δυνατότητας τους να συμμετέχουν στα συστήματα άτυπης και τυπικής μάθησης	Αριθμός	ΕΚΤ	Σύνολο			250	Διαχειριστική Αρχή του Προγράμματος	Ετήσια
				Λιγότερο αναπτυγμένες			154		
				Αναπτυγμένες			44		
				Σε μετάβαση			52		

⁴² Για το ΕΚΤ, ο κατάλογος αυτός περιλαμβάνει τους κοινούς δείκτες εκροών για τους οποίους έχει οριστεί τιμή-στόχος. Οι τιμές-στόχοι μπορούν να εκφράζονται είτε ως σύνολο (άνδρες + γυναίκες) ή με ανάλυση ανά φύλο. Για το ΕΤΠΑ και το Ταμείο Συνοχής η κατανομή κατά φύλο, στις περισσότερες περιπτώσεις, δεν ισχύει. «Α» = άνδρες, «Γ» = γυναίκες, «Σ» = σύνολο.

2.Α.2.6. Επενδυτική προτεραιότητα: 11(α)

Επενδυτική προτεραιότητα	11(α) Επένδυση στη θεσμική ικανότητα και στην αποτελεσματικότητα της δημόσιας διοίκησης και των δημοσίων υπηρεσιών σε εθνικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο με στόχο τις μεταρρυθμίσεις, την καλύτερη κανονιστική ρύθμιση και την ορθή διακυβέρνηση
---------------------------------	--

2.Α.2.6.1. Ειδικός στόχος 2.4.

Κωδικός	2.4
Ειδικός στόχος	Αναβάθμιση της ικανότητας της δημόσιας διοίκησης να υποστηρίζει την επιχειρηματικότητα
<i>Τα αποτελέσματα που επιδιώκει το κράτος μέλος με τη στήριξη της Ένωσης</i>	<p>Η αποτελεσματικότητα της δημόσιας διοίκησης αποτελεί προϋπόθεση δημιουργίας ευνοϊκού περιβάλλοντος ανάπτυξης των παραγωγικών δυνάμεων του τόπου, παρέχοντας την ευκαιρία να αξιοποιηθούν στο μέγιστο βαθμό τις δυνατότητές τους στο πλαίσιο της προσπάθειας εξόδου της Ελλάδας από την οικονομική κρίση. Η επανέναρξη της αναπτυξιακής διαδικασίας είναι άρρηκτα συνδεδεμένη με την αναβάθμιση της ικανότητας της δημόσιας διοίκησης και προσαρμογής της στα νέα δεδομένα και τις νέες αναπτυξιακές ανάγκες, για τη δημιουργία περιβάλλοντος φιλικού προς τις επιχειρήσεις.</p> <p>Ειδικότερα, η δημόσια διοίκηση πρέπει να αλλάξει και να λειτουργεί ως ένας ζωντανός οργανισμός, που προσαρμόζεται στις αλλαγές, δημιουργεί πρότυπα και εξελίσσεται για να ανταποκρίνεται στις ανάγκες της κοινωνίας και της αγοράς. Η αποτελεσματικότητα της δημόσιας διοίκησης ως διευκολυντής της επιχειρηματικότητας θα πρέπει να ενισχυθεί μέσω δραστηριοτήτων που θα εξαλείψουν τα γραφειοκρατικά εμπόδια, θα οδηγήσουν σε σταθερό επιχειρηματικό περιβάλλον και σε ταχείες διαδικασίες για τη δημιουργία επιχειρηματικών δραστηριοτήτων και άλλων διαδικασιών που σχετίζονται με την επιχειρηματικότητα και την καινοτομία (π.χ. απλοποίηση διαδικασιών αδειοδότησης, απονομής δικαιοσύνης, αξιολόγησης επενδυτικών προτάσεων κ.α).</p> <p>Επιπλέον, η δημόσια διοίκηση θα αναπτύξει ουσιαστικό ρόλο ρυθμιστή της αγοράς, επιβλέποντας το σύνολο των επιχειρηματικών δραστηριοτήτων, παρέχοντας το πλαίσιο ανάπτυξης νέων και θωρακίζοντας τη λειτουργία της.</p> <p>Τέλος, στόχος στο νέο ΕΣΠΑ είναι η ενίσχυση των διαδικασιών διαβούλευσης και της ενεργού συμμετοχής των εταίρων κατά την προετοιμασία και υλοποίηση των Προγραμμάτων, ειδικά των περιβαλλοντικών και κοινωνικών εταίρων. Οι κοινωνικοί εταίροι συμμετέχουν ήδη θεσμικά, στην εκπόνηση των σημαντικότερων εθνικών προγραμμάτων για την ανάπτυξη, την απασχόληση και τις μεταρρυθμίσεις, γεγονός που τους δίδει τη δυνατότητα ολοκληρωμένων προσεγγίσεων για την εκπόνηση πολιτικών και δράσεων για την υποστήριξη των επιχειρήσεων και των εργαζομένων στις οικονομικές και κοινωνικές αλλαγές τόσο σε εθνικό όσο και σε περιφερειακό επίπεδο.</p> <p>Ο συγκεκριμένος Ειδικός Στόχος εστιάζει στην αναβάθμιση της ικανότητας της δημόσιας διοίκησης και των ενδιαφερόμενων κοινών φορέων έτσι ώστε να είναι σε θέση να υποστηρίξει την ανάπτυξη επιχειρηματικών πρωτοβουλιών στη χώρα. Η επίτευξη του εν λόγω στόχου εκτιμάται ότι θα επιφέρει τα εξής αποτελέσματα:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Μείωση διοικητικών επιβαρύνσεων, απλούστευση των διαδικασιών και καταπολέμηση της γραφειοκρατίας σε όλους τους τομείς πολιτικής • Αναβάθμιση της ποιότητας των υπηρεσιών της δημόσιας διοίκησης και της πληροφόρησης προς τις επιχειρήσεις • Ανάπτυξη ενός σταθερού και συνεπούς επιχειρηματικού περιβάλλοντος που ευνοεί την επιχειρηματικότητα και τις επενδύσεις

Πίνακας 4: Κοινοί δείκτες αποτελεσμάτων για τους οποίους έχει καθοριστεί τιμή-στόχος και ειδικοί ανά πρόγραμμα δείκτες αποτελεσμάτων που αντιστοιχούν στον ειδικό στόχο (ανά επενδυτική προτεραιότητα και κατηγορία περιφέρειας) (για το ΕΚΤ)

Κωδικός	Δείκτης	Κατηγορία περιφέρειας	Μονάδα μέτρησης για τον δείκτη	Κοινός δείκτης εκροών που χρησιμοποιείται ως βάση για τον καθορισμό στόχων	Τιμή βάσης			Μονάδα μέτρησης για τιμή βάσης και στόχο	Έτος βάσης	Τιμή-στόχος ⁴³ (2023)			Πηγή στοιχείων	Συχνότητα εκθέσεων
					A	Γ	Σ			A	Γ	Σ		
T4245	Δείκτης αποτελεσματικότητας δημόσιας διοίκησης	Λιγότερο αναπτυγμένες	Δείκτης	n/a			0,52	Δείκτης	2012			1,18	World Economic Forum Global Competitiveness Survey	Ετήσια
		Αναπτυγμένες					0,52					1,18		
		Σε μετάβαση					0,52					1,18		

⁴³ Ο κατάλογος αυτός περιλαμβάνει τους κοινούς δείκτες αποτελεσμάτων για τους οποίους έχει καθοριστεί τιμή-στόχος, καθώς και όλους τους ειδικούς ανά πρόγραμμα δείκτες αποτελεσμάτων. Οι τιμές-στόχοι για τους κοινούς δείκτες αποτελεσμάτων πρέπει να ποσοτικοποιούνται· για τους ειδικούς ανά πρόγραμμα δείκτες αποτελεσμάτων, μπορούν να είναι ποιοτικές ή ποσοτικές. Οι τιμές-στόχοι μπορούν να εκφράζονται ως σύνολο (άνδρες+γυναίκες) ή κατανεμημένες ανά φύλο και οι τιμές βάσης μπορούν να προσαρμόζονται ανάλογα. «Α» = άνδρες, «Γ»=γυναίκες, «Σ»= σύνολο.

2.Α.2.6.2. Δράσεις ΕΠ11α

<p><i>Επενδυτική προτεραιότητα</i></p>	<p>11α Επένδυση στη θεσμική ικανότητα και στην αποτελεσματικότητα της δημόσιας διοίκησης και των δημοσίων υπηρεσιών σε εθνικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο με στόχο τις μεταρρυθμίσεις, την καλύτερη κανονιστική ρύθμιση και την ορθή διακυβέρνηση</p>
<p>Βασική επιδίωξη της συγκεκριμένης επενδυτικής προτεραιότητας είναι η βελτίωση της αποτελεσματικότητας της δημόσιας διοίκησης δεδομένου ότι επηρεάζει οριζόντια όλα τα επίπεδα παροχής υπηρεσιών, παραγωγής και ανάπτυξης της χώρας και αποτελεί ταυτόχρονα βασική προϋπόθεση για την αποτελεσματική υλοποίηση μεταρρυθμίσεων σε όλους τους τομείς.</p> <p>Η αποτελεσματικότητα της δημόσιας διοίκησης ως διευκολυντής της επιχειρηματικότητας θα πρέπει να ενισχυθεί μέσω δραστηριοτήτων που θα εξαλείψουν τα γραφειοκρατικά εμπόδια, θα οδηγήσουν σε σταθερό επιχειρηματικό περιβάλλον και σε ταχείες διαδικασίες για τη δημιουργία επιχειρηματικών δραστηριοτήτων και άλλων διαδικασιών που σχετίζονται με την επιχειρηματικότητα και την καινοτομία. Επιπλέον, η δημόσια διοίκηση θα αναπτύξει ουσιαστικό ρόλο ρυθμιστή της αγοράς, επιβλέποντας το σύνολο των επιχειρηματικών δραστηριοτήτων, παρέχοντας το πλαίσιο ανάπτυξης νέων και θωρακίζοντας τη λειτουργίας της. Ως εκ τούτου απαιτείται:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Απλούστευση του δαιδαλώδους θεσμικού πλαισίου για την επιχειρηματικότητα και εκσυγχρονισμός με οδηγό το Κοινοτικό θεσμικό πλαίσιο και εκείνο των πλέον προηγμένων χωρών της ΕΕ • Δημιουργία ευνοϊκού θεσμικού πλαισίου για την προώθηση καινοτομικών προϊόντων και νέων επιχειρηματικών δραστηριοτήτων • Ενίσχυση μηχανισμών εποπτείας της αγοράς, συμπλήρωση του πλαισίου προδιαγραφών και των μηχανισμών πιστοποίησης επιχειρηματικών δραστηριοτήτων • Ενίσχυση των διαδικασιών τυποποίησης και πιστοποίησης προϊόντων και υπηρεσιών που παράγονται και προσφέρονται στην ελληνική αγορά • Ανάπτυξη των υπηρεσιών παροχής υποστήριξης προς τις εξαγωγικές επιχειρήσεις εντός και εκτός της Ελλάδας • Αναβάθμιση της ικανότητας των δημοσίων οργανισμών να σχεδιάσουν στρατηγικά και να προγραμματίσουν μακροπρόθεσμα • Αναβάθμιση των μηχανισμών παρακολούθησης και πληροφόρησης (παρατηρητήριο), μέσω οργάνωσης και διάθεση προς τις επιχειρήσεις πληροφοριών που αφορούν τη σχέση τους με τη δημόσια διοίκηση, το ισχύον θεσμικό πλαίσιο, πρότυπα / πιστοποιήσεις, δικαιώματα / υποχρεώσεις, στατιστικά στοιχεία κλπ. <p>Χαρακτηριστικά παραδείγματα για την ενίσχυση της θεσμικής ικανότητας της αποτελεσματικότητας της Δημόσιας Διοίκησης είναι τα εξής:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Έλεγχος Αγοράς – Πιστοποίηση / προτυποποίηση προϊόντων και υπηρεσιών: <ul style="list-style-type: none"> • <i>Ενίσχυση των διαδικασιών της δημόσιας διοίκησης για την τυποποίηση και πιστοποίηση προϊόντων και υπηρεσιών που διακινούνται στην ελληνική αγορά:</i> Ενίσχυση των τεχνικών προδιαγραφών και της εφαρμογής των Κοινοτικών κανονισμών και οδηγιών, επέκταση της διαπίστευσης των ελληνικών εργαστηρίων • <i>Ενίσχυση μηχανισμών εποπτείας της αγοράς:</i> Βελτίωση λειτουργίας των μηχανισμών εποπτείας της αγοράς, σε εθνικό και περιφερειακό επίπεδο, για τη διασφάλιση ποιότητας προϊόντων και υπηρεσιών και την αποτελεσματικότερη λειτουργία του συνόλου της αγοράς 2. Δημιουργία θεσμικού πλαισίου ευνοϊκού για την επιχειρηματικότητα <ul style="list-style-type: none"> • <i>Απλούστευση του επιχειρηματικού περιβάλλοντος και των διαδικασιών για τους επενδυτές</i> 	

και βελτίωση της επενδυτικής ελκυστικότητας:

- Αναβάθμιση, κωδικοποίηση και απλοποίηση της βιομηχανικής και εμπορικής νομοθεσίας, με οδηγό το Κοινοτικό θεσμικό πλαίσιο και εκείνο των πλέον προηγμένων χωρών της ΕΕ
- Βελτίωση των διαδικασιών απονομής δικαιουσύννης, συμπεριλαμβανομένου και της προώθηση εναλλακτικών εργαλείων επίλυσης διαφορών, με στόχο την επιτάχυνση.
- Προσαρμογή της νομοθεσίας για την μείωση των διοικητικών βαρών (π.χ. όπως καταγράφεται στη μελέτη του ΟΟΣΑ)
- Δημιουργία ευνοϊκού θεσμικού πλαισίου για την προώθηση νέων (καινοτομικών) προϊόντων
- Σχεδιασμός ολοκληρωμένης στρατηγικής για το θεσμικό πλαίσιο που αφορά συγχωνεύσεις και εξαγορές επιχειρήσεων
- Υλοποίηση διαλειτουργικότητας δημόσιων υπηρεσιών για τη διευκόλυνση των επιχειρήσεων
- Υλοποίηση δράσεων που προλαμβάνονται στις «Μνημονιακές» υποχρεώσεις της χώρας, όπως:
  - i. Περιορισμός σπατάλης μέσω ποιοτικής ενίσχυση χρηστών δημοσίων προμηθειών
  - ii. Αναθεώρηση των νομικού πλαισίου αφερεγγυότητας
  - iii. Περιορισμός διοικητικών και άλλων βαρών για την προώθηση ενός αποτελεσματικού και ανταγωνιστικού επιχειρηματικού περιβάλλοντος
  - iv. Βελτίωση επιλεγμένων τομέων (π.χ. αγοράς καυσίμων, κλάδου λιανεμπορίου)
- *Λειτουργία Παρατηρητήριο επιχειρηματικού περιβάλλοντος* για την παρακολούθηση και την αξιολόγηση του ρυθμιστικού περιβάλλοντος, τον εμποδίων για την επιχειρηματικότητα και τη διατύπωση τεκμηριωμένων προτάσεων βελτίωσης

3. Ενίσχυση της θεσμικής ικανότητας των κοινωνικών εταίρων: Οι οργανώσεις των κοινωνικών εταίρων αποτελούν εταίρους, του Εταιρικού Συμφώνου και των Τομεακών και Περιφερειακών Επιχειρησιακών Προγραμμάτων και η ενεργός συμμετοχή τους στην αναπτυξιακή διακυβέρνηση είναι προϋπόθεση για την αντιμετώπιση των οικονομικών και κοινωνικών προκλήσεων που αντιμετωπίζει η χώρα.

Οι κοινωνικοί εταίροι συμμετέχουν ήδη θεσμικά, στην εκπόνηση των σημαντικότερων εθνικών προγραμμάτων για την ανάπτυξη, την απασχόληση και τις μεταρρυθμίσεις, γεγονός που τους δίνει τη δυνατότητα ολοκληρωμένων προσεγγίσεων για την εκπόνηση πολιτικών που θα βγάλουν τη χώρα από την κρίση. Οι κοινωνικοί εταίροι αναμένεται να έχουν αυξημένες ευθύνες για την εκπόνηση και υλοποίηση δράσεων του ΕΠΑνΕΚ με στόχο την προώθηση του νέου αναπτυξιακού υποδείγματος που στηρίζει την απασχόληση και την κοινωνική συνοχή.

Η συμμετοχή των κοινωνικών εταίρων στην υλοποίηση δράσεων του ΕΠΑνΕΚ θα αφορά κυρίως: (α) στην προώθηση της απασχόλησης και την υποστήριξη της κινητικότητας των εργαζομένων, (β) στην προώθηση της προσαρμοστικότητας των επιχειρήσεων και των εργαζομένων στις οικονομικές και τεχνολογικές αλλαγές, (γ) στη βελτίωση των δεξιοτήτων του εργατικού δυναμικού της χώρας, (δ) στη βελτίωση του επιχειρηματικού περιβάλλοντος και (ε) στην προώθηση της εξωστρεφούς επιχειρηματικότητας και στην ανάπτυξη εξωστρεφών δικτύσεων και συνεργιών και (στ) στην ενίσχυση της θεσμικής τους ικανότητας, της ποιότητας του κοινωνικού διαλόγου και της δικτύωσής τους με διεθνείς οργανισμούς

4. Αναβάθμιση των δυνατοτήτων των δημόσιων υπηρεσιών και οργανισμών:

- Αναβάθμιση της ικανότητας των δημόσιων οργανισμών, ιδιαίτερα στον στρατηγικό σχεδιασμό, τον μακροπρόθεσμο προγραμματισμό και στην αποτελεσματική υλοποίηση των αλλαγών
- Εκπαίδευση στελεχών του Δημοσίου σε πεδία που σχετίζονται με την αύξηση της

ανταγωνιστικότητας των επιχειρήσεων στους εννέα (9) τομείς προτεραιότητας της χώρας, ειδικότερα σε θέματα νέων τεχνολογιών και συστημάτων ΤΠΕ. Αυτές οι δράσεις περιλαμβάνουν τόσο τις βασικές δεξιότητες που είναι απαραίτητες για να ανταποκριθεί το προσωπικό στις νέες προκλήσεις, όσο και την κατάρτιση σε νέα συστήματα, τα οποία θα εκσυγχρονίσουν τη δημόσια διοίκηση και αποτελούν μία βασική προϋπόθεση για την εφαρμογή των μεταρρυθμίσεων και της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης

5. Ενίσχυση της Εξωστρέφειας των επιχειρήσεων:

- *Μηχανισμοί υποστήριξης της εξωστρέφειας των επιχειρήσεων:* Η επάνοδος της οικονομίας σε θετικούς ρυθμούς ανάπτυξης μπορεί να επιτευχθεί κυρίως μέσω της εξαγωγικής επίδοσης και ευρύτερα της εξωστρέφειας των ελληνικών επιχειρήσεων. Η αύξηση των εξαγωγών (προϊόντων και υπηρεσιών) ακόμα και η υποκατάσταση των εισαγωγών αποτελούν σημαντικό παράγοντα αντιστάθμισης της ύφεσης. Έτσι, θεωρείται απαραίτητη η ανάπτυξη μηχανισμών υποστήριξης της εξωστρέφειας των επιχειρήσεων και ενίσχυσης της εξαγωγικής τους ικανότητας, η οποία περιλαμβάνει:
  - Πληροφόρηση και ενημέρωση για τις αγορές στόχους (αποτύπωση αναγκών των επιχειρήσεων, αναλύσεις αγοράς, online πλατφόρμες ενημέρωσης, κτλ).
  - Συμβουλευτική υποστήριξη για την ανάπτυξη χαρακτηριστικών εξωστρέφειας, (αναδιοργάνωση, διαχείριση απαιτήσεων ποιότητας προϊόντων και υπηρεσιών).
  - Υποστήριξη στην ανάπτυξη συνεργασιών, δικτύων, συμπράξεων για τη δημιουργία κρίσιμης μάζας. Δικτύωση και προώθηση δράσεων υποστήριξης εξαγωγικής δραστηριότητας των επιχειρήσεων (επιχειρηματικές αποστολές, εκθέσεις, κτλ.)
  - Συνδυασμένη τεχνική και οικονομική υποστήριξη καθώς και χρηματοδότηση με νέα εργαλεία και συνδυασμένα προγράμματα (ενίσχυση ρευστότητας, εγγυήσεων)
  - Δημιουργία εξειδικευμένων δομών προώθησης και προβολής εξωστρεφών υπηρεσιών (όπως η εφοδιαστική αλυσίδα) με τη συμμετοχή των συλλογικών φορέων του ιδιωτικού τομέα για την προσέλκυση διεθνών μεταφορικών ροών.
- *Δημιουργία ενός φιλικού προς την επιχειρηματικότητα περιβάλλοντος*, με άρση εμποδίων και διοικητικών επιβαρύνσεων στο σύνολο της εξωστρεφούς επιχειρηματικότητας (π.χ. σύσταση, λειτουργία, διασυνοριακό εμπόριο, τελωνεία, χρηματοδότηση) καθώς και δράσεις ενημέρωσης και υποστήριξης όπως: δημιουργία Business hubs στις (επιλεγμένες) πρεσβείες, βαρόμετρο εξαγωγών / παρατηρητήριο εμποδίων διασυνοριακού εμπορίου

- 6. Υποστήριξη των δημόσιων υπηρεσιών για το σχεδιασμό πολιτικών και στρατηγικών αποφάσεων σε επιλεγμένους τομείς προτεραιότητας με τη χρησιμοποίηση σύγχρονων εργαλείων:** Σχεδιασμός μεσοπρόθεσμων και μακροπρόθεσμων δημόσιων πολιτικών σε επιλεγμένους τομείς προτεραιότητας για την προετοιμασία αποφάσεων των εθνικών και των περιφερειακών οργάνων της Διοίκησης, με τη χρησιμοποίηση των πλέον σύγχρονων εργαλείων ανάλυσης για την λήψη τεκμηριωμένων επιστημονικά και αξιόπιστων αποφάσεων στον διαρκώς και πιο σύνθετο παγκόσμιο χώρο.

2.A.2.6.2.1. Κατευθυντήριες αρχές για την επιλογή των πράξεων

[σχετ.: στοιχείο β) σημείο iii) του πρώτου εδαφίου του άρθρου 96 παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1303/2013]

Επενδυτική προτεραιότητα	11α Επένδυση στη θεσμική ικανότητα και στην αποτελεσματικότητα της δημόσιας διοίκησης και των δημοσίων υπηρεσιών σε εθνικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο με στόχο τις μεταρρυθμίσεις, την καλύτερη κανονιστική ρύθμιση και την ορθή διακυβέρνηση
--------------------------	--

Η Διαχειριστική Αρχή εξειδικεύει τα κριτήρια αξιολόγησης και επιλογής των πράξεων τα οποία εφαρμόζει ύστερα από την έγκρισή τους από την Επιτροπή Παρακολούθησης του Ε.Π. (αρθρ. 125, παρ.

3 (α) και 111, παρ. 2(α) του κανονισμού 1303/2013 αντίστοιχα). Βασικές αρχές για την επιλογή και αξιολόγηση των πράξεων είναι η σκοπιμότητα, αποδοτικότητα και αποτελεσματικότητά τους προκειμένου να διασφαλίζεται η μέγιστη δυνατή συμβολή τους στην επίτευξη των Ειδικών Στόχων και αποτελεσμάτων, που προβλέπονται για κάθε αντίστοιχη επενδυτική προτεραιότητα των Αξόνων Προτεραιότητας του Προγράμματος. Το κριτήριο της ωριμότητας μιας πράξης δύναται επίσης να λαμβάνεται υπόψη, ιδίως για έργα που μπορούν να συμβάλουν στην εμπροσθοβαρή υλοποίηση του Προγράμματος και την αντιμετώπιση της οικονομικής και κοινωνικής κρίσης.

Ειδικότερα:

Η αποτελεσματικότητα της δημόσιας διοίκησης ως διευκολυντής της επιχειρηματικότητας θα πρέπει να ενισχυθεί μέσω δραστηριοτήτων που θα εξαλείφουν τα γραφειοκρατικά εμπόδια, θα οδηγήσουν σε σταθερό επιχειρηματικό περιβάλλον και σε ταχείες διαδικασίες για τη δημιουργία επιχειρηματικών δραστηριοτήτων και άλλων διαδικασιών που σχετίζονται με την επιχειρηματικότητα και την καινοτομία (π.χ. απλοποίηση διαδικασιών αδειοδότησης, απονομής δικαιουσύννης, αξιολόγησης επενδυτικών προτάσεων κ.ά.).

Οι πράξεις της συγκεκριμένης προτεραιότητας αφορούν τη δημόσια διοίκηση και τις δημόσιες υπηρεσίες και οργανισμούς. Προϋπόθεση της επιλογής των πράξεων αποτελεί η συσχέτισή τους με την βελτίωση του επιχειρηματικού περιβάλλοντος και την υποστήριξη της επιχειρηματικότητας στην Ελλάδα εν γένει.

2.A.2.6.2.2. Σχεδιαζόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων (όπου ενδείκνυται)

[σχετ.: στοιχείο β) σημείο iii) του πρώτου εδαφίου του άρθρου 96 παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1303/2013]

Επενδυτική προτεραιότητα	11α Επένδυση στη θεσμική ικανότητα και στην αποτελεσματικότητα της δημόσιας διοίκησης και των δημοσίων υπηρεσιών σε εθνικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο με στόχο τις μεταρρυθμίσεις, την καλύτερη κανονιστική ρύθμιση και την ορθή διακυβέρνηση
Σχεδιαζόμενη αξιοποίηση των χρηματοδοτικών μέσων	
<i>Δεν αναμένεται η χρήση χρηματοδοτικών εργαλείων</i>	

2.A.2.6.2.3. Δείκτες εκροών ανά επενδυτική προτεραιότητα και, όπου ενδείκνυται, κατηγορία περιφέρειας

[σχετ.: στοιχείο β) σημείο ιν) του πρώτου εδαφίου του άρθρου 96 παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1303/2013]

Πίνακας 5: Κοινοί και ειδικοί ανά πρόγραμμα δείκτες εκροών για την ΕΠ11α

(ανά επενδυτική προτεραιότητα, κατά κατηγορία περιφέρειας για το ΕΚΤ και, όπου ενδείκνυται, για το ΕΤΠΑ)

Κωδικός	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας (κατά περίπτωση)	Τιμή-στόχος (2023) ⁴⁴			Πηγή στοιχείων	Συχνότητα εκθέσεων
					Α	Γ	Σ		
CO22	Αριθμός έργων που αφορούν τη δημόσια διοίκηση ή δημόσιες υπηρεσίες σε εθνικό, περιφερειακό ή τοπικό επίπεδο	έργα	ΕΚΤ	Σύνολο			30	Διαχειριστική Αρχή του Προγράμματος	Ετήσια
				Λιγότερο αναπτυγμένες			18		
				Αναπτυγμένες			6		
				Σε μετάβαση			6		
CO20	Αριθμός έργων πλήρως ή μερικώς εκτελεσθέντων από κοινωνικούς εταίρους ή μη κυβερνητικές οργανώσεις	έργα	ΕΚΤ	Σύνολο			15	Διαχειριστική Αρχή του Προγράμματος	Ετήσια
				Λιγότερο αναπτυγμένες			9		
				Αναπτυγμένες			3		
				Σε μετάβαση			3		

⁴⁴ Για το ΕΚΤ, ο κατάλογος αυτός περιλαμβάνει τους κοινούς δείκτες εκροών για τους οποίους έχει οριστεί τιμή-στόχος. Οι τιμές-στόχοι μπορούν να εκφράζονται είτε ως σύνολο (άνδρες + γυναίκες) ή με ανάλυση ανά φύλο. Για το ΕΤΠΑ και το Ταμείο Συνοχής η κατανομή κατά φύλο, στις περισσότερες περιπτώσεις, δεν ισχύει. «Α» = άνδρες, «Γ» = γυναίκες, «Σ» = σύνολο.

2.Α.2.7. Κοινωνική καινοτομία, διακρατική συνεργασία και συμβολή στους θεματικούς στόχους 1-7⁴⁵

Ειδικές διατάξεις για το ΕΚΤ⁴⁶, κατά περίπτωση (ανά άξονα προτεραιότητας και, όπου ενδείκνυται, ανά κατηγορία περιφέρειας): κοινωνική καινοτομία, διακρατική συνεργασία και συμβολή του ΕΚΤ στους θεματικούς στόχους 1-7

Περιγραφή της συμβολής των προγραμματισμένων δράσεων του άξονα προτεραιότητας:

Στην κοινωνική καινοτομία (εάν δεν καλύπτεται από ειδικά προβλεπόμενο άξονα προτεραιότητας)·

Στη διακρατική συνεργασία (εάν δεν καλύπτεται από ειδικά προβλεπόμενο άξονα προτεραιότητας)·

Θεματικοί στόχοι που αναφέρονται στα σημεία 1 έως 7 του πρώτου εδαφίου του άρθρου 9 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. **1303/2013**.

Άξονας προτεραιότητας	2. Προσαρμογή εργαζομένων, επιχειρήσεων και επιχειρηματικού περιβάλλοντος στις νέες αναπτυξιακές απαιτήσεις
<p>Συνεισφορά των προγραμματισμένων δράσεων του ΕΚΤ στους θεματικούς στόχους 1-7</p> <p>Μέσω του ΕΠΑνΕΚ θα υλοποιηθούν δράσεις κυρίως εθνικής εμβέλειας που στοχεύουν στη διαφοροποίηση της χώρας σε ένα παγκόσμια μεταβαλλόμενο περιβάλλον. Εξειδικεύοντας στους Θεματικούς Στόχους 8, 10 και 11 για το ΕΚΤ δημιουργήθηκε ο Άξονας Προτεραιότητας 2: Προσαρμογή εργαζομένων, επιχειρήσεων και επιχειρηματικού περιβάλλοντος στις νέες αναπτυξιακές απαιτήσεις. Μέσω του άξονα αυτού, υποστηρίζεται η ενίσχυση δραστηριοτήτων προσαρμοστικότητας επιχειρήσεων και εργαζομένων (επενδυτική προτεραιότητα 8ε), η σύνδεση των συστημάτων εκπαίδευσης με ανάγκες της αγοράς εργασίας σε συνδυασμό με την υποστήριξη συμμετοχής των επιχειρήσεων στην εκπαίδευση και την κατάρτιση (επενδυτική προτεραιότητα 10δ) και η αναβάθμιση της ικανότητας της δημόσιας διοίκησης ώστε να υποστηρίζει την επιχειρηματικότητα (επενδυτική προτεραιότητα 11α).</p> <p>Η ανάπτυξη των δράσεων του Άξονα 2 αναμένεται να συμβάλλουν στην υποστήριξη του νέου αναπτυξιακού υποδείγματος, όπως αυτό αποτυπώνεται στη συνολική ανάλυση του σχεδίου ΕΠΑνΕΚ.</p> <p>Το νέο αναπτυξιακό υπόδειγμα διαμορφώνεται κατά τέτοιο τρόπο ώστε να διευκολύνει την πραγμάτωση των στόχων της στρατηγικής της έξυπνης εξειδίκευσης:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Να καταστεί η έρευνα και καινοτομία προτεραιότητα για την Ελλάδα • Να γίνει επικέντρωση επενδύσεων στα σχετικά δυνατά σημεία της Ελλάδας, μέσω της αξιοποίησης οικονομικών ευκαιριών και αναδυόμενων τάσεων • Να δημιουργήσει συνέργειες και συνεργασίες μέσω των οποίων θα συνδεθούν όλοι οι σημαντικοί παράγοντες (μικρές, μεσαίες, μεγάλες επιχειρήσεις, κοινωνικοί εταίροι) υπό ένα κοινό όραμα ως προς την έρευνα και την τεχνολογία για την ενίσχυση της οικονομικής ανάπτυξης • Να βελτιώσει τις διαδικασίες καινοτομίας <p>Η συμπληρωματικότητα και συνέργεια των δράσεων του ΕΚΤ στις δράσεις των θεματικών στόχων 1-7 είναι προφανής. Ως αναφέρεται και στο κείμενο του ΕΣΠΑ 2014-2020, η ανταγωνιστικότητα και καινοτομία χωρίς επένδυση στις δεξιότητες και τις γνώσεις του ανθρώπινου παράγοντα, δεν είναι δυνατόν να επιτευχθούν. Στο ίδιο ακριβώς λογικό πλαίσιο, δεν είναι δυνατόν να επιτευχθεί</p>	

⁴⁵ Μόνο για προγράμματα που υποστηρίζονται από το ΕΚΤ.

⁴⁶ Για το ΕΚΤ, ο κατάλογος αυτός περιλαμβάνει τους κοινούς δείκτες εκροών για τους οποίους έχει καθοριστεί τιμή-στόχος, καθώς και όλους τους ειδικούς ανά πρόγραμμα δείκτες εκροών.

ανταγωνιστική και εξωστρεφής επιχειρηματικότητα και προσέλκυση επενδύσεων αν δεν προωθηθεί κατά προτεραιότητα ο εκσυγχρονισμός του κράτους σε όλα τα επίπεδα και τομείς.

Ειδικότερα δε για την υποστήριξη των επιδιωκόμενων αποτελεσμάτων των επενδυτικών προτεραιοτήτων του ΘΣ 3, απαιτείται η εξασφάλιση ανθρώπινου δυναμικού καλά εκπαιδευμένου με εξειδικευμένες γνώσεις και οριζόντιες δεξιότητες που θα μπορεί να δημιουργήσει εστίες καινοτομίας, να υποστηρίξει αναπτυξιακούς τομείς προτεραιότητας και να υπηρετήσει ένα νέο επιχειρηματικό υπόδειγμα (βλ. σχετική αναφορά στο ΕΣΠΑ).

Εκτός αυτού οι παρεμβάσεις του ΕΚΤ θα καλύψουν τις ανάγκες υποστήριξης των 9 στρατηγικών τομέων της χώρας σε ότι αφορά στην ανάπτυξη ανθρώπινου δυναμικού και βελτίωσης του επιχειρηματικού περιβάλλοντος.

Συνεισφορά των προγραμματισμένων δράσεων του ΕΚΤ στην κοινωνική καινοτομία

Ο Άξονας προτεραιότητας 2 περιλαμβάνει δράσεις με σκοπό την προσαρμογή των επιχειρήσεων και του ανθρώπινου δυναμικού στις νέες αναπτυξιακές απαιτήσεις της χώρας. Στο σύνολο των δράσεων εμπεριέχονται και σχεδιαζόμενες ενέργειες που συνεισφέρουν στην κοινωνική καινοτομία δηλαδή, αφορούν στην κοινωνική διάσταση των επιχειρηματικών καινοτομιών που θα προκύπτουν μέσω των σχεδίων προσαρμογής. Οι δράσεις αυτές στοχεύουν στην έρευνα από πλευράς των επιχειρήσεων αναφορικά με την αναγνώριση των αναγκών και δεξιοτήτων των εργαζομένων και κατ'επέκταση προβάλλουν και τις αναπτυξιακές ανάγκες εν γένει για το ανθρώπινο δυναμικό της χώρας, που κρίνονται ως σημαντικές για την αποτελεσματική ανταπόκριση του στο εξελισσόμενο εγχώριο και παγκόσμιο επιχειρηματικό περιβάλλον με αιχμή την καινοτομία.

Με τις στοχευμένες ερευνητικές αυτές ενέργειες επιχειρείται η προώθηση της ποιοτικής και βιώσιμης απασχόλησης, η οποία αφενός θα συνεισφέρει στην ανάσχεση της υψηλής ανεργίας στην Ελλάδα και αφετέρου θα εκκινήσει τις διαδικασίες για την αύξηση της απασχόλησης ιδιαίτερα στα πεδία που υπάρχει προοπτική να θέσουν την Ελλάδα σε σταθερή αναπτυξιακή τροχιά.

2.Α.2.8. Πλαίσιο επιδόσεων

[σχετ.: στοιχείο β) σημείο υ) του πρώτου εδαφίου του άρθρου 96 παράγραφος 2 και παράρτημα ΙΙ του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1303/2013]

Πίνακας 6: Πλαίσιο επιδόσεων του άξονα προτεραιότητας

(ανά Ταμείο και, για το ΕΤΠΑ και το ΕΚΤ, και κατηγορία περιφέρειας)⁴⁷

Άξονας προτεραιότητας	Τύπος δείκτη	Κωδικός	Δείκτης ή κύριο στάδιο υλοποίησης	Μονάδα μέτρησης, κατά περίπτωση	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Ορόσημο για το 2018 ⁴⁸			Τελικός στόχος (2023) ⁴⁹			Πηγή στοιχείων	Επεξήγηση της σημασίας του δείκτη, κατά περίπτωση
							Α	Γ	Σ	Α	Γ	Σ		
ΑΠ2	δείκτης εκροών	T4218	Νέοι επιχειρηματίες - αυτοαπασχολούμενοι	Αριθμός απασχολούμενων	ΕΚΤ	Σύνολο	150	450	600	500	1.500	2.000	Διαχειριστική Αρχή	Ετήσια
						Λιγότερο αναπτυγμένες	92	278	370	308	925	1233		
						Αναπτυγμένες	26	79	105	88	263	351		
						Σε μετάβαση	31	94	125	104	312	416		
ΑΠ2	δείκτης εκροών	CO05	Απασχολούμενοι συμπεριλαμβανομένων των αυτοαπασχολούμενων	Συμμετέχοντες	ΕΚΤ	Σύνολο	9720	8280	18000	32.400	27.600	60.000	Διαχειριστική Αρχή	Ετήσια
						Λιγότερο αναπτυγμένες	5991	5104	11095	19.971	17.012	36.983		
						Αναπτυγμένες	1708	1455	3162	5.692	4.849	10.541		
						Σε μετάβαση	2021	1722	3743	6.737	5.739	12.476		

⁴⁷ Όταν η ΠΑΝ υλοποιείται ως μέρος ενός άξονα προτεραιότητας, τα ορόσημα και οι στόχοι που καθορίζονται για την ΠΑΝ πρέπει να διακρίνονται από τα άλλα ορόσημα και τους στόχους για τον άξονα προτεραιότητας σύμφωνα με τις εκτελεστικές πράξεις που θεσπίζονται με βάση το άρθρο 22 παράγραφος 7 πέμπτο εδάφιο του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1303/2013, αφού οι πόροι που διατίθενται στην ΠΑΝ (ειδική χρηματοδότηση και αντιστοιχία με την υποστήριξη του ΕΚΤ) εξαιρούνται από το αποθεματικό επίδοσης.

⁴⁸ Τα ορόσημα μπορούν να εκφράζονται είτε ως σύνολο (άνδρες + γυναίκες) ή με ανάλυση ανά φύλο. «Α» = άνδρες, «Γ»=γυναίκες, «Σ»= σύνολο.

⁴⁹ Οι τιμές-στόχοι μπορούν να εκφράζονται είτε ως σύνολο (άνδρες + γυναίκες) ή με ανάλυση ανά φύλο. «Α» = άνδρες, «Γ»=γυναίκες, «Σ»= σύνολο.

2.Α.2.9. Κατηγορίες παρέμβασης

[σχετ.: στοιχείο β) σημείο vi) του άρθρου 96 παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1303/2013]

Κατηγορίες παρέμβασης που αντιστοιχούν στο περιεχόμενο του άξονα προτεραιότητας, με βάση την ονοματολογία που έχει θεσπιστεί από την Επιτροπή, και ενδεικτική κατανομή της υποστήριξης της Ένωσης.

Πίνακες 7-9: Κατηγορίες παρέμβασης⁵⁰

(ανά Ταμείο και κατηγορία περιφέρειας, αν ο άξονας προτεραιότητας καλύπτει περισσότερα από ένα/μία)

Πίνακας 7^α: Διάσταση 1 – Τομέας παρέμβασης			
Ταμείο	<i>EKT</i>		
Κατηγορία περιφέρειας	Περισσότερο αναπτυγμένες (Αττική, Νότιο Αιγαίο)		
Άξονας προτεραιότητας	Κωδικός	Περιγραφή	Ποσό (σε ευρώ)
Προσαρμογή εργαζομένων, επιχειρήσεων και επιχειρηματικού περιβάλλοντος στις νέες αναπτυξιακές απαιτήσεις	104	Αυτοαπασχόληση, επιχειρηματικότητα και δημιουργία επιχειρήσεων, συμπεριλαμβανομένων των καινοτομικών πολύ μικρών, μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων	14.054.313
	106	Προσαρμογή των εργαζομένων, των επιχειρήσεων και των επιχειρηματιών στην αλλαγή	78.374.543
	118	Βελτίωση της συνάφειας των συστημάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης με την αγορά εργασίας, διευκόλυνση της μετάβασης από την εκπαίδευση στην εργασία, και ενίσχυση της επαγγελματικής εκπαίδευσης και συστημάτων κατάρτισης και της ποιότητάς τους, μεταξύ άλλων μέσω μηχανισμών πρόβλεψης των αναγκών σε δεξιότητες, της προσαρμογής των προγραμμάτων σπουδών και της καθιέρωσης και ανάπτυξης συστημάτων μάθησης με βάση την εργασία, συμπεριλαμβανομένων των διττών συστημάτων μάθησης και μαθητείας	9.242.885
	119	Επένδυση στη θεσμική ικανότητα και στην αποτελεσματικότητα των δημόσιων διοικήσεων και υπηρεσιών σε εθνικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο ενόψει των μεταρρυθμίσεων, καλύτερη κανονιστική ρύθμιση και χρηστή διακυβέρνηση	14.816.378

Πίνακας 8^α: Διάσταση 2 – Μορφή χρηματοδότησης			
Ταμείο	<i>EKT</i>		
Κατηγορία περιφέρειας	Περισσότερο αναπτυγμένες (Αττική, Νότιο Αιγαίο)		
Άξονας προτεραιότητας	Κωδικός	Περιγραφή	Ποσό (σε ευρώ)

⁵⁰ Τα ποσά περιλαμβάνουν την στήριξη της Ένωσης (την κύρια κατανομή και τη διάθεση από το αποθεματικό επίδοσης).

Προσαρμογή εργαζομένων, επιχειρήσεων και επιχειρηματικού περιβάλλοντος στις νέες αναπτυξιακές απαιτήσεις	01	Μη επιστρεπτέα επιχορήγηση	116.488.119
--	----	----------------------------	-------------

Πίνακας 9^α: Διάσταση 3 – Τύπος εδαφικής περιοχής			
Ταμείο	<i>EKT</i>		
Κατηγορία περιφέρειας	Περισσότερο αναπτυγμένες (Αττική, Νότιο Αιγαίο)		
Άξονας προτεραιότητας	Κωδικός	Περιγραφή	Ποσό (σε ευρώ)
Προσαρμογή εργαζομένων, επιχειρήσεων και επιχειρηματικού περιβάλλοντος στις νέες αναπτυξιακές απαιτήσεις	01	Μεγάλες αστικές περιοχές (πυκνοκατοικημένες: πληθυσμός άνω των 50 000)	80.376.802
	03	Αγροτικές περιοχές (αραιοκατοικημένες)	15.143.455
	05	Συνεργασία διαφόρων περιοχών εθνικού ή περιφερειακού προγράμματος σε εθνικό πλαίσιο	20.967.861

(ανά Ταμείο και κατηγορία περιφέρειας, αν ο άξονας προτεραιότητας καλύπτει περισσότερα από ένα/μία)

Πίνακας 7^β: Διάσταση 1 – Τομέας παρέμβασης			
Ταμείο	<i>EKT</i>		
Κατηγορία περιφέρειας	Περιφέρειες σε μετάβαση (Δυτική Μακεδονία, Στερεά Ελλάδα, Ιόνια Νησιά, Πελοπόννησος, Βόρειο Αιγαίο, Κρήτη)		
Άξονας προτεραιότητας	Κωδικός	Περιγραφή	Ποσό (σε ευρώ)
Προσαρμογή εργαζομένων, επιχειρήσεων και επιχειρηματικού περιβάλλοντος στις νέες αναπτυξιακές απαιτήσεις	104	Αυτοαπασχόληση, επιχειρηματικότητα και δημιουργία επιχειρήσεων, συμπεριλαμβανομένων των καινοτομικών πολύ μικρών, μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων	16.634.913
	106	Προσαρμογή των εργαζομένων, των επιχειρήσεων και των επιχειρηματιών στην αλλαγή	92.765.388
	118	Βελτίωση της συνάφειας των συστημάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης με την αγορά εργασίας, διευκόλυνση της μετάβασης από την εκπαίδευση στην εργασία, και ενίσχυση της επαγγελματικής εκπαίδευσης και συστημάτων κατάρτισης και της ποιότητάς τους, μεταξύ άλλων μέσω μηχανισμών πρόβλεψης των αναγκών σε δεξιότητες, της προσαρμογής των προγραμμάτων σπουδών και της καθιέρωσης και ανάπτυξης συστημάτων μάθησης με βάση την εργασία, συμπεριλαμβανομένων των διττών συστημάτων μάθησης και μαθητείας	10.940.030

	119	Επένδυση στη θεσμική ικανότητα και στην αποτελεσματικότητα των δημόσιων διοικήσεων και υπηρεσιών σε εθνικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο ενόψει των μεταρρυθμίσεων, καλύτερη κανονιστική ρύθμιση και χρηστή διακυβέρνηση	17.536.901
--	-----	---	------------

Πίνακας 8β: Διάσταση 2 – Μορφή χρηματοδότησης			
Ταμείο	<i>EKT</i>		
Κατηγορία περιφέρειας	Περιφέρειες σε μετάβαση (Δυτική Μακεδονία, Στερεά Ελλάδα, Ιόνια Νησιά, Πελοπόννησος, Βόρειο Αιγαίο, Κρήτη)		
Άξονας προτεραιότητας	Κωδικός	Περιγραφή	Ποσό (σε ευρώ)
Προσαρμογή εργαζομένων, επιχειρήσεων και επιχειρηματικού περιβάλλοντος στις νέες αναπτυξιακές απαιτήσεις	01	Μη επιστρεπτέα επιχορήγηση	137.877.232

Πίνακας 9β: Διάσταση 3 – Τύπος εδαφικής περιοχής			
Ταμείο	<i>EKT</i>		
Κατηγορία περιφέρειας	Περιφέρειες σε μετάβαση (Δυτική Μακεδονία, Στερεά Ελλάδα, Ιόνια Νησιά, Πελοπόννησος, Βόρειο Αιγαίο, Κρήτη)		
Άξονας προτεραιότητας	Κωδικός	Περιγραφή	Ποσό (σε ευρώ)
Προσαρμογή εργαζομένων, επιχειρήσεων και επιχειρηματικού περιβάλλοντος στις νέες αναπτυξιακές απαιτήσεις	01	Μεγάλες αστικές περιοχές (πυκνοκατοικημένες: πληθυσμός άνω των 50 000)	95.135.290
	03	Αγροτικές περιοχές (αραιοκατοικημένες)	17.924.040
	05	Συνεργασία διαφόρων περιοχών εθνικού ή περιφερειακού προγράμματος σε εθνικό πλαίσιο	24.817.903

(ανά Ταμείο και κατηγορία περιφέρειας, αν ο άξονας προτεραιότητας καλύπτει περισσότερα από ένα/μία)

Πίνακας 7γ: Διάσταση 1 – Τομέας παρέμβασης			
Ταμείο	<i>EKT</i>		
Κατηγορία περιφέρειας	Λιγότερο αναπτυγμένες (Ανατολική Μακεδονία & Θράκη, Κεντρική Μακεδονία, Ήπειρος, Θεσσαλία, Δυτική Ελλάδα)		
Άξονας προτεραιότητας	Κωδικός	Περιγραφή	Ποσό (σε ευρώ)
Προσαρμογή εργαζομένων, επιχειρήσεων και επιχειρηματικού περιβάλλοντος στις νέες αναπτυξιακές απαιτήσεις	104	Αυτοαπασχόληση, επιχειρηματικότητα και δημιουργία επιχειρήσεων, συμπεριλαμβανομένων των καινοτομικών πολύ μικρών, μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων	49.310.774

αναπτυξιακές απαιτήσεις	106	Προσαρμογή των εργαζομένων, των επιχειρήσεων και των επιχειρηματιών στην αλλαγή	274.983.887
	118	Βελτίωση της συνάφειας των συστημάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης με την αγορά εργασίας, διευκόλυνση της μετάβασης από την εκπαίδευση στην εργασία, και ενίσχυση της επαγγελματικής εκπαίδευσης και συστημάτων κατάρτισης και της ποιότητάς τους, μεταξύ άλλων μέσω μηχανισμών πρόβλεψης των αναγκών σε δεξιότητες, της προσαρμογής των προγραμμάτων σπουδών και της καθιέρωσης και ανάπτυξης συστημάτων μάθησης με βάση την εργασία, συμπεριλαμβανομένων των διττών συστημάτων μάθησης και μαθητείας	32.429.466
	119	Επένδυση στη θεσμική ικανότητα και στην αποτελεσματικότητα των δημόσιων διοικήσεων και υπηρεσιών σε εθνικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο ενόψει των μεταρρυθμίσεων, καλύτερη κανονιστική ρύθμιση και χρηστή διακυβέρνηση	51.984.541

Πίνακας 8ν: Διάσταση 2 – Μορφή χρηματοδότησης

Ταμείο	ΕΚΤ		
Κατηγορία περιφέρειας	Λιγότερο αναπτυγμένες (Ανατολική Μακεδονία & Θράκη, Κεντρική Μακεδονία, Ήπειρος, Θεσσαλία, Δυτική Ελλάδα)		
Άξονας προτεραιότητας	Κωδικός	Περιγραφή	Ποσό (σε ευρώ)
Προσαρμογή εργαζομένων, επιχειρήσεων και επιχειρηματικού περιβάλλοντος στις νέες αναπτυξιακές απαιτήσεις	01	Μη επιστρεπτέα επιχορήγηση	408.708.668

Πίνακας 9ν: Διάσταση 3 – Τύπος εδαφικής περιοχής

Ταμείο	ΕΚΤ		
Κατηγορία περιφέρειας	Λιγότερο αναπτυγμένες (Ανατολική Μακεδονία & Θράκη, Κεντρική Μακεδονία, Ήπειρος, Θεσσαλία, Δυτική Ελλάδα)		
Άξονας προτεραιότητας	Κωδικός	Περιγραφή	Ποσό (σε ευρώ)
Προσαρμογή εργαζομένων, επιχειρήσεων και επιχειρηματικού περιβάλλοντος στις νέες αναπτυξιακές απαιτήσεις	01	Μεγάλες αστικές περιοχές (πυκνοκατοικημένες: πληθυσμός άνω των 50 000)	282.008.981
	03	Αγροτικές περιοχές (αραιοκατοικημένες)	53.132.127
	05	Συνεργασία διαφόρων περιοχών εθνικού ή περιφερειακού προγράμματος σε εθνικό πλαίσιο	73.567.560

2.Α.3. Άξονας προτεραιότητας 3: Ανάπτυξη μηχανισμών στήριξης της επιχειρηματικότητας**2.Α.3.1. Αιτιολόγηση της θέσπισης άξονα προτεραιότητας που καλύπτει περισσότερες από μία περιφέρειες ή περισσότερους από έναν θεματικούς στόχους ή περισσότερα από ένα Ταμεία (κατά περίπτωση)**

[Σχετ.: άρθρο 96 παράγραφος 1 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1303/2013]

Η στρατηγική του ΕΠΑνΕΚ που εκφράζεται από τον στρατηγικό πυλώνα «βελτίωση του επιχειρηματικού περιβάλλοντος (μέσω της βελτίωσης υποδομών) και εξειδικεύεται μέσω του άξονα προτεραιότητας 3 «Ανάπτυξη μηχανισμών στήριξης της επιχειρηματικότητας» διαμορφώνεται από την επιλογή των ΘΣ 1, 2, 4, 6 και 7 και σχετικών επενδυτικών προτεραιοτήτων 1α, 2α, 4β, 4γ, 6γ, 6ζ και 7ε.

Οι ειδικοί στόχοι και οι σχετικές δράσεις που έχουν σχεδιαστεί αφορούν κατά κύριο λόγο δομές και υποδομές για τη στήριξη της επιχειρηματικής δραστηριότητας. Οι υποδομές αυτές εντάσσονται κάτω από ένα κοινό άξονα προτεραιότητας καθώς εκτιμάται ότι ο συνδυασμός τους είναι ιδιαίτερος σημαντικός για την ολοκληρωμένη προσέγγιση και επίτευξη των στόχων του προγράμματος. Ειδικότερα, η βελτίωση του επιχειρηματικού περιβάλλοντος που θα στηρίξει το νέο καινοτόμο, εξωστρεφές και βιώσιμο μοντέλο ανάπτυξης, προϋποθέτει: υποδομές έρευνας και καινοτομίας (ΘΣ 1), υποδομές τεχνολογίας, πληροφορικής και επικοινωνιών (ΘΣ 2), υποδομές που στηρίζουν την ενεργειακή εξοικονόμηση (ΘΣ 4), υποδομές περιβαλλοντικής διαχείρισης (ΘΣ 4), καθώς και υποδομές δικτύων (ΘΣ 7).

Συγκεκριμένα, προωθείται η ενίσχυση των υποδομών έρευνας και καινοτομίας, των ικανοτήτων ανάπτυξης αριστείας αλλά και η προαγωγή κέντρων ικανότητας που θα υποστηρίξουν την καινοτομική ικανότητα της χώρας και θα διαμορφώσουν ένα ελκυστικό περιβάλλον για την πραγματοποίηση περαιτέρω επενδύσεων σε αυτόν τον τομέα.

Η επέκταση των υποδομών ευρυζωνικών υπηρεσιών και δικτύων υψηλών ταχυτήτων θα βοηθήσει στην βελτίωση του επιχειρηματικού περιβάλλοντος καθώς θα γεφυρώσει το ψηφιακό χάσμα μεταξύ των αστικών κέντρων και της περιφέρειας της Ελλάδας και θα διευκολύνει την ανάπτυξη της επιχειρηματικότητας και ειδικότερα της ηλεκτρονικής επιχειρηματικότητας διαμορφώνοντας, επίσης, σημαντικές εξαγωγικές προοπτικές για αυτές τις επιχειρήσεις.

Σημαντικό ρόλο για τη βελτίωση του επιχειρηματικού περιβάλλοντος θα παίξει και η ενίσχυση των υποδομών για τη βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης, της εξοικονόμησης ενέργειας και της χρήσης ανανεώσιμων πηγών ενέργειας που θα μειώσουν συνολικά το κόστος της ενέργειας για τις επιχειρήσεις αλλά και θα συμβάλλουν στην βελτίωση του περιβάλλοντος μέσω της μείωσης των εκπομπών του διοξειδίου του άνθρακα, συνεισφέροντας στους στόχους της Ευρώπης 2020.

Το περιβάλλον σε όρους φυσικούς και πολιτιστικούς αποτελεί μία ακόμα ιδιαίτερος σημαντική παράμετρο για την δημιουργία ευνοϊκών συνθηκών ανάπτυξης επιχειρηματικότητας. Η στρατηγική του ΕΠΑνΕΚ προωθεί την ανάπτυξη και αναβάθμιση υποδομών που συνδέονται με τη δυνατότητα προστασίας και αξιοποίησης του φυσικού κεφαλαίου και της πολιτιστικής κληρονομιάς ενισχύοντας ειδικότερα το επιχειρηματικό περιβάλλον στους τομείς του τουρισμού και του πολιτισμού.

Κατά συνέπεια οι επιλεγμένοι αυτοί θεματικοί στόχοι και επενδυτικές προτεραιότητες αποτελούν αλληλένδετους κρίκους για την ευθυγραμμισμένη και ολοκληρωμένη αντιμετώπιση της προτεραιότητας για τη βελτίωση του επιχειρηματικού περιβάλλοντος μέσω της αναβάθμισης των προαναφερθέντων υποδομών.

Παράλληλα, η θέσπιση αυτού του Άξονα έχει πραγματοποιηθεί με γνώμονα τον εθνικό χαρακτήρα των στόχων και δράσεων που περιλαμβάνει. Οι δομές και υποδομές που θα ενισχυθούν θα στηρίξουν το επιχειρηματικό περιβάλλον σε όλες τις περιφέρειες της χώρας, καθώς η ανάγκη βελτίωσης τους (για παράδειγμα υποδομών ΤΠΕ, έρευνας & καινοτομίας κ.ά.) αποτελεί επιτακτική ανάγκη σε όλα τα μήκη και πλάτη της χώρας, οπουδήποτε υπάρχει προοπτική ανάπτυξης επιχειρηματικότητας.

2.Α.3.2. Ταμείο, κατηγορία περιφέρειας και βάση υπολογισμού για την στήριξη της Ένωσης

Ταμείο	ΕΤΠΑ
Κατηγορία περιφέρειας	Περισσότερο αναπτυγμένες (Αττική, Νότιο Αιγαίο)

	<p>Περιφέρειες σε μετάβαση (Δυτική Μακεδονία, Στερεά Ελλάδα, Ιόνια Νησιά, Πελοπόννησος, Βόρειο Αιγαίο, Κρήτη)</p> <p>Λιγότερο αναπτυγμένες (Ανατολική Μακεδονία & Θράκη, Κεντρική Μακεδονία, Ήπειρος, Θεσσαλία, Δυτική Ελλάδα)</p>
<p>Βάση υπολογισμού (σύνολο επιλέξιμων δαπανών ή επιλέξιμες δημόσιες δαπάνες)</p>	<p>Δημόσια Δαπάνη</p>

2.A.3.3. Επενδυτική προτεραιότητα: 1(α)

<p>Επενδυτική προτεραιότητα</p>	<p>1α Ενίσχυση των υποδομών έρευνας και καινοτομίας (E&K) και των ικανοτήτων ανάπτυξης αριστείας στον τομέα της έρευνας και καινοτομίας και της προαγωγής των κέντρων ικανότητας, ιδίως των κέντρων ευρωπαϊκού ενδιαφέροντος</p>
--	---

2.A.3.3.1. Ειδικός στόχος 3.1.

<p>Κωδικός</p>	<p>3.1</p>
<p>Ειδικός στόχος</p>	<p>Αναβάθμιση ή/και ανάπτυξη υποδομών έρευνας και καινοτομίας για τη βελτίωση της καινοτομικής ικανότητας της χώρας για τη στήριξη της επιχειρηματικότητας</p>
<p><i>Τα αποτελέσματα που επιδιώκει το κράτος μέλος με τη στήριξη της Ένωσης</i></p>	<p>Οι Ερευνητικές Υποδομές αποτελούν ένα κύριο δομικό στοιχείο του Ευρωπαϊκού Χώρου Έρευνας. Στο πλαίσιο της εμβληματικής πρωτοβουλίας «Ένωση Καινοτομίας» οι Ερευνητικές Υποδομές είναι συνώνυμες με την «επένδυση για το μέλλον». Ωστόσο, είναι προφανές, ότι στην παρούσα οικονομική συγκυρία, η οποία χαρακτηρίζεται από περιορισμένους επενδυτικούς πόρους, απαιτείται η ενίσχυση των υποδομών έρευνας και καινοτομίας που θα επιφέρουν το μέγιστο όφελος σε βραχυ και μεσοπρόθεσμο ορίζοντα για τη χώρα.</p> <p>Θα ενισχυθούν υφιστάμενες ή νέες ερευνητικές υποδομές εθνικής σημασίας, που απαιτούνται για υποστήριξη της στρατηγικής έξυπνης εξειδίκευσης και του Ευρωπαϊκού Χάρτη Ερευνητικών Υποδομών (ESFRI), δημιουργώντας ελκυστικό περιβάλλον για την έρευνα στην Ελλάδα, την ανάπτυξη και την προώθηση της καινοτομίας.</p> <p>Συγκεκριμένα, τα πεδία προς βελτίωση είναι τα εξής (ενδεικτικά):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Συμπλήρωση ερευνητικών υποδομών υψηλής ποιότητας σε σημαντικούς για τη χώρα τομείς 2. Θέσπιση μηχανισμών μεταφοράς τεχνολογίας από τα ερευνητικά ιδρύματα στον επιχειρηματικό τομέα και τους δημόσιους οργανισμούς 3. Θέσπιση μηχανισμού παρακολούθησης και προσαρμογή της έρευνας στις ανάγκες τις αγοράς 4. Ενίσχυση συμμετοχής των ελλήνων ερευνητών στις υποδομές των διακυβερνητικών οργανισμών της Ευρώπης και σε εθνικές υποδομές Κρατών Μελών της ΕΕ, μέσω των ευρωπαϊκών και διακρατικών προγραμμάτων. <p>Για το λόγο αυτό, διαμορφώνεται ο Οδικός Χάρτης Ερευνητικών Υποδομών στο πλαίσιο του Εθνικού Στρατηγικού Πλαισίου για την Έρευνα και την Καινοτομία (ΕΣΠΕΚ), το οποίο έχει ως στόχο τη δημιουργία ερευνητικού περιβάλλοντος, που θα προσελκύσει ιδιωτικές επενδύσεις.</p> <p>Ο συγκεκριμένος Ειδικός Στόχος αποσκοπεί στην αναβάθμιση των ερευνητικών υποδομών αλλά και στην ανάπτυξη νέων υποδομών όπου απαιτούνται με βάση τη συμμετοχή ή διασύνδεση, κατά προτεραιότητα, σε δίκτυα ευρωπαϊκών υποδομών (ESFRI) σε συνάφεια με τη στρατηγική έξυπνης εξειδίκευσης και τον Ευρωπαϊκό Χάρτη</p>

	<p>Ερευνητικών Υποδομών (ESFRI) καθώς και στην ανάπτυξη των κατάλληλων δομών και μηχανισμών παρακολούθησης και υποστήριξης της μεταφοράς της έρευνας από τα εργαστήρια στη πραγματική οικονομία.</p> <p>Οι δομές και υποδομές έρευνας και καινοτομίας θα πρέπει να έχουν ανοικτό και συνεργατικό χαρακτήρα ώστε να υποστηρίζουν την συνεργασία των επιχειρήσεων με τους φορείς έρευνας (π.χ. ερευνητικά εργαστήρια). Για την μόχλευση και ενίσχυση της ζήτησης αυτής θα δημιουργηθεί κεντρική υποδομή ενιαίας πρόσβασης και διασύνδεσης των ερευνητικών υποδομών (και επιμέρους φορέων έρευνας) και της επιχειρηματικής κοινότητας με στοχευμένες υπηρεσίες που θα διευκολύνουν, μεταξύ άλλων, τη διασύνδεση και ένταξη των συνεργατικών αποτελεσμάτων έρευνας και καινοτομίας σε παγκόσμιες αλυσίδες αξίας.</p> <p>Έτσι, μέσω του συγκεκριμένου Ειδικού Στόχου, εκτιμάται ότι θα επιτευχθούν τα εξής αποτελέσματα:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Βελτίωση της καινοτομικής ικανότητας της χώρας και σύνδεση αυτής με την αγορά 2. Συμβολή της χώρας στον Ενιαίο Ευρωπαϊκό Χώρο Έρευνας 3. Βελτίωση της ανταγωνιστικότητας των ελληνικών επιχειρήσεων και αύξηση παραγωγής καινοτόμων προϊόντων και υπηρεσιών 4. Δημιουργία ελκυστικού ερευνητικού περιβάλλοντος το οποίο θα προσελκύσει ιδιωτικές επενδύσεις, συνεργασίες και συμπράξεις σε θέματα έρευνας και καινοτομία
--	---

Πίνακας 3: Ειδικοί ανά πρόγραμμα δείκτες αποτελεσμάτων, ανά ειδικό στόχο (για το ΕΤΠΑ και το Ταμείο Συνοχής)

Κωδικός	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Κατηγορία περιφέρειας (κατά περίπτωση)	Τμή βάσης	Έτος βάσης	Τιμή- στόχος (2023)	Πηγή στοιχείων	Συχνότητα εκθέσεων
T4223	Αριθμός πατεντών (PCT patents)	Δείκτης	Σύνολο	11	2013	17	Innovation Union Scoreboard	Ετήσια
			Λιγότερο αναπτυγμένες	5		7		
			Αναπτυγμένες	2		4		
			Σε μετάβαση	4		6		
T4224	Μέσος όρος αναφορών ανά δημοσίευση ελλήνων ερευνητών (Δείκτης απήχησης)	Δείκτης	Σύνολο	4,98	2010	5,50	ΓΓΕΤ, Εθνικό Κέντρο Τεκμηρίωσης	Ετήσια
			Λιγότερο αναπτυγμένες	4,98		5,50		
			Αναπτυγμένες	4,98		5,50		
			Σε μετάβαση	4,98		5,50		

2.Α.3.3.2. Δράσεις ΕΠΙα

<i>Επενδυτική προτεραιότητα</i>	1α Ενίσχυση των υποδομών έρευνας και καινοτομίας (E&K) και των ικανοτήτων ανάπτυξης αριστείας στον τομέα της έρευνας και καινοτομίας και της προαγωγής των κέντρων ικανότητας, ιδίως των κέντρων ευρωπαϊκού ενδιαφέροντος
<p>Οι δράσεις που αφορούν την Επενδυτική προτεραιότητα 1α καλούνται να υποστηρίξουν την καινοτομική ικανότητα της χώρας μέσω της ενίσχυσης σημαντικών ερευνητικών υποδομών, τη σύνδεση αυτών με τον ιδιωτικό τομέα και την Πολιτεία καθώς και τη σύνδεση τους με ερευνητικές ομάδες της ΕΕ, άλλων κρατών και διεθνών οργανισμών. Επίσης, η επενδυτική προτεραιότητα περιλαμβάνει την παρακολούθηση της εξέλιξης της προόδου της καινοτομικής ικανότητας της χώρας καθώς και σύνδεση αυτής με τη στρατηγική RIS3 μέσω της ανάπτυξης ενός μηχανισμού παρακολούθησης της υλοποίησης της.</p> <p>Οι ερευνητικές υποδομές που θα ενισχυθούν:</p> <ul style="list-style-type: none"> • διασφαλίζουν το υψηλό επίπεδο της ελληνικής ερευνητικής δραστηριότητας κυρίως στους τομείς προτεραιότητας και την ένταξη σε ευρωπαϊκά και παγκόσμια δίκτυα, • υποστηρίζουν επιστημονικά και τεχνολογικά τις εθνικές πολιτικές για την ασφάλεια, το περιβάλλον, την υγεία και άλλους κρίσιμους τομείς προτεραιότητας, • δημιουργούν ένα ανοικτό και συνεργατικό περιβάλλον που αυξάνει τη ζήτηση έρευνας και καινοτομίας από τον επιχειρηματικό κόσμο • είναι ελκυστικές για τις ελληνικές και παγκόσμιες επιχειρήσεις προκειμένου να αγοράσουν τεχνογνωσία και επιστημονικές υπηρεσίες, • συμβάλλουν στον Ευρωπαϊκό Χώρο Έρευνας καθώς συνδέονται με τις υποδομές ESFRI. <p>Ενδεικτικές δράσεις που θα καλύψουν το αντικείμενο και τη διάσταση της επενδυτικής προτεραιότητας 1α είναι οι εξής:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ενίσχυση σημαντικών ερευνητικών υποδομών εθνικής εμβέλειας με διεθνή αναγνώριση της αριστείας τους καθώς και της συμμετοχής σε δίκτυα ευρωπαϊκών υποδομών (ESFRI) με βάση τις προτεραιότητες του Εθνικού Οδικού Χάρτη Ερευνητικών Υποδομών <ul style="list-style-type: none"> • Αναβάθμιση ή δημιουργία ερευνητικών υποδομών υψηλής ποιότητας σε επιλεγμένους τομείς προτεραιότητας: Η ανάδειξη της Ελλάδας ως αξιόπιστου εταίρου των ευρωπαϊκών χωρών στο πεδίο της έρευνας και της τεχνολογικής ανάπτυξης προϋποθέτει την λειτουργία εντός της επικράτειας ενός περιορισμένου αριθμού σημαντικών ερευνητικών υποδομών με διεθνή αναγνώριση της αριστείας τους. Οι υποδομές διευθύνονται από διεθνώς αναγνωρισμένους ερευνητές στην ακμή της σταδιοδρομίας τους και διαθέτουν ικανό τεχνικό και διοικητικό προσωπικό υποστήριξης, εκτός του τακτικού ερευνητικού προσωπικού. Προσελκύουν ερευνητές από όλο τον κόσμο για πειράματα, μετρήσεις και κάθε είδους συνεργασίες. Η επιλογή αυτών των υποδομών από την Κυβέρνηση για να επενδύσει σ' αυτές βασίζεται σε κριτήρια αριστείας, τόσο διαπιστωμένης από την παρελθούσα πορεία των συμμετεχόντων όσο και προβλεπόμενης από τα σχέδια ανάπτυξης (όπου λαμβάνεται υπόψη και η βιωσιμότητα) • Υποστήριξη της συμμετοχής ελληνικών ερευνητικών ομάδων σε υποδομές της ΕΕ και άλλων κρατών και διεθνών οργανισμών: Για τη συνεχή αναβάθμιση των γνώσεων και δεξιοτήτων των ελλήνων ερευνητών και την ένταξή τους σε ευρωπαϊκά δίκτυα συνεργασίας είναι αναγκαία η συμμετοχή τους στα δίκτυα ευρωπαϊκών υποδομών, που εντάσσονται στο χάρτη υποδομών της ΕΕ (ESFRI). Η ενίσχυση των ελληνικών ομάδων για τη συμμετοχή τους σε αυτά τα δίκτυα πραγματοποιήθηκε κατά την προηγούμενη περίοδο και θα συνεχιστεί και στην τρέχουσα. 2. Διαμόρφωση και λειτουργία Εθνικού Μητρώου Ερευνητικών Υποδομών και συστήματος παρακολούθησης της χρήσης και αξιοποίησής τους από τον ιδιωτικό τομέα & την Πολιτεία: Δημιουργία Οδικού Χάρτη Ερευνητικών Υποδομών, ο οποίος θα 	

συμβάλλει με μακρόπνοο σχεδιασμό στην ενίσχυση και εμβάθυνση της δικτύωσης του ερευνητικού και ακαδημαϊκού οικοσυστήματος, στη δημιουργία κρίσιμης μάζας σε επιστημονικές περιοχές στις οποίες η χώρα είτε έχει επιλέξει για να αναπτύξει/αναβαθμίσει συγκριτικό πλεονέκτημα, είτε εντοπίζει στρατηγική προτεραιότητα σε εθνικό και διεθνές επίπεδο, στην ενσωμάτωση της καινοτομίας και στην εξωστρέφεια της ελληνικού ερευνητικού οικοσυστήματος. Ο Οδικός Χάρτης Ερευνητικών Υποδομών θα συμβάλλει επίσης στην κοινωνικο-οικονομική ανάπτυξη των περιφερειών εγκατάστασης των κύριων ή άλλων κατανεμημένων κόμβων του και της χώρας.

- 3. Ανάπτυξη Κέντρων Ικανότητας (Centers of Competence) με παράλληλη ενίσχυση των εργαστηριακών υποδομών καινοτομίας, που δημιουργούνται για την παροχή επιστημονικών και τεχνικών υπηρεσιών με όρους αγοράς και σύμφωνα με τις ανάγκες της στρατηγικής έξυπνης εξειδίκευσης:** Ενίσχυση των εργαστηριακών υποδομών που ενδιαφέρουν επιχειρήσεις για μακροχρόνια συνεργασία με αυτές. Τα εργαστήρια αυτά μπορεί να ανήκουν σε ΑΕΙ, ερευνητικά κέντρα ή γενικότερα στον Δημόσιο τομέα και να παρέχουν τις επιστημονικές και τεχνικές υπηρεσίες τους με όρους της αγοράς. Τα εργαστήρια αποτελούν κέντρα ικανοτήτων (Centres of competence) και αναπτύσσονται με κινητήρια δύναμη το έμπρακτο ενδιαφέρον της εγχώριας και διεθνούς αγοράς, που συμμετέχει ουσιαστικά στα έσοδά τους.
- 4. Συγκρότηση Δικτύου Ανάπτυξης Καινοτομίας που θα οργανώσει και θα ενισχύσει τη συνεργασία των ελληνικών επιχειρήσεων με τους έλληνες ερευνητές και την πρόσβαση τους στις ερευνητικές υποδομές της χώρας:** Το Δίκτυο Ανάπτυξη Καινοτομίας μπορεί να αποτελέσει εργαλείο αποτελεσματικής συμμετοχής των ελληνικών επιχειρήσεων στα προγράμματα και τις δράσεις έρευνας και καινοτομίας. Πρόκειται για δομή συντονιστικού χαρακτήρα, εμψυχωτή της επιχειρηματικής και συνεργατικής έρευνας, χωρίς βαριές υποδομές και με αποστολή τη διαμόρφωση οικοσυστήματος καινοτομίας σε γεωγραφικές περιοχές και σε κρίσιμους τομείς της οικονομίας. Το Δίκτυο με την κατάλληλη τομεακή και γεωγραφική εξειδίκευση, μπορεί να αποτελέσει υπηρεσία τεχνολογικής υποστήριξης, πληροφόρησης και μεταφοράς τεχνογνωσίας για τις ΜΜΕ σε επιλεγμένους τομείς προτεραιότητας.

2.Α.3.3.2.1. Κατευθυντήριες αρχές για την επιλογή των πράξεων

[σχετ.: στοιχείο β) σημείο iii) του πρώτου εδαφίου του άρθρου 96 παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1303/2013]

<p><i>Επενδυτική προτεραιότητα</i></p>	<p>1α Ενίσχυση των υποδομών έρευνας και καινοτομίας (E&K) και των ικανοτήτων ανάπτυξης αριστείας στον τομέα της έρευνας και καινοτομίας και της προαγωγής των κέντρων ικανότητας, ιδίως των κέντρων ευρωπαϊκού ενδιαφέροντος</p>
<p>Η Διαχειριστική Αρχή εξειδικεύει τα κριτήρια αξιολόγησης και επιλογής των πράξεων τα οποία εφαρμόζει ύστερα από την έγκρισή τους από την Επιτροπή Παρακολούθησης του Ε.Π. (άρθρ. 125, παρ. 3 (α) και 111, παρ. 2(α) του κανονισμού 1303/2013 αντίστοιχα). Βασικές αρχές για την επιλογή και αξιολόγηση των πράξεων είναι η σκοπιμότητα, αποδοτικότητα και αποτελεσματικότητά τους προκειμένου να διασφαλίζεται η μέγιστη δυνατή συμβολή τους στην επίτευξη των Ειδικών Στόχων και αποτελεσμάτων, που προβλέπονται για κάθε αντίστοιχη επενδυτική προτεραιότητα των Αξόνων Προτεραιότητας του Προγράμματος. Το κριτήριο της ωριμότητας μιας πράξης δύναται επίσης να λαμβάνεται υπόψη, ιδίως για έργα που μπορούν να συμβάλουν στην εμπροσθοβαρή υλοποίηση του Προγράμματος και την αντιμετώπιση της οικονομικής και κοινωνικής κρίσης.</p> <p>Ειδικότερα:</p> <p>Οι δράσεις της συγκεκριμένης επενδυτικής προτεραιότητας και ειδικότερα αυτές που σχετίζονται με την αναβάθμιση των ερευνητικών υποδομών αλλά και στην ανάπτυξη νέων υποδομών, θα πρέπει να έχουν συνάφεια με τη στρατηγική έξυπνης εξειδίκευσης και τον Ευρωπαϊκό Χάρτη Ερευνητικών Υποδομών (ESFRI), καθώς και να στοχεύουν στην ενίσχυση του περιβάλλοντος επιχειρηματικής</p>	

καινοτομίας.

Για το σκοπό αυτό, θα πρέπει να εντάσσονται στον Οδικό Χάρτη Ερευνητικών Υποδομών στο πλαίσιο του Εθνικού Στρατηγικού Πλαισίου για την Έρευνα και την Καινοτομία (ΕΣΠΕΚ), το οποίο έχει ως στόχο τη δημιουργία ενός ελκυστικού ερευνητικού περιβάλλοντος, που θα προσελκύσει ιδιωτικές επενδύσεις και θα συνδέσει ουσιαστικά την έρευνα με την παραγωγική δραστηριότητα της χώρας.

2.Α.3.3.2.2. Δείκτες εκροών ανά επενδυτική προτεραιότητα και, όπου ενδείκνυται, κατηγορία περιφέρειας

[σχετ.: στοιχείο β) σημείο iv) του πρώτου εδαφίου του άρθρου 96 παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1303/2013]

Πίνακας 5: Κοινοί και ειδικοί ανά πρόγραμμα δείκτες εκροών για την ΕΠ1α

(ανά επενδυτική προτεραιότητα, κατά κατηγορία περιφέρειας για το ΕΚΤ και, όπου ενδείκνυται, για το ΕΤΠΑ)

Κωδικός	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας (κατά περίπτωση)	Τιμή-στόχος (2023) ⁵¹			Πηγή στοιχείων	Συχνότητα εκθέσεων
					Α	Γ	Σ		
T4225	Αριθμός υποδομών που ενισχύονται	Αριθμός	ΕΤΠΑ	Σύνολο			25	Διαχειριστική Αρχή του προγράμματος	Ετήσια
				Λιγότερο αναπτυγμένες			12		
				Αναπτυγμένες			5		
				Σε μετάβαση			8		
CO25	Αριθμός ερευνητών που εργάζονται σε βελτιωμένες εγκαταστάσεις ερευνητικών υποδομών	Ισοδύναμα πλήρους χρόνου	ΕΤΠΑ	Σύνολο			1.000	ΓΓΕΤ	Ετήσια
				Λιγότερο αναπτυγμένες			460		
				Αναπτυγμένες			210		
				Σε μετάβαση			330		

⁵¹ Για το ΕΚΤ, ο κατάλογος αυτός περιλαμβάνει τους κοινούς δείκτες εκροών για τους οποίους έχει οριστεί τιμή-στόχος. Οι τιμές-στόχοι μπορούν να εκφράζονται είτε ως σύνολο (άνδρες + γυναίκες) ή με ανάλυση ανά φύλο. Για το ΕΤΠΑ και το Ταμείο Συνοχής η κατανομή κατά φύλο, στις περισσότερες περιπτώσεις, δεν ισχύει. «Α» = άνδρες, «Γ»=γυναίκες, «Σ»= σύνολο.

2.Α.3.4. Επενδυτική προτεραιότητα: 2(α)

Επενδυτική προτεραιότητα	2α Επέκταση της ανάπτυξης των ευρυζωνικών υπηρεσιών και των δικτύων υψηλών ταχυτήτων και στήριξη της υιοθέτησης των αναδυόμενων τεχνολογιών και δικτύων στον χώρο της ψηφιακής οικονομίας
---------------------------------	--

2.Α.3.4.1. Ειδικός στόχος 3.2.

Κωδικός	3.2
Ειδικός στόχος	Επέκταση υποδομών ευρυζωνικών υπηρεσιών και δικτύων υψηλών ταχυτήτων
<i>Τα αποτελέσματα που επιδιώκει το κράτος μέλος με τη στήριξη της Ένωσης</i>	<p>Το μέγεθος οικονομικής κρίσης έχει επιβραδύνει την εμφάνιση των αναμενόμενων θετικών αποτελεσμάτων των ήδη δρομολογημένων επενδύσεων σε υποδομές ΤΠΕ, συντελώντας έτσι σε μια σημαντική υστέρηση (Digital Scoreboard 2013⁵²) σε κρίσιμους δείκτες που αφορούν σε ΤΠΕ και ειδικότερα στην ευρυζωνική κάλυψη, με 22% διαθεσιμότητα δικτύων υψηλών ταχυτήτων (>30 MBps) και χαμηλή ανταπόκριση για τέτοιες συνδέσεις (0,1% του συνόλου των συνδέσεων), ενώ δεν έχει αρχίσει ακόμη η διάθεση συνδέσεων υπερ-υψηλών ταχυτήτων (>100Mbps), και χαμηλό ποσοστό των νοικοκυριών/επιχειρήσεων που έχουν σταθερή ευρυζωνική πρόσβαση.</p> <p>Συνεπώς, σύμφωνα και με την ψηφιακή ατζέντα της Ευρώπης για το 2020, η Ελλάδα πρέπει να πραγματοποιήσει σημαντικά βήματα αναφορικά με τις ευρυζωνικές υποδομές και τη διείσδυση στις υπέρ-υψηλές ταχύτητες.</p> <p>Επιπλέον, είναι σήμερα σε εξέλιξη επενδύσεις σε υποδομές ευρυζωνικότητας, όπως το έργο της επέκτασης της ευρυζωνικής πρόσβασης σε λευκές περιοχές (RURAL), το οποίο έχει ξεκινήσει την προηγούμενη προγραμματική περίοδο και αναμένεται να ολοκληρωθεί τη νέα προγραμματική περίοδο 2014-2020.</p> <p>Η ευρυζωνική πρόσβαση και η εξάπλωση και χρήση των νέων τεχνολογιών θα αποτελέσουν ουσιαστικό εργαλείο για ανοιχτή και αποτελεσματική διακυβέρνηση καθώς και για τη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας των επιχειρήσεων. Επιπρόσθετα, θα δημιουργήσουν νέες μορφές εργασίας, νέες δεξιότητες και θα διασφαλίσουν τη συνεχή κατάρτιση και δια βίου μάθηση των πολιτών. Ταυτόχρονα, θα συμβάλουν στη βελτίωση της ποιότητας ζωής με την παροχή προηγμένων υπηρεσιών υγείας, μεταφορών και προστασίας του περιβάλλοντος. Η εξάπλωση και χρήση της ευρυζωνικότητας αναμένεται να αυξήσει την αποδοτικότητα και την ποιότητα της παροχής υπηρεσιών στην κοινωνία, τον πολιτισμό και την οικονομία και ταυτόχρονα να εξασφαλίσει οικονομίες κλίμακας.</p> <p>Ο Ειδικός Στόχος εστιάζει στην ενίσχυση των ευρυζωνικών υποδομών και δικτύων υψηλών ταχυτήτων. Ειδικότερα, οι δράσεις που θα ενισχυθούν σχετίζονται με τη γεφύρωση του ψηφιακού χάσματος μεταξύ των αστικών κέντρων και της ελληνικής περιφέρειας, στην ανάπτυξη ευρυζωνικών υποδομών νέας γενιάς με βάση τις επιταγές της ψηφιακής ατζέντας της Ευρώπης για το 2020, καθώς και τη δημιουργία και την ανάπτυξη υποδομών για τις υπηρεσίες νέφους.</p> <p>Μέσω του συγκεκριμένου Ειδικού Στόχου, εκτιμάται ότι θα επιτευχθούν τα εξής αποτελέσματα:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ενίσχυση της ενσύρματης και ασύρματης ευρυζωνικής διείσδυσης και των ευρυζωνικών συνδέσεων διαφόρων ταχυτήτων • Αύξηση ποσοστού των επιχειρήσεων που έχουν σταθερή ευρυζωνική πρόσβαση

⁵² Βλ. <http://ec.europa.eu/digital-agenda/progress-country>

	<ul style="list-style-type: none"> • Ενίσχυση της Ψηφιακής Οικονομίας (ηλεκτρονικές επικοινωνίες και ΤΠΕ) ώστε να συνεισφέρει στην ανάπτυξη της χώρας, ενισχύοντας την καινοτομία, την εξωστρέφεια της εγχώριας ψηφιακής παραγωγής
--	---

Πίνακας 3: Ειδικοί ανά πρόγραμμα δείκτες αποτελεσμάτων, ανά ειδικό στόχο (για το ΕΤΠΑ και το Ταμείο Συνοχής)

Κωδικός	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Κατηγορία περιφέρειας (κατά περίπτωση)	Τιμή βάσης	Έτος βάσης	Τιμή- στόχος (2023)	Πηγή στοιχείων	Συχνότητα εκθέσεων
T4226	Ποσοστό κάλυψης των ευρυζωνικών συνδέσεων υψηλών ταχυτήτων	% κάλυψης νοικοκυριών	<i>Σύνολο</i>	27%	2013	50%	Digital Scoreboard	Ετήσια

2.Α.3.4.2. Δράσεις ΕΠ2α

<i>Επενδυτική προτεραιότητα</i>	2α Επέκταση της ανάπτυξης των ευρυζωνικών υπηρεσιών και των δικτύων υψηλών ταχυτήτων και στήριξη της υιοθέτησης των αναδυόμενων τεχνολογιών και δικτύων στον χώρο της ψηφιακής οικονομίας
<p>Οι δράσεις που αφορούν τη συγκεκριμένη Επενδυτική Προτεραιότητα καλούνται να υποστηρίξουν υποδομές ευρυζωνικότητας και δίκτυα υψηλών ταχυτήτων. Ειδικότερα, οι δράσεις που θα ενισχυθούν, εστιάζουν στην γεφύρωση του ψηφιακού χάσματος μεταξύ των αστικών κέντρων και της ελληνικής περιφέρειας, στην ανάπτυξη ευρυζωνικών υποδομών νέας γενιάς με βάση και της επιταγές της ψηφιακής ατζέντας της Ευρώπης για το 2020, καθώς και τη δημιουργία και την ανάπτυξη υποδομών για τις υπηρεσίες νέφους. Για το σκοπό αυτό θα εφαρμοστεί σειρά μέτρων, όπως τα εξής (ενδεικτικά):</p> <ul style="list-style-type: none"> Γεφύρωση Ψηφιακού Χάσματος & ανάπτυξη ευρυζωνικών υποδομών νέας γενιάς (NGA): Σύμφωνα και με την ψηφιακή ατζέντα της Ευρώπης για το 2020, η Ελλάδα πρέπει να πραγματοποιήσει σημαντικά βήματα αναφορικά με τις ευρυζωνικές υποδομές και τη διείσδυση στις υπέρ-υψηλές ταχύτητες. Αυτή τη στιγμή, οι υποδομές σταθερής τηλεφωνίας για υπηρεσίες ευρείας κλίμακας προσφέρουν ονομαστικές ταχύτητες μέχρι 50 Mbps σε περιορισμένες περιοχές εντός των αστικών κέντρων, ενώ παράλληλα υπάρχουν αγροτικές περιοχές χωρίς στοιχειώδη ευρυζωνική κάλυψη. Στην κινητή τηλεφωνία, υπηρεσίες μέσω δικτύων νέας γενιάς δεν προσφέρονται, στο σύνολο της επικράτειας. Δεδομένου ότι στα προηγούμενα χρόνια η αγορά των τηλεπικοινωνιών έχει αποδείξει ότι λειτουργεί ανταγωνιστικά και με τάσεις αυτορρυθμισμού, το βασικό εμπόδιο για την πραγματοποίηση επενδύσεων από τους παρόχους είναι η έλλειψη της ζήτησης, προκειμένου να δημιουργηθεί η κρίσιμη μάζα που θα διασφαλίσει την απόδοση των επενδύσεων. <p>Κάτω από αυτό το πρίσμα, οι παρεμβάσεις προτείνεται να εστιάζουν στην τόνωση της ζήτησης μέσω παροχής κινήτρων στους τελικούς χρήστες. Ωστόσο παρεμβάσεις μπορεί να πραγματοποιηθούν και αναφορικά με την ανάπτυξη δικτύων που απαιτούνται από το κράτος.</p> <ul style="list-style-type: none"> Ενίσχυση των υποδομών νέφους: Υιοθέτηση των τεχνολογιών νέφους σε όλο το φάσμα των κλάδων της οικονομίας, της εκπαίδευσης και της δημόσιας διοίκησης. Η προσέγγιση αυτή είναι εναρμονισμένη με την ευρύτερη στρατηγική της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την αξιοποίηση των τεχνολογιών νέφους όπως αυτή διατυπώθηκε τον Σεπτέμβριο του 2012 (Unleashing the Potential of Cloud Computing in Europe). Οι ελληνικές εταιρείες που δραστηριοποιούνται στο χώρο των υποδομών, έχουν τη δυνατότητα να εξυπηρετήσουν τις αυξανόμενες ανάγκες για υπολογιστική ισχύ και χωρητικότητα τόσο σε εθνικό όσο και σε διακρατικό επίπεδο αναπτύσσοντας φάρμες απομακρυσμένης διαχείρισης δεδομένων. Στο εθνικό επίπεδο, οι υποδομές νέφους θα μπορούν να καλύψουν και τις αυξανόμενες ανάγκες του Δημόσιου τομέα, για υπολογιστική ισχύ και χωρητικότητα. 	

2.Α.3.4.2.1. Κατευθυντήριες αρχές για την επιλογή των πράξεων

[σχετ.: στοιχείο β) σημείο iii) του πρώτου εδαφίου του άρθρου 96 παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1303/2013]

<i>Επενδυτική προτεραιότητα</i>	2α Επέκταση της ανάπτυξης των ευρυζωνικών υπηρεσιών και των δικτύων υψηλών ταχυτήτων και στήριξη της υιοθέτησης των αναδυόμενων τεχνολογιών και δικτύων στον χώρο της ψηφιακής οικονομίας
<p>Η Διαχειριστική Αρχή εξειδικεύει τα κριτήρια αξιολόγησης και επιλογής των πράξεων τα οποία εφαρμόζει ύστερα από την έγκρισή τους από την Επιτροπή Παρακολούθησης του Ε.Π. (αρθρ. 125, παρ. 3 (α) και 111, παρ. 2(α) του κανονισμού 1303/2013 αντίστοιχα). Βασικές αρχές για την επιλογή και αξιολόγηση των πράξεων είναι η σκοπιμότητα, αποδοτικότητα και αποτελεσματικότητά τους προκειμένου να διασφαλίζεται η μέγιστη δυνατή συμβολή τους στην επίτευξη των Ειδικών Στόχων και αποτελεσμάτων, που προβλέπονται για κάθε αντίστοιχη επενδυτική προτεραιότητα των Αξόνων Προτεραιότητας του Προγράμματος. Το κριτήριο της ωριμότητας μιας πράξης δύναται επίσης να</p>	

λαμβάνεται υπόψη, ιδίως για έργα που μπορούν να συμβάλουν στην εμπροσθοβαρή υλοποίηση του Προγράμματος και την αντιμετώπιση της οικονομικής και κοινωνικής κρίσης.

Ειδικότερα:

Αναφορικά με την **ενίσχυση της προσφοράς** υπηρεσιών (Επιχειρήσεις και Φορείς ΤΠΕ), θα υποστηριχθούν μεμονωμένα ή συνεργατικά επενδυτικά σχέδια. Τα σχέδια αυτά θα πρέπει να στοχεύουν και στη μόχλευση ιδιωτικών κεφαλαίων και να περιλαμβάνουν την αξιολόγηση των επενδύσεων με την λογική του ιδιώτη επενδυτή.

2.Α.3.4.2.2. Δείκτες εκροών ανά επενδυτική προτεραιότητα και, όπου ενδείκνυται, κατηγορία περιφέρειας

[σχετ.: στοιχείο β) σημείο iv) του πρώτου εδαφίου του άρθρου 96 παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1303/2013]

Πίνακας 5: Κοινοί και ειδικοί ανά πρόγραμμα δείκτες εκροών για την ΕΠ2α

(ανά επενδυτική προτεραιότητα, κατά κατηγορία περιφέρειας για το ΕΚΤ και, όπου ενδείκνυται, για το ΕΤΠΑ)

Κωδικός	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας (κατά περίπτωση)	Τιμή-στόχος (2023) ⁵³			Πηγή στοιχείων	Συχνότητα εκθέσεων
					Α	Γ	Σ		
CO10	Πρόσθετα νοικοκυριά με κάλυψη από ευρυζωνικά δίκτυα με ταχύτητα τουλάχιστον 30 Mbps	Νοικοκυριά	ΕΤΠΑ	Σύνολο			3.500.000	Παρατηρητήριο ΚτΠ	Ετήσια
				Λιγότερο αναπτυγμένες			2.255.000		
				Αναπτυγμένες			741.000		
				Σε μετάβαση			504.000		
T4227	Πρόσθετες επιχειρήσεις με ευρυζωνική πρόσβαση με ταχύτητα μεγαλύτερη των 30 Mbps	Επιχειρήσεις	ΕΤΠΑ	Σύνολο			70.000	Παρατηρητήριο ΚτΠ	Ετήσια
				Λιγότερο αναπτυγμένες			45.114		
				Αναπτυγμένες			14.810		
				Σε μετάβαση			10.076		

⁵³ Για το ΕΚΤ, ο κατάλογος αυτός περιλαμβάνει τους κοινούς δείκτες εκροών για τους οποίους έχει οριστεί τιμή-στόχος. Οι τιμές-στόχοι μπορούν να εκφράζονται είτε ως σύνολο (άνδρες + γυναίκες) ή με ανάλυση ανά φύλο. Για το ΕΤΠΑ και το Ταμείο Συνοχής η κατανομή κατά φύλο, στις περισσότερες περιπτώσεις, δεν ισχύει. «Α» = άνδρες, «Γ»=γυναίκες, «Σ»= σύνολο.

2.Α.3.5. Επενδυτική προτεραιότητα: 4(β)

Επενδυτική προτεραιότητα	4(β) Προαγωγή της ενεργειακής απόδοσης και της χρήσης ανανεώσιμων πηγών ενέργειας στις επιχειρήσεις
---------------------------------	--

2.Α.3.5.1. Ειδικός στόχος 3.3.

Κωδικός	3.3
Ειδικός στόχος	Εξοικονόμηση ενέργειας και αύξηση ενεργειακής απόδοσης με ενεργειακή αναβάθμιση του κτιριακού αποθέματος και της λειτουργίας των επιχειρήσεων
<i>Τα αποτελέσματα που επιδιώκει το κράτος μέλος με τη στήριξη της Ένωσης</i>	<p>Η τελική κατανάλωση ενέργειας από το 2000 έως και το 2007 παρουσίασε μια συνεχή ανοδική τάση, ακολουθώντας την αντίστοιχη οικονομική ανάπτυξη της χώρας. Ωστόσο, την περίοδο 2007-2011, η συνολική τελική κατανάλωση ενέργειας στην Ελλάδα μειώθηκε (κατά 14%), γεγονός που οφείλεται κυρίως στις δράσεις εξοικονόμησης ενέργειας και στη μείωση της παραγωγικής δραστηριότητας της χώρας, λόγω της οικονομικής κρίσης.</p> <p>Ωστόσο, παρατηρούνται περαιτέρω δυνατότητες για σημαντική εξοικονόμηση ενέργειας και αύξησης της ενεργειακής αποδοτικότητας σύμφωνα με τις εκτιμήσεις του 1^{ου} και 2^{ου} Εθνικού Σχεδίου Δράσης για την Ενεργειακή Απόδοση (ΣΔΕΑ). Με βάση τα προτεινόμενα μέτρα εξοικονόμησης ενέργειας για το 2016, ο τριτογενής ευθύνεται για το 30% της ενεργειακής κατανάλωσης. Έτσι, η εφαρμογή μέτρων ενεργειακής απόδοσης στις μικρομεσαίες μεταποιητικές επιχειρήσεις (π.χ. επιχειρήσεις παραγωγής τροφίμων/ποτών, επιπλοποιία, παραγωγή μηχανολογικού και ηλεκτρολογικού τα υλικού) μπορεί να συνεισφέρει σημαντικά στην επίτευξη του στόχου βελτίωσης της ενεργειακής απόδοσης. Ως εκ τούτου είναι σημαντικό να ενισχυθούν οι παρεμβάσεις για βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης των επιχειρήσεων αυτών.</p> <p>Συνεπώς, στόχο για την επόμενη προγραμματική περίοδο θα πρέπει να αποτελέσει η αύξηση των παρεμβάσεων ενεργειακής αναβάθμισης στο υφιστάμενο κτιριακό απόθεμα, καθώς και στη λειτουργία των ΜΜΕ, διευρύνοντας το ποσοστό των επιχειρήσεων που εντάσσονται στις αντίστοιχες δράσεις αλλά και την ποιότητα αυτών των παρεμβάσεων αναπτύσσοντας νέες τεχνολογίες εξοικονόμησης.</p> <p>Ο συγκεκριμένος Ειδικός Στόχος αποσκοπεί, σε συνδυασμό με ανάλογες ενέργειες που θα πραγματοποιηθούν εκτός πλαισίου ΕΠΑνΕΚ, στα εξής αποτελέσματα στα εξής αποτελέσματα:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Εξοικονόμηση τελικής ενέργειας από την ενεργειακή αναβάθμιση των κτιρίων επαγγελματικής χρήσης, ύψους 33,9 ktce • Εξοικονόμηση τελικής ενέργειας από την ενεργειακή αναβάθμιση σε κτίρια επαγγελματικής χρήσης μέσω επιχειρήσεων Ενεργειακών Υπηρεσιών ύψους 50,8 ktce • Μείωση της κατανάλωσης πρωτογενούς ενέργειας και εξοικονόμηση ενέργειας στις επιχειρήσεις με στόχο τη βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης των μικρομεσαίων μεταποιητικών επιχειρήσεων

Πίνακας 3: Ειδικοί ανά πρόγραμμα δείκτες αποτελεσμάτων, ανά ειδικό στόχο (για το ΕΤΠΑ και το Ταμείο Συνοχής)

Κωδικός	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Κατηγορία περιφέρειας (κατά περίπτωση)	Τιμή βάσης	Έτος βάσης	Τιμή- στόχος (2023)	Πηγή στοιχείων	Συχνότητα εκθέσεων
T4228	Εξοικονόμηση κατανάλωσης ενέργειας	ΤΠΠ/ έτος (toe/ έτος)	<i>Σύνολο</i>	0	2014	3.166	ΥΠΕΚΑ	Ετήσια
			<i>Λιγότερο αναπτυγμένες</i>	0		2.026		
			<i>Αναπτυγμένες</i>	0		665		
			<i>Σε μετάβαση</i>	0		475		

2.Α.3.5.2. Δράσεις ΕΠ4β

<i>Επενδυτική προτεραιότητα</i>	4β Προαγωγή της ενεργειακής απόδοσης και της χρήσης ανανεώσιμων πηγών ενέργειας στις επιχειρήσεις
<p>Οι δράσεις που θα υλοποιηθούν στο πλαίσιο της συγκεκριμένης επενδυτικής προτεραιότητας θα πρέπει να στηρίζουν την αύξηση της ενεργειακής απόδοσης με ενεργειακή αναβάθμιση του κτιριακού αποθέματος και της λειτουργίας μεταποιητικών επιχειρήσεων, έτσι ώστε να μειωθεί η κατανάλωση της πρωτογενούς ενέργειας. Οι δράσεις ομαδοποιούνται στις παρακάτω κατηγορίες:</p> <p>1. Ενεργειακή αναβάθμιση κτιρίων επαγγελματικής χρήσης: Ιδιαίτερη έμφαση θα πρέπει να δοθεί στον επαγγελματικό τομέα και ειδικά σε ότι αφορά κτίρια που εμφανίζουν υψηλές ή και ιδιαίτερες (π.χ. εποχιακές ή για συγκεκριμένη χρήση) ενεργειακές καταναλώσεις όπως κτίρια γραφείων, ξενοδοχεία, οι αποθήκες, αθλητικοί χώροι, τα μεγάλα εμπορικά συγκροτήματα (malls), τα πολυκαταστήματα (συμπεριλαμβανομένων hypermarkets, supermarkets, κλπ.).</p> <p>Οι ενισχύσεις αφορούν σε παρεμβάσεις βελτίωσης της ενεργειακής απόδοσης των κτιρίων μέσω της διείσδυσης ενεργειακά αποδοτικών συστημάτων για τη ψύξη και θέρμανση χώρων και την παραγωγή ζεστού νερού χρήσης (ZNX), καθώς και τεχνολογιών εξοικονόμησης ενέργειας. Είναι σημαντικό να δοθεί προτεραιότητα, όπου αυτό είναι εφικτό, στην προώθηση αντλιών θερμότητας υψηλής απόδοσης, την παραγωγή ZNX μέσω της αξιοποίησης της ηλιακής ενέργειας, την αντικατάσταση κουφωμάτων και τη θερμομόνωση του κελύφους των κτιρίων (τοιχοποιία, οροφή, πιλοτή), τα οποία συμβάλλουν σημαντικά στην εξοικονόμηση ενέργειας, παρέχοντας παράλληλα τη δυνατότητα για τόνωση της εγχώριας επιχειρηματικότητας που δραστηριοποιείται στους παραπάνω τομείς.</p> <p>Επιπλέον θα πρέπει να προωθηθούν παρεμβάσεις όπως η προώθηση της δημιουργίας «Πράσινων Ξενοδοχείων» με αντίστοιχη πιστοποίηση, ως επιπλέον κίνητρο τόσο για την ενεργειακή αναβάθμιση όσο και για την ενίσχυση του τουρισμού.</p> <p>Επιπρόσθετα, στην πρόταση αυτή περιλαμβάνονται και δράσεις που αφορούν την τοποθέτηση ηλεκτρονικών μετρητών και την εφαρμογή προγραμμάτων διαχείρισης της ζήτησης από εταιρίες εμπορίας ηλεκτρικής ενέργειας. Τέλος, δύναται να προβλεφθεί η υλοποίηση προγραμμάτων υποστήριξης για τον καθορισμό ενεργειακού συμβούλου και των διαδικασιών που πρέπει να αναλάβει σε μια επιχείρηση, την εφαρμογή προγραμμάτων ενεργειακών ελέγχων και ολοκληρωμένων συστημάτων διαχείρισης ενέργειας βάσει διεθνών προτύπων (π.χ. ISO50001).</p> <p>2. Βελτίωση ενεργειακής απόδοσης μικρομεσαίων μεταποιητικών επιχειρήσεων και των πλωτών μέσων: Η εφαρμογή μέτρων ενεργειακής απόδοσης στις μικρομεσαίες μεταποιητικές επιχειρήσεις (π.χ. επιχειρήσεις παραγωγής τροφίμων/ ποτών, επιπλοποιία, παραγωγή μηχανολογικού και ηλεκτρολογικού τα υλικού) μπορεί να συνεισφέρει σημαντικά στην επίτευξη του στόχου βελτίωσης της ενεργειακής απόδοσης. Ως εκ τούτου είναι σημαντικό να ενισχυθούν οι παρεμβάσεις για βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης των επιχειρήσεων αυτών. Η συνδυαστική εφαρμογή προγραμμάτων ενεργειακών ελέγχων και ολοκληρωμένων συστημάτων διαχείρισης ενέργειας και συσχετίσής τους με τα ενεργειακά τιμολόγια, θα μπορούσε να κινητοποιήσει περαιτέρω τις επιχειρήσεις ενώ η εφαρμογή συστημάτων ενεργειακής διαχείρισης βάσει διεθνών προτύπων (π.χ. ISO 50001) θα συνεισφέρει σημαντικά προς την κατεύθυνση αυτή.</p> <p>Στον τομέα αυτό η εξοικονόμηση αναμένεται να προκύψει από τη μείωση της κατανάλωσης στις ηλεκτρικές χρήσεις, από τη μείωση της κατανάλωσης στις θερμικές χρήσεις και από την αξιοποίηση εφαρμογών συμπαραγωγής ηλεκτρισμού και θερμότητας και δικτύων θερμότητας/ψύξης. Σημαντικό βήμα για τον κατάλληλο σχεδιασμό είναι η αξιολόγηση των αποτελεσμάτων εφαρμογής του προγράμματος «Πράσινη Επιχείρηση» της προηγούμενης προγραμματικής περιόδου και η αναπροσαρμογή του για την πιο κατάλληλη παροχή</p>	

κινήτρων ενεργειακής αναβάθμισης προς τις μικρομεσαίες μεταποιητικές επιχειρήσεις. Δράσεις τις κατηγορίας αυτής θα πρέπει να αποσκοπούν στα εξής:

- Μείωση του ενεργειακού κόστους - Ανάκτηση/εξοικονόμηση ενέργειας (π.χ. αλλαγή διαδικασίας παραγωγής, εκσυγχρονισμός εξοπλισμού, εκμετάλλευση της απορριπτόμενης θερμότητας, περιορισμός των ενεργειακών απωλειών για θέρμανση και δροσισμό χώρων στα βιομηχανικά κτίρια και στις αποθήκες)
- Ολοκληρωμένη ενεργειακή διαχείριση βιομηχανικών περιοχών. (π.χ. ανάπτυξη δικτύων τηλεθέρμανσης και κεντρικών μονάδων ΣΗΘΥΑ)
- Ανάπτυξη και διάθεση στην αγορά «πράσινων» προϊόντων και υπηρεσιών
- Αξιοποίηση παραπροϊόντων και αποβλήτων βιομηχανικών διεργασιών για την παραγωγή ενέργειας
- Ενσωμάτωση ενεργειακών προτύπων (ISO 50001)

Συνεπώς, η κατηγορία αυτή θα μπορούσε να περιλαμβάνει δράσεις όπως:

- Ενεργειακός Έλεγχος
- Διαμόρφωση λύσεων και διεξαγωγή τεchnικοοικονομικής μελέτης των προτεινόμενων δράσεων εξοικονόμησης ενέργειας
- Χρήση χρηματοδοτικών εργαλείων για την υλοποίηση των παρεμβάσεων ενεργειακής αναβάθμισης (π.χ. δάνεια π.χ. με μόχλευση 1/1 από σχετικό ταμείο + εγγυήσεις + grants) και αποπληρωμή με τον απολογιστικό Ενεργειακό Έλεγχο και την επιτυχία των παρεμβάσεων.

3. Ενεργειακή αναβάθμιση με την συμμετοχή Επιχειρήσεων Ενεργειακών

Υπηρεσιών: Κατά την επόμενη προγραμματική περίοδο είναι σημαντικό να ενισχυθεί η υποστήριξη για την ανάπτυξη μίας λειτουργικής αγοράς Επιχειρήσεων Ενεργειακών Υπηρεσιών (ΕΕΥ) οι οποίες μπορούν να συμβάλλουν καθοριστικά στην υλοποίηση των απαιτήσεων για τη βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης στο κτιριακό απόθεμα της χώρας. Σήμερα δραστηριοποιούνται στην αγορά ένας μικρός αριθμός ΕΕΥ με σχεδόν μηδενικό ιστορικό εκτελεσθέντων έργων, παρά την ύπαρξη του κατάλληλου νομοθετικού πλαισίου μέσω του οποίου δύνανται να λειτουργήσουν. Στόχος για την επόμενη προγραμματική περίοδο είναι η ανάπτυξη της αγοράς των ΕΕΥ και δραστηριοποίησή τους κυρίως για την ενεργειακή αναβάθμιση κτιρίων του τριτογενή τομέα. Καθοριστικής σημασίας για την ανάπτυξη της αγοράς ΕΕΥ θα αποτελέσει η εξασφάλιση της πρόσβασης των ΕΕΥ σε χρηματοδότηση (π.χ. θέσπιση ειδικών ταμείων, χαμηλότοκα δάνεια κλπ.), ενώ σημαντική συνεισφορά θα έχει και η ένταξη δράσεων ενημέρωσης, προώθησης και διάδοσης των ΕΕΥ στους ενδιαφερόμενους φορείς και τους τελικούς καταναλωτές

2.Α.3.5.2.1. Κατευθυντήριες αρχές για την επιλογή των πράξεων

[σχετ.: στοιχείο β) σημείο iii) του πρώτου εδαφίου του άρθρου 96 παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1303/2013]

<i>Επενδυτική προτεραιότητα</i>	4β Προαγωγή της ενεργειακής απόδοσης και της χρήσης ανανεώσιμων πηγών ενέργειας στις επιχειρήσεις
<p>Η Διαχειριστική Αρχή εξειδικεύει τα κριτήρια αξιολόγησης και επιλογής των πράξεων τα οποία εφαρμόζει ύστερα από την έγκρισή τους από την Επιτροπή Παρακολούθησης του Ε.Π. (άρθρ. 125, παρ. 3 (α) και 111, παρ. 2(α) του κανονισμού 1303/2013 αντίστοιχα). Βασικές αρχές για την επιλογή και αξιολόγηση των πράξεων είναι η σκοπιμότητα, αποδοτικότητα και αποτελεσματικότητά τους προκειμένου να διασφαλίζεται η μέγιστη δυνατή συμβολή τους στην επίτευξη των Ειδικών Στόχων και αποτελεσμάτων, που προβλέπονται για κάθε αντίστοιχη επενδυτική προτεραιότητα των Αξόνων Προτεραιότητας του Προγράμματος. Το κριτήριο της ωριμότητας μιας πράξης δύναται επίσης να λαμβάνεται υπόψη, ιδίως για έργα που μπορούν να συμβάλουν στην εμπροσθοβαρή υλοποίηση του Προγράμματος και την αντιμετώπιση της οικονομικής και κοινωνικής κρίσης.</p> <p>Ειδικότερα:</p> <p>Η επιλογή των πράξεων θα πρέπει να ακολουθεί τη λογική μεγιστοποίησης των ωφελειών από την εξοικονόμηση ενέργειας. Για το σκοπό αυτό προτεραιότητα θα δοθεί στις δράσεις, έργα και επιχειρήσεις που τεκμηριώνουν, συγκριτικά, σημαντικά επίπεδα εξοικονόμησης.</p> <p>Οι κύριοι δικαιούχοι των εν λόγω δράσεων είναι λειτουργούσες επιχειρήσεις ανεξαρτήτου μεγέθους (μικρή, μεσαία ή μεγάλη επιχείρηση), που αποσκοπεί στην ανάπλαση ή βελτίωση των κτιριακών της εγκαταστάσεων, που χρησιμοποιεί για βιομηχανικούς ή εμπορικούς σκοπούς και στοχεύει στη λήψη μέτρων εξοικονόμησης ενέργειας. Επίσης, δικαιούχοι δύναται να είναι και βιοτεχνίες ή και μεταποιητικές επιχειρήσεις, οι οποίες επιθυμούν να υιοθετήσουν μέτρα βελτίωσης ενεργειακής απόδοσης κατά τη λειτουργία τους.</p>	

2.Α.3.5.2.2. Σχεδιαζόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων (όπου ενδείκνυται)

[σχετ.: στοιχείο β) σημείο iii) του πρώτου εδαφίου του άρθρου 96 παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1303/2013]

<i>Επενδυτική προτεραιότητα</i>	4β Προαγωγή της ενεργειακής απόδοσης και της χρήσης ανανεώσιμων πηγών ενέργειας στις επιχειρήσεις
<i>Σχεδιαζόμενη αξιοποίηση των χρηματοδοτικών μέσων</i>	
<p>Στη συνέχεια παρουσιάζονται χρηματοδοτικά εργαλεία (ΧΕ) που μπορούν να χρησιμοποιηθούν στις δράσεις της συγκεκριμένης επενδυτικής προτεραιότητας, συνδυαστικά μεταξύ τους ή σε συνδυασμό με επιδοτήσεις. Η καταγραφή που ακολουθεί είναι ενδεικτική καθώς η χρήση και το περιεχόμενό τους δεν έχει στη φάση αυτή οριστικοποιηθεί:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Δάνεια με χαμηλές εξασφαλίσεις: Τα δάνεια επιμερισμού ρίσκου αποτελούν ΧΕ που επιτρέπουν σε τελικούς δικαιούχους να αποκτήσουν πρόσβαση σε τραπεζικό δανεισμό με καλύτερους όρους σε ότι αφορά το κόστος (χαμηλά επιτόκια. Συνήθως η κρατική ή κοινοτική ενίσχυση επιμερίζεται το ποσό του δανείου με τον ενδιάμεσο φορέα (τράπεζα) ώστε να δοθεί κίνητρο για την χρηματοδότηση δικαιούχων που σε αντίθετη περίπτωση δεν θα πληρούσαν τα τραπεζικά κριτήρια. • Εγγυήσεις: Οι Εγγυήσεις αποτελούν επίσης εργαλεία που επιτρέπουν την πρόσβαση δικαιούχων σε τραπεζικά προϊόντα με καλύτερους όρους κυρίως σε ότι αφορά τις απαιτούμενες εξασφαλίσεις. Οι εγγυήσεις αποτελούν εργαλεία υψηλής μόχλευσης και έχουν εφαρμογή σε όλους τους τομείς και σε όλα τα τραπεζικά προϊόντα. Μπορούν να υλοποιούνται με την άμεση εγγύηση όλων των δανείων 	

(Loan to loan) που παρέχει ο χρηματοδοτικός οργανισμός (ή αντίστοιχα των άλλων προϊόντων) ή ως εγγύησης μέρους ενός χαρτοφυλακίου (First loss portfolio guarantee).

Για την αποτελεσματική αξιοποίηση των παραπάνω εργαλείων απαιτείται η ύπαρξη ειδικών δομών που να εξειδικεύονται στο σχεδιασμό και την υλοποίηση τους, αλλά και αντίστοιχων δομών που να μπορούν να λειτουργήσουν ως ενδιάμεσοι φορείς στη σχέση των μικρών επιχειρήσεων με το χρηματοπιστωτικό σύστημα ώστε να υπάρχουν κίνητρα και από τις δύο πλευρές για την αξιοποίησή τους. Οι δομές αυτές μπορεί να λειτουργούν με την μορφή κρατικών φορέων, αμιγώς ιδιωτικών (κυρίως όταν αφορά τα ταμεία επιχειρηματικών αγγέλων και τα venture capitals) ή συμπράξεις ιδιωτικού και δημόσιου τομέα. Η συνηθισμένη μορφή διαχείρισης των ΧΕ ώστε να επιτευχθεί και ο μέγιστος βαθμός ανακύκλωσης και μόχλευσης, περιλαμβάνει την διαχείριση των πόρων από εξειδικευμένα ταμεία διαχείρισης (είτε με την μορφή Holding fund είτε με την μορφή ταμείων ομπρέλες- Fund of Funds). Τα ταμεία αυτά επιλέγουν τους κατάλληλους ενδιάμεσους φορείς για την υλοποίηση των ΧΕ. Σε ορισμένες περιπτώσεις, οι αρμόδιες διαχειριστικές αρχές επιλέγουν απευθείας τους ενδιάμεσους φορείς.

2.Α.3.5.2.3. Δείκτες εκροών ανά επενδυτική προτεραιότητα και, όπου ενδείκνυται, κατηγορία περιφέρειας

[σχετ.: στοιχείο β) σημείο iv) του πρώτου εδαφίου του άρθρου 96 παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1303/2013]

Πίνακας 5: Κοινοί και ειδικοί ανά πρόγραμμα δείκτες εκροών για την ΕΠ4β

(ανά επενδυτική προτεραιότητα, κατά κατηγορία περιφέρειας για το ΕΚΤ και, όπου ενδείκνυται, για το ΕΤΠΑ)

Κωδικός	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας (κατά περίπτωση)	Τιμή-στόχος (2023) ⁵⁴			Πηγή στοιχείων	Συχνότητα εκθέσεων
					Α	Γ	Σ		
CO01	Αριθμός επιχειρήσεων που ενισχύονται	Αριθμός Επιχειρήσεων	ΕΤΠΑ	Σύνολο			800	Διαχειριστική Αρχή του Προγράμματος	Ετήσια
				Λιγότερο αναπτυγμένες			282		
				Αναπτυγμένες			350		
				Σε μετάβαση			168		

⁵⁴ Για το ΕΚΤ, ο κατάλογος αυτός περιλαμβάνει τους κοινούς δείκτες εκροών για τους οποίους έχει οριστεί τιμή-στόχος. Οι τιμές-στόχοι μπορούν να εκφράζονται είτε ως σύνολο (άνδρες + γυναίκες) ή με ανάλυση ανά φύλο. Για το ΕΤΠΑ και το Ταμείο Συνοχής η κατανομή κατά φύλο, στις περισσότερες περιπτώσεις, δεν ισχύει. «Α» = άνδρες, «Γ»=γυναίκες, «Σ»= σύνολο.

2.Α.3.6. Επενδυτική προτεραιότητα: 4(γ)

Επενδυτική προτεραιότητα	4(γ) Στήριξη της ενεργειακής απόδοσης, της έξυπνης διαχείρισης της ενέργειας και της χρήσης ανανεώσιμων πηγών ενέργειας στις δημόσιες υποδομές, συμπεριλαμβανομένων των δημόσιων κτηρίων και στον τομέα της στέγασης
---------------------------------	---

2.Α.3.6.1. Ειδικός στόχος 3.4.

Κωδικός	3.4
Ειδικός στόχος	Εξοικονόμηση ενέργειας και αύξηση ενεργειακής απόδοσης με ενεργειακή αναβάθμιση του κτιριακού αποθέματος στις δημόσιες υποδομές και στο τομέα της στέγασης
<i>Τα αποτελέσματα που επιδιώκει το κράτος μέλος με τη στήριξη της Ένωσης</i>	<p>Τα κτίρια στην Ελλάδα χρησιμοποιούν το 39% της συνολικής τελικής κατανάλωσης ενέργειας⁵⁵. Το κτιριακό απόθεμα στην Ελλάδα περιλαμβάνει περίπου 4 εκατομμύρια κτίρια, το 77% των οποίων είναι κατοικίες. Ο οικιακός τομέας συμβάλλει κατά 70% στην τελική ενεργειακή κατανάλωση του συνόλου των κτηρίων, καθώς και κατά 45% στις αντίστοιχες εκπομπές CO₂ στην ατμόσφαιρα και συνεπώς, οι παρεμβάσεις ενεργειακής αναβάθμισης σε κατοικίες θεωρούνται σημαντικές για την επίτευξη των εθνικών στόχων εξοικονόμησης ενέργειας.</p> <p>Στον οικιακό τομέα, η θέρμανση χώρων αποτελεί την βασική τελική χρήση, καταναλώνοντας από 50% μέχρι 90% της συνολικής πρωτογενούς ενέργειας, στις κλιματικές ζώνες Α και Δ, αντίστοιχα. Το γεγονός αυτό καταδεικνύει το σημαντικό δυναμικό εξοικονόμησης ενέργειας που διαφαίνεται στις κατοικίες για την επίτευξη των εθνικών στόχων στο πλαίσιο της στρατηγικής «Ευρώπη 2020». Ειδικότερα, σύμφωνα με τα αποτελέσματα μελέτης του ΙΕΠΒΑ/ΕΑΑ, υπάρχει δυνατότητα μείωσης της θερμικής ενέργειας κατά 0,02-1,16 εκατ. τόνους ισοδυνάμου πετρελαίου (Mtoe) και της ηλεκτρικής ενέργειας κατά 0,08-1,32 TWh⁵⁶.</p> <p>Όσον αφορά τις δημόσιες υποδομές, στη πλειονότητα τους χαρακτηρίζονται ως κτίρια χαμηλής ενεργειακής απόδοσης, ενώ τα νοσοκομεία, σχολεία και κτίρια γραφείων κατατάσσονται στα πιο ενεργοβόρα κτίρια.</p> <p>Συνεπώς, στόχο για την επόμενη προγραμματική περίοδο θα πρέπει να αποτελέσει η αύξηση των παρεμβάσεων ενεργειακής αναβάθμισης στο υφιστάμενο κτιριακό απόθεμα των δημόσιων υπηρεσιών καθώς και των κατοικιών.</p> <p>Ο συγκεκριμένος Ειδικός Στόχος αποσκοπεί στα εξής αποτελέσματα:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Εξοικονόμηση τελικής ενέργειας από την ενεργειακή αναβάθμιση των κατοικιών ύψους 176,5 ktoe • Εξοικονόμηση τελικής ενέργειας από την ενεργειακή αναβάθμιση των δημόσιων κτηρίων ύψους 12,8 ktoe • Μείωση της κατανάλωσης πρωτογενούς ενέργειας και εξοικονόμηση ενέργειας στις επιχειρήσεις με στόχο τη βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης των μικρομεσαίων μεταποιητικών επιχειρήσεων

⁵⁵ Εκτίμηση 2011. Πηγή: Energy, transport and environment indicators, Eurostat Pocketbooks, European Union, 2013

⁵⁶ Η επιτευχθείσα εξοικονόμηση θα εξαρτηθεί από το είδος των μέτρων προς εφαρμογή καθώς και το κατά πόσο τα μέτρα προς εφαρμογή κρίνονται ως οικονομικά αποδοτικά

⁵⁷ Πηγή: Balaras et. al., "European residential buildings and empirical assessment of the Hellenic building stock, energy consumption, emissions and potential energy savings", Building and environment 42 (2007)

Πίνακας 3: Ειδικοί ανά πρόγραμμα δείκτες αποτελεσμάτων, ανά ειδικό στόχο (για το ΕΤΠΑ και το Ταμείο Συνοχής)

Κωδικός	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Κατηγορία περιφέρειας (κατά περίπτωση)	Τιμή βάσης	Έτος βάσης	Τιμή- στόχος (2023)	Πηγή στοιχείων	Συχνότητα εκθέσεων
T4228	Εξοικονόμηση κατανάλωσης ενέργειας	ΤΙΠ/ έτος (toe/ έτος)	<i>Σύνολο</i>	0	2014	45.000	ΥΠΕΚΑ	Ετήσια
			<i>Λιγότερο αναπτυγμένες</i>	0		28.800		
			<i>Αναπτυγμένες</i>	0		9.450		
			<i>Σε μετάβαση</i>	0		6.750		

2.Α.3.6.2. Δράσεις ΕΠ4γ

<i>Επενδυτική προτεραιότητα</i>	4γ Στήριξη της ενεργειακής απόδοσης, της έξυπνης διαχείρισης της ενέργειας και της χρήσης ανανεώσιμων πηγών ενέργειας στις δημόσιες υποδομές, συμπεριλαμβανομένων των δημόσιων κτηρίων, και στον τομέα της στέγασης
<p>Οι δράσεις που θα υλοποιηθούν στο πλαίσιο της συγκεκριμένης επενδυτικής προτεραιότητας θα πρέπει να στηρίξουν την αύξηση της ενεργειακής απόδοσης με ενεργειακή αναβάθμιση του κτιριακού αποθέματος στις δημόσιες υποδομές και στο τομέα της στέγασης, έτσι ώστε να μειωθεί η κατανάλωση της πρωτογενούς ενέργειας. Οι δράσεις ομαδοποιούνται στις παρακάτω κατηγορίες:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ενεργειακή αναβάθμιση κατοικιών: Οι ενισχύσεις αφορούν σε παρεμβάσεις βελτίωσης της ενεργειακής απόδοσης των κτιρίων μέσω της διείσδυσης ενεργειακά αποδοτικών συστημάτων για τη ψύξη και θέρμανση χώρων και την παραγωγή ζεστού νερού χρήσης (ZNX), καθώς και τεχνολογιών εξοικονόμησης ενέργειας. Είναι σημαντικό να δοθεί προτεραιότητα, όπου αυτό είναι εφικτό, στην προώθηση αντλιών θερμότητας υψηλής απόδοσης, την παραγωγή ZNX μέσω της αξιοποίησης της ηλιακής ενέργειας, την αντικατάσταση κουφωμάτων και τη θερμομόνωση του κελύφους των κτιρίων (τοιχοποιία, οροφή, πιλοτή), τα οποία συμβάλλουν σημαντικά στην εξοικονόμηση ενέργειας, παρέχοντας παράλληλα τη δυνατότητα για τόνωση της εγχώριας επιχειρηματικότητας που δραστηριοποιείται στους παραπάνω τομείς. Παράλληλα, κρίνεται ιδιαίτερα καθοριστική η αντικατάσταση παλαιών, μη αποδοτικών, λεβήτων πετρελαίου για θέρμανση και σύνδεση των κτιρίων του οικιακού τομέα με το δίκτυο Φυσικού Αερίου όπου αυτό είναι εφικτό. <p>Στο πλαίσιο της δράσης προτείνεται να περιληφθούν ειδικά κριτήρια για παρεμβάσεις σε πολυκατοικίες ή και εργατικές κατοικίες, καθώς και για κτίρια με Σχεδόν Μηδενική Κατανάλωση Ενέργειας ή με εξαιρετικά χαμηλό ενεργειακό αποτύπωμα (χρήση οικολογικών προϊόντων), καθώς και να δοθεί έμφαση στην προώθηση καινοτόμων τεχνολογιών εξοικονόμησης ενέργειας και βελτίωσης της ενεργειακής απόδοσης κτιρίων (π.χ. έξυπνα συστήματα, έξυπνοι μετρητές, συστήματα αποθήκευσης ενέργειας, συστήματα διαχείρισης ενέργειας κλπ).</p> 2. Ενεργειακή αναβάθμιση στα δημόσια κτίρια: Ο δημόσιος τομέας δύναται να παίξει καθοριστικό ρόλο για την επίτευξη των στόχων βελτίωσης της ενεργειακής απόδοσης καθώς μπορεί να αποτελέσει καλό παράδειγμα για τους πολίτες αναδεικνύοντας τη συμβολή των προτεινόμενων παρεμβάσεων στην εξοικονόμηση ενέργειας και δαπανών. Στο πλαίσιο αυτό είναι σημαντική η ένταξη δράσεων αντίστοιχων με αυτών που εντοπίζονται στον οικιακό τομέα, με έμφαση αφ' ενός σε ιδιαίτερα ενεργοβόρα κτίρια όπως τα νοσοκομεία καθώς και σχολεία και κτίρια γραφείων. <p>Εκτός από δράσεις αντίστοιχες με αυτές που οικιακού τομέα (αντικατάσταση παλιών και ενεργοβόρων συστημάτων θέρμανσης και ψύξης από ενεργειακά αποδοτικότερα συστήματα και τεχνολογίες ΑΠΕ και στοχευμένες παρεμβάσεις ενεργειακής αναβάθμισης του κελύφους των κτιρίων), στη συγκεκριμένη κατηγορία εντοπίζονται ιδιαίτερα σημεία της αλυσίδας αξίας προς ενίσχυση όπως η εγκατάσταση αντλιών θερμότητας και μονάδων Συμπαραγωγής Ηλεκτρισμού & Θερμότητας (ή/και ψύξης) με Υψηλή Απόδοση (ΣΗΘΥΑ), η ενσωμάτωση συστημάτων ΑΠΕ η εγκατάσταση/χρήση συστημάτων BEMS και η εφαρμογή συστημάτων ενεργειακής διαχείρισης όπως το πρότυπο ISO 50001. Επιπλέον, συνυπολογίζοντας τον υποδειγματικό ρόλο του δημόσιου τομέα κάτω από τη συγκεκριμένη κατηγορία παρέμβασης μπορούν να ενταχθούν και άλλες δράσεις προώθησης της ενεργειακής απόδοσης όπως η δημιουργία κτιρίων σχεδόν μηδενικής ενεργειακής κατανάλωσης και η εφαρμογή πιλοτικών δράσεων ουσιαστικής ανακαίνισης κτιρίων.</p> 	

2.Α.3.6.2.1. Κατευθυντήριες αρχές για την επιλογή των πράξεων

[σχετ.: στοιχείο β) σημείο iii) του πρώτου εδαφίου του άρθρου 96 παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1303/2013]

<i>Επενδυτική προτεραιότητα</i>	4γ Στήριξη της ενεργειακής απόδοσης, της έξυπνης διαχείρισης της ενέργειας και της χρήσης ανανεώσιμων πηγών ενέργειας στις δημόσιες υποδομές, συμπεριλαμβανομένων των δημόσιων κτηρίων και στον τομέα της στέγασης
<p>Η Διαχειριστική Αρχή εξειδικεύει τα κριτήρια αξιολόγησης και επιλογής των πράξεων τα οποία εφαρμόζει ύστερα από την έγκρισή τους από την Επιτροπή Παρακολούθησης του Ε.Π. (άρθρ. 125, παρ. 3 (α) και 111, παρ. 2(α) του κανονισμού 1303/2013 αντίστοιχα). Βασικές αρχές για την επιλογή και αξιολόγηση των πράξεων είναι η σκοπιμότητα, αποδοτικότητα και αποτελεσματικότητά τους προκειμένου να διασφαλίζεται η μέγιστη δυνατή συμβολή τους στην επίτευξη των Ειδικών Στόχων και αποτελεσμάτων, που προβλέπονται για κάθε αντίστοιχη επενδυτική προτεραιότητα των Αξόνων Προτεραιότητας του Προγράμματος. Το κριτήριο της ωριμότητας μιας πράξης δύναται επίσης να λαμβάνεται υπόψη, ιδίως για έργα που μπορούν να συμβάλουν στην εμπροσθοβαρή υλοποίηση του Προγράμματος και την αντιμετώπιση της οικονομικής και κοινωνικής κρίσης.</p> <p>Ειδικότερα:</p> <p>Η γενική κατευθυντήρια αρχή για την επιλογή των πράξεων είναι η ενεργειακή αναβάθμιση των δημόσιων και οικιακών κτιρίων, τα οποία έχουν καταταχθεί βάση του Πιστοποιητικού Ενεργειακής Απόδοσης σε χαμηλή κατηγορία (π.χ. ίση ή χαμηλότερη της Δ).</p> <p>Οι δικαιούχοι των επιλεγμένων πράξεων της εν λόγω επενδυτικής προτεραιότητας είναι:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Επιλέξιμες κατοικίες (μονοκατοικίες, πολυκατοικίες και μεμονωμένα διαμερίσματα (χωρίς επιπλέον προϋπόθεση) που βρίσκονται σε περιοχές με συγκεκριμένη τιμή ζώνης (π.χ. χαμηλότερη των 2.100 €/τ.μ.) και • Δημόσια κτίρια που χρησιμοποιούνται από την τοπική αυτοδιοίκηση, αθλητικές εγκαταστάσεις και γενικότερα κτίρια όπου στεγάζονται δημόσιοι οργανισμοί και φορείς και είναι υπό την κυριότητα του δημοσίου. <p>Ουσιαστικά, οι πράξεις της συγκεκριμένης επενδυτικής προτεραιότητας που θα ενσωματωθούν τη νέα προγραμματική περίοδο αποτελούν τη συνέχεια των δράσεων των προγραμμάτων της τρέχουσας περιόδου (Πρόγραμμα «Εξοικονομώ κατ' οίκον»).</p>	

2.Α.3.6.2.2. Δείκτες εκροών ανά επενδυτική προτεραιότητα και, όπου ενδείκνυται, κατηγορία περιφέρειας

[σχετ.: στοιχείο β) σημείο iv) του πρώτου εδαφίου του άρθρου 96 παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1303/2013]

Πίνακας 5: Κοινοί και ειδικοί ανά πρόγραμμα δείκτες εκροών για την ΕΠ4γ

(ανά επενδυτική προτεραιότητα, κατά κατηγορία περιφέρειας για το ΕΚΤ και, όπου ενδείκνυται, για το ΕΤΠΑ)

Κωδικός	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας (κατά περίπτωση)	Τιμή-στόχος (2023) ⁵⁸			Πηγή στοιχείων	Συχνότητα εκθέσεων
					Α	Γ	Σ		
T4229	Αριθμός νοικοκυριών που βελτίωσαν την ενεργειακή τους απόδοση	Αριθμός νοικοκυριών	ΕΤΠΑ	Σύνολο			38.800	Διαχειριστική Αρχή	Ετήσια
				Λιγότερο αναπτυγμένες			22.998		
				Αναπτυγμένες			6.293		
				Σε μετάβαση			9.509		
T4230	Αριθμός δημόσιων κτηρίων με καλύτερη κατηγορία ενεργειακής κατανάλωσης	Αριθμός δημόσιων κτηρίων	ΕΤΠΑ	Σύνολο			15	Διαχειριστική Αρχή	Ετήσια
				Λιγότερο αναπτυγμένες			2		
				Αναπτυγμένες			13		
				Σε μετάβαση			21		

⁵⁸ Για το ΕΚΤ, ο κατάλογος αυτός περιλαμβάνει τους κοινούς δείκτες εκροών για τους οποίους έχει οριστεί τιμή-στόχος. Οι τιμές-στόχοι μπορούν να εκφράζονται είτε ως σύνολο (άνδρες + γυναίκες) ή με ανάλυση ανά φύλο. Για το ΕΤΠΑ και το Ταμείο Συνοχής η κατανομή κατά φύλο, στις περισσότερες περιπτώσεις, δεν ισχύει. «Α» = άνδρες, «Γ»=γυναίκες, «Σ»= σύνολο.

Κωδικός	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας (κατά περίπτωση)	Τιμή-στόχος (2023) ⁵⁸			Πηγή στοιχείων	Συχνότητα εκθέσεων
					Α	Γ	Σ		
CO32	Μείωση της ετήσιας κατανάλωσης πρωτογενούς ενέργειας των δημοσίων κτηρίων	kWh/έτος	ΕΤΠΑ	Σύνολο			4.950.000	Διαχειριστική Αρχή	Ετήσια
				Λιγότερο αναπτυγμένες			660.000		
				Αναπτυγμένες			4.290.000		
				Σε μετάβαση			0		

2.Α.3.7. Επενδυτική προτεραιότητα: 6(γ)

Επενδυτική προτεραιότητα	6(γ) Διατήρηση, προστασία, προαγωγή και ανάπτυξη της φυσικής και πολιτιστικής κληρονομιάς
---------------------------------	--

2.Α.3.7.1. Ειδικός στόχος 3.5.

Κωδικός	3.5
Ειδικός στόχος	Ανάπτυξη ή /και προώθηση οικονομικής δραστηριότητας που βασίζεται στο φυσικό κεφάλαιο και στην πολιτιστική κληρονομιά της Ελλάδος με επίκεντρο το τομέα του Τουρισμού
<i>Τα αποτελέσματα που επιδιώκει το κράτος μέλος με τη στήριξη της Ένωσης</i>	<p>Ο φυσικός και πολιτιστικός πλούτος της Ελλάδας αποτελεί αδιαμφισβήτητο σημείο αναφοράς για τη χώρα. Οι δυνατότητες αξιοποίησης του για την προβολή της χώρας ως τουριστικός πόλος έλξης και κατά συνέπεια για την οικονομική ανάπτυξη της είναι πολύ μεγάλες. Ωστόσο, η συνεχής διατήρηση, προστασία και προαγωγή της φυσικής και πολιτιστικής κληρονομιάς είναι απαραίτητη, καθώς η πάροδος του χρόνου και οι παρεμβάσεις του ανθρώπινου παράγοντα συχνά υποβαθμίζουν τη δυναμική της.</p> <p>Η αξιοποίηση του φυσικού και πολιτιστικού πλούτου της χώρας για την αύξηση της συμβολής του, ιδίως στον τουρισμό γίνεται σε μία λογική βιώσιμης ανάπτυξης που προϋποθέτει τα εξής:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ανάδειξη των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών των συγκεκριμένων χώρων και περιοχών, μέσω δημιουργίας – αναβάθμισης σημαντικής εμβέλειας δημόσιων και ιδιωτικών υποδομών για την παροχή υπηρεσιών υψηλών προδιαγραφών. • Ενημέρωση και συνεργασία με τα τοπικές κοινωνίες κατά τις δράσεις αξιοποίησης, προβολής και βιώσιμης αξιοποίησης των περιοχών ενδιαφέροντος. <p>Ιδιαίτερη έμφαση θα πρέπει να δοθεί σε δραστηριότητες του τουριστικού κλάδου που σχετίζονται με το φυσικό κεφάλαιο και την πολιτιστική κληρονομιά της Ελλάδος, δεδομένου ότι αποτελούν μία σημαντική ευκαιρία οικονομικής ανάπτυξης αλλά ταυτόχρονα σημαντική απειλή της διατήρησης και της βιωσιμότητάς τους.</p> <p>Επίσης, η συμπόρευση των τοπικών κοινωνιών με τις επιχειρήσεις μέσω κοινών δράσεων προστασίας των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών κάθε περιοχής, αποτελεί κρίσιμο παράγοντα επιτυχίας για τη βιώσιμη οικονομική ανάπτυξη.</p> <p>Ως εκ τούτου, μέσω του συγκεκριμένου Ειδικού Στόχου, επιδιώκεται η υποστήριξη της βιώσιμης οικονομικής ανάπτυξης που βασίζεται στο φυσικό κεφάλαιο και στην πολιτιστική κληρονομιά, μέσω υποδομών που εξασφαλίζουν τη διατήρηση του φυσικού και πολιτιστικού περιβάλλοντος.</p> <p>Τα αποτελέσματα που επιδιώκεται να επιτευχθούν είναι τα εξής:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Προστασία, ανάδειξη, προβολή και ενσωμάτωση στο κοινωνικό και οικονομικό γίγνεσθαι του φυσικού περιβάλλοντος ως αναπόσπαστο στοιχείο για την οικονομική ανάπτυξη της χώρας • Προστασία και ανάδειξη μνημείων και αρχαιολογικών χώρων και μουσειακών υποδομών, με στόχο την ποιοτική αναβάθμιση των προσφερόμενων υπηρεσιών • Ανάδειξη της φυσιογνωμίας, της εικόνας και της ιστορίας των πόλεων στο πλαίσιο της ανάδειξης και προβολής της πολιτιστικής και άυλης κληρονομιάς τους

Πίνακας 3: Ειδικοί ανά πρόγραμμα δείκτες αποτελεσμάτων, ανά ειδικό στόχο (για το ΕΤΠΑ και το Ταμείο Συνοχής)

Κωδικός	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Κατηγορία περιφέρειας (κατά περίπτωση)	Τιμή βάσης	Έτος βάσης	Τιμή- στόχος (2023)	Πηγή στοιχείων	Συχνότητα εκθέσεων
T4231	Αριθμός επισκεπτών σε αρχαιολογικούς χώρους κα μουσεία	Επισκέπτες (εκατομμύρια)	<i>Σύνολο</i>	16,7	2013	17,5	ΕΛΣΤΑΤ	Ετήσια
			<i>Λιγότερο αναπτυγμένες</i>	5,6		5,8		
			<i>Αναπτυγμένες</i>	7,4		7,8		
			<i>Σε μετάβαση</i>	3,7		3,9		

2.Α.3.7.2. Δράσεις ΕΠ6γ

<i>Επενδυτική προτεραιότητα</i>	6γ Διατήρηση, προστασία, προαγωγή και ανάπτυξη της φυσικής και πολιτιστικής κληρονομιάς
<p>Οι δράσεις που θα υλοποιηθούν στο πλαίσιο της συγκεκριμένης επενδυτικής προτεραιότητας υποστηρίζουν την ανάσχεση της απώλειας βιοποικιλότητας και της υποβάθμισης των οικοσυστημάτων και την προαγωγή και την προστασία της φυσικής και πολιτιστικής κληρονομιάς για την ανάδειξη του τουρισμού και την προαγωγή της βιώσιμης ανάπτυξης της χώρας. Η επιχειρηματική και ιδιαίτερα η τουριστική αξιοποίηση του φυσικού και πολιτιστικού πλούτου της χώρας σε μία λογική βιώσιμης ανάπτυξης προϋποθέτει την ανάπτυξη συστημάτων και υποδομών για τα εξής:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ανάδειξης των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών των συγκεκριμένων χώρων και περιοχών, μέσω υποδομών υποδοχής και φιλοξενίας επισκεπτών και παροχής υπηρεσιών υψηλών προδιαγραφών. • Ενημέρωσης και συνεργασίας με τα τοπικές κοινωνίες κατά τις δράσεις αξιοποίησης, προβολής και βιώσιμης αξιοποίησης των περιοχών ενδιαφέροντος. <p>Ενδεικτικά, οι δράσεις αυτές θα πρέπει να κινηθούν στις παρακάτω στρατηγικές κατευθύνσεις.</p> <p>1. Προώθηση και προβολή του τουριστικού προϊόντος σε σχέση με το φυσικό κεφάλαιο και την πολιτιστική κληρονομιά της χώρας: Προβολή της χώρας ως τουριστικός προορισμός κυρίως με την ανάδειξη της πολιτιστικής και φυσικής κληρονομιάς, διαμορφώνοντας ένα νέο, βιώσιμο και ανταγωνιστικό μοντέλο για τον τουρισμό, βασισμένο στα συμπλέγματα «τουρισμού – πολιτισμού» και «τουρισμού – περιβάλλοντος». Η δημιουργία εθνικού σχεδίου προώθησης περιλαμβάνει ένα σύνολο εργαλείων και μεθόδων ανάδειξης του τουρισμού της χώρας, έχοντας ως επίκεντρο την πολιτιστική και φυσική κληρονομιά της. Ενδεικτικά, τα εργαλεία που δύναται να χρησιμοποιηθούν είναι:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Έρευνες αγοράς – στατιστικά στοιχεία – ανάλυση τάσεων -μελέτες • Προωθητικές ενέργειες στην Ελλάδα και το εξωτερικό με όλα τα πρόσφορα προς τούτο μέσα και ειδικότερα με την αξιοποίηση του διαδικτύου και των νέων δυνατοτήτων που αυτό προσφέρει (κοινωνικά δίκτυα κλπ) • Συμμετοχή κεντρικών και περιφερειακών φορέων σε διεθνείς εκθέσεις τουρισμού • Συμμετοχή ή χορηγία επιλεγμένων εκδηλώσεων σε Ελλάδα και εξωτερικό <p>Επίσης, στο πλαίσιο αξιοποίησης στο μέγιστο βαθμό της δυναμικής του φυσικού κεφαλαίου και της πολιτιστικής κληρονομιάς της χώρας, η δράση θα περιλαμβάνει και ενέργειες αναβάθμισης υποδομών υποδοχής και φιλοξενίας επισκεπτών και παροχής υπηρεσιών υψηλών προδιαγραφών και εξυπηρέτησης κοινού σε πολιτιστικούς χώρους και περιοχές φυσικής ομορφιάς.</p> <p>2. Ανάπτυξη περιβαλλοντικών / πολιτιστικών υπηρεσιών σε συνεργασία με την κοινωνία και την αγορά: Στο πλαίσιο της ενίσχυσης της συμπόρευσης του κόσμου των επιχειρήσεων με τις δράσεις προστασίας της φυσικής και της πολιτιστικής κληρονομιάς, θα ενισχυθούν σχήματα διασύνδεσης επιχειρήσεων με προστατευόμενες περιοχές (όπως αυτές ορίζονται στο Εθνικό Σύστημα Προστατευόμενων Περιοχών του ν. 3937/2011) μέσω σχημάτων αναδοχής –παροχής συγκεκριμένων υπηρεσιών προστασίας στο περιβάλλον σε αναγνώριση των υπηρεσιών που προσφέρει η βιοποικιλότητα και τα οικοσυστήματα στις τοπικές κοινωνίες.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Προώθηση της συνεργασίας επιχειρήσεων με τοπικούς φορείς για τις προστατευόμενες περιοχές • Ενίσχυση σχημάτων αναδοχής από επιχειρήσεις και μεταποιητικές μονάδες γειτονικών περιοχών και οικοσυστημάτων που χρήζουν προστασίας. <p>3. Εφαρμογή καινοτομικών μεθοδολογιών για αειφορική ανάπτυξη σε περιοχές με ιδιαίτερο φυσικό πλούτο και πολιτιστική κληρονομιά: Ενίσχυση της ποιότητας και</p>	

διαθεσιμότητας των στοιχείων που αφορούν στο περιβάλλον και την πολιτιστική κληρονομιά της χώρας και αναβάθμιση των μεθοδολογιών αιφροτικού σχεδιασμού, του ελέγχου και της εποπτεία των επενδυτικών δράσεων σε περιοχές ιδιαίτερου ενδιαφέροντος, μέσω της προώθησης σχημάτων συνεργασίας και δικτύωσης μεταξύ αρμόδιων προς τούτο κρατικών και ιδιωτικών φορέων.

Οι δράσεις θα αφορούν στην υποστήριξη φορέων του δημοσίου και του ιδιωτικού τομέα για τον σχεδιασμό και ανάπτυξη καινοτόμων εφαρμογών με στόχο την προστασία του φυσικού περιβάλλοντος (έμφαση στην βιοποικιλότητα) και της πολιτιστικής κληρονομιάς. Οι δράσεις θα προκηρυχθούν σε εθνικό επίπεδο και θα είναι σε συμφωνία και συμπληρωματικότητα δράσεων που προβλέπονται από τα σχέδια διαχείρισης των προστατευόμενων περιοχών (NATURA και Εθνικοί Δρυμοί) και που θα υλοποιηθούν από τα Περιφερειακά Προγράμματα, αλλά και δράσεων που προβλέπονται στην Εθνική Στρατηγική για την βιοποικιλότητα

2.Α.3.7.2.1. Κατευθυντήριες αρχές για την επιλογή των πράξεων

[σχετ.: στοιχείο β) σημείο iii) του πρώτου εδαφίου του άρθρου 96 παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1303/2013]

<i>Επενδυτική προτεραιότητα</i>	6γ Διατήρηση, προστασία, προαγωγή και ανάπτυξη της φυσικής και πολιτιστικής κληρονομιάς
<p>Η Διαχειριστική Αρχή εξειδικεύει τα κριτήρια αξιολόγησης και επιλογής των πράξεων τα οποία εφαρμόζει ύστερα από την έγκρισή τους από την Επιτροπή Παρακολούθησης του Ε.Π. (αρθρ. 125, παρ. 3 (α) και 111, παρ. 2(α) του κανονισμού 1303/2013 αντίστοιχα). Βασικές αρχές για την επιλογή και αξιολόγηση των πράξεων είναι η σκοπιμότητα, αποδοτικότητα και αποτελεσματικότητά τους προκειμένου να διασφαλίζεται η μέγιστη δυνατή συμβολή τους στην επίτευξη των Ειδικών Στόχων και αποτελεσμάτων, που προβλέπονται για κάθε αντίστοιχη επενδυτική προτεραιότητα των Αξόνων Προτεραιότητας του Προγράμματος. Το κριτήριο της ωριμότητας μιας πράξης δύναται επίσης να λαμβάνεται υπόψη, ιδίως για έργα που μπορούν να συμβάλουν στην εμπροσθοβαρή υλοποίηση του Προγράμματος και την αντιμετώπιση της οικονομικής και κοινωνικής κρίσης.</p> <p>Ειδικότερα:</p> <p>Η επιλογή των πράξεων θα πρέπει να ακολουθεί ως κατευθυντήρια αρχή τα ζητούμενα χαρακτηριστικά για τις επιχειρήσεις του νέου αναπτυξιακού υποδείγματος. Τα χαρακτηριστικά αυτά επιδεικνύουν ισχυρές αναπτυξιακές προοπτικές γεγονός που συνέβαλλε στην επιλογή και στην υιοθέτηση τους. Ως εκ τούτου, η επιλογή των δικαιούχων καθώς και των περιοχών παρέμβασης έχουν άμεση σύνδεση με αυτά.</p>	

2.Α.3.7.2.2. Δείκτες εκροών ανά επενδυτική προτεραιότητα και, όπου ενδείκνυται, κατηγορία περιφέρειας

[σχετ.: στοιχείο β) σημείο iv) του πρώτου εδαφίου του άρθρου 96 παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1303/2013]

Πίνακας 5: Κοινοί και ειδικοί ανά πρόγραμμα δείκτες εκροών για την ΕΠ6γ

(ανά επενδυτική προτεραιότητα, κατά κατηγορία περιφέρειας για το ΕΚΤ και, όπου ενδείκνυται, για το ΕΤΠΑ)

Κωδικός	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας (κατά περίπτωση)	Τιμή-στόχος (2023) ⁵⁹			Πηγή στοιχείων	Συχνότητα εκθέσεων
					Α	Γ	Σ		
T4232	Αριθμός περιοχών ενδιαφέροντος όπου ενισχύεται η οικονομική δραστηριότητα από το ΕΠΑνΕΚ	Περιοχές ενδιαφέροντος	ΕΤΠΑ	Σύνολο			10	Διαχειριστική Αρχή του Προγράμματος	Ετήσια
				Λιγότερο αναπτυγμένες			4		
				Αναπτυγμένες			4		
				Σε μετάβαση			2		

⁵⁹ Για το ΕΚΤ, ο κατάλογος αυτός περιλαμβάνει τους κοινούς δείκτες εκροών για τους οποίους έχει οριστεί τιμή-στόχος. Οι τιμές-στόχοι μπορούν να εκφράζονται είτε ως σύνολο (άνδρες + γυναίκες) ή με ανάλυση ανά φύλο. Για το ΕΤΠΑ και το Ταμείο Συνοχής η κατανομή κατά φύλο, στις περισσότερες περιπτώσεις, δεν ισχύει. «Α» = άνδρες, «Γ» = γυναίκες, «Σ» = σύνολο.

2.Α.3.8. Επενδυτική προτεραιότητα: 6(Ζ)

Επενδυτική προτεραιότητα	6(Ζ) Στήριξη της βιομηχανικής μετάβασης προς μια οικονομία με αποδοτική χρήση των πόρων, προώθηση της πράσινης ανάπτυξης, της οικολογικής καινοτομίας και της διαχείρισης περιβαλλοντικών επιδόσεων στο δημόσιο και τον ιδιωτικό τομέα
---------------------------------	---

2.Α.3.8.1. Ειδικός στόχος 3.6.

Κωδικός	3.6
Ειδικός στόχος	Βελτίωση της δυνατότητας ανάκτησης βιομηχανικών αποβλήτων και απορριμμάτων και αύξηση της επαναξιοποίησής τους
<i>Τα αποτελέσματα που επιδιώκει το κράτος μέλος με τη στήριξη της Ένωσης</i>	<p>Η υποστήριξη της επιχειρηματικής δραστηριότητας και ιδιαίτερα της βιομηχανικής, θα πρέπει να εστιάζει στην δημιουργία υποδομών και ανάπτυξη συνεργασιών των επιχειρήσεων με αυτούς για τη διαχείριση των βιομηχανικών αποβλήτων, ώστε να επιτευχθεί μεγαλύτερο βαθμού εκμετάλλευση της αξίας τους για επαναχρησιμοποίηση, ανακύκλωση ή ενεργειακή αξιοποίηση.</p> <p>Γενικότερα, η βιώσιμη ανάπτυξη της χώρας είναι άμεσα συνδεδεμένη με τη βιομηχανική μετάβαση σε μία οικονομία πράσινης ανάπτυξης και οικολογικής καινοτομίας. Το περιβάλλον κατέχει κεντρική θέση, καθώς αποτελεί πεδίο επενδύσεων και μετάβασης μεσοπρόθεσμα σε ένα σταθερότερο παραγωγικό υπόδειγμα, περισσότερο αειφόρο, συμμετοχικό, κοινωνικά δίκαιο με μικρότερης έντασης καταναλωτικά πρότυπα, προσαρμοσμένα καλύτερα στις παραγωγικές δυνατότητες της ελληνικής οικονομίας.</p> <p>Συμπληρωματικά με τα παραπάνω, σε επίπεδο βιομηχανικών εγκαταστάσεων, θα πρέπει να επιδιωχθεί στο μέγιστο δυνατό βαθμό (i) η πρόληψη, επαναχρησιμοποίηση, ανακύκλωση και ανάκτηση κατά την παραγωγική διαδικασία, (ii) η ανακυκλωσιμότητα/ ανακτησιμότητα των παραγόμενων αποβλήτων, εφαρμόζοντας τις βέλτιστες διαθέσιμες τεχνικές και (iii) η επεξεργασία και αξιοποίηση απορριμμάτων / αποβλήτων εκτός παραγωγικής διαδικασίας.</p> <p>Επιπλέον, στην Ελλάδα υπάρχουν περιοχές με βιομηχανική δραστηριότητα που πρέπει να αποκτήσουν βασικές υποδομές και υπηρεσίες ώστε να μετατραπούν σε επιχειρηματικά πάρκα με μέριμνα για την υιοθέτηση αειφόρων πρακτικών βιομηχανικής συμβίωσης με τη δημιουργία δικτύων συνεργασιών μεταξύ των επιχειρήσεων σε θέματα αξιοποίησης πόρων και ανακύκλωσης.</p> <p>Τα αποτελέσματα που επιδιώκεται να επιτευχθούν μέσω του συγκεκριμένου Ειδικού Στόχου είναι τα εξής:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ενίσχυση της πρόληψης στην παραγωγή αποβλήτων, αύξηση επαναχρησιμοποίησης αποβλήτων, αύξηση ανακύκλωσης • Επάρκεια σε υποδομές ανάκτησης, διάθεσης αποβλήτων και διαχείρισης αποβλήτων ως πόρων με σύγχρονους και περιβαλλοντικά ορθούς τρόπους, μέσω ενός βέλτιστου συνδυασμού τεχνολογιών και μεθόδων • Ενίσχυση της επιχειρηματικότητας και της καινοτομίας κυρίως μέσω της ενδυνάμωσης της αγοράς των δευτερογενών προϊόντων από την επεξεργασία των αποβλήτων • Ανάπτυξη ενός σταθερότερου παραγωγικού υποδείγματος, αειφόρου, συμμετοχικού, κοινωνικά δίκαιου με μικρότερης έντασης καταναλωτικά πρότυπα, προσαρμοσμένα καλύτερα στις παραγωγικές δυνατότητες της ελληνικής οικονομίας

Πίνακας 3: Ειδικοί ανά πρόγραμμα δείκτες αποτελεσμάτων, ανά ειδικό στόχο (για το ΕΤΠΑ και το Ταμείο Συνοχής)

Κωδικός	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Κατηγορία περιφέρειας (κατά περίπτωση)	Τιμή βάσης	Έτος βάσης	Τιμή- στόχος (2023)	Πηγή στοιχείων	Συχνότητα εκθέσεων
T4233	Συνολικό βάρος απορριμμάτων/ αποβλήτων βιομηχανικής παραγωγής που οδηγείται στην ανακύκλωση (Υπολογίζεται με βάση ιλύες και δυναμικότητα ΚΔΑΥ)	Τόνοι	Σύνολο	787.000	2013	1.087.000	ΕΣΔΑ 4 ^ο παραδοτέο / Μεθοδολογία ΥΠΕΚΑ για μέσα κόστη επένδυσης	Ετήσια
			Λιγότερο αναπτυγμένες	417.000		597.000		
			Αναπτυγμένες	450.000		519.000		
			Σε μετάβαση	120.000		168.000		

2.Α.3.8.2. Δράσεις ΕΠ6ζ

<i>Επενδυτική προτεραιότητα</i>	6ζ Στήριξη της βιομηχανικής μετάβασης προς μια οικονομία με αποδοτική χρήση των πόρων, προώθηση της πράσινης ανάπτυξης, της οικολογικής καινοτομίας και της διαχείρισης περιβαλλοντικών επιδόσεων στο δημόσιο και τον ιδιωτικό τομέα
<p>Βασική επιδίωξη της συγκεκριμένης προτεραιότητας αποτελεί η υποστήριξη της επιχειρηματικής δραστηριότητας στη μετάβαση προς μία οικονομία πράσινης ανάπτυξης και οικολογικής καινοτομίας, που εξασφαλίζει την αποδοτικότερη χρήση των πόρων και την αξιοποίηση των παραπροϊόντων και αποβλήτων. Ενδεικτικά, οι δράσεις που δύναται να συμβάλλουν συγκεκριμένη επενδυτική προτεραιότητα αφορούν στα εξής:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Υποδομές για τη διαχείριση και ανάκτηση χρήσιμων υλικών από βιομηχανικά απόβλητα: Η ολοκληρωμένη διαχείριση των βιομηχανικών αποβλήτων έγκειται στη συμπληρωματικότητα των επιλογών διαχείρισης επιδιώκοντας ανώτερες ιεραρχικά λύσεις. Σε αυτό το πλαίσιο, η υποστήριξη της επιχειρηματικής δραστηριότητας και ιδιαίτερα της βιομηχανικής, εστιάζει στην δημιουργία υποδομών από δημόσιους ή ιδιωτικούς φορείς και ανάπτυξη συνεργασιών των επιχειρήσεων με αυτούς για τη διαχείριση των βιομηχανικών αποβλήτων, ώστε να επιτευχθεί μεγαλύτερου βαθμού εκμετάλλευση της αξίας τους για επαναχρησιμοποίηση, ανακύκλωση ή ενεργειακή αξιοποίηση. Η χωροθέτηση και κατασκευή εγκαταστάσεων επεξεργασίας επικίνδυνων και βιομηχανικών αποβλήτων θα γίνει στον άξονα Αττική – Θεσσαλία- Θεσσαλονίκη- Δυτική Μακεδονία. 2. Δημιουργία Κέντρων Επαναχρησιμοποίησης και Πράσινων Σημείων: Σε ένα Δημιουργικό Κέντρο Επαναχρησιμοποίησης γίνεται συλλογή και διαλογή υλικών προς απόρριψη, τα οποία ταξινομούνται, τροποποιούνται δημιουργικά και στη συνέχεια καθίστανται ξανά διαθέσιμα στους πολίτες. Η δημιουργία και βιώσιμη λειτουργία ενός τέτοιου κέντρου βασίζεται: <ul style="list-style-type: none"> • Στην ανάπτυξη δραστηριοτήτων ή και επιχειρήσεων που θα χρησιμοποιούν απόβλητα και ανεπιθύμητα υλικά ως πόρους και πρώτη ύλη για το σχεδιασμό νέων προϊόντων. • Στην προώθηση διαδικασιών που παρέχουν ευκαιρίες κατάρτισης και ανάπτυξης των δεξιοτήτων στο χώρο εργασίας για το προσωπικό, τους εκπαιδευόμενους, τους επισκέπτες, τους εθελοντές και την τοπική κοινότητα. • Στον σχεδιασμό προγραμμάτων εκπαίδευσης και ενημέρωσης που προωθούν την πρόληψη της δημιουργίας αποβλήτων, την ελαχιστοποίηση και την επαναχρησιμοποίηση σε συνεργασία με την τοπική κοινότητα, διεθνείς οργανισμούς, εκπαιδευτικά ιδρύματα και την ντόπια αγορά. <p>Τα Πράσινα Σημεία μπορούν να είναι απλούστερες κατασκευές σε σχέση με τα Δημιουργικά Κέντρα Επαναχρησιμοποίησης που περιγράφονται ανωτέρω. Μπορούν να αφορούν περιοχές πέραν του βασικού αστικού της χώρας, με προοπτική να συλλέγουν υλικά όπως:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ανακυκλώσιμα (για τα οποία υπάρχουν ήδη εναλλακτικά συστήματα διαχείρισης) • Δυνητικά επικίνδυνα οικιακής προέλευσης (φάρμακα, χρώματα, λαμπτήρες κλπ) • Υλικά για επαναχρησιμοποίηση <p>Σε κάθε περίπτωση (Κέντρα Επαναχρησιμοποίησης ή Πράσινα Σημεία) είναι κρίσιμο θέμα η εφαρμογή της αρχής ευθύνης του παραγωγού και η δικτύωση, σε συνδυασμό με αλυσίδες καταστημάτων δεύτερης χρήσης.</p> 3. Μετατροπή περιοχών συγκέντρωσης βιομηχανικών – εμπορικών και βιοτεχνικών εγκαταστάσεων σε οργανωμένα επιχειρηματικά πάρκα: Στην Ελλάδα υπάρχουν περιοχές με βιομηχανική δραστηριότητα που πρέπει να αποκτήσουν βασικές υποδομές και υπηρεσίες ώστε να μετατραπούν σε επιχειρηματικά πάρκα με μέριμνα για την υιοθέτηση αειφόρων πρακτικών βιομηχανικής συμβίωσης με τη δημιουργία δικτύων συνεργασιών μεταξύ 	

των επιχειρήσεων σε θέματα αξιοποίησης πόρων και ανακύκλωσης.

Προϋπόθεση για την εξυγίανση των περιοχών αυτών είναι η επικαιροποίηση του θεσμικού καθεστώτος και η συμβολή των Ιδρυμάτων Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης (ΑΕΙ-ΤΕΙ,) του ερευνητικού και επιστημονικού δυναμικού της χώρας στο σχεδιασμό καινοτόμων λύσεων στη διαχείριση και στη λειτουργία των χώρων αυτών.

Είναι αναγκαίο, προς την επίτευξη των στόχων αυτών, φορείς της τοπικής αυτοδιοίκησης σε συνεργασία με κατάλληλα εκπαιδευμένα στελέχη του ιδιωτικού τομέα να παίξουν ρόλο διευκόλυνσης της επαφής και συνεννόησης των επιχειρήσεων (facilitators).

4. Δράσεις προς τις επιχειρήσεις με σκοπό τη μείωση της επίπτωσης των δραστηριοτήτων στο περιβάλλον και της αύξησης της αποδοτικότητας των πόρων:

Συμπληρωματικά με τα παραπάνω, σε επίπεδο βιομηχανικών εγκαταστάσεων, θα πρέπει να επιδιωχθεί (i) η μέγιστη δυνατή πρόληψη, επαναχρησιμοποίηση, ανακύκλωση και ανάκτηση κατά την παραγωγική διαδικασία, (ii) η ανακυκλωσιμότητα / ανακτησιμότητας των παραγόμενων αποβλήτων, εφαρμόζοντας τις βέλτιστες διαθέσιμες τεχνικές και (ii) η δυνατότητα επεξεργασίας και αξιοποίησης των αποβλήτων / παραπροϊόντων εκτός παραγωγικής διαδικασίας. Οι δράσεις προς την κατεύθυνση αυτή περιλαμβάνουν ενδεικτικά τα εξής:

- Ενίσχυση της τεχνογνωσίας για τον επανασχεδιασμό των προϊόντων (λαμβάνοντας υπόψη τον κύκλο ζωής).
- Προώθηση και ενημέρωση αναφορικά με την ολοκληρωμένη διαχείριση των αποβλήτων κατά την παραγωγική διαδικασία.

2.Α.3.8.2.1. Κατευθυντήριες αρχές για την επιλογή των πράξεων

[σχετ.: στοιχείο β) σημείο iii) του πρώτου εδαφίου του άρθρου 96 παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1303/2013]

<i>Επενδυτική προτεραιότητα</i>	6ζ Στήριξη της βιομηχανικής μετάβασης προς μια οικονομία με αποδοτική χρήση των πόρων, προώθηση της πράσινης ανάπτυξης, της οικολογικής καινοτομίας και της διαχείρισης περιβαλλοντικών επιδόσεων στο δημόσιο και τον ιδιωτικό τομέα
<p>Η Διαχειριστική Αρχή εξειδικεύει τα κριτήρια αξιολόγησης και επιλογής των πράξεων τα οποία εφαρμόζει ύστερα από την έγκρισή τους από την Επιτροπή Παρακολούθησης του Ε.Π. (αρθρ. 125, παρ. 3 (α) και 111, παρ. 2(α) του κανονισμού 1303/2013 αντίστοιχα). Βασικές αρχές για την επιλογή και αξιολόγηση των πράξεων είναι η σκοπιμότητα, αποδοτικότητα και αποτελεσματικότητά τους προκειμένου να διασφαλίζεται η μέγιστη δυνατή συμβολή τους στην επίτευξη των Ειδικών Στόχων και αποτελεσμάτων, που προβλέπονται για κάθε αντίστοιχη επενδυτική προτεραιότητα των Αξόνων Προτεραιότητας του Προγράμματος. Το κριτήριο της ωριμότητας μιας πράξης δύναται επίσης να λαμβάνεται υπόψη, ιδίως για έργα που μπορούν να συμβάλουν στην εμπροσθοβαρή υλοποίηση του Προγράμματος και την αντιμετώπιση της οικονομικής και κοινωνικής κρίσης.</p> <p>Ειδικότερα:</p> <p>Η επιλογή των πράξεων θα πρέπει να ακολουθεί ως κατευθυντήρια αρχή τα ζητούμενα χαρακτηριστικά για τις επιχειρήσεις του νέου αναπτυξιακού υποδείγματος. Τα χαρακτηριστικά αυτά επιδεικνύουν ισχυρές αναπτυξιακές προοπτικές γεγονός που συνέβαλλε στην επιλογή και στην υιοθέτησή τους. Ως εκ τούτου, η επιλογή των δικαιούχων καθώς και των περιοχών παρέμβασης έχουν άμεση σύνδεση με αυτά.</p>	

2.Α.3.8.2.2. Σχεδιαζόμενη χρήση των χρηματοδοτικών μέσων (όπου ενδείκνυται)

[σχετ.: στοιχείο β) σημείο iii) του πρώτου εδαφίου του άρθρου 96 παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1303/2013]

Επενδυτική προτεραιότητα	6ζ Στήριξη της βιομηχανικής μετάβασης προς μια οικονομία με αποδοτική χρήση των πόρων, προώθηση της πράσινης ανάπτυξης, της οικολογικής καινοτομίας και της διαχείρισης περιβαλλοντικών επιδόσεων στο δημόσιο και τον ιδιωτικό τομέα
Σχεδιαζόμενη αξιοποίηση των χρηματοδοτικών μέσων	
<p>Στη συνέχεια παρουσιάζονται χρηματοδοτικά εργαλεία (ΧΕ) που μπορούν να χρησιμοποιηθούν στις δράσεις της συγκεκριμένης επενδυτικής προτεραιότητας, συνδυαστικά μεταξύ τους ή σε συνδυασμό με επιδοτήσεις. Η καταγραφή που ακολουθεί είναι ενδεικτική καθώς η χρήση και το περιεχόμενό τους δεν έχει στη φάση αυτή οριστικοποιηθεί:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Δάνεια με χαμηλές εξασφαλίσεις για επενδύσεις: Τα δάνεια επιμερισμού ρίσκου αποτελούν ΧΕ που επιτρέπουν σε τελικούς δικαιούχους να αποκτήσουν πρόσβαση σε τραπεζικό δανεισμό με καλύτερους όρους σε ότι αφορά το κόστος (χαμηλά επιτόκια. Συνήθως η κρατική ή κοινοτική ενίσχυση επιμερίζεται το ποσό του δανείου με τον ενδιάμεσο φορέα (τράπεζα) ώστε να δοθεί κίνητρο για την χρηματοδότηση δικαιούχων που σε αντίθετη περίπτωση δεν θα πληρούσαν τα τραπεζικά κριτήρια. • Εγγυήσεις: Οι Εγγυήσεις αποτελούν επίσης εργαλεία που επιτρέπουν την πρόσβαση δικαιούχων σε τραπεζικά προϊόντα με καλύτερους όρους κυρίως σε ότι αφορά τις απαιτούμενες εξασφαλίσεις. Οι εγγυήσεις αποτελούν εργαλεία υψηλής μόχλευσης και έχουν εφαρμογή σε όλους τους τομείς και σε όλα τα τραπεζικά προϊόντα. Μπορούν να υλοποιούνται με την άμεση εγγύηση όλων των δανείων (Loan to loan) που παρέχει ο χρηματοδοτικός οργανισμός (ή αντίστοιχα των άλλων προϊόντων) ή ως εγγύησης μέρους ενός χαρτοφυλακίου (First loss portfolio guarantee). <p>Για τη συγκεκριμένη επενδυτική προτεραιότητα θα μπορούσε να αξιοποιηθεί και το χρηματοδοτικό εργαλείο JESSICA το οποίο χρησιμοποιήθηκε στην προηγούμενη προγραμματική περίοδο και στοχεύει στη στήριξη επενδυτικών προγραμμάτων και έργων αστικής ανάπτυξης.</p> <p>Για την αποτελεσματική αξιοποίηση των παραπάνω εργαλείων απαιτείται η ύπαρξη ειδικών δομών που να εξειδικεύονται στο σχεδιασμό και την υλοποίηση τους, αλλά και αντίστοιχων δομών που να μπορούν να λειτουργήσουν ως ενδιάμεσοι φορείς στη σχέση των μικρών επιχειρήσεων με το χρηματοπιστωτικό σύστημα ώστε να υπάρχουν κίνητρα και από τις δύο πλευρές για την αξιοποίησή τους. Οι δομές αυτές μπορεί να λειτουργούν με την μορφή κρατικών φορέων, αμιγώς ιδιωτικών (κυρίως όταν αφορά τα ταμεία επιχειρηματικών αγγέλων και τα venture capitals) ή συμπράξεις ιδιωτικού και δημόσιου τομέα. Η συνηθισμένη μορφή διαχείρισης των ΧΕ ώστε να επιτευχθεί και ο μέγιστος βαθμός ανακύκλωσης και μόχλευσης, περιλαμβάνει την διαχείριση των πόρων από εξειδικευμένα ταμεία διαχείρισης (είτε με την μορφή Holding fund είτε με την μορφή ταμείων ομπρέλες- Fund of Funds). Τα ταμεία αυτά επιλέγουν τους κατάλληλους ενδιάμεσους φορείς για την υλοποίηση των ΧΕ. Σε ορισμένες περιπτώσεις, οι αρμόδιες διαχειριστικές αρχές επιλέγουν απευθείας τους ενδιάμεσους φορείς.</p>	

2.Α.3.8.2.3. Δείκτες εκροών ανά επενδυτική προτεραιότητα και, όπου ενδείκνυται, κατηγορία περιφέρειας

[σχετ.: στοιχείο β) σημείο iv) του πρώτου εδαφίου του άρθρου 96 παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1303/2013]

Πίνακας 5: Κοινοί και ειδικοί ανά πρόγραμμα δείκτες εκροών για την ΕΠ6ζ

(ανά επενδυτική προτεραιότητα, κατά κατηγορία περιφέρειας για το ΕΚΤ και, όπου ενδείκνυται, για το ΕΤΠΑ)

Κωδικός	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας (κατά περίπτωση)	Τιμή-στόχος (2023) ⁶⁰			Πηγή στοιχείων	Συχνότητα εκθέσεων
					Α	Γ	Σ		
CO17	Πρόσθετη δυναμικότητα ανακύκλωσης αποβλήτων (και απορριμμάτων)	τόνοι/έτος	ΕΤΠΑ	Σύνολο			297.000	ΕΣΔΑΚ 4 ^ο Παραδοτέο /ΥΠΕΚΑ μεθοδολογία ΔΕΙΚΤΩΝ ΥΜΠΕΡΑΑ	Ετησίως
				Λιγότερο αναπτυγμένες			180.000		
				Αναπτυγμένες			69.000		
				Σε μετάβαση			48.000		

⁶⁰ Για το ΕΚΤ, ο κατάλογος αυτός περιλαμβάνει τους κοινούς δείκτες εκροών για τους οποίους έχει οριστεί τιμή-στόχος. Οι τιμές-στόχοι μπορούν να εκφράζονται είτε ως σύνολο (άνδρες + γυναίκες) ή με ανάλυση ανά φύλο. Για το ΕΤΠΑ και το Ταμείο Συνοχής η κατανομή κατά φύλο, στις περισσότερες περιπτώσεις, δεν ισχύει. «Α» = άνδρες, «Γ»=γυναίκες, «Σ»= σύνολο.

2.Α.3.9. Επενδυτική προτεραιότητα: 7(ε)

Επενδυτική προτεραιότητα	7(ε) Βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης και της ασφάλειας του εφοδιασμού μέσω της ανάπτυξης έξυπνων συστημάτων διανομής, αποθήκευσης και μεταφοράς ενέργειας και μέσω της ενσωμάτωσης σε αυτά της διανεμόμενης ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές
---------------------------------	--

2.Α.3.9.1. Ειδικός στόχος 3.7.

Κωδικός	3.7
Ειδικός στόχος	Διασύνδεση των νησιωτικών περιοχών με το ηπειρωτικό σύστημα ενέργειας και διείσδυση του φυσικού αερίου σε όλους τους τομείς κατανάλωσης
<i>Τα αποτελέσματα που επιδιώκει το κράτος μέλος με τη στήριξη της Ένωσης</i>	<p>Η μορφολογία της χώρας έχει αποτελέσει σημαντικό παράγοντα για την ανάπτυξη ενός μικτού εθνικού ηλεκτρικού συστήματος που αποτελείται από ένα διασυνδεδεμένο σύστημα στη ηπειρωτική χώρα και αυτόνομα συστήματα στα νησιά. Από την άλλη, το μεγαλύτερο μέρος των σταθμών παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας βρίσκεται στο βόρειο τμήμα της χώρας, ενώ τα μεγαλύτερα κέντρα κατανάλωσης βρίσκονται στο κεντρικό και νότιο τμήμα αυτής. Έτσι, το κόστος της παραγόμενης ηλεκτρικής ενέργειας είναι πολύ υψηλό, ενώ παρατηρούνται και απώλειες κατά τη μεταφορά του.</p> <p>Η κατασκευή νέων γραμμών μεταφοράς, κέντρων υπερυψηλής τάσης, υποσταθμών και λοιπών έργων ενίσχυσης του συστήματος μεταφοράς αποτελούν αναγκαίες παρεμβάσεις, προκειμένου να μειωθούν οι απώλειες κατά τη μεταφορά ενέργειας. Καθίσταται επίσης αναγκαία η ολοκλήρωση, κατά το δυνατόν, της διασύνδεσης των νησιών (π.χ. Κυκλάδων και Κρήτης) με το ηπειρωτικό σύστημα, προκειμένου να μειωθεί το κόστος παραγωγής ενέργειας, να εξισορροπηθούν τα φορτία ηλεκτρικής ενέργειας, ανάλογα με την εποχιακή ζήτηση, και να αξιοποιηθεί το δυναμικό των ΑΠΕ.</p> <p>Όσον αφορά στο φυσικό αέριο, η αγορά είναι σχετικά νέα. Για τη διείσδυση του σε περισσότερες περιοχές, απαιτούνται ενέργειες έτσι ώστε να επεκταθεί το υφιστάμενο δίκτυο, καθώς και για να αυξηθεί δυναμικότητα αποθήκευσης του και να ενισχυθεί η μεταφορική ικανότητα του εθνικού συστήματος φυσικού αερίου.</p> <p>Με βάση τα παραπάνω, ο συγκεκριμένος Ειδικός Στόχος αποσκοπεί στην αύξηση της διείσδυσης του φυσικού αερίου, την αξιοποίηση του δυναμικού ΑΠΕ από τα διασυνδεδεμένα νησιά και τη μείωση του κόστους ηλεκτρικής ενέργειας σε αυτά. Με τον τρόπο αυτό, θα βελτιωθεί η ενεργειακή απόδοση των υποδομών δικτύων ηλεκτρικής ενέργειας και φυσικού αερίου, καθώς και η ασφάλεια του ενεργειακού εφοδιασμού. Ως απόρροια των παραπάνω, η εσωτερική αγορά ενέργειας θα λειτουργεί πιο αποτελεσματικά, συμβάλλοντας στη βελτίωση της σταθερότητας του συστήματος και στη μείωση των εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα.</p> <p>Ειδικότερα, τα αποτελέσματα που επιδιώκεται να επιτευχθούν είναι:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Καλύτερη αξιοποίηση του δυναμικού ΑΠΕ των νησιών • Μείωση των χρεώσεων Υπηρεσιών Κοινής Ωφέλειας (ΥΚΩ) • Ενίσχυση της ασφάλειας εφοδιασμού των νησιών • Περαιτέρω ανάπτυξη της ζήτησης στην εγχώρια αγορά χονδρική • Μείωση του κόστους παραγωγής

2.Α.3.9.2. Ειδικός στόχος 3.8.

Κωδικός	3.8
Ειδικός στόχος	Αύξηση της εφαρμογής έξυπνων συστημάτων για την αποτελεσματικότερη διαχείριση της διανομής ενέργειας
<i>Τα αποτελέσματα που επιδιώκει το κράτος μέλος με τη στήριξη της Ένωσης</i>	<p>Οι επενδύσεις σε ευφυή ηλεκτρικά δίκτυα αποτελούν σύμφωνα με την Ευρωπαϊκή Ένωση βασικό καταλύτη για ένα σύστημα ηλεκτρικής ενέργειας με χαμηλά επίπεδα εκπομπών άνθρακα. Η Οδηγία 2009/72/ΕΚ, θέτει συγκεκριμένες απαιτήσεις στα κράτη μέλη για τον εκσυγχρονισμό των δικτύων διανομής τους καθώς και το γενικότερο πλαίσιο το οποίο τα κράτη μέλη υποχρεούνται να ακολουθήσουν για την εφαρμογή ευφών συστημάτων μέτρησης στα δίκτυα διανομής ηλεκτρικής ενέργειας. Κύρια σημεία της Οδηγίας είναι η θέσπιση στόχου εντός μιας δεκαετίας για την υλοποίηση ευφών συστημάτων μέτρησης, ο εξοπλισμός τουλάχιστον του 80% των καταναλωτών με ευφυή συστήματα μέτρησης, έως το 2020, η εξασφάλιση της διαλειτουργικότητας των συστημάτων μέτρησης που θα εφαρμόζονται στην επικράτεια των κρατών μελών.</p> <p>Σημαντικό μέρος του ενεργειακού σχεδιασμού της χώρας αποτελεί η υλοποίηση ευφών δικτύων διανομής (smartgrids). Ήδη, ο Διαχειριστής του Ελληνικού Δικτύου Διανομής Ηλεκτρικής Ενέργειας (ΔΕΔΔΗΕ) προωθεί πιλοτικό πρόγραμμα εγκατάστασης έξυπνων μετρητών ενώ έχει εντάξει στον επενδυτικό του σχεδιασμό πλήρη ανάπτυξη των συστημάτων αυτών στο δίκτυο διανομής. Ωστόσο, η ανάπτυξη ευφών συστημάτων μέτρησης ενέργειας είναι σε αρχικό στάδιο και επιβάλλεται η επιτάχυνση των ενεργειών σε αυτό τον τομέα.</p> <p>Η υλοποίηση ευφών δικτύων προσφέρει σημαντικά οφέλη, τόσο ως προς την βελτιστοποίηση της χρήσης των δικτύων διανομής όσο και σε ότι αφορά στην παροχή δυνατοτήτων εξορθολογισμού της χρήσης της ηλεκτρικής ενέργειας προς τους καταναλωτές μέσω της καλύτερης πληροφόρησης και της δυνατότητας παροχής πολυζωνικών τιμολογίων ηλεκτρικής ενέργειας.</p> <p>Επιπλέον, η υλοποίηση ευφών δικτύων ενέχει τη δυνατότητα να οδηγήσει την ανάπτυξη νέας καινοτόμου επιχειρηματικότητας στον τομέα αυτό μέσω της δραστηριοποίησης ελληνικών επιχειρήσεων στην κατασκευή του απαιτούμενου εξοπλισμού για τα δίκτυα αυτά καθώς και σχετικού λογισμικού διαχείρισης. Η ύπαρξη ευφών δικτύων παρέχει τη δυνατότητα στις επιχειρήσεις αυτές να δοκιμάσουν/ επιδείξουν τα προϊόντα τους αλλά και να τα αξιοποιήσουν εμπορικά τόσο εγχώρια όσο και σε άλλες χώρες της Ευρώπης όπου υλοποιούνται αντίστοιχες υποδομές. Στην Ελλάδα υφίστανται επιχειρήσεις και τεχνογνωσία για την ανάπτυξη τέτοιων προϊόντων και η υλοποίηση ευφών δικτύων παρέχει ένα παράθυρο ευκαιρίας για την ουσιαστική αξιοποίησή τους.</p> <p>Έτσι, ο ειδικός στόχος εστιάζει στην ανάπτυξη ευφών συστημάτων για τη διανομή ηλεκτρικής ενέργειας ώστε να ενισχυθεί ο ανταγωνισμός στην αγορά ενέργειας, να βελτιωθούν και να εμπλουτιστούν οι ενεργειακές υπηρεσίες που παρέχονται στους καταναλωτές και να αξιοποιηθούν καλύτερα οι (διάσπαρτοι) τοπικοί ενεργειακοί πόροι. Ειδικότερα, τα αποτελέσματα που επιδιώκεται να επιτευχθούν είναι:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Αποτελεσματικότερη διαχείριση της παραγόμενης ηλεκτρικής ενέργειας • Βελτίωση της λειτουργίας της εσωτερικής αγοράς ενέργειας • Μετάβαση σε οικονομία χαμηλών ρύπων (20-20-20)

Πίνακας 3: Ειδικοί ανά πρόγραμμα δείκτες αποτελεσμάτων, ανά ειδικό στόχο (για το ΕΤΠΑ και το Ταμείο Συνοχής)

Κωδικός	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Κατηγορία περιφέρειας (κατά περίπτωση)	Τμή βάσης	Έτος βάσης	Τμή- στόχος (2023)	Πηγή στοιχείων	Συχνότητα εκθέσεων
T4234	Παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας από θερμικές μονάδες που αντικαθίστανται από το διασυνδεδεμένο δίκτυο	MWh	Σύνολο	0	2013	4.500.000	ΑΔΜΗΕ	Ετήσια
			Λιγότερο αναπτυγμένες			0		
			Αναπτυγμένες			350.000		
			Σε μετάβαση			4.150.000		
T4235	Ποσοστό καταναλωτών που εξυπηρετούνται από ευφρείς μετρητές	%	Σύνολο	0	2013	25%	ΔΕΔΔΗΕ	Ετήσια
			Λιγότερο αναπτυγμένες			16,1%		
			Αναπτυγμένες			5,3%		
			Σε μετάβαση			3,6%		

2.Α.3.9.3. Δράσεις ΕΠ7ε

<i>Επενδυτική προτεραιότητα</i>	7ε Βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης και της ασφάλειας του εφοδιασμού μέσω της ανάπτυξης έξυπνων συστημάτων διανομής, αποθήκευσης και μεταφοράς ενέργειας και μέσω της ενσωμάτωσης σε αυτά της διανεμόμενης ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές
<p>Βασική επιδίωξη της συγκεκριμένης επενδυτικής προτεραιότητας αποτελεί η ανάπτυξη συστήματος μεταφοράς ενέργειας καθώς και ο εκσυγχρονισμός του υφιστάμενου, εφαρμόζοντας ευφυή συστήματα μέτρησης στα Δίκτυα Διανομής Ηλεκτρικής Ενέργειας, σύμφωνα με τις επιταγές και τη Στρατηγική της ΕΕ.</p> <p>Οι σχετικές δράσεις που εμπίπτουν στην εν λόγω επενδυτική προτεραιότητα είναι η ανάπτυξη και εκσυγχρονισμός του συστήματος μεταφοράς και διανομής ηλεκτρικής ενέργειας (διασύνδεση των νησιών με το Εθνικό Σύστημα Μεταφοράς Ηλεκτρικής Ενέργειας) καθώς και η επέκταση του συστήματος μεταφοράς και διανομής φυσικού αερίου. Επίσης στην επενδυτική προτεραιότητα εμπίπτει η εφαρμογή συστημάτων διανομής ηλεκτρικού ρεύματος, η οποία αποτελείται από δύο στάδια: (α) Πιλοτικό στάδιο εφαρμογής των μετρητών και (β) Ανάπτυξη και εφαρμογή του ευφυούς συστήματος διανομής ηλεκτρικού ρεύματος, για τα οποία υπεύθυνος για την υλοποίηση τους είναι ο ΔΕΔΔΗΕ.</p> <p>Οι δράσεις που θα καλύψουν τη συγκεκριμένη επενδυτική προτεραιότητα παρουσιάζονται ενδεικτικά παρακάτω:</p> <p>Δράσεις για τον Ειδικό στόχο 3.7.: «Διασύνδεση των νησιωτικών περιοχών με το ηπειρωτικό σύστημα ενέργειας και διείσδυση του φυσικού αερίου σε όλους τους τομείς κατανάλωσης»</p> <p>1. Ανάπτυξη και εκσυγχρονισμός συστήματος μεταφοράς και διανομής ηλεκτρικής ενέργειας:</p> <p>Στη συγκεκριμένη κατηγορία εντάσσονται δυο μεγάλα έργα, η Διασύνδεση των Κυκλάδων και η Διασύνδεση της Κρήτης.</p> <p>Η διασύνδεση των νησιών με το Εθνικό Σύστημα Μεταφοράς Ηλεκτρικής Ενέργειας (ΕΣΜΗΕ) παρουσιάζει πλεονεκτήματα και οφέλη, καθώς μέσω αυτής επιτυγχάνεται η διασφάλιση της ασφαλούς τροφοδότησης των διασυνδεδεμένων νησιών σε μακροπρόθεσμη βάση, η μείωση του κόστους παραγωγής, η βελτίωση του περιβάλλοντος και η αξιοποίηση του δυναμικού ΑΠΕ των διασυνδεδεμένων νησιών.</p> <p>Το έργο της διασύνδεσης των Κυκλάδων αφορά στη διασύνδεση των νησιών Σύρου, Μυκόνου, Πάρου και Νάξου με το ΕΣΜΗΕ και την ενίσχυση της διασύνδεσης του συγκροτήματος Άνδρου - Τήνου και αποσκοπεί στην εξασφάλιση της ομαλής, αξιόπιστης και με οικονομικό τρόπο τροφοδότησης με ηλεκτρική ενέργεια των Κυκλάδων, στη μείωση της επιβάρυνσης που προκαλείται στο περιβάλλον των νησιών από τους υφιστάμενους πετρελαϊκούς σταθμούς παραγωγής, οι οποίοι λειτουργούν κοντά σε κατοικημένες και τουριστικές περιοχές, με τον σταδιακό περιορισμό της λειτουργίας τους και τη μελλοντική απομάκρυνση τους και στην αύξηση της δυνατότητας εκμετάλλευσης του αυξημένου αιολικού και ηλιακού δυναμικού της περιοχής.</p> <p>Το έργο θα υλοποιηθεί σε τρεις φάσεις από τις οποίες η πρώτη προβλέπεται να χρηματοδοτηθεί από την τρέχουσα προγραμματική περίοδο 2007 – 2013. Η πρώτη φάση περιλαμβάνει τη σύνδεση της Σύρου με το Λαύριο, καθώς και με τις νήσους Πάρο, Μύκονο και Τήνο, η δεύτερη φάση περιλαμβάνει την πόντιση υποβρύχιων τριπολικών καλωδίων Ε.Ρ. XLPE 150kV ονομαστικής ικανότητας 140MVA μεταξύ Πάρου - Νάξου και Νάξου – Μυκόνου, μήκους 7.6 km και 40 km αντίστοιχα και η τρίτη φάση περιλαμβάνει την ολοκλήρωση της διασύνδεσης με την πόντιση και του δεύτερου καλωδίου Λαυρίου – Σύρου και την εγκατάσταση δεύτερου ΑΜ/Σ στο Λαύριο.</p> <p>Το έργο της διασύνδεσης της Κρήτης με το ΕΣΜΗΕ έχει ιδιαίτερη σημασία, τόσο λόγω των υψηλών φορτίων (ενέργεια και ισχύς) του νησιού, όσο και λόγω του πλούσιου δυναμικού ΑΠΕ που διαθέτει. Σύμφωνα με μελέτη που εκπονήθηκε από τον ΑΔΜΗΕ Α.Ε., υπάρχουν σημαντικά προβλήματα στο ενεργειακό σύστημα της Κρήτης, κυρίως ως προς την κάλυψη των αναγκών σε</p>	

ηλεκτρική ενέργεια κατά τους θερινούς μήνες και ως προς το κόστος παραγωγής των μονάδων του νησιού που είναι ιδιαίτερα υψηλό λόγω της χρήσης μαζούτ και Diesel ως καύσιμο. Επιπλέον, οι υφιστάμενες μονάδες παραγωγής είναι παλαιές, έχουν χαμηλό βαθμό απόδοσης, μειωμένη διαθεσιμότητα και σημαντικά περιβαλλοντικά προβλήματα. Τέλος, η διείσδυση των ΑΠΕ στο σύστημα ηλεκτροπαραγωγής του νησιού είναι περιορισμένη, παρά το πλούσιο αιολικό και ηλιακό δυναμικό, δεδομένων των προβλημάτων ευστάθειας που μπορεί να δημιουργήσει η υψηλή διείσδυση ΑΠΕ σε ένα απομονωμένο ηλεκτρικό σύστημα, όπως αυτό της Κρήτης. Για το λόγο αυτό εκπονούνται μελέτες προσδιορισμού της βέλτιστης (από τεχνικής και οικονομικής πλευράς) διασύνδεσης, από τις οποίες θα προκύψουν τα σημεία εκκίνησης από την Κρήτη, τα σημεία άφιξης στο διασυνδεδεμένο ηπειρωτικό σύστημα, οι τεχνολογίες διασύνδεσης και οι τυχόν ανάγκες ενίσχυσης της μεταφορικής ικανότητας του δικτύου της Κρήτης.

2. Επέκταση και εκσυγχρονισμός του συστήματος μεταφοράς και διανομής φυσικού αερίου:

Οι εθνικές αναπτυξιακές προτεραιότητες στον τομέα του φυσικού αερίου συνδέονται με την ενίσχυση της ασφάλειας εφοδιασμού σε φυσικό αέριο και τη διείσδυσή του σε όλους τους τομείς κατανάλωσης. Στο πλαίσιο αυτό, η διαφοροποίηση των πηγών προέλευσης του φυσικού αερίου, καθώς και η περαιτέρω ανάπτυξη της εγχώριας αγοράς υγροποιημένου φυσικού αερίου (LNG) αποτελεί προτεραιότητα για τον τομέα της ενέργειας. Η υλοποίηση επενδύσεων σε υποδομές και η συμμετοχή σε διασυνοριακά έργα ενίσχυσης και κατασκευής αγωγών φυσικού αερίου, θα μετατρέψουν την Ελλάδα σε ενεργειακό κόμβο, συμβάλλοντας στην ασφάλεια εφοδιασμού και ενισχύοντας την ανταγωνιστικότητα των επιχειρήσεων και γενικότερα της εθνικής οικονομίας. Έμφαση πρέπει επίσης να δοθεί στην κατασκευή νέων δικτύων διανομής φυσικού αερίου, προκειμένου να προωθηθεί η διείσδυση του φυσικού αερίου σε νέες περιοχές, στο πλαίσιο ενός περιφερειακού σχεδιασμού.

Συνεπώς στόχο για την επόμενη προγραμματική περίοδο θα πρέπει να αποτελέσει η κατασκευή έργων ενίσχυσης και επέκτασης του συστήματος μεταφοράς και διανομής του φυσικού αερίου, όπως:

- **Κατασκευή / αναβάθμιση συμπίεστών:** Η κατασκευή των συγκεκριμένων υποδομών αποσκοπεί στην αύξηση της μεταφορικής ικανότητας του ΕΣΦΑ και τη δημιουργία δυνατότητας διαμετακόμισης ποσοτήτων φυσικού αερίου προς την ελληνική και ευρωπαϊκή αγορά. Στο συγκεκριμένο τομέα περιλαμβάνονται έργα όπως η κατασκευή σταθμού συμπίεσης στην Αμπελιά και η αναβάθμιση του σταθμού συμπίεσης στη Νέα Μεσημβρία.
- **Κατασκευή νέων μετρητικών / ρυθμιστικών σταθμών:** Οι νέοι μετρητικοί / ρυθμιστικοί σταθμοί αφορούν τη σύνδεση του Εθνικού Συστήματος Φυσικού Αερίου (ΕΣΦΑ) με διεθνή δίκτυα όπως ο TAP. Στον τομέα αυτό εξετάζεται η υλοποίηση διασύνδεσης στη Νέα Μεσημβρία, με σκοπό την τροφοδότηση του ΕΣΦΑ με φυσικό αέριο από τον TAP (ροή μονής κατεύθυνσης, 10 mcm/d), καθώς αυτό συμβάλλει στην περαιτέρω απελευθέρωση της ελληνικής αγοράς φυσικού αερίου και σε θέματα ασφάλειας εφοδιασμού (βελτίωση του κανόνα (N-1) κλπ.).
- **Επέκταση συστήματος διανομής φυσικού αερίου:** Αφορά σε έργα κατασκευής νέων δικτύων διανομής φυσικού αερίου που θα συμβάλλουν στη διείσδυση του φυσικού αερίου σε νέες περιοχές και σε όλους τους τομείς της κατανάλωσης, στο πλαίσιο ενός περιφερειακού σχεδιασμού.
- **Εκσυγχρονισμός συστήματος μεταφοράς και διανομής φυσικού αερίου:** Αφορά σε έργα εγκατάστασης πληροφοριακών συστημάτων που διευκολύνουν την ομαλή λειτουργία της αγοράς φυσικού αερίου, όπως ηλεκτρονικό πληροφοριακό σύστημα μεταφορικής ικανότητας ΕΣΦΑ, ηλεκτρονικό σύστημα συναλλαγών μεταφορικής ικανότητας ΕΣΦΑ και ηλεκτρονικό σύστημα συναλλαγών φυσικού αερίου.
- **Ενίσχυση του συστήματος μεταφοράς και διανομής φυσικού αερίου:** Αφορά σε έργα που αποσκοπούν στη διαφοροποίηση των πηγών εφοδιασμού φυσικού αερίου και στην ενίσχυση της ασφάλειας του ενεργειακού εφοδιασμού (π.χ. υπόγειες αποθήκες, πλωτές μονάδες αποθήκευσης και επαναεριοποίησης φυσικού αερίου (FSRU)

Δράσεις για τον Ειδικό στόχο 3.8.: «Αύξηση της εφαρμογής έξυπνων συστημάτων για την αποτελεσματικότερη διαχείριση της διανομής ενέργειας»

- 1. Πιλοτικό σύστημα τηλεμέτρησης:** Ο ΔΕΔΔΗΕ έχει ήδη ξεκινήσει εσωτερικές διαδικασίες για την προμήθεια και υλοποίηση πιλοτικού συστήματος τηλεμέτρησης και διαχείρισης της ζήτησης παροχών ηλεκτρικής ενέργειας οικιακών και μικρών εμπορικών καταναλωτών. Ο στόχος του πιλοτικού προγράμματος είναι η κατανόηση των τεχνικών δυσκολιών του εγχειρήματος και η ανάδειξη των κατάλληλων τεχνολογιών και λοιπών απαιτούμενων δράσεων με σκοπό τη μεγιστοποίηση του οφέλους από την ανάπτυξη ευφών συστημάτων μέτρησης στόχος του πιλοτικού συστήματος τηλεμέτρησης. Προκειμένου να διασφαλιστεί η επιδότηση των μη επιλέξιμων δαπανών για το διάστημα μέχρι το 2015, (δεδομένου ότι δεν έχουν ολοκληρωθεί μέχρι στιγμής οι διαδικασίες ανάθεσης έργου) έχει εξεταστεί και προβλέπεται η δυνατότητα ένταξης του έργου, ως έργο γέφυρα μεταξύ της τρέχουσας προγραμματικής περιόδου και της νέας.
- 2. Ανάπτυξη και εκσυγχρονισμός συστήματος διανομής ηλεκτρικής ενέργειας:** Ανάπτυξη συστήματος σύμφωνα με την κατανόηση των τεχνικών δυσκολιών του εγχειρήματος και την ανάδειξη των κατάλληλων τεχνολογιών. Προμηθευτική διαδικασία αναφορικά με την εγκατάσταση ευφών συστημάτων μέτρησης όχι μόνο στην προμήθεια των μετρητών, αλλά και στην προμήθεια του συνόλου της αλυσίδας, συμπεριλαμβανομένου του Πληροφοριακού Συστήματος διαχείρισης των μετρητών, των οθονών απεικόνισης (αν τελικά χρησιμοποιηθούν), την εγκατάστασή τους καθώς και συνεργασίες με εταιρείες Τηλεπικοινωνιών.

2.Α.3.9.3.1. Κατευθυντήριες αρχές για την επιλογή των πράξεων

[σχετ.: στοιχείο β) σημείο iii) του πρώτου εδαφίου του άρθρου 96 παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1303/2013]

Επενδυτική προτεραιότητα	7ε Βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης και της ασφάλειας του εφοδιασμού μέσω της ανάπτυξης έξυπνων συστημάτων διανομής, αποθήκευσης και μεταφοράς ενέργειας και μέσω της ενσωμάτωσης σε αυτά της διανεμόμενης ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές
<p>Η Διαχειριστική Αρχή εξειδικεύει τα κριτήρια αξιολόγησης και επιλογής των πράξεων τα οποία εφαρμόζει ύστερα από την έγκρισή τους από την Επιτροπή Παρακολούθησης του Ε.Π. (αρθρ. 125, παρ. 3 (α) και 111, παρ. 2(α) του κανονισμού 1303/2013 αντίστοιχα). Βασικές αρχές για την επιλογή και αξιολόγηση των πράξεων είναι η σκοπιμότητα, αποδοτικότητα και αποτελεσματικότητά τους προκειμένου να διασφαλίζεται η μέγιστη δυνατή συμβολή τους στην επίτευξη των Ειδικών Στόχων και αποτελεσμάτων, που προβλέπονται για κάθε αντίστοιχη επενδυτική προτεραιότητα των Αξόνων Προτεραιότητας του Προγράμματος. Το κριτήριο της ωριμότητας μιας πράξης δύναται επίσης να λαμβάνεται υπόψη, ιδίως για έργα που μπορούν να συμβάλουν στην εμπροσθοβαρή υλοποίηση του Προγράμματος και την αντιμετώπιση της οικονομικής και κοινωνικής κρίσης.</p> <p>Ειδικότερα:</p> <p>Οι παραπάνω δράσεις είναι αποτέλεσμα του ευρύτερου ενεργειακού σχεδιασμού της χώρας στο πλαίσιο τόσο ευρωπαϊκών κανονισμών και δεσμεύσεων όσο και της εγχώριας ενεργειακής πολιτικής. Για την υλοποίηση των περισσότερων από αυτές τις δράσεις υφίστανται συγκεκριμένοι αρμόδιοι φορείς όπως π.χ. οι αρμόδιοι διαχειριστές των δικτύων (ΑΔΜΗΕ, ΔΕΔΔΗΕ, ΔΕΣΦΑ, ΕΠΑ) οι οποίοι έχουν αποκλειστική αρμοδιότητα ανάπτυξης των δικτύων. Συνεπώς δεν δύναται να διατυπωθούν συγκεκριμένα χαρακτηριστικά επιχειρήσεων καθώς πρόκειται για ήδη γνωστούς αρμόδιους φορείς της αγοράς ενέργειας.</p>	

2.Α.3.9.3.2. Σχεδιαζόμενη χρήση των μεγάλων έργων (όπου ενδείκνυται)

[σχετ.: στοιχείο β) σημείο iii) του πρώτου εδαφίου του άρθρου 96 παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1303/2013]

Επενδυτική προτεραιότητα	7ε Βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης και της ασφάλειας του εφοδιασμού μέσω της ανάπτυξης έξυπνων συστημάτων διανομής, αποθήκευσης και μεταφοράς ενέργειας και μέσω της ενσωμάτωσης σε αυτά της διανεμόμενης ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές
<p>Τα μεγάλα Έργα που θα πραγματοποιηθούν τη νέα προγραμματική περίοδο και αναμένεται να συμβάλλουν καθοριστικά στην επίτευξη του συγκεκριμένου Ειδικού Στόχου είναι τα εξής:</p> <ol style="list-style-type: none"> (1) Η αναβάθμιση του συστήματος μεταφοράς ηλεκτρικής ενέργειας μέσω της σύνδεσης των Κυκλάδων με το Ηπειρωτικό Σύστημα, (2) Η αναβάθμιση του συστήματος μεταφοράς ηλεκτρικής ενέργειας μέσω της σύνδεσης της Κρήτης με το Ηπειρωτικό Σύστημα, (3) Το Β' στάδιο της Αναβάθμισης του Τερματικού σταθμού Υγροποιημένου Φυσικού Αερίου (ΥΦΑ) της Ρεβυθούσας και (4) Το Πιλοτικό Σύστημα Τηλεμέτρησης και Διαχείρισης της ζήτησης παροχών ηλεκτρικής ενέργειας οικιακών και εμπορικών καταναλωτών και εφαρμογής έξυπνων δικτύων <p>Συγκεκριμένα, η διασύνδεση της ηπειρωτικής χώρας με την νησιωτική επικράτεια αποτελεί σημαντική προτεραιότητα για την αναβάθμιση του συστήματος μεταφοράς ηλεκτρικής ενέργειας και εντάσσεται στο δεκαετές πρόγραμμα ανάπτυξης. Με τις συνδέσεις των νήσων αυξάνεται η αξιοπιστία τροφοδότησης, μειώνεται το κόστος παραγωγής ενέργειας, βελτιώνεται το περιβάλλον και αξιοποιείται το υψηλό δυναμικό ΑΠΕ των μη διασυνδεδεμένων νησιών. Παράλληλα, με την κατάργηση της «ηλεκτρικής απομόνωσης» του νησιωτικού χώρου, διευρύνεται και η ενιαία εσωτερική αγορά ενέργειας της Ε.Ε.</p> <p>Αντίστοιχα, σημαντικός στόχος που τίθεται στο Δεκαετές πρόγραμμα ανάπτυξης είναι και η διασύνδεση της Κρήτης πριν από το τέλος της δεκαετίας, σύμφωνα με σχετικό “οδικό χάρτη” που έχει σχεδιαστεί από τον Ανεξάρτητο Διαχειριστή Μεταφοράς Ηλεκτρική Ενέργεια (ΑΔΜΗΕ). Το έργο έχει ιδιαίτερη σημασία, τόσο λόγω των υψηλών φορτίων (ενέργεια και ισχύς) της νήσου, όσο και λόγω του πλούσιου δυναμικού ΑΠΕ που διαθέτει.</p> <p>Όσον αφορά στον τερματικό Σταθμό Υγροποιημένου Φυσικού Αερίου (ΥΦΑ) της Ρεβυθούσας, όντας μια από τις τρεις πηγές τροφοδοσίας του Εθνικού Συστήματος Μεταφοράς Φυσικού Αερίου και μία από τις πιο σύγχρονες εγκαταστάσεις αντίστοιχων σταθμών που λειτουργούν σήμερα σε όλο το χώρο της Μεσογείου και της Ευρώπης, αναμένεται να παίξει καθοριστικής σημασίας ρόλο για την περαιτέρω διείσδυση του φυσικού αερίου στην Ελλάδα. Το έργο της Β' Αναβάθμισης του Τερματικού σταθμού της Ρεβυθούσας αναμένεται να αυξήσει σημαντικά την αποθηκευτική ικανότητα του σταθμού, την περαιτέρω αύξηση του ρυθμού αεριοποίησης (send-out rate) κατά περίπου 40% καθώς και την παροχή δυνατότητας φόρτωσης βυτιοφόρων LNG (Track Unloading Facilities). Αποτελεί ένα σπουδαίο ενεργειακό κεφάλαιο για την Ελλάδα, αφού παρέχει ασφάλεια ενεργειακής τροφοδοσίας εφόσον θα ενισχύσει περαιτέρω την ασφάλεια εφοδιασμού του ελληνικού συστήματος σε περίπτωση διακοπής της τροφοδοσίας από τις βόρειες πύλες εισόδου (Στρυμονοχώρι και Κήποι), θα αυξήσει παράλληλα την λειτουργική ευελιξία του Διαχειριστή στη λειτουργία του συστήματος μεταφοράς με αυξημένη δυνατότητα κάλυψης αιχμακών απαιτήσεων της αγοράς, ενώ επιπλέον, θα οδηγήσει σε ασφαλέστερο προγραμματισμό και τη δυνατότητα υποδοχής και εκφόρτωσης περισσότερων φορτίων ΥΦΑ.</p> <p>Τέλος, το πιλοτικό σύστημα τηλεμέτρησης αποτελεί προτεραιότητα στο πλαίσιο ανάπτυξης Ευφυών Συστημάτων Μέτρησης στο Ελληνικό Δίκτυο Διανομής Ηλεκτρικής Ενέργειας (ΕΔΔΗΕ) και την ευρείας κλίμακας σταδιακή αντικατάσταση των υφιστάμενων συστημάτων μέτρησης της τελικής κατανάλωσης ηλεκτρικής ενέργειας στο ΕΔΔΗΕ. Ο στόχος του πιλοτικού προγράμματος είναι η κατανόηση των τεχνικών δυσκολιών του εγχειρήματος και η ανάδειξη των κατάλληλων τεχνολογιών και λοιπών απαιτούμενων δράσεων με σκοπό τη μεγιστοποίηση του οφέλους από την ανάπτυξη</p>	

ευφών συστημάτων μέτρησης.

2.Α.3.9.3.3. Δείκτες εκροών ανά επενδυτική προτεραιότητα και, όπου ενδείκνυται, κατηγορία περιφέρειας

[σχετ.: στοιχείο β) σημείο ιν) του πρώτου εδαφίου του άρθρου 96 παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1303/2013]

Πίνακας 5: Κοινοί και ειδικοί ανά πρόγραμμα δείκτες εκροών για την ΕΠ7ε

(ανά επενδυτική προτεραιότητα, κατά κατηγορία περιφέρειας για το ΕΚΤ και, όπου ενδείκνυται, για το ΕΤΠΑ)

Κωδικός	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας (κατά περίπτωση)	Τιμή-στόχος (2023) ⁶¹			Πηγή στοιχείων	Συχνότητα εκθέσεων
					Α	Γ	Σ		
T4236	Έργα διασύνδεσης	Αριθμός	ΕΤΠΑ	Σύνολο			1	ΑΔΜΗΕ	Ετησίως
				Λιγότερο αναπτυγμένες			0,644		
				Αναπτυγμένες			0,212		
				Σε μετάβαση			0,144		
CO33	Αριθμός πρόσθετων χρηστών ενέργειας που συνδέονται σε ευφυή δίκτυα	χρήστες	ΕΤΠΑ	Σύνολο			1.500.000	ΔΕΔΔΗΕ	Ετησίως
				Λιγότερο αναπτυγμένες			966.721		
				Αναπτυγμένες			317.365		

⁶¹ Για το ΕΚΤ, ο κατάλογος αυτός περιλαμβάνει τους κοινούς δείκτες εκροών για τους οποίους έχει οριστεί τιμή-στόχος. Οι τιμές-στόχοι μπορούν να εκφράζονται είτε ως σύνολο (άνδρες + γυναίκες) ή με ανάλυση ανά φύλο. Για το ΕΤΠΑ και το Ταμείο Συνοχής η κατανομή κατά φύλο, στις περισσότερες περιπτώσεις, δεν ισχύει. «Α» = άνδρες, «Γ»=γυναίκες, «Σ»= σύνολο.

Κωδικός	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας (κατά περίπτωση)	Τιμή-στόχος (2023) ⁶¹			Πηγή στοιχείων	Συχνότητα εκθέσεων
					Α	Γ	Σ		
				Σε μετάβαση			215.914		

2.Α.3.10. Κοινωνική καινοτομία, διακρατική συνεργασία και συμβολή στους θεματικούς στόχους 1-7⁶²

Ειδικές διατάξεις για το ΕΚΤ⁶³, κατά περίπτωση (ανά άξονα προτεραιότητας και, όπου ενδείκνυται, ανά κατηγορία περιφέρειας): κοινωνική καινοτομία, διακρατική συνεργασία και συμβολή του ΕΚΤ στους θεματικούς στόχους 1-7

Περιγραφή της συμβολής των προγραμματισμένων δράσεων του άξονα προτεραιότητας:

Στην κοινωνική καινοτομία (εάν δεν καλύπτεται από ειδικά προβλεπόμενο άξονα προτεραιότητας)·

Στη διακρατική συνεργασία (εάν δεν καλύπτεται από ειδικά προβλεπόμενο άξονα προτεραιότητας)·

Θεματικοί στόχοι που αναφέρονται στα σημεία 1 έως 7 του πρώτου εδαφίου του άρθρου 9 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1303/2013.

Άξονας προτεραιότητας	3. Ανάπτυξη μηχανισμών στήριξης της επιχειρηματικότητας
<i>Ο Άξονας Προτεραιότητας 3 θα χρηματοδοτηθεί εξολοκλήρου από το ΕΤΠΑ, κατά συνέπεια δεν έχει εφαρμογή η ανάπτυξη αυτής της ενότητας</i>	

⁶² Μόνο για προγράμματα που υποστηρίζονται από το ΕΚΤ.

⁶³ Για το ΕΚΤ, ο κατάλογος αυτός περιλαμβάνει τους κοινούς δείκτες εκροών για τους οποίους έχει καθοριστεί τιμή-στόχος, καθώς και όλους τους ειδικούς ανά πρόγραμμα δείκτες εκροών.

2.Α.3.11. Πλαίσιο επιδόσεων

[σχετ.: στοιχείο β) σημείο υ) του πρώτου εδαφίου του άρθρου 96 παράγραφος 2 και παράρτημα ΙΙ του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1303/2013]

Πίνακας 6: Πλαίσιο επιδόσεων του άξονα προτεραιότητας

(ανά Ταμείο και, για το ΕΤΠΑ και το ΕΚΤ, και κατηγορία περιφέρειας)⁶⁴

Άξονας προτεραιότητας	Τύπος δείκτη (κύριο στάδιο υλοποίησης, οικονομικός δείκτης, δείκτης εκροών ή, κατά περίπτωση, δείκτης αποτελεσμάτων)	Κωδικός	Δείκτης ή κύριο στάδιο υλοποίησης	Μονάδα μέτρησης, κατά περίπτωση	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Ορόσημο για το 2018 ⁶⁵			Τελικός στόχος (2023) ⁶⁶			Πηγή στοιχείων	Επεξήγηση της σημασίας του δείκτη, κατά περίπτωση
							Α	Γ	Σ	Α	Γ	Σ		
ΑΠ3	δείκτης εκροών	CO25	Αριθμός ερευνητών που εργάζονται σε βελτιωμένες εγκαταστάσεις ερευνητικών υποδομών	Ισοδύναμα πλήρους χρόνου	ΕΤΠΑ	Σύνολο			250			1.000	ΓΓΕΤ	
						Λιγότερο αναπτυγμένες			115			460		
						Αναπτυγμένες			53			210		
						Σε μετάβαση			83			330		

⁶⁴ Όταν η ΠΑΝ υλοποιείται ως μέρος ενός άξονα προτεραιότητας, τα ορόσημα και οι στόχοι που καθορίζονται για την ΠΑΝ πρέπει να διακρίνονται από τα άλλα ορόσημα και τους στόχους για τον άξονα προτεραιότητας σύμφωνα με τις εκτελεστικές πράξεις που θεσπίζονται με βάση το άρθρο 22 παράγραφος 7 πέμπτο εδάφιο του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1303/2013, αφού οι πόροι που διατίθενται στην ΠΑΝ (ειδική χρηματοδότηση και αντιστοιχισμός με την υλοστήριξη του ΕΚΤ) εξαιρούνται από το αποθεματικό επίδοσης.

⁶⁵ Τα ορόσημα μπορούν να εκφράζονται είτε ως σύνολο (άνδρες + γυναίκες) ή με ανάλυση ανά φύλο. «Α» = άνδρες, «Γ»=γυναίκες, «Σ»= σύνολο.

⁶⁶ Οι τιμές-στόχοι μπορούν να εκφράζονται είτε ως σύνολο (άνδρες + γυναίκες) ή με ανάλυση ανά φύλο. «Α» = άνδρες, «Γ»=γυναίκες, «Σ»= σύνολο.

ΑΠ3	δείκτης εκροών	CO10	Πρόσθετα νοικοκυριά με κάλυψη από ευρυζωνικά δίκτυα με ταχύτητα τουλάχιστον 30 Mbps	Αριθμός νοικοκυριών	ΕΤΠΑ	Σύνολο			875.000			3.500.000	Παρατηρητήριο ΚτΠ	
						Λιγότερο αναπτυγμένες			564.000			2.255.000		
						Αναπτυγμένες			185.000			741.000		
						Σε μετάβαση			126.000			504.000		
ΑΠ3	δείκτης εκροών	T4229	Αριθμός νοικοκυριών που βελτίωσαν την ενεργειακή τους απόδοση	Αριθμός νοικοκυριών	ΕΤΠΑ	Σύνολο			9.700			38.800	Διαχειριστική Αρχή	
						Λιγότερο αναπτυγμένες			5.750			22.998		
						Αναπτυγμένες			1.573			6.293		
						Σε μετάβαση			2.377			9.509		
ΑΠ3	δείκτης εκροών	T4236	Έργα διασύνδεσης	Αριθμός	ΕΤΠΑ	Σύνολο						1	ΑΔΜΗΕ	
						Λιγότερο αναπτυγμένες						0,644		
						Αναπτυγμένες						0,212		
						Σε μετάβαση						0,144		
ΑΠ3	δείκτης εκροών	K203	Μεγάλα έργα που έχουν εγκριθεί	Αριθμός	ΕΤΠΑ	Σύνολο			1			Αφορά το δείκτη T4236	ΑΔΜΗΕ	
						Λιγότερο αναπτυγμένες			0,644					
						Αναπτυγμένες			0,212					
						Σε μετάβαση			0,144					

2.Α.3.12. Κατηγορίες παρέμβασης

[σχετ.: στοιχείο β) σημείο vi) του άρθρου 96 παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1303/2013]

Κατηγορίες παρέμβασης που αντιστοιχούν στο περιεχόμενο του άξονα προτεραιότητας, με βάση την ονοματολογία που έχει θεσπιστεί από την Επιτροπή, και ενδεικτική κατανομή της υλοστήριξης της Ένωσης.

Πίνακες 7-9: Κατηγορίες παρέμβασης⁶⁷

(ανά Ταμείο και κατηγορία περιφέρειας, αν ο άξονας προτεραιότητας καλύπτει περισσότερα από ένα/μία)

Πίνακας 7^α: Διάσταση 1 – Τομέας παρέμβασης			
Ταμείο	<i>ΕΤΠΑ</i>		
Κατηγορία περιφέρειας	Περισσότερο αναπτυγμένες (Αττική, Νότιο Αιγαίο)		
Άξονας προτεραιότητας	Κωδικός	Περιγραφή	Ποσό (σε ευρώ)
Ανάπτυξη μηχανισμών στήριξης της επιχειρηματικότητας	5	Ηλεκτρική ενέργεια (αποθήκευση και μετάδοση)	34.910.141
	7	Φυσικό αέριο	19.993.990
	13	Ενεργειακή απόδοση με ανακαίνιση της δημόσιας υποδομής, έργα επίδειξης και υποστηρικτικά μέτρα	2.115.766
	14	Ενεργειακή απόδοση με ανακαίνιση του υφιστάμενου οικιστικού αποθέματος, έργα επίδειξης και υποστηρικτικά μέτρα	41.045.863
	15	Έξυπνα συστήματα διανομής της ενέργειας σε μεσαία και χαμηλή τάση (συμπεριλαμβανομένων των έξυπνων ενεργειακών δικτύων)	6.836.137
	19	Διαχείριση εμπορικών, βιομηχανικών ή επικίνδυνων αποβλήτων	4.760.474
	46	ΤΠΕ: Ευρυζωνικό δίκτυο υψηλού ρυθμού (πρόσβαση/τοπικός βρόγχος >/= 30 Mbps)	46.229.490
	48	ΤΠΕ: Άλλα είδη υποδομής ΤΠΕ/υπολογιστές μεγάλης κλίμακας/εξοπλισμός (συμπεριλαμβανομένης ηλεκτρονικής υποδομής, κέντρων δεδομένων και αισθητήρων· επίσης, και ενσωματωμένη σε άλλη υποδομή, όπως ερευνητικές εγκαταστάσεις περιβαλλοντική και κοινωνική υποδομή)	30.042.175
	58	Υποδομή έρευνας και καινοτομίας (δημόσιες)	317.365

⁶⁷ Τα ποσά περιλαμβάνουν την στήριξη της Ένωσης (την κύρια κατανομή και τη διάθεση από το αποθεματικό επίδοσης).

	60	Δραστηριότητες έρευνας και καινοτομίας σε δημόσια ερευνητικά κέντρα και κέντρα ικανοτήτων, συμπεριλαμβανομένης της δικτύωσης	32.371.223
	64	Διεργασίες έρευνας και καινοτομίας σε ΜΜΕ (συμπεριλαμβανομένων συστημάτων κουπονιών, διεργασιών, σχεδιασμού, υπηρεσιών και κοινωνικής καινοτομίας)	1.057.883
	68	Ενεργειακή απόδοση και έργα επίδειξης στις ΜΜΕ και υποστηρικτικά μέτρα	5.299.832
	85	Προστασία και ενίσχυση της βιοποικιλότητας, προστασία της φύσης και πράσινη υποδομή	528.942
	86	Προστασία, αναστήλωση και βιώσιμη χρήση των περιοχών Natura 2000	740.518
	91	Ανάπτυξη και προώθηση του τουριστικού δυναμικού φυσικών περιοχών	4.969.391
	94	Προστασία, ανάπτυξη και προβολή στοιχείων δημόσιας πολιτιστικής κληρονομιάς	4.400.793
	95	Ανάπτυξη και προβολή δημόσιων υπηρεσιών πολιτιστικής κληρονομιάς	1.586.825

Πίνακας 8^α: Διάσταση 2 – Μορφή χρηματοδότησης			
Ταμείο	ΕΤΠΑ		
Κατηγορία περιφέρειας	Περισσότερο αναπτυγμένες (Αττική, Νότιο Αιγαίο)		
Άξονας προτεραιότητας	Κωδικός	Περιγραφή	Ποσό (σε ευρώ)
Ανάπτυξη μηχανισμών στήριξης της επιχειρηματικότητας	01	Μη επιστρεπτέα επιχορήγηση	230.888.398
	03	Στήριξη με χρηματοδοτικά μέσα: επιχειρηματικά κεφάλαια και συμμετοχή στο μετοχικό κεφάλαιο (ή ισοδύναμα)	2.301.624
	04	Στήριξη με χρηματοδοτικά μέσα: δάνειο ή ισοδύναμο	3.836.041

Πίνακας 9^α: Διάσταση 3 – Τύπος εδαφικής περιοχής	
Ταμείο	ΕΤΠΑ
Κατηγορία περιφέρειας	Περισσότερο αναπτυγμένες (Αττική, Νότιο Αιγαίο)

Άξονας προτεραιότητας	Κωδικός	Περιγραφή	Ποσό (σε ευρώ)
Ανάπτυξη μηχανισμών στήριξης της επιχειρηματικότητας	01	Μεγάλες αστικές περιοχές (πυκνοκατοικημένες: πληθυσμός άνω των 50 000)	163.672.697
	03	Αγροτικές περιοχές (αραιοκατοικημένες)	30.836.885
	05	Συνεργασία διαφόρων περιοχών εθνικού ή περιφερειακού προγράμματος σε εθνικό πλαίσιο	42.697.225

(ανά Ταμείο και κατηγορία περιφέρειας, αν ο άξονας προτεραιότητας καλύπτει περισσότερα από ένα/μία)

Πίνακας 7β: Διάσταση 1 – Τομέας παρέμβασης			
Ταμείο	ΕΤΠΑ		
Κατηγορία περιφέρειας	Περιφέρειες σε μετάβαση (Δυτική Μακεδονία, Στερεά Ελλάδα, Ιόνια Νησιά, Πελοπόννησος, Βόρειο Αιγαίο, Κρήτη)		
Άξονας προτεραιότητας	Κωδικός	Περιγραφή	Ποσό (σε ευρώ)
Ανάπτυξη μηχανισμών στήριξης της επιχειρηματικότητας	5	Ηλεκτρική ενέργεια (αποθήκευση και μετάδοση)	23.750.559
	7	Φυσικό αέριο	13.602.593
	13	Ενεργειακή απόδοση με ανακαίνιση της δημόσιας υποδομής, έργα επίδειξης και υποστηρικτικά μέτρα	1.439.428
	14	Ενεργειακή απόδοση με ανακαίνιση του υφιστάμενου οικιστικού αποθέματος, έργα επίδειξης και υποστηρικτικά μέτρα	27.924.899
	15	Έξυπνα συστήματα διανομής της ενέργειας σε μεσαία και χαμηλή τάση (συμπεριλαμβανομένων των έξυπνων ενεργειακών δικτύων)	4.650.857
	19	Διαχείριση εμπορικών, βιομηχανικών ή επικίνδυνων αποβλήτων	3.238.713
	46	ΤΠΕ: Ευρυζωνικό δίκτυο υψηλού ρυθμού (πρόσβαση/τοπικός βρόγχος >= 30 Mbps)	31.451.497
	48	ΤΠΕ: Άλλα είδη υποδομής ΤΠΕ/υπολογιστές μεγάλης κλίμακας/εξοπλισμός (συμπεριλαμβανομένης ηλεκτρονικής	20.438.714

		περιβαλλοντική και κοινωνική υποδομή)	
58		Υποδομή έρευνας και καινοτομίας (δημόσιες)	215.913
60		Δραστηριότητες έρευνας και καινοτομίας σε δημόσια ερευνητικά κέντρα και κέντρα ικανοτήτων, συμπεριλαμβανομένης της δικτύωσης	22.023.245
64		Διεργασίες έρευνας και καινοτομίας σε ΜΜΕ (συμπεριλαμβανομένων συστημάτων κουπονιών, διεργασιών, σχεδιασμού, υπηρεσιών και κοινωνικής καινοτομίας)	719.714
68		Ενεργειακή απόδοση και έργα επίδειξης στις ΜΜΕ και υποστηρικτικά μέτρα	3.605.656
85		Προστασία και ενίσχυση της βιοποικιλότητας, προστασία της φύσης και πράσινη υποδομή	359.857
86		Προστασία, αναστήλωση και βιώσιμη χρήση των περιοχών Natura 2000	503.800
91		Ανάπτυξη και προώθηση του τουριστικού δυναμικού φυσικών περιοχών	3.380.845
94		Προστασία, ανάπτυξη και προβολή στοιχείων δημόσιας πολιτιστικής κληρονομιάς	2.994.010
95		Ανάπτυξη και προβολή δημόσιων υπηρεσιών πολιτιστικής κληρονομιάς	1.079.571

Πίνακας 8β: Διάσταση 2 – Μορφή χρηματοδότησης			
Ταμείο	<i>ΕΤΠΑ</i>		
Κατηγορία περιφέρειας	Περιφέρειες σε μετάβαση (Δυτική Μακεδονία, Στερεά Ελλάδα, Ιόνια Νησιά, Πελοπόννησος, Βόρειο Αιγαίο, Κρήτη)		
Άξονας προτεραιότητας	Κωδικός	Περιγραφή	Ποσό (σε ευρώ)
Ανάπτυξη μηχανισμών στήριξης της επιχειρηματικότητας	01	Μη επιστρεπτέα επιχορήγηση	157.091.445
	03	Στήριξη με χρηματοδοτικά μέσα: επιχειρηματικά κεφάλαια και συμμετοχή στο μετοχικό κεφάλαιο (ή ισοδύναμο)	1.565.975
	04	Στήριξη με χρηματοδοτικά μέσα: δάνειο ή ισοδύναμο	2.609.959

Πίνακας 9β: Διάσταση 3 – Τύπος εδαφικής περιοχής			
Ταμείο	<i>ΕΤΠΑ</i>		
Κατηγορία περιφέρειας	Περιφέρειες σε μετάβαση (Δυτική Μακεδονία, Στερεά Ελλάδα, Ιόνια Νησιά, Πελοπόννησος, Βόρειο Αιγαίο, Κρήτη)		
Άξονας προτεραιότητας	Κωδικός	Περιγραφή	Ποσό (σε ευρώ)
Ανάπτυξη μηχανισμών στήριξης της επιχειρηματικότητας	01	Μεγάλες αστικές περιοχές (πυκνοκατοικημένες: πληθυσμός άνω των 50 000)	111.352.111
	03	Αγροτικές περιοχές (αραιοκατοικημένες)	20.979.383
	05	Συνεργασία διαφόρων περιοχών εθνικού ή περιφερειακού προγράμματος σε εθνικό πλαίσιο	29.048.377

(ανά Ταμείο και κατηγορία περιφέρειας, αν ο άξονας προτεραιότητας καλύπτει περισσότερα από ένα/μία)

Πίνακας 7ν: Διάσταση 1 – Τομέας παρέμβασης			
Ταμείο	<i>ΕΤΠΑ</i>		
Κατηγορία περιφέρειας	Λιγότερο αναπτυγμένες (Ανατολική Μακεδονία & Θράκη, Κεντρική Μακεδονία, Ήπειρος, Θεσσαλία, Δυτική Ελλάδα)		
Άξονας προτεραιότητας	Κωδικός	Περιγραφή	Ποσό (σε ευρώ)
Ανάπτυξη μηχανισμών στήριξης της επιχειρηματικότητας	5	Ηλεκτρική ενέργεια (αποθήκευση και μετάδοση)	106.339.300
	7	Φυσικό αέριο	60.903.417
	13	Ενεργειακή απόδοση με ανακαίνιση της δημόσιας υποδομής, έργα επίδειξης και υποστηρικτικά μέτρα	6.444.806
	14	Ενεργειακή απόδοση με ανακαίνιση του υφιστάμενου οικιστικού αποθέματος, έργα επίδειξης και υποστηρικτικά μέτρα	125.029.238
	15	Έξυπνα συστήματα διανομής της ενέργειας σε μεσαία και χαμηλή τάση (συμπεριλαμβανομένων των έξυπνων ενεργειακών δικτύων)	20.823.462
	19	Διαχείριση εμπορικών, βιομηχανικών ή επικίνδυνων αποβλήτων	14.500.814
	46	ΤΠΕ: Ευρωζωνικό δίκτυο υψηλού	140.810.012

		βρόγχος>/= 30 Mbps)	
	48	ΤΠΕ: Άλλα είδη υποδομής ΤΠΕ/υπολογιστές μεγάλης κλίμακας/εξοπλισμός (συμπεριλαμβανομένης ηλεκτρονικής υποδομής, κέντρων δεδομένων και αισθητήρων· επίσης, και ενσωματωμένη σε άλλη υποδομή, όπως ερευνητικές εγκαταστάσεις περιβαλλοντική και κοινωνική υποδομή)	91.511.053
	58	Υποδομή έρευνας και καινοτομίας (δημόσιες)	966.721
	60	Δραστηριότητες έρευνας και καινοτομίας σε δημόσια ερευνητικά κέντρα και κέντρα ικανοτήτων, συμπεριλαμβανομένης της δικτύωσης	98.605.533
	64	Διεργασίες έρευνας και καινοτομίας σε ΜΜΕ (συμπεριλαμβανομένων συστημάτων κουπονιών, διεργασιών, σχεδιασμού, υπηρεσιών και κοινωνικής καινοτομίας)	3.222.403
	68	Ενεργειακή απόδοση και έργα επίδειξης στις ΜΜΕ και υποστηρικτικά μέτρα	16.143.746
	85	Προστασία και ενίσχυση της βιοποικιλότητας, προστασία της φύσης και πράσινη υποδομή	1.611.202
	86	Προστασία, αναστήλωση και βιώσιμη χρήση των περιοχών Natura 2000	2.255.682
	91	Ανάπτυξη και προώθηση του τουριστικού δυναμικού φυσικών περιοχών	15.137.193
	94	Προστασία, ανάπτυξη και προβολή στοιχείων δημόσιας πολιτιστικής κληρονομιάς	13.405.196
	95	Ανάπτυξη και προβολή δημόσιων υπηρεσιών πολιτιστικής κληρονομιάς	4.833.605

Πίνακας 8ν: Διάσταση 2 – Μορφή χρηματοδότησης			
Ταμείο	<i>ΕΤΠΑ</i>		
Κατηγορία περιφέρειας	Λιγότερο αναπτυγμένες (Ανατολική Μακεδονία & Θράκη, Κεντρική Μακεδονία, Ήπειρος, Θεσσαλία, Δυτική Ελλάδα)		
Άξονας προτεραιότητας	Κωδικός	Περιγραφή	Ποσό (σε ευρώ)

Ανάπτυξη μηχανισμών στήριξης της επιχειρηματικότητας	01	Μη επιστρεπτέα επιχορήγηση	704.127.918
	03	Στήριξη με χρηματοδοτικά μέσα: επιχειρηματικά κεφάλαια και συμμετοχή στο μετοχικό κεφάλαιο (ή ισοδύναμα)	7.019.138
	04	Στήριξη με χρηματοδοτικά μέσα: δάνειο ή ισοδύναμο	11.698.564

Πίνακας 9^ο: Διάσταση 3 – Τύπος εδαφικής περιοχής			
Ταμείο	<i>ΕΤΠΑ</i>		
Κατηγορία περιφέρειας	Λιγότερο αναπτυγμένες (Ανατολική Μακεδονία & Θράκη, Κεντρική Μακεδονία, Ήπειρος, Θεσσαλία, Δυτική Ελλάδα)		
Άξονας προτεραιότητας	Κωδικός	Περιγραφή	Ποσό (σε ευρώ)
Ανάπτυξη μηχανισμών στήριξης της επιχειρηματικότητας	01	Μεγάλες αστικές περιοχές (πυκνοκατοικημένες: πληθυσμός άνω των 50 000)	498.561.144
	03	Αγροτικές περιοχές (αραιοκατοικημένες)	93.931.810
	05	Συνεργασία διαφόρων περιοχών εθνικού ή περιφερειακού προγράμματος σε εθνικό πλαίσιο	130.059.429

2.B. Περιγραφή των αξόνων προτεραιότητας για τεχνική συνδρομή

[σχετ.: στοιχείο γ) του πρώτου εδαφίου του άρθρου 96 παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1303/2013]

2.B.1 Άξονας προτεραιότητας 4: Τεχνική Συνδρομή ΕΤΠΑ

Κωδικός του άξονα προτεραιότητας	4
Τίτλος του άξονα προτεραιότητας	Τεχνική Συνδρομή ΕΤΠΑ

2.B.1.1. Αιτιολόγηση της θέσπισης άξονα προτεραιότητας που καλύπτει περισσότερες από μία περιφέρειες ή περισσότερους από έναν θεματικούς στόχους ή περισσότερα από ένα Ταμεία

Οι δράσεις που περιλαμβάνει η τεχνική βοήθεια έχουν εθνικό χαρακτήρα καθώς δομές και διαδικασίες για τη διαχείριση, αξιολόγηση, παρακολούθηση και την προβολή των παρεμβάσεων του επιχειρησιακού σχεδίου αφορούν όλες τις περιφέρειες. Απώτερος στόχος είναι η διασφάλιση της ευθυγράμμισης του τρόπου διαχείρισης της υλοποίησης του επιχειρησιακού προγράμματος και της μεγιστοποίησης της αποτελεσματικότητας των σχετικών εργασιών των εμπλεκόμενων φορέων/ δικαιούχων σε κάθε περιφέρεια.

2.B.1.2. Ταμείο και κατηγορία περιφέρειας

Ταμείο	ΕΤΠΑ
<i>Κατηγορία περιφέρειας</i>	Περισσότερο αναπτυγμένες (Αττική, Νότιο Αιγαίο) Περιφέρειες σε μετάβαση (Δυτική Μακεδονία, Στερεά Ελλάδα, Ιόνια Νησιά, Πελοπόννησος, Βόρειο Αιγαίο, Κρήτη) Λιγότερο αναπτυγμένες (Ανατολική Μακεδονία & Θράκη, Κεντρική Μακεδονία, Ήπειρος, Θεσσαλία, Δυτική Ελλάδα)
<i>Βάση υπολογισμού (σύνολο επιλέξιμων δαπανών ή επιλέξιμες δημόσιες δαπάνες)</i>	<i>Δημόσια Δαπάνη</i>

2.B.1.3. Ειδικός στόχος 4.1.

(επαναλαμβάνεται για κάθε ειδικό στόχο στο πλαίσιο του άξονα προτεραιότητας)

[σχετ.: στοιχείο γ) σημεία i) και ii) του πρώτου εδαφίου του άρθρου 96 παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1303/2013]

<i>Κωδικός</i>	4.1.
<i>Ειδικός στόχος</i>	Ενίσχυση του συστήματος διαχείρισης και διοίκησης που αφορά τους άξονες προτεραιότητας του ΕΤΠΑ

<p><i>Αποτελέσματα που επιδιώκει το κράτος μέλος με τη στήριξη της Ένωσης⁶⁸</i></p>	<p>Τα αναμενόμενα αποτελέσματα της τεχνικής συνδρομής για την εφαρμογή του Προγράμματος αναφορικά με τους άξονες προτεραιότητας που χρηματοδοτούνται από το ΕΤΠΑ έχουν ως ακολούθως:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Βελτίωση της διοικητικής ικανότητας και της λειτουργίας της ΕΥΔ, των φορέων προγραμματισμού και εφαρμογής, των οργανωτικών δομών καθώς και των διαδικασιών σχεδιασμού, ωρίμανσης, αξιολόγησης και ένταξης έργων, παρακολούθηση της υλοποίησης, πιστοποίησης, ελέγχου των έργων και αξιολόγησης των παρεμβάσεων του προγράμματος. • Βελτίωση της αποτελεσματικότητας της εφαρμογής, διαχείρισης, παρακολούθησης της υλοποίησης, ηλεκτρονικής ανταλλαγής δεδομένων, ελέγχου και αξιολόγησης της πορείας υλοποίησης του Προγράμματος. • Εξασφάλιση προβολής και δημοσιότητας των παρεμβάσεων του ΕΠ στους Δικαιούχους, τους εν δυνάμει Δικαιούχους και το ευρύ κοινό, ενίσχυση της διαφάνειας και της προσβασιμότητας στην ενημέρωση. • Μεγιστοποίηση της ευαισθητοποίησης και κινητοποίησης των φορέων, των οικονομικών και κοινωνικών εταίρων για συμμετοχή στο σχεδιασμό, την παρακολούθηση και αξιολόγηση του ΕΠ.
--	--

⁶⁸ Απαιτείται όταν η στήριξη της Ένωσης για τεχνική συνδρομή στο πρόγραμμα υπερβαίνει τα 15 εκατομμύρια ευρώ.

2.Β.1.3.1. Δείκτες αποτελεσμάτων

Πίνακας 12: Ειδικοί ανά πρόγραμμα δείκτες αποτελεσμάτων (ανά ειδικό στόχο)

(για το ΕΤΠΑ, το ΕΚΤ και το Ταμείο Συνοχής)

[σχετ.: στοιχείο γ) σημείο ii) του πρώτου εδαφίου του άρθρου 96 παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1303/2013]

Κωδικός	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Τιμή βάσης			Έτος βάσης	Τιμή-στόχος ⁶⁹ (2023)			Πηγή στοιχείων	Συχνότητα εκθέσεων
			Α	Γ	Σ		Α	Γ	Σ		
T4237	Θέσεις εργασίας που δημιουργούνται κατά τη διάρκεια υλοποίησης της πράξης (ισοδύναμα ανθρωποέτη)	Θέσεις εργασίας			0	2013			150	Διαχειριστική Αρχή Προγράμματος	Ετήσια

⁶⁹ Οι τιμές-στόχοι μπορούν να έχουν ποιοτικό ή ποσοτικό χαρακτήρα. Οι τιμές-στόχοι μπορούν να εκφράζονται ως σύνολο (άνδρες+ γυναίκες) ή κατανεμημένες ανά φύλο και οι τιμές βάσης μπορούν να προσαρμόζονται ανάλογα. «Α» = άνδρες, «Γ»= γυναίκες, «Σ»= σύνολο.

2.Β.1.3.2. Περιγραφή των δράσεων που πρόκειται να υποστηριχθούν και αναμενόμενη συμβολή τους στους ειδικούς στόχους

[σχετ.: στοιχείο γ) σημεία i) και iii) του πρώτου εδαφίου του άρθρου 96 παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1303/2013]

Άξονας προτεραιότητας	4
<p>Η παροχή τεχνικής συνδρομής συνίσταται στην τεχνική, οργανωτική και διοικητική υποστήριξη της προετοιμασίας, του σχεδιασμού, της υλοποίησης, διαχείρισης, παρακολούθησης, ελέγχου και της αξιολόγησης των έργων και συνολικά του Προγράμματος που χρηματοδοτούνται από το ΕΤΠΑ. Ενδεικτικά, οι δράσεις που θα πραγματοποιηθούν στο πλαίσιο αυτού του ειδικού στόχου έχουν ως εξής:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Υπηρεσίες και υποστήριξη για προετοιμασία, επιλογή, αξιολόγηση, διαχείριση, παρακολούθηση και έλεγχο των έργων • Μελέτες, εμπειρογνωμοσύνες και υπηρεσίες που αφορούν στην εκπόνηση Επιχειρησιακών Σχεδίων Δράσης και οδηγών εφαρμογής, σε ενέργειες προπαρασκευής, ωρίμανσης, εξειδίκευσης, οργάνωσης, βελτιστοποίησης της εφαρμογής, αξιολόγησης, αποτίμησης των παρεμβάσεων, έρευνες και στατιστικά στοιχεία • Βελτίωση και αναβάθμιση τεχνολογικού εξοπλισμού, ηλεκτρονικών συστημάτων και λογισμικού, υπηρεσίες για την αναβάθμιση των συστημάτων διοίκησης και των πληροφοριακών συστημάτων, την υποστήριξη των μηχανισμών διαχείρισης για την βελτίωση της αποτελεσματικότητας και ποιότητας υλοποίησης,, επεξεργασία και διαχείριση δεδομένων • Υποστήριξη μηχανισμού παρακολούθησης και εφαρμογής της Έξυπνης Εξειδίκευσης (Εκπόνηση εξειδικευμένων μελετών και εμπειρογνωμοσυνών, υποστήριξη δομών και διαδικασιών, τεχνολογικές πλατφόρμες, τομεακά συμβούλια, δράσεις ενημέρωσης για την χρηματοδότηση δραστηριοτήτων Ε&ΤΑ, δράσεις υποστήριξης ενεργειών δικτύωσης και εξεύρεσης εταίρων, δράσεις διάχυσης καλών πρακτικών σε τομείς προτεραιότητας μέσω ενημέρωσης και επιδεικτικών προγραμμάτων, εκπαίδευση στελεχών κλπ). • Υποστήριξη και εξασφάλιση της αποτελεσματικής λειτουργίας της ΕΥΔ, των φορέων προγραμματισμού και των φορέων εφαρμογής • Εκπόνηση του Σχεδίου Αξιολόγησης του ΕΠ και των αξιολογήσεων που προβλέπονται από τον Κανονισμό (ΕΕ) 1303/2013. • Επιμέρους Αξιολογήσεις δράσεων και παρεμβάσεων κατά τη διάρκεια του ΕΠ και εκ των υστέρων • Εκ των προτέρων αξιολογήσεις Μέσων Χρηματοοικονομικής Τεχνικής • Ενέργειες που αφορούν το κλείσιμο και την επιτυχή ολοκλήρωση των έργων της προγραμματικής περιόδου 2007 – 2013 • Ενέργειες που αφορούν την προετοιμασία της επόμενης προγραμματικής περιόδου • Εκπαίδευση των στελεχών της ΕΥΔ και των εμπλεκόμενων στην υλοποίηση του Προγράμματος φορέων, δικαιούχων, κοινωνικών και οικονομικών εταίρων, με διοργάνωση ή συμμετοχή σε σεμινάρια, συνέδρια, διεθνείς και λοιπές συναντήσεις, ημερίδες, δίκτυα, forum κλπ • Υποστήριξη της λειτουργίας της Επιτροπής Παρακολούθησης, των Τομεακών Ομάδων Σχεδιασμού και των Τομεακών Συμβουλίων, των Πλατφορμών Καινοτομίας και ενίσχυση της θεσμικής ικανότητας και διαχειριστικής επάρκειας των οικονομικών και των κοινωνικών εταίρων, των δικαιούχων και των φορέων προγραμματισμού και υλοποίησης • Ενέργειες πληροφόρησης, προβολής και δημοσιότητας και των επιμέρους παρεμβάσεων 	

του ΕΤΠΑ που απευθύνονται τόσο σε ενδιαφερόμενους φορείς (Περιφερειακές, τοπικές και λοιπές δημόσιες αρχές, κοινωνικοί και οικονομικοί εταίροι, επαγγελματικές οργανώσεις, μη κυβερνητικές οργανώσεις, οργανώσεις ΑμεΑ κλπ), όσο και στην κοινή γνώμη.

- Ενέργειες ενημέρωσης των δυνητικών δικαιούχων και της κοινής γνώμης σχετικά με όλες τις φάσεις σχεδιασμού και υλοποίησης των παρεμβάσεων, τη δυνατότητα πρόσβασης και συμμετοχής σε αυτές, την σύσταση και παρακολούθηση της εταιρικής σχέσης κλπ.
- Εξειδίκευση και εφαρμογή Στρατηγικών Επικοινωνίας και Επικοινωνιακών Σχεδίων Δράσης, με σκοπό τη δημοσιοποίηση στους πολίτες της χώρας και της ΕΕ του ρόλου και των επιτευγμάτων ή/και των επιμέρους παρεμβάσεων του, στην Ελληνική οικονομία και κοινωνία.
- Ενέργειες διάχυσης καλών πρακτικών.

2.Β.1.3.3. Δείκτες εκροών που αναμένεται να συμβάλουν στα αποτελέσματα (ανά άξονα προτεραιότητας)

[σχετ.: στοιχείο γ) σημείο iv) του πρώτου εδαφίου του άρθρου 96 παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1303/2013]

Πίνακας 13: Δείκτες εκροών (ανά άξονα προτεραιότητας)

(για το ΕΤΠΑ, το ΕΚΤ και το Ταμείο Συνοχής)

Κωδικός	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Τιμή-στόχος (2023) ⁷⁰ (προαιρετικά)			Πηγή στοιχείων
			Α	Γ	Σ	
T4238	Υποστηρικτικά εργαλεία για την οργάνωση της διαχείρισης που δημιουργούνται ή αναβαθμίζονται	Αριθμός			5	Διαχειριστική Αρχή Προγράμματος
T4239	Μελέτες – εμπειρογνωμοσύνες – έρευνες - αξιολογήσεις	Αριθμός			60	Διαχειριστική Αρχή Προγράμματος
T4240	Υπηρεσίες συμβούλων τεχνικής υποστήριξης	Αριθμός			5	Διαχειριστική Αρχή Προγράμματος
T4241	Επικοινωνιακά σχέδια δράσης	Αριθμός			1	Διαχειριστική Αρχή Προγράμματος
T4242	Επιτελικές δομές που επωφελούνται από ενέργειες υποστήριξης της διοικητικής οργάνωσης, στελέχωσης και λειτουργίας τους	Αριθμός			10	Διαχειριστική Αρχή Προγράμματος
T4243	Δικαιούχοι που ενισχύονται από ενέργειες υποστήριξης της διοικητικής τους οργάνωσης και ενίσχυσης της διαχειριστικής τους επάρκειας	Αριθμός			10	Διαχειριστική Αρχή Προγράμματος

2.Β.2.4. Κατηγορίες παρέμβασης (ανά άξονα προτεραιότητας)

[σχετ.: στοιχείο γ) σημείο v) του πρώτου εδαφίου του άρθρου 96 παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1303/2013]

⁷⁰ Οι τιμές-στόχοι για δείκτες εκροών στο πλαίσιο της τεχνικής συνδρομής είναι προαιρετικές. Οι τιμές-στόχοι μπορούν να εκφράζονται είτε ως σύνολο (άνδρες + γυναίκες) ή με ανάλυση ανά φύλο. «Α» = άνδρες, «Γ»=γυναίκες, «Σ»= σύνολο.

Αντίστοιχες κατηγορίες παρέμβασης με βάση ονοματολογία που θεσπίζει η Επιτροπή, και ενδεικτική κατανομή της στήριξης της Ένωσης.

Πίνακες 14-16: Κατηγορίες παρέμβασης⁷¹

Πίνακας 14α: Διάσταση 1 – Τομέας παρέμβασης			
Κατηγορία περιφέρειας	Περισσότερο αναπτυγμένες (Αττική, Νότιο Αιγαίο)		
Αξονας προτεραιότητας	Κωδικός	Περιγραφή	Ποσό (σε ευρώ)
Τεχνική Συνδρομή ΕΤΠΑ	121	Προετοιμασία, εφαρμογή, παρακολούθηση, επιθεώρηση	8.738.114
	122	Αξιολόγηση και μελέτες	2.136.924
	123	Πληροφόρηση και επικοινωνία	693.679

Πίνακας 15α: Διάσταση 2 – Μορφή χρηματοδότησης			
Κατηγορία περιφέρειας	Περισσότερο αναπτυγμένες (Αττική, Νότιο Αιγαίο)		
Αξονας προτεραιότητας	Κωδικός	Περιγραφή	Ποσό (σε ευρώ)
Τεχνική Συνδρομή ΕΤΠΑ	01	Μη επιστρεπτέα επιχορήγηση	11.568.717

Πίνακας 16α: Διάσταση 3 – Τύπος εδαφικής περιοχής			
Κατηγορία περιφέρειας	Περισσότερο αναπτυγμένες (Αττική, Νότιο Αιγαίο)		
Αξονας προτεραιότητας	Κωδικός	Περιγραφή	Ποσό (σε ευρώ)
Τεχνική Συνδρομή ΕΤΠΑ	01	Μεγάλες αστικές περιοχές (πυκνοκατοικημένες: πληθυσμός άνω των 50 000)	7.982.415
	03	Αγροτικές περιοχές (αραιοκατοικημένες)	1.503.933
	05	Συνεργασία διαφόρων περιοχών εθνικού ή περιφερειακού προγράμματος σε εθνικό πλαίσιο	2.082.369

Αντίστοιχες κατηγορίες παρέμβασης με βάση ονοματολογία που θεσπίζει η Επιτροπή, και ενδεικτική κατανομή της στήριξης της Ένωσης.

⁷¹ Τα ποσά περιλαμβάνουν την στήριξη της Ένωσης (την κύρια κατανομή και τη διάθεση από το αποθεματικό επίδοσης).

Πίνακας 14β: Διάσταση 1 – Τομέας παρέμβασης			
Κατηγορία περιφέρειας	Περιφέρειες σε μετάβαση (Δυτική Μακεδονία, Στερεά Ελλάδα, Ιόνια Νησιά, Πελοπόννησος, Βόρειο Αιγαίο, Κρήτη)		
Άξονας προτεραιότητας	Κωδικός	Περιγραφή	Ποσό (σε ευρώ)
Τεχνική Συνδρομή ΕΤΠΑ	121	Προετοιμασία, εφαρμογή, παρακολούθηση, επιθεώρηση	5.944.836
	122	Αξιολόγηση και μελέτες	1.453.822
	123	Πληροφόρηση και επικοινωνία	471.934

Πίνακας 15β: Διάσταση 2 – Μορφή χρηματοδότησης			
Κατηγορία περιφέρειας	Περιφέρειες σε μετάβαση (Δυτική Μακεδονία, Στερεά Ελλάδα, Ιόνια Νησιά, Πελοπόννησος, Βόρειο Αιγαίο, Κρήτη)		
Άξονας προτεραιότητας	Κωδικός	Περιγραφή	Ποσό (σε ευρώ)
Τεχνική Συνδρομή ΕΤΠΑ	01	Μη επιστρεπτέα επιχορήγηση	7.870.592

Πίνακας 16β: Διάσταση 3 – Τύπος εδαφικής περιοχής			
Κατηγορία περιφέρειας	Περιφέρειες σε μετάβαση (Δυτική Μακεδονία, Στερεά Ελλάδα, Ιόνια Νησιά, Πελοπόννησος, Βόρειο Αιγαίο, Κρήτη)		
Άξονας προτεραιότητας	Κωδικός	Περιγραφή	Ποσό (σε ευρώ)
Τεχνική Συνδρομή ΕΤΠΑ	01	Μεγάλες αστικές περιοχές (πυκνοκατοικημένες: πληθυσμός άνω των 50 000)	5.430.708
	03	Αγροτικές περιοχές (αραιοκατοικημένες)	1.023.177
	05	Συνεργασία διαφόρων περιοχών εθνικού ή περιφερειακού προγράμματος σε εθνικό πλαίσιο	1.416.707

Αντίστοιχες κατηγορίες παρέμβασης με βάση ονοματολογία που θεσπίζει η Επιτροπή, και ενδεικτική κατανομή της στήριξης της Ένωσης.

Πίνακας 14γ: Διάσταση 1 – Τομέας παρέμβασης	
Κατηγορία περιφέρειας	Λιγότερο αναπτυγμένες (Ανατολική Μακεδονία & Θράκη, Κεντρική

Μακεδονία, Ήπειρος, Θεσσαλία, Δυτική Ελλάδα)			
Άξονας προτεραιότητας	Κωδικός	Περιγραφή	Ποσό (σε ευρώ)
Τεχνική Συνδρομή ΕΤΠΑ	121	Προετοιμασία, εφαρμογή, παρακολούθηση, επιθεώρηση	26.617.049
	122	Αξιολόγηση και μελέτες	6.509.255
	123	Πληροφόρηση και επικοινωνία	2.113.006

Πίνακας 15γ: Διάσταση 2 – Μορφή χρηματοδότησης

Λιγότερο αναπτυγμένες (Ανατολική Μακεδονία & Θράκη, Κεντρική Μακεδονία, Ήπειρος, Θεσσαλία, Δυτική Ελλάδα)			
Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Περιγραφή	Ποσό (σε ευρώ)
Τεχνική Συνδρομή ΕΤΠΑ	01	Μη επιστρεπτέα επιχορήγηση	35.239.310

Πίνακας 16γ: Διάσταση 3 – Τύπος εδαφικής περιοχής

Λιγότερο αναπτυγμένες (Ανατολική Μακεδονία & Θράκη, Κεντρική Μακεδονία, Ήπειρος, Θεσσαλία, Δυτική Ελλάδα)			
Κατηγορία περιφέρειας	Κωδικός	Περιγραφή	Ποσό (σε ευρώ)
Τεχνική Συνδρομή ΕΤΠΑ	01	Μεγάλες αστικές περιοχές (πυκνοκατοικημένες: πληθυσμός άνω των 50 000)	24.315.124
	03	Αγροτικές περιοχές (αραιοκατοικημένες)	4.581.110
	05	Συνεργασία διαφόρων περιοχών εθνικού ή περιφερειακού προγράμματος σε εθνικό πλαίσιο	6.343.076

2.Β.2 Άξονας προτεραιότητας 5: Τεχνική Συνδρομή ΕΚΤ

Κωδικός του άξονα προτεραιότητας	5
Τίτλος του άξονα προτεραιότητας	Τεχνική Συνδρομή ΕΚΤ

2.Β.2.1. Αιτιολόγηση της θέσπισης άξονα προτεραιότητας που καλύπτει περισσότερες από μία περιφέρειες ή περισσότερους από έναν θεματικούς στόχους ή περισσότερα από ένα Ταμεία

Οι δράσεις που περιλαμβάνει η τεχνική βοήθεια έχουν εθνικό χαρακτήρα καθώς δομές και διαδικασίες για τη διαχείριση, αξιολόγηση, παρακολούθηση και την προβολή των παρεμβάσεων του επιχειρησιακού σχεδίου αφορούν όλες τις περιφέρειες. Απώτερος στόχος είναι η διασφάλιση της ευθυγράμμισης του τρόπου διαχείρισης της υλοποίησης του επιχειρησιακού προγράμματος και της μεγιστοποίησης της αποτελεσματικότητας των σχετικών εργασιών των εμπλεκόμενων φορέων/ δικαιούχων σε κάθε περιφέρεια.

2.Β.2.2. Ταμείο και κατηγορία περιφέρειας

Ταμείο	ΕΓΠΑ
<i>Κατηγορία περιφέρειας</i>	Περισσότερο αναπτυγμένες (Αττική, Νότιο Αιγαίο) Περιφέρειες σε μετάβαση (Δυτική Μακεδονία, Στερεά Ελλάδα, Ιόνια Νησιά, Πελοπόννησος, Βόρειο Αιγαίο, Κρήτη) Λιγότερο αναπτυγμένες (Ανατολική Μακεδονία & Θράκη, Κεντρική Μακεδονία, Ήπειρος, Θεσσαλία, Δυτική Ελλάδα)
<i>Βάση υπολογισμού (σύνολο επιλέξιμων δαπανών ή επιλέξιμες δημόσιες δαπάνες)</i>	<i>Δημόσια Δαπάνη</i>

2.Β.2.3. Ειδικός στόχος 5.1.

(επαναλαμβάνεται για κάθε ειδικό στόχο στο πλαίσιο του άξονα προτεραιότητας)

[σχετ.: στοιχείο γ) σημεία i) και ii) του πρώτου εδαφίου του άρθρου 96 παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1303/2013]

<i>Κωδικός</i>	5.1.
<i>Ειδικός στόχος</i>	Ενίσχυση του συστήματος διαχείρισης και διοίκησης που αφορά τους άξονες προτεραιότητας του ΕΚΤ
<i>Αποτελέσματα που επιδιώκει το κράτος</i>	<i>Δεν απαιτείται.</i> <i>Η στήριξη της Ένωσης για τεχνική συνδρομή στο πρόγραμμα για το</i>

μέλος με τη στήριξη της Ένωσης ⁷²	ΕΚΤ δεν υπερβαίνει τα 15 εκατομμύρια ευρώ.
--	--

2.Β.2.4. Δράσεις που πρόκειται να υποστηριχθούν και αναμενόμενη συμβολή τους στους ειδικούς στόχους (ανά άξονα προτεραιότητας)

[σχετ.: στοιχείο γ) σημεία i) και iii) του πρώτου εδαφίου του άρθρου 96 παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1303/2013]

2.Β.2.4.1. Περιγραφή των δράσεων που πρόκειται να υποστηριχθούν και αναμενόμενη συμβολή τους στους ειδικούς στόχους

[σχετ.: στοιχείο γ) σημεία i) και iii) του πρώτου εδαφίου του άρθρου 96 παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1303/2013]

Άξονας προτεραιότητας	5
<p>Η παροχή τεχνικής συνδρομής συνίσταται στην τεχνική, οργανωτική και διοικητική υποστήριξη της προετοιμασίας, του σχεδιασμού, της υλοποίησης, διαχείρισης, παρακολούθησης, ελέγχου και της αξιολόγησης των έργων και συνολικά του Προγράμματος που χρηματοδοτούνται από το ΕΚΤ. Ενδεικτικά, οι δράσεις που θα πραγματοποιηθούν στο πλαίσιο αυτού του ειδικού στόχου έχουν ως εξής:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Υπηρεσίες και υποστήριξη για προετοιμασία, επιλογή, αξιολόγηση, διαχείριση, παρακολούθηση και έλεγχο των έργων • Μελέτες, εμπειρογνωμοσύνες και υπηρεσίες που αφορούν στην εκπόνηση Επιχειρησιακών Σχεδίων Δράσης και οδηγών εφαρμογής, σε ενέργειες προπαρασκευής, ωρίμανσης, εξειδίκευσης, οργάνωσης, βελτιστοποίησης της εφαρμογής, αξιολόγησης, αποτίμησης των παρεμβάσεων, έρευνες και στατιστικά στοιχεία • Βελτίωση και αναβάθμιση τεχνολογικού εξοπλισμού, ηλεκτρονικών συστημάτων και λογισμικού, υπηρεσίες για την αναβάθμιση των συστημάτων διοίκησης και των πληροφοριακών συστημάτων, την υποστήριξη των μηχανισμών διαχείρισης για την βελτίωση της αποτελεσματικότητας και ποιότητας υλοποίησης, επεξεργασία και διαχείριση δεδομένων • Υποστήριξη μηχανισμού παρακολούθησης και εφαρμογής της Έξυπνης Εξειδίκευσης (Εκπόνηση εξειδικευμένων μελετών και εμπειρογνωμοσυνών, υποστήριξη δομών και διαδικασιών, τεχνολογικές πλατφόρμες, τομεακά συμβούλια, δράσεις ενημέρωσης για την χρηματοδότηση δραστηριοτήτων Ε&ΤΑ, δράσεις υποστήριξης ενεργειών δικτύωσης και εξεύρεσης εταίρων, δράσεις διάχυσης καλών πρακτικών σε τομείς προτεραιότητας μέσω ενημέρωσης και επιδεικτικών προγραμμάτων, εκπαίδευση στελεχών κλπ). • Υποστήριξη και εξασφάλιση της αποτελεσματικής λειτουργίας της ΕΥΔ, των φορέων προγραμματισμού και των φορέων εφαρμογής • Εκπόνηση του Σχεδίου Αξιολόγησης του ΕΠ και των αξιολογήσεων που προβλέπονται από τον Κανονισμό (ΕΕ) 1303/2013. • Επιμέρους Αξιολογήσεις δράσεων και παρεμβάσεων κατά τη διάρκεια του ΕΠ και εκ των υστέρων • Εκ των προτέρων αξιολογήσεις Μέσων Χρηματοοικονομικής Τεχνικής • Ενέργειες που αφορούν το κλείσιμο και την επιτυχή ολοκλήρωση των έργων της προγραμματικής περιόδου 2007 – 2013 	

⁷² Απαιτείται όταν η στήριξη της Ένωσης για τεχνική συνδρομή στο πρόγραμμα υπερβαίνει τα 15 εκατομμύρια ευρώ.

- Ενέργειες που αφορούν την προετοιμασία της επόμενης προγραμματικής περιόδου
- Εκπαίδευση των στελεχών της ΕΥΔ και των εμπλεκόμενων στην υλοποίηση του Προγράμματος φορέων, δικαιούχων, κοινωνικών και οικονομικών εταίρων, με διοργάνωση ή συμμετοχή σε σεμινάρια, συνέδρια, διεθνείς και λοιπές συναντήσεις, ημερίδες, δίκτυα, forum κλπ
- Υποστήριξη της λειτουργίας της Επιτροπής Παρακολούθησης, των Τομεακών Ομάδων Σχεδιασμού και των Τομεακών Συμβουλίων, Πλατφορμών Καινοτομίας και ενίσχυση της θεσμικής ικανότητας και διαχειριστικής επάρκειας των οικονομικών και των κοινωνικών εταίρων, των δικαιούχων και των φορέων προγραμματισμού και υλοποίησης
- Ενέργειες πληροφόρησης, προβολής και δημοσιότητας και των επιμέρους παρεμβάσεων του ΕΤΠΑ που απευθύνονται τόσο σε ενδιαφερόμενους φορείς (Περιφερειακές, τοπικές και λοιπές δημόσιες αρχές, κοινωνικοί και οικονομικοί εταίροι, επαγγελματικές οργανώσεις, μη κυβερνητικές οργανώσεις, οργανώσεις ΑμεΑ κλπ), όσο και στην κοινή γνώμη.
- Ενέργειες ενημέρωσης των δυνητικών δικαιούχων και της κοινής γνώμης σχετικά με όλες τις φάσεις σχεδιασμού και υλοποίησης των παρεμβάσεων, τη δυνατότητα πρόσβασης και συμμετοχής σε αυτές, την σύσταση και παρακολούθηση της εταιρικής σχέσης κλπ.
- Εξειδίκευση και εφαρμογή Στρατηγικών Επικοινωνίας και Επικοινωνιακών Σχεδίων Δράσης, με σκοπό τη δημοσιοποίηση στους πολίτες της χώρας και της ΕΕ του ρόλου και των επιτευγμάτων ή/και των επιμέρους παρεμβάσεών του, στην Ελληνική οικονομία και κοινωνία.
- Ενέργειες διάχυσης καλών πρακτικών.

2.B.2.4.2. Δείκτες εκροών που αναμένεται να συμβάλουν στα αποτελέσματα (ανά άξονα προτεραιότητας)

[σχετ.: στοιχείο γ) σημείο iv) του πρώτου εδαφίου του άρθρου 96 παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1303/2013]

Πίνακας 13: Δείκτες εκροών (ανά άξονα προτεραιότητας)

(για το ΕΤΠΑ, το ΕΚΤ και το Ταμείο Συνοχής)

Κωδικός	Δείκτης	Μονάδα μέτρησης	Τιμή-στόχος (2023) ⁷³ (προαιρετικά)			Πηγή στοιχείων
			Α	Γ	Σ	
T4238	Υποστηρικτικά εργαλεία για την οργάνωση της διαχείρισης που δημιουργούνται ή αναβαθμίζονται	Αριθμός			2	Διαχειριστική Αρχή Προγράμματος
T4239	Μελέτες – εμπειρογνωμοσύνες – έρευνες - αξιολογήσεις	Αριθμός			15	Διαχειριστική Αρχή Προγράμματος
T4240	Υπηρεσίες συμβούλων τεχνικής υποστήριξης	Αριθμός			0	Διαχειριστική Αρχή Προγράμματος

⁷³ Οι τιμές-στόχοι για δείκτες εκροών στο πλαίσιο της τεχνικής συνδρομής είναι προαιρετικές. Οι τιμές-στόχοι μπορούν να εκφράζονται είτε ως σύνολο (άνδρες + γυναίκες) ή με ανάλυση ανά φύλο. «Α» = άνδρες, «Γ»=γυναίκες, «Σ»= σύνολο.

T4241	<i>Επικοινωνιακά σχέδια δράσης</i>	Αριθμός			1	Διαχειριστική Αρχή Προγράμματος
T4242	<i>Επιτελικές δομές που επωφελούνται από ενέργειες υποστήριξης της διοικητικής οργάνωσης, στελέχωσης και λειτουργίας τους</i>	Αριθμός			3	Διαχειριστική Αρχή Προγράμματος
T4243	<i>Δικαιούχοι που ενισχύονται από ενέργειες υποστήριξης της διοικητικής τους οργάνωσης και ενίσχυσης της διαχειριστικής τους επάρκειας</i>	Αριθμός			10	Διαχειριστική Αρχή Προγράμματος

2.Β.2.5. Κατηγορίες παρέμβασης (ανά άξονα προτεραιότητας)

[σχετ.: στοιχείο γ) σημείο ν) του πρώτου εδαφίου του άρθρου 96 παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1303/2013]

Αντίστοιχες κατηγορίες παρέμβασης με βάση ονοματολογία που θεσπίζει η Επιτροπή, και ενδεικτική κατανομή της στήριξης της Ένωσης.

Πίνακες 14-16: Κατηγορίες παρέμβασης⁷⁴

Πίνακας 14α: Διάσταση 1 – Τομέας παρέμβασης			
Κατηγορία περιφέρειας	Περισσότερο αναπτυγμένες (Αττική, Νότιο Αιγαίο)		
Άξονας προτεραιότητας	Κωδικός	Περιγραφή	Ποσό (σε ευρώ)
Τεχνική Συνδρομή ΕΚΤ	121	Προετοιμασία, εφαρμογή, παρακολούθηση, επιθεώρηση	1.651.382
	122	Αξιολόγηση και μελέτες	404.061
	123	Πληροφόρηση και επικοινωνία	128.709

Πίνακας 15α: Διάσταση 2 – Μορφή χρηματοδότησης			
Κατηγορία περιφέρειας	Περισσότερο αναπτυγμένες (Αττική, Νότιο Αιγαίο)		
Άξονας προτεραιότητας	Κωδικός	Περιγραφή	Ποσό (σε ευρώ)
Τεχνική Συνδρομή ΕΚΤ	01	Μη επιστρεπτέα επιχορήγηση	2.184.152

⁷⁴ Τα ποσά περιλαμβάνουν την στήριξη της Ένωσης (την κύρια κατανομή και τη διάθεση από το αποθεματικό επίδοσης).

Πίνακας 16α: Διάσταση 3 – Τύπος εδαφικής περιοχής			
Κατηγορία περιφέρειας	Περισσότερο αναπτυγμένες (Αττική, Νότιο Αιγαίο)		
Άξονας προτεραιότητας	Κωδικός	Περιγραφή	Ποσό (σε ευρώ)
Τεχνική Συνδρομή ΕΚΤ	01	Μεγάλες αστικές περιοχές (πυκνοκατοικημένες: πληθυσμός άνω των 50 000)	1.507.065
	03	Αγροτικές περιοχές (αραιοκατοικημένες)	283.940
	05	Συνεργασία διαφόρων περιοχών εθνικού ή περιφερειακού προγράμματος σε εθνικό πλαίσιο	393.147

Αντίστοιχες κατηγορίες παρέμβασης με βάση ονοματολογία που θεσπίζει η Επιτροπή, και ενδεικτική κατανομή της στήριξης της Ένωσης.

Πίνακας 14β: Διάσταση 1 – Τομέας παρέμβασης			
Κατηγορία περιφέρειας	Περιφέρειες σε μετάβαση (Δυτική Μακεδονία, Στερεά Ελλάδα, Ιόνια Νησιά, Πελοπόννησος, Βόρειο Αιγαίο, Κρήτη)		
Άξονας προτεραιότητας	Κωδικός	Περιγραφή	Ποσό (σε ευρώ)
Τεχνική Συνδρομή ΕΚΤ	121	Προετοιμασία, εφαρμογή, παρακολούθηση, επιθεώρηση	1.954.603
	122	Αξιολόγηση και μελέτες	478.254
	123	Πληροφόρηση και επικοινωνία	152.342

Πίνακας 15β: Διάσταση 2 – Μορφή χρηματοδότησης			
Κατηγορία περιφέρειας	Περιφέρειες σε μετάβαση (Δυτική Μακεδονία, Στερεά Ελλάδα, Ιόνια Νησιά, Πελοπόννησος, Βόρειο Αιγαίο, Κρήτη)		
Άξονας προτεραιότητας	Κωδικός	Περιγραφή	Ποσό (σε ευρώ)
Τεχνική Συνδρομή ΕΚΤ	01	Μη επιστρεπτέα επιχορήγηση	2.585.199

Πίνακας 16β: Διάσταση 3 – Τύπος εδαφικής περιοχής			
Κατηγορία περιφέρειας	Περιφέρειες σε μετάβαση (Δυτική Μακεδονία, Στερεά Ελλάδα, Ιόνια Νησιά, Πελοπόννησος, Βόρειο Αιγαίο, Κρήτη)		
Άξονας προτεραιότητας	Κωδικός	Περιγραφή	Ποσό (σε ευρώ)

Τεχνική Συνδρομή ΕΚΤ	01	Μεγάλες αστικές περιοχές (πυκνοκατοικημένες: πληθυσμός άνω των 50 000)	1.783.787
	03	Αγροτικές περιοχές (αραιοκατοικημένες)	336.076
	05	Συνεργασία διαφόρων περιοχών εθνικού ή περιφερειακού προγράμματος σε εθνικό πλαίσιο	465.336

Αντίστοιχες κατηγορίες παρέμβασης με βάση ονοματολογία που θεσπίζει η Επιτροπή, και ενδεικτική κατανομή της στήριξης της Ένωσης.

Πίνακας 14γ: Διάσταση 1 – Τομέας παρέμβασης			
Κατηγορία περιφέρειας	Λιγότερο αναπτυγμένες (Ανατολική Μακεδονία & Θράκη, Κεντρική Μακεδονία, Ήπειρος, Θεσσαλία, Δυτική Ελλάδα)		
Άξονας προτεραιότητας	Κωδικός	Περιγραφή	Ποσό (σε ευρώ)
Τεχνική Συνδρομή ΕΚΤ	121	Προετοιμασία, εφαρμογή, παρακολούθηση, επιθεώρηση	5.794.015
	122	Αξιολόγηση και μελέτες	1.417.685
	123	Πληροφόρηση και επικοινωνία	451.587

Πίνακας 15γ: Διάσταση 2 – Μορφή χρηματοδότησης			
Κατηγορία περιφέρειας	Λιγότερο αναπτυγμένες (Ανατολική Μακεδονία & Θράκη, Κεντρική Μακεδονία, Ήπειρος, Θεσσαλία, Δυτική Ελλάδα)		
Άξονας προτεραιότητας	Κωδικός	Περιγραφή	Ποσό (σε ευρώ)
Τεχνική Συνδρομή ΕΚΤ	01	Μη επιστρεπτέα επιχορήγηση	7.663.287

Πίνακας 16γ: Διάσταση 3 – Τύπος εδαφικής περιοχής			
Κατηγορία περιφέρειας	Λιγότερο αναπτυγμένες (Ανατολική Μακεδονία & Θράκη, Κεντρική Μακεδονία, Ήπειρος, Θεσσαλία, Δυτική Ελλάδα)		
Άξονας προτεραιότητας	Κωδικός	Περιγραφή	Ποσό (σε ευρώ)
Τεχνική Συνδρομή ΕΚΤ	01	Μεγάλες αστικές περιοχές (πυκνοκατοικημένες: πληθυσμός άνω των 50 000)	5.287.668
	03	Αγροτικές περιοχές (αραιοκατοικημένες)	996.227

	05	Συνεργασία διαφόρων περιοχών εθνικού ή περιφερειακού προγράμματος σε εθνικό πλαίσιο	1.379.392
--	----	---	-----------

ΤΜΗΜΑ 3 Σχέδιο Χρηματοδότησης

[σχετ.: στοιχείο δ) του πρώτου εδαφίου του άρθρου 96 παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1303/2013]

3.1 Χρηματοδοτικό κονδύλιο από κάθε ταμείο και ποσά για αποθεματικό επίδοσης

[σχετ.: στοιχείο δ) σημείο ι) του πρώτου εδαφίου του άρθρου 96 παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1303/2013]

Πίνακας 17

Α/Α	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	2014		2015		2016		2017		2018		2019		2020		Σύνολο	
			Κύρια κατανομή	Αποθεματικό επίδοσης	Κύρια κατανομή	Αποθεματικό επίδοσης	Κύρια κατανομή	Αποθεματικό επίδοσης	Κύρια κατανομή	Αποθεματικό επίδοσης	Κύρια κατανομή	Αποθεματικό επίδοσης	Κύρια κατανομή	Αποθεματικό επίδοσης	Κύρια κατανομή	Αποθεματικό επίδοσης	Κύρια κατανομή	Αποθεματικό επίδοσης
1		Σε λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	209.135.874,00	13.349.098,00	216.260.444,00	13.803.858,00	244.460.027,00	15.603.831,00	263.752.989,00	16.835.297,00	279.987.577,00	17.871.547,00	284.040.385,00	18.130.237,00	302.151.708,00	19.286.279,00	1.799.789.004,00	114.880.147
2	ΕΓΠΑ	Στις περιφέρειες μετάβασης	46.729.005,00	2.982.702,00	48.314.972,00	3.083.934,00	54.604.760,00	3.485.410,00	58.904.690,00	3.759.874,00	62.523.824,00	3.990.882,00	63.429.079,00	4.048.665,00	67.471.058,00	4.306.663,00	401.977.388,00	25.658.130
3		Σε πιο αναπτυγμένες περιφέρειες	68.649.120,00	4.381.859,00	70.990.286,00	4.531.295,00	80.251.538,00	5.122.439,00	86.589.083,00	5.526.963,00	91.921.630,00	5.867.338,00	93.252.096,00	5.952.261,00	99.199.193,00	6.331.863,00	590.852.946,00	37.714.018
Σύνολο			324.513.999	20.713.659	335.565.702	21.419.087	379.316.325	24.211.680	409.246.762	26.122.134	434.433.031	27.729.767	440.721.560	28.131.163	468.821.959	29.924.805	2.792.619.338	178.252.295
4		Σε λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες	59.965.444	3.827.581	57.517.421	3.671.325	57.215.408	3.652.047	54.529.981	3.480.637	52.905.350	3.376.937	53.843.940	3.436.847	55.412.095	3.536.942	391.389.639	24.982.316
5	ΕΚΤ	Στις περιφέρειες μετάβασης	20.235.537	1.291.630	19.407.965	1.238.807	19.303.289	1.232.125	18.394.378	1.174.109	17.844.072	1.138.983	18.160.729	1.159.196	18.688.714	1.192.897	132.034.684	8.427.747
6		Σε πιο αναπτυγμένες περιφέρειες	17.089.521	1.090.820	16.392.221	1.046.312	16.306.822	1.040.861	15.542.166	992.053	15.079.665	962.532	15.347.170	979.607	15.794.370	1.008.151	111.551.935	7.120.336
Σύνολο			97.290.502	6.210.031	93.317.607	5.956.444	92.825.519	5.925.033	88.466.525	5.646.799	85.829.087	5.478.452	87.351.839	5.575.650	89.895.179	5.737.990	634.976.258	40.530.399

3.2 Συνολική χρηματοδότηση ανά Ταμείο και εθνική συγχρηματοδότηση (σε ευρώ)

[σχετ.: στοιχείο δ) σημείο ii) του πρώτου εδαφίου του άρθρου 96 παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1303/2013]

- 1. Στον πίνακα παρατίθεται το σχέδιο χρηματοδότησης ανά άξονα προτεραιότητας.*
- 2. Όταν ο άξονας προτεραιότητας καλύπτει περισσότερα από ένα Ταμεία, τα στοιχεία για την ενωσιακή στήριξη και την εθνική συμμετοχή αναλύονται κατά Ταμείο με χωριστό ποσοστό συγχρηματοδότησης για τον άξονα προτεραιότητας για κάθε Ταμείο.*
- 3. Όταν ο άξονας προτεραιότητας καλύπτει περισσότερες από μία κατηγορίες περιφέρειας, τα στοιχεία για την ενωσιακή στήριξη και την εθνική συμμετοχή αναλύονται κατά κατηγορία περιφέρειας με χωριστό ποσοστό συγχρηματοδότησης για τον άξονα προτεραιότητας για κάθε κατηγορία περιφέρειας.*
- 4. Η συμβολή της ΕΤΕπ εμφανίζεται σε επίπεδο άξονα προτεραιότητας.*

Πίνακας 7α: Σχέδιο χρηματοδότησης

Άξονας προτεραιότητας	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Βάση για τον υπολογισμό της στήριξης της Ένωσης (γονιμικό επίλεγμα ποσού ή επιλέγμο δημόσιο κόστος)	Στήριξη της Ένωσης	Εθνική συμμετοχή	Ενδεικτική ανάλυση της εθνικής συμμετοχής		Συνολική χρηματοδότηση	Ποσοστό συγχρηματοδότησης	Ενημερωτικά Συνεισφορά ΕΤΕπ	Κύρια κατανομή (συνολική χρηματοδότηση μείον το αποθεματικό επίδοσης)		Αποθεματικό επίδοσης		Ποσό του αποθεματικού επίδοσης ως ποσοστό της συνολικής στήριξης της Ένωσης
						Εθνική δημόσια χρηματοδότηση	Εθνική ιδιωτική χρηματοδότηση				Στήριξη της Ένωσης	Εθνική συμμετοχή	Στήριξη της Ένωσης	Εθνική συμμετοχή	
Άξονας Προτεραιότητας 1: Ανάπτυξη επιχειρηματικότητας με Τομεακές προτεραιότητες	ΕΤΠΑ	Σε λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες		1.156.877.458,000	289.219.365,000	289.219.365,000		1.446.096.823	80%		1.086.163.325	271.540.832	70.714.133	17.678.533	6
		Στις περιφέρειες μετάβασης		258.385.055,000	64.596.264,000	64.596.264,000		322.981.319	80%		242.591.269	60.647.817	15.793.786	3.948.447	6
		Σε πιο αναπτυγμένες περιφέρειες		379.791.439,000	94.947.860,000	94.947.860,000		474.739.299	80%		356.576.687	89.144.172	23.214.752	5.803.688	6
Άξονας Προτεραιότητας 2: Προσαρμογή εργαζομένων, επιχειρήσεων και επιχειρηματικού περιβάλλοντος στις νέες αναπτυξιακές απαιτήσεις	ΕΚΤ	Σε λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες		408.708.668,000	102.177.166,000	102.177.166,000		510.885.834	80%		383.726.352	96.931.587	24.982.316	6.245.579	6
		Στις περιφέρειες μετάβασης		137.877.232,000	34.469.308,000	34.469.308,000		172.346.540	80%		129.449.485	32.362.371	8.427.747	2.106.937	6
		Σε πιο αναπτυγμένες περιφέρειες		116.488.119,000	29.122.030,000	29.122.030,000		145.610.149	80%		109.367.783	27.341.946	7.120.336	1.780.084	6
Άξονας Προτεραιότητας 3: Ανάπτυξη μηχανισμών στήριξης της επιχειρηματικότητας	ΕΤΠΑ	Σε λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες		722.552.383,000	180.638.097,000	180.638.097,000		903.190.480	80%		678.386.369	169.596.593	44.166.014	11.041.504	6
		Στις περιφέρειες μετάβασης		161.379.871,000	40.344.968,000	40.344.968,000		201.724.839	80%		151.515.527	37.878.882	9.864.344	2.466.086	6
		Σε πιο αναπτυγμένες περιφέρειες		237.206.808,000	59.301.702,000	59.301.702,000		296.508.510	80%		222.707.542	55.676.885	14.499.266	3.624.817	6
Άξονας Προτεραιότητας 4: Τεχνική Βοήθεια ΕΤΠΑ	ΕΤΠΑ	Σε λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες		35.239.310,000	8.809.828,000	8.809.828,000		44.049.138	80%		35.239.310	8.809.828	0	0	0
		Στις περιφέρειες μετάβασης		7.870.592,000	1.967.648,000	1.967.648,000		9.838.240	80%		7.870.592	1.967.648	0	0	0
		Σε πιο αναπτυγμένες περιφέρειες		11.568.717,000	2.892.179,000	2.892.179,000		14.460.896	80%		11.568.717	2.892.179	0	0	0

Άξονας προτεραιότητας	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Βάση για τον υπολογισμό της στήριξης της Ένωσης (βασικό επιλέγιο ποσό ή επιλέγιο δημόσιο κόστος)	Στήριξη της Ένωσης	Εθνική συμμετοχή	Ενδεικτική ανάλυση της εθνικής συμμετοχής		Συνολική χρηματοδότηση	Ποσοστό συγχρηματοδότησης	Ενημερωτικά Συνεισφορά ΕΤΕπ	Κύρια κατανομή (συνολική χρηματοδότηση μείον το αποθεματικό επίδοσης)		Αποθεματικό επίδοσης		Ποσό του αποθεματικού επίδοσης ως ποσοστό της συνολικής στήριξης της Ένωσης
						Εθνική δημόσια χρηματοδότηση	Εθνική ιδιωτική χρηματοδότηση				Στήριξη της Ένωσης	Εθνική συμμετοχή			
Άξονας Προτεραιότητας 4: Τεχνική Βοήθεια ΕΠΠΑ	ΕΠΠΑ	Σε λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες		35.239.310,000	8.809.828,000	8.809.828,000		44.049.138	80%		35.239.310	8.809.828	0	0	0
		Στις περιφέρειες μετάβασης		7.870.592,000	1.967.648,000	1.967.648,000		9.838.240	80%		7.870.592	1.967.648	0	0	0
		Σε πιο αναπτυγμένες περιφέρειες		11.568.717,000	2.892.179,000	2.892.179,000		14.460.896	80%		11.568.717	2.892.179	0	0	0
Άξονας Προτεραιότητας 5: Τεχνική Βοήθεια ΕΚΤ	ΕΚΤ	Σε λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες		7.663.287,000	1.915.822,000	1.915.822,000		9.579.109	80%		7.663.287	1.915.822	0	0	0
		Στις περιφέρειες μετάβασης		2.585.199,000	646.300,000	646.300,000		3.231.499	80%		2.585.199	646.300	0	0	0
		Σε πιο αναπτυγμένες περιφέρειες		2.184.152,000	546.038,000	546.038,000		2.730.190	80%		2.184.152	546.038	0	0	0
Σύνολο	ΕΠΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες		1.914.669.151,000	478.667.290,000	478.667.290,000		2.393.336.441	80%		1.799.789.004	449.947.253	114.880.147	28.720.037	6
Σύνολο	ΕΠΠΑ	Περιφέρειες σε μετάβαση		427.635.518,000	106.908.880,000	106.908.880,000		534.544.398	80%		401.977.388	100.494.347	25.658.130	6.414.533	6
Σύνολο	ΕΠΠΑ	Περισσότερο αναπτυγμένες περιφέρειες		628.566.964,000	157.141.741,000	157.141.741,000		785.708.705	80%		590.852.946	147.713.236	37.714.018	9.428.505	6
Σύνολο	ΕΚΤ	Λιγότερο αναπτυγμένες περιφέρειες		416.371.955,000	104.092.988,000	104.092.988,000		520.464.943	80%		391.389.639	97.847.409	24.982.316	6.245.579	6
Σύνολο	ΕΚΤ	Περιφέρειες σε μετάβαση		140.462.431,000	35.115.608,000	35.115.608,000		175.578.039	80%		132.034.684	33.008.671	8.427.747	2.106.937	6
Σύνολο	ΕΚΤ	Περισσότερο αναπτυγμένες περιφέρειες		118.672.271,000	29.668.068,000	29.668.068,000		148.340.339	80%		111.551.935	27.887.984	7.120.336	1.780.084	6
Γενικό σύνολο				3.646.378.290,000	911.594.575,000	911.594.575,000		4.557.972.865			3.427.595.596	856.898.900	218.782.694	54.695.675	6

(1) Συμπληρώνεται μόνο όταν οι άξονες προτεραιότητας εκφράζονται ως συνολικό κόστος.

(2) Το ποσοστό αυτό μπορεί να στρογγυλοποιηθεί στον πλησιέστερο ακέραιο αριθμό στον πίνακα. Το ακριβές ποσοστό που χρησιμοποιείται για την επιστροφή πληρωμών είναι ο λόγος (στ).

Πίνακας 18β: Κατανομή του σχεδίου χρηματοδότησης ανά άξονα προτεραιότητας, Ταμείο, κατηγορία περιφέρειας και θεματικό στόχο

[σχετ.: στοιχείο δ) σημείο ii) του πρώτου εδαφίου του άρθρου 96 παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1303/2013]

Άξονας προτεραιότητας	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Θεματικός στόχος	Στήριξη της Ένωσης	Εθνική συμμετοχή	Συνολική χρηματοδότηση
Άξονας Προτεραιότητας 1: Ανάπτυξη επιχειρηματικότητας με Τομεακές προτεραιότητες	ΕΤΠΑ	Σε λιγότερο αναπτυσσόμενες περιφέρειες	1	427.761.894,00	106.940.474,00	534.702.368,00
		Στις περιφέρειες μετάβασης		95.539.316,00	23.884.829,00	119.424.145,00
		Σε πιο αναπτυσσόμενες περιφέρειες		140.430.005,00	35.107.501,00	175.537.506,00
		Σε λιγότερο αναπτυσσόμενες περιφέρειες	2	103.116.897,00	25.779.224,00	128.896.121,00
		Στις περιφέρειες μετάβασης		23.030.844,00	5.757.711,00	28.788.555,00
		Σε πιο αναπτυσσόμενες περιφέρειες		33.852.258,00	8.463.065,00	42.315.323,00
		Σε λιγότερο αναπτυσσόμενες περιφέρειες	3	569.671.062,00	142.417.766,00	712.088.828,00
		Στις περιφέρειες μετάβασης		127.234.296,00	31.808.574,00	159.042.870,00
		Σε πιο αναπτυσσόμενες περιφέρειες		187.017.381,00	46.754.345,00	233.771.726,00
		Σε λιγότερο αναπτυσσόμενες περιφέρειες	4	42.149.032,00	10.537.258,00	52.686.290,00
		Στις περιφέρειες μετάβασης		9.413.858,00	2.353.465,00	11.767.323,00
		Σε πιο αναπτυσσόμενες περιφέρειες		13.837.110,00	3.459.278,00	17.296.388,00
		Σε λιγότερο αναπτυσσόμενες περιφέρειες	6	14.178.573,00	3.544.643,00	17.723.216,00
		Στις περιφέρειες μετάβασης		3.166.741,00	791.685,00	3.958.426,00
		Σε πιο αναπτυσσόμενες περιφέρειες		4.654.685,00	1.163.671,00	5.818.356,00
Άξονας Προτεραιότητας 2: Προσαρμογή εργαζομένων, επιχειρήσεων και επιχειρηματικού περιβάλλοντος στις νέες αναπτυξιακές απαιτήσεις	ΕΚΤ	Σε λιγότερο αναπτυσσόμενες περιφέρειες	8	324.294.659,00	81.073.664,00	405.368.323,00
		Στις περιφέρειες μετάβασης		109.400.300,00	27.350.075,00	136.750.375,00
		Σε πιο αναπτυσσόμενες περιφέρειες		92.428.858,00	23.107.215,00	115.536.073,00

Άξονας προτεραιότητας	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Θεματικός στόχος	Στήριξη της Ένωσης	Εθνική συμμετοχή	Συνολική χρηματοδότηση
Άξονας Προτεραιότητας 2: Προσαρμογή εργαζομένων, επιχειρήσεων και επιχειρηματικού περιβάλλοντος στις νέες αναπτυξιακές απαιτήσεις	ΕΚΤ	Σε λιγότερο αναπτυσσόμενες περιφέρειες	10	32.429.467,00	8.107.367,00	40.536.834,00
		Στις περιφέρειες μετάβασης		10.940.029,00	2.735.007,00	13.675.036,00
		Σε πιο αναπτυσσόμενες περιφέρειες		9.242.885,00	2.310.721,00	11.553.606,00
		Σε λιγότερο αναπτυσσόμενες περιφέρειες	11	51.984.542,00	12.996.135,00	64.980.677,00
		Στις περιφέρειες μετάβασης		17.536.903,00	4.384.226,00	21.921.129,00
		Σε πιο αναπτυσσόμενες περιφέρειες		14.816.376,00	3.704.094,00	18.520.470,00
Άξονας Προτεραιότητας 3: Ανάπτυξη μηχανισμών στήριξης της επιχειρηματικότητας	ΕΤΠΑ	Σε λιγότερο αναπτυσσόμενες περιφέρειες	1	102.794.656,00	25.698.664,00	128.493.320,00
		Στις περιφέρειες μετάβασης		22.958.872,00	5.739.718,00	28.698.590,00
		Σε πιο αναπτυσσόμενες περιφέρειες		33.746.470,00	8.436.618,00	42.183.088,00
		Σε λιγότερο αναπτυσσόμενες περιφέρειες	2	232.330.066,00	58.082.517,00	290.412.583,00
		Στις περιφέρειες μετάβασης		51.890.212,00	12.972.553,00	64.862.765,00
		Σε πιο αναπτυσσόμενες περιφέρειες		76.271.665,00	19.067.916,00	95.339.581,00
		Σε λιγότερο αναπτυσσόμενες περιφέρειες	4	147.617.790,00	36.904.448,00	184.522.238,00
		Στις περιφέρειες μετάβασης		32.969.983,00	8.242.496,00	41.212.479,00
		Σε πιο αναπτυσσόμενες περιφέρειες		48.461.461,00	12.115.365,00	60.576.826,00
		Σε λιγότερο αναπτυσσόμενες περιφέρειες	6	51.743.692,00	12.935.923,00	64.679.615,00
		Στις περιφέρειες μετάβασης		11.556.796,00	2.889.199,00	14.445.995,00
		Σε πιο αναπτυσσόμενες περιφέρειες		16.986.943,00	4.246.736,00	21.233.679,00
		Σε λιγότερο αναπτυσσόμενες περιφέρειες	7	188.066.179,00	47.016.545,00	235.082.724,00
		Στις περιφέρειες μετάβασης		42.004.008,00	10.501.002,00	52.505.010,00
		Σε πιο αναπτυσσόμενες περιφέρειες		61.740.269,00	15.435.067,00	77.175.336,00
Άξονας Προτεραιότητας 4: Τεχνική Βοήθεια ΕΤΠΑ	ΕΤΠΑ	Σε λιγότερο αναπτυσσόμενες περιφέρειες		35.239.310,00	8.809.828,00	44.049.138,00
		Στις περιφέρειες μετάβασης		7.870.592,00	1.967.648,00	9.838.240,00
		Σε πιο αναπτυσσόμενες περιφέρειες		11.568.717,00	2.892.179,00	14.460.896,00
Άξονας Προτεραιότητας 5: Τεχνική Βοήθεια ΕΚΤ	ΕΚΤ	Σε λιγότερο αναπτυσσόμενες περιφέρειες		7.663.287,00	1.915.822,00	9.579.109,00
		Στις περιφέρειες μετάβασης		2.585.199,00	646.300,00	3.231.499,00
		Σε πιο αναπτυσσόμενες περιφέρειες		2.184.152,00	546.038,00	2.730.190,00

Πίνακας 19: Ενδεικτικό ποσό της στήριξης που πρόκειται να χρησιμοποιηθεί για τους στόχους της κλιματικής αλλαγής[σχετ.: άρθρο 27 παράγραφος 6 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1303/2013]⁷⁵

Άξονας προτεραιότητας	Ενδεικτικό ποσό της στήριξης που πρόκειται να χρησιμοποιηθεί για τους στόχους της κλιματικής αλλαγής (σε ευρώ)	Ποσοστό των συνολικών πιστώσεων του επιχειρησιακού προγράμματος (%)
Άξονας Προτεραιότητας 1: Ανάπτυξη επιχειρηματικότητας με Τομεακές προτεραιότητες	111.960.000	3,1%
Άξονας Προτεραιότητας 2: Προσαρμογή εργαζομένων, επιχειρήσεων και επιχειρηματικού περιβάλλοντος στις νέες αναπτυξιακές απαιτήσεις	0	0,0%
Άξονας Προτεραιότητας 3: Ανάπτυξη μηχανισμών στήριξης της επιχειρηματικότητας	263.759.690	7,2%
Άξονας Προτεραιότητας 4: Τεχνική Βοήθεια ΕΤΠΑ	0	0,0%
Άξονας Προτεραιότητας 5: Τεχνική Βοήθεια ΕΚΤ	0	0,0%
Σύνολο	375.719.690	10,3%

⁷⁵ Ο παρών πίνακας δημιουργείται αυτόματα με βάση τους πίνακες κατηγοριών παρέμβασης στο πλαίσιο του κάθε άξονα προτεραιότητας

ΤΜΗΜΑ 4 Οι ειδικές ανάγκες των γεωγραφικών περιοχών που πλήττονται περισσότερο από τη φτώχεια ή ομάδες-στόχοι που κινδυνεύουν περισσότερο από διακρίσεις και κοινωνική απομόνωση (όπου ενδείκνυται)

[σχετ.: στοιχείο α) του άρθρου 96 παράγραφος 4 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1303/2013]

4.1 Γεωγραφικές περιοχές που πλήττονται περισσότερο από τη φτώχεια/ομάδες-στόχοι που κινδυνεύουν περισσότερο από διακρίσεις ή κοινωνικό αποκλεισμό

Οι άνθρωποι που ζουν σε συνθήκες φτώχειας τείνουν να είναι συγκεντρωμένοι σε ορισμένες γεωγραφικές περιοχές. Η συγκέντρωση ατόμων με χαμηλά εισοδήματα σε μια περιοχή επιβαρύνει επιπρόσθετα την εκάστοτε φτωχή οικογένεια λόγω του ευρύτερου δυσμενούς περιβάλλοντος και των μειωμένων ευκαιριών εκπαίδευσης, απασχόλησης/ αυταπασχόλησης, πρόσβασης σε υπηρεσίες υγείας και εν γένει κοινωνικής ένταξης. Η υλοποίηση παρεμβάσεων ολοκληρωμένου χαρακτήρα στοχεύει στην αντιμετώπιση όσο το δυνατόν, μεγαλύτερου μέρους των οικείων προβλημάτων, όπως τα υψηλά ποσοστά ανεργίας, η σχολική διαρροή, η περιορισμένη επιχειρηματική δραστηριότητα και η αυξανόμενη (άνω του εθνικού μ.ο.) γήρανση του πληθυσμού τους. Οι περιοχές αυτές είτε είναι α) υποβαθμισμένες αστικές περιοχές, β) απομονωμένες περιοχές (νησιωτικές ή ηπειρωτικές), γ) αραιοκατοικημένες και δ) περιοχές που χαρακτηρίζονται από φτώχεια μακράς διάρκειας ή/και περιοχές με αυξημένη συγκέντρωση ευπαθών και ευάλωτων κοινωνικά ομάδων (πχ ROMA).

Ο ακριβής προσδιορισμός των περιοχών/ θύλακων φτώχειας και των διαφοροποιήσεων μεταξύ φτώχειας και ακραίας φτώχειας (εξαθλίωσης) πρόκειται να επιτευχθεί μέσω της αξιοποίησης, τόσο υφιστάμενων διοικητικών δεδομένων και στοιχείων, όσο και από την επιτόπια διερεύνηση και αποτύπωση της κατάστασης σε επίπεδο ΟΤΑ, με τη χρήση δομημένου ερωτηματολογίου. Με την ίδια μεθοδολογία θα γίνει εφικτός και ο προσδιορισμός των ομάδων στόχου με τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά τους, καθώς και η προσαρμογή των κατάλληλων στρατηγικών παρεμβάσεων. Επιπρόσθετα, με την υποστήριξη της έρευνας της EU-SILC που διενεργεί η ΕΛΣΤΑΤ, θα διευρυνθεί το αντίστοιχο δείγμα της, έτσι ώστε μετά το 2015, να υπάρχουν αξιόπιστα στοιχεία, όσον αφορά τη λεπτομερή (ποσοτικά και ποιοτικά) στατιστική αποτύπωση του φαινομένου της φτώχειας και για τις δεκατρείς (13) περιφέρειες της χώρας. Με την πρόοδο της εξειδίκευσης των περιοχών αυτών, αλλά και των ομάδων στόχου, όπως επίσης με την προσδοκώμενη ολοκλήρωση του Εθνικού Στρατηγικού Πλαισίου Πολιτικής για τη μείωση της φτώχειας (τέλος 2014) και την συνακόλουθη περιφερειακή εξειδίκευσή του, θα επαναπροσδιοριστεί ανάλογα η σχετική συμβολή του Περιφερειακού Επιχειρησιακού Προγράμματος.

Σημειώνεται ωστόσο ότι, βάσει των μέχρι σήμερα εκτιμήσεων, θύλακες με χαρακτηριστικά αυξανόμενης ανεργίας αλλά και έντονη συγκέντρωση ομάδων πληθυσμού με υψηλό κίνδυνο αποκλεισμού (όπως άστεγοι, μετανάστες κλπ) εντοπίζονται κυρίως στα αστικά κέντρα

4.2 Η στρατηγική για την αντιμετώπιση των ειδικών αναγκών των γεωγραφικών περιοχών που πλήττονται περισσότερο από τη φτώχεια/ομάδων-στόχων που κινδυνεύουν περισσότερο από διακρίσεις ή κοινωνικό αποκλεισμό, και, κατά περίπτωση, η συμβολή στην ολοκληρωμένη προσέγγιση που ορίζεται στο σύμφωνο εταιρικής σχέσης

Για την αντιμετώπιση των ειδικών αναγκών υποβαθμισμένων ή και απομακρυσμένων περιοχών έχει ήδη δρομολογηθεί η εκπόνηση στρατηγικής κοινωνικής ένταξης η οποία θα περιλαμβάνει α) την χαρτογράφηση των περιοχών και την αναγνώριση των διαφορετικών επιπέδων στέρησης, β) τη διαβούλευση με τους «βασικούς ενδιαφερόμενους φορείς» για να προσδιοριστούν οι προτεραιότητες και οι προκλήσεις που αντιμετωπίζουν οι υποβαθμισμένες συνοικίες και (γ) την επικαιροποίηση των τοπικών υπηρεσιών, των διαθέσιμων πόρων και γενικότερα του περιβάλλοντος των τοπικών κοινοτήτων / κοινωνιών.

Η ανάγκη για καλύτερη πληροφόρηση σε τοπική κλίμακα γεωγραφικής περιοχής αναγνωρίζεται όλο και περισσότερο ως ζωτικής σημασίας για την αντιμετώπιση της φτώχειας, της στέρησης και

του κοινωνικού αποκλεισμού. Λεπτομερή στοιχεία σε επίπεδο περιοχής βοηθούν στον εντοπισμό του φαινομένου της φτώχειας σε αγροτικές περιοχές όπου η φτώχεια είναι συχνά «κρυφή» ή και σε περιοχές όπου η φτώχεια είναι διεσπαρμένη, και η στέρηση συχνά εκδηλώνεται με διάφορους και όχι πάντα εμφανείς τρόπους.

Επιπρόσθετα, οι έρευνες που εστιάζουν στο τοπικό επίπεδο προκειμένου να καταρτίσουν «τοπικά προφίλ της φτώχειας», μπορούν να συμβάλουν στην ανάπτυξη των στρατηγικών καταπολέμησης της φτώχειας και να «καλύψουν» τα κενά στις υπάρχουσες εθνικές πηγές δεδομένων.

Για το λόγο αυτό η υπό εκπόνηση Εθνική Στρατηγική Κοινωνικής Ένταξης (*ολοκλήρωση του Εθνικού Στρατηγικού Πλαισίου Πολιτικής για τη μείωση της φτώχειας στο τέλος 2014*) θα εξειδικεύεται σε Περιφερειακά Στρατηγικά Σχέδια Κοινωνικής Ένταξης, τα οποία με τη σειρά τους θα βασίζονται σε Τοπικά Σχέδια Κοινωνικής Ένταξης.

Η ολοκλήρωση των διαδικασιών αυτών θα διασφαλίσει την ανάπτυξη ενός ολοκληρωμένου πλέγματος παρεμβάσεων, μέσω των οποίων θα προωθείται η κοινωνική ένταξη και η καταπολέμηση της φτώχειας των ευάλωτων και των ειδικών ομάδων πληθυσμού. Ως συνεκτικές πολιτικές ενεργού ένταξης θα ανταποκρίνονται σε μία πολυτομεακή προσέγγιση και θα στοχεύουν στην ενίσχυση των δυνατοτήτων πρόσβασης σε κοινωνικού χαρακτήρα υπηρεσίες, σε υπηρεσίες εκπαίδευσης και υγείας και προώθησης στην απασχόληση και ιδιαίτερα στον τομέα της κοινωνικής οικονομίας / επιχειρηματικότητας/ καινοτομίας

ΤΜΗΜΑ 5 Αρχές και φορείς που είναι αρμόδιοι για τη διαχείριση, τον έλεγχο και το δημοσιονομικό έλεγχο και το ρόλο των εταίρων

[σχετ.: άρθρο 96 παράγραφος 5 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1303/2013]

5.1 Αρμόδιες αρχές και φορείς

[σχετ.: στοιχεία α) και β) του άρθρου 96 παράγραφος 5 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1303/2013]

Πίνακας 23: Αρμόδιες αρχές και φορείς

Αρχή / φορέας	Όνομα της αρχής/του φορέα και διεύθυνση ή υπηρεσία	Επικεφαλής της αρχής/του φορέα (θέση)
Υπουργείο Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας/	Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης Επ. Προγράμματος «Ανταγωνιστικότητα και Επιχειρηματικότητα»	Προϊστάμενος ΕΥ
Υπουργείο Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας/Αρχή Πιστοποίησης	Ειδική Υπηρεσία Αρχή Πληρωμής	Προϊστάμενος ΕΥ
Υπουργείο Οικονομικών/ Αρχή Ελέγχου	Επιτροπή Δημοσιονομικού Ελέγχου	Πρόεδρος ΕΔΕΛ
Υπουργείο Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας/	Ειδική Υπηρεσία Αρχή Πληρωμής	Προϊστάμενος ΕΥ

5.2 Συμμετοχή εταίρων

[σχετ.: στοιχείο γ) του άρθρου 96 παράγραφος 5 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1303/2013]

5.2.1 Ενέργειες για τη συμμετοχή των εταίρων στην προετοιμασία του επιχειρησιακού προγράμματος και ο ρόλος αυτών των εταίρων στην υλοποίηση, την παρακολούθηση και την αξιολόγηση του προγράμματος

Αρμόδια αρχή για το συντονισμό της προετοιμασίας του νέου Επιχειρησιακού Προγράμματος «Ανταγωνιστικότητα, Επιχειρηματικότητα και Καινοτομία» 2014-2020 είναι το Υπουργείο Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας (Γενική Γραμματεία Δημοσίων Επενδύσεων-ΕΣΠΑ-Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης ΕΠ «Ανταγωνιστικότητα και Επιχειρηματικότητα»).

Η διαδικασία της προετοιμασίας του παρόντος επιχειρησιακού προγράμματος διέπεται από τις βασικές αρχές που τέθηκαν από την 3η Εγκύκλιο που εξέδωσε η Γενική Γραμματεία Δημοσίων Επενδύσεων-ΕΣΠΑ, εκ των οποίων σημαντική αρχή αποτελεί η εταιρική σχέση και η πολυεπίπεδη διακυβέρνηση (Άρθρο 5 του Γενικού Κανονισμού), καθώς και οι διαδικασίες της «Έξυπνης Εξειδίκευσης» ως προς τη συμμετοχή των ενδιαφερομένων κατά τον σχεδιασμό. Η διάταξη αυτή του Γενικού Κανονισμού απαιτεί τη θέσπιση μιας σύμβασης εταιρικής σχέσης με βασικούς παίκτες, όπως είναι μεταξύ άλλων οι περιφερειακές και τοπικές δημόσιες αρχές, οι οικονομικοί και κοινωνικοί εταίροι και οι φορείς που εκπροσωπούν την κοινωνία των πολιτών συμπεριλαμβανομένων των περιβαλλοντικών εταίρων, των μη-κυβερνητικών οργανώσεων και των φορέων που προωθούν την ισότητα και καταπολεμούν τις διακρίσεις.

Η προσέγγιση της εταιρικής σχέσης κατά την εκπόνηση του παρόντος επιχειρησιακού προγράμματος διασφαλίζει ότι η εξειδίκευση που έχουν οι διαφορετικοί εταίροι στους δικούς

τους τομείς δραστηριοτήτων αξιοποιείται αποτελεσματικά και διασφαλίζεται η πιο αποτελεσματική χρήση των πόρων της ΕΕ. Η εταιρική σχέση είναι ένα από τα στοιχεία που ουσιαστικά προωθεί την αποτελεσματικότητα της πολιτικής συνοχής.

Στο πλαίσιο αυτό, η διαδικασία της εκπόνησης του επιχειρησιακού προγράμματος περιλαμβάνει τη διαβούλευση με αρμόδια Υπουργεία και Περιφέρειες, εποπτευόμενους φορείς Υπουργείων και Περιφερειών (ΝΠΙΔ, ΝΠΔΔ), ΜΚΟ, τοπικούς αναπτυξιακούς φορείς, περιβαλλοντικούς φορείς, κοινωνικούς εταίρους, εκπαιδευτικά ιδρύματα, εκπροσώπους του επιχειρηματικού τομέα, συνδέσμους-ενώσεις φορέων, ερευνητικούς φορείς κλπ.

Η διαδικασία της κατάρτισης του επιχειρησιακού προγράμματος πραγματοποιήθηκε επί τη βάση δύο διαστάσεων και της συγκρότησης της αντίστοιχης εταιρικής σχέσης:

- Τομεακή διάσταση
- Εθνική και περιφερειακή διάσταση με εστίαση στην έξυπνη εξειδίκευση

1. Τομεακή Διάσταση

Η οργανωτική δομή για το σχεδιασμό του ΕΠΑνΕΚ, στο πλαίσιο του ΕΣΠΑ 2014-2020, προβλέπει την σύσταση Τομεακών Ομάδων Σχεδιασμού παράλληλα και σε συνεργασία με τις Πλατφόρμες Καινοτομίας της διαδικασίας της Έξυπνης Εξειδίκευσης. Οι Τομεακές Ομάδες Σχεδιασμού συστάθηκαν βάσει των επιλεγμένων τομέων προτεραιότητας της χώρας ως ακολούθως:

1. Αγροδιατροφή/ Βιομηχανία τροφίμων
2. Ενέργεια
3. Περιβάλλον
4. Μεταφορές/ Logistics
5. Υλικά – Κατασκευές
6. Τουρισμός
7. Υγεία και Φάρμακα
8. Πολιτιστικές και Δημιουργικές Βιομηχανίες
9. Τεχνολογίες Πληροφορικής και Επικοινωνιών (ΤΠΕ)

Ο ρόλος των Τομεακών Ομάδων Σχεδιασμού είναι η συν-διαμόρφωση με τους κοινωνικούς εταίρους και όλους τους σχετικούς εμπλεκόμενους φορείς, της αναπτυξιακής στρατηγικής στους τομείς αρμοδιότητας τους (Τομεακά Σχέδια Ανάπτυξης) στο πλαίσιο της νέας προγραμματικής περιόδου 2014-2020.

Στις Τομεακές Ομάδες Σχεδιασμού μετέχουν στελέχη του αρμόδιου για τον εκάστοτε τομέα Υπουργείου, στελέχη από συναρμόδια Υπουργεία και εμπλεκόμενους δημόσιους φορείς, στελέχη επαγγελματικών συλλόγων και συλλογικών φορέων, εκπρόσωποι από το επιχειρηματικό περιβάλλον καθώς και επιστήμονες, εμπειρογνώμονες του δημόσιου και του ιδιωτικού τομέα. Ενδεικτικά, ανά Τομεακή Ομάδα Σχεδιασμού συμμετέχουν οι ακόλουθοι εταίροι (ο αναλυτικός κατάλογος με τους εταίρους παρατίθεται στο παράρτημα):

1. **Αγροδιατροφή/ Βιομηχανία τροφίμων:** Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης, Σύνδεσμος Ελλήνων Κτηνοτρόφων (ΣΕΚ), Πανελλήνια Ένωση Μικρομεσαίων Ιχθυοκαλλιεργητών, Σύνδεσμος Ελληνικών Βιομηχανιών Τροφίμων (ΣΕΒΤ), Σύνδεσμος Ελληνικού Οίνου (ΣΕΟ), Γενική Γραμματεία Έρευνας και Τεχνολογίας (ΓΓΕΤ), κ.α
2. **Ενέργεια:** Υπουργείο Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής (ΥΠΕΚΑ), Κέντρο Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας (ΚΑΠΕ), ΕΒΗΕ, Ελληνικός Σύνδεσμος Βιοαερίου (ΕΛ.ΣΥ.Β), Σύνδεσμος Βιοκαυσίμων και Βιομάζας (ΣΒΙΒΕ), Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο (ΕΜΠ), Γενική Γραμματεία Έρευνας και Τεχνολογίας (ΓΓΕΤ) κ.α
3. **Περιβάλλον:** ΥΠΑΑΝ – Γενική Διεύθυνση Βιομηχανίας, Γενική Γραμματεία ΣΔΙΤ,

Υπουργείο Παιδείας (Γενική Γραμματεία Έρευνας και Τεχνολογίας), Σύνδεσμος Επιχειρήσεων και Βιομηχανιών (ΣΕΒ), Σύνδεσμος Ελληνικών βιομηχανιών Ανακύκλωσης (ΣΕΒΙΑΝ), ΥΠΕΚΑ – ΕΚΠΑΑ, WWF κ.α

4. **Μεταφορές/ Logistics:** Σύνδεσμος Επιχειρήσεων και Βιομηχανιών (ΣΕΒ), Σύνδεσμος Επιχειρήσεων Διεθνούς Διαμεταφοράς και Επιχειρήσεων Logistics Ελλάδος, Τραϊνοσέ, Πανελλήνιο Συνδικάτο Χερσαίων Εμπορευματικών Μεταφορών, Γενική Γραμματεία Έρευνας και Τεχνολογίας (ΓΓΕΤ) κ.α
5. **Υλικά – Κατασκευές:** Σύνδεσμος Ελλήνων Κατασκευαστών Αλουμινίου (ΣΕΚΑ), Σύνδεσμος Ελληνικών Χημικών Βιομηχανιών, Τιτάνας, Σύνδεσμος Ανώνυμων Τεχνικών Εταιριών (ΣΑΤΕ), S&B, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης (ΑΠΘ), Γενική Γραμματεία Έρευνας και Τεχνολογίας (ΓΓΕΤ) κ.α
6. **Τουρισμός:** Σύνδεσμος Ελληνικών Τουριστικών Επιχειρήσεων (ΣΕΤΕ), Ινστιτούτο του Συνδέσμου Ελληνικών Τουριστικών Επιχειρήσεων (ΙΝΣΕΤΕ), Ξενοδοχειακό Επιμελητήριο Ελλάδος (ΞΕΕ), Υπουργείο Τουρισμού, McKinsey, Γενική Γραμματεία Έρευνας και Τεχνολογίας (ΓΓΕΤ) κ.α
7. **Υγεία:** Κέντρο Μελετών Υπηρεσιών Υγείας, HealthCare Cybernetics, Σύνδεσμος Φαρμακευτικών Επιχειρήσεων Ελλάδος (ΣΦΕΕ), Πανελλήνια Ένωση Φαρμακοβιομηχανίας (ΠΕΦ), Πανελλήνια Ένωση Ιδιωτικών Κλινικών, Arivita κ.α
8. **Πολιτιστικές και Δημιουργικές Βιομηχανίες:** Υπουργείο Πολιτισμού, Γενική Γραμματεία Βιομηχανίας (ΥΠΙΑΝΑΝ), Σύνδεσμος Ελλήνων Βιομηχάνων (ΣΕΒ), ΣΚΕΕ/ΕΑΣΕΒΒΥΕ, Corallia Hellenic Technology clusters initiative, Ελληνικό Κέντρο Κινηματογράφου, Ένωση ελληνικού βιβλίου, Ινστιτ. Φυτ. Παραγωγής Β. Ελλάδος ΕΛΓΟ-Δήμητρα, Γενική Γραμματεία Έρευνας και Τεχνολογίας (ΓΓΕΤ) κ.α
9. **Τεχνολογίες Πληροφορικής και Επικοινωνιών (ΤΠΕ):** Γενική Γραμματεία Έρευνας και Τεχνολογίας (ΓΓΕΤ), Ένωση Εταιρειών Κινητής Τηλεφωνίας (ΕΕΚΤ), Σύνδεσμος Επιχειρήσεων Πληροφορικής & Επικοινωνιών (ΣΕΠΕ), Διαδικασία Α.Ε., Σύνδεσμος Επιχειρήσεων Πληροφορικής Βορείου Ελλάδος (ΣΕΠΒΕ), Σύνδεσμος Εταιρειών Κινητών Εφαρμογών Ελλάδας (ΣΕΚΕΕ)

Η διαβούλευση με τους εταίρους που συμμετείχαν στις Τομεακές Ομάδες ξεκίνησε τον Δεκέμβριο του 2012 και ολοκληρώθηκε τον Μάιο του 2014, μέσω της διενέργειας πολυάριθμων συναντήσεων σκοπός των οποίων ήταν η αναγνώριση των προκλήσεων που αντιμετωπίζει ο κάθε τομέας και η διερεύνηση των δυνατοτήτων ανάπτυξης τους. Επιπρόσθετα, για τη διασφάλιση της πολυεπίπεδης συμμετοχής τόσο κάθετα – μεταξύ των περιφερειακών και τοπικών αρχών και της εθνικής κυβέρνησης όσο και οριζόντια – μεταξύ αυτών των διαφορετικών επιπέδων, οικονομικών και κοινωνικών εταίρων και οργανώσεων της κοινωνίας των πολιτών (ΟΚΠ) πραγματοποιήθηκε ημερίδα δημόσιας διαβούλευσης για το πρόγραμμα στις 3/4/2014, με διενέργεια συνεδριάσεων των επί μέρους ομάδων εργασίας ανά τομέα προτεραιότητας. Παράλληλα, η κεντρική στρατηγική του προγράμματος και τα επί μέρους αποτελέσματα των εργασιών των Τομεακών Ομάδων Σχεδιασμού, όπως είχαν ως τότε διαμορφωθεί τέθηκαν και σε δημόσια ηλεκτρονική διαβούλευση από τις 3/4/2014 έως τις 22/4/2014.

Επίσης, στις 8/4/2014 διενεργήθηκε τεχνική συνάντηση εργασίας της αρμόδιας υπηρεσίας για την εκπόνηση του ΕΠΑνΕΚ με τους εκπροσώπους των περιφερειών, που καταρτίζουν τα Περιφερειακά Επιχειρησιακά Προγράμματα (ΠΕΠ) για την προγραμματική περίοδο 2014-2020 και με τη συμμετοχή των συντονιστών των Τομεακών Ομάδων Σχεδιασμού. Η διαβούλευση πραγματοποιήθηκε με τις περιφέρειες: Αττικής, Πελοποννήσου, Στερεάς Ελλάδας, Δυτικής Μακεδονίας, Δυτικής Ελλάδας, Κρήτης, Κεντρικής Μακεδονίας, Ηπείρου, Θεσσαλίας, Ιονίων Νήσων, Νοτίου Αιγαίου, Βορείου Αιγαίου, Ανατολικής Μακεδονίας – Θράκης. Σκοπός της συνάντησης ήταν η αναγνώριση των συνεργειών και της συμπληρωματικότητας των ΠΕΠ με το επιχειρησιακό πρόγραμμα, ώστε να επιτευχθεί ο βέλτιστος σχεδιασμός του ΕΠΑνΕΚ λαμβάνοντας υπόψη τις ανάγκες και τους στόχους των Περιφερειών της χώρας, οι οποίες δεν μπορούν να καλυφθούν από τους πόρους του ΕΣΠΑ που διατίθενται σε περιφερειακό/ τοπικό

επίπεδο.

Έπειτα από την οριστικοποίηση του πρώτου ολοκληρωμένου σχεδίου του επιχειρησιακού προγράμματος, επαναλήφθηκαν οι τεχνικές συναντήσεις εργασίας μεταξύ της αρμόδιας υπηρεσίας για την εκπόνηση του ΕΠΑνΕΚ με τους εκπροσώπους των περιφερειών, που καταρτίζουν τα Περιφερειακά Επιχειρησιακά Προγράμματα (ΠΕΠ) για την προγραμματική περίοδο 2014-2020. Οι συναντήσεις εργασίας έλαβαν χώρα στις 3-4/7/2014 και 8/7/2014 και είχαν ως στόχο την απόλυτη ευθυγράμμιση του ΕΠΑνΕΚ με τα αντίστοιχα επιχειρησιακά προγράμματα των περιφερειών.

Τα αποτελέσματα όλων των ανωτέρω διαβουλεύσεων με τους εμπλεκόμενους φορείς και κοινωνικούς εταίρους που συμμετείχαν στην κάθε Τομεακή Ομάδα, αυτών που κατέθεσαν την άποψη τους ηλεκτρονικά καθώς και των εταίρων από την περιφέρεια εξειδικεύτηκαν στην στρατηγική ανάπτυξης του κάθε Τομέα και συγκεκριμένα σε ειδικούς στόχους, κατηγορίες παρεμβάσεων και δράσεις αλλά και προτεινόμενους προϋπολογισμούς. Οι στρατηγικές κατευθύνσεις κάθε Τομεακού Σχεδίου ενσωματώνουν ως επί το πλείστον τις συστάσεις όλων των εμπλεκόμενων φορέων και κοινωνικών εταίρων.

2. Εθνική και περιφερειακή διάσταση με εστίαση στην έξυπνη εξειδίκευση

Για τους τομείς/κλάδους που έχουν αναδειχτεί ως τομείς προτεραιότητας η Γενική Γραμματεία Έρευνας και Τεχνολογίας προχώρησε στην περαιτέρω εξειδίκευσή τους μέσω δομημένης διαβούλευσης με τους ενδιαφερόμενους φορείς.

Οι Πλατφόρμες καινοτομίας αποτέλεσαν τους βασικούς πυρήνες της διαβούλευσης σε εθνικό επίπεδο συγκεντρώνοντας εκπροσώπους από τις επιχειρήσεις του κλάδου ή του τομέα, τα ερευνητικά κέντρα, τα Πανεπιστήμια, Υπουργεία και Περιφέρειες. Η ΓΓΕΤ ελεξεργάστηκε αντίστοιχα κείμενα βάσης και ερωτηματολόγια για κάθε έναν από τους παραπάνω τομείς/κλάδους που έθετε υπόψη της κάθε Πλατφόρμας, ώστε να αποτελέσουν σημεία αναφοράς της διαβούλευσης. Στα κείμενα αυτά έγινε προσπάθεια να συγκεντρωθεί όλη η απαιτούμενη πληροφορία, ώστε να περιγραφεί με ευκρίνεια η υφιστάμενη κατάσταση, να αναγνωρισθούν οι τάσεις, να καταγραφούν οι πολιτικές -σε ευρωπαϊκό και εθνικό επίπεδο- που επηρεάζουν τις εξελίξεις, να αναδειχθούν οι επιχειρηματικές ευκαιρίες και οι προκλήσεις του μέλλοντος και να εντοπισθούν οι ερευνητικές προτεραιότητες.

Η διαδικασία αυτή συνέβαλε στον εντοπισμό των κρίσιμων δραστηριοτήτων στις οποίες θα πρέπει να εστιασθεί η ερευνητική και τεχνολογική προσπάθεια στη νέα προγραμματική περίοδο και στη διαμόρφωση του Εθνικού Στρατηγικού Πλαισίου για την Έρευνα και Καινοτομία (ΕΣΠΕΚ) 2014-2020 (εθνική στρατηγική RIS3 λαμβάνοντας υπόψη και τις περιφερειακές στρατηγικές RIS3 που διαμορφώνονται παράλληλα από τις Περιφέρειες).

Η συγκρότηση της εταιρικής σχέσης που λειτούργησε κυρίως μέσω των Τομεακών Ομάδων Σχεδιασμού καθώς και των πλατφορμών καινοτομίας της ΓΓΕΤ στο πλαίσιο της κατάρτισης του ΕΣΠΕΚ 2014-2020 διασφάλισε την συλλογική πληροφοριακή τροφοδότηση για την κατάρτιση του επιχειρησιακού προγράμματος μέσω της σύνθεσης όλων των αποτελεσμάτων των διαβουλεύσεων που πραγματοποιήθηκαν.

Κατά τη φάση εφαρμογής του προγράμματος η ευρεία αυτή διαβούλευση θα λάβει μόνιμη μορφή στο πλαίσιο των μηχανισμών διαχείρισης και παρακολούθησης της υλοποίησης του επιχειρησιακού προγράμματος.

Στη νέα προγραμματική περίοδο 2014-2020, οι κοινωνικοί εταίροι θα έχουν αυξημένες ευθύνες για την εκπόνηση και υλοποίηση δράσεων του επιχειρησιακού προγράμματος με στόχο την προώθηση του νέου αναπτυξιακού υποδείγματος που στηρίζει την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και της εξωστρέφειας των επιχειρήσεων, την μετάβαση στην ποιοτική επιχειρηματικότητα με αιχμή την καινοτομία και την αύξηση της εγχώριας προστιθέμενης αξίας. Ειδικότερα οι κοινωνικοί εταίροι θα κληθούν από την αρχή διαχείρισης του Προγράμματος να αναλάβουν-όταν κρίνεται απαραίτητο για την αποτελεσματικότερη εφαρμογή της χαραχθείσας στρατηγικής- την εκπόνηση προτάσεων και την υλοποίηση δράσεων με κύρια χαρακτηριστικά την ανάπτυξη του κοινωνικού διαλόγου σε όλα τα επίπεδα, την προώθηση πολιτικών για σημαντικά οικονομικά και κοινωνικά θέματα συστημικού χαρακτήρα καθώς και την προώθηση των συνεργασιών και των δικτύων οικονομικών και κοινωνικών φορέων.

3. Ρόλος της επιτροπής παρακολούθησης

Κορυφαίο όργανο για τη συμμετοχή των εταίρων στην υλοποίηση, την παρακολούθηση και την αξιολόγηση του ΕΠ είναι η Επιτροπή Παρακολούθησης, για τη λειτουργία της οποίας λαμβάνονται μέτρα πιο ουσιαστικής και αποτελεσματικής λειτουργίας της για την ενίσχυση της αποτελεσματικότητάς της.

Πέραν των τυπικών μέτρων ενίσχυσης του επιχειρησιακού της χαρακτήρα, όπως η αντιπροσωπευτική σύνθεσή της και η υποστήριξη της λειτουργίας της από ισχυρή γραμματεία της Διαχειριστικής Αρχής, πρόκειται να ληφθούν και άλλα μέτρα άμεσης επικοινωνίας και ενημέρωσης των μελών της, με αναμενόμενο αποτέλεσμα την μεγαλύτερη κινητοποίησή τους.

Τέτοια μέτρα είναι ενδεικτικά η διαδικτυακή επικοινωνία των μελών της μέσω της διαδικτυακής εφαρμογής «Δίαυλος», όπου είναι δυνατή η επικοινωνία των μελών ανά πάσα στιγμή, η υποβολή ερωτημάτων και παρατηρήσεων, καθώς και η εξατομικευμένη ενημέρωση μέσω email για κάθε νέα ανάρτηση.

Τα μέλη της Επιτροπής Παρακολούθησης, θα έχουν τη δυνατότητα να θέτουν ερωτήματα και να λαμβάνουν απαντήσεις για ειδικότερα ζητήματα, όπως το πλαίσιο υλοποίησης του Προγράμματος, την αξιολόγηση και επιλογή των προτάσεων, την αξιόπιστη εφαρμογή των κριτηρίων επιλογής των πράξεων, την πορεία σύνταξης των ετήσιων και τελικής έκθεσης εφαρμογής, την αξιολόγηση του προγράμματος, την εφαρμογή των αρχών της προσβασιμότητας κλπ.

Με τα μέτρα αυτά αυξάνεται η διαφάνεια της εφαρμογής του προγράμματος και η παραγωγική συμμετοχή των μελών της Επιτροπής Παρακολούθησης σ' αυτό, με αναμενόμενη άμεση θετική επίπτωση στην αποτελεσματικότητα και αποδοτικότητα των υλοποιούμενων παρεμβάσεων και στην επίτευξη των τεθέντων στόχων.

5.2.2 Συνολικές επιχορηγήσεις (για το ΕΚΤ, όπου ενδείκνυται)

[σχετ.: άρθρο 6 παράγραφος 1 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1304/2013]

Η συμμετοχή των εταίρων που αναφέρονται στο άρθρο 5 του Κανονισμού (ΕΕ) αρ.1303/2013 στην υλοποίηση του Επιχειρησιακού Προγράμματος μπορεί να λάβει τη μορφή των συνολικών επιχορηγήσεων, σύμφωνα με το άρθρο 6 παράγραφος 1 του Κανονισμού (ΕΕ) αρ. 1304/2013. Η διαχειριστική αρχή μπορεί να αναθέσει τη διαχείριση μέρους του επιχειρησιακού προγράμματος σε έναν εταίρο ως ενδιάμεσου φορέα, μέσω γραπτής συμφωνίας μεταξύ του ενδιάμεσου φορέα και του κράτους μέλους ή της διαχειριστικής αρχής.

Οι οργανώσεις των κοινωνικών εταίρων, και ιδίως αυτών που υπογράφουν την Εθνική Γενική Συλλογική Σύμβαση Εργασίας (ΓΣΕΕ, ΓΣΕΒΕΕ, ΕΣΕΕ, ΣΕΒ, ΣΕΤΕ), αποτελούν εταίρους, κατά το άρθρο 5 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1303/2013, του Εταιρικού Συμφώνου και του ΕΠΑνΕΚ και η ενεργός συμμετοχή τους στην αναπτυξιακή διακυβέρνηση είναι προϋπόθεση για την αντιμετώπιση των οικονομικών και κοινωνικών προκλήσεων που αντιμετωπίζει η χώρα.

Η συμμετοχή των κοινωνικών εταίρων, στην υλοποίηση δράσεων που στηρίζονται από το ΕΚΤ, όταν κρίνεται απαραίτητο από την ΕΥΔ του οικείου Επιχειρησιακού Προγράμματος, θα αφορά: **(κατά περίπτωση, ενδεικτικά και όχι περιοριστικά)** α) στην προώθηση της προσαρμοστικότητας των επιχειρήσεων και των εργαζομένων στις οικονομικές και τεχνολογικές αλλαγές, β) στη βελτίωση του επιχειρηματικού περιβάλλοντος και της ποιότητας ζωής και γ) στην ενίσχυση της θεσμικής τους ικανότητας, της ποιότητας του κοινωνικού διαλόγου και της δικτύωσής τους με διεθνείς οργανισμούς.

Ειδική μέριμνα θα υπάρξει ώστε οι κοινωνικοί εταίροι, που αναλαμβάνουν να διαχειρίζονται τις οικείες παρεμβάσεις του Ε.Π., να διαθέτουν την αναγκαία επιχειρησιακή ικανότητα (καταλληλότητα της οργανωτικής τους δομής / ποσοτική και ποιοτική επάρκεια της στελέχωσης και της διοίκησής τους / μηχανισμοί εξασφάλισης διαφάνειας).

ΤΜΗΜΑ 6 Συντονισμός ανάμεσα στα Ταμεία, το ΕΓΤΑΑ, το ΕΤΘΑ και άλλα ενωσιακά και εθνικά χρηματοδοτικά μέσα, καθώς και με την ΕΤΕπ

[σχετ.: στοιχείο α) του άρθρου 96 παράγραφος 6 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1303/2013]

Οι μηχανισμοί που εξασφαλίζουν τον συντονισμό ανάμεσα στα Ταμεία, το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης (ΕΓΤΑΑ), το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας και Αλιείας (ΕΤΘΑ) και άλλα ενωσιακά και εθνικά χρηματοδοτικά μέσα, καθώς και με την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων (ΕΤΕπ), λαμβάνοντας υπόψη τις συναφείς διατάξεις που ορίζονται στο κοινό στρατηγικό πλαίσιο.

6.1 Γενικές λειτουργίες συντονισμού

Για την επίτευξη αποτελεσματικού συντονισμού των ΕΔΕΤ θα συνεχίσει –όπως αναφέρεται και στο ΕΣΠΑ 2014-2020- και κατά τη νέα περίοδο να λειτουργεί στη Γενική Γραμματεία Δημοσίων Επενδύσεων – ΕΣΠΑ του Υπουργείου Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας, Εθνική Αρχή Συντονισμού (ΕΑΣ), με αρμοδιότητα μεταξύ των άλλων το συντονισμό του προγραμματισμού και της εφαρμογής των προγραμμάτων του νέου ΕΣΠΑ και την υποστήριξη των διαχειριστικών αρχών για την εξασφάλιση της κανονικότητας και νομιμότητας στη διαχείριση και εφαρμογή των Προγραμμάτων.

Στο πλαίσιο αυτό η ΕΑΣ θα συντονίζει την εφαρμογή και ως προς τις συνέργειες μεταξύ των Ταμείων και των Προγραμμάτων τους και ως προς τη συμβατότητά τους με τις εθνικές και ευρωπαϊκές προτεραιότητες, τη θεματική συγκέντρωση των πόρων για καλύτερα αποτελέσματα, τον ενιαίο σχεδιασμό και παρακολούθηση του ΣΔΕ, την ενημέρωση σχετικά με το εθνικό και κοινοτικό δίκαιο, την κάλυψη των αιρεσιμοτήτων καθώς και τη λειτουργία του ΟΠΣ.

Με την ένταξη των αρμοδιοτήτων της ΕΥΣΕΚΤ στην ΕΑΣ διασφαλίζεται περαιτέρω η αποτελεσματικότερη συνέργεια και η συμπληρωματικότητα των πόρων του ΕΚΤ με τα λοιπά Ταμεία.

Σε επίπεδο Επιχειρησιακών Προγραμμάτων, η Διαχειριστική Αρχή κάθε ΕΠ θα διασφαλίσει την συμπληρωματικότητα και τη συνέργεια με τις παρεμβάσεις των άλλων προγραμμάτων, ευρισκόμενη σε συστηματική συνεργασία με τις αντίστοιχες διαχειριστικές αρχές, προκειμένου να συγχρονίσουν την υλοποίηση των έργων που χρηματοδοτούνται από τα προγράμματά τους και να επιτευχθούν οικονομίες κλίμακας. Στο πλαίσιο της διαδικασίας αυτής θα διασφαλίζεται η μη επικάλυψη των χορηγουμένων χρηματοδοτήσεων και η αποφυγή λειτουργίας τους σε «ανταγωνιστική» βάση. Ο συγχρονισμός αφορά βεβαίως και στη χρήση πόρων από διαφορετικά Ταμεία, πχ κρατικές ενισχύσεις από το ΕΤΠΑ και δράσεις ανάπτυξης ανθρώπινου δυναμικού από το ΕΚΤ, σχετιζόμενες με τους χρηματοδοτούμενους κλάδους.

6.2 Επιτροπή Παρακολούθησης (Επ. Παρ.) του ΕΣΠΑ 2014-2020,

Στο πλαίσιο λειτουργίας της, εξασφαλίζεται και ο συντονισμός των ΕΔΕΤ, ενώ εξετάζονται σε συνεχή βάση οι συνέργειες και συμπληρωματικότητες μεταξύ τους, για την επίτευξη των στόχων του ΕΣΠΑ και των Προγραμμάτων του καθώς και των στόχων του Κοινού Στρατηγικού Πλαισίου σε επίπεδο ΕΕ. Η Επ.Παρ. παρακολουθεί, μεταξύ άλλων, την πρόοδο υλοποίησης των Προγραμμάτων από πλευράς εντάξεων, νομικών δεσμεύσεων, πληρωμών, προόδου φυσικού αντικειμένου και επίτευξης των τεθέντων στόχων, καθώς και την τήρηση των αιρεσιμοτήτων. Στη βάση της παρακολούθησης αυτής, λαμβάνει τις αναγκαίες αποφάσεις για την αποτελεσματική και αποδοτική εφαρμογή του ΕΣΠΑ και των Προγραμμάτων του. Οι αποφάσεις της Επ. Παρ. του ΕΣΠΑ 2014-2020 είναι εκτελεστές από τα όργανα διοίκησης και διαχείρισης όλων των Προγραμμάτων του ΕΣΠΑ 2014-2020. Η Επ. Παρ. συνεδριάζει σε τακτά χρονικά διαστήματα, καθώς και εκτάκτως όποτε κρίνεται αναγκαίο, η δε σύνθεσή της είναι σύμφωνη με τα προβλεπόμενα στον Κανονισμό για αντιπροσωπευτική εκπροσώπηση των εταίρων. Η ΕΑΣ έχει την ευθύνη για τη λειτουργία της Επ.Παρ. και την εφαρμογή των αποφάσεών της.

6.3 Επιτροπή Παρακολούθησης του Επιχειρησιακού Προγράμματος

Για την αποτελεσματική εφαρμογή του προγράμματος και το συντονισμό όλων των ΕΔΕΤ καθώς και των εμπλεκόμενων φορέων στον προγραμματισμό, υλοποίηση, παρακολούθηση και

αξιολόγηση θα συγκροτηθεί **Επιτροπή Παρακολούθησης (Ε.Πα.) του Επιχειρησιακού Προγράμματος**, στο πλαίσιο λειτουργίας της οποίας εξασφαλίζεται και ο συντονισμός των ΕΔΕΤ, ενώ εξετάζονται σε συνεχή βάση οι συνέργειες και συμπληρωματικότητες μεταξύ τους, για την επίτευξη των στόχων του ΕΣΠΑ. Η Επ.Παρ. παρακολουθεί, μεταξύ άλλων, την πρόοδο υλοποίησης του Προγράμματος από πλευράς εντάξεων, νομικών δεσμεύσεων, πληρωμών, προόδου φυσικού αντικείμενου και επίτευξης των τεθέντων στόχων, καθώς και την τήρηση των αιρεσιμοτήτων. Στη βάση της παρακολούθησης αυτής, λαμβάνει τις αναγκαίες αποφάσεις για την αποτελεσματική και αποδοτική εφαρμογή του προγράμματος. Οι αποφάσεις της Επ.Παρ. είναι εκτελεστές από τα όργανα διοίκησης και διαχείρισης του Προγράμματος. Η Επ.Παρ. θα συνεδριάζει σε τακτά χρονικά διαστήματα τουλάχιστον μια φορά το χρόνο, καθώς και εκτάκτως όποτε κρίνεται αναγκαίο, η δε σύνθεσή της θα περιλαμβάνει αντιπροσωπευτική εκπροσώπηση των κοινωνικών εταίρων. Η αποτελεσματικότητα της Επ.Παρ. θα βελτιωθεί με μέτρα που περιλαμβάνουν την ισχυρότερη τεχνική και επιστημονική υποστήριξη της από τη ΔΑ, και την αντιπροσωπευτικότητα στη σύνθεσή της (βλ. και ενότητα 7.2.1 προηγούμενα).

Η θέσπιση «στοχευμένων» κριτηρίων επιλογής πράξεων προκειμένου να επιτυγχάνονται αποτελεσματικά οι στόχοι του ΕΠ, πρόκειται να αποτελέσει ένα επιπλέον εργαλείο για τη συνέργεια των παρεμβάσεων των Ταμείων. Ειδικότερα θα προσδιοριστούν κριτήρια με βάση τα οποία θα επιλέγονται κατά προτεραιότητα πράξεις, το αποτέλεσμα των οποίων συνδέεται με πράξεις από άλλο Ε.Π. ή Ταμείο (βλ. και ενότητα 2.Α.6.2 προηγούμενα).

Θα εξεταστεί η σκοπιμότητα δημιουργίας υποεπιτροπής -για την υποβοήθηση του έργου της Επ.Παρ.- σχετικά με την εφαρμογή ολοκληρωμένων χωρικών παρεμβάσεων, τόσο στον αστικό ιστό όσο και στον υπόλοιπο χώρο. Αντικείμενο των υποεπιτροπής θα είναι η διατύπωση εισηγήσεων για την διαμόρφωση κριτηρίων επιλογής των περιοχών παρέμβασης, καθώς και συμμετοχής των Ταμείων.

Για το συντονισμό της εφαρμογής των πόρων των Ταμείων η Διαχειριστική Αρχή θα συμμετέχει σε επιτροπές ή και δίκτυα που έχουν συγκροτηθεί ή θα συγκροτηθούν από την ΕΑΣ (βλ. κεφ. 2.1.1 του ΕΣΠΑ), προκειμένου να επιτυγχάνεται η συναντίληψη σε επίπεδο χώρας, ο συντονισμός και η εφαρμογή κοινής εθνικής πολιτικής σε ειδικά θέματα, η βελτίωση και εναρμόνιση της εφαρμογής, τη διάχυση εμπειρίας, γνώσεων και καλών πρακτικών.

Ειδικότερα για το συντονισμό όλων των ΕΔΕΤ καθώς και των εμπλεκόμενων φορέων στον προγραμματισμό και την υλοποίηση η Δ.Α. θα μετέχει και θα παρακολουθεί συστηματικά τις Υποεπιτροπές Ανθρώπινων Πόρων και Αγροτικής Ανάπτυξης-Αλιείας & Θάλασσας της Επ.Παρ. του ΕΣΠΑ, το Δίκτυο Συντονισμού για την Έξυπνη Εξειδίκευση, το Δίκτυο Αξιολόγησης, το Δίκτυο οριζόντιων θεσμικών θεμάτων, το Δίκτυο για τα χωρικά και το Δίκτυο Πληροφόρησης – Δημοσιότητας.

Σε σχέση με το **ΠΑΑ 2014-2020**, οι βασικότεροι τομείς που θα διασφαλισθούν η συμπληρωματικότητα και οι συνέργειες βρίσκονται στην εφαρμογή των αγρο-περιβαλλοντικών μέτρων του ΠΑΑ σε σχέση με το «πρασίνισμα-greening», την εφαρμογή των μέτρων των Νέων Γεωργών, των μικρών γεωργικών εκμεταλλεύσεων και των συστημάτων γεωργικών συμβουλών. Η πρόβλεψη εκχωρήσεων του 30% περίπου των πόρων του ΠΑΑ στα ΠΕΠ θα συμβάλει θετικά στην επίτευξη αυξημένων συνεργειών, συμπληρωματικότητας και εν γένει ολοκληρωμένης προσέγγισης σε περιφερειακό επίπεδο.

Με βάση τις παραπάνω ενέργειες αλλά και διμερείς συνεργασίες με τα λοιπά επιχειρησιακά προγράμματα, θα πραγματοποιείται ο κατάλληλος χρονοπρογραμματισμός των προσκλήσεων, συνδυάζοντας τις δράσεις και τους αναλογούντες πόρους του προγράμματος, με τους πόρους και δράσεις άλλων ΕΠ που μπορούν να λειτουργούν συμπληρωματικά.

Σύμφωνα με το ΕΣΠΑ 2014-2020 για το συντονισμό μεταξύ των προγραμμάτων του στόχου «Επενδύσεις στην ανάπτυξη και την απασχόληση» και των προγραμμάτων του στόχου «Ευρωπαϊκή Εδαφική Συνεργασία» θα διευρυνθεί η λειτουργία της υφιστάμενης Κοινής Επιτροπής Συντονισμού, με τη συμμετοχή των αρμόδιων υπηρεσιών συμπεριλαμβανομένου και του Εθνικού Σημείου Επαφής για τη Μακρο –περιφέρεια Αδριατικής - Ιονίου. Επιπλέον, η ένταξη στην ίδια διοικητική οντότητα (Υπουργείο Ανάπτυξης & Ανταγωνιστικότητας) της Εθνικής Αρχής Συντονισμού των ΕΔΕΤ της Δ.Α. για τα Προγράμματα Ευρωπαϊκής Εδαφικής Συνεργασίας (ΕΕΣ) αλλά και των Δ.Α. των τομεακών προγραμμάτων διασφαλίζει απόλυτα τον συντονισμό/ συνεργασία μεταξύ τους. Στο πλαίσιο αυτό, θα διασφαλιστεί και η ενεργός συμμετοχή και συντονισμός των Περιφερειακών Αρχών που εντάσσονται χωρικά στη Μακρο –

περιφέρεια Αδριατικής – Ιονίου αλλά και των συναρμοδιών φορέων άσκησης πολιτικής και διαχείρισης Ε.Π.

6.4 Συμπληρωματικότητα και συνέργεια των παρεμβάσεων των ΕΔΕΤ, με Εθνικές πολιτικές, άλλες Κοινοτικές Χρηματοδοτικές και Επενδυτικές Πρωτοβουλίες, και την ΕΤΕπ.

Ο συντονισμός μεταξύ των ΕΔΕΤ και άλλων ευρωπαϊκών χρηματοδοτικών εργαλείων διασφαλίζεται από τη Διαχειριστική Αρχή του ΕΠ τόσο κατά τον προγραμματισμό όσο και κατά την υλοποίηση. Ο συντονισμός αυτός θα επιτευχθεί λαμβάνοντας υπόψη, τις εξής ενδεικτικές δυνατότητες συνεργειών:

Συνέργειες του προγράμματος ΟΡΙΖΟΝΤΑΣ 2020 με δράσεις Έρευνας, Τεχνολογικής Ανάπτυξης και Καινοτομίας (ΕΤΑΚ) οι οποίες θα υλοποιηθούν σε εθνικό ή περιφερειακό επίπεδο και οι οποίες προσδιορίζονται στην εθνική ή Περιφερειακή Στρατηγική Έξυπνης Εξειδίκευσης (RIS3). Ο συντονισμός μεταξύ των παρεμβάσεων του θεματικού στόχου 1 και του ΟΡΙΖΟΝΤΑ 2020 διασφαλίζεται μέσω της ΓΓΕΤ και της ΕΑΣ με συνδρομή από τη ΔΑ για παροχή στοιχείων σε θέματα της αρμοδιότητάς της. Η σύνδεση και ο συντονισμός των προγραμμάτων επιτυγχάνεται στο πλαίσιο της ΕΑΣ και θα αξιοποιούνται οι δυνατότητες που παρέχουν οι Κανονισμοί (συνδυασμός επιχορηγήσεων στην ίδια δράση, κλπ.). Επίσης, η διακριτότητα των χρηματοδοτικών πηγών θα διασφαλίζεται σύμφωνα με το εθνικό και κοινοτικό θεσμικό πλαίσιο και η δυνατότητα συνδυασμού πόρων θα εξετάζεται κατά περίπτωση. Ο συντονισμός θα λαμβάνει υπόψη, ενδεικτικά, τα εξής:

- Τη δυνατότητα αξιοποίησης της καινοτομίας από την επιχειρηματική κοινότητα (π.χ. μέσω δράσεων μεταφοράς τεχνολογίας, συμμετοχή σε clusters, συνεργασία με κέντρα μεταφοράς τεχνολογίας, Ερευνητικά Κέντρα/Τεχνολογικά Πάρκα, Θερμοκοιτίδες επιχειρήσεων), λαμβάνοντας υπόψη αντίστοιχες πρωτοβουλίες που χρηματοδοτούνται μέσω του **ΟΡΙΖΟΝΤΑ 2020** και δράσεις υποστήριξης καινοτόμων ΜΜΕ μέσω χρηματοδοτικών εργαλείων (π.χ. ΕΙΒ).
- Τη συμπληρωματικότητα δράσεων ενίσχυσης ερευνητικού δυναμικού, προαγωγής της αριστείας, αναβάθμισης των ερευνητικών υποδομών, κ.α λαμβάνοντας υπόψη σχετικά προγράμματα άλλων χρηματοδοτικών μέσω της ΕΕ (π.χ. δράσεις Marie-Curie, Twinning & ERA chairs, ERC του **ΟΡΙΖΟΝΤΑ 2020**, δράσεις **ERASMUS**, κλπ.)
- Την ανάγκη αναβάθμισης των ερευνητικών υποδομών λαμβάνοντας υπόψη τον οδικό χάρτη για τις ερευνητικές υποδομές σε εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο και τη Στρατηγική Έξυπνης Εξειδίκευσης.
- Την αξιοποίηση των ευκαιριών που παρουσιάζονται για δράσεις ΕΤΑΚ σε σχέση με παγκόσμιες προκλήσεις, όπως αυτή της μετάβασης σε μια οικονομία χαμηλών εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα, της ενέργειας και του περιβάλλοντος, μέσω ευκαιριών για συνέργειες των ΕΔΕΤ με άλλα χρηματοδοτικά μέσα π.χ. το πρόγραμμα **LIFE** για δράσεις οικολογικής καινοτομίας και τεχνολογιών και τα ταμεία **ΕΓΤΑΑ και ΕΤΘΑ** για δράσεις ΕΤΑΚ προς όφελος της αγροτικής ανάπτυξης και της αλιείας.
- Τις δράσεις του Προγράμματος Ευρωπαϊκής Εδαφικής Συνεργασίας με έντονα στοιχεία ΕΤΑΚ σε διαπεριφερειακή, διασυνοριακή ή/και διακρατική διάσταση.
- Συνέργειες του προγράμματος **LIFE** και δράσεων περιβάλλοντος των Ε.Π. Ο συντονισμός των παρεμβάσεων διασφαλίζεται από την αρμόδια υπηρεσία του Υπ. Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής σε συνεργασία με την Δ.Α. και την ΕΑΣ.

Σε ότι αφορά δράσεις **αύξησης της ανταγωνιστικότητας των ΜΜΕ, είναι αναγκαίος ο συντονισμός με τις αρμόδιες υπηρεσίες της Γενικής Γραμματείας Βιομηχανίας προκειμένου να επιτευχθούν** συνέργειες ενδεικτικά στα κάτωθι:

- **Θα αναζητηθούν συνέργειες των ΕΔΕΤ με το πρόγραμμα «Απασχόληση και Κοινωνική Καινοτομία-EaSI».** Ειδικά για την υποστήριξη startups σε στοχευμένους τομείς υψηλής ανάπτυξης θα αναζητηθούν με το πρόγραμμα **Start-up Europe** για ΤΠΕ-ΜΜΕ (ICT SMEs), ως μέρος της πρωτοβουλίας Ευρώπη 2020 – Ψηφιακή Ατζέντα

για την Ευρώπη.

- Θα υπάρξουν στενοί δεσμοί για πρόσβαση των ΜΜΕ σε χρηματοδότηση μέσω συνεργειών με άλλα χρηματοδοτικά μέσα για την υποστήριξη ΜΜΕ, όπως το πρόγραμμα **COSME** και δράσεις που υποστηρίζονται από την **EIB/EIF**.

Για δράσεις **μεταφορών, ενέργειας και ΤΠΕ**, θα διασφαλιστεί μέσω του συντονισμού της ΕΑΣ, ότι τα έργα που θα υποβάλλονται προς χρηματοδότηση από το **Connecting Europe Facility – CEF**, θα διασφαλίζουν πέραν της σκοπιμότητας και ωριμότητας και την αναγκαία συμπληρωματικότητα με τα συγχρηματοδοτούμενα έργα αυτών των τομέων από αντίστοιχα Ε.Π. που υλοποιούνται στο πλαίσιο των ΕΔΕΤ.

Σε ότι αφορά στο Ταμείο Ασύλου και Μετανάστευσης (Asylum and Migration Fund) που έχει αυξημένη σημασία για τη χώρα λόγω των αυξημένων πιέσεων που υφίσταται από τη γεωγραφική της θέση και το οποίο διαχειρίζεται το Υπουργείο Δημόσιας Τάξης- Προστασίας του Πολίτη, θα διασφαλιστεί η μέγιστη δυνατή συμπληρωματικότητα με δράσεις τόσο του ΕΤΠΑ όσο και του ΕΚΤ στο πλαίσιο των ΠΕΠ ιδίως σε εκείνα που εντοπίζονται αυξημένες σχετικές ανάγκες και προβλήματα.

Τα ειδικότερα θέματα που αφορούν σε συνέργειες και συμπληρωματικότητες του ΕΠΑνΕΚ με τα άλλα Επιχειρησιακά Προγράμματα αναλύονται στο τέλος της ενότητας 1.1.1 του Τμήματος 1.1

ΤΜΗΜΑ 7   Εκ των προτέρων όροι

[σχετ.: στοιχείο β) του άρθρου 96 παράγραφος 6 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1303/2013]

7.1   Εκ των προτέρων όροι

Στοιχεία σχετικά με την εκτίμηση της δυνατότητας εφαρμογής και της εκπλήρωσης των εκ των προτέρων όρων (προαιρετικά)

Πίνακας 24: Εφαρμοστέοι εκ των προτέρων όροι και αξιολόγηση της εκπλήρωσής τους

Εκ των προτέρων όρος	Άξονες προτεραιότητας για τους οποίους ισχύουν οι όροι	Εκπλήρωση του εκ των προτέρων όρου (ναι/όχι/εν μέρει)	Κριτήρια	Εκπλήρωση των κριτηρίων (ναι/όχι)	Αριθμός (αναφορά στις στρατηγικές, τη νομική πράξη ή άλλα σχετικά έγγραφα, συμπεριλαμβανομένων των συναφών τμημάτων, των άρθρων ή των παραγράφων, συνοδευόμενη από διαδικτυακούς συνδέσμους ή πρόσβαση στο πλήρες κείμενο)	Επεξηγήσεις
1. Η ύπαρξη διοικητικής ικανότητας για την υλοποίηση και την εφαρμογή της νομοθεσίας και της πολιτικής κατά των διακρίσεων στο πεδίο των ΕΔΕΤ.	ΑΠ 2	ΝΑΙ	1. Ρυθμίσεις σύμφωνα με το θεσμικό και το νομικό πλαίσιο των κρατών μελών για τη συμμετοχή φορέων που είναι αρμόδιοι για την προώθηση της ίσης μεταχείρισης όλων των ατόμων σε όλη τη διάρκεια της προετοιμασίας και της εφαρμογής των προγραμμάτων, συμπεριλαμβανομένων των ρυθμίσεων για την παροχή συμβουλών σε θέματα ισότητας των φύλων στις δραστηριότητες που συνδέονται με τα ΕΔΕΤ.	ΝΑΙ	<u>ΝΟΜΟΣ ΥΠ" ΑΡΙΘ. 3304/2005 - ΦΕΚ: 16/Α (27/01/2005)</u> Εφαρμογή της αρχής της ίσης μεταχείρισης ανεξαρτήτως φυλετικής ή εθνοτικής καταγωγής, θρησκευτικών ή άλλων πεποιθήσεων, αναπηρίας, ηλικίας ή γενετήσιου προσανατολισμού.7	Στο πλαίσιο του οικείου νόμου ορίζονται οι κάτωθι: <u>Φορείς Προώθησης</u> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Συνήγορος του Πολίτη (για δημόσιες Υπηρεσίες) ▪ Επιτροπή Ίσης Μεταχείρισης (παροχή υπηρεσιών-πώληση αγαθών) ▪ Σώμα Επιθεώρησης Εργασίας (εργασία, απασχόληση στον ιδιωτικό τομέα) <u>Διοικητική Δομή</u> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Τμήμα Ισότητας Ευκαιριών της Διεύθυνσης Κοινωνικής Προστασίας του Υπουργείου Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Πρόνοιας (διενέργεια ετήσιας δημόσιας διαβούλευσης με την συμμετοχή των αρμόδιων φορέων, για την κατάρτιση του εθνικού σχεδίου δράσης για την καταπολέμηση των διακρίσεων και την υλοποίησή του, στο πλαίσιο του κ.π Progress). <u>Φορείς Κοινωνικού Διαλόγου</u> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή <u>Επιστημονική υποβοήθηση</u> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Παρατηρητήριο Καταπολέμησης των Διακρίσεων του Ινστιτούτου Κοινωνικής Πολιτικής του Εθνικού Κέντρου Κοινωνικών

Εκ των προτέρων όρος	Άξονες προτεραιότητας για τους οποίους ισχύουν οι όροι	Εκπλήρωση του εκ των προτέρων όρου (ναι/όχι/εν μέρει)	Κριτήρια	Εκπλήρωση των κριτηρίων (ναι/όχι)	Αριθμός (αναφορά στις στρατηγικές, τη νομική πράξη ή άλλα σχετικά έγγραφα, συμπεριλαμβανομένων των συναφών τμημάτων, των άρθρων ή των παραγράφων, συνοδευόμενη από διαδικτυακούς συνδέσμους ή πρόσβαση στο πλήρες κείμενο)	Επεξηγήσεις
						<p>Ερευνών</p> <p>Από τους ως άνω φορείς το ΣΕΠΕ και η ΟΚΕ αποτελούν μέλη της Επιτροπής Παρακολούθησης του ΕΠΑΝΑΔ.</p>
			<p>2. Ρυθμίσεις για την κατάρτιση του προσωπικού των αρχών που συμμετέχουν στη διαχείριση και τον έλεγχο των ΕΔΕΤ στους τομείς της νομοθεσίας και της πολιτικής της Ένωσης για την καταπολέμηση των διακρίσεων .</p>	<p>ΝΑΙ</p>	<p>Ετήσιο Σχέδιο Δράσης για την καταπολέμηση των διακρίσεων.</p>	<p>Εκπαίδευση και ενημέρωση όλων των εμπλεκόμενων στελεχών της διοίκησης μέσω εκπαιδευτικών δράσεων σχετικών με το περιεχόμενο και την πρακτική εφαρμογή των Οδηγιών 2000/43/ΕΚ & 2000/78/ΕΚ (εκπαιδευτήκαν στελέχη του ΣΕΠΕ, του ΟΑΕΔ, Δικαστικοί, στελέχη του Υπουργείου Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Πρόνοιας, κλπ. παρήχθη εκπαιδευτικό υλικό)</p> <p>Υπεβλήθη πρόταση στο ΕΠΑΝΑΔ, για ένταξη έργου στο νέο Ε.Π 2014-2020, με τίτλο «ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΤΟΥ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΤΩΝ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΙΚΩΝ ΑΡΧΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΛΟΙΠΩΝ ΦΟΡΕΩΝ ΠΟΥ ΣΥΜΜΕΤΕΧΟΥΝ ΣΤΟΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟ ΣΤΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΚΑΙ ΤΟΝ ΕΛΕΓΧΟ ΤΩΝ ΔΙΑΡΘΡΩΤΙΚΩΝ ΤΑΜΕΙΩΝ ΣΤΗΝ ΚΟΙΝΟΤΙΚΗ ΚΑΙ ΕΘΝΙΚΗ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ ΚΑΙ ΤΙΣ ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΠΟΥ ΕΦΑΡΜΟΖΟΝΤΑΙ ΣΤΟ ΠΕΔΙΟ ΤΗΣ ΚΑΤΑΠΟΛΕΜΗΣΗΣ ΤΩΝ ΔΙΑΚΡΙΣΕΩΝ».</p>
<p>2. Η ύπαρξη διοικητικής ικανότητας για την υλοποίηση και την εφαρμογή της νομοθεσίας και της πολιτικής της Ένωσης για</p>	<p>ΑΠ 2</p>	<p>ΝΑΙ</p>	<p>1. Ρυθμίσεις σύμφωνα με το θεσμικό και το νομικό πλαίσιο των κρατών μελών για τη συμμετοχή φορέων που είναι αρμόδιοι για την ισότητα των φύλων σε όλη τη διάρκεια της προετοιμασίας και της</p>	<p>ΝΑΙ</p>	<p><u>ΝΟΜΟΣ ΥΠ' ΑΡΙΘ. 3896 (ΦΕΚ207/Α/2010)</u></p> <p>Εφαρμογή της αρχής των ίσων ευκαιριών και της ίσης μεταχείρισης ανδρών και γυναικών σε θέματα εργασίας και απασχόλησης – Εναρμόνιση της κείμενης νομοθεσίας με την Οδηγία 2006/54/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του</p>	<p>Αρμόδιος Φορέας για την παρακολούθηση και προώθηση της εφαρμογής της αρχής των ίσων ευκαιριών και της ίσης μεταχείρισης ανδρών και γυναικών είναι η ΓΓΓΦ. Η ΓΓΓΦ έχει ως αποστολή την πραγματοποίηση της νομικής και ουσιαστικής ισότητας ανδρών και γυναικών στην Ελλάδα σε όλους τους τομείς δραστηριότητας.</p> <p>Για την εφαρμογή της αρχής των ίσων ευκαιριών</p>

Εκ των προτέρων όρος	Άξονες προτεραιότητας για τους οποίους ισχύουν οι όροι	Εκ πλήρωσης του εκ των προτέρων όρου (ναι/όχι/εν μέρει)	Κριτήρια	Εκ πλήρωσης των κριτηρίων (ναι/όχι)	Αριθμός (αναφορά στις στρατηγικές, τη νομική πράξη ή άλλα σχετικά έγγραφα, συμπεριλαμβανομένων των συναφών τμημάτων, των άρθρων ή των παραγράφων, συνοδευόμενη από διαδικτυακούς συνδέσμους ή πρόσβαση στο πλήρες κείμενο)	Επεξηγήσεις
την ισότητα των φύλων στο πεδίο των ΕΔΕΤ.			εφαρμογής των προγραμμάτων, συμπεριλαμβανομένων των ρυθμίσεων για την παροχή συμβουλών σε θέματα ισότητας των φύλων στις δραστηριότητες που συνδέονται με τα ΕΔΕΤ.		Συμβουλίου, της 5ης Ιουλίου 2006 και άλλες συναφείς διατάξεις. <u>ΠΡΟΕΔΡΙΚΟ ΔΙΑΤΑΓΜΑ ΥΠ' ΑΡΙΘΜ. 5</u> Οργανισμός της Γενικής Γραμματείας Ισότητας των Φύλων – ΓΓΓΦ- (ΦΕΚ 17/Α/2008)	και της ίσης μεταχείρισης ανδρών και γυναικών σε θέματα εργασίας και απασχόλησης και με σκοπό την εναρμόνιση της κείμενης νομοθεσίας με την Οδηγία 2006/54/ΕΚ του ΕΚ και του Συμβουλίου, της 5ης Ιουλίου 2006 και άλλες συναφείς διατάξεις, ορίστηκε <u>ως αρμόδιος φορέας ο Συνήγορος του Πολίτη που είναι Ανεξάρτητη Αρχή.</u> Η ΓΓΓΦ βρίσκεται σε φάση ολοκλήρωσης του νέου «Εθνικού Προγράμματος για την Ουσιαστική Ισότητα των Φύλων 2014-2020». Το Πρόγραμμα αναφέρεται σε ευρύ φάσμα δημόσιων πολιτικών σε εθνικό και περιφερειακό επίπεδο και περιλαμβάνει δράσεις το μεγαλύτερο μέρος των οποίων θα υλοποιηθεί από την ΓΓΓΦ - ΕΥΣΥΔΕ/ΥΠΕΣ. (βλ. Παρ.ΙΙΙ1, ΕΣΠΑ)
			2. Ρυθμίσεις για την κατάρτιση του προσωπικού των αρχών που συμμετέχουν στη διαχείριση και τον έλεγχο των ΕΔΕΤ στους τομείς της νομοθεσίας και της πολιτικής της Ένωσης για την ισότητα των φύλων καθώς και της ενσωμάτωσης της διάστασης του φύλου.	ΝΑΙ	Το «Εθνικό Πρόγραμμα για την Ουσιαστική Ισότητα των Φύλων 2014-2020» προβλέπει να ελεγκταθούν οι δράσεις κατάρτισης και επιμόρφωσης και κατά την επόμενη προγραμματική περίοδο εστιάζοντας στα στελέχη των φορέων που θα συμμετέχουν στο σχεδιασμό/ διαχείριση/ έλεγχο συγχρηματοδοτούμενων προγραμμάτων. Για το σκοπό αυτό η ΓΓΓΦ εκπόνησε «Οδηγό Ένταξης Πολιτικών Ισότητας των Φύλων στα Επιχειρησιακά Προγράμματα του ΕΣΠΑ, του ΕΣΣΑΑ και του ΕΣΣΑΑΔ, καθώς και στην αξιολόγηση αυτών».	Στην παρούσα Περίοδο στο πλαίσιο του ΕΠ «Διοικητική Μεταρρύθμιση» η ΓΓΓΦ υλοποιεί προγράμματα εκπαίδευσης σε θέματα ισότητας και ενσωμάτωσης της ισότητας στις δημόσιες πολιτικές (gender mainstreaming) σε στελέχη της δημόσιας διοίκησης, της τοπικής και περιφερειακής αυτοδιοίκησης, και των οργανώσεων των κοινωνικών εταίρων. Το έργο αφορά στην εφαρμογή ολοκληρωμένων σχεδίων εκπαίδευσης των στελεχών της Δημόσιας Διοίκησης, σχετικά με την ισότητα των δύο φύλων, με έμφαση στην ενσωμάτωση της διάστασης του φύλου στις πολιτικές που υλοποιούν οι υπηρεσίες των Υπουργείων, των Περιφερειών και των ΟΤΑ.

Εκ των προτέρων όρος	Άξονες προτεραιότητας για τους οποίους ισχύουν οι όροι	Εκ πλήρωση του εκ των προτέρων όρου (ναι/όχι/εν μέρει)	Κριτήρια	Εκ πλήρωση των κριτηρίων (ναι/όχι)	Αριθμός (αναφορά στις στρατηγικές, τη νομική πράξη ή άλλα σχετικά έγγραφα, συμπεριλαμβανομένων των συναφών τμημάτων, των άρθρων ή των παραγράφων, συνοδευόμενη από διαδικτυακούς συνδέσμους ή πρόσβαση στο πλήρες κείμενο)	Επεξηγήσεις
					(βλ. Παρ.ΙΙΙ1, ΕΣΠΑ)	Οι παραπάνω ενέργειες απευθύνονται σε στελέχη των Υπουργείων, των Περιφερειών και των ΟΤΑ που εμπλέκονται στο σχεδιασμό και στην εφαρμογή των πολιτικών ισότητας, αλλά και γενικότερα σε στελέχη δημόσιας διοίκησης, προκειμένου να υιοθετηθεί η διάσταση του φύλου σε οριζόντια βάση κατά την ανάπτυξη πολιτικών και η υιοθέτηση θετικών μέτρων υπέρ των γυναικών για την προώθηση της ισότητας των φύλων.
3. Αναπηρία	ΑΠ 2 και 3	Εν μέρει	<p>1. Ρυθμίσεις σύμφωνα με το θεσμικό και νομικό πλαίσιο των ΚΜ για τη διαβούλευση και τη συμμετοχή φορέων επιφορτισμένων με την προστασία των δικαιωμάτων ατόμων με αναπηρία ή αντιπροσωπευτικών οργανισμών ατόμων με αναπηρία ή άλλων σχετικών ενδιαφερομένων, στη διάρκεια της προετοιμασίας και υλοποίησης των προγραμμάτων.</p> <p>2. Ρυθμίσεις για την εκπαίδευση του προσωπικού των αρχών που συμμετέχουν στη διαχείριση και τον έλεγχο των ESI funds</p>	<p>ΝΑΙ</p> <p>ΟΧΙ</p>	<p>– Κύρωση του Πρωτοκόλλου με το Νόμο 4074/2013 «Κύρωση της Σύμβασης για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρίες και του Προαιρετικού Πρωτοκόλλου στη Σύμβαση για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρίες»</p> <p>– http://www.espa.gr</p>	<p>Αρμόδια αρχή για το συντονισμό της προετοιμασίας του νέου ΕΣΠΑ είναι το Υπουργείο Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας (Γενική Γραμματεία Δημοσίων Επενδύσεων-ΕΣΠΑ). Όλες οι ενέργειες διαβούλευσης αναφέρονται στο σχέδιο του νέου ΕΣΠΑ (κεφ. 1.5.1 και 15.2). Στην ηλεκτρονική πύλη http://www.espa.gr, αλλά και στους διαδικτυακούς τόπους άλλων Υπουργείων και Περιφερειών, έχει δημιουργηθεί ειδικός χώρος, ο οποίος αφορά στην περίοδο 2014-2020 όπου όλα τα βασικά υποστηρικτικά έγγραφα του αναπτυξιακού σχεδιασμού αναρτώνται και δίνεται η δυνατότητα σχολιασμού και υποβολής ερωτήσεων και προτάσεων.</p> <p>Δεδομένου, ότι η ΜΟΔ έχει την αρμοδιότητα εκπαίδευσης των Υπηρεσιών του ΕΣΠΑ, θα εντάξει στις δραστηριότητες εκπαίδευσης που υλοποιεί και τα ζητήματα αναπηρίας, προκειμένου να καλυφθούν οι απαιτήσεις του</p>

Εκ των προτέρων όρος	Άξονες προτεραιότητας για τους οποίους ισχύουν οι όροι	Εκπλήρωση του εκ των προτέρων όρου (ναι/όχι/εν μέρει)	Κριτήρια	Εκπλήρωση των κριτηρίων (ναι/όχι)	Αριθμός (αναφορά στις στρατηγικές, τη νομική πράξη ή άλλα σχετικά έγγραφα, συμπεριλαμβανομένων των συναφών τμημάτων, των άρθρων ή των παραγράφων, συνοδευόμενη από διαδικτυακούς συνδέσμους ή πρόσβαση στο πλήρες κείμενο)	Επεξηγήσεις
			<p>στους τομείς της εφαρμοστέας κοινοτικής και διεθνούς νομοθεσίας και πολιτικής για την αναπηρία, συμπεριλαμβανομένης της προσβασιμότητας και της πρακτικής εφαρμογής του UNCRPD όπως αντικατοπτρίζεται στην ΕΕ και εθνική νομοθεσία, ανάλογα με την περίπτωση.</p>			<p>κριτηρίου της συγκεκριμένης αιρεσιμότητας.</p> <p>Για την εκπλήρωση των απαιτήσεων του κριτηρίου η ΜΟΔ Α.Ε. θα συνεργαστεί με την Εθνική Συνομοσπονδία Ατόμων Με Αναπηρία καθώς και με τη Διεύθυνση Διεθνών Σχέσεων της Γενικής Διεύθυνσης Διοικητικής Υποστήριξης του Υπουργείου Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Πρόνοιας.</p> <p>Εκτιμώμενος χρόνος εκπλήρωσης :15/10/2014</p>
			<p>3. Ρυθμίσεις που διασφαλίζουν την παρακολούθηση της εφαρμογής του άρθρου 9 του UNCRPD σε σχέση με τα ESI funds διάρκεια της προετοιμασίας και υλοποίησης των Προγραμμάτων.</p>	<p>NAI</p>	<p>Υ 426/14 (ΦΕΚ 523 Β/28-02-2014)</p>	<p>Σύμφωνα με το αρθρ. 33 σημ. 1 της Σύμβασης «για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρίες», ορίζεται από τον πρωθυπουργό, ένας συντονιστικός μηχανισμός μέσα στην Κυβέρνηση με αντικείμενο την εθνική εφαρμογή και την παρακολούθηση της Σύμβασης. Με βάση την Αριθμ. Υ 426/14 (ΦΕΚ 523 Β/28-02-2014) ορίστηκε το Υπουργείο Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Πρόνοιας και ειδικότερα η Διεύθυνση Διεθνών Σχέσεων της Γενικής Διεύθυνσης Διοικητικής Υποστήριξης του Υπουργείου ως το σημείο αναφοράς για την παρακολούθηση εφαρμογής της Σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρίες καθώς και ως συντονιστικός μηχανισμός για τη διευκόλυνση των σχετικών με αυτή δράσεων. Επιπλέον, στη συγκεκριμένη πράξη ορίζεται ότι η κοινωνία των πολιτών και, ιδιαίτερα, τα άτομα με αναπηρίες και οι αντιπροσωπευτικές οργανώσεις τους, θα εμπλέκονται και θα συμμετέχουν πλήρως στη</p>

Εκ των προτέρων όρος	Άξονες προτεραιότητας για τους οποίους ισχύουν οι όροι	Εκπλήρωση του εκ των προτέρων όρου (ναι/όχι/εν μέρει)	Κριτήρια	Εκπλήρωση των κριτηρίων (ναι/όχι)	Αριθμός (αναφορά στις στρατηγικές, τη νομική πράξη ή άλλα σχετικά έγγραφα, συμπεριλαμβανομένων των συναφών τμημάτων, των άρθρων ή των παραγράφων, συνοδευόμενη από διαδικτυακούς συνδέσμους ή πρόσβαση στο πλήρες κείμενο)	Επεξηγήσεις
						διαδικασία παρακολούθησης.
4. Η ύπαρξη ρυθμίσεων για την αποτελεσματική εφαρμογή της νομοθεσίας της Ένωσης περί δημόσιων συμβάσεων στο πεδίο των ΕΔΕΤ.	ΑΠ 1,2,3,4,5	Εν μέρει	1. Ρυθμίσεις για την αποτελεσματική εφαρμογή των κανόνων της Ένωσης περί δημόσιων συμβάσεων μέσω κατάλληλων μηχανισμών.	ΟΧΙ		<p>Οι ελληνικές αρχές έχουν υλοποιήσει δράσεις όπως η ίδρυση της ΕΑΑΔΗΣΥ (Νόμος 4013/2011), η πρόταση σχεδίου νόμου από την ΕΑΑΔΗΣΥ για την κωδικοποίηση, ενοποίηση του κανονιστικού & θεσμικού πλαισίου ΔΣ. Η μεταρρύθμιση είναι σε εξέλιξη και οι αρχές θα λάβουν τα απαιτούμενα νέα μέτρα προκειμένου να εκπληρωθεί το κριτήριο.</p> <p>Οι δράσεις που έχουν υλοποιηθεί έως σήμερα είναι:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Πλήρης ενσωμάτωση των Οδηγιών για τις ΔΣ 2. Νομικές, θεσμικές και διαδικαστικές ρυθμίσεις για την ασφαλή, συνεκτική και ομοιόμορφη εφαρμογή της ΕΕ νομοθεσίας για τις ΔΣ 3. Νομικές, θεσμικές και διαδικαστικές ρυθμίσεις για την αντιμετώπιση με αποτελεσματικό τρόπο των σοβαρότερων και επαναλαμβανόμενων ειδών σφαλμάτων κατά την εφαρμογή των κανόνων για τις ΔΣ 4. Ύπαρξη ενός αποτελεσματικού συστήματος δικαστικής προστασίας για τους οικονομικούς φορείς. Οι ρυθμίσεις δεν πρέπει να δημιουργούν αδικαιολόγητα και δυσανάλογα εμπόδια και βάρη τόσο στους οικονομικούς φορείς όσο και στις αναθέτουσες αρχές <p>(βλ. Παρ.ΙΙΙ1, ΕΣΠΑ)</p>

Εκ των προτέρων όρος	Άξονες προτεραιότητας για τους οποίους ισχύουν οι όροι	Εκπλήρωση του εκ των προτέρων όρου (ναι/όχι/εν μέρει)	Κριτήρια	Εκπλήρωση των κριτηρίων (ναι/όχι)	Αριθμός (αναφορά στις στρατηγικές, τη νομική πράξη ή άλλα σχετικά έγγραφα, συμπεριλαμβανομένων των συναφών τμημάτων, των άρθρων ή των παραγράφων, συνοδευόμενη από διαδικτυακούς συνδέσμους ή πρόσβαση στο πλήρες κείμενο)	Επεξηγήσεις
		Εν μέρει	2. Ρυθμίσεις που διασφαλίζουν διαφανείς διαδικασίες ανάθεσης συμβάσεων	ΟΧΙ		<p>Το εθνικό σύστημα ανάθεσης ΔΣ χαρακτηρίζεται από διαδικασίες οι οποίες εγγυώνται διαφάνεια. Για την εκπλήρωσή του οι αρχές υλοποιούν συγκεκριμένο σχέδιο δράσης το οποίο είναι σε εξέλιξη και η πλήρης εφαρμογή του θα ολοκληρωθεί έως το Δεκέμβριο 2015.</p> <p>Οι δράσεις που έχουν υλοποιηθεί έως σήμερα είναι:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Νομικές, θεσμικές & διαδικαστικές ρυθμίσεις που διασφαλίζουν την αποτελεσματική τήρηση των αρχών της ΣΛΕΕ σε όλη τη διαδικασία των ΔΣ για όλες τις συμβάσεις που έχουν διασυνοριακό ενδιαφέρον 2. Κατάλληλη νομοθεσία/ οδηγίες σχετικά με την ανάθεση συμβάσεων παραχώρησης και ΔΣ, συμπεριλαμβανομένων εκείνων εκτός του πεδίου εφαρμογής των οδηγιών και οι οποίες έχουν διασυνοριακό ενδιαφέρον 3. Διαθεσιμότητα εργαλείων & συστημάτων ΤΠ που εξασφαλίζουν πρόσβαση στην πληροφορία για τις διαδικασίες ανάθεσης συμβάσεων: <ul style="list-style-type: none"> A. Δημιουργία Εθνικού Συστήματος Ηλεκτρονικών Δημόσιων Συμβάσεων B. Σύσταση Κεντρικού Ηλεκτρονικού Μητρώου Δημοσίων Συμβάσεων C. Εφαρμογή Προγράμματος Διαύγεια (βλ. Παρ.ΙΙΙ1, ΕΣΠΑ)

Εκ των προτέρων όρος	Άξονες προτεραιότητας για τους οποίους ισχύουν οι όροι	Εκπλήρωση του εκ των προτέρων όρου (ναι/όχι/εν μέρει)	Κριτήρια	Εκπλήρωση των κριτηρίων (ναι/όχι)	Αριθμός (αναφορά στις στρατηγικές, τη νομική πράξη ή άλλα σχετικά έγγραφα, συμπεριλαμβανομένων των συναφών τμημάτων, των άρθρων ή των παραγράφων, συνοδευόμενη από διαδικτυακούς συνδέσμους ή πρόσβαση στο πλήρες κείμενο)	Επεξηγήσεις
		Εν μέρει	3. Ρυθμίσεις για την κατάρτιση και την ενημέρωση του προσωπικού που ασχολείται με τη διαχείριση των κονδυλίων των ΕΔΕΤ	ΝΑΙ	<p>1. Κατάρτιση του προσωπικού που ασχολείται με την εφαρμογή των κανόνων ΔΣ της ΕΕ μέσω:</p> <p>A. Προβλέψεων στο σχέδιο Νόμου της ΕΑΑΔΗΣΥ</p> <p>B. Στρατηγικής Κατάρτισης στο πλαίσιο του ΕΣΠΑ</p> <p>2. Εφαρμογή συστήματος διάδοσης και ανταλλαγής πληροφοριών για όλο το προσωπικό εφαρμογής των κανόνων της ΔΣ της ΕΕ, τη διασφάλιση της συνεπούς εφαρμογής των κανόνων ΔΣ μέσω:</p> <p>A. της ΕΑΑΔΗΣΥ</p> <p>B. του συστήματος διάδοσης στο πλαίσιο του ΕΣΠΑ</p> <p>Γ. της ΕΥΘΥ στο πλαίσιο της Εθνικής Αρχής Συντονισμού για το ΕΣΠΑ</p> <p>(βλ. Παρ.ΙΙΙ1, ΕΣΠΑ)</p>	
		Εν μέρει	4. Ρυθμίσεις για την εξασφάλιση της διοικητικής ικανότητας για την εφαρμογή των κανόνων της Ένωσης περί δημοσίων συμβάσεων,	ΟΧΙ		<p>Έχουν πραγματοποιηθεί ρυθμίσεις για την εξασφάλιση της διοικητικής ικανότητας όσον αφορά την εφαρμογή των κανόνων ΔΣ της ΕΕ. Πρέπει όμως να συνεχιστούν οι δράσεις προκειμένου να αυξηθεί η διοικητική ικανότητα των φορέων που εμπλέκονται στην ανάθεση ΔΣ και να οργανωθεί η ομαλή μετάβαση στο νέο καθεστώς ανάθεσης ΔΣ.</p> <p>Στο πλαίσιο αυτό οι αρχές θα αναλάβουν περαιτέρω δράσεις προκειμένου να αυξήσουν τη διοικητική αποτελεσματικότητα και την</p>

Εκ των προτέρων όρος	Άξονες προτεραιότητας για τους οποίους ισχύουν οι όροι	Εκπλήρωση του εκ των προτέρων όρου (ναι/όχι/εν μέρει)	Κριτήρια	Εκπλήρωση των κριτηρίων (ναι/όχι)	Αριθμός (αναφορά στις στρατηγικές, τη νομική πράξη ή άλλα σχετικά έγγραφα, συμπεριλαμβανομένων των συναφών τμημάτων, των άρθρων ή των παραγράφων, συνοδευόμενη από διαδικτυακούς συνδέσμους ή πρόσβαση στο πλήρες κείμενο)	Επεξηγήσεις
						<p>αποτελεσματική διακυβέρνηση στον τομέα των ΔΣ .</p> <p>Οι δράσεις που έχουν υλοποιηθεί έως σήμερα είναι:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ύπαρξη μιας κεντρικής αρχής –ΕΑΑΔΗΣΥ-- που διαθέτει τη διοικητική ικανότητα για την παροχή συμβουλών. 2. Τεχνική υποστήριξη από την ΕΑΑΔΗΣΥ (πχ η ΕΑΑΔΗΣΥ εκδίδει πρότυπα τεύχη δημοπράτησης & σχέδια συμβάσεων, διαμορφώνει κανόνες για την τυποποίηση των τεχνικών προδιαγραφών & ελέγχει την εναρμόνιση αυτών με τις γενικές αρχές του Εθνικού και ΕΕ δικαίου, κλπ) προς όλους τους συμμετέχοντες στην υλοποίηση των ΔΣ φορείς. <p>(βλ. Παρ.ΙΙΙ1, ΕΣΠΑ)</p>
<p>5. Η ύπαρξη ρυθμίσεων για την αποτελεσματική εφαρμογή της νομοθεσίας της Ένωσης περί κρατικών ενισχύσεων στο πεδίο των ΕΔΕΤ.</p>	<p>ΑΠ 1,2,3</p>	<p>ΝΑΙ</p>	<p>1. Ρυθμίσεις για την αποτελεσματική εφαρμογή των κανόνων της Ένωσης περί κρατικών ενισχύσεων</p>	<p>ΝΑΙ</p>	<p><u>Η Κεντρική Μονάδα Κρατικών Ενισχύσεων (ΚΕ)-ΚΕΜΚΕ</u>, του Υπ. Οικονομικών σε συνεργασία με <u>δίκτυο Αποκεντρωμένων Μονάδων ΚΕ, ΑΜΚΕ, που συστήνεται στα άλλα Υπουργεία</u>, αποτελεί το συντονιστικό όργανο για τον έλεγχο των ΚΕ της χώρας ως προς την συμβατότητά τους με το ΕΕ δίκαιο.</p> <p>Σε ό,τι αφορά τις συγχρηματοδοτούμενες ενισχύσεις καθώς και τις ενισχύσεις που χορηγούνται από το ΠΔΕ & τις λοιπές ενισχύσεις αρμοδιότητας ΥΠΑΑΝ, η αρμόδια ΑΜΚΕ συστήνεται στο ΥΠΑΑΝ, και ειδικότερα στην ΕΑΣ.</p> <p>(βλ. Παρ.ΙΙΙ1, ΕΣΠΑ)</p>	<p>Η ΑΜΚΕ του ΥΠΑΑΝ, για τον έλεγχο της συμβατότητας με το ΕΕ δίκαιο των χρηματοδοτήσεων των έργων αρμοδιότητας του ΥΠΑΑΝ (ανεξαρτήτως πηγής χρηματοδότησης) καθώς και όλων των έργων που χρηματοδοτούνται από το ΠΔΕ (συγχρηματοδοτούμενων & μη), θα συσταθεί με ΚΥΑ εντός του 1^{ου} εξαμήνου 2014.</p> <p>Η εφαρμογή των κανόνων ΚΕ με την ύπαρξη συντονιστικής δομής για όλα τα συγχρηματοδοτούμενα έργα θα περιγραφεί και στο νόμο πλαίσιο της περιόδου 2014-2020 ενώ υπάρχουν ρυθμίσεις για:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Έλεγχο σώρευσης

Εκ των προτέρων όρος	Άξονες προτεραιότητας για τους οποίους ισχύουν οι όροι	Εκπλήρωση του εκ των προτέρων όρου (ναι/όχι/εν μέρει)	Κριτήρια	Εκπλήρωση των κριτηρίων (ναι/όχι)	Αριθμός (αναφορά στις στρατηγικές, τη νομική πράξη ή άλλα σχετικά έγγραφα, συμπεριλαμβανομένων των συναφών τμημάτων, των άρθρων ή των παραγράφων, συνοδευόμενη από διαδικτυακούς συνδέσμους ή πρόσβαση στο πλήρες κείμενο)	Επεξηγήσεις
						<ul style="list-style-type: none"> - Εκπλήρωση αρχής “Deggendorf” - Τήρηση κανόνων ΚΕ καθ’ όλη τη διάρκεια εξέλιξης ενός καθεστώτος - Έγκριση χρηματοδοτικών εργαλείων (ΜΧΤ) ως προς τη νομιμότητα τους σε θέματα ΚΕ ενώ στο ΠΣΣΚΕ καταχωρούνται και οι ενισχύσεις μέσω των ΜΧΤ - Επιτάχυνση ανακτήσεων για παράνομες & μη συμβατές ενισχύσεις - Επάρκεια διασφάλισης κατάλληλων ελέγχων συμμόρφωσης καθεστώτων με τον ΓΑΚ και εγκεκριμένων καθεστώτων - Επαρκή γνώση για χορηγηθείσες ενισχύσεις περιλαμβανομένων των ενισχύσεων ήσσονος σημασίας <p>(βλ. Παρ.ΙΙΙ1, ΕΣΠΑ)</p>
		ΝΑΙ	2. Ρυθμίσεις για την κατάρτιση και την ενημέρωση του προσωπικού που ασχολείται με τη διαχείριση των κονδυλίων των ΕΔΕΤ.	ΝΑΙ	<p>Τα στελέχη της ΕΑΣ έχουν εμπειρία διαπραγμάτευσης & εκπαίδευσης σε θέματα ΚΕ.</p> <p>Η ΑΜΚΕ θα συνεχίσει να εκπονεί με τη στήριξη της ΜΟΔ πρόγραμμα κατάρτισης σε θέματα ΚΕ με στόχο την ενδυνάμωση του ανθρώπινου δυναμικού των δομών ΕΣΠΑ. Η διάχυση πληροφοριών στις ΔΑ θα συνεχιστεί μέσω του site www.ependyseis.gr/ υποβολή ηλεκτρονικών ερωτημάτων/ έκδοση οδηγιών & κατευθύνσεων/ τεχνικών συναντήσεων, μηχανισμός ο</p>	<p>Το κριτήριο εκπληρώνεται σε όλο το εύρος του πεδίου του καθώς εκπληρώνεται το σύνολο των υποκριτηρίων του μέσω των σχετικών ρυθμίσεων.</p> <p>Η πρόβλεψη για την αποτελεσματική εφαρμογή των κανόνων ΚΕ με την ύπαρξη συντονιστικής δομής για όλα τα συγχρηματοδοτούμενα έργα θα περιγραφεί επίσης στο νόμο πλαίσιο της νέας διαχειριστικής περιόδου 2014-2020.</p>

Εκ των προτέρων όρος	Άξονες προτεραιότητας για τους οποίους ισχύουν οι όροι	Εκπλήρωση του εκ των προτέρων όρου (ναι/όχι/εν μέρει)	Κριτήρια	Εκπλήρωση των κριτηρίων (ναι/όχι)	Αριθμός (αναφορά στις στρατηγικές, τη νομική πράξη ή άλλα σχετικά έγγραφα, συμπεριλαμβανομένων των συναφών τμημάτων, των άρθρων ή των παραγράφων, συνοδευόμενη από διαδικτυακούς συνδέσμους ή πρόσβαση στο πλήρες κείμενο)	Επεξηγήσεις
					οποίος ενισχύεται. Ενώ ο «Δίαυλος» συντελεί στην ανταλλαγή πληροφοριών . (βλ. Παρ.ΙΙΙ1, ΕΣΠΑ)	
		ΝΑΙ	3. Ρυθμίσεις για τη διασφάλιση της διοικητικής ικανότητας για την εφαρμογή των κανόνων της Ένωσης περί κρατικών ενισχύσεων	ΝΑΙ	<p>Η διοικητική ικανότητα για την υλοποίηση & εφαρμογή των κανόνων της ΕΕ για τις συγχρηματοδοτούμενες ΚΕ διασφαλίζεται με την λειτουργία της ΑΜΚΕ του ΥΠΑΑΝ, η οποία υποστηρίζει τους φορείς αρμοδιότητας της σε συνεργασία με την ΚΕΜΚΕ. Όπως στην τρέχουσα περίοδο θα αξιοποιηθεί η τεχνική βοήθεια. Ενδεικτικές δράσεις:</p> <ul style="list-style-type: none"> - εκπαίδευση/ ενημέρωση/ συμβουλευτική υποστήριξη ΔΑ & εμπλεκόμενων φορέων - επέκταση/ επικαιροποίηση του ΠΣΣΚΕ - συντήρηση/ αναβάθμιση ηλεκτρονικών μέσων πληροφόρησης <p>(βλ. Παρ.ΙΙΙ1, ΕΣΠΑ)</p>	<p>Το κριτήριο εκπληρώνεται σε όλο το εύρος του πεδίου του καθώς εκπληρώνεται το σύνολο των υποκριτηρίων του μέσω των σχετικών ρυθμίσεων.</p> <p>Η πρόβλεψη για την αποτελεσματική εφαρμογή των κανόνων ΚΕ με την ύπαρξη συντονιστικής δομής για όλα τα συγχρηματοδοτούμενα έργα θα περιγραφεί αναλυτικά στο νόμο πλαίσιο της νέας διαχειριστικής περιόδου 2014-2020.</p>
6. Η ύπαρξη ρυθμίσεων για την αποτελεσματική εφαρμογή της περιβαλλοντικής νομοθεσίας της Ένωσης σχετικά με την ΕΠΕ και τη ΣΠΕ.	ΑΠ 1,2,3	ΝΑΙ	1. Ρυθμίσεις για την αποτελεσματική εφαρμογή των οδηγιών 201/92/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου (ΕΠΕ) για την οδηγία 200/42/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και	ΝΑΙ	Οι Οδηγίες έχουν ενσωματωθεί στο εθνικό δίκαιο με τους νόμους 1650/86, 3010/2002, 4014/2011 και την ΚΥΑ οικ.107017/28.8.2006. Εφαρμογή επίσης έχουν ο νόμος 4014/2011, η ΚΥΑ 37111/2021/2003, η ΚΥΑ 11764/653 και η ΚΥΑ 9269/470/2007. (βλ. Παρ.ΙΙΙ1, ΕΣΠΑ)	

Εκ των προτέρων όρος	Άξονες προτεραιότητας για τους οποίους ισχύουν οι όροι	Εκπλήρωση του εκ των προτέρων όρου (ναι/όχι/εν μέρει)	Κριτήρια	Εκπλήρωση των κριτηρίων (ναι/όχι)	Αριθμός (αναφορά στις στρατηγικές, τη νομική πράξη ή άλλα σχετικά έγγραφα, συμπεριλαμβανομένων των συναφών τμημάτων, των άρθρων ή των παραγράφων, συνοδευόμενη από διαδικτυακούς συνδέσμους ή πρόσβαση στο πλήρες κείμενο)	Επεξηγήσεις
			του Συμβουλίου (ΣΠΕ)			
		2.	Ρυθμίσεις για την κατάρτιση και την ενημέρωση του προσωπικού που ασχολείται με την εφαρμογή των οδηγιών για την ΕΠΕ και τη ΣΠΕ	ΝΑΙ	<p>Οι δράσεις κατάρτισης του προσωπικού διεξάγονται κυρίως από το ΙΝΕΠ και άλλους φορείς (ΕΥΣΠΕΔ-ΥΠΕΚΑ, ΜΟΔ κλπ) ενώ στις ιστοσελίδες:</p> <ul style="list-style-type: none"> - www.ypeka.gr, αναρτώνται σχετικά νομοθετήματα & ερμηνευτικές εγκύκλιοι - http://aepo.ypeka.gr/, αναρτώνται αποφάσεις έγκρισης περιβαλλοντικών όρων-ανανέωσης- παράτασης, για δραστηριότητες κατηγορίας Α - http://diavgeia.gov.gr/, αναρτώνται αποφάσεις έγκρισης περιβαλλοντικών όρων (ΑΕΠΟ) έργων & δραστηριοτήτων, καθώς και σχεδίων & προγραμμάτων <p>(βλ. Παρ.ΙΙΙ1, ΕΣΠΑ)</p>	<p>Για την εκπαίδευση του προσωπικού (των Κεντρικών υπηρεσιών του ΥΠΕΚΑ, των Αποκεντρωμένων Διοικήσεων και των Περιφερειών της χώρας), οργανώθηκε από το ΥΠΕΚΑ ενημερωτική ημερίδα αμέσως μετά την έκδοση του νέου νόμου 4014/2102.</p> <p>Το Πρόγραμμα «Διαύγεια» στοχεύει στην επίτευξη της μέγιστης δυνατής δημοσιότητας της κυβερνητικής πολιτικής και της διοικητικής δραστηριότητας, τη διασφάλιση της διαφάνειας και την εμπέδωση της υπευθυνότητας και της λογοδοσίας.</p> <p>Οι ΣΜΠΕ των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων υποβάλλονται και εγκρίνονται από την Ειδική Υπηρεσία Περιβάλλοντος του ΥΠΕΚΑ.</p> <p>Για την ηλεκτρονική διαχείριση της διαδικασίας περιβαλλοντικής αδειοδότησης προβλέπεται, στο άρθρο 18 του Νόμου 4014/2012, η δημιουργία Ηλεκτρονικού Περιβαλλοντικού Μητρώου πληροφοριών (ΗΠΜ) στο ΥΠΕΚΑ.</p> <p>Ενώ με την υπ. Αριθμ. 135259/10-4-2012 Απόφαση του Υπουργού ΠΕΚΑ συστάθηκε το Εθνικό Περιβαλλοντικό Δίκτυο (ΕΠΕΔ).</p> <p>(βλ. Παρ.ΙΙΙ1, ΕΣΠΑ)</p>
		3.	Ρυθμίσεις για τη διασφάλιση της επάρκειας της	ΝΑΙ	<p>Οι αρχές για την εφαρμογή των ΕΠΕ/ΣΠΕ είναι η ΕΥΠΕ/ΥΠΕΚΑ, οι αποκεντρωμένες & αυτοδιοικητικές υπηρεσίες</p>	<p>Για την ικανοποίηση των απαιτήσεων του κριτηρίου, η στελέχωση των αρμόδιων Υπηρεσιών αποτελεί προϋπόθεση και δέσμευση των</p>

Εκ των προτέρων όρος	Άξονες προτεραιότητας για τους οποίους ισχύουν οι όροι	Εκπλήρωση του εκ των προτέρων όρου (ναι/όχι/εν μέρει)	Κριτήρια	Εκπλήρωση των κριτηρίων (ναι/όχι)	Αριθμός (αναφορά στις στρατηγικές, τη νομική πράξη ή άλλα σχετικά έγγραφα, συμπεριλαμβανομένων των συναφών τμημάτων, των άρθρων ή των παραγράφων, συνοδευόμενη από διαδικτυακούς συνδέσμους ή πρόσβαση στο πλήρες κείμενο)	Επεξηγήσεις
			διοικητικής ικανότητας.		<p>περιβαλλοντικής αδειοδότησης ενώ σε ότι αφορά στην περιβαλλοντική παρακολούθηση των ΕΠ είναι και η ΕΥΣΠΕΔ.</p> <p>Με τον Νόμο 4014/2011 επιδιώκεται η μείωση των απαιτούμενων χρόνων & συστήνεται μητρώο πιστοποιημένων αξιολογητών ΜΠΕ. Υπάρχει συνεργασία ΥΠΕΚΑ με ΥΔΜΗΔ ώστε να ληφθεί μέριμνα για την ενίσχυση των υπηρεσιών που εμπλέκονται στις λειτουργίες περιβαλλοντικής αδειοδότησης.</p> <p>(βλ. Παρ.ΙΙΙ1, ΕΣΠΑ)</p>	<p>εμπλεκόμενων Υπηρεσιών. Στο πλαίσιο αυτό, είναι σε εξέλιξη η υλοποίηση των απαραίτητων ενεργειών για την εξασφάλιση επιπλέον στελέχωσης με εξειδικευμένο προσωπικό. Επίσης, επικουρικά η λειτουργία του μητρώου πιστοποιημένων αξιολογητών θα συμβάλει προς την κατεύθυνση αυτή.</p> <p>Οι υπηρεσίες της ΕΕ θα ενημερώνονται σχετικά με την εξέλιξη της εκπλήρωσης των απαιτήσεων του κριτηρίου.</p>
<p>7. Η ύπαρξη μιας αναγκαίας στατιστικής βάσης για τις αξιολογήσεις εκτίμησης της αποτελεσματικότητας και της επίπτωσης των προγραμμάτων.</p> <p>Η ύπαρξη ενός συστήματος δεικτών αποτελεσμάτων που είναι απαραίτητο για την επιλογή των δράσεων οι οποίες συμβάλλουν</p>	ΑΠ 1,2,3,4,5	OXI	<p>1. Ρυθμίσεις για την έγκαιρη συλλογή και άθροιση των στατιστικών δεδομένων, οι οποίες περιλαμβάνουν τα ακόλουθα στοιχεία::</p> <ul style="list-style-type: none"> - τον προσδιορισμό των πόρων και των μηχανισμών που διασφαλίζουν τη στατιστική επικύρωση 	OXI		<p>Το σύνολο των ρυθμίσεων για την παρακολούθηση των στατιστικών δεδομένων είναι υπό επεξεργασία και θα συμπεριληφθεί σε ένα διακριτό έγγραφο εργασίας (Ενιαίο σύστημα παρακολούθησης δεικτών ΕΣΠΑ 2014 – 2020), το οποίο θα έχει δυναμικό χαρακτήρα με συνεχή επικαιροποίηση κατά τη διάρκεια της προγραμματικής περιόδου. Στο έγγραφο αυτό, θα αντιμετωπίζονται με ολοκληρωμένο τρόπο τα ζητήματα παρακολούθησης των δεικτών όλων των Προγραμμάτων του ΕΣΠΑ για όλα τα Ταμεία και τα Προγράμματα. Στοιχεία του εγγράφου αυτού θα συμπεριληφθούν στα Προγράμματα στις σχετικές ενότητες. Η οριστικοποίηση του εγγράφου θα γίνει μετά την κατάρτιση και την έγκριση του νέου ΕΣΠΑ και των Προγραμμάτων του και οι σχετικές ρυθμίσεις του Συστήματος Παρακολούθησης θα ενσωματωθούν στο Σύστημα Διαχείρισης και Ελέγχου καθώς και στο νέο νόμο ΕΣΠΑ.</p>

Εκ των προτέρων όρος	Άξονες προτεραιότητας για τους οποίους ισχύουν οι όροι	Εκπλήρωση του εκ των προτέρων όρου (ναι/όχι/εν μέρει)	Κριτήρια	Εκπλήρωση των κριτηρίων (ναι/όχι)	Αριθμός (αναφορά στις στρατηγικές, τη νομική πράξη ή άλλα σχετικά έγγραφα, συμπεριλαμβανομένων των συναφών τμημάτων, των άρθρων ή των παραγράφων, συνοδευόμενη από διαδικτυακούς συνδέσμους ή πρόσβαση στο πλήρες κείμενο)	Επεξηγήσεις
<p>αποτελεσματικό τερα στην επιδίωξη των επιθυμητών αποτελεσμάτων, για την παρακολούθηση της προόδου για την επίτευξη των αποτελεσμάτων και τη διενέργεια αξιολογήσεων επιπτώσεων.</p>						<p>Εκτιμώμενος χρόνος εκπλήρωσης: 31/10/2015</p>
			<p>2. Ρυθμίσεις για την έγκαιρη συλλογή και άθροιση των στατιστικών δεδομένων, οι οποίες περιλαμβάνουν τα ακόλουθα στοιχεία :</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ρυθμίσεις για τη δημοσίευση και τη δημόσια διάθεση των σωρευτικών δεδομένων 	<p>OXI</p>		<p>Εκτιμώμενος χρόνος εκπλήρωσης: 30/6/2016</p>
			<p>3. Αποτελεσματικό σύστημα δεικτών παρακολούθησης που περιλαμβάνει:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Επιλογή δεικτών αποτελέσματος για κάθε πρόγραμμα, παρέχοντας πληροφορίες σχετικά με το τι παρακινεί την επιλογή των δράσεων πολιτικής που χρηματοδοτούνται 	<p>OXI</p>		<p>Εκτιμώμενος χρόνος εκπλήρωσης: 20/7/2014</p>

Εκ των προτέρων όρος	Άξονες προτεραιότητας για τους οποίους ισχύουν οι όροι	Εκπλήρωση του εκ των προτέρων όρου (ναι/όχι/εν μέρει)	Κριτήρια	Εκπλήρωση των κριτηρίων (ναι/όχι)	Αριθμός (αναφορά στις στρατηγικές, τη νομική πράξη ή άλλα σχετικά έγγραφα, συμπεριλαμβανομένων των συναφών τμημάτων, των άρθρων ή των παραγράφων, συνοδευόμενη από διαδικτυακούς συνδέσμους ή πρόσβαση στο πλήρες κείμενο)	Επεξηγήσεις
			από το πρόγραμμα			
			<p>4. Αποτελεσματικό σύστημα δεικτών παρακολούθησης που περιλαμβάνει:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Θέσπιση στόχων για αυτούς τους δείκτες 	OXI		Εκτιμώμενος χρόνος εκπλήρωσης: 30/4/2016
			<p>5. Αποτελεσματικό σύστημα δεικτών παρακολούθησης που περιλαμβάνει:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Τήρηση των ακόλουθων προϋποθέσεων για κάθε δείκτη: σταθερότητα και στατιστική επικύρωση, σαφήνεια της κανονιστικής ερμηνείας, ανταπόκριση στην πολιτική, έγκαιρη συλλογή των στοιχείων 	OXI		Εκτιμώμενος χρόνος εκπλήρωσης: 20/7/2014

Εκ των προτέρων όρος	Άξονες προτεραιότητας για τους οποίους ισχύουν οι όροι	Εκπλήρωση του εκ των προτέρων όρου (ναι/όχι/εν μέρει)	Κριτήρια	Εκπλήρωση των κριτηρίων (ναι/όχι)	Αριθμός (αναφορά στις στρατηγικές, τη νομική πράξη ή άλλα σχετικά έγγραφα, συμπεριλαμβανομένων των συναφών τμημάτων, των άρθρων ή των παραγράφων, συνοδευόμενη από διαδικτυακούς συνδέσμους ή πρόσβαση στο πλήρες κείμενο)	Επεξηγήσεις
<p>1.1: Η ύπαρξη μιας εθνικής ή περιφερειακής στρατηγικής ευφούς εξειδίκευσης σε συνάφεια με το Εθνικό Πρόγραμμα Μεταρρυθμίσεων, η οποία να προκαλεί μόχλευση στην ιδιωτική δαπάνη για έρευνα και καινοτομία και να συνδέεται με την καλή επίδοση των περιφερειακών συστημάτων έρευνας και καινοτομίας</p>	<p>ΑΠ 1, 3</p>	<p>ΜΕΡΙΚΩΣ</p>	<p>1. Να υφίσταται εθνική ή περιφερειακή στρατηγική έξυπνης εξειδίκευσης, η οποία:</p>	<p>ΟΧΙ</p>		<p>Η περιφερειακή στρατηγική Έξυπνης Εξειδίκευσης RIS3 για έρευνα και καινοτομία ορίζει τους στόχους και τις προτεραιότητες για την E&K σε περιφερειακό επίπεδο.</p> <p>Τα κεφάλαια της στρατηγικής θα παρουσιάσουν την περιφερειακή εξειδίκευση και προτεραιότητες καθώς και το μείγμα πολιτικής που χρησιμοποιείται για να ενισχύσει τη συμμετοχή του ιδιωτικού τομέα και τις επενδύσεις σε E&K.</p> <p>Εκτιμώμενος χρόνος ολοκλήρωσης: 15/01/2015</p>
			<p>2. βασίζεται σε SWOT ή παρεμφερή ανάλυση για τη συγκέντρωση των πόρων σε περιορισμένο αριθμό προτεραιοτήτων έρευνας και καινοτομίας</p>	<p>ΝΑΙ</p>	<p>http://www.gsrt.gr/central.aspx?slid=11914281108916461488772</p>	<p>Όσον αφορά τη διαδικασία προτεραιοποίησης οι δράσεις που έχουν υλοποιηθεί είναι :</p> <ul style="list-style-type: none"> ο Διασταυρούμενη ανάλυση των Εκθέσεων του τομειακού Επιστημονικού Συμβουλίου για τις προτεραιότητες ΕκΤ για το 2014-2020 (από το Εθνικό Συμβούλιο ΕκΤ) με στοιχεία από τη δημόσια διαβούλευση (οργανώνεται από τη ΓΓΕΤ, το Εθνικό Συμβούλιο ΕκΤ και εκθέσεις του ΣΕΒ για τις

Εκ των προτέρων όρος	Άξονες προτεραιότητας για τους οποίους ισχύουν οι όροι	Εκπλήρωση του εκ των προτέρων όρου (ναι/όχι/εν μέρει)	Κριτήρια	Εκπλήρωση των κριτηρίων (ναι/όχι)	Αριθμός (αναφορά στις στρατηγικές, τη νομική πράξη ή άλλα σχετικά έγγραφα, συμπεριλαμβανομένων των συναφών τμημάτων, των άρθρων ή των παραγράφων, συνοδευόμενη από διαδικτυακούς συνδέσμους ή πρόσβαση στο πλήρες κείμενο)	Επεξηγήσεις
						<p>αναδυόμενες τεχνολογίες)</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ Ανάλυση Swot του ελληνικού συστήματος ΕκΓ ○ Ανάλυση Swot της ελληνικής συμμετοχής στα Προγράμματα Πλαίσιο ○ Ανάλυση Swot κάθε ταυτοποιημένου τομέα μέσω διαβούλευσης και μελετών (Mac Kinsey, IOBE, FGI) λαμβάνοντας υπόψη το Position Paper της ΕΕ και τις εκθέσεις των εθνικών εμπειρογνομόνων σε εθνικό και περιφερειακό επίπεδο ○ Επεξεργασία και ανάλυση δεδομένων από την πλατφόρμα Καινοτομίας ○ Ανάλυση δεδομένων από τις Περιφέρειες (μέσω δομημένων ερωτηματολογίων) <ul style="list-style-type: none"> • <u>Αυτά τα εργαλεία χρησιμοποιήθηκαν για την ταυτοποίηση τομέων προτεραιότητας και δραστηριοτήτων. Μπορούν να χρησιμοποιηθούν εκτενέστερα για τη βελτίωση της θεματικής συγκέντρωσης των νέων ΕΠ/ΠΕΠ</u> • Συνεχής ανάδραση με όλους τους ενδιαφερόμενους μέσω ενός δομημένου διαλόγου σε εθνικό και /ή περιφερειακό επίπεδο

Εκ των προτέρων όρος	Άξονες προτεραιότητας για τους οποίους ισχύουν οι όροι	Εκπλήρωση του εκ των προτέρων όρου (ναι/όχι/εν μέρει)	Κριτήρια	Εκπλήρωση των κριτηρίων (ναι/όχι)	Αριθμός (αναφορά στις στρατηγικές, τη νομική πράξη ή άλλα σχετικά έγγραφα, συμπεριλαμβανομένων των συναφών τμημάτων, των άρθρων ή των παραγράφων, συνοδευόμενη από διαδικτυακούς συνδέσμους ή πρόσβαση στο πλήρες κείμενο)	Επεξηγήσεις
			3. περιγράφει μέτρα για την ενθάρρυνση των ιδιωτικών επενδύσεων σε E&TA	OXI		Εκτιμώμενος χρόνος ολοκλήρωσης: 30/6/2014
			4. περιέχει μηχανισμό παρακολούθησης	OXI		Το σύστημα παρακολούθησης είναι υπό διαμόρφωση. Εκτιμώμενος χρόνος ολοκλήρωσης: 30/11/2014
			5. Έχει εγκριθεί πλαίσιο που περιγράφει τους διαθέσιμους δημοσιονομικούς πόρους για την έρευνα και καινοτομία	NAI	http://ec.europa.eu/europe2020/pdf/nd/nrp2012_greece_en.pdf	Όσον αφορά το στόχο αύξησης της δημόσιας και ιδιωτικής δαπάνης για E&K ως ποσοστό του ΑΕΠ, στο πλαίσιο της κατάρτισης του νέου ΕΠΜ 2013 - 2016, αναθεωρήθηκε ο στόχος για δράσεις έρευνας και τεχνολογίας μέχρι το 2020, προσδιορίστηκαν οι βασικές πηγές χρηματοδότησης (εθνικής και κοινοτικής) για δράσεις έρευνας και τεχνολογίας μέχρι το 2020 καθώς και τα ποσά χρηματοδότησης που απαιτούνται ανά πηγή χρηματοδότησης προκειμένου να επιτευχθεί αυτός ο νέος στόχος. Ως υιοθέτηση θεωρείται η ενσωμάτωση του νέου στόχου στο Εθνικό Πρόγραμμα Μεταρρυθμίσεων, το οποίο υποβλήθηκε στην ΕΕ στις 15/4/2014.
1.2: Η ύπαρξη πολυετούς σχεδίου για τον προϋπολογισμό κόστους και τον καθορισμό προτεραιοτήτων των	ΑΠ3	OXI	1. Να έχει υιοθετηθεί ένα ενδεικτικό πολυετές σχέδιο για τον προϋπολογισμό κόστους και τον καθορισμό προτεραιοτήτων για επενδύσεις που	OXI		Η διαμόρφωση του Οδικού Χάρτη σχετικά με τις προτεραιότητες για την ενίσχυση Ερευνητικών Υποδομών από τη Γενική Γραμματεία Έρευνας και Τεχνολογίας βρίσκεται στο τελικό στάδιο διαμόρφωσης. Εκτιμώμενος χρόνος ολοκλήρωσης: 31/12/2014

Εκ των προτέρων όρος	Άξονες προτεραιότητας για τους οποίους ισχύουν οι όροι	Εκπλήρωση του εκ των προτέρων όρου (ναι/όχι/εν μέρει)	Κριτήρια	Εκπλήρωση των κριτηρίων (ναι/όχι)	Αριθμός (αναφορά στις στρατηγικές, τη νομική πράξη ή άλλα σχετικά έγγραφα, συμπεριλαμβανομένων των συναφών τμημάτων, των άρθρων ή των παραγράφων, συνοδευόμενη από διαδικτυακούς συνδέσμους ή πρόσβαση στο πλήρες κείμενο)	Επεξηγήσεις
επενδύσεων			σχετίζονται με της προτεραιότητες της ΕΕ και όπου είναι εφικτό με της προτεραιότητες του Ευρωπαϊκού Στρατηγικού Φόρουμ για της Ερευνητικές Υποδομές (European Strategy Forum on Research Infrastructures – ESFRI)			
<p>2.1: Ψηφιακή ανάπτυξη: Ένα στρατηγικό πλαίσιο πολιτικής για την ψηφιακή ανάπτυξη με στόχο την ενθάρρυνση οικονομικά προσιτών, καλής ποιότητας και διαλειτουργικών μέσω της χρήσης των ΤΠΕ ιδιωτικών και δημόσιων υπηρεσιών και αύξηση του βαθμού χρήσης τους από τους πολίτες,</p>	ΑΠ1	ΜΕΡΙΚΩΣ	1. Να υφίσταται στρατηγικό πλαίσιο στρατηγικής για την ψηφιακή ανάπτυξη, για παράδειγμα, στο πλαίσιο της εθνικής ή της περιφερειακής στρατηγικής για έξυπνη εξειδίκευση, το οποίο περιλαμβάνει:	ΟΧΙ		<p>Το σχέδιο της Στρατηγικής βρίσκεται σε δημόσια διαβούλευση από τις 28 Μαρτίου 2014 έως τις 24 Απριλίου 2014.</p> <p>Στο πλαίσιο της συνάφειας της στρατηγικής για την Ψηφιακή Ανάπτυξη με τη στρατηγική RIS με βάση την Smart Specialization Strategy (S3) σε εθνικό επίπεδο, ολοκληρώθηκε η συμμετοχή στη θεματική πλατφόρμα της ΓΓΕΤ για την τομεακή προτεραιότητα των ΤΠΕ, και απεστάλη υλικό για τον προσδιορισμό των κατάλληλων εργαλείων έξυπνης εξειδίκευσης στον τομέα ΤΠΕ.</p> <p>Αναμένεται η ανακοίνωση της Δομής Συντονισμού (Κυβερνητικό Συμβούλιο Ψηφιακής Πολιτικής) και δημιουργία/μετατροπή της ΕΥΔ ΕΠ ΨΣ ως Ειδικής Υπηρεσίας Συντονισμού και Εφαρμογής Τεχνολογιών Πληροφορικής και Επικοινωνιών στο πλαίσιο της Γενικής Γραμματείας Τηλεπικοινωνιών και Ταχυδρομείων.</p> <p>Εκτιμώμενος χρόνος ολοκλήρωσης: Μάιος 2014</p>

Εκ των προτέρων όρος	Άξονες προτεραιότητας για τους οποίους ισχύουν οι όροι	Εκπλήρωση του εκ των προτέρων όρου (ναι/όχι/εν μέρει)	Κριτήρια	Εκπλήρωση των κριτηρίων (ναι/όχι)	Αριθμός (αναφορά στις στρατηγικές, τη νομική πράξη ή άλλα σχετικά έγγραφα, συμπεριλαμβανομένων των συναφών τμημάτων, των άρθρων ή των παραγράφων, συνοδευόμενη από διαδικτυακούς συνδέσμους ή πρόσβαση στο πλήρες κείμενο)	Επεξηγήσεις
συμπεριλαμβανόμενων των ευάλωτων ομάδων, τις επιχειρήσεις και τη δημόσια διοίκηση, συμπεριλαμβανόμενων των πρωτοβουλιών διασυννοριακής συνεργασίας						
			2. προϋπολογισμό και ιεράρχηση των προτεραιοτήτων των δράσεων μέσω ανάλυσης SWOT ή παρεμφερούς ανάλυσης, σύμφωνα με τον πίνακα αποτελεσμάτων του ψηφιακού θεματολογίου για την Ευρώπη	NAI	http://www.digitalplan.gr/portal/resource/Se-Dhmosia-Diaboyleysh-apo-th-G.G.T.T.-h-Strathgikh-gia-thn-PSHfiakh-Anaptyxh	
			3. θα πρέπει να έχει πραγματοποιηθεί ανάλυση όσον αφορά την εξισορρόπηση της υποστήριξης της ζήτησης και της προσφοράς τεχνολογιών πληροφοριών και	NAI	http://www.digitalplan.gr/portal/resource/Se-Dhmosia-Diaboyleysh-apo-th-G.G.T.T.-h-Strathgikh-gia-thn-PSHfiakh-Anaptyxh	

Εκ των προτέρων όρος	Άξονες προτεραιότητας για τους οποίους ισχύουν οι όροι	Εκπλήρωση του εκ των προτέρων όρου (ναι/όχι/εν μέρει)	Κριτήρια	Εκπλήρωση των κριτηρίων (ναι/όχι)	Αριθμός (αναφορά στις στρατηγικές, τη νομική πράξη ή άλλα σχετικά έγγραφα, συμπεριλαμβανομένων των συναφών τμημάτων, των άρθρων ή των παραγράφων, συνοδευόμενη από διαδικτυακούς συνδέσμους ή πρόσβαση στο πλήρες κείμενο)	Επεξηγήσεις
			επικοινωνιών (ΤΠΕ)			
			4. δείκτες για τη μέτρηση της προόδου των παρεμβάσεων σε τομείς όπως ο ψηφιακός γραμματισμός, η ηλεκτρονική ένταξη, η ηλεκτρονική προσβασιμότητα και η πρόοδος της ηλεκτρονικής υγείας, εντός των ορίων του άρθρου 168 ΣΛΕΕ, που ευθυγραμμίζονται, κατά περίπτωση, με τις Υφιστάμενες συναφείς τομεακές, ενωσιακές, εθνικές ή περιφερειακές στρατηγικές	NAI	http://www.digitalplan.gr/portal/resource/Se-Dhmosia-Diaboleysh-apo-th-G.G.T.T.-h-Strathgikh-gia-thn-PSHfiakh-Anaptyxh	
			5. αξιολόγηση των αναγκών για την ενίσχυση των ικανοτήτων στις ΤΠΕ	NAI	http://www.digitalplan.gr/portal/resource/Se-Dhmosia-Diaboleysh-apo-th-G.G.T.T.-h-Strathgikh-gia-thn-PSHfiakh-Anaptyxh	

Εκ των προτέρων όρος	Άξονες προτεραιότητας για τους οποίους ισχύουν οι όροι	Εκπλήρωση του εκ των προτέρων όρου (ναι/όχι/εν μέρει)	Κριτήρια	Εκπλήρωση των κριτηρίων (ναι/όχι)	Αριθμός (αναφορά στις στρατηγικές, τη νομική πράξη ή άλλα σχετικά έγγραφα, συμπεριλαμβανομένων των συναφών τμημάτων, των άρθρων ή των παραγράφων, συνοδευόμενη από διαδικτυακούς συνδέσμους ή πρόσβαση στο πλήρες κείμενο)	Επεξηγήσεις
<p>2.2: Υποδομή δικτύων πρόσβασης της γενιάς (NGA): Η ύπαρξη εθνικών ή περιφερειακών σχεδίων NGA που λαμβάνουν υπόψη της περιφερειακές δράσεις για την επίτευξη των στόχων της ΕΕ για την πρόσβαση υψηλής ταχύτητας στο διαδίκτυο 42, που εστιάζονται σε περιοχές της οποίες η αγορά δεν μπορεί να παρέχει ανοικτή υποδομή με προστιτό κόστος και σε ικανοποιητική ποιότητα, σύμφωνα με της κανόνες ανταγωνισμού και κρατικών ενισχύσεων της ΕΕ και</p>	<p>ΑΠ3</p>	<p>ΜΕΡΙΚΩΣ</p>	<p>1. Να έχει καταρτισθεί ένα εθνικό ή/και περιφερειακό σχέδιο για Υποδομές Ψηφιακής Πρόσβασης Της Γενιάς που να περιλαμβάνει:</p>	<p>ΟΧΙ</p>		<p>Εκτιμώμενος χρόνος ολοκλήρωσης: Ιούνιος 2014</p>

Εκ των προτέρων όρος	Άξονες προτεραιότητας για τους οποίους ισχύουν οι όροι	Εκπλήρωση του εκ των προτέρων όρου (ναι/όχι/εν μέρει)	Κριτήρια	Εκπλήρωση των κριτηρίων (ναι/όχι)	Αριθμός (αναφορά στις στρατηγικές, τη νομική πράξη ή άλλα σχετικά έγγραφα, συμπεριλαμβανομένων των συναφών τμημάτων, των άρθρων ή των παραγράφων, συνοδευόμενη από διαδικτυακούς συνδέσμους ή πρόσβαση στο πλήρες κείμενο)	Επεξηγήσεις
παρέχουν προσβάσιμες υπηρεσίες της ευάλωτες ομάδες.						
			<p>2. σχέδιο επενδύσεων σε υποδομές το οποίο θα βασίζεται σε μία οικονομική ανάλυση και θα λαμβάνει υπόψη τις υφιστάμενες δημόσιες και ιδιωτικές υποδομές και τα δημοσιευμένα σχέδια ιδιωτικών επενδύσεων</p>	OXI		<p>Ξεκίνησε η υλοποίηση του έργου Ψηφιακού Μητρώου Δικτυακών Υποδομών για τη δημιουργία χάρτη ιδιωτικών και δημοσίων δικτυακών υποδομών.</p> <p>Στο πλαίσιο της ολοκλήρωσης του Εθνικού Ευρυζωνικού Σχεδίου θα διαμορφωθεί σχέδιο επενδύσεων σε υποδομές που θα λαμβάνει υπόψη τις υφιστάμενες δημόσιες και ιδιωτικές υποδομές και τα δημοσιευμένα σχέδια ιδιωτικών επενδύσεων.</p> <p>Εκτιμώμενος χρόνος ολοκλήρωσης: Ιούνιος 2014</p>
			<p>3. βιώσιμα αναπτυξιακά μοντέλα που ενισχύουν τον ανταγωνισμό και παρέχουν πρόσβαση σε προσβάσιμες, προσιτές σε κόστος, ποιοτικές υποδομές και υπηρεσίες που έχουν λάβει μέρημα ως προς τις μελλοντικές τεχνολογικές εξελίξεις</p>	OXI		<p>Στο πλαίσιο του σχεδιασμού των έργων FTTH και RURAL έγιναν οι κατάλληλες τεχνικο-οικονομικές αναλύσεις, σε συνεργασία με την αγορά και τους εμπλεκόμενους φορείς, που αποτελούν τη βάση για τις επόμενες μελέτες και αναλύσεις βιωσιμότητας και ανάπτυξης των επενδυτικών σχεδίων και του προγραμματισμού.</p> <p>Όσον αφορά το έργο RURAL, έχει ολοκληρωθεί.</p> <p>Όσον αφορά νέα έργα, θα υπάρχει πρόβλεψη για βιώσιμα αναπτυξιακά μοντέλα στην 1^η έκδοση του εθνικού σχεδίου.</p> <p>Εκτιμώμενος χρόνος ολοκλήρωσης: Ιούνιος 2014</p>

Εκ των προτέρων όρος	Άξονες προτεραιότητας για τους οποίους ισχύουν οι όροι	Εκπλήρωση του εκ των προτέρων όρου (ναι/όχι/εν μέρει)	Κριτήρια	Εκπλήρωση των κριτηρίων (ναι/όχι)	Αριθμός (αναφορά στις στρατηγικές, τη νομική πράξη ή άλλα σχετικά έγγραφα, συμπεριλαμβανομένων των συναφών τμημάτων, των άρθρων ή των παραγράφων, συνοδευόμενη από διαδικτυακούς συνδέσμους ή πρόσβαση στο πλήρες κείμενο)	Επεξηγήσεις
			4. μέτρα για την ενεργοποίηση ιδιωτικών επενδύσεων	ΝΑΙ	Υφιστάμενα μέτρα και νομοθετικές ρυθμίσεις, με στόχο την αύξηση της ζήτησης που αποτελεί κίνητρο για ιδιωτικές επενδύσεις: ΣΔΙΤ, νομοθεσία, ενεργοποίηση στο Μνημόνιο της υποχρέωσης ύπαρξης ευρυζωνικών υπηρεσιών. Έχει ολοκληρωθεί δευτερογενής νομοθεσία για τα μέτρα διέλευσης. Θα επικαιροποιηθεί όπου απαιτείται, βάσει του προς ψήφιση Ευρωπαϊκού Κανονισμού για τη μείωση κόστους ευρυζωνικών υποδομών. Προωθείται προς ψήφιση σειρά νομοθετικών ρυθμίσεων για τη διευκόλυνση εγκαταστάσεων κεραιών.	
3.1: Υλοποίηση συγκεκριμένων ενεργειών για την προώθηση της επιχειρηματικότητας λαμβάνοντας υπόψη την «Πράξη για της Μικρές Επιχειρήσεις» [Small Business Act (SBA)]	ΑΠ1	ΝΑΙ	1. Οι συγκεκριμένες ενέργειες είναι: Μέτρα για τη μείωση του κόστους και του χρόνου ίδρυσης επιχειρήσεων λαμβάνοντας υπόψη τους στόχους του Small Business Act	ΝΑΙ	<ul style="list-style-type: none"> – Νόμοι 4072/2012 και 3982/2011 – Διαδικτυακή πύλη Γενικού Εμπορικού Μητρώου – http://www.businessportal.gr/ http://ec.europa.eu/enterprise/policies/sme/business-environment/files/2012-country-fiches_en.pdf	Η αιρεσιμότητα εκπληρώνεται γιατί έχουν θεσμοθετηθεί τα μέτρα για τη μείωση του κόστους και του χρόνου ίδρυσης επιχειρήσεων και τη χορήγηση αδειών έναρξης και άσκησης της ειδικότερης δραστηριότητας της επιχείρησης σε 115,80 € και 1,95 ημέρες [μη επικαιροποιημένη ιστοσελίδα της ΕΕ].

Εκ των προτέρων όρος	Άξονες προτεραιότητας για τους οποίους ισχύουν οι όροι	Εκπλήρωση του εκ των προτέρων όρου (ναι/όχι/εν μέρει)	Κριτήρια	Εκπλήρωση των κριτηρίων (ναι/όχι)	Αριθμός (αναφορά στις στρατηγικές, τη νομική πράξη ή άλλα σχετικά έγγραφα, συμπεριλαμβανομένων των συναφών τμημάτων, των άρθρων ή των παραγράφων, συνοδευόμενη από διαδικτυακούς συνδέσμους ή πρόσβαση στο πλήρες κείμενο)	Επεξηγήσεις
			2. Μέτρα για την χορήγηση αδειών έναρξης και άσκησης της ειδικότερης δραστηριότητας της επιχειρήσεις	ΝΑΙ	<ul style="list-style-type: none"> — Ν. 3982/2011 και εφαρμοστικές διατάξεις του Νόμος 4072/12 	<p>Ο νόμος 3982/2011 αναφέρεται στην διαδικασία αδειοδότησης των μεταποιητικών δραστηριοτήτων και προβλέπεται το όριο των 3 μηνών με την προϋπόθεση ότι έχει εξασφαλιστεί το σύνολο των δικαιολογητικών (αρθρ 17 – 40).</p> <p>Σύμφωνα με το Νόμο 4072/12, παρ. 1, όλες οι αδειοδοτικές υπηρεσίες πρέπει να αναθεωρήσουν τις διαδικασίες που εφαρμόζουν ώστε να επιτύχουν ένα ικανοποιητικό επίπεδο χρόνου και κόστους. Ο Γενικός Γραμματέας Βιομηχανίας έχει ρόλο συντονιστή με στόχο να διασφαλιστεί ότι όλες οι αδειοδοτικές υπηρεσίες δεν ξεπερνούν το χρονικό όριο που έχει τεθεί.</p>
			3. Η ύπαρξη ενός μηχανισμού για την παρακολούθηση της εφαρμογής των μέτρων του SBA τα οποία υπάρχουν και αξιολογούν την επίπτωση στις ΜΜΕ	ΝΑΙ	<ul style="list-style-type: none"> — Ορισμός SME Επνου και καθορισμός πλαισίου λειτουργίας του θεσμού με την ΥΑ 4263/515/17.04.2012 http://static.diavgeia.gov.gr/doc/%CE%924%CE%A9%CE%9C%CE%A6-%CE%9C%CE%91%CE%A8 — Ν 4048/2012 / 23.2.2012 http://www.et.gr/index.php/2013-01-28-14-06-23/2013-01-29-08-13-13 «Ρυθμιστική Διακυβέρνηση: Αρχές, Διαδικασίες και Μέσα Καλής Νομοθέτησης». 	<p>Ο μηχανισμός παρακολούθησης της υλοποίησης των μέτρων του SBA περιλαμβάνει τους εξής άξονες:</p> <ul style="list-style-type: none"> - SME Επνου του οποίου το πλαίσιο καθηκόντων καθορίζεται με Υπουργική Απόφαση. - Συντονισμός της διαδικασίας συλλογής στοιχείων και αποστολής στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή για την εκπόνηση του ετήσιου SBA Factsheet. - Συντονισμός της διαδικασίας συλλογής στοιχείων για την εκπόνηση της ετήσιας έκθεσης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την Ανταγωνιστικότητα στο πλαίσιο ετήσιας συνάντησης με τις υπηρεσίες της Επιτροπής. <p>Αρμόδια Εθνική Αρχή: Γενική Διεύθυνση Στήριξης της Βιομηχανίας / Γενική Γραμματεία Βιομηχανίας.</p>

Εκ των προτέρων όρος	Άξονες προτεραιότητας για τους οποίους ισχύουν οι όροι	Εκπλήρωση του εκ των προτέρων όρου (ναι/όχι/εν μέρει)	Κριτήρια	Εκπλήρωση των κριτηρίων (ναι/όχι)	Αριθμός (αναφορά στις στρατηγικές, τη νομική πράξη ή άλλα σχετικά έγγραφα, συμπεριλαμβανομένων των συναφών τμημάτων, των άρθρων ή των παραγράφων, συνοδευόμενη από διαδικτυακούς συνδέσμους ή πρόσβαση στο πλήρες κείμενο)	Επεξηγήσεις
						Αναφορικά με την αξιολόγηση επιπτώσεων, σύμφωνα με το Νόμο 4048/2012 (Ρυθμιστική Διακυβέρνηση: Αρχές, Διαδικασίες και Μέσα Καλής Νομοθέτησης) προβλέπεται το πλαίσιο για την αξιολόγηση της επίπτωσης των νέων νομοθετημάτων στην οικονομία, την κοινωνία, τη διοίκηση και το Περιβάλλον.
<p>4.1: Υλοποίηση ενεργειών για την προώθηση οικονομικά αποτελεσματικών βελτιώσεων στην αποδοτικότητα της χρήσης ενέργειας από τους τελικούς χρήστες καθώς και για την προώθηση οικονομικά αποτελεσματικών επενδύσεων στην Ενεργειακή Αποδοτικότητα κατά την κατασκευή ή ανακαίνιση κτηρίων.</p>	<p>ΑΠ3</p>	<p>ΜΕΡΙΚΩΣ</p>	<p>1. Θέσπιση μέτρων για τη διασφάλιση των ελάχιστων απαιτήσεων που αφορούν στην ενεργειακή απόδοση κτηρίων σύμφωνα με το Άρθρο 3, το Άρθρο 4 και το Άρθρο 5 της Οδηγίας 2010/31/ΕΕ</p>	<p>ΟΧΙ</p>	<p>1. Πλήρης ενσωμάτωση της οδηγίας 2010/31 έγινε με τον Νόμο 4122/2013 (ΦΕΚ 42/Α/19.02.2013) «Ενεργειακή Απόδοση Κτιρίων – Εναρμόνιση με την Οδηγία 2010/31/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου και λοιπές διατάξεις». Μερική ενσωμάτωση της Οδηγίας με τους Νόμους 3661/2008, 3851/2010 και 3889/2010.</p> <p>2. Οι ελάχιστες απαιτήσεις των άρθρων 3 & 4 της Οδηγίας 2010/31 εφαρμόζονται ήδη με διατάξεις του Κανονισμού Ενεργειακής Απόδοσης Κτιρίων (ΚΕΝΑΚ, ΥΑ υπ' αριθμ. Δ6/Β/οικ. 5825/30.3.2010).</p>	<p>Οι απαιτήσεις του κριτηρίου δεν ικανοποιούνται πλήρως καθώς δεν καλύπτονται οι απαιτήσεις για την εφαρμογή των ελάχιστων απαιτήσεων του άρθρου 5 της Οδηγίας 2010/31 που αφορά στον «Υπολογισμό των βέλτιστων από πλευράς κόστους επιπέδων των ελάχιστων απαιτήσεων ενεργειακής απόδοσης».</p> <p>Έχουν ολοκληρωθεί επιμέρους στάδια και έχουν δρομολογηθεί οι απαραίτητες ενέργειες για την πλήρη εκπλήρωση.</p> <p>Εκτιμώμενη ημερομηνία εκπλήρωσης: 15/3/2015</p>

Εκ των προτέρων όρος	Άξονες προτεραιότητας για τους οποίους ισχύουν οι όροι	Εκπλήρωση του εκ των προτέρων όρου (ναι/όχι/εν μέρει)	Κριτήρια	Εκπλήρωση των κριτηρίων (ναι/όχι)	Αριθμός (αναφορά στις στρατηγικές, τη νομική πράξη ή άλλα σχετικά έγγραφα, συμπεριλαμβανομένων των συναφών τμημάτων, των άρθρων ή των παραγράφων, συνοδευόμενη από διαδικτυακούς συνδέσμους ή πρόσβαση στο πλήρες κείμενο)	Επεξηγήσεις
			<p>2. Λήψη μέτρων για τη θέσπιση της συστήματος πιστοποίησης της ενεργειακής απόδοσης κτηρίων σύμφωνα με το Άρθρο 11 της Οδηγίας 2010/31/ΕΕ.</p>	ΝΑΙ	<ul style="list-style-type: none"> – Υπουργική Απόφαση (Δ6/Β/οικ. 5825/30.3.2010 (ΦΕΚ Β' 407/9.04.2010) (Άρθρο 14: Πιστοποιητικό Ενεργειακής Απόδοσης Κτιρίων) – Προεδρικό Διάταγμα 72/2010 (ΦΕΚ 132/Α/2010) (Άρθρο4 και Άρθρο 5) – Προεδρικό Διάταγμα 100/2010 (ΦΕΚ 177/Α/6.10.2010) (Άρθρο 5) – Πράξη Νομοθετικού Περιεχομένου (ΦΕΚ 237/Α/05.12.2012) (Άρθρο 13) <p>(βλ. Παρ.ΙΙΙ1, ΕΣΠΑ)</p>	
			<p>3. Μέτρα για τη διασφάλιση στρατηγικού σχεδιασμού ως προς την ενεργειακή απόδοση, σύμφωνα με το άρθρο 3 της οδηγίας 2012/27/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου</p>	ΟΧΙ	<p>http://ec.europa.eu/energy/efficiency/eed/reporting_en.htm</p>	<p>Η έκθεση αναφοράς που απαιτείται σύμφωνα με την Οδηγία 27/2012 έχει σταλεί στην Ε.Ε.</p> <p>Ο στρατηγικός σχεδιασμός για την ενεργειακή αποδοτικότητα, σε συμφωνία με το άρθρο 3 και 4 της Οδηγίας 2012/27/ΕΕ βρίσκεται σε εξέλιξη και θα ολοκληρωθεί μέχρι 30/8/2014.</p>
			<p>4. Μέτρα σύμφωνα με το Άρθρο 13 της Οδηγίας 2006/32/ΕΚ για την αποδοτικότητα της χρήσης ενέργειας από της τελικούς χρήστες</p>	ΝΑΙ	<ul style="list-style-type: none"> – Νόμος 3855/2010 (ΦΕΚ Α' 95/23.06.2010) «Μέτρα για τη βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης κατά την τελική χρήση, ενεργειακές υπηρεσίες και άλλες διατάξεις» (Άρθρο 15, παρ.1 και 3: Μετρητές και αναλυτικοί λογαριασμοί για την 	

Εκ των προτέρων όρος	Άξονες προτεραιότητας για τους οποίους ισχύουν οι όροι	Εκπλήρωση του εκ των προτέρων όρου (ναι/όχι/εν μέρει)	Κριτήρια	Εκπλήρωση των κριτηρίων (ναι/όχι)	Αριθμός (αναφορά στις στρατηγικές, τη νομική πράξη ή άλλα σχετικά έγγραφα, συμπεριλαμβανομένων των συναφών τμημάτων, των άρθρων ή των παραγράφων, συνοδευόμενη από διαδικτυακούς συνδέσμους ή πρόσβαση στο πλήρες κείμενο)	Επεξηγήσεις
			και για της ενεργειακές υπηρεσίες, έτσι ώστε να διασφαλισθεί η προμήθεια ατομικών μετρητών σε τελικούς καταναλωτές, κατά το μέτρο που αυτό είναι τεχνικά εφικτό, οικονομικά εύλογο και σε αναλογική σχέση με την πιθανή εξοικονόμηση ενέργειας.		κατανάλωση ενέργειας). ΥΑ Δ5/ΗΛ/Α/Φ33/2067/04-02-2013 (ΦΕΚ Β 297/13.2.2013) «Αντικατάσταση συστημάτων μέτρησης τελικής κατανάλωσης ηλεκτρικής ενέργειας)	
4.3: Υλοποίηση ενεργειών για την προώθηση της παραγωγής και διανομής ανανεώσιμων πηγών ενέργειας.	ΑΠ1	ΝΑΙ	1. Να έχουν διαμορφωθεί διαφανή σχήματα υποστήριξης να διασφαλίζεται προτεραιότητα πρόσβασης στο ηλεκτρικό δίκτυο ή εγγυημένη πρόσβαση και προτεραιότητα στη διανομή, να έχουν διαμορφωθεί τυποποιημένοι κανόνες σχετικά με την κατανομή και τον επιμερισμό του κόστους των τεχνικών προσαρμογών που να έχουν δημοσιοποιηθεί	ΝΑΙ	http://www.vpeka.gr/Default.aspx?tabid=546&language=el-GR http://www.rae.gr/site/en_US/portal.csp Νόμος 4062/2012, Νόμος 3851/2010, Νόμος 3468/2006 http://www.admie.gr/rythmistiko-plaisio/kodikis-egcheiridia/ http://www.rae.gr/site/categories_new/renewable_power/ape_penetration.csp http://www.rae.gr/site/categories_new/about_rae/actions/decision/2012_A0787.csp http://www.admie.gr/fileadmin/groups/E_DAS_DSS/AnaptixiSistimatos/Timologio_synthesis_GNOM_RAE-2-2007.pdf	

Εκ των προτέρων όρος	Άξονες προτεραιότητας για τους οποίους ισχύουν οι όροι	Εκπλήρωση του εκ των προτέρων όρου (ναι/όχι/εν μέρει)	Κριτήρια	Εκπλήρωση των κριτηρίων (ναι/όχι)	Αριθμός (αναφορά στις στρατηγικές, τη νομική πράξη ή άλλα σχετικά έγγραφα, συμπεριλαμβανομένων των συναφών τμημάτων, των άρθρων ή των παραγράφων, συνοδευόμενη από διαδικτυακούς συνδέσμους ή πρόσβαση στο πλήρες κείμενο)	Επεξηγήσεις
			σύμφωνα με το Άρθρο 14 (1), τα Άρθρα 16 (2) και 16 (3) της Οδηγίας 2009/28/ΕΚ.			
			2. Το Κράτος-Μέλος να έχει υιοθετήσει ένα εθνικό σχέδιο δράσης για την ανανεώσιμη ενέργεια σύμφωνα με το Άρθρο 4 της Οδηγίας 2009/28/ΕΚ.	NAI	http://www.ypeka.gr/LinkClick.aspx?fileticket=CEYdUkO719k%3D&tabid=37	Το 1 ^ο Εθνικό σχέδιο δράσης για της ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, σύμφωνα με το άρθρο 4 της Οδηγίας 2009/28/ΕΚ, υποβλήθηκε στην ΕΕ τον Ιούλιο του 2010, έχει εγκριθεί και έχει επικαιροποιηθεί το 2012.
7.4: Ανάπτυξη έξυπνων συστημάτων διανομής, αποθήκευσης και μεταφοράς ενέργειας· Η ύπαρξη ολοκληρωμένων σχεδίων για επενδύσεις σε έξυπνες υποδομές ενέργειας και ρυθμιστικών μέτρων τα οποία συμβάλλουν στη βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης και της ασφάλειας	ΑΠ3	NAI	1. Έχουν θεσπιστεί ολοκληρωμένα σχέδια που περιγράφουν τις εθνικές προτεραιότητες σε ενεργειακές υποδομές που είναι :	NAI	N4001/2011 http://www.rae.gr/categories_new/about_rae/activity/global_consultation/history_new/14052013.csp http://www.desfa.gr/files/%CE%94%CE%A3%CE%91%CE%A1%CE%98/NNGS_Development%20Plan_1322_EN.pdf https://www.entsoe.eu/major-projects/ten-year-network-development-plan/tyndp-2014/ http://www.entsoe.eu/publications/tyndp#ENTSOG-TEN-YEAR-NETWORK-DEVELOPMENT-PLAN-2013-2022 http://ec.europa.eu/energy/infrastructure/pci/doc/2013_pci_projects_country.pdf (βλ. Παρ.ΙΙΙ1, ΕΣΠΑ)	Το δεκαετές πρόγραμμα ανάπτυξης του ΕΣΜΗΕ για την περίοδο 2014-2023 έχει εγκριθεί από τη ΡΑΕ. Έχει τεθεί σε δημόσια διαβούλευση από τον ΑΔΜΗΕ το δεκαετές πρόγραμμα ανάπτυξης για την περίοδο 2015-2024. Το δεκαετές πρόγραμμα ανάπτυξης του ΕΣΦΑ για την περίοδο 2013-2022 έχει εγκριθεί από τη ΡΑΕ. Έχει τεθεί σε δημόσια διαβούλευση από το ΔΕΣΦΑ το δεκαετές πρόγραμμα ανάπτυξης για την περίοδο 2014-2023. Πίνακας έργων δεκαετούς προγράμματος ανάπτυξης δικτύου ηλεκτρικής ενέργειας (TYNDP 2012). Το δεκαετές πρόγραμμα ανάπτυξης 2014 θα εγκριθεί το 2 ^ο εξάμηνο του 2014. Πίνακας έργων δεκαετούς προγράμματος ανάπτυξης δικτύου φυσικού αερίου.

Εκ των προτέρων όρος	Άξονες προτεραιότητας για τους οποίους ισχύουν οι όροι	Εκπλήρωση του εκ των προτέρων όρου (ναι/όχι/εν μέρει)	Κριτήρια	Εκπλήρωση των κριτηρίων (ναι/όχι)	Αριθμός (αναφορά στις στρατηγικές, τη νομική πράξη ή άλλα σχετικά έγγραφα, συμπεριλαμβανομένων των συναφών τμημάτων, των άρθρων ή των παραγράφων, συνοδευόμενη από διαδικτυακούς συνδέσμους ή πρόσβαση στο πλήρες κείμενο)	Επεξηγήσεις
του εφοδιασμού.						
		ΝΑΙ	2. σύμφωνα με το άρθρο 22 των οδηγιών 2009/72/ΕΚ και 2009/73/ΕΚ, κατά περίπτωση, και	ΝΑΙ	N4001/2011 http://www.rae.gr/categories_new/about_rae/activity/global_consultation/history_new/14052013.csp http://www.desfa.gr/files/%CE%94%CE%A3%CE%91%CE%A1%CE%98/NNGS_Development%20Plan_1322_EN.pdf https://www.entsoe.eu/major-projects/ten-year-network-development-plan/tyndp-2014/ http://www.entsog.eu/publications/tyndp#ENTSOG-TEN-YEAR-NETWORK-DEVELOPMENT-PLAN-2013-2022 http://ec.europa.eu/energy/infrastructure/pci/doc/2013_pci_projects_country.pdf (βλ. Παρ.ΙΙΙ1, ΕΣΠΑ)	Το δεκαετές πρόγραμμα ανάπτυξης του ΕΣΜΗΕ για την περίοδο 2014-2023 έχει εγκριθεί από τη ΡΑΕ. Έχει τεθεί σε δημόσια διαβούλευση από τον ΑΔΜΗΕ το δεκαετές πρόγραμμα ανάπτυξης για την περίοδο 2015-2024. Το δεκαετές πρόγραμμα ανάπτυξης του ΕΣΦΑ για την περίοδο 2013-2022 έχει εγκριθεί από τη ΡΑΕ. Έχει τεθεί σε δημόσια διαβούλευση από το ΔΕΣΦΑ το δεκαετές πρόγραμμα ανάπτυξης για την περίοδο 2014-2023. Πίνακας έργων δεκαετούς προγράμματος ανάπτυξης δικτύου ηλεκτρικής ενέργειας (TYNDP 2012). Το δεκαετές πρόγραμμα ανάπτυξης 2014 θα εγκριθεί το 2ο εξάμηνο του 2014. Πίνακας έργων δεκαετούς προγράμματος ανάπτυξης δικτύου φυσικού αερίου.
		ΝΑΙ	3. σε συμφωνία με τα συναφή περιφερειακά σχέδια επενδύσεων βάσει του άρθρου 12 και με το δεκαετές σχέδιο ανάπτυξης δικτύου της Ένωσης σύμφωνα με το άρθρο 8, παράγραφος 3, σημείο β των	ΝΑΙ	N4001/2011 http://www.rae.gr/categories_new/about_rae/activity/global_consultation/history_new/14052013.csp http://www.desfa.gr/files/%CE%94%CE%A3%CE%91%CE%A1%CE%98/NNGS_Development%20Plan_1322_EN.pdf https://www.entsoe.eu/major-	Το δεκαετές πρόγραμμα ανάπτυξης του ΕΣΜΗΕ για την περίοδο 2014-2023 έχει εγκριθεί από τη ΡΑΕ. Έχει τεθεί σε δημόσια διαβούλευση από τον ΑΔΜΗΕ το δεκαετές πρόγραμμα ανάπτυξης για την περίοδο 2015-2024. Το δεκαετές πρόγραμμα ανάπτυξης του ΕΣΦΑ για την περίοδο 2013-2022 έχει εγκριθεί από τη ΡΑΕ. Έχει τεθεί σε δημόσια διαβούλευση από το ΔΕΣΦΑ το δεκαετές πρόγραμμα ανάπτυξης για

Εκ των προτέρων όρος	Άξονες προτεραιότητας για τους οποίους ισχύουν οι όροι	Εκπλήρωση του εκ των προτέρων όρου (ναι/όχι/εν μέρει)	Κριτήρια	Εκπλήρωση των κριτηρίων (ναι/όχι)	Αριθμός (αναφορά στις στρατηγικές, τη νομική πράξη ή άλλα σχετικά έγγραφα, συμπεριλαμβανομένων των συναφών τμημάτων, των άρθρων ή των παραγράφων, συνοδευόμενη από διαδικτυακούς συνδέσμους ή πρόσβαση στο πλήρες κείμενο)	Επεξηγήσεις
			κανονισμών (ΕΚ) αριθ. 714/2009 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και Συμβουλίου (6) και (ΕΚ) αριθ. 715/2009 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και Συμβουλίου και		projects/ten-year-network-development-plan/tyndp-2014/ http://www.entsog.eu/publications/tyndp#ENTSOG-TEN-YEAR-NETWORK-DEVELOPMENT-PLAN-2013-2022 http://ec.europa.eu/energy/infrastructure/pci/doc/2013_pci_projects_country.pdf (βλ. Παρ.ΙΙΙ1, ΕΣΠΑ)	την περίοδο 2014-2023. Πίνακας έργων δεκαετούς προγράμματος ανάπτυξης δικτύου ηλεκτρικής ενέργειας (TYNDP 2012). Το δεκαετές πρόγραμμα ανάπτυξης 2014 θα εγκριθεί το 2ο εξάμηνο του 2014. Πίνακας έργων δεκαετούς προγράμματος ανάπτυξης δικτύου φυσικού αερίου.
		ΝΑΙ	4. σε συμφωνία με το άρθρο 3 παράγραφος 4 του κανονισμού αριθ. 347/2013/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και Συμβουλίου	ΝΑΙ	N4001/2011 http://www.rae.gr/categories_new/about_rae/activity/global_consultation/history_new/14052013.csp http://www.desfa.gr/files/%CE%94%CE%A3%CE%91%CE%A1%CE%98/NNGS_Development%20Plan_1322_EN.pdf https://www.entsoe.eu/major-projects/ten-year-network-development-plan/tyndp-2014/ http://www.entsog.eu/publications/tyndp#ENTSOG-TEN-YEAR-NETWORK-DEVELOPMENT-PLAN-2013-2022 http://ec.europa.eu/energy/infrastructure/pci/doc/2013_pci_projects_country.pdf (βλ. Παρ.ΙΙΙ1, ΕΣΠΑ)	Το δεκαετές πρόγραμμα ανάπτυξης του ΕΣΜΗΕ για την περίοδο 2014-2023 έχει εγκριθεί από τη ΡΑΕ. Έχει τεθεί σε δημόσια διαβούλευση από τον ΑΔΜΗΕ το δεκαετές πρόγραμμα ανάπτυξης για την περίοδο 2015-2024. Το δεκαετές πρόγραμμα ανάπτυξης του ΕΣΦΑ για την περίοδο 2013-2022 έχει εγκριθεί από τη ΡΑΕ. Έχει τεθεί σε δημόσια διαβούλευση από το ΔΕΣΦΑ το δεκαετές πρόγραμμα ανάπτυξης για την περίοδο 2014-2023. Πίνακας έργων δεκαετούς προγράμματος ανάπτυξης δικτύου ηλεκτρικής ενέργειας (TYNDP 2012). Το δεκαετές πρόγραμμα ανάπτυξης 2014 θα εγκριθεί το 2ο εξάμηνο του 2014. Πίνακας έργων δεκαετούς προγράμματος ανάπτυξης δικτύου φυσικού αερίου.
		ΝΑΙ	5. Τα σχέδια αυτά θα περιλαμβάνουν: ρεαλιστική και ώριμη σειρά έργων για τα οποία προβλέπεται	ΝΑΙ	N4001/2011 YA Δ5/ΗΛ/Α/Φ33/2067/04-02-2013 (ΦΕΚ Β 297/13.2.2013) YA Δ5-ΗΛ/Β/Φ29/16027/6.8.10 (ΦΕΚ Β	

Εκ των προτέρων όρος	Άξονες προτεραιότητας για τους οποίους ισχύουν οι όροι	Εκπλήρωση του εκ των προτέρων όρου (ναι/όχι/εν μέρει)	Κριτήρια	Εκπλήρωση των κριτηρίων (ναι/όχι)	Αριθμός (αναφορά στις στρατηγικές, τη νομική πράξη ή άλλα σχετικά έγγραφα, συμπεριλαμβανομένων των συναφών τμημάτων, των άρθρων ή των παραγράφων, συνοδευόμενη από διαδικτυακούς συνδέσμους ή πρόσβαση στο πλήρες κείμενο)	Επεξηγήσεις
			στήριξη από το ΕΤΠΑ		<p>1403/06.09.2010 http://www.deddie.gr/default.aspx?id=31170&nt=19&lang=1</p> <p>ΥΑ Δ5-ΗΛ/Β/Φ1.21/12112/ 20.06.2013 (ΦΕΚ Β' 1521/21.06.2013) http://www.deddie.gr/el/upiresies/eualwt oi-pelates).</p> <p>Χάρτης Υποχρεώσεων προς καταναλωτές http://www.deddie.gr/el/upiresies/sundes i-me-to-diktuo/xartis-upoxrewsewn-katanalwti-xuk)</p>	
		ΝΑΙ	6. μέτρα για την επίτευξη των στόχων κοινωνικής και οικονομικής συνοχής και προστασίας του περιβάλλοντος, με βάση τα άρθρα 3 παράγραφος 10 της οδηγίας 2009/72/ΕΚ και άρθρο 3 παράγραφος 7 της οδηγίας 2009/73/ΕΚ	ΝΑΙ	<p>N4001/2011</p> <p>ΥΑ Δ5/ΗΛ/Α/Φ33/2067/04-02-2013 (ΦΕΚ Β 297/13.2.2013)</p> <p>ΥΑ Δ5-ΗΛ/Β/Φ29/16027/6.8.10 (ΦΕΚ Β 1403/06.09.2010 http://www.deddie.gr/default.aspx?id=31170&nt=19&lang=1)</p> <p>ΥΑ Δ5-ΗΛ/Β/Φ1.21/12112/ 20.06.2013 (ΦΕΚ Β' 1521/21.06.2013) http://www.deddie.gr/el/upiresies/eualwt oi-pelates).</p> <p>Χάρτης Υποχρεώσεων προς καταναλωτές http://www.deddie.gr/el/upiresies/sundes i-me-to-diktuo/xartis-upoxrewsewn-katanalwti-xuk)</p>	
		ΝΑΙ	7. μέτρα για τη βελτιστοποίηση της χρήσης της ενέργειας και την προώθηση της	ΝΑΙ	<p>N4001/2011</p> <p>ΥΑ Δ5/ΗΛ/Α/Φ33/2067/04-02-2013 (ΦΕΚ Β 297/13.2.2013)</p>	

Εκ των προτέρων όρος	Άξονες προτεραιότητας για τους οποίους ισχύουν οι όροι	Εκ πλήρωσης του εκ των προτέρων όρου (ναι/όχι/εν μέρει)	Κριτήρια	Εκ πλήρωσης των κριτηρίων (ναι/όχι)	Αριθμός (αναφορά στις στρατηγικές, τη νομική πράξη ή άλλα σχετικά έγγραφα, συμπεριλαμβανομένων των συναφών τμημάτων, των άρθρων ή των παραγράφων, συνοδευόμενη από διαδικτυακούς συνδέσμους ή πρόσβαση στο πλήρες κείμενο)	Επεξηγήσεις
			ενεργειακής απόδοσης σύμφωνα με τα άρθρα 3 παράγραφος 11 της οδηγίας 2009/72/ΕΚ και 3 παράγραφος 8 της οδηγίας 2009/73/ΕΚ		<p>ΥΑ Δ5-ΗΛ/Β/Φ29/16027/6.8.10 (ΦΕΚ Β 1403/06.09.2010 (http://www.deddie.gr/default.aspx?id=31170&nt=19&lang=1))</p> <p>ΥΑ Δ5-ΗΛ/Β/Φ1.21/12112/ 20.06.2013 (ΦΕΚ Β' 1521/21.06.2013) (http://www.deddie.gr/el/upiresies/eualwt-oi-pelates).</p> <p>Χάρτης Υποχρεώσεων προς καταναλωτές (http://www.deddie.gr/el/upiresies/sundes-i-me-to-diktuo/xartis-upoxrewsewn-katanalwti-xuk)</p>	
<p>8.2: Αυτοαπασχόληση, επιχειρηματικότητα και δημιουργία επιχειρήσεων: η ύπαρξη της στρατηγικού πλαισίου πολιτικής για χωρίς αποκλεισμούς υποστήριξη της εκκίνησης</p>	<p>ΑΠ 2</p>	<p>ΝΑΙ</p>	<p>1. Υφίσταται ένα στρατηγικό πλαίσιο πολιτικής για χωρίς αποκλεισμούς υποστήριξη της εκκίνησης, με τα εξής στοιχεία:</p>	<p>ΝΑΙ</p>	<p>Η αιρεσιμότητα 8.2 συνδέεται με την αιρεσιμότητα 3.1</p> <ul style="list-style-type: none"> — Νόμοι 4072/2012 και 3982/2011 — Διαδικτυακή πύλη Γενικού Εμπορικού Μητρώου — http://www.businessportal.gr/ — Ν. 3982/2011 και εφαρμοστικές διατάξεις του — Νόμος 4072/12 	
			<p>2. Μέτρα που έχουν θεσπιστεί με στόχο τη μείωση του χρόνου και του κόστους που συνεπάγεται η σύσταση μιας επιχείρησης</p>	<p>ΝΑΙ</p>	<ul style="list-style-type: none"> — Νόμοι 4072/2012 και 3982/2011 — Διαδικτυακή πύλη Γενικού Εμπορικού Μητρώου 	<p>Το κριτήριο εκπληρώνεται γιατί έχουν θεσμοθετηθεί τα μέτρα για τη μείωση του κόστους και του χρόνου ίδρυσης επιχειρήσεων και τη χορήγηση αδειών έναρξης και άσκησης της ειδικότερης δραστηριότητας της επιχείρησης σε 115,80€ και 1,95 μέρες αντίστοιχα. [Δεν έχει</p>

Εκ των προτέρων όρος	Άξονες προτεραιότητας για τους οποίους ισχύουν οι όροι	Εκπλήρωση του εκ των προτέρων όρου (ναι/όχι/εν μέρει)	Κριτήρια	Εκπλήρωση των κριτηρίων (ναι/όχι)	Αριθμός (αναφορά στις στρατηγικές, τη νομική πράξη ή άλλα σχετικά έγγραφα, συμπεριλαμβανομένων των συναφών τμημάτων, των άρθρων ή των παραγράφων, συνοδευόμενη από διαδικτυακούς συνδέσμους ή πρόσβαση στο πλήρες κείμενο)	Επεξηγήσεις
			λαμβάνοντας υπόψη τους στόχους της πρωτοβουλίας SBA		— http://www.businessportal.gr/	ακόμα γίνει ελικοροποίηση της σχετικής ιστοσελίδας της ΕΕ].
			3. Μέτρα που έχουν θεσπιστεί με στόχο τη μείωση του χρόνου που απαιτείται για την έκδοση αδειών και εγκρίσεων για τη σύσταση και άσκηση ειδικής δραστηριότητας μιας επιχείρησης, λαμβάνοντας υπόψη τους στόχους της πρωτοβουλίας SBA	NAI	— Ν. 3982/2011 και εφαρμοστικές διατάξεις του — Νόμος 4072/12	Ο νόμος 3982/2011 αναφέρεται στην διαδικασία αδειοδότησης των μεταποιητικών δραστηριοτήτων και προβλέπεται το όριο των 3 μηνών με την προϋπόθεση ότι έχει εξασφαλιστεί το σύνολο των δικαιολογητικών (αρθρ 17 – 40). Σύμφωνα με το Νόμο 4072/12, παρ. 1, όλες οι αδειοδοτικές υπηρεσίες πρέπει να αναθεωρήσουν τις διαδικασίες που εφαρμόζουν ώστε να επιτύχουν ένα ικανοποιητικό επίπεδο χρόνου και κόστους. Ο Γενικός Γραμματέας Βιομηχανίας έχει ρόλο συντονιστή με στόχο να διασφαλιστεί ότι όλες οι αδειοδοτικές υπηρεσίες δεν ξεπερνούν το χρονικό όριο που έχει τεθεί.
			4. δράσεις που συνδέουν τις κατάλληλες υπηρεσίες ανάπτυξης επιχειρήσεων και χρηματοοικονομικών υπηρεσιών (πρόσβαση σε κεφάλαιο), οι οποίες περιλαμβάνουν την προσέγγιση μειοεκτουσών ομάδων, περιοχών ή και των δύο, εφόσον απαιτείται.	NAI	— Ν. 4019/2011 — Υλοποίηση Τοπικών Σχεδίων για την Απασχόληση (ΤοπΣΑ)-Τοπικών Δράσεων Κοινωνικής Ένταξης για Ευάλωτες Ομάδες (Τοπ/ΕΚΟ)	Στόχος των ΤοπΣΑ και Τοπ/ΕΚΟ είναι οι ωφελούμενοι (άνεργοι και άνεργοι ΕΚΟ), αφού ολοκληρώσουν την προετοιμασία τους μέσω δράσεων όπως η κατάρτιση και επιμόρφωση, εκπόνηση business plan, εξειδικευμένες υπηρεσίες αξιολόγησης και έρευνας για εκκίνηση επιχειρήσεων, παροχή υποστήριξης σε νομικά και φορολογικά θέματα κ.α., να είναι σε θέση ώστε: — να ιδρύσουν επιχειρήσεις που θα αξιοποιούν τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της περιοχής τους να αποκτήσουν τις προϋποθέσεις για να επιδοτηθούν/ επιχορηγηθούν από άλλα επενδυτικά προγράμματα

Εκ των προτέρων όρος	Άξονες προτεραιότητας για τους οποίους ισχύουν οι όροι	Εκπλήρωση του εκ των προτέρων όρου (ναι/όχι/εν μέρει)	Κριτήρια	Εκπλήρωση των κριτηρίων (ναι/όχι)	Αριθμός (αναφορά στις στρατηγικές, τη νομική πράξη ή άλλα σχετικά έγγραφα, συμπεριλαμβανομένων των συναφών τμημάτων, των άρθρων ή των παραγράφων, συνοδευόμενη από διαδικτυακούς συνδέσμους ή πρόσβαση στο πλήρες κείμενο)	Επεξηγήσεις
<p>8.5: Προσαρμογή των εργαζομένων, των επιχειρήσεων και των επιχειρηματιών στην αλλαγή: Η ύπαρξη πολιτικών που έχουν στόχο να ευνοήσουν την πρόβλεψη και τη σωστή διαχείριση της αλλαγής και της αναδιάρθρωσης.</p>	<p>ΑΠ 2</p>	<p>ΜΕΡΙΚΩΣ</p>	<p>1. Έχουν τεθεί σε εφαρμογή μέσα για την υποστήριξη των κοινωνικών εταίρων και των δημοσίων αρχών ώστε να αναπτύξουν και να παρακολουθούν ενεργητικές προσεγγίσεις για την αλλαγή και την αναδιάρθρωση, τα οποία προωθούν την πρόβλεψη της αλλαγής</p>	<p>ΝΑΙ</p>	<p>Υλοποιούνται δράσεις για <u>μικρές και πολύ μικρές επιχειρήσεις (1-49 εργαζόμενους)</u> με στόχο την επιτάχυνση της προσαρμογής των επιχειρήσεων και των εργαζομένων στις αλλαγές τις αγορές, ιδιαίτερα στην περίοδο της οικονομικής κρίσης.</p> <p>Υλοποιούνται δράσεις για <u>επιχειρήσεις που απασχολούν 50 εργαζόμενους και άνω</u>, εκπόνησης σχεδίου προσαρμογής των επιχειρήσεων σε συνδυασμό με συμβουλευτικές υπηρεσίες και δράσεις κατάρτισης και επανακατάρτισης του προσωπικού.</p>	<p>Η αιρεσιμότητα εκπληρώνεται μερικώς διότι δεν εκπληρώνεται πλήρως το σύνολο των κριτηρίων. Έχουν όμως ολοκληρωθεί επιμέρους στάδια και έχουν δρομολογηθεί οι απαραίτητες ενέργειες για την εκπλήρωση των κριτηρίων.</p> <p>Χρόνος εκπλήρωσης αιρεσιμότητας: 31/12/2015</p> <p>Οι δράσεις που υλοποιούνται σήμερα θα ενισχυθούν με την ολοκλήρωση του συστήματος εθνικής εμβέλειας για τη συλλογή και ανάλυση των δεδομένων της αγοράς εργασίας, το οποίο θα βρίσκεται σε θέση λειτουργίας μέχρι το τέλος του 2015.</p>
			<p>2. Έχουν τεθεί σε εφαρμογή μέσα για την υποστήριξη των κοινωνικών εταίρων και των δημοσίων αρχών ώστε να αναπτύξουν και να παρακολουθούν ενεργητικές προσεγγίσεις για την αλλαγή και την αναδιάρθρωση, τα οποία προωθούν την προετοιμασία και τη διαχείριση της διαδικασίας</p>	<p>ΟΧΙ</p>		<p>Το Υπουργείο Εργασίας (Δ/νση Απασχόλησης & Εθνικό Ινστιτούτο Εργασίας και Ανθρώπινου Δυναμικού) επεξεργάζεται σειρά μέτρων με χρονικό ορίζοντα ολοκλήρωσης το τέλος 2015. Προβλέπονται αντίστοιχα:</p> <ul style="list-style-type: none"> — Κατάρτιση Σχεδίου Δράσης για την αντιμετώπιση της επαπειλούμενης ανεργίας με ανάπτυξη δράσεων συμβουλευτικής & παροχής υποστήριξης σε σωματεία εργαζομένων — Υιοθέτηση μέσων & εργαλείων για την πρόβλεψη και τη σωστή διαχείριση της αλλαγής και της αναδιάρθρωσης τα οποία θα

Εκ των προτέρων όρος	Άξονες προτεραιότητας για τους οποίους ισχύουν οι όροι	Εκπλήρωση του εκ των προτέρων όρου (ναι/όχι/εν μέρει)	Κριτήρια	Εκπλήρωση των κριτηρίων (ναι/όχι)	Αριθμός (αναφορά στις στρατηγικές, τη νομική πράξη ή άλλα σχετικά έγγραφα, συμπεριλαμβανομένων των συναφών τμημάτων, των άρθρων ή των παραγράφων, συνοδευόμενη από διαδικτυακούς συνδέσμους ή πρόσβαση στο πλήρες κείμενο)	Επεξηγήσεις
			αναδιάρθρωσης			<p>προκύψουν από:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Την αξιολογική μελέτη των στοιχείων που έχουν συγκεντρωθεί, καθώς και της αποτελεσματικότητας των παρεμβάσεων από την μέχρι τούδε υλοποίηση των προγραμμάτων διαρθρωτικής προσαρμογής των επιχειρήσεων • Την έρευνα πεδίου στις επιχειρήσεις & τους κλαδικούς φορείς που συμμετείχαν στα υλοποιηθέντα προγράμματα • Την αξιοποίηση καλών πρακτικών και σχετικών πρόσφατων μελετών <p>Στη διαμόρφωση του ως άνω συστήματος προβλέπεται η ενεργός συμμετοχή κλαδικών φορέων, επιχειρήσεων & οικείων φορέων εν γένει. (βλ. Παρ.ΙΙΙ1, ΕΣΠΑ)</p>
<p>10.4: Η ύπαρξη εθνικού ή περιφερειακού στρατηγικού πλαισίου πολιτικής για την ανάπτυξη της ποιότητας και της αποτελεσματικότητας των συστημάτων επαγγελματικής εκπαίδευσης</p>	<p>ΑΠ 2</p>	<p>ΜΕΡΙΚΩΣ</p>	<p>1. Να υφίσταται εθνικό ή περιφερειακό στρατηγικό πλαίσιο πολιτικής για την αύξηση της ποιότητας και της αποτελεσματικότητας των συστημάτων επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης (ΕΕΚ), εντός των ορίων του άρθρου 165 της ΣΛΕΕ, που περιλαμβάνει</p>	<p>ΟΧΙ</p>		<p>Η αιρεσιμότητα εκπληρώνεται μερικώς διότι αν και υπάρχει το σχετικό νομοθετικό πλαίσιο (Νόμος 4186/2013 (ΦΕΚ 193/Α) «Αναδιάρθρωση της Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης και άλλες διατάξεις») αναμένεται και η ολοκλήρωση της εκπόνησης του Εθνικού Πλαισίου για την Μαθητεία από το Υπουργείο Εργασίας.</p> <p>Το Εθνικό Πλαίσιο για τη Μαθητεία θα ολοκληρωθεί έως τέλος του 2015</p> <p>Χρόνος εκπλήρωσης αιρεσιμότητας: 31/12/2015</p>

Εκ των προτέρων όρος	Άξονες προτεραιότητας για τους οποίους ισχύουν οι όροι	Εκπλήρωση του εκ των προτέρων όρου (ναι/όχι/εν μέρει)	Κριτήρια	Εκπλήρωση των κριτηρίων (ναι/όχι)	Αριθμός (αναφορά στις στρατηγικές, τη νομική πράξη ή άλλα σχετικά έγγραφα, συμπεριλαμβανομένων των συναφών τμημάτων, των άρθρων ή των παραγράφων, συνοδευόμενη από διαδικτυακούς συνδέσμους ή πρόσβαση στο πλήρες κείμενο)	Επεξηγήσεις
και κατάρτισης (ΕΕΚ), εντός των ορίων του άρθρου 165 ΣΛΕΕ.			μέτρα:			
			2. Για τη βελτίωση της συνάφειας των συστημάτων ΕΕΚ με την αγορά εργασίας, σε στενή συνεργασία με τους σχετικούς φορείς καθώς και μέσω μηχανισμών πρόβλεψης των αναγκών σε δεξιότητες, της προσαρμογής των προγραμμάτων σπουδών και της ενίσχυσης συστημάτων μάθησης με βάση την εργασία στις διάφορες μορφές της	ΝΑΙ	1. Νόμος 4186/2013 (ΦΕΚ 193/Α) «Αναδιάρθρωση της Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης και άλλες διατάξεις.	
			3. Για τη βελτίωση της ποιότητας και της ελκυστικότητας της επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης (ΕΕΚ), μεταξύ άλλων μέσω της καθιέρωσης μιας εθνικής προσέγγισης διασφάλισης της ποιότητας για την ΕΕΚ (για παράδειγμα	ΝΑΙ	1. Νόμος 4186/2013 (ΦΕΚ 193/Α) «Αναδιάρθρωση της Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης και άλλες διατάξεις.	

Εκ των προτέρων όρος	Άξονες προτεραιότητας για τους οποίους ισχύουν οι όροι	Εκπλήρωση του εκ των προτέρων όρου (ναι/όχι/εν μέρει)	Κριτήρια	Εκπλήρωση των κριτηρίων (ναι/όχι)	Αριθμός (αναφορά στις στρατηγικές, τη νομική πράξη ή άλλα σχετικά έγγραφα, συμπεριλαμβανομένων των συναφών τμημάτων, των άρθρων ή των παραγράφων, συνοδευόμενη από διαδικτυακούς συνδέσμους ή πρόσβαση στο πλήρες κείμενο)	Επεξηγήσεις
			σύμφωνα με το Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Αναφοράς για τη Διασφάλιση της Ποιότητας στην Επαγγελματική Εκπαίδευση και Κατάρτιση) και της εφαρμογής των μέσων διαφάνειας και αναγνώρισης, όπως, για παράδειγμα, το Ευρωπαϊκό Σύστημα Ακαδημαϊκών Μονάδων για την Επαγγελματική Εκπαίδευση και Κατάρτισης (ECVET).			
<p>11: Η ύπαρξη στρατηγικού πλαισίου πολιτικής για την ενίσχυση της διοικητικής αποτελεσματικότητας των κρατών μελών, συμπεριλαμβανόμενης της μεταρρύθμισης της δημόσιας διοίκησης.</p>	<p>ΑΠ 2</p>	<p>ΜΕΡΙΚΩΣ</p>	<p>1. Καθιερώνεται και τίθεται σε εφαρμογή ένα στρατηγικό πλαίσιο πολιτικής για την ενίσχυση της διοικητικής απόδοσης των δημόσιων αρχών των κρατών μελών και των ικανοτήτων τους, με τα ακόλουθα στοιχεία:</p>	<p>ΝΑΙ</p>	<p>1. Ελληνική Στρατηγική για τη Διοικητική Μεταρρύθμιση "Δημόσια Διοίκηση 2015 - Οικοδόμηση μιας συμπαγούς, προσανατολισμένης στους πολίτες και αφοσιωμένης δημόσιας διοίκησης"</p> <p>2. "Στρατηγική για την Ηλεκτρονική Διακυβέρνηση 2014-2020"</p> <p>3. ΕΠ Διοικητική Μεταρρύθμιση 2007–2013</p> <p>4. Τα κείμενα για τη Διοικητική Μεταρρύθμιση & την Ηλεκτρονική Διακυβέρνηση εγκρίθηκαν από το Κυβερνητικό Συμβούλιο Μεταρρύθμισης στις 27.03.2014. http://www.ydmed.gov.gr/?p=8095</p>	<p>Η αιρεσιμότητα εκπληρώνεται μερικώς καθώς αν και έχουν εγκριθεί τα στρατηγικά κείμενα για τη Διοικητική Μεταρρύθμιση & την Ηλεκτρονική Διακυβέρνηση αναμένεται η ολοκλήρωση των ενεργειών για την ανάπτυξη των συστημάτων διαχείρισης ποιότητας.</p> <p>Χρόνος εκπλήρωσης αιρεσιμότητας: 30/12/2014</p> <p>Το στρατηγικό πλαίσιο για την ενίσχυση των δημοσίων αρχών εξειδικεύεται ως εξής:</p> <p>1. Κείμενο της ελληνικής στρατηγικής για τη διοικητική μεταρρύθμιση 2014-2015 με 6 πυλώνες. Η στρατηγική εκτείνεται ως το 2020 αλλά θα είναι κυλιόμενη ανά διετία με ταυτόχρονη αναπροσαρμογή με βάση την πρόοδο & τις ανάγκες</p> <p>2. Στρατηγικό κείμενο για την ηλεκτρονική</p>

Εκ των προτέρων όρος	Άξονες προτεραιότητας για τους οποίους ισχύουν οι όροι	Εκπλήρωση του εκ των προτέρων όρου (ναι/όχι/εν μέρει)	Κριτήρια	Εκπλήρωση των κριτηρίων (ναι/όχι)	Αριθμός (αναφορά στις στρατηγικές, τη νομική πράξη ή άλλα σχετικά έγγραφα, συμπεριλαμβανομένων των συναφών τμημάτων, των άρθρων ή των παραγράφων, συνοδευόμενη από διαδικτυακούς συνδέσμους ή πρόσβαση στο πλήρες κείμενο)	Επεξηγήσεις
					http://www.ydmed.gov.gr/?p=8091 (βλ. Παρ.ΙΙΙ1, ΕΣΠΑ)	<p>διακυβέρνηση με 3 στρατηγικές κατευθύνσεις</p> <p>3. Το ΕΠ Διοικητική Μεταρρύθμιση 2007 - 2013 βρίσκεται σε εξέλιξη. Μέσω αυτού έχουν υλοποιηθεί σημαντικές δράσεις που αφορούν:</p> <p>a Την αναβάθμιση των δημοσίων πολιτικών, εκσυγχρονισμό του ρυθμιστικού πλαισίου και των δομών της δημόσιας διοίκησης</p> <p>b Την ανάπτυξη του ανθρώπινου δυναμικού της δημόσιας διοίκησης.</p> <p>(βλ. Παρ.ΙΙΙ1, ΕΣΠΑ)</p>
			2. Ανάλυση και στρατηγικό σχεδιασμό των νομικών, οργανωτικών ή/και διαδικαστικών ενεργειών μεταρρύθμισης	ΝΑΙ	<ol style="list-style-type: none"> 1. Έκθεση ΟΟΣΑ "Ελλάδα: Αξιολόγηση της Κεντρικής Διοίκησης ΟΟΣΑ, 2012" 2. Σύσταση & τακτική λειτουργία Κυβερνητικού Συμβουλίου Διοικητικής Μεταρρύθμισης 3. Ελληνική Στρατηγική για τη Διοικητική Μεταρρύθμιση "Δημόσια Διοίκηση 2015 Οικοδόμηση μιας συμπαγούς, προσανατολισμένης στους πολίτες και αφοσιωμένης δημόσιας διοίκησης" 4. Στρατηγική για την Ηλεκτρονική Διακυβέρνηση 2014-2020 5. Σχέδιο Δράσης για την Ηλεκτρονική Διακυβέρνηση 2014-2017 6. ΕΠΑΜ 2007-2013 - Γενικός Στόχος 1 (βλ. Παρ.ΙΙΙ1, ΕΣΠΑ) 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Στην έκθεση του ΟΟΣΑ εξετάστηκε το υφιστάμενο κανονιστικό πλαίσιο, η οργανωτική δομή και οι διαδικαστικοί κανόνες της ΔΔ 2. Στο Κυβερνητικό Συμβούλιο ΔΜ προεδρεύει ο Πρωθυπουργός & συμμετέχουν οι αρμόδιοι Υπουργοί και ΓΓ 3. Υλοποίηση/ ολοκλήρωση βασικών μεταρρυθμίσεων (Καλλικράτης) 4. Οι πυλώνες του στρατηγικού οράματος για τη ΔΜ αφορούν: Οικοδόμηση συμπαγούς και καλά συντονισμένης διοίκησης/ Σχεδιασμός δημόσιου τομέα προσανατολισμένου στον πολίτη/ Προσαρμογή των ανθρώπινων πόρων στο στρατηγικό όραμα και στους δημοσιονομικούς περιορισμούς/ Ενίσχυση της υπεύθυνης διαχείρισης των υψηλόβαθμων στελεχών/ Οικοδόμηση κουλτούρας αποτελεσμάτων/ Σχεδιασμός δυνατοτήτων αυτοβελτίωσης 5. Οι στρατηγικές κατευθύνσεις για την ηλεκτρονική διακυβέρνηση αφορούν:

Εκ των προτέρων όρος	Άξονες προτεραιότητας για τους οποίους ισχύουν οι όροι	Εκπλήρωση του εκ των προτέρων όρου (ναι/όχι/εν μέρει)	Κριτήρια	Εκπλήρωση των κριτηρίων (ναι/όχι)	Αριθμός (αναφορά στις στρατηγικές, τη νομική πράξη ή άλλα σχετικά έγγραφα, συμπεριλαμβανομένων των συναφών τμημάτων, των άρθρων ή των παραγράφων, συνοδευόμενη από διαδικτυακούς συνδέσμους ή πρόσβαση στο πλήρες κείμενο)	Επεξηγήσεις
						<p>Εκσυγχρονισμό κράτους και διοίκησης/ Επανασύνδεση πολίτη με κράτος και διοίκηση/ Συντονισμός οριζοντίων πολιτικών ΤΠΕ στη ΔΔ</p> <p>6. Στο ΕΠΑΜ 2007-2013 (ΓΣ 1) πραγματοποιούνται δράσεις όπως, οδικοί χάρτες, νέα οργανογράμματα κλπ.</p> <p>(βλ. Παρ.ΙΙΙ1, ΕΣΠΑ)</p>
			3. Ανάπτυξη συστημάτων διαχείρισης ποιότητας.	ΟΧΙ	<ol style="list-style-type: none"> 1. Το Κοινό Πλαίσιο Αξιολόγησης (ΚΠΑ) έχει εισαχθεί στο ελληνικό διοικητικό σύστημα 2. Κείμενο Ελληνικής Στρατηγικής για τη Διοικητική Μεταρρύθμιση "Δημόσια Διοίκηση 2015 - Πυλώνας 5: Οικοδόμηση μιας κουλτούρας αποτελεσμάτων" 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Το ΚΠΑ εστιάζει το ενδιαφέρον του στην εφαρμογή ενός σχετικά εύκολου εργαλείου Ολικής Ποιότητας. Αποτελεί μετεξέλιξη του EFQM. Το μοντέλο έχει 9 κριτήρια. <p>Βάσει των εγκυκλίων ΔΠΠΑ/Φ. 1/6-4-2005 και ΔΠΠΑ/Φ.1/οικ. 6304/12-3-2007 οι υπηρεσίες και φορείς του Ελληνικού Δημοσίου υποχρεούνται να ενημερώνουν την ΔΠΠΑ για την εφαρμογή και τα αποτελέσματα της εφαρμογής του ΚΠΑ.</p> <p>Η Δ/ση Ποιότητας και Αποδοτικότητας, Τμήμα Τεκμηρίωσης και Καλύτερων Πρακτικών του ΥΔιΜΗΔ έχει εκδώσει Οδηγό Εφαρμογής, ο οποίος περιλαμβάνει αναλυτικές πληροφορίες για τον τρόπο εφαρμογής του ΚΠΑ, ενώ με την εγκύκλιο ΔΠΠΑ/Φ.1/οικ.9537/12-4-2007 παρέχονται κρίσιμες διευκρινίσεις για την επιτυχή εφαρμογή του ΚΠΑ.</p> <p>Το ΥΔΜΗΔ θα εκπονήσει σχέδιο δράσης για τη στοχοθεσία και την ποιότητα τις έως 31/12/2014.</p> <ol style="list-style-type: none"> 2. Ο Πυλώνας 5 του στρατηγικού κειμένου για την διοικητική μεταρρύθμιση αφορά την

Εκ των προτέρων όρος	Άξονες προτεραιότητας για τους οποίους ισχύουν οι όροι	Εκπλήρωση του εκ των προτέρων όρου (ναι/όχι/εν μέρει)	Κριτήρια	Εκπλήρωση των κριτηρίων (ναι/όχι)	Αριθμός (αναφορά στις στρατηγικές, τη νομική πράξη ή άλλα σχετικά έγγραφα, συμπεριλαμβανομένων των συναφών τμημάτων, των άρθρων ή των παραγράφων, συνοδευόμενη από διαδικτυακούς συνδέσμους ή πρόσβαση στο πλήρες κείμενο)	Επεξηγήσεις
						<p>εισαγωγή συστημάτων μέτρησης απόδοσης και ποιότητας. (βλ. Παρ.ΙΙΙ1, ΕΣΠΑ)</p>
			<p>4. Ολοκληρωμένες δράσεις για την απλούστευση και εξορθολογισμό των διοικητικών διαδικασιών</p>	<p>ΝΑΙ</p>	<p>1. Κείμενο Ελληνικής Στρατηγικής για την Διοικητική Μεταρρύθμιση "Δημόσια Διοίκηση 2015 - Οικοδόμηση μιας συμπαγούς, προσανατολισμένης στους πολίτες και αφοσιωμένης δημόσιας διοίκησης" - 2ος Πυλώνας</p> <p>2. Κείμενο "Στρατηγική για την Ηλεκτρονική Διακυβέρνηση 2014 - 2020" - Στόχος α1</p> <p>3. ΕΠ Διοικητική Μεταρρύθμιση 2007 – 2013</p> <p>4. Διεύθυνση Απλούστευσης Διαδικασιών του ΥΔιΜΗΔ</p>	<p>1. Ανάλυση των βασικών αναγκών μέσω:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Χαρτογράφηση των πλέον επαχθών διοικητικών διαδικασιών και εντοπισμού 250 εμποδίων για την επιχειρηματικότητα (ΣΕΒ) - Πιλοτικής μέτρησης του διοικητικού φόρτου (2008 & 2010), (ΕΥΣΣΕΠ) - Ελληνικής έκδοσης του Τυποποιημένου Μοντέλου Κόστους για την προσαρμογή των τεχνικών μετρήσεων στο ελληνικό κανονιστικό πλαίσιο (ΕΥΣΣΕΠ) <p>2. Σε εξέλιξη ολοκληρωμένες δράσεις απλοποίησης διαδικασιών και μέτρησης διοικητικών βαρών (ΕΠΔΜ 2007-2013).</p> <p>3. Προσδιορισμός σαφών στόχων και δράσεων (Στρατηγικά Κείμενα για τη ΔΜ & την Ηλεκτρονική Διακυβέρνηση.)</p> <p>4. Προτάσεις για την Αναμόρφωση της Νομοθεσίας σε 13 τομείς -αντικείμενα των οικείων εκθέσεων του ΟΟΣΑ.</p> <p>5. Διασφάλιση της τακτικής επανεξέτασης του διοικητικού βάρους (Ν. 4048/2012).</p> <p>6. Κατάργηση της υποχρέωσης υποβολής πρωτοτύπων ή επικυρωμένων αντιγράφων εγγράφων από φορείς του Δημοσίου και του</p>

Εκ των προτέρων όρος	Άξονες προτεραιότητας για τους οποίους ισχύουν οι όροι	Εκπλήρωση του εκ των προτέρων όρου (ναι/όχι/εν μέρει)	Κριτήρια	Εκπλήρωση των κριτηρίων (ναι/όχι)	Αριθμός (αναφορά στις στρατηγικές, τη νομική πράξη ή άλλα σχετικά έγγραφα, συμπεριλαμβανομένων των συναφών τμημάτων, των άρθρων ή των παραγράφων, συνοδευόμενη από διαδικτυακούς συνδέσμους ή πρόσβαση στο πλήρες κείμενο)	Επεξηγήσεις
						ευρύτερου δημόσιου τομέα (Ν 4250/2014). (βλ. Παρ.ΙΙΙ1, ΕΣΠΑ)
			5. Ανάπτυξη και εφαρμογή στρατηγικών και πολιτικών για τους ανθρώπινους πόρους που καλύπτουν τις κύριες ελλείψεις στον τομέα αυτό	ΝΑΙ	<ol style="list-style-type: none"> 1. Έκθεση ΟΟΣΑ "Ελλάδα: Αξιολόγηση της Κεντρικής Διοίκησης ΟΟΣΑ, 2012" 2. Κείμενο Ελληνικής Στρατηγικής για τη Διοικητική Μεταρρύθμιση "Δημόσια Διοίκηση 2015 - Οικοδόμηση μιας συμπαγούς, προσανατολισμένης στους πολίτες και αφοσιωμένης δημόσιας διοίκησης" - 3ος Πυλώνας και 4ος Πυλώνας 3. ΕΠ Διοικητική Μεταρρύθμιση 2007 - 2013 - Γενικός Στόχος 2 4. Κείμενο "Στρατηγική για την Ηλεκτρονική Διακυβέρνηση 2014 - 2020" - στόχος α3 5. Γενική Διεύθυνση Ανθρώπινου Δυναμικού του ΥΔιΜΗΔ 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Πραγματοποιήθηκε ανάλυση των βασικών αναγκών στην έκθεση "Ελλάδα: Αξιολόγηση της Κεντρικής Διοίκησης ΟΟΣΑ, 2012" και έγιναν 10 προτάσεις. 2. Ο Πυλώνας 3 "Προσαρμογή των ανθρώπινων πόρων στο στρατηγικό όραμα & στους δημοσιονομικούς περιορισμούς" του στρατηγικού σχεδίου για τη διοικητική μεταρρύθμιση εξυπηρετεί το εν λόγω κριτήριο. Ειδική μέριμνα για πολιτικές διαχείρισης για υψηλόβαθμα στελέχη αναφέρονται στο Πυλώνα 4. 3. Στο στρατηγικό κείμενο για την ηλ. διακυβέρνηση και συγκεκριμένα στο στόχο α3) «ενιαία διαχείριση πόρων δημόσιας διοίκησης» γίνεται αναφορά σε σχεδιασμό, υλοποίηση και παραγωγική λειτουργία ενός ολοκληρωμένου συστήματος για την προμήθεια, χρήση, λειτουργία και συντήρηση πληροφοριακών υποδομών του δημοσίου καθώς και για την παρακολούθηση της διαχείρισης ανθρώπινου δυναμικού των υπηρεσιών του. 4. Η Γενική Δ/νση Ανθρώπινου Δυναμικού είναι υπεύθυνη για τον επιχειρησιακό σχεδιασμό της πολιτικής για το Ανθρώπινο Δυναμικό, την παρακολούθηση & αξιολόγηση. <p>(βλ. Παρ.ΙΙΙ1, ΕΣΠΑ)</p>

Εκ των προτέρων όρος	Άξονες προτεραιότητας για τους οποίους ισχύουν οι όροι	Εκπλήρωση του εκ των προτέρων όρου (ναι/όχι/εν μέρει)	Κριτήρια	Εκπλήρωση των κριτηρίων (ναι/όχι)	Αριθμός (αναφορά στις στρατηγικές, τη νομική πράξη ή άλλα σχετικά έγγραφα, συμπεριλαμβανομένων των συναφών τμημάτων, των άρθρων ή των παραγράφων, συνοδευόμενη από διαδικτυακούς συνδέσμους ή πρόσβαση στο πλήρες κείμενο)	Επεξηγήσεις
			6. Ανάπτυξη δεξιοτήτων σε όλα τα επίπεδα της επαγγελματικής ιεραρχίας στο πλαίσιο των δημόσιων αρχών	ΝΑΙ	<ol style="list-style-type: none"> 1. Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Διοικητικής Μεταρρύθμισης 2007-2013 (ΕΠΔΜ) - Γενικός Στόχος 2 2. Κείμενο Ελληνικής Στρατηγικής για τη Διοικητική Μεταρρύθμιση "Δημόσια Διοίκηση 2015 - Οικοδόμηση μιας συμπαγούς, προσανατολισμένης στους πολίτες και αφοσιωμένης δημόσιας διοίκησης" 3ος και 4ος πυλώνας 3. Κείμενο "Στρατηγική για την Ηλεκτρονική Διακυβέρνηση 2014 - 2020" - στόχος β5 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Σχέδια κατάρτισης ανά φορέα άσκησης πολιτικής- Αξιολόγηση από το ΕΚΔΔΑ και ενσωμάτωση των αναγκών στον Προγραμματισμό λειτουργίας του ΕΚΔΔΑ 2. Θεσμοθετημένη διαδικασία ανίχνευσης εκπαιδευτικών αναγκών μέσω ανάπτυξης Σχεδίων Κατάρτισης ανά φορέα άσκησης πολιτικής 3. Το ΕΚΔΔΑ έχει προσαρμόσει τη διαδικασία ανίχνευσης εκπαιδευτικών αναγκών ώστε να εντάσσονται στα προγράμματα επιμόρφωσης δημοσίων υπαλλήλων και οι υπάλληλοι που εντάσσονται στο πρόγραμμα κινητικότητας των άρθρων 90 και 91 του ν. 4172/2013 4. Οι πυλώνες 3 (κατά μικρότερο λόγο) και 4 (κατά κύριο λόγο) του κειμένου της ελληνικής στρατηγικής για την διοικητική μεταρρύθμιση αφορούν κατά κύριο λόγο την εξυπηρέτηση του εν λόγω κριτηρίου 5. Ο στόχος β5 για την αντιμετώπιση του ψηφιακού αναλφαριθμητισμού στοχεύει στην αντιμετώπιση του φαινομένου ότι μεγάλο μέρος των στελεχών του δημόσιου τομέα δεν έχει τις απαραίτητες γνώσεις για να υποστηρίξει την ηλεκτρονική μεταρρύθμιση της δημόσιας διοίκησης. <p>(βλ. Παρ.ΙΙΙ1, ΕΣΠΑ)</p>
			7. Ανάπτυξη διαδικασιών και εργαλείων παρακολούθησης και	ΝΑΙ	<ol style="list-style-type: none"> 1. Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Διοικητικής Μεταρρύθμισης 2007-2013 (ΕΠΔΜ) 2. Κείμενο Ελληνικής Στρατηγικής για την Διοικητική Μεταρρύθμιση "Δημόσια 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Το Εθνικό Κέντρο Δημόσιας Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης (ΕΚΔΔΑ) είναι ο αρμόδιος δημόσιος φορέας παροχής υπηρεσιών κατάρτισης των δημοσίων στελεχών, ενώ

Εκ των προτέρων όρος	Άξονες προτεραιότητας για τους οποίους ισχύουν οι όροι	Εκπλήρωση του εκ των προτέρων όρου (ναι/όχι/εν μέρει)	Κριτήρια	Εκπλήρωση των κριτηρίων (ναι/όχι)	Αριθμός (αναφορά στις στρατηγικές, τη νομική πράξη ή άλλα σχετικά έγγραφα, συμπεριλαμβανομένων των συναφών τμημάτων, των άρθρων ή των παραγράφων, συνοδευόμενη από διαδικτυακούς συνδέσμους ή πρόσβαση στο πλήρες κείμενο)	Επεξηγήσεις
			αξιολόγησης.		Διοίκηση 2015 - Οικοδόμηση μιας συμπαγούς, προσανατολισμένης στους πολίτες και αφοσιωμένης δημόσιας διοίκησης" 5ος και 6ος πυλώνας	<p>αναβάθμιση την επιχειρησιακή λειτουργία του προκειμένου να ανταποκριθεί στον εκπαιδευτικό του ρόλο</p> <p>2. Οι πυλώνες 5 και 6 του κειμένου της ελληνικής στρατηγικής για την διοικητική μεταρρύθμιση αφορούν κατά κύριο λόγο την εξυπηρέτηση του εν λόγω κριτηρίου.</p> <p>Σημειώνεται ότι το ΕΚΔΔΑ υλοποιεί έργο «Εκπόνηση και εφαρμογή στρατηγικού και επιχειρησιακού σχεδίου ΕΚΔΔΑ / Συστήματος διαρκούς αξιολόγησης των δράσεων και υποστήριξη εφαρμογής τους».</p>

7.2 Περιγραφή των δράσεων για την εκπλήρωση των εκ των προτέρων όρων, αρμόδιοι φορείς και χρονοδιάγραμμα⁷⁶

Πίνακας 25: Δράσεις για να εκπληρωθούν οι εφαρμοστέοι γενικοί εκ των προτέρων όροι

Γενικός εκ των προτέρων όρος	Κριτήρια που δεν πληρούνται	Δράσεις προς ανάληψη	Προθεσμία (ημερομηνία)	Αρμόδιοι φορείς
3. Αναπηρία	2. Ρυθμίσεις για την εκπαίδευση του προσωπικού των αρχών που συμμετέχουν στη διαχείριση και τον έλεγχο των ESI funds στους τομείς της εφαρμοστέας κοινοτικής και διεθνούς νομοθεσίας και πολιτικής για την αναπηρία, και την πρακτική εφαρμογή του UNCRPD όπως αντικατοπτρίζεται στην ΕΕ και εθνική νομοθεσία, ανάλογα με την περίπτωση.	1. Διερεύνηση και καταγραφή των εκπαιδευτικών αναγκών των στελεχών σε σχετικά θέματα	15/6/2014	ΜΟΔ Α.Ε. με τη συνεργασία της Εθνικής Συνομοσπονδίας Ατόμων Με Αναπηρία καθώς και της Διεύθυνσης Διεθνών Σχέσεων της Γενικής Διεύθυνσης Διοικητικής Υποστήριξης του Υπουργείου Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Πρόνοιας
		2. Κατάρτιση σχεδίου δράσης εκπαιδευτικής παρέμβασης, μεθοδολογικά εργαλεία & πιλοτική εφαρμογή	15/10/2014	ΜΟΔ Α.Ε. με τη συνεργασία της Εθνικής Συνομοσπονδίας Ατόμων Με Αναπηρία καθώς και της Διεύθυνσης Διεθνών Σχέσεων της Γενικής Διεύθυνσης Διοικητικής Υποστήριξης του Υπουργείου Εργασίας, Κοινωνικής
4. Δημόσιες συμβάσεις	1. Ρυθμίσεις για την αποτελεσματική εφαρμογή των κανόνων της Ένωσης περί δημόσιων συμβάσεων μέσω κατάλληλων μηχανισμών.	1. Ψήφιση νόμου για την κωδικοποίηση και ενοποίηση του κανονιστικού & θεσμικού πλαισίου σύναψης ΔΣ	31/05/2014	Υπουργείο. Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας ΕΑΑΔΗΣΥ
		2. Έκδοση των εκτελεστικών/ διοικητικών πράξεων για την εφαρμογή ορισμένων διατάξεων του νόμου	31/12/2014	Υπουργείο. Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας ΕΑΑΔΗΣΥ
	2. Ρυθμίσεις που διασφαλίζουν διαφανείς διαδικασίες ανάθεσης δημοσίων συμβάσεων	1. Υλοποίηση σχεδίου δράσης για το e-procurement όσον αφορά την ανάθεση ΔΣ προμηθειών & υπηρεσιών	31/10/2015	Γενική Γραμματεία Εμπορίου ΕΑΑΔΗΣΥ
		2. Υλοποίηση σχεδίου δράσης για το e-procurement όσον αφορά την ανάθεση ΔΣ	31/12/2015	Γενική Γραμματεία Εμπορίου ΕΑΑΔΗΣΥ

⁷⁶ Οι πίνακες 25 και 26 καλύπτουν μόνο εφαρμοστέους γενικούς και θεματικούς εκ των προτέρων όρους που δεν έχουν καθόλου ή μόνο εν μέρει εκπληρωθεί (βλ. πίνακα 24) κατά τη χρονική στιγμή της υποβολής του επιχειρησιακού προγράμματος.

Γενικός εκ των προτέρων όρος	Κριτήρια που δεν πληρούνται	Δράσεις προς ανάληψη	Προθεσμία (ημερομηνία)	Αρμόδιοι φορείς
		έργων		
	4. Ρυθμίσεις για την εξασφάλιση της διοικητικής ικανότητας για την εφαρμογή των κανόνων της ένωσης περί δημοσίων συμβάσεων,	1. Σχέδιο δράσης των εθνικών αρχών & υπηρεσιών με τη Γ. Δ/νση Εσωτερικής Αγοράς & Υπηρεσιών της ΕΕ	31/09/2014	Υπουργείο. Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας ΕΑΑΔΗΣΥ
7. Στατιστικά συστήματα και δείκτες αποτελεσμάτων	1. Ρυθμίσεις για την έγκαιρη συλλογή και άθροιση των στατιστικών δεδομένων, οι οποίες περιλαμβάνουν τα ακόλουθα στοιχεία:: — τον προσδιορισμό των πόρων και των μηχανισμών που διασφαλίζουν τη στατιστική επικύρωση:	1. Διαμόρφωση μηχανισμού για ανάπτυξη και επικαιροποίηση του Ενιαίου Συστήματος Δεικτών.	31/5/2014	ΕΘΝΙΚΗ ΑΡΧΗ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΥ/ ΜΟΝΑΔΑ Β' ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ ΚΑΙ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ - ΓΓΕΑ
		2. Διαμόρφωση 1ης Εγκυκλίου με αρχικές κατευθύνσεις για την ανάπτυξη ενιαίου συστήματος δεικτών ΕΣΠΑ.	31/5/2014	ΕΘΝΙΚΗ ΑΡΧΗ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΥ/ ΜΟΝΑΔΑ Β' ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ ΚΑΙ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ & ΕΥΣΕΚΤ
		3. Διαμόρφωση 2ης Εγκυκλίου για την ανάπτυξη του ενιαίου συστήματος δεικτών ΕΣΠΑ.	30/6/2014	ΕΘΝΙΚΗ ΑΡΧΗ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΥ/ ΜΟΝΑΔΑ Β' ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ ΚΑΙ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ & ΕΥΣΕΚΤ
		4. Ανάπτυξη συστήματος συλλογής/αποθήκευσης/αναφοράς/ μετάδοσης στοιχείων μεμονωμένων συμμετοχών (ΕΚΤ)	30/6/2014	ΕΥΣΕΚΤ σε συνεργασία με ΕΥΣΣΑΑΠ, ΕΥ ΟΠΣ και ΕΥΘΥ
		5. Κατάρτιση εγγράφου "Ενιαίο Σύστημα Δεικτών ΕΣΠΑ 2014-2020".	30/4/2015	ΕΘΝΙΚΗ ΑΡΧΗ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΥ/ ΜΟΝΑΔΑ Β' ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ ΚΑΙ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ, ΕΥΣΕΚΤ, Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης, ΕΥ ΟΠΣ, ΕΥΘΥ
		6. Ενσωμάτωση των ρυθμίσεων του Συστήματος Παρακολούθησης στο ΣΔΕ καθώς και στο νέο νόμο ΕΣΠΑ.	31/10/2015	ΕΥΘΥ με τη συνεργασία της ΕΥΣΣΑΑΠ
		7. Ανάπτυξη μηχανισμού στατιστικής επικύρωσης και μόνιμης συνεργασίας της ΕΑΣ με την ΕΛΣΤΑΤ.	31/10/2015	ΕΘΝΙΚΗ ΑΡΧΗ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΥ/ΕΥΣΣΑΑΠ/ ΜΟΝΑΔΑ Β' ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ ΚΑΙ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ σε συνεργασία με την

Γενικός εκ των προτέρων όρος	Κριτήρια που δεν πληρούνται	Δράσεις προς ανάληψη	Προθεσμία (ημερομηνία)	Αρμόδιοι φορείς
				ΕΛΣΤΑΤ, την ΕΥΣΕΚΤ και τις Διαχειριστικές Αρχές των Προγραμμάτων
		8. Ρυθμίσεις για την προστασία προσωπικών δεδομένων στην παρακολούθηση του ΕΣΠΑ και των δεικτών ΕΚΤ.	30/6/2015	ΥΠ. ΕΡΓΑΣΙΑΣ/ ΕΥΣΕΚΤ ΣΕ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΜΕ ΤΗΝ ΑΡΧΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΠΡΟΣΩΠΙΚΩΝ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ
		9. Προσαρμογή του ΟΠΣ-ΕΡΓΟΡΑΜΑ στην ηλεκτρονική αποθήκευση δεδομένων <u>δεικτών</u> & αποστολή στην ΕΕ.	30/4/2016	ΕΥ ΟΠΣ
	2. Ρυθμίσεις για την έγκαιρη συλλογή και άθροιση των στατιστικών δεδομένων, οι οποίες περιλαμβάνουν τα ακόλουθα στοιχεία :	1. Αναβάθμιση του διαδικτυακού τόπου www.anaptyxi.gov.gr/	30/4/2016	ΕΥ ΟΠΣ – ΜΟΔ ΑΕ
	— Ρυθμίσεις για τη δημοσίευση και τη δημόσια διάθεση των σωρευτικών δεδομένων	2. Ενσωμάτωση στο ΣΔΕ και το νόμο ΕΣΠΑ, σχετικών αναφορών δημοσίευσης-σωρευτικών δεδομένων δεικτών.	30/4/2016	ΕΥΘΥ, σε συνεργασία με την ΕΥΣΣΑΑΠ/Μονάδα Β'
		3. Ρυθμίσεις για τη δημοσιοποίηση των Ετήσιων Εκθέσεων προόδου των ΕΠ στις ιστοσελίδες των ΕΥΔ & ΕΣΠΑ.	30/6/2014	ΕΥΣΣΑΑΠ/ ΜΟΝΑΔΑ Β' ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ ΚΑΙ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ
	3. Αποτελεσματικό σύστημα δεικτών παρακολούθησης που περιλαμβάνει: — Επιλογή δεικτών αποτελέσματος για κάθε πρόγραμμα, παρέχοντας πληροφορίες σχετικά με το τι παρακινεί την επιλογή των δράσεων πολιτικής που χρηματοδοτούνται από το πρόγραμμα	1. Ανάλυση αν η επιλογή των δεικτών αποτελέσματος αντανακλά την επιλογή των δράσεων πολιτικής	20/7/2014	Διαχειριστικές Αρχές & Ομάδες Σχεδιασμού Προγράμματος των ΕΠ (βάσει των εκθέσεων των εκ των προτέρων αξιολόγησης)
	4. Αποτελεσματικό σύστημα δεικτών παρακολούθησης που περιλαμβάνει:	1. Επιλογή δεικτών αποτελέσματος με τιμές βάσης και στόχου για κάθε ΕΠ και εισαγωγή στην SFC2014	20/7/2014	Διαχειριστικές Αρχές & Ομάδες Σχεδιασμού Προγράμματος των ΕΠ

Γενικός εκ των προτέρων όρος	Κριτήρια που δεν πληρούνται	Δράσεις προς ανάληψη	Προθεσμία (ημερομηνία)	Αρμόδιοι φορείς
	– Θέσπιση στόχων για αυτούς τους δείκτες	2. Σταδιακή κάλυψη των ελλείψεων σε τιμές βάσης, στόχου και μεθόδων μέτρησης δεικτών αποτελέσματος.	30/4/2016	ΕΥΣΣΑΑΠ/ Μονάδα Β' - Διαχειριστικές Αρχές - Ομάδες Σχεδιασμού Προγράμματος των ΕΠ
	5. Αποτελεσματικό σύστημα δεικτών παρακολούθησης που περιλαμβάνει: 1. Τήρηση των ακόλουθων προϋποθέσεων για κάθε δείκτη: σταθερότητα και στατιστική επικύρωση, σαφήνεια της κανονιστικής ερμηνείας, ανταπόκριση στην πολιτική, έγκαιρη συλλογή των στοιχείων	Ολοκλήρωση των εκθέσεων της εκ των προτέρων αξιολόγησης (αξιολόγηση κριτηρίων ποιότητας δεικτών).	20/7/2014	Ομάδες Σχεδιασμού Προγράμματος των ΕΠ και Διαχειριστικές Αρχές
	6. Αποτελεσματικό σύστημα δεικτών παρακολούθησης που περιλαμβάνει: 2. Διαδικασίες που διασφαλίζουν ότι όλες οι πράξεις που χρηματοδοτούνται από το πρόγραμμα περιλαμβάνουν ένα αποτελεσματικό σύστημα δεικτών	1. Περιγραφή μεθόδου ανάπτυξης υποσυστήματος δεικτών, σύμφωνα με το αρ.125.3.α.i Καν. ΕΚ 1303/2013.	30/4/2016	ΕΥΣΣΑΑΠ και ΕΥΣΕΚΤ με τη συνεργασία της ΕΥ ΟΠΣ και των Διαχειριστικών Αρχών των Προγραμμάτων
		2. Ανάπτυξη πλαισίου συλλογής δεδομένων για τη διενέργεια αξιολογήσεων επιπτώσεων.	30/4/2016	ΕΥΣΣΑΑΠ & ΕΥΣΕΚΤ

Πίνακας 26: Δράσεις για να εκπληρωθούν οι εφαρμοστέοι θεματικοί εκ των προτέρων όροι

Θεματικός εκ των προτέρων όρος	Κριτήρια που δεν πληρούνται	Δράσεις προς ανάληψη	Προθεσμία (ημερομηνία)	Αρμόδιοι φορείς
1.1. Η ύπαρξη εθνικού ή περιφερειακού πλαισίου πολιτικής έρευνας και καινοτομίας για «έξυπνη εξειδίκευση», όπου μπορεί να εφαρμοσθεί, συνδεδεμένου με το Εθνικό Πρόγραμμα Μεταρρυθμίσεων, το οποίο να προκαλεί μόχλευση στην ιδιωτική δαπάνη για έρευνα και καινοτομία	Να υφίσταται εθνική ή περιφερειακή στρατηγική έξυπνης εξειδίκευσης, η οποία :	Ενεργός συμμετοχή των ενδιαφερόμενων μερών. (Εν εξελίξει)	31/3/2014	Γενική Γραμματεία Έρευνας και Τεχνολογίας
		Επιλογή προτεραιοτήτων ευφυούς εξειδίκευσης	30/11/2014	Γενική Γραμματεία Έρευνας και Τεχνολογίας
		Δομές και μηχανισμοί για την παρακολούθηση της διαδικασίας της επιχειρηματικής ανακάλυψης	30/11/2014	Γενική Γραμματεία Έρευνας και Τεχνολογίας
		Τελική διαμόρφωση της στρατηγικής RIS3	15/1/2015	Γενική Γραμματεία Έρευνας και Τεχνολογίας
	3. περιγράφει μέτρα για την ενθάρρυνση των ιδιωτικών επενδύσεων σε E&TA	Επεξεργασία των προτάσεων που υποβλήθηκαν στο πλαίσιο της διαβούλευσης	30/6/2014	Γενική Γραμματεία Έρευνας και Τεχνολογίας
	4. περιέχει μηχανισμό παρακολούθησης	Ανάπτυξη συστήματος παρακολούθησης	30/11/2014	Γενική Γραμματεία Έρευνας και Τεχνολογίας

<p>1.2 Η ύπαρξη της πολυετούς σχεδίου για τον προϋπολογισμό κόστους και τον καθορισμό προτεραιοτήτων των επενδύσεων</p>	<p>Να έχει υιοθετηθεί ένα ενδεικτικό πολυετές σχέδιο για τον προϋπολογισμό κόστους και τον καθορισμό προτεραιοτήτων για επενδύσεις που σχετίζονται με της προτεραιότητες της ΕΕ και όπου είναι εφικτό με της προτεραιότητες του Ευρωπαϊκού Στρατηγικού Φόρουμ για της Ερευνητικές Υποδομές (European Strategy Forum on Research Infrastructures – ESFRI)Υποδομές (European Strategy Forum on Research Infrastructures – ESFRI)</p>	<p>Παρακολούθηση, έλεγχος και επικύρωση της επιλογής των προτεραιοτήτων</p>	<p>31/12/2014</p>	<p>Γενική Γραμματεία Έρευνας και Τεχνολογίας</p>
<p>2.1 Ψηφιακή ανάπτυξη: Η ύπαρξη της πλαισίου στρατηγικής για την ψηφιακή ανάπτυξη με στόχο την ενθάρρυνση της ζήτησης οικονομικά προσιτών, καλής ποιότητας και διαλειτουργικών μέσω της χρήσης των ΤΠΕ ιδιωτικών και δημόσιων υπηρεσιών και αύξηση του βαθμού χρήσης της από της πολίτες, της επιχειρήσεις και τη δημόσια διοίκηση, συμπεριλαμβανομένων των πρωτοβουλιών διασυνοριακής συνεργασίας.</p>	<p>Να υφίσταται θεσπιστεί στρατηγικό πλαίσιο στρατηγικής για την ψηφιακή ανάπτυξη, για παράδειγμα, στο πλαίσιο της εθνικής ή της περιφερειακής στρατηγικής για έξυπνη εξειδίκευση, το οποίο περιλαμβάνει:</p>	<p>Ενσωμάτωση των σχολίων της δημόσιας διαβούλευσης και ολοκλήρωση της στρατηγικής για την ΨΑ</p>	<p>31/5/2014</p>	<p>Γενική Γραμματεία Τηλεπικοινωνιών και Ταχυδρομείων</p>
<p>2.2 Υποδομή δικτύων πρόσβασης της γενιάς (NGA): Η ύπαρξη εθνικών ή περιφερειακών σχεδίων NGA που λαμβάνουν υπόψη της περιφερειακές δράσεις για την επίτευξη των στόχων της ΕΕ για την πρόσβαση υψηλής ταχύτητας στο διαδίκτυο42, που εστιάζονται σε περιοχές της οποίες η αγορά δεν μπορεί να παρέχει ανοικτή υποδομή με προσιτό κόστος και σε ικανοποιητική ποιότητα,</p>	<p>Να έχει καταρτισθεί ένα εθνικό ή/και περιφερειακό σχέδιο για Υποδομές Ψηφιακής Πρόσβασης Της Γενιάς που να περιλαμβάνει:</p>	<p>Διαβούλευση με stakeholders και υποβολή του draft Εθνικού Ευρυζωνικού Σχεδίου στην Ε.Ε.</p>	<p>30/4/2014</p>	<p>Γενική Γραμματεία Τηλεπικοινωνιών και Ταχυδρομείων</p>

<p>σύμφωνα με της κανόνες ανταγωνισμού και κρατικών ενισχύσεων της ΕΕ και παρέχουν προσβάσιμες υπηρεσίες της ευάλωτες ομάδες.</p>				
		<p>Δημόσια διαβούλευση επί του Εθνικού Ευρυζωνικού Σχεδίου</p>	<p>31/5/2014</p>	<p>Γενική Γραμματεία Τηλεπικοινωνιών και Ταχυδρομείων</p>
		<p>Ολοκλήρωση του Εθνικού Ευρυζωνικού Σχεδίου και επίσημη υποβολή στην Ε.Ε.</p>	<p>30/6/2014</p>	<p>Γενική Γραμματεία Τηλεπικοινωνιών και Ταχυδρομείων</p>
<p>σχέδιο επενδύσεων σε υποδομές το οποίο θα βασίζεται σε μία οικονομική ανάλυση και θα λαμβάνει υπόψη τις υφιστάμενες δημόσιες και ιδιωτικές υποδομές και τα δημοσιευμένα σχέδια ιδιωτικών επενδύσεων</p>		<p>Διαβούλευση με stakeholders και υποβολή του draft Εθνικού Ευρυζωνικού Σχεδίου στην Ε.Ε.</p>	<p>30/4/2014</p>	<p>Γενική Γραμματεία Τηλεπικοινωνιών και Ταχυδρομείων</p>
		<p>Δημόσια διαβούλευση επί του Εθνικού Ευρυζωνικού Σχεδίου</p>	<p>31/5/2014</p>	<p>Γενική Γραμματεία Τηλεπικοινωνιών και Ταχυδρομείων</p>
		<p>Ολοκλήρωση του Εθνικού Ευρυζωνικού Σχεδίου και επίσημη υποβολή στην Ε.Ε.</p>	<p>30/6/2014</p>	<p>Γενική Γραμματεία Τηλεπικοινωνιών και Ταχυδρομείων</p>
	<p>βιώσιμα αναπτυξιακά μοντέλα που ενισχύουν τον ανταγωνισμό και παρέχουν πρόσβαση σε προσβάσιμες, προσιτές σε κόστος, ποιοτικές υποδομές και υπηρεσίες</p>	<p>Διαβούλευση με stakeholders και υποβολή του draft Εθνικού Ευρυζωνικού Σχεδίου στην Ε.Ε.</p>	<p>30/4/2014</p>	<p>Γενική Γραμματεία Τηλεπικοινωνιών και Ταχυδρομείων</p>
	<p>που έχουν λάβει μέριμνα ως προς τις μελλοντικές τεχνολογικές εξελίξεις</p>	<p>Δημόσια διαβούλευση επί του Εθνικού Ευρυζωνικού Σχεδίου</p>	<p>31/5/2014</p>	<p>Γενική Γραμματεία Τηλεπικοινωνιών και Ταχυδρομείων</p>

		Ολοκλήρωση του Εθνικού Ευρυζωνικού Σχεδίου και επίσημη υποβολή στην Ε.Ε.	30/6/2014	Γενική Γραμματεία Τηλεπικοινωνιών και Ταχυδρομείων
4.1 Υλοποίηση ενεργειών για την προώθηση οικονομικά αποτελεσματικών βελτιώσεων στην αποδοτικότητα της χρήσης ενέργειας από τους τελικούς χρήστες καθώς και για την προώθηση οικονομικά αποτελεσματικών επενδύσεων στην Ενεργειακή Αποδοτικότητα κατά την κατασκευή ή ανακαίνιση κτηρίων.	1. Θέσπιση μέτρων για τη διασφάλιση των ελάχιστων απαιτήσεων που αφορούν στην ενεργειακή απόδοση κτηρίων σύμφωνα με το Άρθρο 3, το Άρθρο 4 και το Άρθρο 5 της Οδηγίας 2010/31/ΕΕ	1. Ανάθεση Μελέτης	15/5/2014	Υπουργείο Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής (ΥΠΕΚΑ) - Ειδική Υπηρεσία Επιθεωρητών Ενέργειας (Ε.Υ.ΕΠ.ΕΝ.)
		2. Εκπόνηση Μελέτης εκ μέρους του αναδόχου	15/10/2014	Υπουργείο Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής (ΥΠΕΚΑ) - Ειδική Υπηρεσία Επιθεωρητών Ενέργειας (Ε.Υ.ΕΠ.ΕΝ.)
		3. Παραλαβή μελέτης	10/11/2014	Υπουργείο Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής (ΥΠΕΚΑ) - Ειδική Υπηρεσία Επιθεωρητών Ενέργειας (Ε.Υ.ΕΠ.ΕΝ.)

		4. Αποστολή παραδοτέου στην ΕΕ (ΓΔ Ενέργειας)-Διαβούλευση / διαπραγμάτευση με την ΕΕ	30/12/2014	Υπουργείο Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής (ΥΠΕΚΑ) - Ειδική Υπηρεσία Επιθεωρητών Ενέργειας (Ε.Υ.ΕΠ.ΕΝ.)
		5. Τροποποίηση ΚΕΝΑΚ	15/3/2015	Υπουργείο Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής (ΥΠΕΚΑ) - Ειδική Υπηρεσία Επιθεωρητών Ενέργειας (Ε.Υ.ΕΠ.ΕΝ.)
	3. μέτρα για τη διασφάλιση στρατηγικού σχεδιασμού ως προς την ενεργειακή απόδοση, σύμφωνα με το άρθρο 3 της οδηγίας 2012/27/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου	Ανάθεση Μελέτης	30/4/2014	Υπουργείο Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής (ΥΠΕΚΑ) – Γενική Γραμματεία Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής- Διεύθυνση Αποδοτικής Χρήσης και Εξοικονόμησης Ενέργειας

		Εκπόνηση μελέτης εκ μέρους του αναδόχου	30/06/2014	Υπουργείο Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής (ΥΠΕΚΑ) – Γενική Γραμματεία Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής- Διεύθυνση Αποδοτικής Χρήσης και Εξοικονόμησης Ενέργειας
		Παραλαβή μελέτης	20/07/2014	Υπουργείο Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής (ΥΠΕΚΑ) – Γενική Γραμματεία Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής- Διεύθυνση Αποδοτικής Χρήσης και Εξοικονόμησης Ενέργειας
		4. Ενσωμάτωση στρατηγικής στο εθνικό θεσμικό πλαίσιο	30/08/2014	Υπουργείο Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής (ΥΠΕΚΑ) – Γενική Γραμματεία Ενέργειας και

				Κλιματικής Αλλαγής- Διεύθυνση Αποδοτικής Χρήσης και Εξοικονόμησης Ενέργειας
8.5 Προσαρμογή των εργαζομένων, των επιχειρήσεων και των επιχειρηματιών στην αλλαγή: Η ύπαρξη πολιτικών που έχουν στόχο να ευνοήσουν την πρόβλεψη και τη σωστή διαχείριση της αλλαγής και της αναδιάρθρωσης	2. Έχουν τεθεί σε εφαρμογή μέσα για την υποστήριξη των κοινωνικών εταίρων και των δημοσίων αρχών ώστε να αναπτύσσουν και να παρακολουθούν ενεργητικές προσεγγίσεις για την αλλαγή και την αναδιάρθρωση, τα οποία προωθούν την προετοιμασία και τη διαχείριση της διαδικασίας αναδιάρθρωσης	Μέτρα προετοιμασίας και διαχείρισης της διαδικασίας αναδιάρθρωσης	31.12.2015	Εθνικό Ινστιτούτο Εργασίας και Ανθρώπινου Δυναμικού (ΕΙΕΑΔ)
		Μέτρα εξατομικευμένης υποστήριξης εργαζομένων	30.09.2014	Διεύθυνση Απασχόλησης- Υπουργείο Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Πρόνοιας
10.4. Η ύπαρξη εθνικού ή περιφερειακού στρατηγικού πλαισίου πολιτικής για την ανάπτυξη της ποιότητας και της αποτελεσματικότητας των συστημάτων επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης (ΕΕΚ), εντός των ορίων του άρθρου 165 ΣΛΕΕ.	1. Να υφίσταται εθνικό ή περιφερειακό στρατηγικό πλαίσιο πολιτικής για την αύξηση της ποιότητας και της αποτελεσματικότητας των συστημάτων επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης (ΕΕΚ), εντός των ορίων του άρθρου 165 της ΣΛΕΕ, που περιλαμβάνει μέτρα:	1. Υποβολή σχεδίου εφαρμογής Οδικού Χάρτη για το Εθνικό Στρατηγικό Πλαίσιο για τη Μαθητεία	30.04.2014	Γενική Γραμματεία-Υπουργείο Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Πρόνοιας
		2. Εξειδίκευση/ οριστικοποίηση των οροσήμων του σχεδίου εφαρμογής	30.09.2014	Γενική Γραμματεία-Υπουργείο Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και

				Πρόνοιας
		3. Διαμόρφωση Εθνικού Στρατηγικού Πλαισίου για τη Μαθητεία	31.12.2015	Γενική Γραμματεία-Υπουργείο Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Πρόνοιας
11. Η ύπαρξη στρατηγικού πλαισίου πολιτικής για την ενίσχυση της διοικητικής αποτελεσματικότητας των κρατών μελών, συμπεριλαμβανομένης της μεταρρύθμισης της δημόσιας διοίκησης.)	3. Καθιερώνεται και τίθεται σε εφαρμογή ένα στρατηγικό πλαίσιο πολιτικής για την ενίσχυση της διοικητικής απόδοσης των δημόσιων αρχών των κρατών μελών και των ικανοτήτων τους, με τα ακόλουθα στοιχεία: ανάπτυξη συστημάτων διαχείρισης ποιότητας	1. Εκπόνηση σχεδίου Δράσης για την Ποιότητα και τη Στοχοθεσία	31.12.2014	Διεύθυνση Ποιότητας και Αποδοτικότητας – Υπουργείο Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης

ΤΜΗΜΑ 8 Μείωση του διοικητικού φόρτου για τους δικαιούχους

[σχετ.: στοιχείο γ) του άρθρου 96 παράγραφος 6 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1303/2013]

Σύνοψη της αξιολόγησης του διοικητικού φόρτου για τους δικαιούχους και, όπου είναι αναγκαίο, των προβλεπόμενων ενεργειών, συνοδευόμενη από ενδεικτικό χρονοδιάγραμμα για τη μείωση του διοικητικού φόρτου.

Με βάση την έως τώρα αποτίμηση της τρέχουσας προγραμματικής περιόδου, οι Ελληνικές Αρχές θεωρούν το υφιστάμενο Σύστημα Διαχείρισης και Ελέγχου (ΣΔΕ) αξιόπιστο και λειτουργικό. Εντούτοις, προκειμένου να συμβάλει στην ελάφρυνση του διοικητικού φόρτου των δικαιούχων, ταυτόχρονα με την προσαρμογή του στο νέο κανονιστικό πλαίσιο, θα απλουστευθεί όσο είναι δυνατόν, διασφαλίζοντας ταυτόχρονα όλες τις απαιτήσεις των κανονισμών. Ταυτόχρονα το ΣΔΕ θα παρέχει την απαιτούμενη ευελιξία για το χειρισμό των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών σχεδιασμού και υλοποίησης των πράξεων του Επιχειρησιακού Προγράμματος (πχ ορισμένες δράσεις του ΕΚΤ), κατ' αναλογία και των δικαιούχων που θα συμμετέχουν. Επίσης, η θέσπιση εθνικών κανόνων επιλεξιμότητας για τα ΕΔΕΤ, που βασίζονται στο γενικό κανονισμό και αφορούν στα έργα που παράγουν έσοδα ή στα απλοποιημένα κόστη, εκτός των κανόνων που θεσπίζονται από τους ειδικούς κανόνες των Ταμείων, θα αποτελέσει σημαντική απλούστευση για τους δικαιούχους.

Σε εθνικό επίπεδο, έχουν ληφθεί συγκεκριμένα μέτρα για την απλοποίηση του θεσμικού πλαισίου υλοποίησης των συγχρηματοδοτούμενων έργων μειώνοντας το διοικητικό βάρος των δικαιούχων. Πέραν αυτών και εν όψει της νέας προγραμματικής περιόδου 2014 – 2020 προβλέπονται επιπρόσθετα τα ακόλουθα: Στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα προβλέπεται να ενσωματωθούν όλες οι οριζόντιες ρυθμίσεις που εισάγονται στο πλαίσιο της Διοικητικής Μεταρρύθμισης της χώρας και οι οποίες στοχεύουν στην διακίνηση των εγγράφων και την εφαρμογή διαδικασιών με ηλεκτρονικό τρόπο. Ταυτόχρονα προβλέπεται η εφαρμογή του θεσμικού πλαισίου της Ε.Ε. σχετικά με τα χαρακτηριστικά των πληροφοριακών συστημάτων της νέας Προγραμματικής Περιόδου.

Ειδικότερα προβλέπονται :

- Η εφαρμογή της ηλεκτρονικής υπογραφής, λαμβάνοντας υπόψη τις ανάγκες διασφάλισης της ακεραιότητας των πληροφοριών τόσο για τα εισερχόμενα έγγραφα που αποθηκεύονται στο ΟΠΣ όσο και για τα παραγόμενα έγγραφα.
- Η διαλειτουργικότητα του ΟΠΣ ΕΣΠΑ με τα πληροφοριακά συστήματα των δικαιούχων καθώς και με επιλεγμένα πληροφοριακά συστήματα της δημόσιας διοίκησης (π.χ. Εθνικό Σύστημα Ηλεκτρονικών Δημοσίων Συμβάσεων – ΕΣΗΔΗΣ και ΔΙΑΥΓΕΙΑ).
- Η καθολική διαχείριση με ηλεκτρονικό τρόπο όλων των προβλεπόμενων διαδικασιών και εγγράφων του Συστήματος Διαχείρισης και Ελέγχου (ΣΔΕ) που αφορούν στη συναλλαγή των δικαιούχων με το ΟΠΣ και με τους φορείς διαχείρισης. Στα πλαίσια αυτά θα παρέχεται καθοδήγηση στο χρήστη για τα επόμενα βήματα των διαδικασιών και θα γίνεται εντοπισμός ελλείψεων ή λαθών κατά τη συμπλήρωση των στοιχείων.
- Η παροχή εξειδικευμένης λειτουργικότητας προς τους δικαιούχους με σκοπό την αποφυγή πολλαπλής συμπλήρωσης της ίδιας πληροφορίας.
- Η υποστήριξη αυτοματοποιημένης αποστολής μηνυμάτων προς τους δικαιούχους και παρακολούθηση της κατάστασης των αιτημάτων τους.
- Η υποστήριξη των διαδικασιών ελέγχου της υλοποίησης των ενταγμένων πράξεων από την αρχή πιστοποίησης και την αρχή ελέγχου μέσω ηλεκτρονικής πρόσβασης στα στοιχεία που απαιτούνται για τη διαδρομή ελέγχου των πράξεων
- Η πραγματοποίηση ηλεκτρονικών πληρωμών μέσω των λογαριασμών του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων.
- Η πλήρης εφαρμογή του συστήματος της ηλεκτρονικής διαχείρισης των διαγωνισμών ανάθεσης δημοσίων συμβάσεων (μέσω του ΕΣΗΔΗΣ).

Η πλήρης εφαρμογή της ηλεκτρονικής διαχείρισης όλων των διαδικασιών του ΣΔΕ τοποθετείται χρονικά στις αρχές του 2016. Η αρχή ελέγχου καθώς και οι δικαιούχοι που εφαρμόζουν ιδιαίτερα πληροφοριακά συστήματα, προκειμένου να διαλειτουργήσουν με το

ΟΠΣ-ΕΣΠΑ 2014-2020, προβλέπεται να έχουν ολοκληρώσει μέχρι τότε τις απαιτούμενες ενέργειες για τη διασύνδεση των συστημάτων τους με το ΟΠΣ.

Κατά τη φάση της εφαρμογής των παρεμβάσεων του ΕΠ, θα επιδιωχθεί από τη Δ.Α. η αξιοποίηση των προβλεπόμενων από το κανονιστικό πλαίσιο δυνατοτήτων για την ευρύτερη δυνατή εφαρμογή και χρήση επιλογών απλοποιημένης διαχείρισης (απλοποιημένα κόστη) καθώς και των δυνατοτήτων αξιοποίησης κοινών ρυθμίσεων άλλων χρηματοδοτικών μέσων της ΕΕ, όπως το HORIZON 2020. Οι επιλογές απλοποιημένης διαχείρισης που έχουν ήδη εγκριθεί κατά την τρέχουσα ΠΠ, καθώς και οι επιλογές απλοποιημένης διαχείρισης που προβλέπονται από το κανονιστικό πλαίσιο, και των οποίων η εφαρμογή δεν προϋποθέτει μελέτη προσδιορισμού, θα αξιοποιηθούν άμεσα. Για την άμεση ενεργοποίηση των ανωτέρω θα σχεδιαστεί ενημέρωση και εκπαίδευση των στελεχών της Δ.Α., μέσω της Εθνικής Αρχής Συντονισμού και με την υποστήριξη της ΜΟΔ ΑΕ.

Δεδομένης της αυξανόμενης σημασίας των δράσεων Κρατικών Ενισχύσεων και με στόχο τη βέλτιστη οργάνωση δομών και διαδικασιών σχετικών με τέτοιες δράσεις, οι ελληνικές αρχές προτίθενται να δημιουργήσουν, στη βάση και καλών πρακτικών από αντίστοιχες δομές του εξωτερικού, νέο μηχανισμό χορήγησης κρατικών ενισχύσεων. Οι βασικές λειτουργίες του νέου μηχανισμού, θα υιοθετηθούν και από το ΕΠ.

Τέλος σε συνέχεια των ρυθμίσεων, που έχουν ήδη θεσμοθετηθεί για την απλοποίηση των διαδικασιών υλοποίησης των πράξεων στο επίπεδο των δικαιούχων (απλοποίηση διαδικασίας περιβαλλοντικής αδειοδότησης, συντέλεσης απαλλοτριώσεων, αρχαιολογικών αδειοδοτήσεων, ανάθεσης δημοσίων συμβάσεων, χρηματοδότησης πράξεων από το ΠΔΕ, εγγυοδοσία αναδόχων κλπ), προγραμματίζονται συμπληρωματικές ρυθμίσεις απλοποίησης, που θα συμβάλουν στη μείωση του διοικητικού βάρους.

Οι πρόσθετες ρυθμίσεις αφορούν σε περαιτέρω απλοποίηση των διαδικασιών χρηματοδότησης και πληρωμής των έργων, ενοποίηση της νομοθεσίας περί δημοσίων συμβάσεων και θέσπιση πρότυπων τευχών για τις διακηρύξεις δημοσίων συμβάσεων, με στόχο την απλοποίηση/διευκόλυνση των διαδικασιών ανάθεσης δημοσίων συμβάσεων.

Συμπληρωματικά, κυρίως για την υποστήριξη των μικρότερων και σχετικά αδύναμων δικαιούχων, καθώς και για τη βελτίωση του υφιστάμενου θεσμικού πλαισίου, βρίσκεται σε εξέλιξη η χαρτογράφηση της «διαδρομής υλοποίησης» σημαντικών κατηγοριών έργων, προκειμένου να καταγραφούν οι απαιτούμενες ενέργειες και να απλοποιηθούν οι εφαρμοζόμενες διαδικασίες, όπου είναι εφικτό και με τη συνεργασία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, και να τεθούν εύλογες προθεσμίες υλοποίησης και ολοκλήρωσης έργων. Ήδη επικαιροποιήθηκαν οι οδηγοί ωρίμανσης της ΜΟΔ ΑΕ για τρεις βασικές κατηγορίες έργων (οδικά, λύματα, απορρίμματα) και ολοκληρώνεται η ίδια διαδικασία και για άλλες σημαντικές κατηγορίες έργων/δράσεων, που θα περιλαμβάνονται στο ΕΠ (λιμενικά, κτιριακά, απαλλοτριώσεις). Με σκοπό να υποδειχθούν οι παρεμβάσεις για την περαιτέρω απλοποίηση των διαδικασιών ωρίμανσης και υλοποίησης των έργων και την αποτελεσματική ολοκλήρωσή τους, συγκροτούνται Ομάδες Εργασίας ανά κατηγορία έργων με συμμετοχή των συναρμόδιων υπουργείων και φορέων. Τα παραπάνω θα έχουν ολοκληρωθεί πριν από την έγκριση του ΕΠ από την ΕΕ.

ΤΜΗΜΑ 9 Οριζόντιες αρχές

[σχετ.: άρθρο 96 παράγραφος 7 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1303/2013]

9.1 Βιώσιμη ανάπτυξη

Περιγραφή των ειδικών δράσεων που θα εφαρμοστούν για να ληφθούν υπόψη κατά την επιλογή των πράξεων, οι απαιτήσεις προστασίας του περιβάλλοντος, η αποδοτικότητα των πόρων, ο μετριασμός της κλιματικής αλλαγής και η προσαρμογή σ' αυτήν, η ανθεκτικότητα σε καταστροφές, η πρόληψη και διαχείριση κινδύνων.

Οι στρατηγικές επιλογές της Περιόδου 2014-2020 στοχεύουν στην προστασία και ανάδειξη του φυσικού περιβάλλοντος, στην αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής, στη βελτίωση της ποιότητας ζωής στο δομημένο περιβάλλον, στη μείωση των οικονομικών, κοινωνικών και χωρικών ανισοτήτων και στον εκσυγχρονισμό του κράτους για καλύτερες υπηρεσίες προς τους πολίτες.

Για την υποστήριξη της βιώσιμης ανάπτυξης, σε ευθυγράμμιση με την Οδηγία 1303/2013 και τις κατευθυντήριες αρχές του ΕΣΠΑ 2014-2020, το ΕΠΑνΕΚ προωθεί δράσεις πράσινης επιχειρηματικότητας και αποδοτικότερης χρήσης των πόρων και ενσωματώνει την προστασία και διατήρηση του περιβαλλοντικού κεφαλαίου της χώρας, ως μοχλό βιώσιμης ανάπτυξης και ενίσχυσης καινοτόμων πράσινων οικονομικών δραστηριοτήτων, κυρίως στους στρατηγικούς τομείς με σημαντικές αναπτυξιακές δυνατότητες, όπως τουρισμό, ενέργεια, αγροδιατροφή, κλπ.

Ειδικότερα, στον τομέα της ατμόσφαιρας και της κλιματικής αλλαγής, προβλέπονται δράσεις με έμφαση στην «πράσινη επιχείρηση» και τη βιομηχανική συμβίωση, για αρμονική συνύπαρξη ανάπτυξης και προστασίας του περιβάλλοντος. Η μείωση της κατανάλωσης ενέργειας, η ενεργειακή αναβάθμιση κτιρίων και βιομηχανικών δραστηριοτήτων αναμένεται να συμβάλουν στη βελτίωση της ατμόσφαιρας και του κλίματος. Οι νέες τεχνολογίες στον τομέα της μείωσης των αποβλήτων και του εξορθολογισμού της ανακύκλωσης, της βιώσιμης και αειφόρου χρήσης φυσικών πόρων και οι καινοτόμες αντιρρυπαντικές τεχνολογίες θα συμβάλλουν θετικά. Επιπλέον, η βελτίωση της αξιοποίησης του ενεργειακού δυναμικού περιλαμβανομένων των ΑΠΕ, καθώς και η μεγαλύτερη διείσδυση του φυσικού αερίου, θα συμβάλλουν στη μείωση των αέριων ρύπων.

Η χρήση καινοτόμων τεχνολογιών στη διαχείριση αποβλήτων μπορεί να συμβάλει και στην προστασία της βιοποικιλότητας, ενώ οι δράσεις πρόληψης της ρύπανσης και απορρύπανσης θα βελτιώσουν τη γενικότερη κατάσταση. Η πρόβλεψη για παρακολούθηση των οικονομικών δραστηριοτήτων, που υλοποιούνται σε περιοχές ειδικού ενδιαφέροντος, αναμένεται να συμβάλει στη διατήρηση και προστασία των περιοχών αυτών, όπως και η ανάδειξη των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών τους μέσω υποδομών υποδοχής, αλλά και η συνεργασία και ενημέρωση των αρμοδίων φορέων.

Στον τομέα των υδάτων, το ΕΠΑνΕΚ αναμένεται να έχει θετικά αποτελέσματα, μέσω των δράσεων πρόληψης παραγωγής αποβλήτων και της χρήσης καινοτόμων τεχνολογιών και περιβαλλοντικά φιλικών πρακτικών και μεθόδων στη διαχείρισή τους.

Στον τομέα του εδάφους, το ΕΠΑνΕΚ περιλαμβάνει δράσεις διαχείρισης αποβλήτων σύμφωνα με σύγχρονες επικρατούσες αντιλήψεις, ενώ προβλέπονται και αντίστοιχες παρεμβάσεις για δημιουργία αναγκαίων υποδομών και για υιοθέτηση κατάλληλων καινοτόμων τεχνολογιών. Προωθείται επιπλέον η δημιουργία οργανωμένων υποδοχέων επιχειρηματικών και βιομηχανικών δραστηριοτήτων, με κριτηρία κατάλληλης χωροθέτησης.

Στον τομέα του πληθυσμού και της δημόσιας υγείας, το ΕΠΑνΕΚ μπορεί να συμβάλει στη βελτίωση των υπάρχουσών περιβαλλοντικών συνθηκών και κατά συνέπεια στην υγεία του πληθυσμού, καθώς οι χρήσεις καινοτόμων τεχνικών στοχεύουν στην ενίσχυση της πρόληψης της παραγωγής αποβλήτων, στη βέλτιστη διαχείρισή τους και στην εξοικονόμηση των φυσικών πόρων. Επίσης, με την ανάπτυξη της επιχειρηματικής δραστηριότητας και τις προβλεπόμενες δράσεις κατάρτισης εργαζομένων, αναμένεται να δημιουργηθούν νέες θέσεις εργασίας και να αναβαθμίσουν το επίπεδο των γνώσεων και δεξιοτήτων του πληθυσμού, το οποίο συνεπάγεται

βελτίωση της ποιότητας ζωής.

Στον τομέα του πολιτισμού, η σύνδεση της πολιτιστικής με τη φυσική κληρονομιά θα βοηθήσει στην ανάδειξη και προστασία προστατευόμενων περιοχών και περιοχών ιστορικής και πολιτιστικής σημασίας. Η διασύνδεση των τομέων τουρισμού και πολιτισμού, με την ταυτόχρονη αναβάθμιση του αγροδιατροφικού τομέα μπορεί να συμβάλει στην οικονομική ανάπτυξη, ιδίως στις τοπικές κοινωνίες, και την προσπάθεια για προσφορά υπηρεσιών και προϊόντων υψηλού επιπέδου.

Συνεπώς, το ΕΠΑνΕΚ μπορεί να λειτουργήσει ως ένα από τα κύρια αναπτυξιακά εργαλεία, για την απελευθέρωση των δυνατοτήτων της χώρας στους στρατηγικούς τομείς οικονομικής δραστηριότητας, και για την προώθηση της βιώσιμης ανάπτυξης. Βάση του ΕΠΑνΕΚ αποτελεί η ανάπτυξη υγιούς επιχειρηματικότητας με επίκεντρο τη βιώσιμη ανάπτυξη, κυρίως μέσα από τους ΘΣ 1,3,4,6, 7 και τους Άξονες 1, 3 και μέσω συνόλου δράσεων, όπως:

- Πιστοποίηση επιχειρήσεων σε περιβαλλοντικά πρότυπα
- Ανάπτυξη πράσινης επιχειρηματικότητας
- Συνεργασία επιχειρήσεων με τοπικούς φορείς προστατευόμενων περιοχών
- Σχήματα αναδοχής από επιχειρήσεις περιοχών που χρήζουν προστασίας
- Ενίσχυση έρευνας και ανάπτυξης υλικών, τεχνολογιών και συστημάτων βελτίωσης ενεργειακής απόδοσης
- Ενίσχυση έρευνας και ανάπτυξης τεχνολογιών ΑΠΕ
- Έρευνα και κατασκευή πιλοτικών έργων αξιοποίησης οργανικών υπολειμμάτων
- Έρευνα, ανάπτυξη και εκτέλεση καινοτόμων έργων εφαρμογών γεωθερμίας
- Έρευνα και ανάπτυξη υλικών, τεχνολογιών και συστημάτων βελτίωσης ενεργειακής απόδοσης πλοίων, αποθήκευσης LNG και εφοδιασμό
- Ανάπτυξη-εγκατάσταση ευφυών συστημάτων μέτρησης ενέργειας
- Υποστήριξη λειτουργίας Επιχειρήσεων Ενεργειακών Υπηρεσιών
- Ενίσχυση επιχειρήσεων παραγωγής θερμότητας και ΣΗΘΥΑ μέσω εκμετάλλευσης οργανικών υπολειμμάτων
- Προώθηση περιβαλλοντικά φιλικών πρακτικών και βελτιστοποίηση αποδοτικότητας πόρων
- Ενέργειες αντιρρύπανσης – απορρύπανσης. Ενίσχυση επιχειρήσεων για την εφαρμογή μεθόδων και προϊόντων αντιρρυπαντικής τεχνολογίας με την υιοθέτηση αυστηρότερων περιβαλλοντικών προτύπων σε περιοχές
- Δράσεις ενεργειακής αναβάθμισης δημόσιων κτιρίων, κατοικιών και λειτουργικών διαδικασιών επιχειρήσεων

9.2 Ισότητα ευκαιριών και κατάργηση των διακρίσεων

Περιγραφή των ειδικών δράσεων για την προώθηση των ίσων ευκαιριών και την πρόληψη κάθε διάκρισης λόγω φύλου, φυλής ή εθνοτικής καταγωγής, θρησκείας ή πεποιθήσεων, αναπηρίας, ηλικίας ή γενετήσιου προσανατολισμού κατά τη διάρκεια της εκπόνησης, του σχεδιασμού και της εφαρμογής του επιχειρησιακού προγράμματος, ιδίως σε σχέση με την πρόσβαση σε χρηματοδότηση και λαμβάνοντας υπόψη τις ανάγκες των διαφόρων ομάδων-στόχων που κινδυνεύουν από διακρίσεις και, ιδίως, τις απαιτήσεις για να εξασφαλιστεί η δυνατότητα πρόσβασης ατόμων με αναπηρίες.

Σε συνέπεια με το άρθρο 7 του Καν. (ΕΚ) 1303/2013, και όσων αναφέρονται στην ενότητα 1.5.2 του ΕΣΠΑ 2014-2020, στο πλαίσιο του ΕΠ θα ληφθούν μέτρα προκειμένου να αποτραπεί κάθε διάκριση εξαιτίας του φύλου, της φυλής ή της εθνικής καταγωγής, της θρησκείας ή των πεποιθήσεων, της ύπαρξης αναπηρίας, της ηλικίας ή του γενετήσιου προσανατολισμού κατά την εκπόνηση και υλοποίηση των προγραμμάτων.

Στο πλαίσιο αυτό, ήδη κατά το σχεδιασμό του ΕΠ, έχει γίνει η μέγιστη προσπάθεια για να διασφαλίζεται η ενεργός συμμετοχή - δημόσια διαβούλευση, στη διαδικασία σχεδιασμού αρμόδιων δημόσιων φορέων (Γενική Γραμματεία Ισότητας των Φύλων) και κοινωνικών οργανώσεων (Εθνική Συνομοσπονδία Ατόμων με Αναπηρία).

Περαιτέρω κατά τα στάδια σχεδιασμού και εφαρμογής του Προγράμματος προβλέπεται η ανάληψη πρόσθετων πρωτοβουλιών για:

- την ισόρροπη, κατά το δυνατόν, συμμετοχή ανδρών και γυναικών στην επιτροπή παρακολούθησης των ΕΠ και η εκπροσώπηση σε αυτή δημόσιων αρχών για θέματα ισότητας, καθώς και κοινωνικών οργανώσεων ειδικών πληθυσμιακών ομάδων (Γενική Γραμματεία Ισότητας των Φύλων, Εθνική Συνομοσπονδία Ατόμων με Αναπηρία).
- την επιδίωξη ενεργούς συμμετοχής - δημόσιας διαβούλευση, στη διαδικασία εξειδίκευσης των δράσεων των αρμόδιων φορέων και κοινωνικών οργανώσεων
- τη λήψη κατάλληλων μέτρων για τη δημοσιοποίηση του προγράμματος, με μορφές προσβάσιμες σε όλους, ώστε να διασφαλίζεται η κατά το δυνατό ευρύτερη δυνατότητα πρόσβασης στην κοινοτική συγχρηματοδότηση (αποστολή των προκηρύξεων σε όλα τα μέλη της επιτροπής παρακολούθησης του ΕΠ αλλά και σε όλους τους ενδιαφερόμενους φορείς, οι οποίοι μπορούν να εξασφαλίσουν ευρεία διάδοση, τόσο των ευκαιριών χρηματοδότησης, όσο και των ειδικών όρων και προϋποθέσεων για τη λήψη της,)
- τη παρακολούθηση και τη σχετική ενημέρωση της Επιτροπής Παρακολούθησης του ΕΠ και της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, μέσω της ετήσιας έκθεσης
- τη χρήση εξειδικευμένων κριτηρίων για την τήρηση της αρχής της μη διάκρισης, καθώς και για την ενίσχυση της προσβασιμότητας, στο φυσικό και ψηφιακό περιβάλλον, κατά τη διαδικασία επιλογής, υλοποίησης και αξιολόγησης πράξεων για συγχρηματοδότηση.

Για περαιτέρω εξειδίκευση των ανωτέρω κατά τη φάση προετοιμασίας του ΕΠ, έγινε διμερής συνεργασία με την ΕΣΑμεΑ, κατά την οποία εξειδικεύτηκαν σχετικά ζητήματα.

Συνεπώς, ήδη το ΕΠ έχει προσανατολιστεί προς την οριζόντια διάχυση της διάστασης της αναπηρίας και της προσβασιμότητας στα άτομα με αναπηρία σε διάφορους τομείς, λογική που θα συμπεριληφθεί στα κριτήρια επιλογής των πράξεων.

Επιπλέον, στο πλαίσιο του ΕΠ, για την εφαρμογή των δράσεων που προβλέπονται για χρηματοδότηση από το ΕΤΠΑ, θα λαμβάνεται υπόψη η προδιαγραφή για καταπολέμηση των διακρίσεων λόγω, φυλετικής ή εθνικής καταγωγής, θρησκείας ή πεποιθήσεων, αναπηρίας, ηλικίας ή γενετήσιου προσανατολισμού κυρίως σε ότι αφορά στην προσβασιμότητα όλων στο φυσικό και ψηφιακό περιβάλλον.

Ειδικότερα στον τομέα Τουρισμού, έχει ήδη από την εφαρμογή των προηγούμενων ΕΠ αναπτυχθεί η σχετική κουλτούρα και η λογική του “Τουρισμός για Όλους” διαπνέει όλο και περισσότερο το σχεδιασμό κάθε μορφής τουρισμού (π.χ. συνεδριακού, ιατρικού/ιαματικού, πολιτιστικού, θαλάσσιου, πόλης, θρησκευτικού κ.λπ.). Παράλληλα έχουν ήδη παραχθεί πρότυπα για τον καθορισμό απαιτήσεων προς τις οποίες πρέπει να συμμορφώνονται εμπορικά και άλλα καταστήματα προκειμένου να λαμβάνουν το Ελληνικό Σήμα Συμμόρφωσης «Χώρος προσβάσιμος σε άτομα με αναπηρία».

9.3 Ισότητα μεταξύ ανδρών και γυναικών

Περιγραφή της συμβολής του επιχειρησιακού προγράμματος στην προώθηση της ισότητας μεταξύ ανδρών και γυναικών και, κατά περίπτωση, ρυθμίσεις που εξασφαλίζουν την ενσωμάτωση της διάστασης του φύλου σε επίπεδο επιχειρησιακού προγράμματος και πράξης.

Η προώθηση της ισότητας των ανδρών και γυναικών αποτελεί μια από τις θεμελιώδεις αρχές της Ευρωπαϊκής Ένωσης η οποία υπηρετείται με συνέπεια ήδη από το 1957. Ωστόσο, η πρόοδος που έχει επιτευχθεί μέχρι σήμερα απειλείται από την κοινωνικο-οικονομική κρίση που μαστίζει την Ευρώπη και ιδιαίτερα την Ελλάδα, καθώς από το 2008 μέχρι σήμερα, η εγχώρια αγορά εργασίας χαρακτηρίζεται από συνεχή συρρίκνωση της απασχόλησης και εκρηκτική άνοδο της ανεργίας, με τις γυναίκες να βρίσκονται σε ιδιαίτερα δυσμενή θέση.

Το 2013 το ποσοστό ανεργίας ανήλθε σε 27,6%, με το ποσοστό ανεργίας των γυναικών (31%) να είναι σημαντικά υψηλότερο του αντίστοιχου των ανδρών (25%). Αντίστοιχα, κατά το δ' τρίμηνο του 2013 το ποσοστό απασχόλησης των γυναικών ανήλθε στο 39,7% έναντι ποσοστού 58,1% των ανδρών, με το ποσοστό συμμετοχής των ανδρών να παρουσιάζει μεγαλύτερη κάμψη την περίοδο της κρίσης έναντι του αντίστοιχου των γυναικών.

Σε συνέπεια με το άρθρο 7 του Καν. (ΕΚ) 1303/2013, και όσων αναφέρονται στην ενότητα 1.5.2 του ΕΣΠΑ 2014-2020, στο πλαίσιο του ΕΠ θα ληφθούν μέτρα για να διασφαλίζεται η προώθηση της ισότητας μεταξύ ανδρών και γυναικών και η ενσωμάτωση της διάστασης του φύλου κατά τα στάδια της προετοιμασίας, της υλοποίησης, της παρακολούθησης και της αξιολόγησης των προγραμμάτων.

Στο πλαίσιο αυτό, ήδη κατά το σχεδιασμό του ΕΠ, έχει γίνει η μέγιστη προσπάθεια για να διασφαλίζεται η ενεργός συμμετοχή - δημόσια διαβούλευση, στη διαδικασία σχεδιασμού αρμόδιων δημόσιων φορέων (Γενική Γραμματεία Ισότητας των Φύλων) αλλά και κοινωνικών οργανώσεων (Σύνδεσμος για τα Δικαιώματα των Γυναικών).

Στη συνέχεια, κατά τα στάδια της προετοιμασίας, της υλοποίησης, της παρακολούθησης και της αξιολόγησης των προγραμμάτων θα λαμβάνονται τα σχετικά μέτρα, όπως ορίζονται και στην ενότητα 1.5.2 του ΕΣΠΑ, με περαιτέρω εξειδίκευση όπου απαιτείται, μεταξύ των οποίων:

- Η ισόρροπη, κατά το δυνατόν, συμμετοχή ανδρών και γυναικών στην επιτροπή παρακολούθησης του ΕΠ και η εκπροσώπηση σε αυτή δημόσιων αρχών για θέματα ισότητας, (Γενική Γραμματεία Ισότητας των Φύλων).
- Η επιδίωξη ενεργούς συμμετοχής - δημόσιας διαβούλευσης, στη διαδικασία εξειδίκευσης των δράσεων των αρμόδιων φορέων και κοινωνικών οργανώσεων (Γενική Γραμματεία Ισότητας των Φύλων, Σύλλογοι που προάγουν τα Δικαιώματα των Γυναικών).
- Η λήψη κατάλληλων μέτρων για τη δημοσιοποίηση δράσεων αξιοποιώντας επιμέρους πολλαπλασιαστές πληροφόρησης οι οποίοι μπορούν να εξασφαλίσουν ευρεία διάδοση των ευκαιριών χρηματοδότησης στον πληθυσμό των γυναικών, αλλά και ευαισθητοποίηση των εμπλεκόμενων στο σχεδιασμό του Επιχειρησιακού Προγράμματος φορέων και του συνολικού πληθυσμού για την υιοθέτηση – όπου απαιτείται – δράσεων mainstreaming που προάγουν την ισότητα των φύλων.
- Η παρακολούθηση και τη σχετική ενημέρωση της Επιτροπής Παρακολούθησης του Επιχειρησιακού Προγράμματος και της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, μέσω της ετήσιας έκθεσης.

- Η χρήση εξειδικευμένων κριτηρίων για την τήρηση της αρχής της ισότητας μεταξύ ανδρών και γυναικών και της μη διάκρισης, κατά τη διαδικασία επιλογής, υλοποίησης και αξιολόγησης πράξεων για συγχρηματοδότηση.

Τέλος, η συμμετοχή φορέων ισότητας στη διαδικασία σχεδιασμού είναι διασφαλισμένη και εφαρμόζεται στο πλαίσιο της διαβούλευσης στο Περιφερειακό Συμβούλιο και στην Περιφερειακή Επιτροπή Ισότητας των Φύλων η οποία εκπονεί το Περιφερειακό Πρόγραμμα Ισότητας των Φύλων 2014-2020.

Όσον αφορά σε επιμέρους κατηγορίες παρεμβάσεων και ειδικών δράσεων, θα επιδιωχθούν τα παρακάτω:

Κατά την εξειδίκευση των δράσεων που εμπíπτουν στον Θεματικό Στόχο 8, Επενδυτική Προτεραιότητα 8γ, θα προβλεφθούν στοχευμένες δράσεις για την ενίσχυση επιχειρηματικότητας γυναικών.

Επιπρόσθετα, στο Θεματικό Στόχο 8, στο πλαίσιο της επενδυτικής προτεραιότητας 8ε, θα επιδιωχθεί στα προς ενίσχυση σχέδια διαρθρωτικής προσαρμογής επιχειρήσεων να ενσωματώνεται -όπου είναι δυνατό - η έννοια της αρχής της ισότητας των φύλων, με μέτρα όπως: ευαισθητοποίηση για την ανάγκη προώθησης των γυναικών σε θέσεις διοικητικής ευθύνης, ενσωμάτωση στα προγράμματα ενδοεπιχειρησιακής κατάρτισης θεμάτων που αφορούν στην αρχή της ισότητας των φύλων κλπ.

ΤΜΗΜΑ 10 Χωριστά στοιχεία**10.1 Μεγάλα έργα που θα υλοποιηθούν κατά τη διάρκεια της περιόδου προγραμματισμού**

[σχετ.: στοιχείο ε) του άρθρου 96 παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1303/2013]

Πίνακας 27: Κατάλογος μεγάλων έργων

Έργο	Προγραμ/μένη ημερομηνία κοινοποίησης/ υποβολής (έτος, τρίμηνο)	Προγραμ/μένη έναρξη της υλοποίησης (έτος, τρίμηνο)	Προγραμ/μένη ημερομηνία ολοκλήρωσης (έτος, τρίμηνο)	Άξονες προτεραιότητας/ επενδυτικές προτεραιότητες
1. Αναβάθμιση του συστήματος μεταφοράς ηλεκτρικής ενέργειας μέσω της Διασύνδεση των Κυκλάδων με το Ηπειρωτικό Σύστημα	2 ^ο τρίμηνο 2014	1 ^ο τρίμηνο 2015	4 ^ο τρίμηνο 2019	Άξονας Προτεραιότητας 3 Επενδυτική Προτεραιότητας 7ε
2. Ανάπτυξη και εκσυγχρονισμός συστήματος μεταφοράς και διανομής ηλεκτρικής ενέργειας μέσω της Διασύνδεσης της Κρήτης με το Ηπειρωτικό Σύστημα	1 ^ο τρίμηνο 2016	1 ^ο τρίμηνο 2017	4 ^ο τρίμηνο 2022 (2020 FSC)	Άξονας Προτεραιότητας 3 Επενδυτική Προτεραιότητας 7ε
3. Β' Αναβάθμισης του Τερματικού σταθμού Υγροποιημένου Φυσικού Αερίου (ΥΦΑ) της Ρεβυθούσας	1 ^ο τρίμηνο 2014	1 ^ο τρίμηνο 2014	4 ^ο τρίμηνο 2016	Άξονας Προτεραιότητας 3 Επενδυτική Προτεραιότητας 7ε
4. Πιλοτικό σύστημα τηλεμέτρησης	1 ^ο τρίμηνο 2015	1 ^ο τρίμηνο 2015	4 ^ο τρίμηνο 2017	Άξονας Προτεραιότητας 3 Επενδυτική Προτεραιότητας 7ε

10.2 Πλαίσιο επιδόσεων του επιχειρησιακού προγράμματος**Πίνακας 28: Πλαίσιο επιδόσεων ανά Ταμείο και κατηγορία περιφέρειας (συνολτικός πίνακας)**

Άξονας προτεραιότητας	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Δείκτης ή κύριο στάδιο υλοποίησης	Μονάδα μέτρησης, κατά περίπτωση	Ορόσημο για το 2018			Τελικός στόχος (2023) ⁷⁷		
					Α	Γ	Σ	Α	Γ	Σ
01 - Ανάπτυξη επιχειρηματικότητας με Τομεακές προτεραιότητες	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες	Αριθμός επιχειρήσεων που ενισχύονται	Επιχειρήσεις			1.184			4.737
01 - Ανάπτυξη επιχειρηματικότητας με Τομεακές προτεραιότητες	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες	Αριθμός συμμετοχών επιχειρήσεων σε ενισχυόμενες δράσεις έρευνας και ανάπτυξης καινοτομίας	Αριθμός συμμετοχών			230			920
01 - Ανάπτυξη επιχειρηματικότητας με Τομεακές προτεραιότητες	ΕΤΠΑ	Σε μετάβαση	Αριθμός επιχειρήσεων που ενισχύονται	Επιχειρήσεις			387			1.547
01 - Ανάπτυξη επιχειρηματικότητας με Τομεακές προτεραιότητες	ΕΤΠΑ	Σε μετάβαση	Αριθμός συμμετοχών επιχειρήσεων σε ενισχυόμενες δράσεις έρευνας και ανάπτυξης καινοτομίας	Αριθμός συμμετοχών			165			660
01 - Ανάπτυξη επιχειρηματικότητας με Τομεακές προτεραιότητες	ΕΤΠΑ	Περισσότερο αναπτυγμένες	Αριθμός επιχειρήσεων που ενισχύονται	Επιχειρήσεις			423			1.691
01 - Ανάπτυξη επιχειρηματικότητας με Τομεακές προτεραιότητες	ΕΤΠΑ	Περισσότερο αναπτυγμένες	Αριθμός συμμετοχών επιχειρήσεων σε ενισχυόμενες δράσεις έρευνας και ανάπτυξης καινοτομίας	Αριθμός συμμετοχών			105			420
02 - Προσαρμογή εργαζομένων, επιχειρήσεων και	ΕΚΤ	Λιγότερο αναπτυγμένες	Απασχολούμενοι συμπεριλαμβανομένων	Αριθμός	5.991	5.104	11.095	19.971	17.012	36.983

77

Η τιμή-στόχος μπορεί να εκφράζεται είτε ως σύνολο (άνδρες + γυναίκες) είτε με ανάλυση ανά φύλο.

Άξονας προτεραιότητας	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Δείκτης ή κύριο στάδιο υλοποίησης	Μονάδα μέτρησης, κατά περίπτωση	Ορόσημο για το 2018			Τελικός στόχος (2023) ⁷⁷		
					Α	Γ	Σ	Α	Γ	Σ
επιχειρηματικού περιβάλλοντος στις νέες αναπτυξιακές απαιτήσεις			των αυτοαπασχολούμενων							
02 - Προσαρμογή εργαζομένων, επιχειρήσεων και επιχειρηματικού περιβάλλοντος στις νέες αναπτυξιακές απαιτήσεις	EKT	Λιγότερο αναπτυγμένες	Νέοι επιχειρηματίες - αυτοαπασχολούμενοι	Αριθμός	92	278	370	308	925	1.233
02 - Προσαρμογή εργαζομένων, επιχειρήσεων και επιχειρηματικού περιβάλλοντος στις νέες αναπτυξιακές απαιτήσεις	EKT	Σε μετάβαση	Απασχολούμενοι συμπεριλαμβανομένων των αυτοαπασχολούμενων	Αριθμός	2.021	1.722	3.743	6.737	5.739	12.476
02 - Προσαρμογή εργαζομένων, επιχειρήσεων και επιχειρηματικού περιβάλλοντος στις νέες αναπτυξιακές απαιτήσεις	EKT	Σε μετάβαση	Νέοι επιχειρηματίες - αυτοαπασχολούμενοι	Αριθμός	31	94	125	104	312	416
02 - Προσαρμογή εργαζομένων, επιχειρήσεων και επιχειρηματικού περιβάλλοντος στις νέες αναπτυξιακές απαιτήσεις	EKT	Περισσότερο αναπτυγμένες	Απασχολούμενοι συμπεριλαμβανομένων των αυτοαπασχολούμενων	Αριθμός	1.708	1.455	3.162	5.692	4.849	10.541
02 - Προσαρμογή εργαζομένων, επιχειρήσεων και επιχειρηματικού περιβάλλοντος στις	EKT	Περισσότερο αναπτυγμένες	Νέοι επιχειρηματίες - αυτοαπασχολούμενοι	Αριθμός	26	79	105	88	263	351

Άξονας προτεραιότητας	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Δείκτης ή κύριο στάδιο υλοποίησης	Μονάδα μέτρησης, κατά περίπτωση	Ορόσημο για το 2018			Τελικός στόχος (2023) ⁷⁷		
					Α	Γ	Σ	Α	Γ	Σ
νέες αναπτυξιακές απαιτήσεις										
03 - Ανάπτυξη μηχανισμών στήριξης της επιχειρηματικότητας	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες	Πρόσθετα νοικοκυριά με κάλυψη από ευρυζωνικά δίκτυα με ταχύτητα τουλάχιστον 30 Mbps	Αριθμός νοικοκυριών			564.000			2.255.000
03 - Ανάπτυξη μηχανισμών στήριξης της επιχειρηματικότητας	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες	Αριθμός ερευνητών που εργάζονται σε βελτιωμένες εγκαταστάσεις ερευνητικών υποδομών	Ισοδύναμα ανθρωποέτη			115			460
03 - Ανάπτυξη μηχανισμών στήριξης της επιχειρηματικότητας	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες	Αριθμός νοικοκυριών που βελτίωσαν την ενεργειακή τους απόδοση	Αριθμός νοικοκυριών			5.750			22.998
03 - Ανάπτυξη μηχανισμών στήριξης της επιχειρηματικότητας	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες	Έργα διασύνδεσης	Αριθμός			0			0,65
03 - Ανάπτυξη μηχανισμών στήριξης της επιχειρηματικότητας	ΕΤΠΑ	Λιγότερο αναπτυγμένες	Μεγάλα έργα που έχουν εγκριθεί	Αριθμός			0,65			0
03 - Ανάπτυξη μηχανισμών στήριξης της επιχειρηματικότητας	ΕΤΠΑ	Σε μετάβαση	Πρόσθετα νοικοκυριά με κάλυψη από ευρυζωνικά δίκτυα με ταχύτητα τουλάχιστον 30 Mbps	Αριθμός νοικοκυριών			126.000			504.000
03 - Ανάπτυξη μηχανισμών	ΕΤΠΑ	Σε μετάβαση	Αριθμός ερευνητών που εργάζονται σε βελτιωμένες	Ισοδύναμα			83			330

Άξονας προτεραιότητας	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Δείκτης ή κύριο στάδιο υλοποίησης	Μονάδα μέτρησης, κατά περίπτωση	Ορόσημο για το 2018			Τελικός στόχος (2023) ⁷⁷		
					Α	Γ	Σ	Α	Γ	Σ
στήριξης της επιχειρηματικότητας			εγκαταστάσεις ερευνητικών υποδομών	ανθρωποέτη						
03 - Ανάπτυξη μηχανισμών στήριξης της επιχειρηματικότητας	ΕΤΠΑ	Σε μετάβαση	Αριθμός νοικοκυριών που βελτίωσαν την ενεργειακή τους απόδοση	Αριθμός νοικοκυριών			2.377			9.509
03 - Ανάπτυξη μηχανισμών στήριξης της επιχειρηματικότητας	ΕΤΠΑ	Σε μετάβαση	Έργα διασύνδεσης	Αριθμός			0			0,14
03 - Ανάπτυξη μηχανισμών στήριξης της επιχειρηματικότητας	ΕΤΠΑ	Σε μετάβαση	Μεγάλα έργα που έχουν εγκριθεί	Αριθμός			0,14			0
03 - Ανάπτυξη μηχανισμών στήριξης της επιχειρηματικότητας	ΕΤΠΑ	Περισσότερο αναπτυγμένες	Πρόσθετα νοικοκυριά με κάλυψη από ευρυζωνικά δίκτυα με ταχύτητα τουλάχιστον 30 Mbps	Αριθμός νοικοκυριών			185.000			741.000
03 - Ανάπτυξη μηχανισμών στήριξης της επιχειρηματικότητας	ΕΤΠΑ	Περισσότερο αναπτυγμένες	Αριθμός ερευνητών που εργάζονται σε βελτιωμένες εγκαταστάσεις ερευνητικών υποδομών	Ισοδύναμα ανθρωποέτη			53			210
03 - Ανάπτυξη μηχανισμών στήριξης της επιχειρηματικότητας	ΕΤΠΑ	Περισσότερο αναπτυγμένες	Αριθμός νοικοκυριών που βελτίωσαν την ενεργειακή τους απόδοση	Αριθμός νοικοκυριών			1.573			6.293

Άξονας προτεραιότητας	Ταμείο	Κατηγορία περιφέρειας	Δείκτης ή κύριο στάδιο υλοποίησης	Μονάδα μέτρησης, κατά περίπτωση	Ορόσημο για το 2018			Τελικός στόχος (2023) ⁷⁷		
					Α	Γ	Σ	Α	Γ	Σ
03 - Ανάπτυξη μηχανισμών στήριξης της επιχειρηματικότητας	ΕΤΠΑ	Περισσότερο αναπτυγμένες	Έργα διασύνδεσης	Αριθμός			0			0,21
03 - Ανάπτυξη μηχανισμών στήριξης της επιχειρηματικότητας	ΕΤΠΑ	Περισσότερο αναπτυγμένες	Μεγάλα έργα που έχουν εγκριθεί	Αριθμός			0,21			0

10.3 Εταίροι που συμμετέχουν στην προετοιμασία του προγράμματος

Στο πλαίσιο του έργου των Τομεακών Ομάδων Σχεδιασμού κλήθηκε ένα σημαντικό δείγμα κοινωνικών εταίρων και εμπλεκόμενων φορέων, έτσι ώστε να παρουσιάσουν τις ανάγκες της οικονομίας και να προτάξουν δράσεις και ενέργειες για την εκπλήρωσή τους.

Οι συγκεκριμένοι εταίροι εκπροσώπησαν ισάξια, τόσο τον ιδιωτικό τομέα, όσο και το δημόσιο και την ακαδημαϊκή κοινότητα. Συγκεκριμένα, κλήθηκαν:

- Εμπειργνώμονες με γνωστικό αντικείμενο και εμπειρία στους στρατηγικούς τομείς της χώρας
- Στελέχη από τη Βιομηχανία
- Εκπρόσωποι συλλογικών φορέων, ενώσεων, συνδέσμων, ινστιτούτων
- Εκπρόσωποι της ακαδημαϊκής κοινότητας
- Αρμόδια στελέχη των Υπουργείων Παιδείας, Αγροτικής Ανάπτυξης, Μεταφορών, Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Περιβάλλοντος και Κλιματικής Αλλαγής.

Στη συνέχεια παρουσιάζονται οι εμπλεκόμενοι φορείς και οι κοινωνικοί εταίροι που εκπροσωπήθηκαν και διαδραμάτισαν ουσιαστικό ρόλο στη προετοιμασία και στη διαμόρφωση του Επιχειρησιακού Προγράμματος:

1. Κέντρο Μελετών Υπηρεσιών Υγείας
2. Σύνδεσμος Φαρμακευτικών Επιχειρήσεων Ελλάδας (ΣΦΕΕ)
3. Πανελλήνια Ένωση Φαρμακοβιομηχανίας (ΠΕΦ)
4. Πανελλήνια Ένωση Ιδιωτικών Κλινικών
5. Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης Επιχειρησιακού Προγράμματος Ανταγωνιστικότητας και Επιχειρηματικότητας (ΕΥΔ ΕΠΑΕ)
6. Ειδική Υπηρεσία Στρατηγικής, Σχεδιασμού και Αξιολόγησης Αναπτυξιακών Προγραμμάτων (ΕΥΣΣΑΑΠ)
7. Γενική Γραμματεία Έρευνας και Τεχνολογίας (ΓΓΕΤ)
8. Γενική Γραμματεία Βιομηχανίας (ΓΓΒ)
9. Ειδική Υπηρεσία Τομέα Υγείας & Κοινωνικής Αλληλεγγύης
10. Σύνδεσμος Ελλήνων Κατασκευαστών Αλουμινίου (ΣΕΚΑ)
11. Πανελλήνιος Σύνδεσμος Παραγωγών Διογκωμένης Πολυστερίνης (ΠΑ.ΣΥ.ΔΙ.Π.)
12. Ελληνική Ένωση Αλουμινίου (ΕΕΑ)
13. Σύνδεσμος Ελληνικών Χημικών Βιομηχανιών
14. Γεωπονικό Πανεπιστήμιο Αθηνών
15. Σύνδεσμος Ελληνικών Βιομηχανιών Κεραμοποιίας (ΣΕΒΚ)
16. Ίδρυμα Τεχνολογίας και Έρευνας (ΙΤΕ)
17. Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης (ΑΠΘ)
18. Ελληνικό Κέντρο Έρευνας Μετάλλου – (ΕΛΚΕΜΕ)
19. Σύνδεσμος Μεταλλευτικών Επιχειρήσεων (ΣΜΕ)
20. Σύνδεσμος Ανώνυμων Τεχνικών Εταιριών (ΣΑΤΕ)
21. Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο (ΕΜΠ)
22. Πανελλήνια Ένωση Διπλωματούχων Μηχανικών Εργοληπτών Δημοσίων Έργων (ΠΕΔΜΕΔΕ)
23. Σύνδεσμος Ελληνικών Εταιρειών Γραφείων Μελετών –(ΣΕΓΜ)
24. Ανώνυμη Εταιρία Βιομηχανικής Έρευνας Τεχνολογικής Ανάπτυξης και Εργαστηριακών Δοκίμων Πιστοποίησης και Ποιότητας (ΕΒΕΤΑΜ),

25.	Ευρωπαϊκή Επιτροπή (Task force- Ομάδα δράσης για την Ελλάδα)
26.	Ένωση Εταιρειών Κινητής Τηλεφωνίας (ΕΕΚΤ)
27.	Σύνδεσμος Επιχειρήσεων Πληροφορικής & Επικοινωνιών Ελλάδας (ΣΕΠΠΕ)
28.	Εθνικό Δίκτυο Έρευνας και Τεχνολογίας (ΕΔΕΤ)
29.	Σύνδεσμος Εταιρειών Κινητών Εφαρμογών Ελλάδας (ΣΕΚΕΕ)
30.	Σύνδεσμος Επιχειρήσεων Πληροφορικής Βορείου Ελλάδος (ΣΕΠΒΕ)
31.	Υπουργείο Τουρισμού
32.	Ειδική Υπηρεσία Συντονισμού και Εφαρμογής του Υπουργείου Τουρισμού (ΕΥΣΕΥΤ)
33.	Σύνδεσμος Ελληνικών Τουριστικών Επιχειρήσεων (ΣΕΤΕ)
34.	Ξενοδοχειακό Επιμελητήριο της Ελλάδος (ΞΕΕ)
35.	Σύνδεσμος Επιχειρήσεων Επιβατηγού Ναυτιλίας
36.	Πανελλήνια Ομοσπονδία Ξενοδόχων
37.	Σύνδεσμος των εν Ελλάδι Τουριστικών & Ταξιδιωτικών Γραφείων/Hellenic Association of Travel and Tourist Agencies (HATTA)
38.	Σύνδεσμος Ιδιοκτητών Τουριστικών Επαγγελματικών Σκαφών Άνευ Πληρώματος (ΣΙΤΕΣΑΠ)
39.	Ένωση Εφοπλιστών Κρουαζιερόπλοιων
40.	Υπουργείο Πολιτισμού
41.	Ειδική Υπηρεσία Τομέα Πολιτισμού (ΕΥΤΟΠ)
42.	Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης
43.	Σύνδεσμος Κατασκευαστών Ετοιμών Ενδυμάτων/ Σύνδεσμος Υποδηματοποιών (ΣΚΕΕ/ΕΛΣΕΒΒΥΕ)
44.	Σύνδεσμος Επιχειρήσεων και Βιομηχανιών (ΣΕΒ)
45.	Περιφέρεια Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης (ΑΜΘ)
46.	Ειδική Υπηρεσία ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΔΡΑΣΕΩΝ
47.	Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης Επιχειρησιακού Προγράμματος «Περιβάλλον- Αειφόρος Ανάπτυξη» (ΕΠΠΕΡΑΑ)
48.	Υπουργείο Περιβάλλοντος Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής (ΥΠΕΚΑ)
49.	Ελληνικό Κέντρο Περιβάλλοντος και Αειφόρου Ανάπτυξης (ΥΠΕΚΑ-ΕΚΠΑΑ)
50.	Εθνικός Οργανισμός Ανακύκλωσης
51.	Σύνδεσμος Ελληνικών Βιομηχανιών Ανακύκλωσης (ΣΕΒΑ)
52.	Πανελλήνιος Σύνδεσμος Εταιρειών Προστασίας Περιβάλλοντος
53.	Ένωση Δημοτικών Επιχειρήσεων Ύδρευσης Αποχέτευσης
54.	Ελληνική Τράπεζα Βιομηχανικής Ανάπτυξης (ΕΤΒΑ)
55.	Υπουργείο Ανάπτυξης
56.	Υπουργείο Παιδείας
57.	Ειδική Γραμματεία Συμπράξεις Δημόσιου & Ιδιωτικού Τομέα (ΣΔΙΤ)
58.	Υπουργείο Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων (ΥΠΟΜΕΔΙ)
59.	Ειδική Διαχειριστική Αρχή Μεταφορών (ΕΔΑ Μεταφορών)
60.	Κεντρική Ένωση Επιμελητηρίων Ελλάδος
61.	Πανελλήνιο Συνδικάτο Χερσαίων Εμπορευματικών Μεταφορών

62.	Ελληνική Εταιρία LOGISTICS
63.	Πανελλήνια Ένωση επιχειρήσεων Διαμεταφοράς
64.	Σύνδεσμος Επιχειρήσεων Διεθνούς Διαμεταφοράς και Επιχειρήσεων Logistics Ελλάδος
65.	Πανεπιστήμιο Αιγαίου
66.	Ειδική Υπηρεσία Συντονισμού και Εφαρμογής δράσεων στους τομείς της Ενέργειας, του Φυσικού Πλούτου και της Κλιματικής Αλλαγής (ΕΥΣΕΔ ΕΝ/ΚΑ)
67.	Γενική Γραμματεία Ενέργειας και Κλιματικές Αλλαγής (ΓΓ ΕΚΑ)
68.	Κέντρο Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας (ΚΑΠΕ)
69.	Ένωση Βιομηχανιών Ηλιακής Ενέργειας (ΕΒΗΕ)
70.	Εθνικό Αστεροσκοπείο Αθηνών
71.	Ελληνική Ένωση Αλουμινίου (ΕΕΑ)
72.	Σύνδεσμος Ελλήνων Κατασκευαστών Αλουμινίου (ΣΕΚΑ)
73.	Πανελλήνιος Σύνδεσμος Διογκωμένης Πολυστερίνης (ΠΑ.ΣΥ.ΔΙ.Π.)
74.	Ελληνικός Σύνδεσμος Βιοαερίου (ΕΛ.ΣΥ.Β)
75.	Σύνδεσμο Βιοκαυσίμων και Βιομάζας (ΣΒΙΒΕ)
76.	Εθνικό Συμβούλιο Καινοτομίας (ΕΝΤΕΚΑ)
77.	Ειδική Υπηρεσία Εφαρμογής ΠΑΑ Ανταγωνιστικότητα
78.	Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης Επιχειρησιακού Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης
79.	Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης Επιχειρησιακού Προγράμματος Αλιείας
80.	Σύνδεσμος Ελληνικού Οίνου (ΣΕΟ)
81.	Σύνδεσμος Ελλήνων Κτηνοτρόφων (ΣΕΚ)
82.	Ινστιτούτο Φυτικής Παραγωγής Βορείου Ελλάδος ΕΛΓΟ-ΔΗΜΗΤΡΑ
83.	Πανελλήνια Ένωση Μικρομεσαίων Ιχθυοκαλλιεργητών
84.	Σύνδεσμος Ελληνικών Βιομηχανιών Τροφίμων (ΣΕΒΤ)
85.	Πανελλήνια Συνομοσπονδία Ενώσεων Αγροτικών Συνεταιρισμών (ΠΑΣΕΓΕΣ)
86.	Σύνδεσμος Ελληνικών Θαλασσοκαλλιεργειών (ΣΕΘ)
87.	Πανελλήνιος Σύνδεσμος Επιχειρήσεων Κατεψυγμένων Τροφίμων (ΠΑΣΕΚΤ)
88.	Πανελλήνιος Σύνδεσμος Εξαγωγέων Ελαιολάδου (ΣΕΒΙΤΕΛ)
89.	Σύνδεσμος Βιομηχανιών Βορείου Ελλάδος (ΣΒΒΕ)
90.	European Commission DG Enterprise & Industries
91.	Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης – Τμήμα Αξιοποίησης προϊόντων φυτών μεγάλης καλλιέργειας
92.	Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης – Τμήμα Βάμβακος
93.	Πόλος Ανάπτυξης Σουφλίου: • Γεωπ. Πανεπ. Αθηνών • Μεταξουργία Τσακίρη και Σωματείο «Χρυσαλλίδας» • Τμήμα ΔΒΜ, Περ. ΑΜΘ, Έβρος
94.	Corallia Hellenic Technology clusters initiative
95.	Ίδρυμα Μιχάλης Κακογιάννης

96.	Art Athina
97.	Ελληνικό Κέντρο Κινηματογράφου
98.	Κλωστοϋφαντουργίες (Επίλεκτος Βιομηχανία, Ελληνικής Υφαντουργίας, Θρακικών Εκκοκκιστηρίων
99.	Ένωση ελληνικού βιβλίου
100.	Mediterra «Mastiha Shop»
101.	Εβροφάρμα ABEE
102.	ΡόδαξΑγρο
103.	KORRES
104.	Facets
105.	Εμπειρογνώμονας ενεργειακής αναβάθμισης κτιρίων – Εθνικό Αστεροσκοπείο Αθηνών
106.	ΤΡΑΙΝΟΣΕ
107.	SARMED
108.	TRADE LOGISTICS (FOURLIS)
109.	A-B VASILOPOULOS
110.	Goldair
111.	HealthCare Cybernetics
112.	Apivita
113.	Mind Business Solutions
114.	Τιτάνας
115.	S&B